

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၂၅) ကျမ်းစာ၊

ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ

ပါစိတ်အဋ္ဌကထာကို နိဿယ အဓိပ္ပါယ် စုံလင်စွာ
တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။

၁၃၂၆-ခု

ရှင်ထူ အဝတ်ဖုံး
နှုန်း-၁၆။

နယူးဘားမား ပိဋကပုံနှိပ်တိုက်
အမရပူရမြို့။

အခြေခံ နိဒါန်း

သာဓုစိတ္တံ န ပါတေန္တိ၊ ဂုရဝေါ ရတနာနိ မေ၊
ဧသေ ပစ္စောပကာရာယ၊ ပါစိတ္တိယတ္ထ ဝဏ္ဏနာ။

မေ (မံမ)-ရတနာ ၃ ပါး၊ ဆရာများကိုလေးစားကြည်ညို၊ ဤ ငါ့ကိုယ်၏၊ ရတနာနိ - သင်္ချေကမ္ဘာ၊ လွန်ရှည်ကြာမှ၊ ရံခါထွန်းပေါ်၊ ရတနာတော်မြတ်၊ ၃ ပါးနတ်တို့သည်၎င်း၊ ဂုရဝေါ - မိမိစိတ်တွင်၊ ကျေးဇူးရှင်ဟု၊ အစဉ်ထင်ရှား၊ ဆရာတော်ဘုရားတို့ သည်၎င်း၊ သာဓုစိတ္တံ - သူတော်ကောင်း၌၊ ကိန်းအောင်းထိုက်သည့်၊ စရိုက်သဒ္ဓါ၊ ဉာဏ်ပညာနှင့်၊ ယှဉ်ကာလျှံဖိတ်၊ ကောင်းသောစိတ်ကို၊ န ပါတေန္တိ - တက်သည့်သဘော၊ မသက်လျောအောင်၊ စစ်ကြောနေစဉ်၊ မြင့်တင်တော်မူကြကုန်၏။ ဧသေ(ဧသေ)-နေ့စဉ်မနား၊ ပိုချထားသည့်၊ အများမှီရာ၊ ဤဇီကာသည်ကား၊ ပစ္စောပကာရာယ-၃ ပါးရတနာ၊ မြတ်ဆရာတို့၊ ဥပဇ္ဈာတင်အပ်၊ ကျေးဇူးမြတ်ကို၊ ဆပ်၍တဖန်၊ အတုန့်ပြန်ဘို့အကျိုးငှါ၊ ပါစိတ္တိယတ္ထ ဝဏ္ဏနာ-ကုသိုလ်စိတ်ဓာတ်၊ ကျစေတတ်သဖြင့်၊ အမှတ်တံဆိပ်၊ ဘုရားနှိပ်သည့်၊ ပါစိတ်မည်သာ... ကျမ်းဇီကာ တမျိုးပါဘုရား။

ပါစိတ္တိယခေါ်ပုံ။ ပရိဝါပါဠိတော်၌ “ပါတေတိ ကုသလံ ဓမ္မံ၊ တေနတံ ဣတိ ဂုစ္စတိ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း “သဉ္စိစ္စ အာပဇ္ဇန္တဿ ကုသလဓမ္မသင်္ခါတံ ကုသလစိတ္တံ ပါတေတိ၊ တသ္မာ ပါတေတိ စိတ္တံတိ ပါစိတ္တိယံ” ဟု ဖွင့်၏။ မုသားပြောသော စိတ်မျိုးသည် ကောင်းသောကုသိုလ်စိတ်ကို လျော့ကျစေတတ်သောကြောင့် “ပါစိတ္တိယ” မည်၏။ “စိတ္တပါတိယ” ဟု ဆိုလိုလျက် အကွရာ ရှေ့နောက်ပြန်လျက် တတလုံးကိုချေသော နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် “ပါစိတ္တိယ” ဟု နာမည်တပ်၍ “သမ္ပဇာန မုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယံ” ဟု ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် အမှတ်တံဆိပ် ခတ်နှိပ်တော်မူခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒစသော မူလစိတ်ရင်း၏ ပါစိတ္တိယအမည်ကို အာပတ်၌တင်စား၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် အာပတ်ကိုလည်း “ပါစိတ္တိယ” ဟု ခေါ်စမှတ်ပြုရသည်။

စိတ်ဓာတ် ကျဆင်း
တတ်ပုံ သတ္တတို့သည် အဝိဇ္ဇာတဏှာ ဓာတ်ခံပါလာသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၏ အရာရာ၌ မသိအောင် ဖုံးလွှမ်းမှုကြောင့် တဏှာသည် မိမိကိုဒုက္ခပေးမည့် ထိုထိုအာရုံကာမဂုဏ်နှင့် လာဘသတ္တရာသိလောကကို မရလျှင် တောင့်တ၏။ ရလျှင်လည်း သာယာ နှစ်သက်စွဲမက်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်အများ၏ စိတ်နေစိတ်ထားသည် ယနေ့ ကောင်းသော်လည်း နက်ဖန် မကောင်း ဖြစ်တတ်၏။ အများအားဖြင့်ကား “ပါပသ္မိ” ရမတိ မနော” မကောင်းသော အာရုံ၌သာ စိတ်ပျော်လက်ပျော် တပျော်ထည်း ပျော်နေတတ်လေသည်။ ထိုကဲ့သို့ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်း၍ သွားတတ်သောကြောင့်

ပင် များစွာသောရဟန်းရှင်သူတို့သည် ပညာသင်စ ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလ၌ အစွန်းအစ အညွန့်အတက်ကလေးတွေ တ သူလူ ထွက်နေကြပါသော်လည်း အလယ်အလတ် အရွယ်ရောက်သောအခါ၌ သော်၎င်း၊ အရွယ်ကြီးမှသော်၎င်း တိုးတက်လာသော သဒ္ဓါ ပညာ သမာဓိ ဝီရိယတွေအညွန့်ကြီးလျက် ညှိုးနွမ်းသွေ့ခြေခံ၍ သွားတတ်ကြ၊ မညှိုးနွမ်း မသွေ့ခြောက်သော်လည်း ကျန်းမာရေး အခြေအနေအရ စိတ်ဓာတ်တွေ လျော့ကျသဖြင့် သေမင်းအလာကိုသာ စောင့်မြှော်၍ နေကြရလေတော့သည်။

စိတ်ဓာတ် တိုးတက်ကြောင်း အဝိဇ္ဇာတဏှာကိုနည်းပါးအောင်ပြုလျက် မိမိ၏ သော ပညာရှိ သူတော်စင်တို့ကား ကျန်းမာသန်စွမ်းတုန်းဝယ် ကိုယ်မှု နှုတ်မှု ကောင်းအောင်ပြုလျက် တိုးတက်မြဲ တိုးတက်စေတော်မူကြ၏။ စိတ်နေခံကိုယ်ပာ မလိုက်သာအောင် ကျန်းမာခြင်းနည်းပါး၍ အရွယ်တော် ကြီးမားသော အခါ၌ လည်း သမာဓိ ပညာ ဘာဝနာ ၂ မျိုးဖြင့် တိုး၍ပင် ကြည်လင်ရှင်ပြတော်မူကြပေသည်။ ဤ အားလုံးကား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာပွင့်တော်မူလာသည့်အတွက် သူတော်ကောင်း ဓာတ်ခံ ပါရှိကြသူ ရှင်လူအများတို့၏ အလွန်အားရဘွယ်ကောင်းသော တိုးတက်ကြောင်းများ ဖြစ်ပါပေသည်။

မိမိ စိတ်ဓာတ်ကို မကျစေပုံ မိမိကိုလည်း ငယ်ရွယ်စဉ်က စ၍ အရွယ်ကောင်းသည့် အချိန်ကျအောင် စိတ်ဓာတ်မကျစေဘဲ ဆရာသွားတို့သည် အထူးစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက် မြှင့်တင်တော်မူခဲ့ကြ၏။ [စောင့်ရှောက်ပုံကို ထိုထို ဘာသာဋီကာ၏ နိဂုံး၌ ပြခဲ့ပါပြီ။] ဆရာသွားတို့ အားရလောက်၍ အစောင့် အရှောက် အထူး မပြုသော အခါ၌ကား ရတနာ ၃ ပါးကို ကြည်ညိုသော သဒ္ဓါအရင်းခံ၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာတော်ကို မဆုတ်ယုတ်စေလိုသော ဆန္ဒ၊ ရှေးရှေးအခါ သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်တော်မူခဲ့ကြသော အရိယာ ပုထုဇဉ် အရှင်သံဃာတော်များကို ကြည်ညို အားကျသော သဒ္ဓါ ပညာ အဖြာဖြာတို့ကြောင့် စိတ်ဓာတ်မကျဆင်းဘဲ ရှိရပါသည်။

ကျေးဇူးဆပ်သော ကျမ်းစာ ထို့ကြောင့် ထို ရတနာ ၃ ဖေ့ ဆရာတော်တို့၏ ကျေးဇူးတော်သည် မိမိအတွက် ဘဝအဆက်ဆက်၌ပင် စိတ်ဓာတ် မဆင်းသက်အောင် စောင့်ရှောက်နိုင်မည့်လက္ခဏာရှိရုံသာ မက၊ ထို ရရှိမည့်အကျိုးများသည် မည်သည့် ဘိုးဘွား မိဘမျှ မပေးနိုင်အောင် မြင့်ခေါင်ကြီးမားလှသောကြောင့် ထို ကျေးဇူးတော်ရှင်များ၏ ကျေးဇူးတော်နှင့် သင့်လျော်သော ကျေးဇူးဆပ်နည်းမှာ ပစ္စုပ္ပန် သာသနာတော်ကို ကောင်းမွန်စွာ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်၍ အနာဂတ်သာသနာတော်အကျိုး ပွားတိုးရစ်မည့် ကျမ်းစာများကို ရေးသားထားခဲ့ခြင်းသည်သာ အသင့်လျော်ဆုံးဟု ယူဆပါသည်။

စီစဉ်ပုံ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာကို ပို့ချ၍အပြီး၌ ပါစိတ်ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာကို ပို့ချရင်း စာဆိုသော သာမဏေ ဥပဇ္ဈာန်တို့အား နိဿယနှင့် လွယ်ကူသော အဓိပ္ပါယ်များကို ရေးနိုင်လောက်အောင် ပြောပြ၍ ခက်ခဲသော အဓိပ္ပါယ်များကိုသာ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိဋီကာ၊ ယောဇနာတို့နှင့် တိုက်ဆိုင်ကာ မိမိကိုယ်တိုင်ရေးသားပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် နေ့စဉ်မှန်မှန် ပို့ချ၍ ပြီးဆုံးသောအခါ ကျမ်းစာတကျမ်းလည်း စီစဉ်ပြီးဖြစ်ပါ တော့၏။ ထို့နောက် ထိုကျမ်းစာကို ရိုက်နှိပ်ခါနီး၌ ထပ်မံ၍ ကြည့်ရှုပြင်ဆင် ကာ၊ ရိုက်နှိပ်တုန်းမှာလည်း စာချဘုန်းကြီးများနှင့် မိမိပါ အကြမ်း အချော ၂ ကြိမ်မျှ ကြည့်ရှုစစ်ကြောကြပါသေးသည်။ ဤမျှကြိုးစားပါသော်လည်း အမှား အယွင်းကား ကင်းလိမ့်မည်ဟု မယူဆပါ။ မိမိဉာဏ်ကိုယ်က မပိုင်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ အမှတ်တမဲ့ ရေးသားမိ ပို့ချမိသောကြောင့်ဖြစ်စေ အမှားအယွင်း ရှိမည် သာဟု ယူဆပါသည်။ ထိုသို့ အမှားအယွင်း တွေ့ရှိပါလျှင် ပြင်ဆင်၍ ရှုစားကြ ပါရန် မေတ္တာခံယူပါသည်။

ဂစ္ဆတံ ခလနံ ကွာပိ၊ ဘဝဇျေဝ ပမာဒတော၊

ဟသန္တိ ဒုဇ္ဇနာ တတ္ထံ၊ သမာဒဟန္တိ သဇ္ဇနာ။

ကွာပိ- တစုံတရာ၊ ကုန်းသာမြေပြင်၌ သော်မှလည်း၊ ဂစ္ဆတံ- ဧေးသောသာ၊ သွားလာရသူတို့၏၊ ပမာဒတော- သတိလွတ်ကင်း၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်၊ ခလနံ- ချွတ်ချော်တိမ်းပါး၊ လဲသွားခြင်းသည်၊ ဘဝဇျေဝ - တရံတခါ၊ ဖြစ်တတ်သေး သည်သာ၊ တတ္ထံ - ထိုသို့ မတော်တဆ၊ လဲကျရာ၌၊ ဒုဇ္ဇနာ - စိတ်ထားသေးနပ်၊ လူယုတ် လူညံတို့သည်၊ ဟသန္တိ - ပြောင်လွှာင်အားရ၊ ရယ်မောကြကုန်၏၊ သဇ္ဇနာ - ထောက်ထားဝံ့ညွှာ၊ လိမ္မာရင့်ပြီး၊ လူကြီးလူကောင်းတို့ သည်ကား၊ သမာဒဟန္တိ- ကူညီဖေးမ၊ ထူပေးကြကုန်၏၊ [အမရကောသ နိဿယ။]

မြော်မှန်းချက်။ ။မသေလို့ နေရသေးလျှင် ကျန်သေးသော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ၏အဖွင့်၊ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာနှင့် မူလဋီကာတို့၏အဖွင့်၊ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ၏ အဖွင့်၊ ဤအားလုံးကို အသက် ၇၀ အတွင်း၌ ပို့ချစီစဉ်၍ ပြီးဆုံးအောင် ရိုက်နှိပ်နိုင် လိမ့်မည် - ဟု မြော်မှန်းပါသည်။ [ယခု ပို့ချနေသော ဝိနည်းမဟာဝဂါ အဋ္ဌကထာနှင့် အဋ္ဌသာလိနီ မူလဋီကာတို့မှာ နှစ်သစ်မကူးမီ ပို့ချ၍ ပြီးစီးဘွယ်ရှိပါသည်။]

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

ပါမိတ်အဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

—*—

ပလ္လင်ခန့်ဒါနိး

ခုဒ္ဒကာနံ-ဂရုကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ထောက်၍ ငယ်ကုန်သော၊ ဝါ-များစွာ ကုန်သော၊ ယေသံ-အကြင် ၉၂ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ နဝဟိ-၉ ပါးကုန်သော၊ ဝဂ္ဂေဟိ-ဝဂ်တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူရခြင်းသည်၊ ဝါ-သိမ်းယူရာ သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သော ပါဠိရပ်သည်၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော-ကောင်းစွာတည်ပြီ၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တေသံ-ထို ၉၂ ပါးသော ခုဒ္ဒကာသိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ အယံ ဝဏ္ဏနာ-ဤ ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ ဘဝတိ-ဖြစ်၏၊ ဝါ-ဖြစ်တော့လတံ့။

ခုဒ္ဒကာနံ။ ။ခုဒ္ဒကသဒ္ဓါသည် အသေးအငယ်ကို ဟောရိုးဖြစ်သော်လည်း ဤ နေရာ၌ ဗဟုသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ဟု ဋီကာဆို၏။ [ခုဒ္ဒကာနန္တိ ဧတ္ထ ခုဒ္ဒကသဒ္ဓေါ ဗဟုသဒ္ဓ ပရိယာယော၊-ဋီကာ။] သို့သော် ပါရာဂီက သံယာဒိသေသ်ဟူသော ဂရုကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ထောက်လျှင် ငယ်သည်ပင်ဖြစ်သောကြောင့် နိဿယ၌ အနက် ၂ မျိုး ပေးထားသည်။ ရှေး နိဿယ၌ ပါဠိ ဒေသနီယနှင့်တကွ ၉၆-ပါးဟု သင်္ချာတပ်ထားသော်လည်း ပါဠိဒေသနီယ အတွက် နိဒါန်းအချိန်အခါ သီးခြား လာလတ်ဖြစ်သောကြောင့် ပါဠိဒေသနီယကို မထည့်ဘဲ ၉၂ ပါးဟု ဆိုသည်။ ဤခုဒ္ဒကာနံ ယေသံပုဒ်တို့ကို သင်္ဂဟော၌ စပ်။

သင်္ဂဟော။ ။“သင်္ဂဟဏံ + သင်္ဂဟော” ဟု ဘာဝသာဓန ပြု၊ ဤသို့ ဘာဝ သာဓန ပြုလျှင် “ဘာဝသာဓန၊ နောက်ပုဒ်ပြု၊ ကမ္မတ္ထဆဋ္ဌိ” နှင့်အညီ၊ ယေသံကို ဆဋ္ဌိကံဟု မှတ်ပါ။ သင်္ဂယုန္တိ ဧတ္ထ ဧတေန ဝါတိ သင်္ဂဟော၊ ပါဠိပဒေသော-ပါမိတ်ပါဠိတော်ဟူသော ပါဠိရပ်၊ ဤသို့ ကရုဏာ အဓိကရုဏာသာဓံ ပြုလျှင် ယေသံ၌ သမ္ပန်အနက်၊ ကံအနက် ၂ ချက်သင့်ဟု မှတ်ပါ။ သမ္ပန်ပေးခိုက် “ရာ၊ ကြောင်း” ဟူသော ပစ္စည်းအနက်၌ စပ်၍၊ ကံအနက် ပေးခိုက် “သိမ်းယူ” ဟူသော ဓာတ်အနက်၌ စပ်ပါ။

ဘဝတိ။ ။ဘဝတိကိုလည်း အနာဂတသမိပ ဝတ္ထုမာန်ဟု မှတ်ပါ။ “ဆိုဖို့ရန် နီးကပ်နေပြီ” ဟူလို့၊ ယောဇနာ၌ကား - “တိသဒ္ဓါသည် ဧကံသအနက်၌ ဖြစ်သော အနာဂတ် ဟောဟုလည်းကောင်း၊ အဝသံဘာဝိ-မချွတ် ဖြစ်တော့မည် အနာဂတ်အနက်ဟော” ဟုလည်း ကောင်း ဖွင့်လေသည်။ [ဘဝတိတိ ဧတ္ထ တိသဒ္ဓေါ ဧကံသတ္ထေ အနာဂတကာလိကော ဟောတိ၊ အထဝါ အဝသံဘာဝိယတ္ထေ အနာဂတကာလဝါစကော ဟောတိ၊-ယောဇနာ။]

၁။ မုသာဝါဒဝဂ်

၁။ မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်အစွင့်

☞ ၁။ တတ္ထ-ထို ၉ ပါးသော ဝဂ်တို့တွင်၊ (တစ်နည်း) တတ္ထ-ထို ၉၂ ပါးသော ခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ တာဝ-ဘူတဂါမဝဂ် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ-ညွှန်ပြအပ်သော၊) မုသာဝါဒဝဂ္ဂဿ-မုသာဝါဒဝဂ်၏၊ ပဌမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဟတ္ထကောတိ-ဟတ္ထကောဟူသည်၊ တဿ ထေရဿ-ထိုထေရ်၏၊ နာမံ-တည်း၊ သကျာနံ-သင်္ကဏ်ဝင်မင်းတို့၏၊ ပုတ္တော-သားတည်း၊ ဣတိ-ဤဆဋ္ဌိတပျူရိသ် သမာသံ ဝစနတ္ထကြောင့်၊ သကျပုတ္တော-မည်၏၊ [ဇာတိသမ္ဘေဒတော ရက္ခိတံ သက္ကဏန္တိတံ သကျာ၊ (သကဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊) သကျာနံ + ပုတ္တော သကျပုတ္တော၊ (ယောဇနာ)။] ကိရ-ချဲ့ဦးအံ့၊ ဗုဒ္ဓကာလေ-ဘုရားလက်ထက်တော်အခါ၌၊ သကျ ကုလတော-သင်္ကဏ်ဝင်မင်းတို့၏ အမျိုးမှ၊ (နိက္ခမိတ္တာ-ထွက်၍၊) အသိတိပုရိသ သဟဿာနိ-ရှစ်သောင်းသော ယောက်ျားတို့သည်၊ ပဗ္ဗဇိသု-ရဟန်းပြုကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုရှစ်သောင်းသော ယောက်ျားတို့တွင်၊ သော-ထိုအရှင်ဟတ္ထကသည်၊ အညတရော-တစ်ပါးအပါအဝင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဝါဒက္ခိတ္တောတိ-ကား၊ ဝါဒ-အယူဝါဒကို၊ ကရိဿာမိ-ပြုအံ့၊ ဝါ-ပြိုင်အံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပရိဝိတက္ကိတေန-ကြံစည်အပ်ပြီးသော၊ ဝါဒေန-အယူဝါဒသည်၊ ပရ ဝါဒိသန္တိကံ-ပရဝါဒီတို့၏ အထံသို့၊ ခိတ္တော ပက္ခိတ္တော-ပစ်အပ်သူတည်း၊ ပဟိတော ပေသိတော-ပို့အပ်သူတည်း၊ ဣတိ အတ္တော-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝါဒမိ-ပြောဆိုကြောင်း အယူ၌၊ သကေန စိတ္တေန-မိမိစိတ်သည်၊ ခိတ္တော-ပစ်သွင်းအပ်သူတည်း၊ ယတြ ယတြ-အကြင်အကြင်အရပ်၌၊ ဝါဒေါ-

တတ္ထ။ ။နောက်၌ မုသာဝါဒဝဂ္ဂဿဟူသော အစိတ်အစိတ်ဝဂ်၊ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဟူသော အစိတ်အစိတ် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ရှု၍ “တတ္ထ-ထို ၉ ပါးသော ဝဂ်တို့တွင်၊ တစ်နည်း- တတ္ထ-ထို ၉၂ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်” ဟု နိဒ္ဒါရဏသမုဒါယအဖြစ်ဖြင့် စွဲရသည်။

နိယာမံ။ ။ တတ္ထအစွဲ၊ စိတ်မရဲမှု၊ နောက်လွှဲအစု၊ အစိတ်ရှု၊ ရောယူ ပေါင်း၍စွဲ။

ဝါဒက္ခိတ္တော။ ။ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ-ပြောဆိုကြောင်းကို “ဝါဒ” ဟု ခေါ်၏၊ ဤနေရာ၌ မည်ကဲ့သို့ ပြောဆိုမည်ဟု စောစောက ကြံစည်ထားအပ်သော အယူအဆကို “ဝါဒ” ဟု ယူပါ၊ ဝါဒေန + ခိတ္တော ဝါဒက္ခိတ္တော၊ ခိတ္တောကို ပက္ခိတ္တောဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖွင့်၏၊ ပဟိတော ပေသိတောတို့ကား အဓိပ္ပာယ်တူတည်း၊ သူကြံစည်ထားအပ်သော ဝါဒက ပစ်ပို့အပ် စေလွှဲအပ်သည်ဖြစ်၍ အရှင်ဟတ္ထကသည် ပရဝါဒီတို့ အထံသို့ ရောက်၍ ရောက်၍ နေ၏၊ “ပရဝါဒီတို့ အထံသို့ မကြာ မကြာ သွားသည်” ဟုလို။

ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ (ဟောတိ-ရိန္တိ။) တတြ တတြေဝ-ထိုထိုအရပ်၌ပင်၊ သန္တိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ (ပါဝင်၏။) ဣတိပိ-ဤအနက်ကြောင့်လည်း၊ ဝါဒက္ခိတ္တော-ဝါဒက္ခိတ္တ မည်၏။

အဝဇာနိတွာ ပဋိဇာနာတိတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝါဒေ-အယူဝါဒ၌၊ ကဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ သလ္လက္ခေန္တော-မှတ်ထင်လတ်သော်၊ အယံ-ဤဟာသည်၊ မမ-ငါ၏၊ န ဝါဒေါ-အယူဝါဒ မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ အဝဇာနိတွာ-ပယ်ပြီး၍၊ (ပယ်ပြီးမှ) ပုန-တစ်ဖန်၊ ကထေန္တော ကထေန္တော-ပြောစဉ် ပြောစဉ်၊ (ပြောရင်း ပြောရင်း) နိဒ္ဒေါသတံ - အပြစ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊

ဝါဒမိဝါ ၊ပေ၊ ခိတ္တော။ ။ဤနည်း၌ “ဝါဒမိ + ခိတ္တော ဝါဒက္ခိတ္တော” ဟု သတ္တမိ တပျူရိသ် သမာသ်ပြု၊ မိမိစိတ်က ဝါဒအတွင်းသို့ ပစ်သွင်း ပို့ထားအပ်သည် ဖြစ်၍ “အရှင် ဟတ္ထကဟာ ပြိုင်ဖို့ရာ ဝါဒထည်းမှာချည်း စိတ်ရောက်နေသည်၊ ပြိုင်ဖို့ရာ ဝါဒကိုသာ စိတ်ကူး နေသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။

ယတြ ၊ပေ၊ ဣတိပိ။ ။ရှေ့နည်းသည် ပေါင်းဖို့ရန် “ဣတိပိ” ဟု သမ္ပိဏ္ဍာနတ္ထ ပိသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသောကြောင့် ဤယတြ စသည်ကို “ဝါဒမိ + ခိတ္တော” ဝိဂြိုဟ်အတွက် အဓိပ္ပာယ် တစ်နည်း ဖွင့်ပြချက်ဟု မှတ်ပါ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌ ဝါဒပြိုင်ပွဲ ဖြစ်၏၊ ထိုထိုအရပ်၌ အရှင်ဟတ္ထကကို တွေ့ရမြင်ရသည်၊ “ဝါဒပြိုင်ပွဲဟူသမျှ၌ ပါဝင်နေသည်သာ ဖြစ်လောက် အောင် အရှင်ဟတ္ထကကို မိမိစိတ်က ဝါဒထည်း၌ သွင်းထားအပ်သည်” ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ယောဇနာ၌ “ယတြ ယတြာတိ ယသံ ယသံ ဒိဋ္ဌိယံ” ဟု ဖွင့်၍ “ပဝတ္တတိတိ သမ္ပန္နော” ဟု ပဝတ္တတိကြိယာ ထည့်ပါ၌ စပ်ဖို့ရန် ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ၊ ဘာကြောင့်နည်း - “ယတြ ယတြ” အရ “ယသံ ယသံ ဒိဋ္ဌိယံ” ဟု ဖွင့်လျှင် ဝါဒေါအရလည်း ပြောဆိုကြောင်းအယူပင် ရသဖြင့် ယတြနှင့် ဝါဒေါတို့ အရမပြားဘဲ ရှိရာသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ တိုက်ရိုက် မပါသော ကြိယာကို ထည့်လိုလျှင် “ဟောတိ၊ အတ္ထိ” စသည်ကိုသာ ထည့်ရိုးရှိသောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

အဝဇာနိတွာ။ ။ရူပသိဒ္ဓိ-နာမ် ဥပသာရတို့၏ အနက်တို့ကို ပြရာ၌ အဝဇာ အဓောဘာဝ (အောက်၌ ဖြစ်ခြင်း၊ အောက်ချခြင်း) အနက်၏ ပုံစံကို “အဝဇာနနံ” ဟု ထုတ်၏၊ ထို့ကြောင့် မိမိပြောအပ်သော စကား၌ (အယူ၌) အပြစ်မြင်၍ “ငါ့ဝါဒ မဟုတ်” ဟု ပယ်ချ ခြင်းသည် အဓောဘာဝ (အောက်ချခြင်း) ဟူသော အဝဇာနနပင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အဝသည် အဓောဘာဝအနက်ဟောသာ ဖြစ်သင့်၏၊ ယောဇနာ၌ကား - ဝိယောဂအနက်ကို ယူ၍ “ပဋိဿဝေန ဝိယောဂံ ကတွာ-ဝန်ခံခြင်းနှင့် ကင်းအောင်ပြု၍” ဟု ဖွင့်လေ၏၊ ထို့ပြင် “အပဇာနိတွာ” ဟု မူကွဲလည်း ပြလေသည်၊ ထိုယောဇနာအဖွင့်ကို စဉ်းစားပါ။

ကထေန္တော ကထေန္တော။ ။ပါဠိတော်၌ “သော ၊ပေ၊ အဝဇာနိတွာ ပဋိဇာနာတိ” ဟု ရှိ၏၊ “သော” ဟူသော ကတ္တာနှင့် ကထေန္တောသည် အရတူသောကြောင့် အန္တသည် ကတ္တုသာမနနှင့်တကွ လက္ခဏာအနက်ဟောတည်း၊ ထိုသို့ ကတ္တာပုဒ်နှင့် အရတူသောကြောင့်

သလ္လက္ခေတ္တာ-မှတ်ထင်ပြန်၍၊ အယံ-ဤဟာသည်၊ မမ-၏၊ ဝါဒေါဝေ-ဝါဒပင် တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံပြန်၏၊ ပဋိဇာနိတွာ အဝဇာနာတိတိ-ကား၊ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုပင်လျှင်ဖြစ်သော၊ စဝနေ-စကား၌၊ အာနိသံသံ-အကျိုး ကို၊ သလ္လက္ခေန္တော-မှတ်ထင်လတ်သော်၊ အယံ-သည်၊ မမ-၏၊ ဝါဒေါ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိဇာနိတွာ-ဝန်ခံပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ကထေန္တော ကထေန္တော-ပြောစဉ် ပြောစဉ်၊ (ပြောရင်း ပြောရင်း) တတ္ထ-ထိုစကား၌၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ သလ္လ က္ခေတ္တာ-မှတ်ထင်၍၊ အယံ-ဤဟာသည်၊ မမ-၏၊ န ဝါဒေါ-ဝါဒ မဟုတ်၊ ဣတိ- သို့၊ အဝဇာနာတိ-ပယ်ပြန်၏။

အညေနညံ ပဋိစရတိတိ-ကား၊ အညေန-အခြားသော၊ ကာရဏေန-နောက် အကြောင်းဖြင့်၊ အညံ-အခြားသော၊ ကာရဏံ-ရှေ့အကြောင်းကို၊ ပဋိစရတိ ပဋိစ္ဆာ ဒေတိ-ဖုံး၏၊ အဇ္ဈောတ္တရတိ-လွှမ်း၏၊ ရူပံ-ရုပ်သည်၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စတည်း၊ (ကသ္မာ- အဘယံကြောင့်နည်း၊) ဇာနိတဗ္ဗတော-သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြောပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဇာတိဓမ္မတော-ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ အာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို၊

တစ်ဝါကျတည်း၌ ဝိဘတ်တူအောင် ထားရသည်၊ “ထိုအရှင်ဟတ္ထကသည် ပြောလတ်သော် ပြောလတ်သော် (ပြောစဉ် ပြောစဉ်၊ ပြောရင်း ပြောရင်း) အပြစ် မရှိဟု ထင်၍ ဝန်ခံပြန်သည်” ဟူလို။

ယောဇနာ။ ။ “ကထေန္တော၌ အန္တသည် မာနသဒ္ဓါ၏ အပြု (ကာရိယ) တည်း”ဟု ဆို၍ “ကထိယမာနော-ပြောအပ်သော်”ဟု ကံအနက် ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်သည်ကို တစ်ဝါကျတည်း၌ ကတ္တားဟောနှင့် ကံဟောပုဒ်တို့ ဝိဘတ်တူ မရှိကောင်းသောကြောင့် စဉ်းစားကြပါလေ။

ပဋိစရတိ။ ။ “ပဋိပုဗ္ဗ စရဓာတ်သည် ပဋိစ္ဆာဒနအနက်ဟော” ဟု သိစေလို၍ ပဋိစ္ဆာ ဒေတိဟု ဖွင့်၏၊ ပဋိစ္ဆာဒေတိကို အဇ္ဈောတ္တရတိဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ပဋိစ္ဆာဒန (ပစ္စည်း တစ်စုံ တစ်ခုကို ဖုံးခြင်း) ဟူသည် ထိုပစ္စည်းအပေါ်၌ အဇ္ဈောတ္တရဏ (အဝတ်စသည်ဖြင့် လွှမ်း ထားခြင်း မိုးထားခြင်း) တည်း၊ ဤနေရာ၌လည်း မိမိ မလိုလားအပ်သော အကြောင်းတစ်ခုကို မိမိလိုလားအပ်သော အကြောင်းတစ်ခုဖြင့် ဖုံးထားခြင်း လွှမ်းမိုးထားခြင်းဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ပဋိစ္ဆာဒေတိ” ကိုပင် “အဇ္ဈောတ္တရတိ” ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သည်။

ရူပံ ွပေ၊ ဝဒတိ။ ။ နောက်အကြောင်းတစ်ခုဖြင့် ရှေ့အကြောင်းတစ်ခု ဖုံးလွှမ်းပုံကို ထင်ရှားပြလို၍ “ရူပံ ွပေ၊ ဝဒတိ” ဟု မိန့်သည်၊ “ရုပ်သည် နိစ္စလော၊ အနိစ္စလော” ဟု ပြဿနာဖြစ်ရာ၌ “ရုပ်သည် အနိစ္စတည်း” ဟု ဖြေပြီးလျှင် ဘာကြောင့်လဲဟု အကြောင်းကို မေးသောအခါ “ဇာနိတဗ္ဗတော-သိထိုက်သောကြောင့်” ဟု အကြောင်းပြ၏၊ ထိုအခါ တစ်ဖက် ပုဂ္ဂိုလ်က “သိထိုက်သောကြောင့် အနိစ္စဖြစ်တမ်းဆိုလျှင် နိဗ္ဗာန်လည်း သိထိုက်သော တရား ဖြစ်ရကား အနိစ္စပေါ့” ဟု ပြောသောအခါ ဇာနိတဗ္ဗတောဟူသော အကြောင်းကို ဖုံးကွယ်လို၍

ဝဒတိ-ပြော၏။ ကုရုန္တိယံ ပန-ကုရုန္တိအဋ္ဌကထာဌ်ကား၊ ဧတဿ-ဤအဝဇာနန ပဋိဇာနနကို၊ “ဧကဿ-တစ်ခုသော အဝဇာနန ပဋိဇာနနကို” ဟုလည်း မူကွဲ ရှိ၏။] ပဋိစ္စဒနဟေတု-ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော၊ အညံ-အခြားသော၊ ဗဟု-များစွာသော စကားကို၊ ကထေတိ-ပြောဆို၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတြ- ထိုစကားရပ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ အဓိပ္ပာယ်သော-ကုရုန္တိအဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း၊ ယံ တံ ပဋိဇာနနဉ္စ-အကြင်ဝန်ခံခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယံ တံ အဝဇာနနဉ္စ-အကြင်ပယ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊) တဿ-ထိုဝန်ခံ ခြင်း၊ ထိုပယ်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စဒနတ္ထံ-ဖုံးလွှမ်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊ အာဟ-ပြောသနည်း၊ ကိ-အဘယ်စကားကို၊ အာဟ-နည်း၊ ကိသ္မိ-အဘယ်နေရာ၌၊ အာဟ-နည်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-ဤသို့အစရှိသော၊ ဗဟု-များစွာသော စကားကို၊ ဘာသတိ-ပြော၏၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (အဓိပ္ပာယ်သော-ကုရုန္တိအဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း၊) ပုန-တစ်ဖန်၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်၊) စ- ဆက်၊ အဝဇာနိတွာ-ပယ်ပြီး၍၊ ပဋိဇာနန္တော-ဝန်ခံသော၊ ပဋိဇာနိတွာ-ဝန်ခံပြီး၍၊ အဝဇာနန္တောဧဝ-ပယ်သူသည်ပင်၊ အညေနညံ ပဋိစရတိ-အညေနညံ ပဋိစရတိ မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ။

“ဇာတိဓမ္မတော-ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသောကြောင့်” ဟု နောက်အကြောင်း တစ်မျိုးကို ပြပြန် သည်။ ငါက “ဇာနိတဗ္ဗတော” ဟု မပြောပါဘူး၊ အသင်က အကြားလွဲလို့ပါ။ “ဇာတိဓမ္မတော” ဟု ပြောပါသည်-ဟုလို့၊ ဤ၌ ဇာတိဓမ္မတောဟူသော နောက်အကြောင်းဖြင့် ဇာနိတဗ္ဗတောဟူသော ရှေ့အကြောင်းကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းဖြစ်သည်။

ဧတဿ၊ ဟေ၊ ကထေတိ။ ။ဧတဿကို ယောဇနာ၌ “ရူပံ အနိစ္စံ ဇာနိတဗ္ဗ တောတိ ဝစနဿ” ဟု ဖွင့်၏။ သင့်မည် မထင်၊ သိဟိုဠ်မှ၌ “ဧကဿ” ဟု သင်္ချာဝါစကပုဒ် ရှိ၏။ “ဗဟု ကထေတိ” ကို ထောက်၍ သင်္ချာဝါစက ဧကဿပါဌ်က ကောင်းသကဲ့သို့ ထင်၏။ အဝဇာနနကို ဖြစ်စေ၊ ပဋိဇာနနကို ဖြစ်စေ တစ်ခုကို ဖုံးဖို့ရန် များစွာသော စကားတွေကို ဆိုသည်-ဟုလို့။

တတြာယံ၊ ဟေ၊ ဘာသတိတိ။ ။ဤကား ဗဟု ကထေတိအရ အများအပြား စကားပြောပုံကို ပြသော တပ္ပါကဋီကရဏဝါကျတည်း။ ဝန်ခံအပ်ပြီးသော ပဋိဇာနနကို ဖြစ်စေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အဝဇာနနကို ဖြစ်စေ ဖုံးလွှမ်းဖို့ရန် “ကော အာဟ၊ ကိ အာဟ၊ ကိသ္မိ အာဟ” စသည်ဖြင့် များစွာသော ဖုံးလွှမ်းကြောင်း စကားတွေကို ပြောသည်-ဟုလို့။ [ဘာ သတိတိဟု ဣတိသဒ္ဒါ ပါစေ။]

ပုန မဟာအဋ္ဌကထာယံ။ ။“အညေန ကာရဏေန ဟေ၊ အာဒီနိ ဝဒတိ” ဟူသော မူလအဖွင့်လည်း မဟာအဋ္ဌကထာမှ ယူအပ်သော အဖွင့်ပင်တည်း။ မဟာအဋ္ဌ ကထာ၌ ထိုအဖွင့်အပြင် ထပ်၍ “အဝဇာနိတွာ ဟေ၊ ပဋိစရတိ” ဟု ဆိုပြန်သည်ဟု ပြလို၍ “ ပုန ဟေ၊ ဝုတ္တံ ” ဟု ပုနသဒ္ဒါဖြင့် မိန့်သည်။ ပယ်အပ်ပြီးသော ဝါဒကို ပြန်၍ ဝန်ခံသော

သမ္မဇာနမုသာ ဘာသတိတိ-ကား၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊ မုသာ-မဟုတ် မမှန်သော စကားကို၊ ဘာသတိ-ပြောဆို၏။ သင်္ကေတံ ကတွာ ဝိသံဝါဒေတိတိ-ကား၊ ပုရေတတ္တာဒီသု-နံနက် အစရှိသော ကာလ၊ ဒေသတို့တွင်၊ အသုကသ္မိနာမ ပဒေသေ-ဤမည်သော အရပ်၌၊ ဝါဒေါ-ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဣတိ-သို့၊ သင်္ကေတံ-ချိန်ခါနေရပ်၊ သတ်မှတ်မှုကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ သင်္ကေတတော-သင်္ကေတမှ၊ ပုရေဝါ-ရှေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာဝါ-နောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္ထာ-သွားပြီး၍၊ ဘော-အမောင်တို့၊ ပဿထ-ကြည့်ကြလော့၊ တိတ္ထိယာ-တိတ္ထိတို့သည်၊ န အာဂတာ-မလာကြကုန်၊ ပရာဇိတာ-ရှုံးကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပက္ကမတိ-ဖဲသွား၏။

၂။ သမ္မဇာနမုသာဝါဒေတိ-ကား၊ ဇာနိတွာ-သိပြီး၍လည်းကောင်း၊ (မုသား မပြောမီ ရှေ့အဖို့၌ ငါ မုသားပြောမည်ဟု သိပြီး၍လည်းကောင်း၊) ဇာနန္တဿစ-သိလျက်လည်းကောင်း၊ (မုသား ပြောဆဲခဏ၌ ငါ မုသားပြောနေသည်ဟု သိလျက်လည်းကောင်း၊) မုသာ-မဟုတ် မမှန်သော စကားကို၊ ဘဏနေ-ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ (ပါဠိတော် ပါမိတ္တိယံ ဟောတိ၌ စပ်။)

ဝန်ခံအပ်ပြီးသော ဝါဒကို ပြန်၍ ပယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် "အညေနည် ပဋိစရတိ-နောက်ဝါဒ တစ်မျိုးဖြင့် ရှေ့ဝါဒတစ်မျိုးကို ဖုံးလွှမ်းသူဟု ဆိုရသည်" ဟုလို့ ဧဝဖြင့် "နောက်အကြောင်းဖြင့် ရှေ့အကြောင်းကို ဖုံးလွှမ်းလည်း အခြားသူ မဟုတ်၊ ပယ်ပြီး၍ ဝန်ခံသူ၊ ဝန်ခံပြီး၍ ပယ်သူပင် ဖြစ်သည်" ဟု ပြသည်။

ဇာနန္တော။ ။သမ္မဇာနကို ဇာနန္တောဟု ဖွင့်သောကြောင့် သမ္မဇာနန္တပုဒ်မှ နှုတ်သိမ့် ဂစ္ဆန္တာဒီနံ နှုတ်သိမ့် အံသုတ်ဖြင့် အံပြု၍ သမ္မဇာနဟု ဖြစ်သင့်လျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေ၍ သမ္မဇာနဖြစ်သည်ဟု သိစေ၏။ သံ + ပ ဥပသာရတို့အတွက် ဤနေရာ၌ အထူးမပြသော်လည်း နောက်၌ ဇာနိတွာ၊ ဇာနန္တဿတို့ဖြင့် ပြလတ်ဖြစ်၍ သံ + ပ ဥပသာရတို့ကို အနက်ရှိဟု ကြံပါ။ [သမ္မဇာန မုသာ ဘာသတိတိ ဝတ္ထုဗေ အနုနာသိကလောပေန နိဒ္ဒေသော-ဋီကာ။]

သမ္မဇာနမုသာဝါဒေ။ ။ဝါဒကို ဘဏနေဟု ဖွင့်သောကြောင့် "ဝဒနံ + ဝါဒေါ"ဟု ဘာဝသာမ် ပြု၍ ထိုဘာဝသာနေကြောင့် "ယော ပန ဘိက္ခု" နေရာဝယ် "ဘိက္ခုနော" ဟု သမ္ပန်ထည့်ရသည်။ သမ္မဇာနလည်း ဘိက္ခုနောနှင့် အရတူသောကြောင့် "သမ္မဇာနန္တဿ + မုသာဝါဒေါ သမ္မဇာနမုသာဝါဒေါ" ဟု ဆဋ္ဌိတပျူရိသမာသံ ပြု၍ နှုတ် ချေ၊ ဇာနိတွာ ဇာနန္တဿတို့ဖြင့် "သံ-ပ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်" သိပုံကို ပြသည်။ ထိုတွင် ဇာနိတွာ ဟူသော ပုဗ္ဗကာလကြိယာ ဝိသေသနဖြင့် မုသား မပြောမီ ရှေ့အဖို့၌ သိပုံကို ပြ၏။ ပစ္စုပ္ပန် အနက်ဟော အန္တနှင့်တကွ ဆိုအပ်သော ဇာနန္တဿဖြင့် ပြောဆဲခဏ၌ (ငါဟာ မုသားပြောနေ ပါတကားဟု) သိပုံကို ပြသည်။ [ပုဗ္ဗဘာဂေဝိ ဇာနိတွာ၊ ဝစနက္ခဏေပိ ဇာနန္တဿ-ဋီကာ၊ ဤသို့ "ဋီကာ" ဟု တွေ့သမျှ၌ "သာရဏ္ဏ-တေရသကဏ်ဋီကာ" ဟု မှတ်ပါ။]

၃။ ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရဿာတိ-ကား၊ ဝိသံဝါဒနစိတ္တံ-ချွတ်ယွင်းစေကြောင်း စိတ်ကို၊ (အယူအဆ မှားစေကြောင်း စိတ်ကို) ပုရတော-ရှေ့၌၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ (တစ်နည်း) ပုရတော ကတ္တာ-ရှေ့သွားပြု၍၊ ဝဒန္တဿ-ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါစာတိ-ကား၊ မိတ္တာဝါစာပရိယာပန္နဝစနသမုဋ္ဌာပိကာ-မိတ္တာဝါစာ၌ အကျုံးဝင်သော စကားကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ စေတနာ-စေတနာတည်း၊ ဂိရာတိ-ဂိရာဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ တာယ စေတနာယ-ထိုစေတနာသည်၊ သမုဋ္ဌာပိတသဒ္ဓံ-ဖြစ်စေ အပ်သော စကားသံကို၊ ဒသေတိ-ပြ၏၊ ဗျပ္ပထောတိ-ကား၊ ဝစနပထော-စကား သံသည်ပင် လမ်းကြောင်းတည်း၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဝါစာယေဝ-စကားသံကိုပင်၊ အညေ သမ္ပိ-မူလပြောဆိုသူမှ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ-ဒိဋ္ဌာနုဂတိသို့၊ အာပဇ္ဇန္တာနံ-ရောက်သူတို့၏၊ ပထဘူတတော-လမ်းကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗျပ္ပထောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဝစီဘေဒေါတိ-ကား၊ ဝစီ သညိတာယ-ဝစီဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါစာယ-စကား၏၊ ဘေဒေါ-ကွဲပြားခြားနားခြင်း တည်း၊ (တစ်လုံးနှင့် တစ်လုံး မတူအောင် စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြားနားခြင်းတည်း- ဟူလို) ပဘောဒဂတာ-ကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ ဝါစာဇဝ-စကားသံ

ဝိသံဝါဒနစိတ္တံ။ ။သံဝါဒေတိ စတေနာတိ သံဝါဒနံ-မှန်ကန်စွာ ဆိုစေကြောင်း စိတ်၊ “န + သံဝါဒနံ ဝိသံဝါဒနံ” ဟု ပြု၍ မှန်ကန်စွာ ဆိုစေကြောင်းစိတ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် (လိမ်လည်ပြောဆိုစေတတ်သော) စိတ်တည်း၊ “ပုရေက္ခာရ-ရှေ့၌ ပြု” ဟူသည် မပြောဆိုမီ ရှေ့အဖို့၌ လိမ်လိုသော စိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်းတည်း။

ဝိသံ ပေ၊ ဝဒန္တဿ။ ။ပုရတော ကတ္တာ ဝဒန္တဿ၌ ဝဒန္တဿကား ပုရေက္ခာ ရဿဟူသော ပါဠိတော်၌ သိခါပတ္တ (အပြီးရောက်) အနက်ပြု စကားတည်း၊ ရှေ့သွားပြုရုံဖြင့် မုသာဝါဒ မဖြစ်၊ ပြောမှ ဖြစ်သည်-ဟူလို။

ဝါစာ၊ ဂိရာ။ ။“ဝစတိ ဧတာယာတိ ဝါစာ” ဟု ပြု၍ ပြောဆိုကြောင်း စေတနာကို ဝါစာဟု ယူပါ၊ “ဂိ-သဒ္ဓေ” နှင့်အညီ “ဂိယတေ သဒ္ဓိယတေတိ ဂိရာ” ဟု ပြု၍ စေတနာ အရင်းခံ၍ ပြောဆိုအပ်သော အသံကို ဂိရာဟု ယူပါ။

ဗျပ္ပထော။ ။ဝါစာဇဝ၌ ဇေဖြင့် အဝဘေရဏကမ္မဓာရည်းကို ပြ၏၊ ဝါစာဇဝ- စကားသံသည်ပင် + ပထော-ဒိဋ္ဌာနုဂတိ လိုက်သူတို့၏ လမ်းကြောင်းတည်း၊ ဝါစာပထော- စကားလမ်းကြောင်း၊ “ဝါစာယ ဗျော ပထေ” ဟူသော သဒ္ဓနိတိ သဒ္ဓိ (၁၇၂) သုတ်ဖြင့် ပထ နှောင်းရာ၌ ဝါစာကို ဗျပြု။

ဝစီဘေဒေါ။ ။ဝစီယာ-စကားလုံး၏ + ဘေဒေါ-(တစ်လုံးနှင့် တစ်လုံး မတူအောင်) ကွဲပြားခြားနားခြင်းတည်း၊ ဝစီဘေဒေါ-ခြင်း၊ ဤဝိဂြိုဟ်အလိုအားဖြင့် ကွဲပြားခြင်းကြိယာကို ရသော်လည်း အမှန်အားဖြင့် ထိုကြိယာ၏ တည်ရာ စကားလုံးကိုသာ ဌာနျူပစာရအားဖြင့် ယူပါဟု သိစေလို၍ “ပဘောဒဂတာ ဝါစာဇဝ ဇေ ဝုစ္စတိ” ဟု မိန့်သည်။

ကိုပင်၊ ဧဝံ-ဤသို့ဝစီဘေဒဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဝါစသိကာ ဝိညတ္တိတိ-ကား၊ ဝစီဝိညတ္တိ-ဝစီဝိညတ်တည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ပဌမပဒေန-ဝါစာဟူသော ပဌမ ပုဒ်ဖြင့်၊ သုဒ္ဓစေတနာ-အသံမဖက်၊ သက်သက်သော စေတနာကို၊ (ကထိတော- ဆိုအပ်ပြီ) မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ တိဟိ-ဂိရာ၊ ဗျပ္ပထော၊ ဝစီဘေဒေါဟူသော သုံးပုဒ် တို့ဖြင့်၊ တံ သမုဋ္ဌာပိတသဒ္ဓသဟိတာ-ထိုစေတနာသည် ဖြစ်စေအပ်သော အသံနှင့် တကွဖြစ်သော၊ စေတနာ-စေတနာကို၊ (ကထိတာ၊) အန္တေ-အဆုံး၌၊ ဧကေန- ဝါစသိကာ ဝိညတ္တိဟူသော တစ်ပုဒ်ဖြင့်၊ ဝိညတ္တိသဟိတာ-ဝိညတ်နှင့် တကွဖြစ် သော၊ စေတနာ-ကို၊ ကထိတာ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏၊ အနရိယ ဝေါဟာရာတိ-ကား၊ အနရိယာနံ-အရိယာ မဟုတ်ကုန်သော၊ ဗာလပုထုဇ္ဇနာနံ- တို့၏၊ ဝေါဟာရာ-ပြောဆိုအပ်သော အသုံးအနှုန်းတို့တည်း။ [အနရိယာနံ + ဝေါဟာရာ အနရိယဝေါဟာရာ။]

ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ သမ္မဇာနမုသာဝါဒံ-သမ္မဇာနမုသာဝါဒကို၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အန္တေ-ထို ၅ ပုဒ်တို့၏ အဆုံး၌၊ ဝုတ္တာနံ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ သမ္မဇာနမုသာဝါဒသင်္ခါတာနံ-သမ္မဇာနမုသာ ဝါဒဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ အနရိယဝေါဟာရာနံ-တို့၏၊ လက္ခဏံ-မှတ်သားကြောင်း ရှစ်ပါးသရုပ်ကို၊ ဒဿေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍) အဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ မေတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

တတ္ထ-ထိုအဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ မေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အဒိဋ္ဌံ-စက္ခုဒွါရဖြင့် မမြင် အပ်ဖူးသော ရူပါရုံကို၊ မေ-ငါသည်၊ ဒိဋ္ဌံ-မြင်အပ်ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝဒတော- ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝစနံ-စကားသည်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တံ သမုဋ္ဌာပိကာ-ထို စကားကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ စေတနာ-စေတနာသည်၊ ဧကော- ၁ ပါးသော၊ အနရိယဝေါဟာရော - အနရိယဝေါဟာရတည်း၊ ဣတိ ဣမိနာ နယေန - ဤ

ဧဝံ ပဌမပဒေန ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ဝါစာ ဂိရာ စသော ၅ ပုဒ်သည် မုသာဝါဒ၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအဖွင့်ဖြင့် စေတနာ၊ ဝိညတ်၊ အသံ ၃ ပါး စုံမှ မုသာဝါဒ ဖြစ်သည်၊ စေတနာချည်းလည်းကောင်း၊ ဝိညတ်ချည်းလည်းကောင်း၊ အသံချည်းလည်းကောင်း ၂ ပါးစီ စုံရုံဖြင့်လည်းကောင်း မုသာဝါဒ မဖြစ်ဟု သိစေတော်မူသည်။

ဧဝံ ၊ပေ၊ အာဒိမာဟ။ ။ဤကျမ်းတက်၌ “အန္တေ ဝုတ္တာနံ သမ္မဇာနမုသာဝါဒ သင်္ခါတာနံ အနရိယဝေါဟာရာနံ” ဟူသော စကားကို ထောက်၍ ပါဠိတော်၌ အဋ္ဌအနရိယ ဝေါဟာရလည်း သမ္မဇာနမုသာဝါဒေါ၏ အဖွင့်တည်းဟု သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်ဝယ် အဋ္ဌအနရိယဝေါဟာရာ၏ နောက်၌ ပိုဒ်ရှိရမည်၊ ထိုသို့ဖွင့်ပြီးနောက်မှ အနရိယဝေါဟာရ၏ အမှတ်လက္ခဏာဖြစ်သော ၈ ပါးသရုပ်ကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် “အဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ မေ” အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူသည်။

နည်းဖြင့်၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ အပိစ-သည်သာ မကသေး၊
 ဧတ္ထ-ဤအဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ မေ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ စက္ခုဝသေန-စက္ခုဒွါရ၏ အစွမ်း
 ဖြင့်၊ အဂ္ဂဟိတာရမဏံ-စက္ခုဝိညာဉ်သည် မယူအပ်သော ရူပါရုံသည်၊ အဒိဋ္ဌံ-
 အဒိဋ္ဌမည်၏၊ သောတဝသေန-သောတဒွါရ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဂ္ဂဟိတံ-သောတ
 ဝိညာဉ်သည် မယူအပ်သော၊ (အာရမဏံ-သဒ္ဓါရုံသည်) အသုတံ-မည်၏၊ ယာနာ
 ဒိဝသေန-ယာနဒွါရ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ မုနိတွာ-ဖွဲ့နှောင်၍၊ တီဟိ-
 ယာန ဇိဝှါ ကာယအားဖြင့် ၃ ပါးကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယေဟိ-ဣန္ဒြေတို့ဖြင့်၊ ဧကာ
 ဗဒ္ဓံ ဝိယ - တစ်စပ်တည်း ဖွဲ့စပ်အပ်သကဲ့သို့၊ ကတွာ - ပြု၍၊ ပတွာ - ရောက်၍၊
 အဂ္ဂဟိတံ-မယူအပ်သော၊ (အာရမဏံ-ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်) အမုတံ-
 အမုတမည်၏၊ ပဉ္စဟိ-စက္ခုစသား၊ ၅ ပါးကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယေဟိ-တို့ကို၊ အညတြ-
 ၍၊ သုဒ္ဓေန- ၅ ဒွါရမဖက်၊ သက်သက်သော၊ ဝိညာဏေနော-မနောဝိညာဉ်သည်
 သာလျှင်၊ အဂ္ဂဟိတံ-မယူအပ်သော၊ (အာရမဏံ-အာရုံသည်) အဝိညာတံ-မည်၏၊
 ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏။

ပန-ထိုသို့ သိထိုက်ပါသော်လည်း၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အဒိဋ္ဌံ ၊ပေ၊ ဒိဋ္ဌန္တိ-
 ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဩဠာရိကေနော-ထင်ရှားသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ နယေန-
 နည်းဖြင့်၊ ဒေသနာ-ကို၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ စ-
 ဆက်၊ ဒိဋ္ဌာဒိသု - ဒိဋ္ဌ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အတ္တနာပိ - မိမိသည်လည်းကောင်း၊

အပိစေတ္ထ။ ။အပိစကို အချို့နေရာ၌ အပရော နယောဟု အနက်ဆိုရသော်လည်း
 ဤနေရာ၌ကား ရှေ့အဖွင့်ကို ပေါင်းသော သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထသာ ဖြစ်သင့်၏၊ ရှေ့အဖွင့်သာ မက
 ဤနောက်အဖွင့်လည်း ရှိပါသေးသည်-ဟူလို။

စက္ခုဝသေန။ ။စက္ခုပသာဒ၏ အစွမ်းဟူသည် စက္ခုဝိညာဉ်အား ဝတ္ထုပုရေဇာတ
 နိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော သတ္တိတည်း၊ ထိုစက္ခုပသာဒ၏ သတ္တိဖြင့် စက္ခုဝိညာဉ်
 သည် မယူအပ် (မသိအပ်) သော ရူပါရုံကို “အဒိဋ္ဌံ” ဟု ဆိုသည်။ ၊

ယာနာဒိ ၊ပေ၊ ပတွာ။ ။ယာနာဒိဝသေန မုနိတွာ အဂ္ဂဟိတံသည် မုတံပုဒ်၏
 မူလအဖွင့်တည်း၊ “မု-ဗန္ဓနေ” နှင့်အညီ မုနိတွာကို အနက်ပေးရသည်၊ “တီဟိ ၊ပေ၊ ပတွာ”
 ကား မုဓာတ်၏ ဗန္ဓနအနက်နှင့်တကွ ထိုယာနဇိဝှါကာယ ပသာဒိန္ဒြေ ၃ ပါး၏ သမ္ပတ္တဂ္ဂါဟက
 (ထိရောက်သော အာရုံကို ယူတတ်သော) ရုပ်များဖြစ်ကြောင်းကို ပြသော စကားတည်း၊ မုနိ၏-
 ယာနပသာဒသည် ဂန္ဓာရုံက မိမိနှင့် တစ်ဆက်တည်း စပ်နေသကဲ့သို့ ရောက်လာမှ ထိုအာရုံကို
 ယူနိုင်၏၊ ဇိဝှါ ကာယတို့လည်း နည်းတူ။

ဩဠာရိကေနော။ ။ဤအဋ္ဌကထာ၌ အဒိဋ္ဌံကို “စက္ခုဝသေန အဂ္ဂဟိတာရမဏံ”
 စသည်ဖြင့် စက္ခုဝိညာဉ်၏ ယူခြင်းတိုင်အောင် ဖွင့်ခြင်း (အသုတ စသည်ကိုလည်း ဤအတူ
 ဖွင့်ခြင်း) သည်အမှန်ဖြစ်လျှင် ပါဠိတော်၌ ဤသို့ မဖွင့်ဘဲ “အဒိဋ္ဌံနာမ စက္ခုနာ န ဒိဋ္ဌံ” ဟု
 စက္ခုပသာဒကို (အလားတူ သောတပသာဒ စသည်ကို) ရအောင် အဘယ်နည်းဖြင့် ဒေသနာ

ပရေနပိ-သူတစ်ပါးသည်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်သော ရူပါရုံသည်၊ ဒိဋ္ဌမေဝ-ဒိဋ္ဌသာတည်း။ [ဧဝံဖြင့် နောက်နည်း၌ကဲ့သို့ သုတအဖြစ် မရှိဟု ကန့်သတ်သည်။] သုတ မုတဝိညာတာနိ-သုတမုတဝိညာတတို့သည်၊ ဧဝံ-ဤအတူတည်း။ [မိမိသည် လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးသည်လည်းကောင်း ကြားအပ်သော သဒ္ဓါရုံဟူသမျှ သည် သုတမည်၏ စသည်ဖြင့် သိပါ။] ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ပရိယာယော-ပရိယာယ်အနက်တည်း။ အပရော ပန-အခြား ပရိယာယ်တစ်မျိုးကား၊ ယံ-အကြင်ရူပါရုံကို၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်၏၊ တံ-ထိုရူပါရုံသည်၊ ဒိဋ္ဌမေဝ-ဒိဋ္ဌသာမည်၏၊ သုတာဒိသု-သုတ အစရှိသည်တို့၌၊ ဧသနယော-ဤနည်းတည်း။ [“အကြင်သဒ္ဓါရုံကို မိမိသည် ကြားအပ်၏၊ ထိုသဒ္ဓါရုံ သည် သုတသာမည်၏” စသည်ဖြင့် သိလေ။] ယံ ပန-အကြင်ရူပါရုံကိုကား၊ ပရေန-သူတစ်ပါးသည်၊ ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်၏၊ တံ-ထိုရူပါရုံသည်၊ အတ္တနာ-သည်၊ သုတဋ္ဌာနေ-ကြားအပ်သော အာရုံ၏ အရာ၌၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ မုတာဒိနိပိ-မုတ အစရှိသည် တို့သည်လည်း၊ ဧဝံ-ဤအတူတည်း။

၄။ ဣဒါနိ-၌၊ တေသံ အနရိယဝေါဟာရာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သို့၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ ဒသေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တိဟာကာရေဟိတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တဿ-ထိုတိဟာကာရေဟိ အစရှိသော စကားရပ်၏၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်) တိဟိ၊ ပေ၊ ဝဏ္ဏနာယံ-တိဟိ၊ ပေ၊ ပါရာဇိကဿ ဤသို့အစရှိသော စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၏ အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-

တော်ကို ပြုထားပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဩဠာရိကေနေဝ နယေန” ဟု မိန့်သည်။ လေး၌ တည်သော မြားဖြင့် ပစ်ခြင်းကို “နေနာ ဝိဇ္ဈတိ-လေးဖြင့် ပစ်၏” ဟု ဌာနုပစာရ (ကာရဏုပစာရ) အားဖြင့် လောက၌ ပြောရိုးရှိသကဲ့သို့ စက္ခု၌မှီသော စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်ခြင်းကိုလည်း “မျက်စိဖြင့် မြင်၏” ဟု ပြောရိုးရှိသောကြောင့် ပြောရိုးထင်ရှားသော နည်းဖြင့် ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။

အပရော ပန။ ။ ရှေ့နည်း၌ ရူပါရုံမှန်လျှင် ကိုယ်တိုင်မြင်အပ်သည်ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါး မြင်အပ်သည်ဖြစ်စေ ဒိဋ္ဌချည်းသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေ့နည်းသည် ပရမတ္ထသဘော အတိုင်း ဖွင့်အပ်သော နည်းတည်း။ ဤနောက်နည်း၌ကား မိမိကိုယ်တိုင် မြင်အပ် ကြားအပ် သိအပ်မှ ဒိဋ္ဌ သုတ မုတ ဝိညာတမည်၏၊ ရူပါရုံဖြစ်စေကာမူ “မည်သည့်အရပ်၌ မည်သည့် ရူပါရုံဟာ သိပ်လှတာဘဲ” ဟု မြင်ခဲ့သူက တစ်ဆင့်ပြောမှ သိရလျှင် ထိုရူပါရုံသည်ပင် သုတ ဖြစ်တော့၏။ သဒ္ဓါ ဂန္ဓ ရသစသော အာရုံများလည်း တစ်ဆင့်ကြား ဖြစ်လျှင် သုတချည်း မည်၏။ ထို့ကြောင့် ဤနောက်နည်းသည် လောကပြောရိုးအတိုင်း ဖွင့်အပ်သော နည်းတည်း။ [ရှေ့ဝါကျမှ ပရိယာယ်သဒ္ဓါ လိုက်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “အပရော နယော” ဟု အချို့စာရှိ သည်ကား မကောင်း၊ “အပရော ပန” ဟု ရှိသော သီဟိုဠ်မူသာ ကောင်းသည်။]

ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗျော-သိထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ (တစ်နည်း) ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ကေဝလံ-ဝတ္ထုအာပတ် တူမျှခြင်း မဖက် သက်သက်၊ တတ္ထ-ထိုစတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဋိန္ဒြိယ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဣမ-ဤသမ္ပဇာနမုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ မေတိ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-၌၊ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိစ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဣမ-၌၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝတ္ထုမတ္တေစ- အကြောင်းဝတ္ထုမျှ၌လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိမတ္တေစ-အာပတ် မျှ၌လည်းကောင်း၊ ဝိသေသော-ထူး၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဧကလက္ခဏမေဝ- တူသော အမှတ်အသား ရှိသည်သာ၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝေဒိတဗျော-သိထိုက်၏။)

၉။ တိဟာကာရေဟိ ၊ပေ၊ အာဒိနံ-အစရှိသော စကားရပ်တို့၏၊ အတ္ထောပိ- အနက်ကိုလည်း၊ ဒိဋ္ဌဿ ၊ပေ၊ ဝဏ္ဏနာယံ-ဒိဋ္ဌဿ ၊ပေ၊ ဝေမတိကော အစရှိသော ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်၏ အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗျော၊ ဟိ- မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ် ၂ ရပ်တို့၌၊ ပါဠိမတ္တမေဝ-ပါဠိမျှသည်သာ၊ ဝိသေသော- ထူး၏၊ သထေရဝါဒေ-ထေရဝါဒနှင့် တကွဖြစ်သော၊ အတ္ထေ ပန-အနက်၌ကား၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား ပြုတတ်သော အထူးသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့။

၁၁။ သဟသာ ဘဏတိတိ-ကား၊ အဝိမံသိတွာဝါ-မစူးစမ်းမူ၍လည်းကောင်း၊ အနုပဓာရေတွာဝါ-မနှိန်းချိန်မူ၍လည်းကောင်း၊ ဝေဂေန-လျင်စွာ၊ ဒိဋ္ဌမ္ပိ-မြင်အပ် သော ရူပါရုံကိုလည်း၊ မေ-ငါသည်၊ အဒိဋ္ဌံ-မမြင်အပ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏတိ-ပြောမိ၏၊ အညံ ၊ပေ၊ ဘဏတိတိ-ကား၊ မန္တတ္တာ-ညံဖျင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇဋ္ဌတ္တာ- ထိုင်းမှိုင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပက္ခလန္တော-အပြောချွတ်ချော်လျက်၊ စိဝရန္တိ- ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗျေ-ဆိုထိုက်ရာ၌၊ စိရန္တိ အာဒိ-စီရံ အစရှိသော စကားကို၊ ဘဏတိ- ပြောဆို၏။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (နေဝ ဒဝါ န ရဝါ အညံ ဘဏတိ၌ လှမ်းစပ်၊) သာမဏေရေန-သာမဏေသည်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ မယံ-တပည့် တော်၏၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အပိ ပဿိတ္ထ-မြင်လိုက်ပါကုန်၏လော၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝုတ္တော-မေးအပ်သည်၊ (သမာနော-ဖြစ်လတ်သော်၊) ကေဠိ-ပြက်ရယ်မှုကို၊ ကုရုမာနော-ပြုလိုသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) တဝ-သင်၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ဒါရု သကဋ်-ထင်းလှည်းကို၊ ယောဇေတွာ-နွားဖြင့် ကပ်ယှဉ်၍၊ ဝတော-သွားသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သိဂီလသဒ္ဓံ-မြေခွေး သံကို၊ သုတွာ-ကြား၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ အယံ-ဤအသံသည်၊ ကဿ-အဘယ် သူ၏၊ သဒ္ဓေါ-အသံပါနည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တော (သမာနော၊) အယံ-ဤအသံသည်၊ တေ- သင်၏၊ မာတုယာ-မယ်တော်သည်၊ ယာနေန-(လှည်းတည်းဟူသော) ယာဉ်ဖြင့်၊

ဂစ္ဆန္တိယာ-သွားစဉ်၊ ကဒ္ဒမေ-ရွံ့ညွန့်၌၊ လဂ္ဂစက္ကံ-ငြိကပ် (ကျွန်ုပ်) နေသော လှည်းဘီးကို၊ ဥဒ္ဓရန္တာနံ-ထုတ်ဆောင်ပေးသူတို့၏၊ သဒ္ဓေါ-အသံတည်း၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ နေဝ ဒဝါ-ဒဝါလည်း မဟုတ်ဘဲ၊ န ရဝါ-ရဝါလည်း မဟုတ်ဘဲ၊ အံညံ-အခြားစကားကို၊ ဘဏတိ-ပြောဆို၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိ-သမ္ပဇာနမုသာဝါဒ အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိယေဝ-ရောက်သည်သာ။

အညာ-ဆိုအပ်ပြီးမှ တစ်ပါးသော၊ ပူရဏကထာနာမ-ပြည့်စေကြောင်း စကားမည်သည်၊ (ဖြည့်စွက်၍ ကြီးကျယ်အောင် ပြောအပ်သော စကားမည်သည်၊) ဟောတိ-ရှိသေး၏၊ (ကာ ကထာ-အဘယ်စကားမျိုးနည်း၊) ဧကော-ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ဂါမေ-ရွာ၌၊ ထောက်-အနည်းငယ်သော၊ တေလံ-ဆီကို၊ လဘိတွာ-ရခဲ့၍၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းသို့၊ အာဂတော-ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) သာမဏေရံ-ကို၊ ဘဏတိ-ပြော၏၊ (ကို) တံ-သင်သည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂတော-သွားနေသနည်း၊ ဂါမေ-တစ်ရွာလုံးသည်၊ ဧကတေလော-တစ်ခဲနက်သော ဆီရှိသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိကာယ-တောင်းကလေး၌၊ ထပိတံ-ထားအပ်သော၊ ပူပဓဏ္ဍံ-မုန့်အပိုင်းကို၊ လဘိတွာ-ရခဲ့၍၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဂါမေ-ရွာထည်း၌၊ ပစ္ဆိကာယိ-တောင်းကလေးတို့ဖြင့်၊ ပူပေ-မုန့်တို့ကို၊ စာရေသုံ-လှည့်လည်စေကုန်ပြီ၊ [စာရေသန္တိ ဥပနေသုံ-ဋီကာ၊ ရွာထည်း၌ မုန့်တို့ကို တောင်းတို့ဖြင့် ဝေငှကြသည်-ဟူလို။] ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (ဘဏတိ-ပြော၏၊) အယံ-ဤစကားသည်၊ မုသာဝါဒေါ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [စိတ္တေန ထောကတရဘာဝံယေဝ အဂ္ဂဟေတွာ ဗဟုဘာဝံယေဝ ဂဟေတွာ ဝုတ္တတ္တာ “ဂါမေ ဧကတေလော”တိ အာဒိနာပိ မုသာဝါဒေါ ဇာတော၊-ဋီကာ။] သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊) တိသမုဋ္ဌာနံ- ၃ ပါးသော သမုဋ္ဌာနံရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ကာယစိတ္တတော-ကိုယ်စိတ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါစာစိတ္တတော-လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာစိတ္တတော-လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏၊ ကိရိယံ-မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်းရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ သညာဝိမောက္ခံ-ဝီတိက္ကမသညာ မရှိလတ်သော် အာပတ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်းရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ သစိတ္တကံ-ဝီတိက္ကမစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ လောကဝဇ္ဇံ-လောက၌ အပြစ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ကာယကမ္မံ-ကာယကံ ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ဝစိကမ္မံ-တည်း၊ အကုသလစိတ္တံ-အကုသိုလ်စိတ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ တိဝေဒနံ- ၃ ပါးသော ဝေဒနာရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာသော၊ မုသာဝါဒသိက္ခာပဒံ-မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်တည်း။

၂။ သြမသဝါဒသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၂။ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ-၌၊ သြမသန္တိတိ-ကား၊ သြဝိဇ္ဇန္တိ-နုတ်တည်းဟူသော လုံဖြင့် ထိုးကြကုန်၏။ ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ကခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ ခုံသေန္တိတိ-ကား၊ အက္ခောသန္တိ-ဆဲရေးကြကုန်၏။ ခုံသဓာတ် ဆဲရေးခြင်းအနက်ဟော၊ ဝဇ္ဇန္တိတိ-ကား၊ ပခံသေန္တိ-လွှမ်းမိုးနိုင်စက် ဖျက်ဆီးကြကုန်၏။

၁၃။ ဘူတပုဗ္ဗန္တိ ကုဒ် ဝတ္ထု-ဘူတပုဗ္ဗ အစရှိသော ဤဝတ္ထုကို၊ ဘဝဝါ-သည်၊ သြမသဝါဒဂရဟဏတ္ထိ-နုတ်လုံထိုးခြင်းကို ကဲ့ရဲ့တော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာဟရိ-ဆောင်တော်မူပြီ။ ပုဗ္ဗေ-ရေး၌+ဘူတ-ဖြစ်ဖူးသော ဝတ္ထုတည်း၊ ဘူတပုဗ္ဗ-ရေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ဝတ္ထု။ “ဘူတပုဗ္ဗ-ရေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ဝတ္ထုကား” ဟု ပဌမန္တသော် လည်းကောင်း၊ တစ်နည်း-“ဘူတပုဗ္ဗ-ရေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ဝတ္ထုကို၊ အာဟရိဿာမိ-ဆောင်တော်မူအံ့”ဟု ဒုတိယန္တသော်လည်းကောင်း ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါး။

နန္ဒိဝိသာလောနာမာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ နန္ဒိတိ-နန္ဒိဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ တဿ ဗလိဗဒ္ဒဿ-ထိုနွားလား၏၊ နာမိ-အမည်တည်း၊ (အမည်ဟော သဒ္ဒါဖြစ်သည်-ဟူလို) ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုနွားလား၏၊ ဝိသာဏာနိ-ဦးချိုတို့သည်၊ ဝိသာလာနိ-ပြန့်ကားကုန်၏၊ တဿာ-ကြောင့်၊ နန္ဒိဝိသာလောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တေန သမယေန-အလောင်းအစား လုပ်ရာ ထိုအခါ၌၊ ဗောဓိသတ္တော-ဘုရားအလောင်း သည်၊ နန္ဒိဝိသာလောနာမ-နန္ဒိဝိသာလမည်သော နွားလားသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ဝဇ္ဇန္တိတိ။ ။ဝဇ္ဇန္တိကို ပခံသေန္တိဟု ဖွင့်၏။ ထိုပခံသေန္တိကို အဘိဘဝန္တိဟု ဋီကာ ဖွင့်၏။ “လွှမ်းမိုး” ဟူသည်မှာ ထိုသူကို နိမ့်ကျသွားအောင် နှိမ်ချခြင်းတည်း။ “ဝဘိ-နိန္ဒာယံ”ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိသောကြောင့် “ဝဇ္ဇန္တိ-ရှုတ်ချကြကုန်၏” ဟု အနက်ပေးကြသည်။ “ရှုတ်ချ” ဟူသည်လည်း နိမ့်ကျသွားအောင် နှိမ်၍ စကားပြောခြင်းတည်း။

ဗလိဗဒ္ဒဿ။ ။သက္ကတ၌ “ဗလိ ဗရိဒ” ဟု ရှိ၏။ “ဗလိ + ဤ ဗရိဒ” ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ ဗရိဒကိုလည်း ဗရ + ဒဟု ခွဲ၊ ဗရသည် ပါဠိ၌ ဝရ ဖြစ်၏။ ဤစ-ကြက်သရေလည်း + ဝရောစ-ဆုလာဘ်လည်း၊ ဤဝရာ-တို့၊ ဤဝရေ ဒဒါတိတိ ဤဝရဒေါ-ဟု ဆိုလိုလျက် ဝကို ဗပြု ရပျောက်၍ ဒ ဒွေဘော်ရောက်လျက် ဤဗဒ္ဒေါဟု ဖြစ်သည်။ ဗလံ ယဿ အတ္တိတိ ဗလိ၊ ဗလိစ + သော + ဤဗဒ္ဒေါစာတိ ဗလိဗဒ္ဒေါ-ခွန်အားပြည့်မတ်၊ ကြက်သရေ ဆုလာဘ်ကို ပေးတတ်သော နွားလား။

နန္ဒိဝိသာလော။ ။နန္ဒိတဗ္ဗောတိ နန္ဒော-နှစ်သက်ဖွယ် ကိုယ်အဆင်း ခွန်အား စသည်၊ နန္ဒော ယဿ အတ္တိတိ နန္ဒိ၊ “နန္ဒိ” ကား ထိုနွားလား၏ မူလနာမည်တည်း။ ဝိသာလာနိ ယဿာတိ ဝိသာလော၊ နန္ဒိစ + သော + ဝိသာလောစာတိ နန္ဒိဝိသာလော၊ နာမည်ဟောသဒ္ဒါ ဖြစ်၍ နန္ဒိ၌ ရဿ မပြုရ၊ ရဿပြုလျှင် နန္ဒိဟူသော နာမည်ရင်း ပျက်သွားလိမ့်မည်။

ဗြာဟ္မဏော-ပုဏ္ဏားသည်၊ တံ-ထိုနွားလားကို၊ ယာဂုဘတ္တာဒိဟိ-ယာဂု ထမင်း အစရှိသော အစာတို့ဖြင့်၊ အတိဝိယ-အလွန်အကဲသာလျှင်၊ ပေါသေတိ-ပြုစုမွေးမြူ ထားပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ သော-ထိုနွားလားသည်၊ ဗြာဟ္မဏံ-ကို၊ အနုကမ္မမာနော- သနားစောင့်ရှောက်၊ ချီးမြှောက်လိုသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) ဂစ္ဆ တွန့် အာဒိ-ဂစ္ဆ တွံ အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ပြောပြ။

တတ္ထေဝ အဋ္ဌာသီတိ-ကား၊ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကကာလေပိ-အဟိတ် ပဋိ သန္ဓေ တည်နေရာအခါ၌သော်မှလည်း၊ ပရခုံသနံ-သူတစ်ပါးတို့၏ ဆဲရေးခြင်းကို၊ အမနာပတောယေဝ-မြတ်နိုးဖွယ် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်၊ (တစ်နည်း) အမနာပတောယေဝ-မြတ်နိုးဖွယ် မဟုတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ ပစ္စေသိ-စိတ်၌ သိပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဗြာဟ္မဏဿ-၏၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ဒသေတုကာမော-ထင်ရှား ပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) အဋ္ဌာသိ-ရပ်နေပြီ။

သကဋ္ဌ၊ ပေါ၊ ပဝဋ္ဌေသီတိ-ကား၊ ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ (စိတန်းလျက်၊) ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဟေဋ္ဌာ-လှည်းအိမ်၏ အောက်လှည်းဝင်ရိုး၌၊ ရုက္ခေ-သစ် သားတို့ကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ (ရှေ့လှည်း နောက်လှည်း တစ်ဆက်တည်းဖြစ်အောင် သစ်သားတို့ကို လျှိုထား၍၊) ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်ဆက်တည်း ဖွဲ့တုပ်အပ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ မုဂ္ဂမာသဝါလုကာဒိဟိ-ပဲနောက်၊ ပဲကြီး၊ သဲ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပုဏ္ဏံ- ပြည့်သော၊ သကဋ္ဌသတံ-လှည်းပေါင်းတစ်ရာကို၊ ပဝဋ္ဌေန္တော-လိမ့်စေလတ်သော်၊ (လိမ့်အောင် ရုံးလတ်သော်၊) (ပဝဋ္ဌေသိ၌ စပ်၊) ပုဗ္ဗေ-မလိမ့်စေမီ ရှေ့အဖို့၌၊ ပတိဋ္ဌိတာရပ္ပဒေသံ-မြေ၌ တည်သော အုကန့်ဒေါက်ဆန်၏ အရပ်ကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ အရေ-အကန့်ဒေါက်ဆန်သည်၊ ပတ္ထေ-ရောက်လတ်သော်၊ (“ရှေ့လှည်း အကန့်

ဟောတိ။ ။ “အတိတတ္ထေ ဝတ္တမာနဝစနံ” ဟု ဋီကာ ဖွင့်သောကြောင့် “ဖြစ်ခဲ့သည်၊ ဖြစ်လေသည်” ဟု အတိတ်အနက်ပေး၊ တစ်နည်း- ထိုအချိန်က ဖြစ်ဆဲကြိယာကို ဆိုလိုသော ကြောင့် ဟောတိဟု ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာကို သုံးစွဲသည်၊ တံ ကာလာပေက္ခဝတ္တမာနံဟု ဆိုလိုသည်၊ သဒ္ဓန္တရသန္ဓိဓာနေနဘူတဘာဝဂမော သိယာ-တေန သမယေနဟူသော သဒ္ဓါ တစ်ပါး၏ အနီး၌ တည်ရှိခြင်းကြောင့် လွန်ပြီးဖြစ်ကြောင်းကိုကား သိနိုင်၏၊ ဤအလို “ဟောတိ-ဖြစ်၏” ဟုသာ ပေး။

အမနာပတော။ ။ အမနာပတော၌ ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပကြံပါ၊ တစ်နည်း-တော ပစ္စည်းကို ပဌမာအနက်၌ သက်၍ ဣတိအကျေကြံ၊ ချဲ့ဦးအံ့- အမနာပတောသည် ပရခုံသနံ နှင့် အရတူနေ၏၊ အရတူလျှင်လည်း တစ်ဝါကျတည်းဝယ် ဝိဘတ်တူ မြဲဖြစ်၏၊ ဤ၌ကား ဝိဘတ် မတူ၊ ထို့ကြောင့် အမနာပဘာဝတောဟု ဆိုလိုလျက် အမနာပတောဟု ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပကြံရသည်၊ တစ်နည်း- အမနာပတောကို အာကာရပုဒ်ဖြစ်အောင် ဣတိ အကျေ ကြံ၍ တောပစ္စည်းကို ပဌမာအနက်၌ သက်ပါ။ [ပစ္စေသီတိ အမနာပံ ဣဒံတိ အညာသိ- ဋီကာ။]

ဒေါက်ဆန်၏ တည်ရာအရပ်သို့ နောက်လှည်း အကန့်ဒေါက်ဆန် ရောက်လတ်သော်” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။) ပဝဋ္ဌိတံ-လိမ္မိစေအပ်သည် မည်သည်၊ (လိမ္မိစေအပ်ရာ ရောက်သည်။) ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဗောဓိသတ္တော-ဘုရားအလောင်းသည်၊ ပုရိမသကဋေန-ရှေ့ဆုံးလှည်းသည်၊ ပတိဋ္ဌိတဌာနေ-တည်ရာ အရပ်၌၊ ပစ္ဆိမသကဋ်-နောက်ဆုံးလှည်းကို၊ ပတိဌာပေတုံ-တည်စေခြင်းငှာ၊ (တည်အောင်၊) သကဋသတပ္ပမာဏံ-လှည်းတစ်ရာ ပမာဏရှိသော၊ ပဒေသံ-အရပ်တိုင်အောင်၊ ပဝဋ္ဌေသိ-လိမ္မိစေပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ဗောဓိသတ္တာနံ-တို့၏၊ သိထိလကရဏံနာမ-ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ ပြုခြင်း မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

တေန ၊ပေ၊ အဟူတိ-ကား၊ ပြာဟ္မဏဿ-၏၊ တေန ဓနလာဘေန-ထိုဥစ္စာကို ရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ကမ္မေနစ-အလုပ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သော နန္ဒီဝိသာလော-ထိုနန္ဒီဝိသာလန္တားလားသည်၊ အတ္တမနော-မိမိစိတ်ရှိသူသည်၊ ဝါ-နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သူသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ။ ၊တေန စတ္တမနော၌ စေသဒ္ဓါသည် အတ္တနော ကမ္မေနကို ဆည်းသော အဝုတ္တသမုစ္စည်းတည်း၊ အဟူကို အဟောသိဟု ဖွင့်သည်၊ ရုပ်ပြီးပုံကို သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ရှု။

၁၅။ ပန-ဆက်၊ အက္ခောသေနာပီတိ ဧတ္ထ-၌၊ (အက္ခောသေန ဣစ္စေဝမာဟ၌ လှမ်းစပ်၊) ယသ္မာ-အကြံကြောင့်၊ ပရတော-နောက်၌၊ (အကျယ်ပဒဘာဇနီ၌) ဒွေ အက္ခောသာ ၊ပေ၊ ဥက္ကဋ္ဌောစာတိ-ဟူ၍၊ ဝိဘဇိတုကာမော-ဝေဖန်တော်မူလိုသည်၊ (ဟောတိ၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့ဝတ္ထုကြောင်း၌၊ ဟိနေနပိ ၊ပေ၊ ခုံသေန္တိတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ-သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့သည်၊) ဝုတ္တံယထာ-မိန့်ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အဝတ္တာ-မိန့်တော်မမူဘဲ၊ အက္ခောသေန ဣစ္စေဝ-အက္ခောသေနဟူ၍သာ၊ အာဟ-ပြီ၊ ဝေနဇာတိတိ-ကား၊ တစ္ဆကဇာတိလက်သမားတို့၏ အမျိုးဇာတ်တည်း၊ ဝေဏုကာရဇာတိတိပိ-ဝါးကို ပြုလုပ်သူ နှီးရွှေသမားတို့၏ အမျိုးဇာတ်ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ၊ဝါးကို နှီးဖြစ်အောင် ပြုလုပ်၍ နှီးဖြင့် တောင်းစသည် ရက်လုပ်သူကို “နှီးရွှေသမား”ဟု ခေါ်သည်။) နေသာဒဇာတိတိ-ကား၊ မိဂလုဒ္ဒကာဒိဇာတိ-သားမုဆိုး အစရှိသူတို့၏ အမျိုးဇာတ်တည်း၊ ၊အာဒိဖြင့် ကေဝဋ္ဌဇာတိ-တံငါသည်တို့၏ အမျိုးဇာတ် စသည်ကို ယူ။ ၊ရထကာရဇာတိတိ-ကား၊ စမ္ပကာရဇာတိ-သားရေနယ်သမားတို့၏ အမျိုးဇာတ်တည်း၊ ဝါ-ဖိနပ်ချုပ်သမားတို့၏ အမျိုးဇာတ်တည်း၊ ၊ရထားကို ပြုလုပ်သည့်အခါ သားရေဖြင့် အပေါ်က အုပ်၍ ပြုလုပ်ရသောကြောင့် သားရေကို ပြုလုပ်သူ သားရေနယ်သမားကို “ရထကာရ” ဟု ခေါ်သည်၊ တစ်နည်း-ဖိနပ်ချုပ်သမားကို “ရထကာရ” ဟု ခေါ်သည်၊ ရထကာရောဝ စမ္ပဿ၊ ပရိကန္တံ ဥပါဟနံ၊ ဒွါဒသနိပါတ်၊ ကာမဇာတ်ပါဠိ။ ၊ပုတ္တုသဇာတိတိ-ကား၊ ပုပ္ဖဆဋ္ဌကဇာတိ-ပန်းမှိုက်သွန်

ဘင်ကြုံးသမားတို့၏ အမျိုးဇာတ်တည်း၊ [နန်းတော်သူ မိဖုရားတို့က မစင်ကို ပန်းဖြင့် ဖုံး၍ ထိုမစင်ကို ယဉ်ကျေးအောင် ပန်းမှိုက်ဟု ခေါ်ကြသတတ်၊ ထိုပန်းမှိုက် စွန့်ပစ်ရသူကို “ပုပ္ဖဆဋ္ဌက” ဟု ခေါ်၏၊ အမှန်မှာ မစင်စွန့်ပစ်ရသူပင်တည်း၊ ပု ဝုစ္စတိ ကရီသံ၊ တံ ကုသတိ အပဲနေတိတိ ပုတ္တုသော၊-ယောဇနာ၊ သက္ကတဉ္စ “ပုက်-စက်ဆုပ်ဖွယ်သို့ + ကသတိ - ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ ပုတ္တုသော” ဟု ရှိသည်။]

အဝကဏ္ဍကာဒိ-အဝကဏ္ဍက အစရှိသော အမည်သည်၊ ဒါသာနံ-ကျွန်တို့၏၊ နာမံ-သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဟိနံ-ယုတ်ညံ့၏၊ [ရှေးခေတ်က ကျွန်များကို “အဝကဏ္ဍက၊ ဇဝကဏ္ဍက” စသည်ဖြင့် နာမည် မှည့်ကြသည်။] သြညာတန္တိ-ကား၊ အဝညာတံ-အယုတ်အညံ့ဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော အမည်တည်း၊ ဥညာတန္တိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပဌန္တိ-ဖတ်ကြကုန်၏၊ အဝညာတန္တိ-ကား၊ ဝဇ္ဇေတွာ-ရှုတ်ချ၍၊ ဉာတံ-သိအပ်သော အမည်တည်း၊ [“ရှုတ်ချ” ဟူသည် အောက်တန်း ချခြင်းပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် သြညာတံ၊ ဥညာတံ၊ အဝညာတံဟု သဒ္ဒါ ၃ မျိုး ကွဲသော်လည်း အနက်တူဟု မှတ်၊ အဝညာတံ၌ အဝကို သြပြုလျှင် သြညာတံ၊ အဝကို သြ၏ ဝိပရိတ် ဥပြုလျှင် ဥညာတံဟု ဖြစ်၏။] ဟိဋ္ဌိတန္တိ-ကား၊ ဇိဂ္ဂန္တိတံ-စက်ဆုပ်အပ်သော အမည်တည်း၊ ပရိဘူတန္တိ-ကား၊ ဧတေန-ဤအမည်ဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိဘဝကတံ-လွမ်းမိုးမှုကို ပြုအပ်သော အမည်တည်း၊ ဝါ-လွမ်းမိုးအပ်သော အမည်တည်း၊ အစိတ္တိကတန္တိ-ကား၊ န ဂရု ကတံ-အလေးအမြတ် မပြုအပ်သော အမည်တည်း၊ [မိမိစိတ်ကို မိမိလေးစားသကဲ့သို့ မလေးစားအပ်သော အရာကို “အစိတ္တိကတ” ဟု ခေါ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “အစိတ္တိကတံ-မိမိစိတ်ကဲ့သို့ မပြုအပ်သော အမည်၊ ဝါ-အလေးဂရု မပြုအပ်သော အမည်” ဟု ပေး။]

ကောဠကကမ္မန္တိ-ကား၊ တစ္ဆကကမ္မံ-လက်သမားတို့၏ အလုပ်တည်း၊ [တစ္ဆကကမ္မန္တိ ဝဗ္ဗကီကမ္မံ-ဋီကာ၊ ကျောက်ဆစ်သမားတို့ကိုလည်း “ကောဠက” ဟု ဆိုကြ၏၊ ထို့ကြောင့် “ကောဠကကမ္မန္တိ ဝါ ပါသာဏ ကောဠကကမ္မံ” ဟု ဋီကာ၌ တစ်နည်း ဖွင့်သည်။] မုဒ္ဒါတိ-ကား၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါဂဏနာ-လက်ချောင်းတို့ကို တွန့်စေခြင်းဖြင့်၊

ဟတ္ထမုဒ္ဒါဂဏနာ။ ။ အင်္ဂုလိသင်္ကေတနေန - လက်ချောင်းတို့ကို တွန့်စေခြင်းအားဖြင့်၊ ဂဏနာ-ရေတွက်ကြောင်းဖြစ်သော ဂဏန်းအတတ်၊ ၁-ဆိုလျှင် လက်တစ်ချောင်း ချိုး၊ ၂-ဆိုလျှင် လက် ၂ ချောင်း ချိုး၊ ဤသို့ စသောအားဖြင့် လက်ချောင်းတို့ကို တွန့်စေ၍၊ ဝါ-ချိုး၍ ရေတွက်ကြောင်း ဂဏန်းအတတ်ကို “မုဒ္ဒါ” ဟု ဆိုသည်၊ ဟတ္ထအရ လက်တစ်ခုလုံး ရသော်လည်း ဧကဒေသျှပစာရအားဖြင့် လက်ချောင်းကို ယူ၊ မုဒ္ဒါသဒ္ဒါ၏ အနက်များစွာတို့တွင် သင်္ကေတနအနက်လည်း ထောမနိမိ၌ ပါ၏။

ရေတွက်ကြောင်းဖြစ်သော ဂဏန်းအတတ်တည်း၊ ဂဏနာတိ-ကား၊ အတ္ထိန္ဒကာဒိ အဝသေသဂဏနာ-အတ္ထိန္ဒကအစရှိသော ကြွင်းသော ဂဏန်းအတတ်တည်း၊ လေခါတိ-ကား၊ အက္ခရလေခါ-အက္ခရာတို့ကို ရေးသားကြောင်း စာရေးအတတ် တည်း။

မဓုမေဟာဗာဓော-ဆီးချိုရောဂါကို၊ ဝေဒနာယ-နာကျင်ကိုက်ခဲမှု ဝေဒနာ၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဥက္ကဋ္ဌောတိ-အမြတ်ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူ အပ်ပြီ၊ [မေဟတိ သိပ္ပတိ ဧတေနာတိ မေဟော၊ မဓုနော + မေဟော မဓုမေဟော- ချိုသော ဆီးရည်၏ ယိုစီးကြောင်း ရောဂါ၊ ဝါ-ဆီးချိုရောဂါ။] ပါဠိကခါတိ-ကား၊ ကုစ္ဆိတဗ္ဗာ-အလိုရှိထိုက်၏၊ [ပဋိကခိတဗ္ဗာတိ ပဋိကခါ၊ ပဋိကခါယေဝ ပါဠိကခါ၊ သုတ္တံ၌ ဣသကံ။] ယကာရေနဝါ ဘကာရေနဝါတိ-ကား၊ ယကာရဘကာရေ- ယအက္ခရာ၊ ဘအက္ခရာတို့ကို၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ယော အက္ခောသော- အကြင်ဆဲရေးခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊ သော အက္ခောသော-ထိုဆဲရေးခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊) [ယဘ-မေထုနေဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိသောကြောင့် မေထုန်နှင့် စပ်ယှဉ် သော “နှင့် အမေ ငါ” အစရှိသော ဆဲရေးခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်။] ကာဠကောဠ စိကာယဝါတိ (ဧတ္ထ) -၌၊ ကာဠန္တိ -ကား၊ ပုရိသနိမိတ္တံ -ယောက်ျားနိမိတ်တည်း။

အတ္ထိန္ဒကာဒိ အဝသေသဂဏနာ။ ။ပါဒသိကမိလက္ခကာဒယော ဝိယ နဝန္တဝသေန ဂဏနာ၊ ပါဒသိက-တောင်ခြေကို မှီ၍နေသော၊ မိလက္ခက-လူရိုင်း၊ တောသူ တောင်သား- ဟူလို၊ တောသူ တောင်သားတို့၏ ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉ ဟု ၁ မှစ၍ ၉ အဆုံးတိုင်အောင် အဆက်မပြတ် ရေတွက်ကြောင်းဖြစ်သော ဂဏန်းအတတ်ကို “အတ္ထိန္ဒကဂဏနာ” ဟု ဆိုသည်၊ [နဝန္တာဒိဝိမိနာ ပဝတ္တော ဂဏနဂန္ထော အန္တရာ ဆိန္ဒာဘာဝေန အတ္ထိန္ဒကောတိ ဝုစ္စတိ၊ သာမည ဖလသုတ် ဋီကာသစ်။] အာဒိသဒ္ဓေန သင်္ကလန (သံ-ပေါင်း၍+ကလန-ရေတွက်ကြောင်း၊) ဂဏန်းအတတ်၊ အပေါင်းရေတွက်နည်း၊ ပဋ္ဌုပ္ပါဒန (သတုပ္ပါဒန) ပေသီး စသော ဇယ်များကို ဖြစ်စေ၍ ချ၍ ရေတွက်ကြောင်းဖြစ်သော ဂဏန်းအတတ်၊ ဝေါတ္တန- (ဝိ-အဝ + ကလန) မပေါင်းဘဲ နှုတ်၍ ရေတွက်နည်း၊ ဘာဂဟာရာဒိဝသေန-တစ်စုတစ်ပုံစီ ဆောင်ယူ ရေတွက် ကြောင်းဖြစ်သော ဂဏန်းအတတ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တာ ပိဏ္ဏနဂဏနာ ဂဟိတာ။ . . . ယဿ သာ ပဂုဏာ ဟောတိ-အကြင်သူမှာ ထိုအပေါင်း ရေတွက်ကြောင်း ဂဏန်းအတတ်ကို အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီး ဖြစ်၏၊ သော ရုက္ခမ္ပိ ဒိသွာ ဧတ္တကာနိ ဧတ္ထ ပဏ္ဏာနီတိ ဇာနာတိ။

ဗြဟ္မဇာလသုတ် ဋီကာသစ်။ ။ဟတ္ထမုဒ္ဒါတိ ဟတ္ထေန အဓိပ္ပာယ်ဝိညာပနံ၊ တံ ပန အင်္ဂုလိသင်္ကောစနေန ဂဏနာယေဝါတိ အာစရိယဓမ္မပါလတ္ထေရေန ဝုတ္တံ၊ အာစရိယ သာရိပုတ္တတ္ထေရေန ပန ဟတ္ထမုဒ္ဒါဂဏနာတိ အင်္ဂုလိသင်္ကောစနေနေဝ ဂဏနာတိ ဝုတ္တံ၊ တေဟိ စ ဟတ္ထမုဒ္ဒါနာမ အင်္ဂုလိပဗ္ဗေသု သညံ ထပေတွာ ဂဏနာတိ ဒဿိတာ၊ ဂဏနာ ဝုစ္စတိ အတ္ထိန္ဒကဂဏနာပါရိသေသညာယေန၊ သာ ပန ပါဒသိကမိလက္ခကာဒယော ဝိယ ဧကံဒ္ဓေတိ အာဒိနာ နဝန္တဝိမိနာ နိရုန္တရဂဏနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကောဋ္ဌစိကာတိ-ကား၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ-မိန်းမနိမိတ်တည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတေဟိ-ထိုယောက်ျား အင်္ဂါဇာတ်၊ မိန်းမအင်္ဂါဇာတ်တို့ဖြင့်၊ ယော အက္ခောသော-အကြင်ဆဲရေးခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) ဧသော-ဤဆဲရေးခြင်းသည်၊ ဟိနောနာမ-ယုတ်ညံ့သည် မည်သော၊ အက္ခောသော-ဆဲရေးခြင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

၁၆။ ဣဒါနိ-အက္ခောသ ၁၀ မျိုးကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ တေသံ ဇာတိအာဒိနံ-ထိုဇာတိ အစရှိသော အက္ခောသတို့၏၊ ပဘောဒဝသေန-အပြား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ ရောပေတွာ-တင်၍၊ ဒသေန္နော-ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပန္နော ဥပသမ္ပန္နန္တိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထိုစကားရပ်၌၊ ခံသေတုကာမော၊ ပေ၊ မင်္ဂုကတ္တုကာမောတိ-ကား၊ အက္ခောသိတုကာမော-ဆဲရေးခြင်းငှာ လိုလားသည်၊ ဝါ-ဆဲရေးလိုသည်၊ ပဓံသိတုကာမော-လွှမ်းမိုး နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ လိုလားသည်၊ ဂရဟိတုကာမော-ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းငှာ လိုလားသည်၊ နိတ္ထေဇံ-အရှိန်အစော် မရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ (ဘာဝပ္ပဓာန၊) ကတ္တုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [အက္ခောသိတုကာမောသည် ခံသေတုကာမော၏ အဖွင့်၊ ပဓံသိတုကာမော ဂရဟိတုကာမောတို့သည် ဝမ္ဘေတုကာမော၏ အဖွင့်၊ နိတ္ထေဇံ ကတ္တုကာမောသည် မင်္ဂုကတ္တုကာမော၏ အဖွင့်တည်း။] ဟိနေန ဟိနန္တိ-ကား၊ ဟိနေန-ယုတ်ညံ့သော၊ ဇာတိဝစနေန-ဇာတ်ကို ပြောဆိုကြောင်းစကားဖြင့်၊ ဟိနဇာတိကံ-ယုတ်ညံ့သော ဇာတ်ရှိသူကို၊ (“ဝဒေတိ-ပြောဆို၏” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဧတေန ဥပါယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ သဗ္ဗပဒေသု-ဟိနေန ဥက္ကဋ္ဌံ အစရှိသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဟိနေန ဟိနံ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ (“စောဒနာသောဓနာနယော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏” ဟု ထည့်စပ်၊) ဟိနေန-ယုတ်ညံ့သောဇာတ် အစရှိသော စကားဖြင့်၊ ဟိနံ-ယုတ်ညံ့သော ဇာတ်ရှိသော ရဟန်းကို၊ ဝဒန္တော-ပြောသော ရဟန်းသည်၊ သစ္စံ-မှန်သော စကားကို၊ ကိဉ္ဇာပိ ဝဒတိ-အကယ်၍ကား ပြောပါပေ၏၊ ပန - ထိုသို့ပင် အမှန်ကို ပြောပါသော်လည်း၊ ဩမသိတုကာမတာယ-ဆဲရေးခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝါစာယ ဝါစာယ-စကားခွန်းတိုင်း စကားခွန်းတိုင်း၌၊ ပါမိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) ဥက္ကဋ္ဌေန-မြတ်သော ဇာတ် အစရှိသောအားဖြင့်၊ ဟိနံ-ယုတ်ညံ့သော ရဟန်းကို၊ ဝဒန္တောစ-ပြောသော ရဟန်းသည်လည်း၊ အလီကံ-ချွတ်ချော်သော စကားကို၊ ကိဉ္ဇာပိ ဘဏတိ-အကယ်၍ကား ပြောပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ချွတ်ချော်သော စကားကို ပြောပါသော်လည်း၊ ဩမသိတုကာမတာယ-ကြောင့်၊ ဣမိနာဝသိက္ခာပဒေန-ဖြင့်သာ၊ ပါမိတ္တိယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ပုရိမေန-ရှေ့မှသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ (ပါမိတ္တိယံ-သို့၊) န (အာပဇ္ဇတိ)-မရောက်၊ ယောပိ-အကြင်ရဟန်း

သည်လည်း၊ (ဝဒတိ၌ လှမ်းစပ်၊) (တွံ-သင်သည်၊) အတိစက္ကာလော-စက္ကာလ
 တို့ထက် လွန်သော စက္ကာလသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ (တွံ-သည်၊) အတိဗြာဟ္မဏော-
 ဗြာဟ္မဏတို့ထက် လွန်သော ဗြာဟ္မဏသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ (တွံ-သည်၊) ဒုဋ္ဌစက္ကာ
 လော-ပျက်သော စက္ကာလသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ (တွံ၊) ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏော-ပျက်သော
 ဗြာဟ္မဏသည်၊ အသိ-၏၊ ဣတိ အာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဝဒတိ-
 ပြော၏၊ သောပိ-ထိုရဟန်းကိုလည်း၊ အာပတ္တိယာ-ပါစိတ်အာပတ်ဖြင့်၊ ကာရေ
 တဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏။ [အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗောတိ
 ပါစိတ္တိယေန ကာရေတဗ္ဗော၊ ဥပသဂ္ဂါဒိမတ္တဝိသိဋ္ဌာနံ-အတိ ဥပသာရပုဒ် စသည်မျှ
 ဖြင့်သာ ထူးကုန်သော၊ အတိစက္ကာလာဒိပဒါနံ ပါဠိယံ အာဂတေသုယေဝ သင်္ဂဟံ
 တတ္တာ-ဋီကာ။]

၂၆။ ပန-ဆက်၊ သန္တိ ဣဓေကစ္စေတိ ဝါရေ-သန္တိ ဣဓေကစ္စေဟူသော ဝါရ၌၊
 ပရိဟရိတွာ-ရှောင်လွှဲ၍၊ ဝုတ္တဘာဝေန-ပြောဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ
 (ဟောတိ၊) [ပါဠိတော်၌ လာသော “စောရောသိ” အစရှိသော တိုက်ရိုက်ပြောမှုကို
 ရှောင်လွှဲ၍ ပြောဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဒုက္ကဋ္ဌသာ သင့်၏။] ယေနန
 ပေ၊ န မယန္တိ ဝါရေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ပန-ဆက်၊ အနုပသမ္ပန္နေ-
 ရဟန်း မဟုတ်သ၌၊ (ဝဒန္တဿ-ပြောဆိုသော ရဟန်း၏၊) စတုသုပိ- ၄ ပါးလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါရေသု-တို့၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ၊) [၁-ဟိနေန
 ဟိနံ စသော ဝါရ၊ ၂- သန္တိ ဣဓေကစ္စေ စသော ဝါရ၊ ၃- ယေနန စသော ဝါရ၊
 ၄- န မယံ စသော ဝါရတို့၌ ရဟန်း မဟုတ်သူကို ပြောဆိုသောကြောင့် ဒုက္ကဋ္ဌချည်း
 သာ-ဟူလို။] (တွံ-သည်၊ စောရော-သူခိုးသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ ဂဏ္ဍိဘေဒကော-
 အိမ်၏ အထုံးအဖွဲ့ အဆက်အစပ်ကို ဖြတ်တောက်တတ်သည့်သည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊
 ဣတိ အာဒိဝစနေဟိ ပန-ဤသို့အစရှိသော စကားတို့ဖြင့်ကား၊ (ဝဒန္တဿ-ပြော
 ဆိုသော ရဟန်း၏၊) ဥပသမ္ပန္နေပိ-ရဟန်း၌လည်းကောင်း၊ အနုပသမ္ပန္နေပိ-ရဟန်း
 မဟုတ်သ၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဝါရေသု-အလုံးစုံသော ၄ ဝါရတို့၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-
 ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ချည်းသာ၊ (ဟောတိ။) [စောရောသီတိ အာဒိနံ ပန ကေနစိ ပရိယာ
 ယေန ပါဠိယံ အနာဂတတ္တာ ဒုက္ကဋ္ဌ ဝုတ္တံ-ဋီကာ။]

ပန-ဆက်၊ ဒဝကမ္ပတာယ-ရယ်မြူးခြင်းကို အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 (ပြက်ရယ် ပြုလို၊ ပြောင်လှောင်လိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဒန္တဿ-ပြောဆိုသော
 ရဟန်း၏၊) ဥပသမ္ပန္နေပိ အနုပသမ္ပန္နေပိ သဗ္ဗဝါရေသု ဒုဏ္ဏာသိတံ-ဒုဏ္ဏာသိတ
 အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ၊) [ဒုဏ္ဏာသိတံအရ မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော
 စကားရသော်လည်း ထိုစကားကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ်ကို ကာရဏ
 ပစာရအားဖြင့် ဒုဏ္ဏာသိတဟု ဆိုသည်။] ဒဝကမ္ပတာနာမ-မည်သည်၊ ကေဠိ-

ပြက်ရယ်ပြုခြင်းတည်း။ ဟဿာဓိပ္ပာယတာ-ရယ်မြူးခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ ကေဠီကို “ဟဿာဓိပ္ပာယတာ” ဟု ဖွင့်သည်။ ဟဿာဓိပ္ပာယတာတိ ပုရိမပဒဿ အတ္ထဝိဝရဏံ-ဋီကာ။ စ-ဆက်၊ ဣမသ္မိ သိက္ခာပဒေ-၌၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းယောက်ျားကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ဘိက္ခုနီအာဒယော-ဘိက္ခုနီ အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗသတ္တာ-တို့သည်၊ အနုပသမ္ပန္နဌာနေ-အနုပသမ္ပန္နအရာ၌၊ ဌိတာ-တည်ကုန်၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏။ [အနုပသမ္ပန္န၌ (အ)၏ အနက်ကို သဒိသအနက် မယူမူ၍ အညအနက်ကို ယူပြီးလျှင် ရဟန်းယောက်ျားမှ တစ်ပါးသော ဘိက္ခုနီ၊ ရှင်သာမဏေ၊ သာမဏေမ၊ သိက္ခမာန်၊ လူနတ်တိရစ္ဆာန်တို့ကို အနုပသမ္ပန္နအရ ယူပါ-ဟူလို။]

၃၅။ အတ္ထပုရေက္ခာရဿာတိ အာဒိသု-အစရှိသော စကားရပ်တို့၌၊ ပါဠိယာ-၏၊ အတ္ထ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝဏ္ဏယန္တော-ဖွင့်ပြသော ရဟန်းသည်၊ အတ္ထပုရေက္ခာရော-အနက်ကို ရှေးရှုသူမည်၏။ [ရှေးခေတ်က အဋ္ဌကထာစာအုပ် မရှိသေး၊ ပါဠိတော်ကို နှုတ်ဖြင့် အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ပြကြရသည်။ ယခုခေတ်၌ ကား အဋ္ဌကထာစာအုပ်များ ရှိနေကြပြီ။] ပါဠိ-ပါဠိကို၊ ဝါစေန္တော-ဆိုစေသူသည်၊ ဝါ-ပို့ချသူသည်၊ ဓမ္မပုရေက္ခာရော-ပါဠိကို ရှေးရှုသူမည်၏။ အနုသိဋ္ဌိယံ-သွန်သင်ဆုံးမခြင်း၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ (ကထေန္တော၌ စပ်)၊ ဣဒါနိပိ-ယခုဘဝ၌လည်း၊ (တွံ-သည်) စက္ကာလော-သည်၊ အသိ-ဖြစ်နေ၏။ ပါပံ-မကောင်းမှုကို၊ မာ အကာသိ-မပြုပါလင့်၊ တမောတမပရာယဏော-တမောတမပရာယဏပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မာ အဟောသိ-မဖြစ်ပါလင့်၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ကထေန္တော-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်၊ အနုသာသနိပုရေက္ခာရောနာမ-သွန်သင်ခြင်းကို ရှေးရှုသူမည်၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သေသံ၊ ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ၊ ပန-ဆက်၊ စတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဒုတ္တာသိတာပတ္တိ-သည်၊ ဝါစာစိတ္တတော-ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-၏၊ ကြိယံ၊ ပေ၊ သုခါစ-သုခဝေဒနာလည်းကောင်း၊ မဇ္ဈတ္တာစ-ဥပေက္ခာဝေဒနာလည်းကောင်းတည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ . . ဒုတိယံ-သော၊ ဩမသဝါဒသိက္ခာပဒံ-တည်း။

မာတမောတမပရာယဏော။ ။ အချို့စာအုပ်များ၌ “မာတမောသိ၊ မာတမပရာယဏော အဟောသိ” ဟု ရှိ၏။ ၁-တမောတမပရာယဏပုဂ္ဂိုလ်၊ ၂-တမောဇောတိပရာယဏပုဂ္ဂိုလ်၊ ၃-ဇောတိတမပရာယဏပုဂ္ဂိုလ်၊ ၄-ဇောတိဇောတိပရာယဏပုဂ္ဂိုလ်ဟု ကောသလသံယုတ်ပါဠိတော်၌ ၄ မျိုး ခွဲပြထား၏။ ထို ၄ မျိုးတွင် တမောတမပရာယဏပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသောကြောင့် “မာ တမောတမပရာယဏော အဟောသိ” ပါဌသာ သင့်သည်။ တမော-ယခုဘဝ၌ မှောင်သည်၊ (ဟုတွာ) တမပရာယဏော-အမှောင်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသူသည်၊ မာ အဟောသိ-လင့်။

၃။ ပေသုညသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၃၆။ တတိယသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဘဏ္ဍာနဇာတာနန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗာတဘဏ္ဍနာနံ-လွန်စွာဖြစ်သော မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ခြင်း ရှိကုန်သော၊ (ဘိက္ခုနံ၌ စပ်၊) ဘဏ္ဍာနန္တိ-ကား၊ ကလဟဿ-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါ-ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သော တိုင်ပင်ခြင်းတည်း၊ ဣမိနာစ-ဤသူသည်လည်း၊ ဣဒံ-ဤအမှုကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣမိနာစ-သည်လည်း၊ ဣဒံ-ကို၊ ကတံ-ပြု၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-သူတို့က ဆိုအပ်သော်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝက္ခာမ-ငါတို့က ပြောဆိုကြစို့၊ ဣတိ အာဒိကံ-ဤသို့ အစရှိသော၊ သကသကပက္ခေ-မိမိ မိမိတို့ဘက်၌၊ သမ္ပန္နနံ-သဘောတူ တိုင်ပင်ခြင်းတည်း၊ ကလဟောတိ-ကား၊ အာပတ္တိဂါမိကော-အာပတ်သို့ ရောက်စေတတ်သော၊ ကာယ ဝါစာဝိတိက္ကမော-ကိုယ်နှုတ်တို့၏ လွန်ကျူးခြင်းတည်း၊ ပဟာရဒါန ပါစိတ်အာပတ် သင့်လောက်အောင် ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်မှုဟူသော ကိုယ်၏ လွန်ကျူးမှု၊ သြမသ ဝါဒ ပါစိတ်အာပတ် သင့်လောက်အောင် ဆဲရေးခြင်းဟူသော နှုတ်၏ လွန်ကျူးမှု-ဟူလိ။၊ ဝိဝါဒေါတိ-ကား၊ ဝိဂ္ဂါဟိကကထာ-ဆန့်ကျင်ဘက် ယူကြောင်း စကားတည်း၊ တံ ဝိဝါဒံ-ထိုဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းသို့၊ အာပန္နာနံ-ရောက်ကုန်သော၊ ဝိဝါဒါ ပန္နာနံ-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခုနံ၌ စပ်။)

ပေသုညန္တိ-ကား၊ ပိသုဏဝါစံ-ချစ်သူ ၂ ယောက်တို့ကို ကွဲပြားအောင် ချေမှုန်းကြောင်း စကားကို၊ ပိယဘာဝဿ-ချစ်အပ်သူ၏ အဖြစ်ကို၊ သုညကရဏဝါစံ-ကင်းဆိတ်အောင် ပြုကြောင်း စကားကို၊ (“ဥပသံဟရန္တိ-ပို့ဆောင်ကြကုန်၏” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ-၏။

၃၇။ ဘိက္ခုပေသုညေတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနံ-ရဟန်းတို့၏၊ ပေသုညေ-ချောပစ် ကုန်းတိုက်ခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခုတော-ရဟန်းတစ်ပါး၏ အထံမှ၊ သုတ္တာ-ကြားရ၍၊ ဘိက္ခုနာ-ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ဘိက္ခုဿ-ရဟန်းတစ်ပါး၏ (အထံသို့) ဥပသံဟဋ္ဌ ပေသုညေ - ပို့ဆောင်အပ်သော ချောပစ်ကုန်းတိုက်ကြောင်း စကားကြောင့်၊ (ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်။

ဘဏ္ဍာနဇာတာ။ ။ဘဏ္ဍာနံ ဇာတံ ဧတေသန္တိ ဘဏ္ဍာနဇာတာ၊ သမ္ပန္နနန္တိ ရဟော သံသဒ္ဓနံ၊ ဟတ္ထပရာမာသာဒိဝသေန မတ္ထကံ ပတ္တော ကလဟော ဇာတော ဧတေသန္တိ ကလဟဇာတာ၊ အနာပတ္တိဂါမိကံ ဝိရုဒ္ဓဝါဒဘူတံ ဝိဝါဒံ အာပန္နာတိ ဝိဝါဒါပန္နာ၊ ဤပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၊ သဟဓမ္မိကဝဂ်၊ ဥပသုတိသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။
[ဝိဂ္ဂဟံ + သံဝုတ္တေတိတိ ဝိဂ္ဂါဟိကာ (ကထာ)။]

ဘိက္ခုပေသုညေ။ ။“ဘိက္ခုနံ + ပေသုညံ ဘိက္ခုပေသုညံ” ဟု ဆဋ္ဌိတပျူရိသ် သမာသံ ပြု၊ ထိုဘိက္ခုနံအရ ဘိက္ခုတို့ဟူသည် မည်သည့်ဘိက္ခုတို့ပါနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ဘိက္ခုတော၊ ဘိက္ခုနာ၊ ဘိက္ခုဿ” ဟု မိန့်သည်၊ ဘိက္ခုတောကို သုတ္တာ၌ စပ်၊ ဘိက္ခုနာကို သံဟဋ္ဌ၌ စပ်၊ ပေသုညပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ကခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

၃၈။ ဒွိဟာကာရေဟိတိ-ကား၊ ဒွိဟိကာရဏေဟိ- ၂ ပါးသော အကြောင်း တို့ကြောင့်၊ (ပေသုည ဟောတိ၌ စပ်၊) ပိယကမ္ပဿဝါတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပြော ဆိုလိုက်ရသည်ရှိသော်၊ အဟံ-သည်၊ ဧတဿ-ဤသူ၏၊ ပိယော-ချစ်အပ်သူ (အချစ်ခံရသူ) သည်၊ ဘဝိဿာမိ-ဖြစ်ရလိမ့်မည်၊ ဣတိ-သို့၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပိယဘာဝံ-ချစ်အပ်သူ၏ အဖြစ်ကို၊ (အချစ်ခံရခြင်းကို) ပတ္တယမာနဿ-တောင့် တသော ရဟန်း၏၊ (ပိယကမ္ပတာယ) ဝါ-ချစ်ခြင်းကို အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ (ဤသို့ ထည့်ပေး၊) ဘေဒါဓိပ္ပာယဿဝါတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပြောဆိုလိုက်ရသည်ရှိသော်၊ အယံ-ဤသူသည်၊ ဧတေန-ထိုသူနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဘိဇ္ဇိဿတိ-ကွဲလိမ့်မည်၊ ဣတိ-သို့၊ ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ ပရေန-သူတစ်ပါးနှင့်၊ ဘေဒံ-ကွဲပြားခြင်းကို၊ ဣစ္ဆဿ-အလိုရှိသော ရဟန်း၏၊ (ဘေဒါဓိပ္ပာယတာယ) ဝါ-ကွဲပြားခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ဤသို့ ထည့်စပ်မှ ဒွိဟိ ကာရဏေဟိအရ သရုပ်ပေါ်သည်။)

ဇာတိတောပီတိ အာဒိ-ဇာတိတောပိ အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကား ရပ်သည်၊ ပုရိမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ “ဝေနဇာတိတိ တစ္ဆကဇာတိ” စသည်ဖြင့် ပြဆိုခဲ့ပြီ-ဟူလို။၊ ဣဓာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ် ၌လည်း၊ (ပိဖြင့် ရှေ့သိက္ခာပုဒ်ကို ပေါင်း၊) ဘိက္ခုနီ-ကို၊ အာဒိ ကံတွာ-အစပြု၍၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်၊ အနုပသမ္ပန္နာနာမ-နွှံတို့မည်၏၊ န ပိယ ကမ္ပဿ န ဘေဒါဓိပ္ပာယဿာတိ-ကား၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊ အက္ကောသန္တံ- ဆဲရေးနေသော ရဟန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဧကံ-သော၊ ခမန္တံ စ-သည်းခံနေသော ရဟန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသွာ-၍၊ (ဘဏန္တဿ၌ စပ်၊) အဟောနိလ္လဇ္ဇော-အော်.. အရှက် မရှိလေစွ၊ ဤဒိသမ္ပိနာမ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်လည်းမည်သော၊ (ဤမျှ လောက် သည်းခံနေသော၊) ဘဝန္တံ-အရှင်ကောင်းကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝုတ္တဗ္ဗံ-ပြော ဆိုထိုက်၏ဟု၊ (ဆဲရေးထိုက်၏ဟု) မညိဿတိ-မှတ်ထင်ပါဘိ၏၊ ဣတိ ဧဝံ- ဤသို့၊ ကေဝလံ-ပိယကမ္ပတာ၊ ဘေဒါဓိပ္ပာယတာ မဖက် သက်သက်၊ ပါပဂရဟိ တာယ-ယုတ်မာသူကို ကွဲရဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဘဏန္တဿ-ပြောဆိုသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ (ဟောတိ၊) သေသံ၊ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ.. တတိယံ-သော၊ ပေသုညသိက္ခာပဒံ-တည်း။

မှတ်ချက်။ ။စောရောသီ စသော ပါဠိမုတ္တက အက္ကောသ စကားကို ဆောင်ခြင်း ကြောင့် ဝုတ္တဋ္ဌအာပတ် သင့်၏။ “ဦးတိဿ က ကိုယ်တော့်ကို စာ မတတ်ပါဘူးလို့ ပြောနေ တယ်” စသော စကားကို မိမိကို ချစ်အောင် ပို့ဆောင်ရာ၌ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ် မသင့်ပါ။ သို့သော် ဝုတ္တဋ္ဌအာပတ် ဖြစ်သင့်၏-ဟု ဋီကာ၌ ဝဒန္တိဝါဒ လာ၏။

၄။ ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၄၄။ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေ-၌၊ အပ္ပတိဿာတိ-ကား၊ အပ္ပတိဿဝါ-ရေးရ နားထောင်ခြင်း မရှိကုန်သည်၊ ဥပါသကာ-ဥပါသကာတို့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တဝစနမ္မိ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သော စကားကိုလည်း၊ န သောတုကာမာ-နားထောင်ခြင်းငှာ အလို မရှိကုန်သည်၊ အနာဒရာ-လေးစားခြင်း မရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ ဝိဟရန္တိ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အပ္ပတိဿယာ-မှီခိုအားထား၊ ကိုးစားခြင်း မရှိကုန်သည်၊ အနိစုတ္တိနော-နိမ့်ကျသော ဖြစ်ခြင်း မရှိကုန်သည်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [ရဟန်းတို့အပေါ်၌ မိမိတို့စိတ်ကို နှိမ့်ချသော ဖြစ်ခြင်း မရှိကြ-ဟူလို။] အသဘာဝဝုတ္တိကာတိ-ကား၊ ဝိသဘာဝဇီဝိကာ-သဘော မတူသော အသက် မွေးခြင်း ရှိကြကုန်သည်၊ [“ဇီဝနံ ဝုတ္တိ ဇီဝိကာ” ဟူသော အဘိဓာန်နှင့် အညီ ဝုတ္တိနှင့် ဇီဝိကာသည် ပရိယာယ်တည်း၊ ဇီဝိကာဟု ဆိုသော်လည်း သွားမှ လာမှ စသော ကိစ္စအားလုံးကို ယူ၊ ရဟန်းများ လုပ်ချင်သလို ဥပါသကာတို့က မလိုက် လျောကြ၊ သူတစ်မျိုး ငါတစ်ဖုံ ဖြစ်နေကြသည်-ဟူလို။] ယထာ-အကြင်အခြင်း အရာအားဖြင့်၊ ဘိက္ခုသု-ရဟန်းတို့၌၊ ဝုတ္တိတဗ္ဗ-ဥပါသကာတို့က ပြုကျင့်ထိုက်၏၊ ဧဝံ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အပ္ပဝုတ္တဝုတ္တိနော-မဖြစ်သော ကျင့်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [အရိုအသေ ပြုမှု၊ ပေးကမ်းလှူဒါန်းမှု စသည်ကို ဥပါသကာ တို့က မပြုကျင့်ကြတော့-ဟူလို။]

၄၅။ ပဒသော ဓမ္မ ဝါစေယျာတိ-ကား၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဝါ-သံပြိုင်၊ ပဒံ ပဒံ-အစုအစုဖြစ်သော၊ ဓမ္မ-ပါဠိ အဋ္ဌကထာတရားကို၊ ဝါစေယျ-ဆိုစေအံ့၊ ဝါ-ပို့ချအံ့၊ ကောဋ္ဌာသံ ကောဋ္ဌာသံ-အစုအစုဖြစ်သော ပါဠိအဋ္ဌကထာ တရားကို၊ ဝါစေယျ-အံ့၊ ဝါ-အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [ပဒသောကို ပဒံ ပဒံဟု ဖွင့်သဖြင့် သောပစ္စည်းသည် ဝိစ္ဆာအနက်၌ သက်ဟုလည်းကောင်း၊ ပဒံကို ကောဋ္ဌာ သံဟု ဖွင့်သဖြင့် ပဒသဒ္ဓါ ကောဋ္ဌာသအနက်ဟောဟုလည်းကောင်း သိစေသည်။] ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကောဋ္ဌာသနာမကံ-ကောဋ္ဌာသ အမည်ရှိသော၊ တံ ပဒံ-ထိုပဒသည်၊ စတုဗ္ဗိဓံ-၄ ပါး အပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ကောဋ္ဌာသအမည်ရှိသော ထိုပဒ၏ ၄ ပါး အပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တံ-၄ ပါး အပြားရှိသော ထိုပဒကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ ပဒံ၊ ပေ၊ အနုဗျဉ္ဇနန္တိ-ဟူသော၊ ပဒဘာဇနံ-ပဒဘာဇနီကို၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

အပ္ပတိဿာ။ ။ပတိရေးရှိသော သုဓာတ် အပစ္စည်းဖြင့် ပြီးကြောင်းကို ပြလို၍ “အပ္ပတိဿဝါ” ဟု ဖွင့်သည်၊ “ပတိဿဝနံ ပတိဿဝေါ၊ နတ္ထိ ပတိဿဝေါ ယေသံတိ အပ္ပတိဿဝါ” ဟု ပြု၊ ပတိရေးရှိသော သိဓာတ် အပစ္စည်းဖြင့် တစ်နည်း-ပြီးပုံကို ပြလိုသော ကြောင့် “အပ္ပတိဿယာဝါ” ဟု တစ်နည်း ဖွင့်သည်၊ “ပတိဿယဏံ + ပတိဿော၊ နတ္ထိ+ ပတိဿော ဧတေသန္တိ အပ္ပတိဿာ” ဟု ပြု။

တတ္ထ-ထိုပဒ, အနုပဒ, အန္တက္ခရ, အနုဗျဉ္ဇနတို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ခုသော၊ ဂါထာပါဒေါ-ဂါထာပါဒကို၊ ပဒန္တိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော-အလိုရှိအပ်၏၊ [တစ်ဂါထာလျှင် ၄ ပါဒရှိ၏၊ ထိုတွင် စ၍ ရွတ်အပ်သော ပါဒသည် “ပဒ” မည်၏၊ ပဌမပါဒဖြစ်စေ၊ ဒုတိယပါဒဖြစ်စေ စ၍ ရွတ်အပ်လျှင် “ပဒ” မည်တော့သည်သာ။] ဒုတိယပါဒေါ-ကို၊ အနုပဒန္တိ-ဟူ၍၊ (အဓိပ္ပေတော၊) ဧကေကံ အက္ခရံ-တစ်လုံး တစ်လုံးသော အက္ခရာကို၊ အန္တက္ခရန္တိ-ဟူ၍၊ (အဓိပ္ပေတော၊) [ဝိဘတုန္တဖြစ်သော ဂေါစသော ၁ လုံး ၁ လုံးသော အက္ခရာကို “အန္တက္ခရ” ဟု ယူပါ။] ပုရိမဗျဉ္ဇနေန-ရှေ့ပုဒ် ဗျည်းနှင့်၊ သဒိသံ-တူသော၊ ပစ္ဆာဗျဉ္ဇနံ-နောက်ပုဒ် ဗျည်းကို၊ အနုဗျဉ္ဇနန္တိ-ဟူ၍၊ (အဓိပ္ပေတော၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော၊ ဧကံ အက္ခရံ-တစ်လုံးသော အက္ခရာသည်၊ အန္တက္ခရံ-မည်၏၊ အက္ခရသမူဟော-အက္ခရာအပေါင်းသည်၊ အနုဗျဉ္ဇနံ-မည်၏၊ (ဝိဘတုန္တ မဟုတ်သော အက္ခရာအပေါင်းကို ယူပါ။) အက္ခရာနုဗျဉ္ဇနသမူဟော-ဝိဘတုန္တဖြစ်သော အက္ခရာအပေါင်း၊ ဝိဘတုန္တဖြစ်သော အနုဗျဉ္ဇနအပေါင်းသည်၊ ပဒံ-မည်၏၊ ပဌမပဒံ-သည်၊ ပဒမေဝ-ပဒသာမည်၏၊ ဒုတိယံ (ပဒံ)-ဒုတိယပဒသည်၊ အနုပဒံ-မည်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤအက္ခရ, အနုဗျဉ္ဇန, ပဒ, အနုပဒ၌၊ နာနာကရဏံ-အသီး အခြားပြုတတ်သော အထူးကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ပဒံ ।ပေ၊ ပစ္ဆာဗျဉ္ဇနံ။ ။ရိုးရာအားဖြင့် ဝိဘတုန္တပုဒ်ကို ပဒဟုခေါ်ရိုးရှိသော်လည်း ဤနေရာ၌ ထိုပဒကို မယူဘဲ ဂါထာ၏ ရှေ့ပါဒကို ပဒဟု ယူစေလိုသောကြောင့် “ပဒန္တိ ဧကော ဂါထာပါဒေါ” ဟု မိန့်သည်၊ ပဒအရ ရှေ့ဂါထာပါဒကို ယူပြီးဖြစ်၍ အနုပဒ၌ ပဒအရ ဒုတိယဂါထာပါဒကို ယူရမည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “အနုပဒန္တိ ဒုတိယပါဒေါ” ဟု မိန့်သည်၊ အနုပဒံ၌ အနုသဒ္ဓါသည် ပစ္ဆာအနက်ဟော၊ အန္တက္ခရံ၌ အနုသဒ္ဓါသည် ဝိစ္ဆာအနက်ဟောဟု သိစေလို၍ “အန္တက္ခရန္တိ ဧကေကမက္ခရံ” ဟု မိန့်သည်၊ “အက္ခရံ အက္ခရံ အနုအန္တက္ခရံ” ဟု ပြု၊ အနုဗျဉ္ဇန၌ ဗျဉ္ဇနသဒ္ဓါသည် ဝိဘတုန္တပုဒ်ဟူသော ဗျဉ္ဇနကို ဟော၏၊ အနုသဒ္ဓါကား ပစ္ဆာအနက်ဟောတည်း၊ (ယောဇနာ၌ကား သဒိသအနက်ဟောဟု ဆို၏၊) ထိုနောက်ပုဒ်ဗျည်းဟူသည် ရှေ့ပုဒ်ဗျည်းနှင့် တူသော နောက်ပုဒ်ဗျည်းတည်းဟု သိစေလို၍ “ပုရိမဗျဉ္ဇနေန သဒိသံ ပစ္ဆာဗျဉ္ဇနံ” ဟု ဖွင့်သည်။

ယံကိဉ္စိဝါ ।ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ပဌမနည်း၌ ပဒ အနုပဒတို့အရ ဂါထာပါဒတို့ကိုသာ ယူထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ စုဏ္ဏိယ၌ အချို့ ပဒ အနုပဒတို့ ကျန်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း အနုဗျဉ္ဇနအရလည်း ရှေ့ပုဒ်ဗျည်းနှင့် တူသော နောက်ပုဒ်ဗျည်းကိုသာ မယူဘဲ ဂါထာစုဏ္ဏိယ အားလုံးပါဝင်သော နည်းကို ပြလို၍ “ယံကိဉ္စိဝါ” စသည် မိန့်၊ ပု-ရိ-သော ဟူသော ပုဒ်၌ ပုသည် အန္တက္ခရ, ဝိဘတုန္တ မဟုတ်သော ပု-ရိဟု ၂ လုံးဖြစ်သောအခါ အနုဗျဉ္ဇန, ပုရိသောဟု ဝိဘတုန္တဖြစ်သောအခါ ပဒ ဖြစ်၏၊ ပုရိသော ဂစ္ဆတိ၌ ပုရိသောသည် ပဒ, ဂစ္ဆတိသည် အနုပဒ ဖြစ်၏။

ဧကန္တိနိ-ပဒ၊ အနုပဒ၊ အန္တက္ခရ၊ အနုဗျဉ္ဇနတို့၏ သရုပ်ကို သိပြီးရာ ယခုအခါ၌ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၌ စပ်) ပဒံ၊ ပေ၊ ဩဿပေန္တိတိ-ကား၊ ဂါထာဗန္ဓိ-ဖွဲ့စီအပ်သော ဂါထာဖြစ်သော၊ ဓမ္မ-ပါဠိ အဋ္ဌကထာတရားကို၊ ဝါစေန္တော-ဆိုစေသော ဆရာ သည်၊ ဝါ-ပို့ချသော ဆရာသည်၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိ-ဟူသော၊ ဧကမေကံ- တစ်ခုတစ်ခုသော၊ ပဒံ-ပါဒကို၊ သာမဏေရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ဧကတော- တစ်ပြိုင်နက်၊ ဝါ-သံပြိုင်၊ အာရဘိတ္တာ-စတည် အားထုတ်ပြီး၍၊ ဧကတောယေဝ- တစ်ပြိုင်နက်ပင်လျှင်၊ နိဋ္ဌာပေတိ-ပြီးဆုံးစေ၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါစေန္တဿ-ဆိုစေသော ဆရာ၏၊ ဝါ-ပို့ချသော ဆရာ၏၊ ပဒဂဏနာယ-ဂါထာပါဒ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယာ-ပါစိတ်အာပတ်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ အနုပဒံ၊ ပေ၊ ဩဿပေန္တိတိ- ကား၊ ထေရေန-စာချပေးသော ထေရ်သည်၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ- ဆိုအပ်သော်၊ သာမဏေရော-သည်၊ တံ ပဒံ-ထိုပါဒကို၊ အပါပုဏိတွာ-မမှီလိုက် မူ၍၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာတိ-ဟူသော၊ ဒုတိယပဒံ-ကို၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင် နက်၊ ဝါ-သံပြိုင်၊ ဘဏတိ-ရွတ်ဆို၏၊ ဣမေ-ဤဆရာတပည့်တို့သည်၊ ပါဠေက္ခံ- အသီးအသီး၊ ပဌပေတွာ-စတည် အားထုတ်၍၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ ဝါ- သံပြိုင်၊ ဩဿပေန္တိနာမ-ပြီးဆုံးစေသူတို့မည်၏၊ ဧဝံ ဝါစေန္တဿာပိ အနုပဒ ဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) [ဆရာက မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာဟု ပို့ချစဉ် တပည့်က အချောင်းဆိုးနေခြင်း စသည်ကြောင့် မမှီလိုက်ဘဲ “မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ” ဟူသော ပုဒ်ကို ရွတ်မှ မှီ၍ ဆရာတပည့်တို့ သံပြိုင်ရွတ်မိ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် အနုပဒ အရေအတွက်ဖြင့် ဆရာမှာ ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။]

အန္တက္ခရံ၊ ပေ၊ ဩပါတေတိတိ-ကား၊ သာမဏေရ-သာမဏေ၊ ရူပံ အနိစ္စန္တိ- ဟူ၍၊ ဘဏ-ဆိုလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဝါ-ပြောဆိုအပ် သော သာမဏေသည်၊ ရူကာရမတ္တမေဝ-ရူအက္ခရာမျှကိုသာ၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင် နက်၊ ဝါ-သံပြိုင်၊ ဝတွာ-ရွတ်၍၊ တိဋ္ဌတိ-ရပ်နေ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါစေန္တဿာပိ- ပို့ချသော ရဟန်း၏လည်း၊ အန္တက္ခရဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) စ- ဆက်၊ ဂါထဗန္ဓိပိ-ဖွဲ့စီအပ်သော ဂါထာ၌လည်း၊ ဧသနယော-ကို၊ လဗ္ဘတိယေဝ- ရအပ်သည်သာ။ [မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာဟု ဆရာက ပို့ချရာ၌ တပည့်က မအက္ခရာ

ရန္တိ၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယာ။ ။ပါဠိတော်၌ ရူပန္တိနေရာဝယ် ရူတိဟု အချို့ စာရှိ၏။ ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှာ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ “သံယောဂေ ပရေ ရဿတ္တံ” အရ ရ၌ ရဿပြု၍ “ရုံတိ” ဟု ပါဌမှန် ရှိရမည်၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု၍ ရန္တိဟုလည်း ရှိ၏။ ရန္တိ ဩပါတေတိတိ ဧတ္ထ အနုနာသိကော အာဂမဝသေန ဝုတ္တော၊ သံယောဂပုဗ္ဗဿ ရဿတ္တံ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ- ဋီကာ၊ ရူပံ အနိစ္စဟု ဆရာက ပို့ချရာ၌ တပည့်က ရူဟု သံပြိုင်ရွတ်၍ ရပ်နေ၏။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ဆရာမှာ အက္ခရာအရေအတွက်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မျှကိုသာ သံပြိုင်ရွတ်၍ နေ၏။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ဆရာမှာ အကွရာအရေအတွက်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။]

အနုဗျဉ္ဇနံ ၊ပေ၊ နိစ္ဆာရေတိတိ-ကား၊ ရှုပ် ၊ပေ၊ ဣမံ သုတ္တံ-ဟူသော ဤသုတ္တန် ကို၊ ဝါစယမာနေန- ဆိုစေသော၊ ဝါ- ပို့ချသော၊ ထေရေန - ထေရ်သည်၊ ရှုပ် အနိစ္စန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စမာနေ-ဆိုအပ်စဉ်၊ သာမဏေရော-သည်၊ သီယပညတာယ- လျင်သော ပညာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝေဒနာ အနိစ္စာတိ-ဟူသော၊ ဣမံ အနိစ္စပဒံ-ဤအနိစ္စပုဒ်ကို၊ ထေရဿ-ထေရ်၏၊ ရှုပ် အနိစ္စန္တိ-ဟူသော၊ ဧတေန အနိစ္စပဒေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဝါ-သံပြိုင်၊ ဘဏန္တော- ရွတ်ဆိုလျက်၊ ဝါစံ-စကားကို၊ နိစ္ဆာရေတိ-မြွက်ဆို၏၊ ဧဝံ-သို့ ၊ပေ၊ အနုဗျဉ္ဇန ဂဏနာယ-ရှေ့ပုဒ်ဗျည်းနှင့် တူသော နောက်ပုဒ်ဗျည်း အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယာ (ဝေဒိတဗျာ) ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဧတ္ထ-ဤပဒ အနုပဒ အန္တက္ခရ အနုဗျဉ္ဇန၌၊ သင်္ခေပေါ-အကျဉ်းချုပ်တည်း၊ ဣမေသု ပဒါဒိသု- ဤပဒ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံ ယံ-အကြင်အကြင်စာကို၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်း တည်းဖြင့်၊ ဝါ-သံပြိုင်၊ ဘဏတိ-ရွတ်ဆို၏၊ တေန တေန-ထိုထိုစာဖြင့်၊ အာပတ္တိ- သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ဣတိ-ဤကား အကျဉ်းချုပ်တည်း။

ဗုဒ္ဓဘာသိတောတိ-ကား၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ ဝိနယပိဋကံ-ဝိနည်းပိဋက သည်လည်းကောင်း၊ (သကလံ-သော၊) အဘိဓမ္မပိဋကံ-သည်လည်းကောင်း ၊ပေ၊ ဗြဟ္မဇာလာဒီနိ-ဗြဟ္မဇာလသုတ် အစရှိကုန်သော၊ သုတ္တာနိစ-သုတ်တို့သည်လည်း ကောင်း၊ ပြဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါတို့ ဟောတော်မူအပ်သော တရားများ ရှိသေး၏၊ ထိုတရား တို့ကိုလည်း ဤဗုဒ္ဓဘာသိတ၌ သွင်းယူပါ။ သာဝကဘာသိတောတိ-ကား၊ စတု

ရှုပ် ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတိ။ ။[ဤဝါကျ၌ “ဝါစယမာနေန” ဟု ရှိ၏၊ ထေရေနနှင့် အရတူဖြစ်သောကြောင့် ဝါစယမာနေနဟု ရှိရမည်၊ “ဝုစ္စမာနေန” နေရာ၌လည်း “ဝုစ္စမာနေ” ဟု အနာဒရိယလက္ခဏာ ရှိရမည်။] ဆရာက “ရှုပ် ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ၊ ဝေဒနာ အနိစ္စာ” ဟု နှုတ်ခပ်လေးလေးဖြင့် ပို့ချနေသည်ကို လိုက်၍ဆိုသော သာမဏေက “ရှုပ် ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ” ဟု ဆိုလိုက်လျှင်ပင် “ဝေဒနာ အနိစ္စာ” ကိုပါ လှမ်း၍ မြင်လောက်အောင် လျင်သော ဉာဏ်ရှိရကား “ဝေဒနာ အနိစ္စာ” ဟု အနိစ္စချင်း ဆရာနှင့် သံပြိုင်ရွတ်မိ၏၊ ထိုသို့ရွတ်မိလျှင် ဆရာမှာ ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ။ဤအကျဉ်းမှတ်ချက်ကို ကြည့်၍ ဆရာနှင့် တပည့် သံပြိုင်ရွတ်ရာ၌ တစ်လုံးချင်းဖြစ်စေ၊ တစ်ပုဒ်ချင်းဖြစ်စေ၊ တစ်ပါဒချင်းဖြစ်စေ၊ ရှေ့ပုဒ်ဗျည်းနှင့် တူသော နောက်ပုဒ်ဗျည်းဖြစ်စေ သံပြိုင်ရွတ်မိလျှင် အာပတ် သင့်နိုင်၏၊ ရှေးခေတ်က စာအုပ် များ မရှိကြသေး၊ ဆရာက နှုတ်တတ်ချပေးရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဆရာနှင့် တပည့် သံပြိုင် ရွတ်မိ တတ်၏၊ ယခုခေတ်၌ကား စာအုပ်များ ရှိပြီးဖြစ်၍ ဆရာက ရှေ့က ချပြီးမှ တပည့်က နောက်မှ လိုက်ဆိုလျှင် အာပတ်မှ လွတ်နိုင်၏။

ပရိသပရိယာပန္နေဟိ-ပရိသတ် ၄ ပါး၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ [ပရိသတ် ၄ ပါးကား-
ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာတို့တည်း။] သာဝကေဟိ-သာဝကတို့သည်၊
ဘာသိတော-ဟောအပ်သော၊ အနင်္ဂဏ ၂၀၊ မဟာဝေဒလ္လာဒိကော-အနင်္ဂဏ
သုတ် ၂၀၊ မဟာဝေဒလ္လသုတ် အစရှိသော တရားတော်တည်း၊ [အနင်္ဂဏ၊ သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိ၊ မဟာဝေဒလ္လသုတ်တို့ကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတော်မူသည်၊ အနုမာန
သုတ်ကို အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် ဟောတော်မူသည်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်ကို ဓမ္မဒိန္နာ
မည်သော ဘိက္ခုနီ ဟောတော်မူသည်။] ဣသိဘာသိတောတိ-ကား၊ ဗာဟိရပရိဗ္ဗာ
ဇကေဟိ-သာသနာတော်၏ အပြင်ပ၌ ဖြစ်သော ရသေ့ပရိဗိုလ်တို့သည်၊ ဘာသိ
တော-ဟောအပ် လျှောက်ထားအပ်သော၊ သကလော-သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ္ဂေါ-
ဝဂ်လည်းကောင်း၊ ဗာဝရိယဿ-ဗာဝရိယပုဏ္ဏား၏၊ အန္တေဝါသိကာနံ-တပည့်ဖြစ်
ကုန်သော၊ သောဠသန္တံ-တစ်ကျပ်ခြောက်ယောက်ကုန်သော၊ ဗြာဟ္မဏာနံ-ပုဏ္ဏား
တို့၏၊ ပုစ္ဆာ-ပုစ္ဆာလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-ဤသို့အစရှိသော တရားတည်း၊
ဒေဝတာဘာသိတောတိ-ကား၊ ဒေဝတာဟိ-နတ်တို့သည်၊ ဘာသိတော-လျှောက်
ထားအပ်သော တရားတော်တည်း၊ သော-ထိုဒေဝတာ ဘာသိတကို၊ ဒေဝတာ
၂၀၊ သံယုတ္တာဒိဝသေန-ဒေဝတာသံယုတ် ၂၀၊ သက္ကသံယုတ် အစရှိသော သံယုတ်
တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏။ [“အစွမ်း”ဟူသည် ထိုသံယုတ်တို့၌
ပါဝင်သော နတ်တို့ လျှောက်ထားအပ်သော စကားများသာတည်း။]

အတ္ထုပသဉ္စိတောတိ-ကား၊ အဋ္ဌကထာနိဿိတော-အဋ္ဌကထာကို မှီသော
တရားတည်း၊ ဓမ္မုပသဉ္စိတောတိ-ကား၊ ပါဠိနိဿိတော-ပါဠိတော်ကို မှီသော
တရားတည်း၊ [ဓမ္မုပသဉ္စိတော၌ ဓမ္မအရ ပြခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသိတအားလုံးကို ယူ၊
ထိုနှင့် ဆက်သွယ်၍ မှတ်သားအပ်သော “မက္ခဋ္ဌိဝဇ္ဇိပုတ္တာစ” စသော ဥဒ္ဒါနိး
ဂါထာ စကားမျိုးသည် ဓမ္မုပနိဿိတမည်၏၊ အဋ္ဌကထာနိဿိတောတုန်းကလည်း
ပါဠိတော်ကို တိုက်ရိုက် ဖွင့်သော စကားသည် အဋ္ဌကထာတည်း၊ ထိုစကားနှင့်

အဋ္ဌကထာနိဿိတော။ “အတ္ထုပသဉ္စိတ-အနက်နှင့် စပ်ယှဉ်သော တရား”
ဟူသည် ပါဠိတော်၏ အနက်ကို ဖွင့်ပြသော အဋ္ဌကထာတည်း၊ ထို့ကြောင့် “အတ္ထုပသဉ္စိ
တောတိ အဋ္ဌကထာနိဿိတော” ဟု ဖွင့်သည်၊ ပါဠိတော်သည် ပထမသင်္ဂါယနာတင်တုန်းက
ပါဠိတော်တည်း၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဟူသည်လည်း ပထမသင်္ဂါယနာ တင်တုန်းက မဂဓ
ဘာသာဖြင့် ပါဠိတော်ကို ဖွင့်ဆိုသော အဋ္ဌကထာတည်းဟု သိသာ၏၊ သို့သော် ယခုအခါ၌
တွေ့မြင်အပ်သော အဋ္ဌကထာစကားကိုလည်း အဋ္ဌကထာနိဿိတ၌ သွင်းယူရမည်ဟု ဆိုကြ
၏။ [အဋ္ဌကထာနိဿိတောတိ ပုဗ္ဗေ မဂဓဘာသာယ ပုတ္တံ ဓမ္မသင်္ဂဟာရဉ္စ အဋ္ဌကထံ သန္ဓာယ
ဝဒတိ၊ ဣဒါနိပိ “ယထာပိ ဒိပိကောနာမ၊ နိလီယိတွာ ဂဏှတေ မိဂေ”တိ ဧဝမာဒိကံ
အဋ္ဌကထာဝစနံ ဂမောတဗုဒ္ဓိ ဝဒန္တိ။]

ဆက်သွယ်၍ မှတ်သားအပ်သော စကားများသည် အဋ္ဌကထာနိဿိတမည်၏။ ဥဘယေနာပိ-အတ္ထုပသဉ္စိတ၊ ဓမ္မုပသဉ္စိတ ၂ ပါးစုံဖြင့်လည်း၊ ဝိဝဋ္ဌုပနိဿိတ မေဝ-ဝဋ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မှီသော တရားကိုသာ၊ ဝဒတိ-ဆို၏။ ဝိဝဋ္ဌုပနိဿိတ-ကို၊ ကိဉ္စာပိ ဝဒတိ-အကယ်၍ကား ဆိုပါပေ၏။ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုပါသော်လည်း၊ တိဿော-ပဌမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယအားဖြင့် ၃ ပါး ကုန်သော၊ သင်္ဂီတိယော-သင်္ဂီယနာတို့သို့၊ အာရုဋ္ဌဓမ္မယေဝ-တင်အပ်သော ဓမ္မ ကိုသာ၊ ပဒသော-အစုအစုအားဖြင့်၊ ဝါစေန္တဿ-ပို့ချသော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ-၏။) ဝိဝဋ္ဌုပနိဿိတေပိ-ဝဋ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မှီပါသော်လည်း၊ နာနာဘာသာဝသေန-မဂဓဘာသာမှ ကွဲပြားသော ဘာသာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဂါထာသိလောကဗန္ဓာဒီဟိ-ဖွဲ့စီအပ်သော ဂါထာသိလောက အစရှိ သည်တို့ဖြင့်၊ အဘိသင်္ခတေ-ပြုစီရင်အပ်သော တရား၌၊ (ဝါစေန္တဿ-ပို့ချသော ရဟန်း၏။) အနာပတ္တိ (ဟောတိ။) [နာနာဘာသာဝသေနကို “အမျိုးမျိုးသော ဘာသာ၏ အစွမ်းဖြင့်” ဟု ပေးလျှင် မဂဓဘာသာပါ နာနာဘာသာအရ၌ ပါဝင် နေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် “မဂဓဘာသာမှ ကွဲပြားသော ဘာသာတို့၏ အစွမ်း ဖြင့်” ဟုသာ ပေး။]

တိဿော-ကုန်သော၊ သင်္ဂီတိယော-တို့သို့၊ အနာရုဋ္ဌေပိ-မတင်အပ်ပါသော် လည်း၊ ဝါ-မတင်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ကုလုမ္မသုတ္တံ-သုတ်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ နန္ဒောပနန္တံ-နန္ဒောပနန္တသုတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဤဒိသေ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ် သော သုတ်၌၊ အာပတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ။) အမလာလဒမနမ္မိ-အပ လာလနဂါးမင်းကို ဆုံးမကြောင်း စကားကိုလည်း၊ ဝုတ္တံ-(အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းဟု) ဆိုအပ်ပြီ၊ မဟာပစ္စရိယံ ပန-၌ကား၊ ပဋိသိန္ဓံ-(အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်း မဟုတ်ဟု) တားမြစ်အပ်ပြီ၊ (နောက်၌ “န ဣတရံ” ဟု တားမြစ်ထား သည်-ဟူလို့၊) မေဏှကမိလိန္ဒပဌေသု-မေဏှကပဉ္စာ၊ မိလိန္ဒပဉ္စာတို့၌၊ ထေရဿ- အရှင်နာဂသိန်ထေရ်၏၊ သကပဋိဘာနေ-မိမိ၏ ဉာဏ်အထင်အမြင်ဖြစ်သော တရားစကား၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ။) ရညော-မိလိန္ဒမင်းအား၊ ဝါ-ကို၊ သညာ ပနတ္တံ-နားလည်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာဟရိတွာ-ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာမှ ထုတ် ဆောင်၍၊ ယံ-အကြင်သုတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုသုတ်၌၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ။) ပန-ဆက်၊ ဝဏှာ၊ ပေ၊ ပိဋကနိ-ဘုရားဂုဏ်တော်ကို ပြဆိုရာပိဋက၊ အင်္ဂုလိမာလအကြောင်းကို ပြဆိုရာ ပိဋက၊ ရဋ္ဌပါလ၏ ကြိုးဝါးကြောင်း စကားရပ်၊ အာဠာဝက၏ ကြိုးဝါးကြောင်း စကားရပ်၊ ဂူဠဝေဿန္တရ၊ ဂူဠဝိနယ၊ ဝေဒလ္လ ပိဋကတ်တို့သည်၊ အဗုဒ္ဓဝစနာနိယေဝ-ဘုရားစကားတော်တို့ မဟုတ်ကုန်သည် သာ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ [ဘုရားစကားတော် မဟုတ်သော်လည်း မသင်

ယူအပ်သော ကျမ်းစာများကား မဟုတ်ကြပါ။ သီလူပဒေသောနာမ-မည်သည်၊ ဓမ္မသေနာပတိနာ-တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်၊ ဝုတ္တော-ဟောအပ်သော တရားတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ တသို့-ထိုသီလူပဒေသ၌၊ အာပတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ၊) အညာနိပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဂ္ဂကထာ၊ ပေ၊ အသုဘကထာဒီနိ-မဂ္ဂကထာကျမ်း၊ အာရမဏကထာကျမ်း၊ ဗုဒ္ဓိက၊ ဒဏ္ဍက၊ ဉာဏဝတ္ထု၊ အသုဘကထာကျမ်း အစရှိသည်တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ တေသု-ထိုကထာကျမ်းတို့၌၊ သတ္တတ္ထိသ-၃၇ ပါးသော၊ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ-တို့ကို၊ ဝိဘတ္တာ-ဝေဖန်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဓုတင်္ဂပဉ္စေ-ဓုတင်္ဂပဉ္စာကျမ်း၌၊ ပဋိပဒါ-အကျင့်ပဋိပတ်ကို၊ ဝိဘတ္တာ-ဝေဖန်အပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေသု-ထိုကထာကျမ်းတို့၌၊ (ဝါစေန္တဿ-၏၊) အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ မဟာပစ္စရိယာဒီသု-မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာ အစရှိသည်တို့၌၊ သင်္ဂီတိ-သင်္ဂီယနာသို့၊ အနာရုဋ္ဌေသု-မတင်အပ်ကုန်သော၊ ရာဇောဝါဒ ပေ၊ သုတ္တေသုယေဝ-ရာဇောဝါဒသုတ်၊ တိက္ခိန္ဒြိယသုတ်၊ စတုပရိဝဋ္ဋသုတ်၊ နန္ဒောပနန္ဒသုတ်၊ ကုလုဗ္ဗသုတ်တို့၌သာ၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-ဆိုပြီး၍၊ အဝသေသေသု-ကြွင်းသော သုတ်တို့၌၊ ယံ-အကြင်တရားစကားကို၊ ဗုဒ္ဓဝစနတော-ဘုရားဟော စကားတော်မှ၊ အာဟရိတ္တာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တဒေဝ-ထိုတရားစကားသည်သာ၊ အာပတ္တိဝတ္ထု-အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတရံ-အခြားသော တရားစကားသည်၊ (အာပတ္တိဝတ္ထု-သည်၊) န (ဟောတိ)-မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ အယံ အတ္ထော-ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ပရိဂ္ဂဟိတော-ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ပြီ၊ [အာပတ်သင့်ခြင်း၊ မသင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ပြီ၊ မည်သည့်သုတ်ကို ပို့ချလျှင် အာပတ်သင့်၏၊ မည်သည့်သုတ်ကို ပို့ချလျှင် အာပတ်မသင့်ဟု ပိုင်းခြားထားသည်-ဟူလိ၊]

၄၈။ ဧကတော ဥဒ္ဓိသာပေန္နောတိ (ပဒဿ)-ဟူသော ပုဒ်၏၊ အနုပသမ္ပန္နေန-လူသာမဏေနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဝါ-အတူ၊ ဥဒ္ဓေသံ-သင်ယူအပ်သော ပါဠိကို၊ ဘဏန္တောပိ-ရွတ်ဆိုသော ရဟန်းသည်လည်း၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ ဝဏန္တောပိဟု ရှိ၏၊ “သင်ယူသော ရဟန်းသည်လည်း” ဟု ပေး။] ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ ဝါ-သံပြိုင်၊ ဝဒတိ-ရွတ်ဆိုအံ့၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [ပါဠိတော်၌ ဥဒ္ဓိသာပေန္နော၏ စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် ဝဒတိဟု ထည့်စပ်ပါ-ဟူလိ၊] တတြ-ထိုဧကတော ဥဒ္ဓိသာပေန္နောဟူသော ပါဠိ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဥပသမ္ပန္နောစ-ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ အနုပသမ္ပန္နောစ-လူသာမဏေ

သည်လည်းကောင်း၊ နိဿိဒိတ္တာ-ထိုင်၍၊ ဥဒ္ဓိသာပေန္တိ-ပါဠိကို ရွတ်ပြစေကြကုန်၏။ (ရွတ်ပြပါဘုရားဟု တောင်းပန်ကြကုန်၏။) အာစရိယော-ဆရာသည်၊ နိဿိန္ဒာနံ-ထိုင်နေကုန်သော တပည့်တို့အား၊ ဘဏ္ဍာမိ-ရွတ်ပြအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ တေဟိ-ထိုတပည့်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ ဝါ-သံပြိုင်၊ ဝဒတိ-ဆိုအံ့၊ အာစရိယဿ-၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ) အနုပသမ္ပန္နေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဂဏန္တဿ-သင်ယူသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ) ဒွေဝိ-ရဟန်းနှင့် သာမဏေ နှစ်ဦးလုံးတို့သည်လည်း၊ ဌိတာ-ရပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍) ဂဏန္တိ-သင်ယူကုန်အံ့၊ ဧသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း၊ ဒဟရတိက္ခ-ရဟန်းငယ်သည်၊ နိဿိန္ဒော-ထိုင်နေသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သာမဏေရော-သည်၊ ဌိတော-ရပ်နေသည်၊ (ဟောတိ) နိဿိန္ဒဿ-ထိုင်နေသော ရဟန်းငယ်အား၊ ဘဏ္ဍာမိ-ရွတ်ပြအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဘဏ္ဍာတော-သံပြိုင်ရွတ်ပြသော ဆရာ၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ) ဒဟရော-ရဟန်းငယ်သည်၊ သစေ တိဌတိ-အကယ်၍ ရပ်နေအံ့၊ ဣတရော-အခြားသော သာမဏေသည်၊ (သစေ) နိဿိဒတိ-အကယ်၍ ထိုင်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်) ဌိတဿ-ရပ်နေသော ရဟန်းငယ်အား၊ ဘဏ္ဍာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဘဏ္ဍာတောပိ အနာပတ္တိ ဟောတိ။

ဗဟူနံ-များစွာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အန္တရေ-အကြား၌၊ ဧကော သာမဏေရော-သည်၊ နိဿိန္ဒော-ထိုင်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တသ္မိ-ထိုသာမဏေသည်၊ နိဿိန္ဒေ-စဉ်၊ ပဒသော-အစုအစုအားဖြင့်၊ ဓမ္မ-ပါဠိ အဋ္ဌကထာတရားကို၊ ဝါစေန္တဿ-ပို့ချသော၊ အာစရိယဿ-ဆရာ၏၊ အစိတ္တကာ ပတ္တိ-အစိတ္တကာ အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ) သာမဏေရော-သည်၊ ဥပစာရံ-၁၂ တောင် ဥပစာကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-လွှတ်၍၊ ဌိတောဝါ-ရပ်နေသည်သော်လည်းကောင်း၊ နိဿိန္ဒောဝါ-ထိုင်နေသည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) |ဥပစာရံ မုဉ္ဇိတွာတိ ပရိသပရိယန္တတော ဒွါဒသဟတ္ထံ မုဉ္ဇိတွာ။| ယေသံ-အကြင် သူတို့အား၊ ဝါစေတိ-ပို့ချ၏၊ တေသု-ထိုသူတို့၌၊ (သာမဏေရဿ-၏) အပ္ပရိယာ ပန္နတ္တာ-အကျုံးမဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကေန-တစ်ခုသော၊ ဒိသာဘာဂေန-အရပ်အဖို့ဖြင့်၊ ပလာယနကဂန္ထနာမ-ထွက်သွားသော ကျမ်းစာမည်သည်ကို၊ ဂဏှာတိ-သင်ယူ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သချီ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ [စာလိုက်နေသော ပရိသတ်မှ အပြင်ထွက်သွားသော စာချသံ စာရွတ်သံကို “ပလာယနကဂန္ထ” ဟု ခေါ်သည်။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ (ဟောတိ-၏) ဣတိ-ဤကား အဆုံးအဖြတ်တည်း။ [“တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော” ကို ပြန်လှည့်ဖို့ရာ “အနာပတ္တိတိ” ဟု ဣတိသဒ္ဓါ ပါရမည်၊ မပါလျှင် ထည့်ပါ။]

ဧကတော သဇ္ဈာယံ ကရောန္တောတိ-ကား၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ “ကရောန္တောပိ” ဟု ရှိ၏။ ပါဠိတော် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကို ဖွင့်ပြရာဖြစ်သောကြောင့် “ကရောန္တောတိ” ဟု ဣတိသဒ္ဒါဖြင့် ရှိရမည်။] အနုပသမ္ပန္နန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တက္က၊ ဥပသမ္ပန္နောရဟန်းသည်၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဝါ-အတူ၊ သဇ္ဈာယံ-သရဇ္ဈာယံခြင်းကို၊ ဝါ-စာပြန်ခြင်းကို၊ ကရောန္တော-ပြုလတ်သော်၊ တေန-ထိုလူသာမဏေနှင့်၊ သဒ္ဓိယေဝ-တက္ကသာလျှင်၊ ဘဏ္ဍာတိ-ရွတ်ဆိုအံ့၊ အနာပတ္တိ၊ အနုပသမ္ပန္နဿ-လူသာမဏေ၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဥဒ္ဓေသံ-သင်ယူအပ်သော ပါဠိကို၊ ဂဏန္တဿပိ-သင်ယူသော ရဟန်း၏လည်း၊ တေန-ထိုလူသာမဏေနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တူ၊ ဧကတောနက်၊ ဝါ-သံပြိုင်၊ ဘဏန္တဿ-ရွတ်ဆိုလတ်သော်၊ အနာပတ္တိ၊ ဟိ-မှန်၊ အယမ္ဗိ-ဤလူသာမဏေ၏ အထံ၌ စာတက်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဧကတော သဇ္ဈာယံ ကရောတိစ္စေဝ-ဧကတော သဇ္ဈာယံ ကရောတိဟူ၍သာ၊ သင်္ချီ ဂစ္ဆတိ။ (ဝါစေတိဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်-ဟူလို။)

ယေဘုယျေန ပေ၊ ဩပါတေတိတိ-ကား၊ ဧကဂါထာယ-ဂါထာတစ်ပုဒ်၏၊ ဧကော-တစ်ခုသော၊ ပါဒေါ-ပါဒသည်၊ သစေ န အာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ နှုတ်သို့ မလာအံ့၊ (နှုတ်မတက်အံ့၊) သေသံ-ကြွင်းသော ၃ ပါဒသည်၊ (သစေ) အာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ နှုတ်သို့လာအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊) အယံ-ဤကျမ်းစာသည်၊ ယေဘုယျေန ပဂုဏဂန္တောနာမ-ယေဘုယျေန ပဂုဏဂန္တမည်၏၊ [၄ ပါဒရှိသော ဂါထာတွင် ၃ ပါဒလောက်က နှုတ်တက်နေသောကြောင့် များသောအားဖြင့် ကျေညက်ပြီးသော ကျမ်းစာမည်၏။] ဧတေန နယေန-ဤနည်းအားဖြင့်၊ သုတ္တေပိ-စုဏ္ဏိယပါဠိ၌လည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ [ယေဘုယျေန ပဂုဏဂန္တကို သိထိုက်၏-ဟူလို။] တံ-ထိုပဂုဏဂန္တကို၊ ဩပါတေန္တဿ-အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်စေသော ရဟန်း၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဘဏ္ဍာဟိ-ရွတ်ဆိုလော့၊ ဣတိ-ဤသို့

သဒ္ဓိ ဂဏန္တဿ။

။ဥဒ္ဓိသာပေန္တိ၌ “ဥ+ဒိသ+ဏာပေ” ဟု ကာရိတ်ပစ္စည်းဝင်နေ၏။ ထို့ကြောင့် စာအုပ်မရှိသေးသော ရွေးခေတ်၌ သာမဏေနှင့် ရဟန်းဟူသော တပည့်နှစ်ဦးတို့သည် စာတက်လိုလျှင် ဆရာကို တပည့်များက ရွတ်စေရ၊ ရွတ်ပြပါဘုရားဟု တောင်းပန်ရ၏။ ထိုအခါ ဆရာက “တေန ခေါ ပန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ” စသည်ဖြင့် ရွတ်ပြရ၏။ ထိုသို့ရွတ်ပြသော စာကို သာမဏေနှင့် အတူ စာတက်သော ရဟန်းတို့သည် လိုက်၍ ဆိုကြရ၏။ ထိုသို့လိုက်၍ ဆိုသဖြင့် သာမဏေနှင့် အတူ သံပြိုင်ရွတ်မိသော်လည်း စာတက်ဘက် ရဟန်းမှာ အာပတ် မသင့်၊ ဘာကြောင့်နည်း-ဝါစေယျအရ ပို့ချခြင်းမဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

ဩပါတေန္တဿ။

။ဩပါတေန္တဿကို “ဧဝံ ဘဏ္ဍာဟိတိ ဧကတောပိ ဘဏန္တဿ” ဟု ဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့်၌ “ဧဝံ ဘဏ္ဍာဟိ” ဖြင့် မကျေသေးသော အပိုဒ်ကို ထောက်ပေးကြောင်း သိသာ၏။ ထို့ကြောင့် မကျေသေးသော အပိုဒ်ကို ထောက်ပေးရင်း သံပြိုင် ရွတ်မိ

ပြော၍၊ ဧကတောပိ-တစ်ပြိုင်နက်လည်း၊ ဘဏန္တဿ-ရွတ်ဆိုလတ်သော်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ။)

ဩဿာရေန္တံ ဩပါတေတိတိ-ကား၊ သုတ္တံ-ပါဠိကို၊ ဥစ္စာရေန္တံ-ရွတ်ဆိုစေစဉ်၊ [ဩဿာရေန္တံ၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် ဥဿာရေန္တံဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊ အခြားနေရာ၌ ပါဠိသက်သက် ရွတ်သူကို ဩဿာရကဟု ဆိုသည်။] ပရိသမဇ္ဈေ-၌၊ ပရိသက်မာနံ-ရုံ၍ နေသော သာမဏေကို၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝဒေဟိ-ဆိုလော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ တေန-ထိုသာမဏေနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဧကတောပိ ဝဒန္တဿ အနာပတ္တိ (ဟောတိ။) ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယာဒိသု-မဟာပစ္စရိ အစရှိသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊ မယာ-ငါနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ မာ ဝဒ-မဆိုနှင့်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောအပ်သော သာမဏေသည်၊ ယဒိ ဝဒတိ-အကယ်၍ အတူ ရွတ်ဆိုအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့အတူရွတ်ဆိုလတ်သော်၊) အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ။) ဣတိ-သို့၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီး၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ စ-ဆက်၊ အဿ-ထိုစကား၏၊ နတ္ထိဘာဝေါယေဝ-မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်သာ၊ ယုတ္တော-သင့်မြတ်၏၊ ကဿ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ (ဣမဿ သိက္ခာပဒဿ-၏။) ကိရိယသမုဋ္ဌာနတ္တာ-ကိရိယသမုဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြီအံ့၊ ဣတရထာ-ဤသို့မဟုတ်လျှင်၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်။) ကိရိယာကိရိယံ-ကိရိယာကိရိယသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည်သာ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်။) ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနံ-ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် သမုဋ္ဌာနသိသဖြစ်သောကြောင့် “ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ဤသိက္ခာပုဒ်ဟူသော သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏”ဟု ဆိုသည်။ ဝါစာတောစ-နှုတ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ တိဝေဒနံ-ရှိ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ စတုတ္ထံ-၄ ခုမြောက်သော၊ ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒံ-တည်း။

သော်လည်း အာပတ်မသင့်၊ ဧကတောပိ ဘဏန္တဿ၌ ပိကား သမ္ဘာဝနာ၊ သံပြိုင်ရွတ်မိသော်မှ အနာပတ် ဖြစ်သေး၏။ သံပြိုင် မရွတ်သော် အနာပတ်ဟုပင် ဆိုဖွယ် မလို-ဟူလို။

ကိရိယသမုဋ္ဌာနတ္တာ။ “သံပြိုင် မရွတ်ရ” ဟု ပညတ်ထားပါလျက် သာမဏေနှင့်အတူ ရွတ်ရကား “ငါနှင့် အတူ မဆိုနှင့်” ဟု တားသော်လည်း အတူဆိုမိလျှင် ကိရိယပင် (မပြုထိုက်သော သံပြိုင်ရွတ်မှုကို ပြုခြင်းပင်) ဖြစ်တော့၏။ “ထို့ကြောင့် မဟာပစ္စရိစကားမျိုး၏ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ မရှိခြင်းသည်သာ သင့်မြတ်၏” ဟူလို။

၅။ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်အစွင့်

၄၉။ ပဉ္စမသိက္ခာပဒေ-၌၊ မုဋ္ဌဿတိ အသမ္ပဇာနာတိ (ဧတံ)-မုဋ္ဌဿတိ အသမ္ပဇာနာဟူသော ဤစကားကို၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-အိပ်မပျော်မီ ရှေ့အဖို့၌၊ သတိ သမ္ပဇညဿ-သတိသမ္ပဇညကို၊ အကရဏာဝသေန-မပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန (သစ္စံ)-မှန်၏၊ ဘဝင်္ဂေါတိဏ္ဏကာလေ-ဘဝင်သို့ သက်ရောက်ရာ အခါ၌၊ (ဘဝင်ကျ၍ အိပ်ပျော်ရာ အခါ၌) သတိသမ္ပဇညံ-သည်၊ ကုတော-အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [မဟာဝိပါက်စိတ်၌ သာမန် သတိနှင့် ဉာဏ်များကား ရှိကြသည်သာ၊ သို့သော် ထိုသတိနှင့် ဉာဏ်တို့က တရား ဆင်ခြင်မှု မပြုနိုင်။]

ဝိက္ခမာနာတိ-ကား၊ ဝိပွလပမာနာ-ယောင်ယမ်း မြည်တမ်းကုန်လျက်၊ ကာကစ္ဆမာနာတိ-ကား၊ နာသာယ-နွာခေါင်းမှ၊ (မုဉ္ဇမာနာ၌ စပ်၊) ကာကသဒ္ဓံ ဝိယ-ကျီး၏ အသံကဲ့သို့သော၊ နိရတ္ထကသဒ္ဓံ-အနက် မရှိသော အသံကို၊ (ဟောက် သံကို ဆိုလိုသည်၊) မုဉ္ဇမာနာ-လွှတ်ကုန်လျက်၊ (ပါဠိတော် “သေယျံ ကပ္ပေန္တိ”၌ စပ်၊) ဥပါသကာတိ-ကား၊ ပဌမတရံ-ရဟန်းငယ်တို့၏ အလျင်၊ ဥဋ္ဌိတဥပါသကာ-အိပ်ရာမှ ထသော ဥပါသကာတို့သည်၊ (ပါဠိတော် “ဥဇ္ဈာယန္တိ” စသည်၌ စပ်။)

၅၀။ ဧတဒဝေါစုံ ဘဂဝတာ၊ ပေါ၊ ပညတ္တန္တိ၊ စာအုပ်များ၌ “ဧတဒဝေါစန္တိ” ဟု ဣတိသဒ္ဓါ ပါသည်ကား မကောင်း၊ ပါဠိတော်၌ “ဧတဒဝေါစုံ ဘဂဝတာ၊ ပေါ၊ ပညတ္တံ” ဟု တစ်ဆက်တည်း ရှိ၏။ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သိက္ခာပဒဂါရဝေနဝ-သိက္ခာပုဒ်၌ လေးစားကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ဧတံ-ဤ (ဘဂဝတာ၊ ပေါ၊ ပညတ္တံ စသော) စကားကို၊ အဝေါစုံ-ပြောကြကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ပကတိယာ-ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဘဂဝတိ-မြတ်စွာဘုရား၌၊ ဂါရဝေနစ-

မုဋ္ဌဿတိ။ ။မုဋ္ဌာ + သတိ ဧတေသန္တိ မုဋ္ဌဿတိနော၊ “သမ္မာ + ပကာရေန ဇာနန္တိတိ သမ္ပဇာနာ၊ န + သမ္ပဇာနာ အသမ္ပဇာနာ” ဟု ပြု၊ ယောဇနာ၌ကား “နတ္ထိ သမ္ပဇာနံ ဧတေသန္တိ အသမ္ပဇာနာ” ဟု ပြုလေသည်။

ဝိက္ခမာနာ။ ။ဋီကာ၌ “ဝိက္ခမာနာတိ နိတ္တုနန္တာ” ဟု ဖွင့်၏၊ “ညီးတွားကုန် လျက်” ဟု ပေး၊ “ပလာပ-စပါးဖျင်း” ဟူသကဲ့သို့ ဝိရှေး ပရှေးရှိသော ဤလပဓာတ်လည်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ကင်းသော စကားဖျင်းအနက်ဟောတည်း၊ “အည်း . . အဲ” စသည်ဖြင့် ညီးတွားသောအခါ အသံထွက်သော်လည်း အနက်အဓိပ္ပာယ် မရှိ။

ကာကစ္ဆမာနာ။ ။ကာတစ်ပုဒ်၊ ကစ္ဆတစ်ပုဒ်ဟု ကြုံ၊ ကာ-စက်ဆုပ်ဖွယ် အသံ ကို + ကစ္ဆမာနာ-ပြောဆိုကုန်လျက်၊ “ကထာယ ကစ္ဆမာနာယ” ဟု ဥပရိပံဋ္ဌ-ဇာလပဏ္ဍိတ သုတ်၌ ရှိ၏၊ ကစ္ဆမာနာယကို “ကထိယမာနာယ” ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ရှေးက “ကျီးသံကဲ့သို့ အသံပြုကြကုန်သည်” ဟု ပေးသည်မှာ သဒ္ဒတ္ထ မဟုတ်ပါ။

လေးစားကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဂရုနံ+ဘာဝေါ ဂါရဝံဟု ပြု။) အာယသ္မတော ရာဟုလဿ-အရှင်ရာဟုလာ၏။ သိက္ခာကာမတာယစ-သိက္ခာ တို့ကို လိုလားသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝသနဌာနံ-မိမိတို့နေရာ အရပ် သို့၊ အာဂတဿ-ရောက်လာသော၊ တဿ အာယသ္မတော-ထိုအရှင် ရာဟုအား၊ စူဠမဇ္ဇကံဝါ-ညောင်စောင်းငယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အပဿေနံဝါ-တကဲမှီ ပျဉ်ချပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ပညပေတွာ၌ စပ်၊) ယံ-အကြင်ခင်းစရာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ တံ-ထိုခင်းစရာကို၊ ပညပေတွာ-ခင်းပေးပြီး၍၊ စိဝရံ-သင်္ကန်းကြီးကို သော်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာသင်္ဂီဝါ-ဧကသီကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥဿိသုကရ ဣတ္ထာယ-ခေါင်းအုံးပြုခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဒေန္တိ-ပေးကြကုန်၏။ [ဤသို့ သားတော်ဖြစ် သော ရှင်ရာဟုလာကို ဂရုစိုက်ကြခြင်းသည် ခမည်းတော်ဖြစ်သော ဘုရားရှင် အပေါ်၌လည်း ရိုသေရာ ရောက်သောကြောင့် “ဘဂဝတိစ ဂါရဝေန”ဟု မိန့်ခဲ့ သည်။]

တတြ-ထိုအာယသ္မတော စ ရာဟုလဿ သိက္ခာကာမတာယဟူသော စကား ရပ်၌၊ ဣဒံ - ဤဆိုအပ်လတံကား၊ တဿာယသ္မတော - ထိုအရှင်ရာဟုလာ၏၊ (တစ်နည်း) တတြ-၌၊ ဣဒံ-ဤဝတ္ထုကား၊ တဿာယသ္မတော-၏၊ သိက္ခာကာမ တာယ-၌၊ (နိဒဿနံ-အနည်းငယ်မျှ ညွှန်ပြအပ်သော ဝတ္ထုတည်း၊) [“တတြိဒံ ဝတ္ထု၊ နိဒဿနံဝါ” ဟု ဋီကာ၌ ဝါထည့်၍ ဖွင့်သောကြောင့် နိဒဿနံထည့်၍ နောက်တစ်နည်း ပေးရသည်၊ ထိုနိဒဿနံဖြင့် အရှင်ရာဟုလာ၏ သိက္ခာကို လိုလားသူ၏ အဖြစ်၌ ဝတ္ထုပေါင်းများစွာ ရှိသော်လည်း ဤ၌ နိဒဿနနည်း အားဖြင့် တစ်ဝတ္ထုကိုသာ ညွှန်ပြခြင်းတည်းဟု သိစေသည်။] ဘိက္ခု-တို့သည်၊ တံ- ထိုအရှင်ရာဟုလာကို၊ ဒုရတောဝ-အဝေး၌ပင်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာနေသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်ရ၍၊ မုဋ္ဌိသမ္ပုဇ္ဈနိမုဋ္ဌ-လက်ဆုပ်တံမြက်စည်းကိုလည်းကောင်း၊ ကစဝရဆဋ္ဌန ကဉ္စ-အမှိုက်စွန့်တောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ခိပန္တိ ကိရ-ချထား ကြကုန်သတတ်၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အညေဟိ-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်၊ အာ ဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ ကေန-အဘယ်သူသည်၊ ဣဒံ-ဤလက်ဆုပ်တံမြက်စည်းနှင့် တောင်းကို၊ ပါတိတံ-ကျစေအပ်သနည်း၊ ဝါ-ချထားအပ်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ- ပြောဆိုအပ်သော်၊ အညေ-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆို ကြကုန်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောဆိုကြကုန်သနည်း၊) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ရာဟုလော-ရာဟုလာသည်၊ (ရာဟုလာတော့၊) ဣမသ္မိံ ပဒေသေ-ဤအရပ်၌၊ သဗ္ဗရိ-လှည့်လည်ပြီး၊ တေန-ထိုရာဟုလာသည်၊ ပါတိတံ နုခေါ-ကျစေအပ်လေ သလော၊ ဝါ-ချထားအပ်လေသလော၊ (ချထားထင်ပါ၊) ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုကြ ကုန်၏၊ [ပုစ္ဆာသဘောဖြင့် ပြောသောကြောင့် ရဟန်းတို့မှာ မုသာဝါဒ မဖြစ်၊ အချို့ဆရာတို့ကား သံသယအနေဖြင့် ပြောသောကြောင့် မုသာဝါဒ မဖြစ်ဟု

ဆိုကြသည်။ သော အာယသ္မာ ပန-ထိုအရှင်ရာဟုလာသည်ကား၊ ဘန္တေ-တို့၊
 က္ကဒ် ကမ္မ-ဤအမှုသည်၊ မယံ-တပည့်တော်၏၊ န (ကမ္မ)-အမှု မဟုတ်ပါ၊ က္ကတိ-
 ဤသို့၊ ဧကဒိဝသမ္ပိ-တစ်နေ့၌လည်း၊ (တစ်နေ့မျှလည်း၊) အဝတ္တာ-မငြင်းဆိုမူ၍၊
 တံ-ထိုလက်ဆုပ်တံမြက်စည်းနှင့် အမှိုက်စွန့်တောင်းကို၊ ပဋိသာမေတ္တာ-သိမ်းဆည်း
 ပြီး၍၊ ဘိက္ခု-ပြောသော ရဟန်းတို့ကို၊ ခမာပေတ္တာ-သည်းခံစေ၍၊ (တောင်းပန်၍၊)
 ဂစ္ဆတိ-သွားသတတ်၊ (က္ကတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တဿာယသ္မတော-၏၊ သိက္ခာ
 ကာမတာယ-၌၊ နိဒဿနံ-တည်း။) [တဩဒ်ကို ပြန်လှည့်ဖို့ရာ “ဂစ္ဆတိတိ” ဟု
 က္ကတိသဒ္ဒါ ပါရမည်၊ မပါလျှင် ထည့်ပါ။]

ဝစ္စကုဋိယာ သေယျံ ကပ္ပေသီတိ-ကား၊ တံယေဝ သိက္ခာကာမတံ-ထိုသိက္ခာ
 တို့ကို လိုလားသူ၏ အဖြစ်ကိုပင်၊ အနုဗြူဟန္တော-တိုးပွားစေလျက်၊ ဓမ္မသေနာ
 ပတိ၊ ပေ၊ အာနန္ဒတ္ထေရာဒိနံ-တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊
 အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်၊ အရှင်အာနန္ဒာထေရ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့၏၊
 သန္တိကံ-သို့၊ အဂန္တာ-မသွားမူ၍၊ ဘဂဝတော-ဘုရားရှင်၏၊ ဝဠုနကဝစ္စကုဋိယံ-
 သုံးစွဲတော်မူအပ်သော ဝစ္စကုဋိ၌၊ သေယျံ-အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေသိ-ပြုပြီ၊ သာ ကုဋိ-
 ထိုကုဋိသည်၊ ကဝါဠဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့တပ်အပ်သော တံခါးရွက်ရှိသည်၊ ဂန္ဓပရိဘဏ္ဍကတာ-
 ပြုအပ်သော နံ့သာတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ထုံအပ်သော ဘဏ္ဍာရှိသည်၊ (နံ့သာ
 ထုံထားအပ်သော ဘဏ္ဍာရှိသည်-ဟူလို၊) သမောသရိတပုပ္ဖဒါမာ-အထက်မျက်နှာ
 ကျက်မှ ကောင်းစွာ အောက်သို့ တွဲလျားကျသော ပန်းဆိုင်းရှိသည်၊ အညေသံ-
 အခြားသူတို့၏၊ အပရိဘောဂါ-အသုံးအဆောင် မဟုတ်သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊)
 စေတိယဋ္ဌာနမိဝ-စေတီအရပ်ကဲ့သို့၊ တိဋ္ဌတိ ကိရ-တည်ရှိသတတ်။ [လေးစားအပ်
 သော စေတီ အရပ်ကဲ့သို့ မည်သူမျှ မသုံးစွဲဘဲ တည်ရှိသည်-ဟူလို။]

၅၁။ ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တန္တိ-ကား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သာမဏေရာနံ-တို့ကို၊
 သင်္ဂဟကရဏတ္တာယ-ချီမြှောက်မှုကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ တိရတ္တံ- ၃ ညဉ့်ပတ်လုံး၊
 ပရိဟာရံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ အဒါသိ-ပေးတော်မူပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း)
 ဟိ (ယသ္မာ)-အကြံကြောင့်၊ ကုလဒါရကေ-အမျိုးသားတို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ-ရှင်
 ပြုပေးပြီး၍၊ နာနုဂ္ဂဟေတု-မချီမြှောက်ခြင်းငှာ၊ (မချီမြှောက်ဘဲ ရှောင်လွှဲခြင်းငှာ၊)

သိက္ခာကာမတံ၊ ပေ၊ အဂန္တာ။ ။ “လူသာမဏေနှင့် အတူ မအိပ်ရ” ဟူသော ပညတ်
 တော်သိက္ခာပုဒ်ကို လေးလေးစားစား ကူညီအားပေးသောအားဖြင့် ရဟန်းတော်တို့နှင့် အတူ
 မအိပ်ဘဲ ဝစ္စကုဋိ၌ အိပ်ခြင်းကိုပင် “တံယေဝ သိက္ခာကာမတံ အနုဗြူဟန္တော” ဟု ဆိုသည်။
 အဂန္တာကား အခြားရဟန်းတော်များမှာ အတူအိပ်မှု မအပ်လျှင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ စသော
 ထေရ်ကြီးများလည်း အပ်မည် မဟုတ်ဟု သိ၍ ထိုထေရ်ကြီးများထံ မသွားခြင်းတည်း။

န ယုတ္တံ-မသဋ္ဌံ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တိရစ္ဆာန် ပရိဟာရံ အဒါသိ၊) သဟဿယျန္တိ-
 ကား၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ သေယျံ-အိပ်ခြင်းကို၊ (ကပ္ပေယျ-၌ စပ်၊)
 ကာယပ္ပသာရဏသင်္ခါတံ-ကိုယ်ကို ဆန့်တန်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ သယနမ္ပိ-
 အိပ်ခြင်းကိုလည်း၊ သေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ယသ္မိံ သေနာသန-အကြင်ကျောင်း
 အိပ်ရာ နေရာ၌၊ သယန္တိ-အိပ်ကုန်၏၊ တမ္ပိ-ထိုကျောင်းအိပ်ရာ နေရာကိုလည်း၊
 (သေယျာတိ ဝုစ္စတိ၊) တတ္ထ-ထိုသေယျာတို့တွင်၊ တာဝ-ကာယပ္ပသာရဏသေယျာမှ
 ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-ညွှန်ပြအပ်သော၊) သေနာသနံ-ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာဟူသော
 သေယျာကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ သေယျာနာမ သဗ္ဗစ္ဆန္ဓာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကား
 ရပ်ကို၊ (ဘဂဝံတာ၊) ဝုတ္တံ၊ ကာယပ္ပသာရဏံ-ကိုယ်ကို ဆန့်တန်းခြင်းဟူသော
 သေယျာကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ အနုပသမ္ပန္နန္တံ၊ ပေ၊ နိပဇ္ဇတီတိ အာဒိ-အစရှိသော
 စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝံတာ၊) ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (သေယျာ ပျ မျိုးလုံးကို သိမ်း
 ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဧတ္ထ-ဤသဟ
 သေယျဟူသော ပါဠိ၌၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ သေနာသနသင်္ခါတံ-ကျောင်း
 အိပ်ရာ နေရာဟု ဆိုအပ်သော၊ သေယျံ-သေယျာသို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ကာယ
 ပ္ပသာရဏသင်္ခါတံ-သော၊ သေယျံ-အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေယျ၊ ဝိဒဟေယျ-ပြုအံ့၊
 သမ္မာဒေယျံ-ဖြစ်စေအံ့၊ ဣတိ-ကား၊ အတ္ထော-နက်။ [ဤအဖွင့်များ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို
 ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗစ္ဆန္ဓာတိ အာဒိနာ-အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ သေနာသနသင်္ခါ
 တာယ-ဟု ဆိုအပ်သော၊ တဿာ သေယျာယ-၏၊ လက္ခဏံ-လက္ခဏာကို၊ ဝုတ္တံ-
 မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့သေယျာ၏ လက္ခဏာကို မိန့်တော်မူ
 အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယံ သေနာသနံ-ကို၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ပဉ္စဟိ-(အုတ်၊
 ကျောက်၊ သစ်ရွက်၊ အင်္ကျီတေ၊ မြက်ဟူသော) ငါးမျိုးကုန်သော၊ ဆဒနေဟိ-
 အမိုးတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အညေန-အခြားသော၊ ကေနစိဝါ-တစ်စုံတစ်ခု
 သော အမိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ပျဉ်ချပ်မိုး၊ ဝါးကပ်မိုး စသည်ဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊) သဗ္ဗမေဝ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်သာလျှင်၊ (မိုးသင့်ရာ အားလုံးကို
 သာလျှင်၊) ပဋိစ္ဆန္တံ-ဖုံးလွှမ်းအပ်ပြီ၊ ဝါ-မိုးအပ်ပြီ၊ အယံ-ဤကျောင်းသည်၊ သဗ္ဗစ္ဆန္ဓာ-
 သဗ္ဗစ္ဆန္ဓာမည်သော၊ သေယျာနာမ-မည်၏၊ “သဗ္ဗမေဝ + ဆန္ဓာ သဗ္ဗစ္ဆန္ဓာ” ဟု
 ပြု၊ ပန-ဆက်၊ အဋ္ဌကထာသု-ရေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ပါကဋ္ဌဝေါဟာရံ-ထင်ရှားသော

ပရိဟာရံ အဒါသိ။ ။ပရိဟာရတိ ဧတေနာတိ ပရိဟာရော၊ ဧတေန-ဤခွင့်ပြုခြင်း
 ဖြင့်၊ ပရိဟာရတိ- ၃ ညဉ့်ပတ်လုံး အိပ်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို ရှောင်
 လွှဲနိုင်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပရိဟာရော-မည်၏၊ “ပရိဟာရံ-အပြစ်ကို ရှောင်လွှဲကြောင်းဖြစ်သော
 ခွင့်ပြုချက်ကို” ဟု သဒ္ဓတ္ထ ပေး။

အခေါ်အဝေါ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဝါစုဂ္ဂတဝသေန-နှုတ်တက်သော စကား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သဗ္ဗစ္ဆန္ဒာနာမ ဟေ၊ ဆန္ဒာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ သဗ္ဗစ္ဆန္ဒအရ အမိုး ၅ မျိုးသာ ဆိုထား၏။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည် ထိုအခါက ပြောရိုး ဆိုစဉ်ဖြစ်၍ နှုတ်တက်သော စကား၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ပျဉ်ချပ် စသော အမိုးကိုလည်း ယူနိုင်ပါ၏-ဟူလို။ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ-(သဗ္ဗစ္ဆန္ဒာနာမ ဟေ၊ ဆန္ဒာဟူ၍) အကယ်၍ကား ဆိုအပ်ပါပေ၏။ အထခေါ-ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော် လည်း၊ ဒုဿကုဋိယံ-ဒုဿကုဋိ၌ (အဝတ်ဖြင့် မိုးအပ် ကာအပ်သော ကျောင်းငယ် ၌) သယန္တဿာပိ-အိပ်သော ရဟန်း၏လည်း၊ အနာပတ္တိ-အာပတ် မသင့်ခြင်း သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်နိုင်၊ (ဒုဿကုဋိက မတတ် နိုင်-ဟူလို) တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဒုဿကုဋိ၌ အိပ်သော ရဟန်း၏သော်မှလည်း အာပတ် မသင့်အောင် ဒုဿကုဋိက မတတ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ယံကိဉ္ဇိ- အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ ပဋိစ္ဆာဒနသမတ္တံ-ဖုံးလွှမ်းခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ ဆဒနဉ္စ- အမိုးကိုလည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆိန္နဉ္စ-အကာကိုလည်းကောင်း၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝေဒိတဉ္စ-သိထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ ပဉ္စဝိဓစ္ဆဒနေယေဝ-၅ ပါး အပြားရှိသော အမိုးကို သာလျှင်၊ ဂယုမာနေ-ယူအပ်သော်၊ (ရှေးအဋ္ဌကထာတို့ အဆိုအတိုင်း ၅ မျိုးသော အမိုးကိုသာ ယူအပ်သော်) ပဒရစ္ဆန္ဓပိ-ပျဉ်ချပ်ဖြင့် မိုးအပ်သော ကျောင်း၌လည်း၊ (သယန္တဿ-အိပ်သော ရဟန်း၏) သဟသေယျာ-သည်၊ န ဘဝေယျ-မဖြစ်ရာ၊ [သဟသေယျာကား ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သော အမိုး ၅ မျိုးကိုသာ မမှတ်သင့်-ဟူလို။] ပန-ကား၊ (သဗ္ဗစ္ဆန္ဒမှ တစ်ပါး သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္နကား၊) ယံ သေနာသနံ-ကို၊ ဘူမိတော-တည်ရာ ကြမ်းပြင်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ယာဝ ဆဒနံ- အမိုးတိုင်အောင်၊ အာဟစ္စ-ထိခိုက်၍၊ ပါကာရေနဝါ-တံတိုင်းဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ အညေန-အခြားသော၊ ကေနစိဝါ-တစ်စုံတစ်ခုသော အကာဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဝတ္ထေနပိ-အဝတ်ဖြင့်သော် လည်း၊ ပရိက္ခိတ္တံ-ကာရံအပ်ပြီ၊ အယံ-ဤကျောင်းသည်၊ သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္နာနာမ-မည် သော၊ သေယျာ-မည်၏၊ ဆဒနံ-ကို၊ အနာဟစ္စ-မထိခိုက်မူ၍၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံ သော အပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌ ဖြစ်သော၊ ပရိယာယေန-လှည့်လည် ကာရံ အပ်သော၊ ဒိယမုဟတ္ထုဗ္ဗေဓေန- အခွဲအားဖြင့် ၂ တောင် အစောက်ရှိသော၊

ဘူမိတော ပဋ္ဌာယ။ “ဘူမိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝဆဒနံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် အပေါ်က ချထားအပ်သော ကဲလား စသည်များကို အကာ မမြှောက်ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုအဆို သည် မသင့်၊ ဘာကြောင့်နည်း-ကြမ်းပြင်မှ စ၍ အမိုးအထိ၊ အမိုးမှ စ၍ ကြမ်းပြင်အထိ ကာရံခြင်း စသည်များသည် လိုရင်း မဟုတ်၊ ဘယ်နည်းဖြင့် ကာကာ သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္နဖြစ်မှုကိုသာ လိုရင်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

(၁ တောင်ထွာ အစောက်ရှိသော) ပါကာရာဒိနာ-တံတိုင်း အစရှိသည်ဖြင့်၊ ပရိက္ခိတ္တာပိ-ကာရံအပ်သော သေယျာသည်လည်း၊ သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္ဒာယေဝ-သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္ဒာပင်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္တံဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပန-ကား၊ (သဗ္ဗစ္ဆန္တ သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္ဒမှ တစ်ပါး ယေဘုယျေနန္တ ယေဘုယျေန ပရိစ္ဆိန္ဒကား၊) ယသ္မာ-အကြင်ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဗဟု တရံ-များစွာသော၊ ဌာနံ-အရပ်ကို၊ ဆန္တံ-ဖုံးလွှမ်းအပ်ပြီ၊ (မိုးအပ်ပြီ) အပွံ-အနည်းငယ်သော၊ (ဌာနံ-ကို) အစ္ဆန္တံ-မဖုံးလွှမ်းအပ်၊ (မမိုးအပ်) သမန္တတောဝါ-ပတ်ဝန်းကျင်၌မူလည်း၊ ဗဟုတရံ-များစွာသော အရပ်ကို၊ ပရိက္ခိတ္တံ-ကာရံအပ်ပြီ၊ အပွံ-အနည်းငယ်သော အရပ်ကို၊ အပရိက္ခိတ္တံ-မကာရံအပ်၊ အယံ-ဤကျောင်းအိပ်ရာနေရာသည်၊ ယေဘုယျေန ၊ပေ၊ ပရိစ္ဆိန္ဒာနာမ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဣမိနာ လက္ခဏေန-နှင့်၊ သမန္တာဂတော-ပြည့်စုံသော ကျောင်းသည်၊ (“ဧကူပစာရော ဟောတိ” ၌ စပ်) သတ္တဘူမကော-ဘုံ ၇ ဆင့်ရှိသော၊ ပါသာဒေါ-သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း) ဧကူပစာရော-တူသော ဥပစာရှိသည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်၏၊ သတဂဏ္ဍံ - အခန်းတစ်ရာ ရှိသော၊

ဆဒနံ အနာဟစ္စ ၊ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ဤကုရန္တိ အဋ္ဌကထာအလို အမိုးထိအောင် မကာရံအပ်စေကာမူ သဟသေယျအဖြစ်မှ မလွတ်ဟု သိသာ၏၊ ဤကုရန္တိဝါဒကိုပင် အဋ္ဌကထာ၌ နောက်ထား၍ ပြသဖြင့် လိုရင်းပမာဏ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်၊ ပါကာရာဒိနာ၌ အာဒိဖြင့် နံရံ တံခါးရွက် စသည်ကို ယူ။ [ပဋိစ္ဆန္တနာမ အာသနံ ကုဋေနဝါ ကဝါဋေနဝါ ကိလဂ္ဂေနဝါ သာဏီပါကာရေနဝါ ရုက္ခေနဝါ ထမ္ဘေနဝါ ကောတ္ထဋီယာဝါ ယေနကေနစိ ပဋိစ္ဆန္တံ ဟောတိ၊- (ပဌမ အနိယတပါဠိတော်။)]

သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္ဒာယေဝ။ ။စာအုပ်များ၌ ပရိစ္ဆိန္ဒာဟု ဆဒဓာတ်ဖြင့် ရှိ၏၊ ထိုဆဒဓာတ်သည် အမိုး အကာဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ သို့သော် ဤသဟသေယျအခန်း၌ ဟိုဘက် အခန်းနှင့် သည်ဘက်အခန်း ပိုင်းခြားကြောင်းဖြစ်သော အကာလည်း ပါဝင်ရကား ပရိစ္ဆိန္ဒဟု ဆိဒဓာတ်ဖြင့် ရှိသင့်မည် ထင်သည်၊ ပရိ-အခန်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ + ဆိန္တံ-ပိုင်းခြားကြောင်း ဖြစ်သော အကာ၊ ပဋိစ္ဆန္တေ အာသနေ စသည်တို့၌ကား ပတိ ဥပသာရအစွမ်းကြောင့် “ဆန္တံ” ဟု ရှိရသည်။

ဧကူပစာရော။ ။ဧကော ဥပစာရော ယသ္မာ ပါသာဒဿာတိ ဧကူပစာရော-၁ ခုတည်းသော ဥပစာရှိသော ပြာသာဒ်၊ ဧကူပစာရော ဟောတိနောက်၌ “သတဂဏ္ဍံ ဝါ စတုဿာလံဝါ” ဟု ဝါ ၂ ခု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ ကင်္ခါ၌ “သတဂဏ္ဍံဝါ စတုဿာလံ” ဟု ရှိ၏၊ ဧကူပစာရော ဟောတိကိုပင် လှည့်စပ်ရမည်ဖြစ်၍ စတုဿာလံနောက်၌ ပါသော “ဧကသေယျာ ဣစ္စေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ” လည်း အပို ဖြစ်ဟန် တူ၏။ [ဤဝါကျမျိုး ကင်္ခါ၌လည်း ပါသည်။]

စတုဿာလံဝါ-လေးဘက်ပတ်လည် တန်းလျားရှည် ကျောင်းသည်မူလည်း၊
 (သစေပိ ဟောတိ-ဦးတော့၊ ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊ ဧကူပစာရော ဟောတိ၊)
 [စာအုပ်များ၌ “ဧကသေယျာ ဣစ္စေဝ သင်္ချီ ဂစ္ဆတိ-တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော
 ကျောင်းအိပ်ရာနေရာဟူ၍သာ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏” ဟု
 ရှိ၏။] တံ-ထိုကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ စတုတ္ထေ
 ပေ၊ ပါမိတ္တိယဿာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဝဝတာ၊) ဝုတ္တံ-ပြီ။

စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုစတုတ္ထေ ဒီဝသေ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ နိပဇ္ဇနမတ္တေ
 နေဝ-လျောင်းရုံမျှကြောင့်ပင်၊ ပါမိတ္တိယံ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ သမ္ပဟုလာ-များစွာ
 ကုန်သော၊ သာမဏေရာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်
 လည်းကောင်း၊ သစေ (ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ-သော်၊) သာမဏေရာဏနာယ-
 သာမဏေတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါမိတ္တိယာ (ဟောန္တိ၊) တေ-ထိုသာမဏေ
 တို့သည်၊ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ-ထ၍ ထ၍၊ စေ နိပဇ္ဇန္တိ-အကယ်၍ ပြန်အိပ်ကုန်အံ့၊
 (ဧဝံသတိ-ဤသို့အိပ်ကုန်လတ်သော်၊) တေသံ-ထိုသာမဏေတို့၏၊ ပယောဂေ
 ပယောဂေ-၌၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ဘိက္ခုဿ-၏၊ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ-
 ၍၊ နိပဇ္ဇနေ ပန-အိပ်ခြင်း၌ကား၊ ဘိက္ခုဿေဝ-၏သာလျှင်၊ ပယောဂေန-ကြောင့်၊
 ဘိက္ခုဿ-၏၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ပန-ဆက်၊ သမ္ပဟုလာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧကော-သော၊ သာမဏေရာ-သည်လည်းကောင်း၊
 သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု-ဤသို့ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊) သဗ္ဗေသံ-
 အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ကရောတိ-သာမဏေက ပြုနိုင်၏၊
 တဿ-ထိုသာမဏေ၏၊ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ-၍၊ နိပဇ္ဇနေနပိ-ကြောင့်လည်း၊ ဘိက္ခုနံ-
 တို့၏၊ အာပတ္တိယေဝ-ပင်တည်း၊ ဥဘယေသံ-ရဟန်း သာမဏေ ၂ ဦးလုံးတို့၏၊
 သမ္ပဟုလာဘာဝေပိ-များကုန်သည်၏ အဖြစ်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော။

ဧကူပစာရဖြစ်ပုံ။ ။တစ်ခုသော လမ်းဖြင့် ဝင်၍ (အမိုး မရှိသော) လွင်ပြင်သို့
 မသက်ရောက်ဘဲ အလုံးစုံသော အခန်းတို့၌ လှည့်လည်ခြင်းငှာ လျောက်ပတ်သော ကျောင်း
 သည် ဧကူပစာရမည်၏၊ အခန်းတိုင်းမှာ တံခါးအများ တပ်ထားသော်လည်း ဧကူပစာရပင်
 တည်း၊ ထိုသတဂဗ္ဘကျောင်းမျိုး၌ အခန်းတို့ကို နံရံဖြင့် ကန့်လျက် ကိုယ့်တံခါးနှင့် ကိုယ်
 တပ်ထားလျှင် နာနူပစာရတည်း၊ နံရံတို့ဖြင့် ကန့်ရုံသာ ကန့်၍ တံခါး သီးခြား မတပ်လျှင်ကား
 တံခါးတစ်ပေါက်တည်းဖြင့် အခန်းအားလုံးသို့ သွားနိုင်သောကြောင့် ဧကူပစာရပင်။ [ဧကူ
 ပစာရော ဧကေန မဂ္ဂေန ပဝိသိတွာ အဗ္ဘောကာသံ အနောက္ကမိတွာ သဗ္ဗတ္ထ အနုပရိဂမန
 ယောဂေါ၊ ဧတံ (စတုဿာလံ) ဗဟုဒ္ဓါရုံပိ ဧကူပစာရမေဝ၊ ယတ္ထ ပနကုဋ္ဌာဒိဟိ ရုနိတွာ
 ဝိသု ဒ္ဓါရံ ယောဇေနိ၊ နာနူပစာရော ဟောတိ၊ သစေ ပန ရုနွတိဧဝ၊ ဝိသု ဒ္ဓါရံ န ယောဇေနိ၊
 ဧတံပိ ဧကူပစာရမေဝ၊-ဝိမတိ။]

အပိစ-စိုးစဉ်းနည်းငယ်၊ ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဧကာ
 ဝါသာဒိကမ္ပိ-ဧကာဝါသ အစရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ စတုက္ကံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။
 [အာဒိဖြင့် နာနာဝါသ၊ ဧကအနုပသမ္ပန္နံ၊ နာနာအနုပသမ္ပန္နတို့ကို ယူ။] ဟိ-ချဲ့၊
 ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧကသ္မိ-၁ ခုသော၊ အာဝါသေ-ကျောင်း၌၊ ဧကေနေဝ-
 တစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အနုပသမ္ပန္နန-သာမဏေနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တက္က၊ တိရတ္တံ-
 ၃ ညဉ့်မတ်လုံး၊ သဟဿယျ-ကို၊ ကပ္ပေတိ-ပြု၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ စတုတ္ထ
 ဒိဝသတော-၄ ရက်မြောက်နေ့မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဒေဝသိကာ-နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၌
 ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ) [ဒိဝသေ ဒိဝသေ+ပဝတ္တာ ဒေဝသိကာဟု ပြု။]
 ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ဧကသ္မိယေဝ-တစ်ခုတည်းပင်လျှင် ဖြစ်သော၊
 အာဝါသေ-၌၊ [ဧကာဝါသချင်း တူသောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏဧဝဖြင့် ဆို
 သည်။] နာနာအနုပသမ္ပန္နဟိ-အမျိုးမျိုးသော လူသာမဏေတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တက္က၊
 တိရတ္တံ သဟဿယျ ကပ္ပေတိ၊ တဿပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ (စတုတ္ထဒိဝသတော
 ပဌာယ ဒေဝသိကာ အာပတ္တိ) [ပဌမညဉ့် ဗုဒ္ဓရက္ခိတနှင့် ဒုတိယညဉ့် ဓမ္မရက္ခိတနှင့်
 စသည် သာမဏေ အပြောင်းအလွှဲဖြင့် အိပ်ခြင်းကို "နာနာအနုပသမ္ပန္နဟိ"ဟု
 ဆိုသည်။] ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ နာနာအာဝါသေသု-အမျိုးမျိုးသော
 ကျောင်းတို့၌၊ [ပဌမညဉ့် တောင်ကျောင်း၊ ဒုတိယညဉ့် မြောက်ကျောင်း စသည်၌၊
 ဧကေနေဝ၊ ပေ၊ သဟဿယျ၊ ကပ္ပေတိ၊ တဿပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ (စတုတ္ထ
 ဒိဝသတော ပဌာယ ဒေဝသိကာ အာပတ္တိ) ယောပိ-သည်လည်း၊ ပေ၊ ယောဇန
 သတမ္ပိ - ယူဇနာတစ်ရာရှိသော အရပ်သို့လည်း၊ ဂန္ဓာ - ၍၊ [နာနာအာဝါသဖြစ်
 ကြောင်း ထင်ရှားအောင် ယောဇနသတမ္ပိဟု ဆိုသည်။] ပေ၊ အာပတ္တိ၊ ဟောတိ။

စ-ဆက်၊ အယံ သဟဿယျာပတ္တိနာမ-မည်သည်၊ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ နာမာတိ-
 ဟူ၍၊ ဝစနတော-ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ တိရစ္ဆာနဂတေနပိ-နှင့်
 လည်း၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ တတြ-ထိုတိရစ္ဆာနဂတေနပိ သဒ္ဓိဟူသော
 စကားရပ်၌၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ-၏၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-အပိုင်းအခြားကို၊ မေထုနဓမ္မာ
 ပတ္တိယံ-မေထုနဓမ္မအာပတ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ထို
 မေထုနဓမ္မအာပတ်၌ "အပဒါနံ အဟိ မစ္ဆာ" စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့သည်။] တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ဂေါဓာဗိဋ္ဌာလမဂုံသာဒိသု-ဖွတ်၊ ကြောင်၊ မြွေပါ အစရှိသည်တို့တွင်၊
 ကောစိ-တစ်ကောင်ကောင်သော တိရစ္ဆာန်သည်၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ဘိက္ခုနော-
 ၏၊ ဝသနသေနာသနေ-နေရာကျောင်း၌၊ ဧကူပစာရဋ္ဌာနေ-တူသော ဥပစာရှိသော
 အရပ်၌၊ သစေပိ သယတိ-အကယ်၍မူလည်း အိပ်အံ့၊ (ဝေသတိ-ဤသို့အိပ်လတ်
 သော်) သဟဿယျာဝ-သည်ပင်၊ ဟောတိ။ [သဟဿယျအာပတ် သင့်၏-
 ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ထမ္ဘာနံ-တိုင်တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ကတပါသာဒဿ-ပြု
 အပ်သော ပြာသာဒ်၏၊ (သာမညသမ္ပန်၊) ဥပရိမတလေန-အထက်အပြင်နှင့်၊
 (အထက်ထပ်နှင့်၊) သဒ္ဓိ-ကွ၊ အသမ္ပဒ္ဓဘိတ္တိကဿ-မဆက်စပ်သော နံရံရှိသော
 ပြာသာဒ်၏၊ (ဝိသေသသမ္ပန်၊) [ထုတ်၏ ထိပ်မှ အပေါက်ပေါ်နေရမည် ဖြစ်၍
 အသမ္ပဒ္ဓဘိတ္တိကဿဟု ဆိုသည်။] ဘိတ္တိယာ-အောက်ထပ်နံရံ၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊
 ဌိတသုသိရတုလာသိသဿ-တည်သော အခေါင်းရှိသော ထုတ်လျောက်ဦး၏၊
 (ထုတ်လျောက်ထိပ်၏၊) သုသိရေန-အခေါင်းဖြင့်၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ (ဖွတ်စသော
 တိရစ္ဆာန် ဝင်၍၊) တုလာယ-ထုတ်လျောက်၏၊ အဗ္ဘန္တရေ-အတွင်း၌၊ သယိတွာ-
 အိပ်ပြီး၍၊ တေနေဝ သုသိရေန-ထိုအခေါင်းဖြင့်ပင်၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ ယဒိ
 ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) [ဤစကားများဖြင့် နာနုပစာရဖြစ်
 ကြောင်းကို ပြသည်။] ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ-ပြာသာဒ်၏ အောက်ထပ်၌၊ သယိတ
 ဘိက္ခုဿ-အိပ်သော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ဆဒနေ-အမိုး၌၊ ဆိဒ္ဓ္ဓံ-
 အပေါက်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) တေန-ထို
 အပေါက်ဖြင့်၊ ပဝိသိတွာ-၍၊ အန္တောဆဒနေ-အမိုး၏ အတွင်း၌၊ ဝသိတွာ-နေပြီး
 ၍၊ တေနေဝ-ထိုအပေါက်ဖြင့်ပင်၊ (သစေ) ပတ္တမတိ-အကယ်၍ ဖဲသွားအံ့၊
 [အောက်ထပ်ကိုကား မကူးနိုင်-ဟူလို။] (ဧဝံသတိ-သော်၊) နာနုပစာရေ-ကွဲပြား
 သော ဥပစာရှိသော ကျောင်း၌၊ [အထက်ထပ်နှင့် အောက်ထပ် ဥပစာ မတူသော
 ကျောင်း၌၊] ဥပရိမတလေ-အထက်အပြင်၌၊ ဝါ-အထက်ထပ်၌၊ ဆဒနဗ္ဘန္တရေ-
 အမိုးအတွင်း၌၊ သယိတဿ-အိပ်သော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊)
 ဟေဋ္ဌိမတလေ-အောက်အပြင်၌၊ ဝါ-အောက်ထပ်၌၊ သယိတဿ အနာပတ္တိ၊
 အန္တောပါသာဒေနေဝ-ပြာသာဒ်အတွင်းဖြင့်ပင်၊ အာရောဟိတွာ-အထက်ထပ်သို့
 တက်၍၊ [အတွင်းလှေကားဖြင့် တက်၍၊] သဗ္ဗတလာနိ-အလုံးစုံသော အပြင်
 (အထပ်) တို့ကို၊ သစေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ-အကယ်၍ သုံးစွဲကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ သဗ္ဗ
 တလာနိ-တို့သည်၊) ဧကူပစာရာနိ-တူသော ဥပစာရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေသု-
 ထိုအပြင်တို့တွင်၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော အပြင်၌၊ သယိတဿ
 အာပတ္တိ ဟောတိ။ [အမိုးအတွင်း ဝင်၍ အိပ်သော ဖွတ်စသော သတ္တဝါကြောင့်
 အာပတ်သင့်ရသည်။]

သဘာသဇေပေန-သဘာပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ ကတေ-ပြုအပ်သော၊ အမုက္ခဋက
 သေနာသနေ-ထက်ဝက်နံရံရှိသော ကျောင်း၌၊ သယိတဿ-အိပ်သော ရဟန်း၏၊

သဘာသဇေပေန။ ။ဈေးရုံကို သဘာဟု ခေါ်၍ ထိုဈေးရုံအမျိုးအစား၌ ထည့်၍
 ယူနိုင်သော ထိုဈေးရုံကဲ့သို့ ဆောက်လုပ်အပ်သော ကျောင်းမျိုးကို “သဘာသဇေပေန” ဟု
 ဆိုသည်။ သံခိပိယတိ-ထည့်သွင်းအပ်၏၊ ဣတိ သဇေပေါ၊ သဘာယံ + သေခိပေါ သဘာ
 သဇေပေါ-သဘာအမျိုးအစား၌ သွင်းယူနိုင်သော ကျောင်း။

(အာပတ္တိယေဝ, အနာပတ္တိတို့၌ စပ်) ဝါဠသယံတာဒီသု-သားရဲရုပ် တပ်အပ်
သော ထုတ် လျောက် အစရှိသည်တို့၌၊ (ထုတ်လျောက် စသည်တို့၏ အပေါ်၌)
ကပေါတာဒယော-ခို အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ သယန္တိ-
အိပ်ကုန်အံ့၊ အာပတ္တိယော-ပင်တည်း၊ ပရိက္ခေပဿ-အကာအရံ၏၊ ဗဟိဂတေ-
ပြင်ဘက်၌ ရောက်နေသော၊ နိဗ္ဗကောသဗ္ဗန္တရေ-တံစက်မြိတ်၏ အတွင်း၌၊ (ကပေါ
တာဒယော-တို့သည်) သယန္တိ အနာပတ္တိ။

ပရိမဏ္ဍလံဝါ-အပိုင်းကျောင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ စတုရသံဝါ-လေး
ထောင့်ကျောင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကန္တဒနာယ-တစ်ခုသော အမိုးရှိသော၊
ဂဗ္ဘမာလာယ-အခန်းအစဉ်ဖြင့်၊ သုတဂဗ္ဘ-အခန်းတစ်ရာရှိသော၊ သေနာသနံ-
သည်၊ စေပိ ဟောတိ-အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ တတြ-ထိုကျောင်း၌၊
ဧကေန-တစ်ပေါက်သော၊ သာဓာရဏဒွါရေန-အများနှင့် ဆက်ဆံသော တံခါး
ပေါက်ဖြင့်၊ ပဝိသိတွာ-၍၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ပါကာရေန-အကာဖြင့်၊ အပရိစ္ဆိန္ဒဂဗ္ဗ၊
ပစာရေ-မပိုင်းဖြတ်အပ်သော အခန်းဥပစာရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗဂဗ္ဘေ-အလုံးစုံသော
အခန်းတို့သို့၊ စေ ပဝိသန္တိ-အကယ်၍ ဝင်နိုင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဧကဂဗ္ဘေဝိ-
တစ်ခုသော အခန်း၌လည်း၊ အနုပသမ္ပန္နေ-လူသာမဏေသည်၊ နိပန္နေ-အိပ်လတ်
သော်၊ သဗ္ဗဂဗ္ဘေသု-အလုံးစုံသော အခန်းတို့၌၊ နိပန္နာနံ-အိပ်ကုန်သော ရဟန်း

အမုကုဋ္ဌကသေနာသနေ။ ။နံရံ ၄ ဘက် မကာဘဲ ၃ ဘက်သာ ကာအပ်သော
ကျောင်းကို “အမုကုဋ္ဌကသေနာသန” ဟု ခေါ်သည်။ တစ်နည်း- ကျောဘက်၌သာ နံရံအပြည့်
ထောင်၍ ထိပ် ၂ ဘက်၌ နံရံတစ်ဝက်သာ ရှိသော (ရှေ့မျက်နှာက အကာ မရှိသော)
ကျောင်းကို “အမုကုဋ္ဌကသေနာသန” ဟု ခေါ်၏။ ဂဏ္ဍိပုဒ်၌ကား နံရံအပြည့် ထောင်မထားဘဲ
ဘေးပတ်ပတ်လည် တစ်ဝက်စီသာ နံရံထောင်ထားသော ကျောင်းကို “အမုကုဋ္ဌကသေနာသန”
ဟု ဆိုသည်။

ဝါဠသယံတာဒေ။ ။တိုင်တို့၏ အထက်၌ ခြင်္သေ့ရုပ် စသည်တို့ရှိသော ထုတ်
လျောက်ကို “ဝါဠသယံတာ” ဟု ခေါ်သည်။ ထိုထုတ်လျောက် စသည်တို့၏ အပေါ်၌ သဟ
သေယျလောက်သော ခိုစသော သတ္တဝါတို့ ဝင်၍ အိပ်အံ့၊ အာပတ်ပင်တည်း၊ ဘာကြောင့်နည်း-
ဧကူပစာရဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ [“အပဒါနံ အဟိမတ္တာ ခွိပဒါနဉ္စ ကုဏ္ဍဋီ” စသည်ဖြင့်
ပါရာဇိက၌ ပြခဲ့သည်အတိုင်း ကြက်နှင့်အလားတူ ခိုစသော သတ္တဝါတို့ကို “ကပေါတာဒယော”
ဟု ဆိုသည်။]။

ဝိသု ပရိစ္ဆိန္ဒဂဗ္ဗပစာရေ။ ။အပိုင်းဖြစ်စေ လေးထောင့်ဖြစ်စေ အလည်၌ ဟာလာ
ဟင်းလင်း ထား၍ ဘေးပတ်လည်၌ အခန်းများစွာ စဉ်တန်းလျက် ရှိသော ကျောင်းငယ်
အခန်းတို့၏ ရှေ့၌ ဥပစာရှိ၏။ ထိုဥပစာ၌ တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ မကူးနိုင်အောင် ပိုင်းခြား
ထားသော အကာ မရှိ။ [ယခုအခါ အမြန်မီးရထား၌ တွဲတိုင်းသို့ပင် အမိုးအကာရှိသော
လမ်းဖြင့် လျှောက်သွားနိုင်ရကား ဤအသွားနှင့် သဘောတူသောကြောင့် ထိုအတွဲအားလုံး
ဧကူပစာရ ဖြစ်၏။]

တို့၏။ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) သပမုခါ-အဦးစမှန်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဗ္ဘ-
 အခန်းတို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ ပမုခဿ-အဦးစမှန်၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊
 အစ္ဆန္တိ-အမိုး မရှိသည်၊ (သမာနံ-သော်၊) ဥစ္စဝတ္ထုကံ-မြင့်သော အကြည်ရှိသည်၊
 စေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ အောက်ခံမြေခုံကို “အကြည်”
 ဟု ခေါ်၏။ “ထိုအကြည်က မြင့်နေလျှင် အကာသဘောဖြစ်သောကြောင့်
 အာပတ်ကို ပြုနိုင်၏” ဟု ယူမည်စိုး၍ “စေပိ ဟောတိ” ဟု ဆိုသည်။ (ဧဝံသတိပိ၊)
 ပမုခေ-၌၊ သယိတော-အိပ်သော သာမဏေသည်၊ ဂဗ္ဘ-အခန်း၌၊ သယိတာနံ-
 အိပ်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ န ကရောတိ-နိုင်။ [ဧကစ္ဆန္တ မဟုတ်
 သောကြောင့် အာပတ် မသင့်။]

ပန-ဆက်၊ ဂဗ္ဘတ္ထဒနေနေဝ-အခန်း၏ အမိုးနှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ သမ္ပဒ္ဓ
 ဣဒနံ-ဆက်စပ်နေသော အမိုးရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တကြ-
 ထိုအဦးစမှန်၌၊ သယိတော-အိပ်သော သာမဏေသည်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော
 ရဟန်းတို့၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ကရောတိ-ပြုနိုင်၏၊ ကဿ-နည်း၊ သဗ္ဗစ္ဆန္တတာ-အလုံးစုံ
 မိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္တတာစ-အလုံးစုံ ကာရံအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ကဿ-အဘယ့်
 ကြောင့် သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္တ ဖြစ်ရသနည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဂဗ္ဘပရိက္ခေပေါယေဝ-
 အခန်း၏ အကာသည်ပင်၊ အဿ-ထိုအဦးစမှန်၏၊ ပရိက္ခေပေါ-အကာသည်၊
 (ဟောတိ၊) ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတေနေဝ နယေန-ဤနည်းဖြင့်ပင်၊
 အဋ္ဌကထာသု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ လောဟပါသာဒပရိက္ခေပဿ-လောဟ
 ပါသာဒ အကာ၏၊ စတုသု-၄ ဘက်ကုန်သော၊ ဒွါရကောဋ္ဌကေသု-တံခါးမုခ်တို့၌၊
 အာပတ္တိ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ အပရိက္ခိတ္တေ ပမုခေ အနာပတ္တိတိ-ဟူ
 သော သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာ စကားကို၊ ဇဝတိယာ-အကြည်နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊
 ဘူမိယံ-၌၊ (ဌိတံ-တည်သော၊) ပမုခံ-အဦးစမှန်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ကထိတံ-ဆိုအပ်
 ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ အန္ဓကရဋ္ဌေ-
 အန္ဓကတိုင်း၌၊ ပါဠေတ္တသန္နိဝေသာ - အသီးအသီး စုဝေးတည်နေကုန်သော၊

ဂဗ္ဘံ ပေါ ကျေပေါယေဝ။ ။ဤစကားသည် ပရိမဏ္ဍလ၊ စတုရဿကျောင်း၏
 အဆက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် အခန်း၏ အဦးစမှန်တွေမှာ အမိုးဆက်လျက် ရှိနေလျှင် အခန်း၏
 ကျောဘက် အကာသည် စမှန်၏ အကာလည်း ဖြစ်သည်- ဟု ဆိုသည်။ [ဤစကားကို
 ထောက်၍ ယခုခေတ် ဆောင်မရှေ့က စာမြင် (စမြင်) ပါနေသော ကျောင်းများသည် ရှေ့တည့်
 တည့်မှာ အကာမပါသော်လည်း ထိပ် ၂ ဘက်မှာ အကာပါလျှင် ဆောင်မကျောဘက် အကာ
 သည် စမြင်၏ အကာဖြစ်နေရကား များစွာအကာရှိသော နေရာဖြစ်သည်-ဟု မှတ်ပါ။]

ဧကန္တဒနာ-တူသော အမိုးရှိကုန်သော၊ (တစ်ခန်းနှင့် တစ်ခန်း အမိုးချင်း ဆက်နေ ကုန်သော) ဂဗ္ဘပါဠိယော-အခန်းအစဉ်တို့ကို၊ (တန်လျားရှည် အခန်းတို့ကို) သန္ဓာယံ ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုအန္ဓကဋ္ဌကထာ၌၊ ဘူမိယံ ဝိနာ ဇေတိယာတိ- ဟူသော၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ အဋ္ဌကထာသု-ရေး အဋ္ဌကထာတို့၌၊ နေဓ အတ္ထိ-မရှိ၊ ပါဠိယာ-ပါဠိတော်နှင့်၊ န သမေတိ-မညီညွတ်၊ ဟိ-မှန်၊ ဒသဟတ္ထုဗ္ဗေဓာပိ-ဆယ်တောင် အမြင့်အစောက်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဇေတိ-အကြည်သည်၊ [အုတ်၊ မြေ စသည်တို့ဖြင့် စီထားအပ်သော ခုံသည်၊] ပရိက္ခေပသင်္ချိ-အကာဟု ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ၊ ငှာသွာ- ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုအန္ဓကဋ္ဌကထာ၌၊ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ-ဒုတိယသဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဇေတိယာ-အကြည်၏၊ ပမာဏံ-ကို၊ ဝတ္တာ-ဆိုပြီး၍၊ ဧတံ ၊ပေ၊ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ယမ္ပိ-အကြင်စကားကိုလည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မယူထိုက်။

ဧကသာလ ၊ပေ၊ သန္နိဝေသာ- ၁ ဆောင်တည်းကျောင်း၊ ၂ ဆောင်တွဲကျောင်း၊ ၃ ဆောင်တွဲကျောင်း၊ ၄ ဆောင်တွဲကျောင်းအဖြစ်ဖြင့် စုဝေးတည်နေကုန်သော၊ ယေပိ မဟာပါသာဒါ-အကြင်များစွာသော ပြာသာဒ်တို့သည်လည်း၊ (သန္နိ-ရှိတတ် ကုန်၏) [တချို့အရပ်၌ ရှေးက မိဘများ ဆောက်ထားသော ကျောင်းမနှင့် တွဲ၍ ဆောက်ထားတတ်ကြသည်။] ဧကသ္မိံ သြကာသေ-တစ်ခုသော အရပ်၌၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ဓောဝိတ္တာ-ဆေးပြီး၍၊ ပဝိဋ္ဌေန-ဝင်သော ရဟန်းသည်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံ သော ပြာသာဒ်တို့၌၊ အနုပရိဂန္တု-အစဉ်အတိုင်း လှည့်လည်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ- တတ်ကောင်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသုပိ-ထိုပြာသာဒ်တို့၌လည်း၊ သဟသေယျာပတ္တိယာ-မှ၊ န မုစ္ဆတိ-မလွတ်၊ [အကြား အကြား၌ အကာရှိသော် လည်း တစ်ဆက်တည်း ဝင်နိုင် ထွက်နိုင်သောကြောင့် အာပတ်မှ မလွတ်။] တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ ဥပစာရံ-ကို၊ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ-ပိုင်းခြား၍၊ ကတာ-ပြုအပ်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သန္ဓေသု-ကုန်လတ်သော်၊) ဧကူပစာရဌာနေယေဝ- တူသော ဥပစာရှိသော အရပ်၌သာ၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) ဒွိဟိ-၂ ခုကုန်သော၊ ဒွါရေဟိ-တံခါးပေါက်တို့ဖြင့်၊ ယုတ္တဿ-တပ်ယှဉ်အပ်သော၊ [တောင်

ပါဠေက္ခသန္နိဝေသာ။ ။အခြားတန်းလျားနှင့် ကပ်၍ ဆက်၍ မထားဘဲ သီးခြား တည်နေသော ဂဗ္ဘပါဠိကို “ပါဠေက္ခသန္နိဝေသာ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုတစ်တန်းတည်းရှိသော တိုက်ခန်း၏ အခန်းရှေ့မျက်နှာသာ အဦးစမှန်သည် “ဇေတိ” ခေါ် ခုံ ပါပါ၊ မပါပါ အဘယ်မှာ အကာဖြစ်နိုင်တော့အံ့နည်း။ [“မဟိယံ ဇေတိ ဝုတ္တာ၊ မန္တိရာလိန္ဒဝတ္ထုမိ”- အဘိဓာန် ၉၉၇၊ အာလိန္ဒဝတ္ထု - ဆင်ဝင်စမှန်၏ အကြည် (မြေခုံ) ရှေ့၌ ပြခုံသော ဥစ္စဝတ္ထုနှင့် ဤဇေတိသည် အတူပင်။]

ဘက်က တံခါးတစ်ပေါက်၊ မြောက်ဘက်က တံခါးတစ်ပေါက် စသည်ဖြင့် တပ်ထား
 အပ်သော။ သုဓာဆဒနမဏ္ဍပ်ဿ-အင်္ဂတေအမိုးရှိသော မဏ္ဍပ်၏။ [မဏ္ဍပ်ဆို
 သော်လည်း အကာရှိသည်။] မဇ္ဈေ-၌၊ ပါကာရံ-အကာအရံကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကုန်အံ့၊
 [ထိုအကာ၌ တံခါးပေါက် မရှိသောကြောင့် အဆက်ပြတ်နေသည်။] ဧကေန
 ဒွါရေန-တစ်ဖက်သော တံခါးဖြင့်၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ဧကသ္မိံ ပရိစ္ဆေဒေ-တစ်ခုသော
 အပိုင်းအခြား၌၊ အနုပသမ္ပန္နော-လူသာမဏေသည်၊ သယတိ-အိပ်အံ့၊ ဧကသ္မိံ
 (ပရိစ္ဆေဒေ-၌) ဘိက္ခု-သည်၊ (သယတိ-အံ့) အနာပတ္တိ။

ပါကာရေ-အကာ၌၊ (ပြခဲ့သော သုဓာဆဒနမဏ္ဍပ်၏ အလယ်က အကာ၌)
 ဂေါဓာဒီနံ-ဖွတ် အစရှိသော သတ္တဝါတို့၏၊ ပဝိသနမတ္တမ္ပိ-ဝင်နိုင်ခြင်း အတိုင်း
 အရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ [ဝင်နိုင်လောက်ရုံ ဖြစ်သော၊] ဆိဒ္ဓ္ဓံ-အပေါက်သည်၊
 ဟောတိ-ရှိအံ့၊ ဧကသ္မိံ စ ပရိစ္ဆေဒေ-၌လည်း၊ ဂေါဓာ-တို့သည်၊ သယန္တိ-အိပ်ကုန်
 အံ့၊ အနာပတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ) ဟိ-မှန်၊ ဆိဒ္ဓ္ဓေန-အပေါက်ကြောင့်၊
 ဂေဟံ-သည်၊ ဧကူပစာရံနာမ-မည်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ပါကာရမဇ္ဈေ-အကာ
 အလယ်၌၊ ဆိဒ္ဓ္ဓိတွာ-ဖြတ်တောက်၍၊ ဒွါရံ-တံခါးကို၊ သစေ ယောဇေန္တိ-အကယ်၍
 ယှဉ်တပ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဧကူပစာရတာယ-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ-
 ၏) [အပိုင်းအခြား ၂ ခုတွင် ဖွတ်အိပ်ရာ အပိုင်းအခြား၏ ဟိုဘက်အပိုင်းအခြား၌
 အိပ်သော ရဟန်းမှာ အာပတ်သင့်၏။] တံ ဒွါရံ-ထိုတံခါးပေါက်ကို၊ ကဝါဠေန-
 တံခါးရွက်ဖြင့်၊ ပိဒဟိတွာ-ပိတ်၍၊ သယန္တိ-အိပ်ကုန်အံ့၊ အာပတ္တိယေဝ-ပင်တည်း၊
 ဟိ-မှန်၊ ဒွါရမိဒဟနေန-တံခါးပေါက်ကို ပိတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဂေဟံ-သည်၊ နာနု
 ပစာရံနာမ-မည်သည်၊ န ဟောတိ၊ ဒွါရံဝါ-တံခါးပေါက်သည်မူလည်း၊ အဒွါရံ-
 တံခါးပေါက် မဟုတ်သည်၊ (န ဟောတိ) ဟိ-မှန်၊ ကဝါဠံ-ကို၊ သံဝရဏဝိဝရ
 ဏေဟိ-ပိတ်ခြင်း ဖွင့်ခြင်းတို့ဖြင့်၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ဝဠုနု
 ဣာယံ-သုံးစွဲခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဝဠုနုပစ္ဆေဒနဣာယ-သုံးစွဲ ခြင်းကို
 ဖြတ်တောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (မသုံးစွဲနိုင်ဖို့ရာ) န (ကတံ)-ပြုအပ်သည် မဟုတ်၊

န ဟိ ဆိဒ္ဓ္ဓေန ဂေဟံ ဧကူပစာရံ န ဟောတိ။ ။ ဖွတ်စသော သတ္တဝါတို့ ဝင်နိုင်ရုံ အပေါက်
 ဖြစ်လျှင်ကား ထိုအပေါက်ကြောင့် ကျောင်းသည် ဧကူပစာရ မဖြစ်နိုင်၊ သို့သော် အပေါက်က
 နံရံ၏ အောက်ဖက်မှ တစ်တောင့်ထွာအတွင်း၌ ရှိနေလျှင် ထိုအပေါက်က လူများ တိုးနိုင်
 လောက်အောင် ကျယ်နေပါမူ ဒွါရပင် ဖြစ်တော့၏။ ထို့ကြောင့် ဧကူပစာရ ဖြစ်နိုင်သည်။ [န
 ဟိ ဆိဒ္ဓ္ဓေန ဂေဟံ ဧကူပစာရံ န ဟောတိတိ ဧတ္ထ သစေ ဥဗ္ဗေဓေန ဒိယမုဟတ္ထပ္ပန္နရေ
 မနုဿာနံ သဗ္ဗရဏပ္ပဟောနကံ ဆိဒ္ဓ္ဓံ ဟောတိ၊ တမ္ပိ ဒွါရမေဝါတိ ဧကူပစာရံ ဟောတိ-
 ဋီကာ။] ဤစကားကို ထောက်၍ လေသောက်ပြုတင်းလည်း ဝင်နိုင် ထွက်နိုင်လောက်အောင်
 ကျယ်လျှင် ဒွါရဟူ၍ပင် ဆိုထိုက်၏။

ပန-ဆက်၊ တံ ခွါရံ-ကို၊ ပုန-ဖန်၊ ဣဋ္ဌကာဟိ-အုတ်တို့ဖြင့်၊ သစေ ပိဒဟန္တိ-
အကယ်၍ ပိတ်လိုက်ကုန်အံ့၊ (အသေ ပိတ်လိုက်ကုန်အံ့၊) (ဧဝံသတိ၊) အခွါရံ-
တံခါး မဟုတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပုရိမေ-ရှေးဖြစ်သော၊ နာနူပစာရတာဝေယေဝ-
နာနူပစာရ၏ အဖြစ်၌သာ၊ တိဋ္ဌတိ-တည်တော့၏။

ဒီယပမုခံ-ရှည်သော အဦးစမုခံရှိသော၊ စေတိယယရံ-စေတီကျောင်းဆောင်
သည်၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ [စေတီ၏ အတွင်းလိုဏ်ဂူကို “စေတီယယရံ” ဟု
ခေါ်သည်၊ စေတီငယ်ကို မိုးကာထားသော ကျောင်းဖြစ်လျှင်လည်း စေတီယယရံ
ပင်တည်း။] ဧကံ ကဝါဠိ-တစ်ခုသော တံခါးရွက်သည်၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဧကံ
ကဝါဠိ-သည်၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ (ဟောတိ-ရှိအံ့၊) [တံခါးရွက် ၂ ခုဆိုသော်လည်း
ဤနေရာ၌ တံခါးရွက်ပေါက် ၂ ပေါက်ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။] ဒွိန္ဒ-၂ ခုကုန်သော၊
ကဝါဠာနံ-တို့၏၊ အန္တရေ-အကြား၌၊ အနုပသမ္ပန္နော-သည်၊ အန္တောစေတီယ
ယရေ-စေတီကျောင်းဆောင် အတွင်း၌၊ သယန္တဿ-အိပ်သော ရဟန်း၏၊
အာပတ္တိံ ကရောတိ-နိုင်၏၊ (ကဿာ-နည်း၊) ဧကူပစာရတ္တာ-(စေတီကျောင်းဆောင်
နှင့် စမုခံတို့၏) တူသော ဥပစာရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

တတြ-ဒွိန္ဒ ကဝါဠာနံ ၊ပေ၊ ဧကူပစာရတ္တာဟူသော ထိုစကားရပ်၌၊ ယဿ-
အကြင်ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ဤဒီသီ-ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ စောဒနာ-စောဒနာခြင်း
သည်၊) သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ (ကိဒီသီ-သော၊ စောဒနာ-သည်၊ သိယာ-နည်း၊) အယံ
ဧကူပစာရနာနူပစာရတာနာမ-ဤဧကူပစာရ နာနူပစာရ၏ အဖြစ်မည်သည်ကို၊
ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒေ-၌၊ (ဒုတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်၌၊) ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်
ပြီ၊ ဣမ ပန-ဤသဟဿယျသိက္ခာပုဒ်၌ကား၊ သေယျာနာမ ၊ပေ၊ ပရိစ္ဆိန္နာတိ-
ဟူ၍၊ ဧတ္ထကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပိဟိတဒ္ဓါရော-ပိတ်အပ်သော
တံခါးပေါက်ရှိသော၊ ဂဗ္ဘောစ-အခန်းသည်လည်း၊ (တံခါးရွက် ပိတ်ထားသော
အခန်းသည်လည်း၊) သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္နောဝ-အလုံးစုံထက်ဝန်းကျင် ကာအပ်သည်သာ၊
ဟောတိ၊ ဣသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုပိတ်အပ်သော တံခါးပေါက်ရှိသော အခန်း၌၊
အန္တော-အတွင်း၌၊ သယိတေန-အိပ်သော လူသာမဏေနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ (သယန္တ
ဿဧဝ-အိပ်သော ရဟန်း၏သာလျှင်၊) အာပတ္တိံ၊ (ဟောတိ)-ဖြစ်သည် မဟုတ်
လော၊ ဗဟိ-အခန်းပြင်ဘက်၌၊ (အပြင်ဘက် စမုခံ၌၊) သယိတေန-အိပ်သော
လူသာမဏေနှင့်၊ (သဒ္ဓိ၊ သယန္တဿ-၏၊) အနာပတ္တိံ-သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်သည်
မဟုတ်လော၊) ဣတိ-သို့၊ (ဤဒီသီ စောဒနာ၊ သိယာ-၏၊ ဤသို့ ရှေ့ပြန်လှည့်၊)

သော-ထိုပရဝါဒီကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ (ကိ-နည်း၊) အပိဟိတ
ဒ္ဓါရေ ပန-မပိတ်အပ်သော တံခါးရှိသော ကျောင်း၌ကား၊ ဣသ္မာ-ကြောင့်၊ ဗဟိ-
ပြင်ဘက်၌၊ သယိတေန -အိပ်သော လူသာမဏေနှင့်၊ (သဒ္ဓိ၊ သယန္တဿ-၏၊)

အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ-နည်း၊) ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော-၏၊ ပမုခဿ-အဦးစမှန်၏၊ ဝဗ္ဘေန-အခန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သဗ္ဗန္တုတ္တာ-အလုံးစုံ မိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ဖြေလတုံ၊) ကိံ ပန-အဘယ်သို့နည်း၊ ဝဗ္ဘေ-ကို၊ ပိဟိတေ-ပိတ်အပ်သော်၊ ဆဒနံ-အမိုးသည်၊ ဝိဒ္ဓဿ-ဖျက်အပ်သည်၊ ဝါ-ပျက်သွားသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးထိုက်၏၊ န ဝိဒ္ဓဿ-မဖျက်အပ်ပါ၊ ဝါ-မပျက်ပါ၊ ဝဗ္ဘေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ ပမုခဿ-၏၊ သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္နတာ-အလုံးစုံ ကာအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ (ဣတိ-ဤသို့ဖြေလတုံ၊) ပရိက္ခေပေါ-အကာကို၊ ဝိဒ္ဓဿော ကိံ-ဖျက်အပ်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့မေးထိုက်၏၊ [အဦးစမှန်၏ အကာကို ပရိက္ခေပဟု ဆိုသည်။] အဒ္ဓါ-မချွတ်ဧကန်၊ ဝက္ခတိ-ပြောလတုံ၊ (ပရိက္ခေပေါ-ကို၊) န ဝိဒ္ဓဿော-မဖျက်အပ်ပါ၊ ကဝါဠေန-တံခါးရွက်ဖြင့်၊ ဥပစာရော-ကို၊ ပရိစ္ဆိန္နော-ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောလတုံ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒုရံ-အဝေးသို့၊ ဂန္တာပိ-သွား၍လည်း၊ ပုန-ဖန်၊ ဧကူပစာရနာနူပစာရတံယေဝ-အဖြစ်သို့သာ၊ ပစ္စာဂမိဿတိ-ပြန်ရောက်လတုံ။

အပိစ-သည်သာ မကသေး၊ (ဖြေရှင်းစရာ ရှိသေး၏-ဟူလို၊) ဗျဉ္ဇနမတ္တေယေဝ-သဒ္ဓါမျှသာ၊ (သဒ္ဓါဟောနိုင်သလောက်သာ၊) အတ္ထော-အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ သုဝိညေယျာ-လွယ်ကူစွာ သိထိုက်သည်၊ ယဒိ သိယာ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) သဗ္ဗန္တုတ္တိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ [ဆန္ဒာဟု လာသမျှ၌ ပါဠိတော်ဝယ် အမိုး ၅ မျိုးသာ လာသောကြောင့်၊] ပဉ္စန္ဒ-၅ မျိုးသော အမိုးကိုတွင်၊ အညတရေန ဆဒနေန-တစ်မျိုးမျိုးသော အမိုးဖြင့်၊ ဆန္ဒာ ဧဝ-မိုးအပ်သော ကျောင်းသည်သာ၊ သေယျာ-သေယျာမည်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ အညေန-အမိုး ၅ မျိုးမှ အခြားသော အမိုးဖြင့်၊ (ဆန္ဒာ-မိုးအပ်သော ကျောင်းသည်၊ သေယျာ-သည်၊) န-မဖြစ်ရာ၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံသတိ-သော်၊ ပဒရစ္ဆန္တာ ဒီသု-ပျဉ်ချပ် မိုးအပ်သော ကျောင်းအစရှိသည်တို့၌၊ (အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိ သယန္တဿ၊) အနာပတ္တိ-သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ တတော-ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ယဒတ္ထံ-အကြင်အကျိုးငှာ၊ (လူသာမဏေနှင့် အတူ မအိပ်စေခြင်းငှာ အကျိုးငှာ၊)

ဧဝံ ဒုရမ္ပိ ဂန္တာ။ ။စကားသွားအားဖြင့် ကျယ်ပြန့်သွားသည်ကို “ဧဝံ ဒုရမ္ပိ ဂန္တာ” ဟု ဆိုသည်။စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် “အယံ ဧကူပစာရနာနူပစာရတာနာမ ဥဒေါသိတ သိက္ခာပဒေ ဝုတ္တာ” ဟု ဆို၍ ဧကူပစာရ နာနူပစာရအသုံးကို သဘောမတူသဖြင့် စောဒနာနေခြင်း ဖြစ်၏။ သို့သော် ပရိဟာရပုဂ္ဂိုလ်က ပြန်၍ မေးရာ၌ကား “ကဝါတေန ပရိစ္ဆိန္နော ဥပစာရော” ဟု သူသဘော မကျခဲ့သော ဥပစာကိုပင် ပြန်၍ ဝန်ခံရသည်။ ထို့ကြောင့် “ပုန ဧကူပစာရနာနူပစာရတံယေဝ ပစ္စာဂမိဿတိ” ဟု ဆိုသည်။ မိမိပယ်အပ်ခဲ့သော ဧကူပစာရ နာနူပစာရကိုပင် ပြန်၍ လက်ခံရသည်-ဟူလို။

သိက္ခာပဒ်-ကို၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ သွေဝ အတ္ထော-ထိုအကျိုးသည်ပင်၊ ပရိဟာယေယျ-
ယုတ်လျော့ရာ၏၊ (သွေဝ အတ္ထော-သည်၊) ပရိဟာယတုဝါ-ယုတ်လျော့သည်မူ
လည်း ဖြစ်စေ၊ မာ ပရိဟာယတုဝါ-မယုတ်လျော့သည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ ကထံ-
အဘယံကြောင့်၊ အဝုတ္တံ-မဟောအပ်သော စကားကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်သနည်း၊
ဣတိ - ဤသို့ပြောအံ့၊ ကောဝါ - အဘယ်သူသည်မူလည်း၊ (ဘယ်သူကတော့၊)
အဝုတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြောနေသနည်း၊ (မဟောအပ်
တာကို ယူရမည်ဟု ဘယ်သူကမှ မပြောပါ-ဟူလို့) ဟိ-သာဓကကား၊ အနိယတေ
သု-အနိယတသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါးတို့၌၊ ပဋိစ္ဆန္နံနာမ ၊ပေ၊ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဧတံ
(သုတ္တံ)-ဤပါဠိကို၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ-ဖုံးကွယ်အပ်
သော၊ အာသနံနာမ-အာသနမည်သည်၊ ကုဋေနဝါ-နံရံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
ကဝါဋေနဝါ-တံခါးရွက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိလဉ္ဇေနဝါ-ဖျာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
ကောဋေနဝါ-တံခါးရွက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိလဉ္ဇေနဝါ-ဖျာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
သဏ္ဍိပါကာရေနဝါ-တင်းတိမ်ကန့်လန့်ကာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
ရုက္ခေနဝါ-သစ်သားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ထမ္ဘေနဝါ-တိုင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
ကောဋ္ဌလိကာယဝါ-ကဲလားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယေနကေနစိ-
အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော အကာဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္နံ-ဖုံးကွယ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-
၏။

တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုအနိယတသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါးတို့၌၊ ယေနကေနစိ-
အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော အကာဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္နံ-ဖုံးကာအပ်သော နေရာသည်၊
ပဋိစ္ဆန္နမေဝ-ပဋိစ္ဆန္နသည်သာ၊ (ဟောတိ) ယထာ-သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဓာပိ-ဤသိက္ခာ
ပုဒ်၌လည်း၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သေနာသနံ-ကျောင်းသည်၊
ခုဒ္ဒကံဝါ-ငယ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ မဟန္တံဝါ-ကြီးသည်မူလည်း၊ ဟော
တု-စေ၊ အညေန-အခြားသော ကျောင်းနှင့်၊ သဗ္ဗိ-တကွ၊ သမ္ဘန္တံဝါ-ဆက်စပ်အပ်
သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ အသမ္ဘန္တံဝါ-မဆက်စပ်အပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊
ဒီယံဝါ-အရှည်သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ဝဋ္ဋံဝါ-အဝိုင်းသည်မူလည်း၊ (ဟောတု၊)
စတုရသံဝါ-၄ ထောင့်မူလည်း၊ (ဟောတု၊) ဧကဘူမကံဝါ-ဘုံတစ်ဆင့် ရှိသည်မူ
လည်း၊ (ဟောတု၊) အနေကဘူမကံဝါ - များသော ဘုံအဆင့်ရှိသည်မူလည်း၊
(ဟောတု၊) ယံယံ-အကြင်အကြင်ကျောင်းသည်၊ ဧကူပစာရံ-တူသော ဥပစာရှိ၏၊
သဗ္ဗတ္ထံ-အလုံးစုံသော၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုကျောင်း၌၊ (သာမည၊) ယေနကေနစိ-
အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပဋိစ္ဆန္နဒနေန-ဖုံးကာကြောင်းဖြစ်သော အမိုးအကာ
ဖြင့်၊ သဗ္ဗစ္ဆန္တေ - အလုံးစုံ မိုးအပ်သော၊ သဗ္ဗပရိစ္ဆန္တေ - အလုံးစုံ ကာအပ်သော
ကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ယေဘုယျေန-များသောအားဖြင့်၊ ဆန္တေ-မိုးအပ်
သော၊ ယေဘုယျေန-ဖြင့်၊ ပရိစ္ဆန္တေဝါ-ကာအပ်သော ကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊
သဟဿယျာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်ထိုက်၏။

၅၃။ ဥပမုစ္ဆန္ဓေ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ စေတ္တ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သဗ္ဗစ္ဆန္ဓေ ဥပမုပရိစ္ဆိန္ဓေတိ ဇာမာဒိသုပိ-ဤသို့အစရှိသော ကျောင်းတို့၌လည်း၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ - သည်သာ၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ ဝုတ္တံ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန-ကား၊ သဗ္ဗစ္ဆန္ဓေ-အလုံးစုံ မိုးအပ်သော၊ ယေဘုယျေန-များသော အားဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္ဓေ-ကာအပ်သော ကျောင်း၌၊ (အနုပသမ္ပန္ဓေန သဒ္ဓိံ သယန္တဿ၊) ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) သဗ္ဗစ္ဆန္ဓေ-အလုံးစုံ မိုးအပ်သော၊ ဥပမုပရိစ္ဆိန္ဓေ-ထက်ဝက် ကာအပ်သော ကျောင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ၊) ယေဘုယျေန-အားဖြင့်၊ ဆန္ဓေ-မိုးအပ်သော၊ ဥပမုပရိစ္ဆိန္ဓေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ၊) သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္ဓေ-အလုံးစုံ မိုးအပ်သော၊ ယေဘုယျေန-အားဖြင့်၊ ဆန္ဓေ-ကာအပ်သော ကျောင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္ဓေ-သော၊ ဥပမုစ္ဆန္ဓေ-ထက်ဝက်မိုးအပ်သော ကျောင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ၊) ယေဘုယျေန-ဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္ဓေ-ကာအပ်သော၊ ဥပမုစ္ဆန္ဓေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ၊) ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တပါစိတ္တိယေန-ဟောတော်မူ အပ်သော ပါစိတ်အာပတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ သတ္တ-၇ ပါး ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာနိ၊ (ဟောန္တိ၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ သဗ္ဗစ္ဆန္ဓေ-သော၊ စူဠကပရိစ္ဆိန္ဓေ-အနည်းငယ် ကာအပ် သော ကျောင်း၌၊ (အနုပသမ္ပန္ဓေန သဒ္ဓိံ သယန္တဿ၊) ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ၊) ပေ၊ ပါဠိယံ-၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌေန-လာသော ဒုက္ကဋ္ဌ်နှင့်၊ သဟ၊ ပဉ္စ - ၅ ပါးကုန်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌာနိ၊ (ဟောန္တိ၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ။

ပါဠိယံ ဝုတ္တပါစိတ္တိယေန၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ပါဠိတော်၌ သဗ္ဗစ္ဆန္ဓ သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္ဓသေယျာဝယ် အိမ်သော ရဟန်းမှာ ပါစိတ်အာပတ်၊ ယေဘုယျေနန္တ သေဘုယျေနပရိစ္ဆိန္ဓသေယျာဝယ် အိပ်သော ရဟန်းမှာ ပါစိတ်အာပတ်၊ ဤ ပါစိတ်အာပတ် ၂ ချက်ကို တစ်သဘောတည်း ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်ဟု ယူ၍ ဆိုခဲ့ပြီးသော ပါစိတ်အာပတ် ၆ ချက်နှင့် ပေါင်းလျှင် ပါစိတ်အာပတ် ၇ ချက်ဖြစ်၏။ [သတ္တပါစိတ္တိယာနိတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တပါစိတ္တိယဒွယံ သာမညတော ဧကတ္ထေန ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ-ဋီကာ။] "အတ္ထဂံတေ သူရိယေ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု နိပဇ္ဇတိ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿ" စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ ပြအပ်သော အာပတ်များကား ကျောင်းအားလုံးနှင့် ဆိုင်သော အာပတ်များတည်း။

ဥပမုစ္ဆန္ဓေ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ။ ။ ၄ ပုံတွင် ၁ ပုံ မိုးအပ်၊ ၃ ပုံ မမိုးအပ်လျှင် စူဠကစ္ဆန္ဓ၊ ၃ ပုံတွင် ၂ ပုံ မိုးအပ်၊ ၁ ပုံ မမိုးအပ်လျှင် ယေဘုယျေနန္တ၊ ၂ ပုံတွင် ၁ ပုံ မိုးအပ်၊ ၁ ပုံ မမိုးအပ်လျှင် ဥပမုစ္ဆန္ဓသေနာသနတည်း။ ဤသို့ဥပမုစ္ဆန္ဓ စသည် ခွဲခြားပုံကို သိပါ။ စူဠကပရိစ္ဆိန္ဓ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်း ပင်တည်း။ [စူဠကစ္ဆန္ဓာဒိနိ စေတ္တ ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ယဿ စတုသု ဘာဂေသု ဧကော ဆန္ဓော၊ သေသာ အစ္ဆန္ဓာ၊ ဣဒံ စူဠကစ္ဆန္ဓံ၊ ယဿ တီသု ဘာဂေသု ဒွေ ဆန္ဓာ၊ ဧကော အစ္ဆန္ဓော၊ ဣဒံ ယေဘုယျေနန္တံ၊ ယဿ ဒွိသု ဘာဂေသု ဧကော ဆန္ဓော၊ ဧကော အစ္ဆန္ဓော၊ ဣဒံ ဥပမုစ္ဆန္ဓနာမ သေနာသနံ၊ စူဠကပရိစ္ဆိန္ဓာနိပိ ဣမိနာဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ဋီကာ။]

စ-ဆက်၊ သဗ္ဗန္တန္တေ သဗ္ဗအပရိစ္ဆိန္တေတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ (သေနာသနံ-သည်၊) သေနမ္မမဏ္ဍပဝဏ္ဏံ-သေနမ္မမည်သော မဏ္ဍပ်၏ ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီး၊ ဣမိနာပိ-ဤစကားကြောင့်လည်း၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ စပ်၊) ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာကြောင့်၊ ဇဂတိ-မြေခုံ (အကြည်) သည်၊ ပရိက္ခေပသင်္ချိ-အကာအရံဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ၊ ဧတံ-ဤဇဂတိ၏ အကာအရံဟူသော အရေအတွက်သို့ မရောက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ယောဇနာ၌ကား အနက်တစ်မျိုး ပေးသေး၏။] သေသံ၊ ပေါ၊ တိဝေဒနန္တိ။ သဟသေယျသိက္ခာပဒံ ပဉ္စမံ။

၆။ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်အစွင့်

၅၅။ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒေ-၌၊ အာဝသထာဂါရန္တိ-ကား၊ အာဂန္တုကာနံ-ဧည့်သည်တို့၏၊ ဝသနာဂါရံ-နေရာအိမ်သည်၊ (တည်းခိုရာ စရပ်သည်၊) [ပညတ္တံ ဟောတိ၌ စပ်၊ ဝသန္တိ ဧတ္တာတိ ဝသထော၊ အာဂန္တုကာနံ + ဝသထော အာဝသထော၊ အာဝသထောစ + သော + အဂါရံစာတိ အာဝသထာဂါရံဟု ပြု၊] ပညတ္တံ ဟောတိတိ-ကား၊ ပုညကာမတာယ-ကောင်းမှုကို အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကတွာ-ဆောက်လုပ်၍၊ ထပိတံ-ထားအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ ယေန၊ ပေါ၊ ဥပသင်္ကမိတိ-ကား၊ အသုကသ္မိနာမ ဌာနေ-ထိုမည်သော အရပ်၌၊ ပညတ္တံ-တည်ထားအပ်ပြီးသော၊ အာဝသထာဂါရံ-ဧသည်သည်တို့ တည်းခိုရာ စရပ်သည်၊

သေနမ္မမဏ္ဍပဝဏ္ဏံ။ ။သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အလုံးစုံမိုး၍ ပတ်ဝန်းကျင် မြေခုံ (အကြည်) ပါရှိသော စည်းဝေးရာ မဏ္ဍပ်တစ်ဆောင် ရှိ၏။ ထိုမဏ္ဍပ်ကို “သေနမ္မ” ဟု နာမည်ခေါ်သတတ်၊ ထိုသေနမ္မမဏ္ဍပ်သည် အပရိစ္ဆိန္တဖြစ်၍ အာပတ်ကို မပြုတတ်၊ အကယ်၍ ဇဂတိခေါ် မြေခုံ (အကြည်) သည် အကာဖြစ်အံ့၊ ထိုသေနမ္မမဏ္ဍပ်သည် အပရိစ္ဆိန္တသေနာသန မဖြစ်နိုင်ရာ၊ အမှန်မှာ ထိုသေနမ္မမဏ္ဍပ်သည် အပရိစ္ဆိန္တသေနာသနပင်တည်း၊ ဤသေနမ္မမဏ္ဍပ်၏ အပရိစ္ဆိန္တသေနာသနအဖြစ်ကို ထောက်၍ ဇဂတိသည် အကာအရံ မဟုတ်ဟု သိသာသည်-ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်၌ “ဘိက္ခု၊ ထပေတွာ အဝသေသော”ဟု ဆိုသော်လည်း မာတုဂါမ မပါ၊ ဘာကြောင့်နည်း-ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်၌ မာတုဂါမကို သီးခြားယူလတံဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပါရိသေသနည်း၊ ဂေါဗလီဗဒ္ဒနည်း၊ ပုညညာဏသမ္မာရနည်းအားဖြင့် အထီးဖြစ်သော အနုပသမ္ပန္နများကိုသာ ယူတော့သည်။ [ဂဏ္ဍိပဒေသု ပန တီသုပိ “ဣမံသ္မိံ သိက္ခာပဒေ မာတုဂါမဿ ဝိသံ ဝုစ္စမာနတ္တာ ပဌမသိက္ခာပဒေ “ဘိက္ခု၊ ထပေတွာ အဝသေသော အနုပသမ္ပန္နောနာမာ”တိ ပုရိသသေဝ ဂဟဏံ အနုစ္ဆရိက”န္တိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။]

အတ္တိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ မနုဿာနံ-တို့၏ (စကားကို) သုတ္တာ-၍၊ ဥပသင်္ကမိ-သွားပြီ၊ ဂန္ဓဂန္ဓိနီတိ-ကား၊ အဂရုကုက္ကမာဒိနံ-အကျော် ကုက္ကမံ အစရှိကုန်သော၊ ဂန္ဓာနံ-နံသာတို့၏၊ ဂန္ဓော-အနံတည်း၊ ဂန္ဓဂန္ဓော-နံသာတို့၏ အနံ၊ [ဂန္ဓာနံ + ဂန္ဓော၊ အဿာ-ထိုမိန်းမ၏၊ သော-ထိုနံသာတို့၏ အနံသည်၊ အတ္တိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဂန္ဓဂန္ဓိနီ-မည်၏၊ သာဠကံ နိက္ခိပိတ္တာတိ-ကား၊ ဣမဗ္ဗိ ဝိပုကာရံ-ဤဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာကိုလည်း၊ ပဿန္တဿ-မြင်ရသော၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ရာဂေါ-သည်၊ အပ္ပေဝနာမ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်တန်ရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ-၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အကာသိ-ပြုပြီ။

ဩက္ခိပိတ္တာတိ-ကား၊ အဓော-အောက်၌၊ ခိပိတ္တာ-ချ၍၊ [အောက်၌ မျက်လွှာချ၍၊ အစွယောတိ-ကား၊ အပရာဓော-အပြစ်သည်၊ မံ အစွာဂမာတိ-ကား၊ မံ-တပည့်တော်မကို၊ အတိက္ကမ္မ-ကျော်လွန်၍၊ အဘိဘဝိတ္တာ-လွှမ်းမိုး၍၊ ပဝတ္တော-ဖြစ်ပါပြီ။ [အစွာဂမာတိ "အတိ + အဂမာ" ဟု ခွဲ၊ အတိကို "အတိက္ကမ္မ" ဟု ဖွင့်၍၊ အဂမာကို "ပဝတ္တော" ဟု ဖွင့်၏။] သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ ပဌမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနော၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဟိ-အထူးကား၊ အယမေဝ-ဤဆိုအပ်လတုံသည်သာ၊ ဝိသေသော-ထူး၏၊ ပဌမသိက္ခာပဒေ-၌၊ စတုတ္ထဒီဝသေ-၄ ရက်မြောက်နေ့၌၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ကုဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပဌမဒီဝသေပိ-၌သော်မှလည်း၊ (အာပတ္တိ ဟောတိ၊) [ပိသည် သမ္ဘာဝနာ၊ ဒုတိယနေ့ စသည်၌ ဆိုဖွယ်ပင် မရှိဟု ဂရဟာကို ဆည်း။] ဒိဿမာနက ရူပါဟိ-ထင်ရှားသော ရုပ်အဆင်းရှိကုန်သော၊ ယက္ခိပေတီဟိ-ဘီလူးမ၊ ပြိတ္တာမ တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ မေထုနဓမ္မဝတ္ထုဘူတာယဇေ-မေထုန်အကျင့်၏ တည်ရာ ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာစ-တိရစ္ဆာန်မနှင့်လည်းကောင်း၊* (သဟ၊ သေယျံ ကပ္ပေန္တဿ) ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ၊) သေသာဟိ-ကြွင်းသော အမတို့နှင့်၊ (ဒိဿမာနက မဟုတ်သော ယက္ခိ ပေတီမ၊ မေထုနဓမ္မဝတ္ထု မဟုတ်သော သေးငယ်သော တိရစ္ဆာန်မတို့နှင့်၊ သဟ၊ သေယျံ ကပ္ပေန္တဿ) အနာပတ္တိ၊ (ဣတိ-ဤကား အထူးတည်း၊) သမုဠာနာဒိနိ၊ ပဌမသဒိသာနေဝ-ပဌမသိက္ခာပုဒ်၏ သမုဠာန် အစရှိသည်တို့နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ဒုတိယသဟ သေယျသိက္ခာပဒံ ဆဌံ။

ဒီဝါသေယျ။ ။ဤသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ "အတ္တင်တေ သူရိယေ" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် "မာတုဂါမနှင့် သဟသေယျပြုရာ၌ ညဉ့်အခါဖြစ်မှ အာပတ် သင့်၏၊ နကခါဖြစ်လျှင် အာပတ် မသင့်" ဟု ဋီကာဆိုသည်။

၇။ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၆၀။ သတ္တမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ယရဏီတိ-ကား၊ ယရသာမိနီ-အိမ်ရှင်မတည်း၊ [ယရသဒ္ဓုပပဒ၊ နီဓာတ်၊ အပစ္စည်း၊ နဝယ်ကို ဣပြန်၍ ယရဏဟု ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ဣတ္ထိဇောတကပစ္စည်းသက်၍ ယရဏီဟု ပြီးသည်၊ ယရံ-အိမ်ကို၊ ဝါ-အိမ်၏ အမှုကိစ္စကို (ဌာနပစာ)၊ နေတိ-ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ ယရဏီ။] နိဝေသနဒွါရေ-ကား၊ နိဝေသနဿ-အိမ်၏၊ မဟာဒွါရေ-တံခါးမကြီး၌၊ (အိမ်၏ အဝင်အထွက် တံခါးမကြီး၌) ယရသုဏှာတိ-ကား၊ တသို့ ယရေ-ထိုအိမ်၌၊ သုဏှာ-ချွေးမသည်၊ (နိသိန္ဒာ ဟောတိ၌ စပ်) [ယရေ + သုဏှာ ယရသုဏှာ။] အာဝသထဒွါရေတိ-ကား၊ သြဝရကဒွါရေ-အခန်း၏ တံခါးပေါက်၌၊ [“အာဂန္တာ ပဝိသိတွာ ဝသန္တိ ဧတ္တာတိ အာဝသထော” ဟု ပြု။] ဝိသဋ္ဌေနာတိ-ကား၊ သုနိဂ္ဂတေန-ကောင်းစွာထွက်သော၊ သဒ္ဓေန-အသံဖြင့်၊ ဝိဝဋ္ဌေနာတိ-ကား၊ သဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ပကာသေန-ထင်ရှားသော၊ အသံဂ္ဂတေန-မပိတ်ဆို့အပ်သော အသံဖြင့်၊ [အသံကို ချုပ်၍ အုပ်၍ မပြောဘဲ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောအပ်သော အသံဖြင့်၊] ဓမ္မောဒေသေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ သရဏသီလာဒိဘေဒေါ-သရဏဂုံ၊ သီလ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ အယံ ဓမ္မော-ကို၊ ကထေတဗ္ဗော (နန္ဒ)-ဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော၊ (ပါဠိတော်၌ နန္ဒနှင့် တွဲ၍ ပေးရသည်၊) အညာတုန္တိ-ကား၊ အာဇာနိတုံ-သိခြင်းငှာ၊ [“သတ္တာ-တတ်ကောင်းပါ၏” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊ အညာတုံ၌ အကို ပဋိသေခကြ၍ “မသိခြင်းငှာ” ဟု အနက်ပေးမည်စိုးသောကြောင့် “အာဇာနိတုံ” ဟု ဖွင့်သည်၊ အာရှေးရှိသော ဉာဓာတ်၊ ညသံယုတ်ကြောင့် အာကို အရသာပြု။]

ဝိညုနာ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေနာတိ-ကား၊ ပုရိသဝိဂ္ဂဟံ-ယောက်ျား၏ ကိုယ်ကို၊ ဂဟေတွာပိ-ယူ၍လည်း၊ ဌိတေန-တည်သော၊ န ယက္ခေန-ဘီလူးလည်း မဟုတ်သော၊ န ပေတေန-ပြိတ္တာလည်း မဟုတ်သော၊ န တိရစ္ဆာဂတေန-သော၊ ဝိညုနာ-တတ်သိနားလည်သော၊ ပုရိသေန-ကို၊ (အညတြ၌ စပ်၊ ဝိဂ္ဂဟဟု လာသမျှ၌ ယောက်ျားအစစ်ကိုသာ ယူရသောကြောင့် “ပုရိသဝိဂ္ဂဟံ၊ ပေ၊ န တိရစ္ဆာဂတေန” ဟု ဝိသေသနပြုသည်။)

•၆၆။ အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ ဝိဂ္ဂဟေနာတိ-ကား၊ ဝိညုနာ-တတ်သိနားလည်သော၊ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန-ယောက်ျား၏ ကိုယ်နှင့်၊ (ယောက်ျားအစစ်နှင့်) သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဌိတာယ-တည်သော မာတုဂါမအား၊ ဗဟုမ္ပိ-များစွာလည်း ဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေန္တဿ-ဟောသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ ဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိတိ-ကား၊ ဆဟိဝါ-၆ ခွန်းသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စဟိဝါ-၅ ခွန်းသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါစာဟိ-စကားတို့ဖြင့်၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ ဝါသဒ္ဓါ မပါ။] ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒေသေတိ-ဟော၏၊ တဿပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ အနာပတ္တိ၊ [“ဆဝါ + ပဉ္စဝါ ဆပ္ပဉ္စာ”ဟု

သင်္ချောဘယပဒ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ပြု၍ “ဆပ္ပဉ္စ + တာ + ဝါစာယော စာတိ ဆပ္ပဉ္စဝါစာယော” ဟု ပြု၊ ဤသို့ “ဆပ္ပဉ္စ” ပုဒ်က သင်္ချောဘယပဒ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်ဖြစ်သောကြောင့် “ဆဟိဝါ ပဉ္စဟိဝါ” ဟု ဝါပါသင့်သည်။]

တတ္ထ-ဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိဟူသော ထိုစကားရပ်၌၊ ဧကော-တစ်ခုသော၊ ဂါထာ ပါဒေါ-ဂါထာ၏ ပါဒသည်၊ ဧကဝါစာ-တစ်ခွန်းသော စကားတည်း၊ ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ သဗ္ဗဋ္ဌ-မလုံးစုံသော စကားတို့၌၊ ဝါစာပမာဏံ-စကားတစ်ခွန်း၏ အတိုင်း အရှည်...၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-၏၊ [ဂါထာဗန္ဓုဖြင့် ဟောသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဧကော ဂါထာပါဒေါ ဧကဝါစာ” ဟု ဆိုသည် စုဏ္ဏိယဖြင့် ဟောလျှင်ကား ဝိဘတျန္တ တစ်ပုဒ်ကို စကားတစ်ခွန်းဟု ယူထိုက်၏၊ ဧကော ဂါထာပါဒေါတိ ဣဒံ ဂါထာ ဗန္ဓုမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အညတ္ထ ပန ဝိဘတ္တိအန္တပဒမေဝ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဝဒန္တိ- ဋီကာ။] အဋ္ဌကထံဝါ-အဋ္ဌကထာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဒံဝါ-ဓမ္မပဒကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဇာတကာဒိဝတ္ထုဝါ-ဇာတ်အစရှိသော ဝတ္ထုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကထေတုကာမော-ဟောခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဆပ္ပဉ္စပဒမတ္ထမေဝ-၆ ပုဒ် ၅ ပုဒ်မျှကိုသာ၊ ကထေတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပါဠိယာ-ပါဠိတော် နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တံကွ၊ ကထေန္တေန-ဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧကပဒံ-တစ်ခုသော ပုဒ်ကို၊ ပါဠိတော-ပါဠိတော်မှလည်းကောင်း၊ ပဉ္စ-၅ ခုသော ပုဒ်တို့ကို၊ အဋ္ဌကထ တော-မှလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဆပဒါနိ-၆ ပုဒ်တို့ကို၊ အနတိက္ကာမေတွာဝ- မလွန်စေမူ၍သာ၊ ကထေတဗ္ဗော-ဟောထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ပဒသောဓမ္မေ-၌၊ ဝုတ္တပွ ဘေဒေါ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဓမ္မသည်၊ ဣဓာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော၊ ဓမ္မောယေဝ-ပင်တည်း၊ [ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်လာ ဓမ္မနှင့် ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ဓမ္မသည် သဘောတူပင်-ဟူလို။] တသ္မိံ ဒေသေတီတိ-ကား၊ တသ္မိံ ခဏေ-၌၊ ဒေသေတိ-ဟောအံ၊ [ထိုခဏဟူသည် မာတုဂါမက ထပြီးနောက် ပြန်ထိုင်ရာ ခဏတည်း၊ ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။] ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတံ-ဤတသ္မိံ ဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ သမ္ပဒါနတ္ထေ-သမ္ပဒါန်အနက်၌၊ ဘုမ္မဝစနံ-သတ္တမိ ဝိဘတ် ရှိသော သဒ္ဓါတည်း၊ တဿာ-ထိုမာတုဂါမအား၊ ဒေသေတိ-အံ၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ [ဝါတက်သော နည်း၌ တသ္မိံသည် ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသဿာမက လိင်္ဂဝိပလ္လာသ လည်းဖြစ်သည်၊ မာတုဂါမကို စွဲရသော်လည်း ဝိသေသနမှာ တဿာဟု ဣတ္ထိလိန် ပင်တည်း။]

ဧကံ ပဒံ ၂၀၀၊ ကထေတဗ္ဗော။ ။ဤစကားဖြင့် သင်္ဂါယနာ ၃ တန် တင်အပ် သော ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာကိုသာ ဓမ္မဟု ဆိုလို၏၊ မြန်မာဘာသာ ဒမိဋ္ဌဘာသာတို့ဖြင့်ကား ၆ ခွန်းထက် အပိုအလွန်လည်း ဟောနိုင်သည်၊ အဋ္ဌကထံ ဓမ္မပဒံ ဇာတကာဒိဝတ္ထုဝါတိ ဣမိနာပိ ပေါရာဏာ သင်္ဂီတိအာရုဋ္ဌမေဝ အဋ္ဌကထာတိ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ၊ အဋ္ဌကထာဒိပါဌံ ထပေတွာ ဒမိဋ္ဌာဒိဘာသန္တရေန ယထာရုံစိ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဋီကာ။

အညိဿာ မာတုဂါမဿာတိ-ကား၊ ဧကိဿာ-တစ်ယောက်သော မာတုဂါမ
 အား၊ ဒေသေတွာ-ဟောပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ အာဂတာဂတာယ-လာသော လာ
 သော၊ အညိဿာပိ-အခြား မာတုဂါမအားလည်း၊ ဒေသေတိ-ဟောပြန်အံ့၊ ဣတိ
 ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဧကာသနေ-တစ်နေရာတည်း၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်
 လျက်၊ မာတုဂါမသတသဟဿန္တမ္ပိ-မာတုဂါမ တစ်သိန်းတို့အားလည်း၊ ဒေသေတိ-
 အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ မဟာပစ္စရိယအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိံ) သမံ-
 အညိအမျှ၊ နိသိန္နာနံ-ထိုင်နေကုန်သော၊ မာတုဂါမာနံ-တို့အား၊ (ဒေသေတိ၌ စပ်၊)
 တုမှာကံ - သင်တို့အား၊ (ဒေသေဿာမိ၌ စပ်၊) ဧကေကိဿာ - တစ်ယောက်
 တစ်ယောက်အား၊ ဧကေကံ-တစ်ပုဒ် တစ်ပုဒ်သော၊ ဂါထံ-ကို၊ ဒေသေဿာမိ-
 ဟောအံ့၊ တံ-ထိုဂါထာကို၊ သုဏာထ-နားထောင်ကြလော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊
 ဒေသေတိ - အံ့၊ အနာပတ္တိ၊ ပဌမံ - မဟောမီ ရှေးဦးစွာ၊ ဧကေကိဿာ - အား၊
 ဧကေကံ ဂါထံ၊ ကထေဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဘောဂံ-နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာ-
 ပြု၍၊ ဇာနာပေတွာ-နားလည်စေပြီး၍၊ (ထိုသို့ဟောမည်ဟု အသိပေးပြီး၍၊)
 ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာ-ဟောပြီးရာ ကာလမှ နောက်၌၊ (အာဘောဂံ ကတွာ
 ဇာနာပေတွာ ကထေတုံ၊) န (ဝဋ္ဋတိ)-မအပ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပဉ္စံ၊ ပေ၊
 ကထေတိတိ-ကား၊ မာတုဂါမော-သည်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဒီဃနိကာယောနာမ-
 မည်သည်၊ ကိမတ္ထံ-အဘယ်အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြပါသနည်း၊ ဣတိ-
 သို့၊ ပုစ္ဆတိ-မေးအံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဉ္စံ-ကို၊ ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သော၊ (အမေးခံရသော၊)
 ဘိက္ခု-သည်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဒီဃနိကာယံ-ကို၊ စေပိ ကထေတိ-အကယ်၍မူလည်း
 ဟောဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ၊ ဓမ္မဒေသနာ
 သိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

၈။ ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၆၇။ အဋ္ဌမသိက္ခာပဒေ-၌၊ တာဝ-သိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ-
 ညွှန်ပြအပ်သော၊) ဝတ္ထုကထာယ-ဝတ္ထုကြောင်းကို ဆိုရာ စကားရပ်၌၊ (ဝဂ္ဂုမုဒါ
 တီရိယေ ဘိက္ခုအစရှိသော ဝတ္ထုကြောင်း စကားရပ်၌၊) ယံ-အကြင်စကားရပ်သည်၊
 ဝါ-ကို၊ ဝတ္ထုဗွဲ-ဆိုထိုက်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော စကားရပ်
 သည်၊ စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်
 သာ၊ ဟိ-အထူးကား၊ အယမေဝ-ဤဆိုအပ်လတုံသည်သာ၊ ဝိသေသော-ထူး၏၊
 တုတ္ထ-ထိုစတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဘူတံ-မဟုတ် မမှန်သော ဥတ္တရိမနုဿ
 ဓမ္မကို၊ အာရောစေသုံ-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘူတံ-ဟုတ်မှန်
 သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို၊ (အာရောစေသုံ၊) ဘူတမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ပုထုဇ္ဇနာ-တို့သည်၊

အာရောစေသုံ-ကုန်ပြီ၊ အရိယာ-တို့သည်၊ န-မပြောဆိုကြကုန်၊ ဟိ-မှန်၊ အရိယာနံ-
 တို့၏၊ ပယုတ္တဝါစာနာမ-ပစ္စည်းနှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ (ပစ္စည်း
 ရအောင် မပြောကြ-ဟူလို၊) ပန-ဆက်၊ အတ္တနော-၏၊ ဂုဏေ-ဟုတ်မှန်သော
 ဂုဏ်ကို၊ အာရောစီယမာနေ-ပုထုဇဉ်တို့က ပြောဆိုအပ်သော်၊ အညေ-အခြား
 သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ န ပဋိသေဓေသုံ-မတားမြစ်ကြကုန်၊ တထာ-ထိုသို့
 ဂုဏ်ကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပန္န-ဖြစ်ကုန်သော၊ ပစ္စယေစ-တို့ကိုလည်း၊
 တထာ-ထိုသို့ဂုဏ်ကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နဘာဝံ-ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊
 အဇာနန္တာ-မသိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) သာဒယိသု-သာယာကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-
 ဤကား အထူးတည်း။ [ဝိသေသောကို ပြန်လှည့်ဖို့ရန် “အဇာနန္တာတိ” ဟု ဣတိ
 ပါရမည်၊ မပါလျှင် ထည့်ပါ။]

ပန-ဆက်၊ အထခေါ၊ ပေ၊ အာရောစေသုန္တိ အာဒိမ္မိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊
 (ဝေဒိတဗ္ဗံ စပ်၊) ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ-၏၊ ဝဏ္ဏံ-
 ကို၊ ဘာသိသု-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ အာရောစေသုံ-လျှောက်
 ကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ [အထခေါ တေ ဘိက္ခု၊ အစရှိသော
 ပါဠိတော်၌ “ယ၊ တသဒ္ဓါ နိစ္စသမ္ပန္နာ” ဟူသည်နှင့်အညီ တ၏ စွဲနက်ကို “ယေ
 ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသိသု” ဟု ပြသည်။] ပန-ဆက်၊ ကစ္စိ၊ ပေ၊ ဘူတန္တိ-
 ဟူ၍၊ ပုစ္ဆိတေ-မေးတော်မူအပ်သော်၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊
 (ပုထုဇဉ် အရိယာအားလုံးသည်လည်း၊) ဘူတံ ဘဂဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-ဟုတ်မှန်သော
 ဂုဏ်ဖြစ်ပါသည်ဘုရားဟူ၍၊ ပဋိဇာနိသု-ဝန်ခံကြကုန်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း၊)
 ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ အနရိယာနမ္မိ-အရိယာ မဟုတ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏လည်း၊

အနရိယာနမ္မိ။ ။ဘူတံ ဘဂဝါဟု ဝန်ခံရာ၌ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောခဲ့ကြသော
 ပုထုဇဉ်ရဟန်းများလည်း ပါဝင်နေ၏၊ ထိုပုထုဇဉ်များ၏ ဝန်ခံခြင်းသည် ဘူတ ဟုတ်ပါ၏
 လောဟု စောဒနာဖွယ် ရှိသောကြောင့် “အနရိယာနမ္မိ” ဟု မိန့်သည်၊ “ပုထုဇဉ်တို့မှာလည်း
 လောကီဈာန်တည်းဟူသော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ဆင်ရှားရှိပါ၏” ဟူလို၊ ပိဖြင့် အရိယာတို့ကို
 သမ္မာဝနာပြုသည်၊ အရိယာတို့မှာ မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ရပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏
 ဘူတဖြစ်ကြောင်း ဆိုဖွယ်ရာ မရှိတော့ပြီ၊ ဘူတ ဟုတ်-မဟုတ် စိစစ်ဖွယ် မလိုတော့ပြီ-ဟူလို၊
 ယောဇနာနှင့်တကွ များစွာသော စာအုပ်တို့၌ “အရိယာနမ္မိ” ဟု ရှိသည်၊ ထိုအတိုင်းမှန်လျှင်
 ပိအတွက် မည်သည့်အနက်ကို ယူကြမည်နည်း၊ အရိယာတို့မှာ မဂ်ဖိုလ်ကို ရပြီးဖြစ်သော
 ကြောင့် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏ ဘူတ ဟုတ်-မဟုတ်ကို စိစစ်ဖွယ် လိုဦးတော့မည်လော။ [ရှေး
 နိဿယ၌လည်း အရိယာနမ္မိပါဌ်အတိုင်း အနက်ပေး၍၊ ထိုပိဖြင့် “ပုထုဇနာနမ္မိ ဝစနံ ဘူတံ” ဟု
 ဝါကျတစ်ခုကို ဆည်းလေသည်။]

အဗ္ဗန္တရေ-အတွင်း၌၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော-သည်၊ ဘူတော-ထင်ရှားရှိ၏၊ ဣတိ-
 ကြောင့်၊ (သဗ္ဗေပိ ဘူတံ ဘဂဝါတံ ပဋိဇာနိသု၊) အထ-ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊
 အရိယမိဿကတ္တာ-အရိယာတို့နှင့် ရောနေကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မောဃ
 ပုရိသာတိ-ဟူ၍၊ အဝတ္တာ-မိန့်တော်မမူဘဲ၊ ကထံဟိ ၊ပေ၊ ဘိက္ခဝေတိ-ဟူ၍၊
 ဝတ္တာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ ဥဒရဿ ကာရဏာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊
 အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

တတ္ထ-ထိုဥဒရဿ ကာရဏာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ
 တဗ္ဗော၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဤယသ္မာကို ဘာသိတော ဝိယ ဟောတိတိုင်အောင်
 စပ်၊) အရိယာ-တို့သည်၊ (ပုစ္ဆိယမာနာ ပဋိဇာနိသု၌ စပ်၊) အညေသံ-အခြားသော
 ပုထုဇဉ်တို့၏ (စကားကို) သုတ္တာ-၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ အယျော-အရှင်သည်၊
 သောတာပန္နော ကိရ-သောတာပန်ဟု ကြားရပါတကား၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့
 အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပသန္တေဟိ-ကြည်ညိုကုန်သော၊ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊
 ပုစ္ဆိယမာနာ-မေးအပ်ကုန်လတ်သော်၊ သိက္ခာပဒေ-သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အပညတ္တေ-
 မပညတ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဟေတုမန္တဝိသေသန၊) အနာဒိနဝ
 ဒသိနော-အပြစ်ကို မမြင်ကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) သုဒ္ဓစိတ္တတာယ-စင်ကြယ်
 သော စိတ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အတ္တနောစ-၏လည်းကောင်း၊ ပရေသဉ္စ-
 တို့၏လည်းကောင်း၊ ဝိသေသာဓိဂမံ-တရားထူးကို ရခြင်းကို၊ ပဋိဇာနိသု-ဝန်ခံကြ
 ကုန်ပြီ။

စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိဇာနန္တေဟိ-ဝန်ခံကုန်သော၊ တေဟိ-ထိုအရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့သည်၊ အညေ-အခြားသော ပုထုဇဉ်တို့သည်၊ ဥဒရဿ-ဝမ်း၏၊ ကာရဏာ-
 အကြောင်းကြောင့်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ-၏၊ ဝဏ္ဏံ-ကို၊ ဘာသိတွာ-ပြော၍၊ ယံ
 ပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ ဥပ္ပါဒေသု-ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ၊ တံ-ထိုဆွမ်းကို၊ (သာဒယန္တေဟိ၌
 စပ်၊) သုဒ္ဓစိတ္တတာယ-ဖြင့်၊ သာဒယန္တေဟိပိ-သာယာပါကုန်သော်လည်း၊ ဝါ-သာ
 ယာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (တေဟိ-ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊) ဥဒရဿ
 ကာရဏာ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ-၏၊ ဝဏ္ဏော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘာသိတော ဝိယ-
 ပြောဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ [ပုထုဇဉ်တို့၏ ဥတ္တရိမနုဿ
 ဓမ္မကို ပြော၍ ဖြစ်စေအပ်သော ဆွမ်းကို သာယာကုန်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
 ဝမ်းအတွက် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏ ဂုဏ်ကို ပြောဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ (ပြောဆိုအပ်ရာ ရောက်သောကြောင့်)] သဗ္ဗသင်္ဂါဟကေန-အလုံးစုံသော
 အရိယာ ပုထုဇဉ်တို့ကို သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သော၊ နယေနဝ-နည်းဖြင့်သာလျှင်၊
 ကထံဟိ ၊ပေ၊ ဘာသိဿထာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ [တုမေအရ
 အရိယာများလည်း ပါဝင်သည်-ဟူလို၊ “သင်္ဂယုတိ ဧတေနာတိ သင်္ဂါဟကော၊

သဗ္ဗေသံ + သင်္ဂါဟကော သဗ္ဗသင်္ဂါဟကော” ဟု ပြု၊ ယောဇနာ၌ “သဗ္ဗသင်္ဂါဟိ
 ကေနေဝ” ပါဠိကို ယူ၍ “သဗ္ဗေသံ ပုထုဇ္ဇနာရိယာနံ သင်္ဂဟဏပဝတ္ထေနေဝ” ဟု
 ပဝတ္ထအနက်၌ ဣကပစ္စည်း သက်သော ပဝတ္ထတဒ္ဒိတ် ဖွင့်လေသည်။ သေသံ-
 ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ စတုတ္ထပါရာဇိကဝတ္ထုသဒိသမေဝ-စတုတ္ထပါရာ
 ဇိကဝတ္ထု၏ ပုဒ်အပေါင်းနှင့် တူသည်သာ၊ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေပိ-သိက္ခာပုဒ်၏
 ဝိဘင်း၌လည်း၊ (အယံ ဝိသေသော၌ စပ်၊) ကေဝလံ-သက်သက်၊ တတ္ထ-ထိုစတုတ္ထ
 ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပါရာဇိကဥေဝ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်လည်းကောင်း၊
 ထုလ္လစ္စယဥေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ၊) ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘူတတ္တာ-
 ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏ ဟုတ်မှန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယဥေဝ ဒုတ္တဋ္ဌံစ
 (ဟောတိ၊) အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ [ပါရာဇိကနှင့်
 ပါစိတ် ထုလ္လစ္စဉ်းနှင့် ဒုတ္တဋ္ဌံ၊ ဤသို့ထူးသည်-ဟူလို။] သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၇၇။ ဥပသမ္ပန္နဿ ဘူတံ အာရောစေတီတိ (ဧတံ)-ဟူသော ဤစကားကို၊
 ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဧဝ-ကိုသာ၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ [“ဘူတံ-ဟုတ်မှန်သော စကားကို”
 ဟု ပေးမည်စိုး၍ “ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မမေဝ” ဟု ဖွင့်သည်၊ “ဘူတံ-ဟုတ်မှန်သော
 ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။] ဟိ-မှန်၏၊ (“ဟုတ်မှန်သော
 ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောလျှင် အာပတ် မသင့်” ဟူသော ပါဠိတော်စကားသည်
 မှန်၏၊) ပရိနိဗ္ဗာနကာလေဝါ-ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးအခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရာ
 ဝါ-ပရိနိဗ္ဗာန် မစံမီ အကြား၌သော်လည်းကောင်း၊ အတိကမ္ပိယမာနေန-စကားဖြင့်

အတိကမ္ပိယမာနေန။ ။ “အရှင်ဘုရား . . . ပြောပါ၊ အဘယ်တရားထူးကို အရှင်
 ဘုရား ရအပ်ပါသနည်း” ဤသို့စသည်ဖြင့် လှည့်ပတ်၍ မပြော ပြောအောင် အမေးခံရသူကို
 “အတိကမ္ပိယမာနေန” ဟု ဆိုသည်။ [အတိကမ္ပိယမာနေနာတိ “ဝဒထ ဘန္တေ၊ ကိံ တုမေဟိ
 အဓိဂတ” နှိ ဧဝံ နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနေန။]

ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ဟိ။ ။ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးဖြစ်စေ၊ မစံမီအကြား၌ ဖြစ်စေ၊
 တရားထူး ရ မရကို အတင်းမေးခြင်းဟူသောအကြောင်း၊ စာယိအရိယာမှန်း မသိ၍ စွပ်စွဲ
 သော ရဟန်းအား အပြစ်မဖြစ်စေလိုခြင်းဟူသောအကြောင်း၊ အထက်ပုဂ္ဂိုလ်က တရားထူး
 ရပြီးပြီလားဟု မေးခြင်းဟူသောအကြောင်း၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားအလုပ်ကို အားထုတ်နေသူ
 တည်းဟု အများသိ၍ အားထုတ်မှု၏ အချိုးနီး မဖြစ်ကြောင်း ကြားရလျှင် ရွှင်လန်းစေလို
 အတုလိုက်၍ အားထုတ်စေလိုခြင်းစသော အကြောင်းများတည်း၊ ဤအကြောင်းများကြောင့်
 ကား (မေးမေး မမေးမေး) မိမိ အရိယာဖြစ်ကြောင်းကို ပြောနိုင်၏။ [အနတိကမ္ပိယမာနေနပိ
 ပုစ္ဆိတေဝါ အပုစ္ဆိတေဝါ တထာရူပေ ကာရဏေ သတိ အာရောစေတံ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ ကာရကော
 အယန္တိ ဥ တ္တာပိ ပဋိပတ္တိယာ အမောယဘာဝဒဿနေန သမုတ္တေဇနာယ သမ္ပဟံသနာယစ
 အရိယာ အတ္တာနံ ပကာသေန္တိယေဝါ-ဋီကာ။]

အလွန်ဆွဲငင်အပ်သော ရဟန်းသည်၊ ဥပသမ္ပန္နဿ ဘူတံ အာရောစေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သုတပရိယတ္တိသီလဂုဏ် ပန-ကြားနာအပ်ပြီးသော သုတဂုဏ်၊ သင်အပ်ပြီးသော ပရိယတ္တိဂုဏ်၊ သီလဂုဏ်ကိုကား၊ အနုပသမ္ပန္နဿ အာရောစေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [ဋီကာ၌ “သုတဂုဏ်၊ ပရိယတ္တိဂုဏ်၊ သီလဂုဏ်စ” ဟု ဖွင့်သည်။] အာဒိကမ္ပိကဿ-အစ အဦး လွန်ကျူးမှု၌ ယှဉ်သော၊ ဝဂ္ဂမုဒါမြစ်ကမ်း၌ နေသော ရဟန်းအပေါင်း၏၊ အနာပတ္တိ။

ပန-ဆက်၊ ဥမ္မတ္တကဿာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာ ပုဒ်၌၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မိန့်တော်မမူအပ်၊ ကဿာ-နည်း၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နာနံ-မဂ်ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဥမ္မာဒဿဝါ-ရူးသွပ်ခြင်း၏လည်းကောင်း၊ စိတ္တက္ခေပဿဝါ-စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း၏လည်းကောင်း၊ အဘာဝါ-မရှိခြင်းကြောင့် တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံပိ-၌လည်း၊ ဝိစာရိတံ-စိစစ်အပ်ပြီ၊ [အချို့စာများ၌ မဟာပစ္စရိယမ္ပိ ဟိဟု ရှိ၏၊ ထို (ဟိ) လိုမည် မထင်။] ပန-ထိုသို့ပင်စိစစ်အပ်ပါသော် လည်း၊ ဈာနလာဘီ-လောကီဈာန်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဈာနေ-သည်၊ ပရိဟိနေ-လျော့လတ်သော်၊ (ဈာန်လျော့ပြီး နောက်မှ) ဥမ္မတ္တကော-ရူးသွပ်သူ သည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်နိုင်ရာ၏၊ တဿပိ-ထိုဈာန်လျော့ပြီးနောက်မှ ရူးသွပ်သူ၏ လည်း၊ ဘူတာရောစနပစ္စယာ-ဘူတာရောစန အကြောင်းကြောင့်၊ အနာပတ္တိ- အနာပတ်ကို၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မဆိုထိုက်၊ (ကဿာ-နည်း၊) ဘူတဿေဝ-ဟုတ်မှန်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏ပင်၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ် အပ်၏၊ [ဈာန်လျော့ပြီးနောက် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ထင်ရှား မရှိ၍ ဘူတာရောစန မဟုတ်၊ သို့သော် ဥမ္မတ္တကဖြစ်၍ စတုတ္ထပါရာဇိက အဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်။] သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဧတံ ဘူတာရောစနနာမ-မည်သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အဝုတ္တေဟိ-မဆိုအပ်ကုန်သေးသော၊ (ရှေးက မပါခဲ့ကုန်သေးသော) ကာယ တော - လည်းကောင်း၊ ဝါစာတော - လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာတော - လည်း ကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တိဟိ-ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ- ဖြစ်၏၊ ပေ၊ ကုသလာဗျာကတစိတ္တေဟိ-ကုသိုလ်အဗျာကတစိတ်တို့ဖြင့်၊ ဒွိစိတ္တံ- ၏၊ သုခမဇ္ဈတ္တဝေဒနာဟိ-သုခ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့ဖြင့်၊ ဒွိဝေဒနံ-၏၊ ဣတိ- အပြီးတည်း။ ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

မှတ်ချက်။ ။အရိယာမှန်း မသိ၍ စွပ်စွဲမိသော ရဟန်းငယ်အား အပြစ် မဖြစ် စေလို၍ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မပြောပုံ ဝတ္ထုကို ပါရာဇိကဏ် ဝေရဉ္စကဏ္ဍ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ် အခန်း၌ ရှုပါ။

သဂုဏာ နာဝိကရဏေ၊ ကရဏေ သတိ တာဒိသေ၊
 ဩစိကျဟိနတာပတ္တိ၊ နတ္ထိ ဘူတတ္ထသံသိနော။... အလင်္ကာ။

၉။ ဒုဋ္ဌုလ္လ္လာရောစနသိက္ခာပုဒ်အစွင့်

၇၈။ နဝမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဒုဋ္ဌုလ္လ္လာနာမ ၊ပေ၊ သံဃာဒိသေသာတိ ဣမိဿာ ပါဠိယာ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ပါရာဇိကာနိ-တို့ကို၊ ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဓတ္ထဒဿနတ္ထံ-ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဓါ၏ အနက်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ [ရသင့်သမျှအနက်တို့ကို ထုတ်ပြခြင်းဟူသော အတ္ထုဒ္ဓါရအကျိုးငှာ၊] ဝုတ္တာနိ-မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဣမ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌၊ သံဃာဒိသေသံ-ကို၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌကထာ သု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တတြ-ထိုဒုဋ္ဌုလ္လ္လာနာမ အာပတ္တိ စသော စကားရပ်၌၊ (တစ်နည်း) တတြ-ထိုပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံ ကား၊ ဝိစာရဏာ-စိစစ်ခြင်းတည်း၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ အာရောစေန္တဿ-ပြောဆိုသော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ သစေ န ဘဝေယျ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနံ-တို့၏ (အပေါ်၌) ဥပသမ္ပန္နသဒ္ဓေ-ဥပသမ္ပန္နသဒ္ဓါသည်၊ သမာနေ ပိ-ဟောနက်အဖြစ်ဖြင့် တူပါသော်လည်း၊ ယတ္ထ-အကြင်သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ အနဓိပ္ပေတာ-အလိုမရှိထိုက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘိက္ခု၊ ထပေတွာ အဝသေသာ အနုပသမ္ပန္နောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ-ဟော တော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ (ဟောတော်မူရိုး ရှိသကဲ့သို့) [ဘိက္ခုကို ချန်ထား၍ ကျန်သမျှ အနုပသမ္ပန္နဟု ဆိုလျှင် ဘိက္ခုသာ ဥပသမ္ပန္နမည်သည်-ဟူလို့။] ဧဝံ-တူ၊ ဣမ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပါရာဇိကံသံဃာဒိသေသာနံ-တို့၏ (အပေါ်၌) ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဓေ-သည်၊ သမာနေပိ-ဟောနက်အဖြစ်ဖြင့် တူပါသော်လည်း၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ အန ဓိပ္ပေတံ-အလို မရှိအပ်သည်၊ ယဒိ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဒုဋ္ဌုလ္လ္လာနာမ ၊ပေ၊ သံဃာဒိသေသာတိ-ဟူ၍၊ ဧတဒေဝ-ဤမျှလောက်သော စကား ကိုသာ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ဟောတော်မူထိုက်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏။ [ထိုသို့ကား ဟောတော် မူ၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူသောကြောင့် ဤဒုဋ္ဌုလ္လ္လာအရာဝယ် ပါရာဇိက၊ သံဃာ ဒိသေသံ ၂ မျိုးလုံးကို ယူထိုက်သည်ဟု စဉ်းစားမိသည်-ဟူလို့။]

တတ္ထ-ထိုသို့ဟောသင့်လျက် မဟောရာ၌၊ (ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်၏၊ ဝိမတိ-တွေးတောခြင်းသည်၊) ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ (ကိ-နည်း) ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပြီ၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဘိက္ခု ဘာဝတော-ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ စုတော-ရွှေ့လျောပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဿ-ထို ပါရာဇိက ကျပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ အာရောစေန္တော-ပြောသော ရဟန်း သည်၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝိမတိ ဘဝေယျ၊) ဧဝံသတိ-ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်၊ (ဤသို့တွေးတောသည့်အတိုင်း မှန်လစ်သော်၊) အက္ကောသန္တော ပိ-ပါရာဇိက ကျပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆဲရေးသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇေယျ - ရာ၏၊ စ-စင်စစ်ကား၊ ပါစိတ္တိယမေဝ - သို့သာ၊ အာပဇ္ဇတိ - ၏၊

ဟိ-သာဓကကား၊ အသုဒ္ဓေါ၊ ပေ၊ ဩမသဝါဒဿာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-
 ဤပါဠိကို၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ (ဣတိ-ဤကား စိစစ်ခြင်းတည်း၊
 ဤသို့ ရှေ့ပြန်အုပ်ပါ။) [ပုဂ္ဂလေဝံ-သည်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးသော၊ ပါရာဇိကံ
 ဓမ္မံ-သို့၊ အဇ္ဈာပန္နော-ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ၊) အသုဒ္ဓေါ-မစင်ကြယ်သူသည်၊
 ဟောတိ၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ-မစင်ကြယ်သူဟု အယူရှိသည်၊ သမာနော-
 ဖြစ်ပါလျက်၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေ၍၊ အက္ခောသာမိပ္ပာ
 ယော-ဆဲရေးခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) စေ ဝဒတိ-အကယ်၍
 ပြောဆိုစွပ်စွဲအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဩမသဝါဒဿ-ဩမသဝါဒပါမိတ်အာပတ်သို့၊ အာ
 ပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ။)] [သံဃာဒိသေသံ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်။]

ဧဝံ-သို့၊ ပါဠိယာ-ကို၊ စိစစ်ရိယမာနာယ-စိစစ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ပါရာဇိကံ-
 ကို၊ အာရောစန္တဿာပိ-ပြောသော ရဟန်း၏လည်း၊ [ပါရာဇိက ကျပြီးသူ၏
 ပါရာဇိကအာပတ်ကို အနုပသမ္ပန္နအား ပြောသော ရဟန်း၏လည်း၊] ပါမိတ္တိယ
 မေဝ-ကိုသာ၊ ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ ကိဉ္ဇာပိ ဒိဿတိ-အကယ်၍ကား တွေ့
 မြင်အပ်ပါပေ၏၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင်တွေ့မြင်အပ်ပါသော်လည်း၊ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာ
 သု-အလုံးစုံသော ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 (သံဃာဒိသေသံကိုသာ အလိုရှိအပ်၏ဟု ဆိုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အဋ္ဌကထာ
 စရိယာဝ-ရှေးအဋ္ဌကထာ ဆရာတို့သည်သာ၊ ဧတ္ထ-ဤဒုဋ္ဌလ္လသုတ္တံ၏ အနက်ကို
 ဖွင့်ပြရာ၌၊ ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏတည်း၊ အညာ-အခြားသော၊ ဝိစာရဏာ-စိစစ်
 ခြင်းသည်၊ န (ပမာဏံ)-လိုရင်း မဟုတ်၊ စ-ဆက်၊ ပုဗ္ဗေပိ-ရှေး၌လည်း၊ ပါရာဇိ
 ကဏ် အဋ္ဌကထာ ဂါထာရမ္မအခန်း၌လည်း၊) ဗုဒ္ဓေန ပေ၊ ဉာတောတိ အာဒိ-
 အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ-အကြင်စကားသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တံ ဝစနံ-ကို၊ မယံ-
 တို့သည်၊) အဝေါစုမှ-ဆိုခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ အဋ္ဌကထာစရိယာ-တို့သည်၊ ဗုဒ္ဓဿ-
 ၏၊ အဓိပ္ပာယ်-ကို၊ ဇာနန္တိ-သိတော်မူကြကုန်၏။

စ - သည်သာ မကသေး၊ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန - ဤဆိုအပ်လတုံသော
 အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဧတံ (ပမာဏတ္ထံ)-ဤရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့ ဆိုအပ်
 သော စကား၏ ပမာဏ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဟိ-ချေ၊ အညတြ ဘိက္ခု
 သမ္ပတိယာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ဘိက္ခုသမ္ပတိယာ-ရဟန်းအား ပေးအပ်
 သော သမ္ပတိကြောင့်၊ အာရောစနံ-ပြောခြင်းကို၊ (ဒုဋ္ဌလ္လကို အနုပသမ္ပန္နအား

သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု ပေ၊ ပမာဏံ။ ။အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသသည် ဤနေရာ၌
 ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၏ ဖွင့်ပုံကို အားမရ၍ မိမိသဘောကျကို စိစစ်၍ ပြခဲ့သော်လည်း ရှေးအဋ္ဌ
 ကထာဆရာတို့၏ စကားကို မလွန်ဆန်ပုံသောကြောင့် ထိုရှေးအဋ္ဌကထာတို့၏ စကားကိုပင်
 ပြန်၍ ထောက်ခံ ဖွင့်ပြရလေသည်။

ပြောခြင်းကို၊ (အနုညာတံ၌ စပ်၊) အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ သံဝရတ္ထာယ-စောင့်စည်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝါ-စောင့်စည်းစေလိုသောကြောင့်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တထာရူပံ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အနာပဇ္ဇနတ္ထာယ-မရောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝါ-မရောက်စေလိုသောကြောင့်၊ (သံဝရတ္ထာယကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ဘဂဝတာ-သည်၊ အနုညာတံ-ပြီ၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ အဝဏ္ဏမတ္တပ္ပကာသနတ္ထာယ-ကျေးဇူးမဲ့မျှကို ထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ သာသနေ-၌၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပတိဋ္ဌာနိသေဓနတ္ထာယ-ထောက်တည်ရာကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ န အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ စ-ဆက်၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပန္နဿ-ရောက်ပြီးသော ရဟန်း၏၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တထာရူပါယ-သော၊ အာပတ္တိယာ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အနာပဇ္ဇနနေန-မရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခုဘာဝေါနာမ-ရဟန်း၏ အဖြစ်မည်သည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကာနိ၊ ပေ၊ ဣဓာဓိပ္ပေတန္တိ-ဟူသော၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ အဋ္ဌကထာသု-ရေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ သုဝုတ္တမေဝ-ကောင်းစွာ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ (ဧဝဖြင့် “စိစစ်ဖွယ် မလိုတော့” ဟု ကန့်သည်။)

၈၀။ ပန-ဆက်၊ အတ္ထိ၊ ပေ၊ ပရိယန္တာတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ယာ အယံ ဘိက္ခုသမ္မုတိ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ သာ-ထိုဘိက္ခုသမ္မုတိသည်၊ ကတ္ထစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ပါဠိရပ်၌၊ န အာဂတာ-မလာ၊ ဝါ-မပါ၊ [အခြားအခြားသော ဘိက္ခုသမ္မုတိများသည် ထိုထိုပါဠိတော်၌ ပါသော်လည်း ဤဘိက္ခုသမ္မုတိကား တစ်စုံတစ်ခုသော ပါဠိရပ်၌မျှ မပါ။] ပန-ထိုသို့ပင် တစ်စုံတစ်ခုသော ပါဠိရပ်၌ မလာပါသော်လည်း၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တတ္ထာယေဝ-အတ္ထိ ဘိက္ခုသမ္မုတိဟု မိန့်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အဘိဏ္ဍာပတ္တိကံ-မပြတ်သော အာပတ်ရှိသော၊ (မကြာမကြာ အာပတ်သင့်သော၊) ဘိက္ခု-ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဧဝံ-ဤသို့ပြောအပ်သော်၊ ဧသ-ဤရဟန်းသည်၊ ပရေသု-သူတစ်ပါးတို့၌၊ ဟိရောတ္တပ္ပေနာပိ-ရှက်ကြောက်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရံ-စောင့်စည်းခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇိဿတိ-ရောက်လတ်၊ ဣတိ-ဤသို့လုံးသွင်း၍၊ တဿ ဘိက္ခုနော-ထိုအဘိဏ္ဍာပတ္တိကရဟန်း၏၊ ဟိတေသိတာယ-စီးပွားကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တိက္ခတ္ထံ- ၃ ကြိမ်၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ (အပလောကနက်ပြု၍၊) သံယေန-သည်၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဘိက္ခုသမ္မုတိ ပေးပုံနှင့်တကွ အခြားမှတ်ဖွယ်များကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၈၂။ အဒုဋ္ဌုလ္လံ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ ပဉ္စပိ-၅ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေ-အာပတ်အစုတို့ကို၊ (ပိဖြင့် ၁-၂-၃-၄ ပါးသော အာပတ်အစုကို ဆည်း၊) အာရောစေန္တဿ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ မဟာပစ္စရိယံ ပန-၌ကား၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊

အာရောစေန္တဿာပိ-ပြောသော ရဟန်း၏လည်း၊ ဒုက္ခဋ္ဌမေဝ ဝုတ္တံ၊ အနုပသမ္ပန္နဿ၊ ပေ၊ အဇ္ဈာစာရန္တိ ဧတ္ထ-ဌ၊ အာဒိတော-အစမှ၊ (ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ လိင် ၁၀ ပါးတွင် အစမှ စ၍) ပဉ္စ-၅ ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ (အနုပသမ္ပန္နဿ-သာမဏေ၏)၊ ဒုဠုလ္လာနာမ-မည်သော၊ အဇ္ဈာစာရော-လွန်ကျူးမှုတည်း၊ သေသာနိ-၅ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့မှ ကြွင်းသော ဝိကာလဘောဇန စသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ အဒုဠုလ္လာ-မည်သော၊ (အဇ္ဈာစာရော-တည်း) ပန-ဆက်၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ၊ ပေ၊ အတ္တကာမာ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိ၊ ကာယသံသဂ္ဂ၊ ဒုဠုလ္လဝါစာ၊ အတ္တကာမတို့သည်၊ အဿ-ထိုအနုပသမ္ပန္န၏ (အတွက်)၊ အဇ္ဈာစာရောနာမ-မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ။

၈၃။ ဝုတ္တံ၊ အာရောစေတိတိ-ကား၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပြီ၊ ပေ၊ ကာယသံသဂ္ဂ-သို့၊ အာပန္နော-ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝဒန္တဿ အနာပတ္တိ၊ အာပတ္တိ အာရောစေတိတိ ဧတ္ထ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပန္နော-ပြီ၊ ပေ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ၊ အနာပတ္တိ၊ ပန-အန္ဓယကား၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အသုစိ-သုက်ကို၊ မောစေတွာ-လွတ်စေ၍၊ သံဃာဒိသေသံ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပြီ၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ယဇ္ဇေတွာ-ဆက်စပ်၍၊ အာရောစေန္တဿေဝ-ပြောသော ရဟန်း၏သာ၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) သေသံ၊ ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ၊ ဒုဠုလ္လာရောစနသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀။ ပထဝီဇာနည်သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၈၆။ ဒသမသိက္ခာပဒေ-ဌ၊ ဇာတာစ၊ ပေ၊ ဣမေဟိ ပဒေဟိ-ဟူကုန်သော ဤပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ဇာတပထဝီစ-ဇာတပထဝီကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-မြေအစစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဇာတပထဝီစ-အဇာတပထဝီကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အစစ် မဟုတ်သော မြေကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿတိ-ပြ၏၊ အပ္ပပါသာဏာဒိသု-အပ္ပပါသာဏ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောဌံ စပ်)၊ ဧတ္ထ-ဤမြေ၌၊ အပ္ပိ-အနည်းငယ်ကုန်သော၊ ပါသာဏာ-ကျောက်ခဲတို့သည်၊ (သန္တိ) ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ-ထိုမြေသည်)၊ အပ္ပပါသာဏာ-မည်၏၊ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တတ္ထ-ထိုအပ္ပပါသာဏ အစရှိသည်တို့တွင်၊ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏာတော-လက်ဆုပ်ဖြင့် ယူနိုင်သော ပမာဏ ရှိသော ကျောက်ခဲမှ၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ (အထက်ဖြစ်သော ကျောက်ခဲတို့ကို)၊ ပါသာဏောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏာ-လက်ဆုပ်ဖြင့် ယူနိုင်သော ပမာဏ ရှိသော ကျောက်ခဲတို့ကို၊ သက္ခရာ-သက္ခရာတို့ဟူ၍၊ ဝါ-ကျောက်စရစ်တို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ [မုဋ္ဌိပ္ပမာဏာတိ-မုဋ္ဌိနာ သင်္ဂဟေတဗ္ဗပ္ပမာဏာ၊] ကထလာတိ-ကား၊ ကပါလခဏ္ဍာနိ-အိုးခြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းတို့တည်း၊ ဝါ-အိုးခြမ်းကွဲတို့တည်း။

မရုမ္မာတိ-ကား၊ ကဋ္ဌသက္ခရာ-ကျောက်ပြုတ်တို့တည်း၊ [ကဋ္ဌ + သံဒိဿမာနာ သက္ခရာ ကဋ္ဌသက္ခရာ-ဖျာပေါ်၌ တွေ့မြင်အပ်ကုန်သော ကျောက်ခဲကလေးတို့၊ သက္ခရာ၌လည်း “သံ + ခရ” ဟု ခွဲ၊ ဖုံ့မှုန့်ကလေးများလို နည့်မနေဘဲ ကြမ်းတမ်းသော အတွေ့ရှိသော ကျောက်မှုန့်များကို “သက္ခရာ” ဟု ခေါ်သည်ဟု ကြံပါ။]

ဝါလိကာတိ-ကား၊ ဝါလိကာယေဝ-သဲတို့ပင်တည်း၊ [ပရိယာယ်အထူး မရှိ-ဟူလို၊] ယေဘုယျေန ပံသုကာတိ-ကား၊ တီသု-၃ ပါးကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာသေသု-အဖို့ အစုတို့တွင်၊ ခွေ ကောဋ္ဌာသာ-၂ ဖို့ ၂ စုတို့သည်၊ ပံသု-မြေမှုန့်တည်း၊ ဧကော-တစ်ဖို့တစ်စုသည်၊ ပါသာဏာဒီသု-ကျောက်ခဲ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရော-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော အဖို့အစုတည်း။

အဒမ္မာပီတိ-ကား၊ ဥဒ္ဓန ပေ၊ ဝသေန-ဖိုခနောက်ထားခြင်း၊ သပိတ်ဖုတ်ခြင်း၊ အိုးထိန်းသည်တို့၏ အိုးကို ဖုတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [ကင်္ခါ၌ “ဥဒ္ဓန ပတ္တပစနာဒိဝသေန” ဟူသာ ရှိ၏။] တထာ တထာ-ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဒမ္မာ-မီးမလောင်အပ်သော မြေတည်း၊ ပန-ဆက်၊ သာ-ထိုအဒမ္မာမြေသည်၊ ဝိသု-သီးခြား၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ သုဒ္ဓပံသု အာဒီသု-သုဒ္ဓပံသု အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရော-တစ်မျိုးသော မြေသာတည်း၊ (ဣတိ-သို့) ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ယေဘုယျေန သက္ခရာတိ-ကား၊ ဗဟုတရသက္ခရာ-များသော ကျောက်စရစ်ရှိသော မြေတည်း၊ ဟတ္ထိကုစ္ဆိယံ-ဟတ္ထိကုစ္ဆိအရပ်၌၊ ဧကပစ္ဆိပူရံ-တောင်းတစ်လုံး ပြည့်အောင်၊ အာဟရာပေတွာ-မြေကို ဆောင်စေ၍၊ ဒေါဏိယံ-စကျင်း၌၊ ဧဝံတွာ-ဆေး၍၊ ပထဝိယာ-မြေ၏၊ ယေဘုယျေန သက္ခရာဘာဝံ-ယေဘုယျေန သက္ခရာ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-များသောအားဖြင့် ကျောက်စရစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥ တွာ-သိ၍၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပေါက္ခရဏံ-ရေကန်ကို၊ ခနိသု ကိရ-တူးကြကုန်ဖူးသတတ်။ [“ခဏိသု” ဟုလည်း ရှိ၏။]

ပန-ဆက်၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ အပ္ပပံသု အပ္ပမတ္တိကာတိ-ဟူကုန်သော၊ ခွေ-၂ ပုဒ်ကုန်သော၊ ယာနိ ပဒါနိ-တို့သည်၊ (သန္တိ-ရှိကုန်၏။) တာနိ-ထို ၂ ပုဒ်တို့သည်၊

ဟတ္ထိကုစ္ဆိယံ ပေ၊ ခနိသု။ ။ဟတ္ထိကုစ္ဆိအရပ်ဝယ် တစ်တောင်းစာလောက် မြေကို ယူ၍ ရေစကျင်းထည်း၌ ရေဆေးကြည့်သောအခါ မြေမှုန့်တွေက ရေထည်း၌ မျောသွား၍ ကျောက်စရစ်တွေသာ ကျန်သည်၊ ထိုကျန်သော ကျောက်စရစ်တွေသည် မျောသွားသော မြေထက် များသောကြောင့် ယေဘုယျေန သက္ခရာပထဝီဖြစ်ကြောင်း သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် အဇာတပထဝီတွင် ပါဝင်ရကား ထိုဟတ္ထိကုစ္ဆိအရပ်၌ ရဟန်းများ ကိုယ်တိုင် ရေကန်တူးကြသတတ်၊ ဤဝတ္ထုကို ထောက်၍ “ယခုကာလ ကျောက်တောင်များကိုလည်း ကိုယ်တိုင် တူးနိုင်သည်” ဟု မှတ်ပါ။

ယေဘုယျေန ပါသာဏာဒိ ပဉ္စကမေဝ-ယေဘုယျေန ပါသာဏ အစရှိသော ၅ ပါး အပေါင်းသို့သာ၊ ပဝိသန္တိ-ဝင်ကုန်၏။ ဟိ-မှန်၊ ဧတံ-ဤယေဘုယျေန ပါသာဏ အစရှိသော ၅ ပါး အပေါင်းသည်၊ ဒွိန္ဒ-အပွပံသု အပွမတ္တိကအားဖြင့် ၂ ပါးကုန် သော၊ တေသံယေဝ-ထိုပုဒ်တို့၏သာ၊ ပဘေဒဒဿနံ-အထူးအပြားကို ပြကြောင်း ဖြစ်သော ၅ ပါး အပေါင်းတည်း၊ [အပွပံသုဆိုလျှင် ယေဘုယျေန ပါသာဏသော် လည်း ဖြစ်၊ ယေဘုယျေန သက္ခရသော်လည်း ဖြစ်၊ ယေဘုယျေန ကထလသော် လည်း ဖြစ်၊ ယေဘုယျေန မရမ္မသော်လည်း ဖြစ်၊ ယေဘုယျေန ဝါလိကာသော် လည်း ဖြစ်ရမည်၊ အပွမတ္တိကာဟူသည်လည်း ထို ၅ ပါးထည်းက တစ်မျိုးမျိုးပင် ဖြစ်မည်-ဟူလို။] သယံ ၊ပေ၊ ပါစိတ္တိယသ္မာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ပဟာရေ ပဟာရေ- ပုတ်ခတ်တိုင်း ပုတ်ခတ်တိုင်း၌၊ (ပေါက်တူး စသည်ဖြင့် ပေါက်တိုင်း ပေါက်တိုင်း၌) ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ သကံ ၊ပေ၊ ခဏတိတိ-ကား၊ (အာဏတ္တော-စေခိုင်း အပ်သူသည်။) သကလဒိဝသံ-တစ်နေ့ပတ်လုံး၊ သစေပိ ခဏတိ-အကယ်၍မူ လည်း တူးစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ပင် တူးပါသော်လည်း၊) အာဏာ ပကဿ-စေခိုင်းတတ်သော ရဟန်း၏၊ ဧကံယေဝ-တစ်ချက်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ၊) ပန-ဆက်၊ (အာဏတ္တော-သည်။) ကုသိတော-ပျင်းသည်၊ ပုနပျုနံ-ထပ်ခါ ထပ်ခါ၊ အာဏာပေတဗ္ဗော-စေခိုင်းထိုက်သည်၊ သစေ ဟောတိ- အံ့၊ တံ-ထိုပျင်းသူကို၊ အာဏာပေတွာ-စေခိုင်း၍၊ ခဏာပေန္တဿ-တူးစေသော ရဟန်း၏၊ ဝါစာယ ဝါစာယ-စကားခွန်းတိုင်း စကားခွန်းတိုင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟော တိ၊) အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ- သော၊) ပါဠိဝဏ္ဏနာ-ပါဠိတော်၏ အဖွင့်တည်း။

အယံ ပန-ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော-ပါဠိတော်မှ အလွတ် ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ [ခဏတိဝါ ခဏာပေတိဝါ၏ ရှေ့နားတိုင်အောင် ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယဖြစ်သည်။] ပေါက္ခရဏိ-လေးထောင့်ကန်ကို၊ ခဏ-တူးလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [“ဤနေရာ၌ တူးလော” ဟု နေရာကို သတ်မှတ်၍ မခိုင်းသောကြောင့် အပ်သည်၊ ဝဋ္ဋတိတိ “ဣမသ္မိံ ဩကာသေ”တိ အနိယမေတွာ ဝုတ္တတ္တာ ဝဋ္ဋတိ-ဋီကာ။] ဟိ-မှန်၏၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသွာ)- ကြောင့်၊ ပေါက္ခရဏိနာမ-မည်သည်၊ ခတာယေဝ-တူးအပ်သည်သာ၊ (တူးစရာ သည်သာ၊) ဟောတိ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ အယံ-ဤပေါက္ခရဏိ ခဏဟူသော အသုံး အနှုန်းသည်၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရော-အပ်သော အသုံးအနှုန်းတည်း၊ [ဤရေကန်ဟု နေရာကို မသတ်မှတ်ဘဲ ခိုင်းသောကြောင့် ကပ္ပိယဝေါဟာရ ဖြစ်သည်။] ဝါပိ ခဏ-ရေကန်ကို တူးလော၊ တဠာကံ ခဏ-တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကို တူးလော၊ အာဝါဠံ ခဏ-တွင်းကို တူးလော၊ ဣတိ အာဒိသုပိ-ဤသို့ အစရှိသော စေခိုင်း

ခြင်းတို့၌လည်း၊ ဧသနယော-တည်း၊ ပန-ဗျတိရိတ်ကာ၊ ဣမံ ဩကာသံ-ကို၊ ခဏ-လော၊ ဣမသ္မိ ဩကာသေ-၌၊ ပေါက္ခရဏိံ ခဏ၊ ဣတိ-သ္မိ၊ ဝတ္တံ၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ [နေရာ သတ်မှတ်ချက် ပါသောကြောင့် မအပ်။] ကန္တံ-သစ်အူကို၊ ခဏ၊ မူလံ-သစ်မြစ်ကို၊ ခဏ၊ ဣတိ-ဤသ္မိ၊ အနိယမေတွာ-(မည်သည့် သစ်အူ သစ်မြစ်ဟု) မသတ်မှတ်မူ၍၊ ဝတ္တံ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣမံ ဝလ္လိ-ဤနွယ်ကို၊ ခဏ၊ ဣမသ္မိ ဩကာသေ-၌၊ ကန္တံ ခဏ၊ ဣတိဝါ-ဤသ္မိသော်လည်းကောင်း၊ ဣမံ မူလံ ခဏ ဣတိဝါ၊ ဝတ္တံ-သတ်မှတ်၍ ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ။

ပေါက္ခရဏိံ-ကို၊ သောဓေန္တေဟိ-သုတ်သင်ရှင်းလင်းသော ရဟန်းတို့သည်၊ (အပနေတုံ ဝဇ္ဇတိ၌ စပ်၊) ယော တနုကကဒ္ဒမော-အကြင်ကြသော ညွှန်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကုဋေဟိ-အိုးတို့ဖြင့်၊ ဥဿိဗ္ဗိတုံ-အထက်သို့ ခပ်ယူခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထိုကြသော ညွှန်ကို၊ အပနေတုံ-ဖယ်ရှားခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ဗဟလော-ပြစ်သော၊ (ယော ကဒ္ဒမော-အကြင်ညွှန်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ-ထိုပြစ်သော ညွှန်ကို၊ အပနေတုံ-ငှာ) န ဝဇ္ဇတိ၊ [ဤသို့လိုက်သင့်သော ပုဒ်များကို လိုက်၍ ပေးပါ၊ အချို့စာအုပ်များ၌ “ဗဟလံ န ဝဇ္ဇတိ” ဟု ရှိသည်ကား စာသွား မကောင်း။] အာတပေန-နေပူကြောင့်၊ သုက္ခကဒ္ဒမော-ခြောက်သော ညွှန်သည်၊ ဖလတိ-ကွဲအက်၏၊ တတြ-ထိုခြောက်သော ညွှန်၌၊ ဝါ-ထိုခြောက်သော ညွှန်တွင်၊ ယော-အကြင်ညွှန်သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ပထဝိယာ-မြေကြီးနှင့်၊ အသမ္ပဒေါ-မဆက်စပ်၊ (“အပေါ်ရံ၌ အလုပ်လုပ်ဖြစ်၍ မြေနှင့် ကွာနေသည်” ဟူလို၊) တမေဝ-ထိုမြေကြီးနှင့် မဆက်စပ်သော ညွှန်ကိုသာ၊ အပနေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဥဒကေန-ရေသည်၊ ဂတဋ္ဌာနေ-စီးသွားအပ်သော အရပ်၌၊ ဥဒကပ္ပဋ္ဌကောနာမ-ရေလွှာမည်သည်၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ ဝါတပ္ပဟာရေန-လေ၏ တိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဖလတိ-လှုပ်၏၊ တံ-ထိုရေလွှာကို၊ အပနေတုံ ဝဇ္ဇတိ။

ပေါက္ခရဏိံ အာဒိနံ-လေးထောင့်ကန် အစရှိသည်တို့၏၊ တဋ္ဌံ-ကမ်းပါးသည်၊ ဘိဇ္ဇိတွာ-ပြတ်၍၊ ဝါ-ပြို၍၊ ဥဒကသာမန္တာ-ရေ၏ အနီး၌၊ ပတတိ-ကျ၏၊ [ကမ်းပြိုကျသည်-ဟူလို၊] ဩမကစာတုမာသဩဝဋ္ဌံ-မိုးစွပ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ၄ လအောက်ယုတ်လျော့သော ကာလရှိသည်၊ သစေ (ဟောတိ)-အံ၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊ တံ-ထိုမြေကို) ဆိန္နိတုံဝါ-ဖြတ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဘိန္နိတုံဝါ-ခွဲခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ စာတုမာသတော-၄ လမှ၊ ဥဋ္ဌံ-အထက်၌၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ [မိုးတစ်ကြိမ်စွပ်ပြီးနောက် လေးလကြာလျှင် ဇာတပထဝီဖြစ်သောကြောင့် ဖြတ်ခြင်းငှာ မအပ်-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ (တဋ္ဌံ-သည်၊ ဘိဇ္ဇိတွာ-၍) ဥဒကေယေဝ-ရေ၌သာ၊ သစေ ပတတိ-အကယ်၍ ကျအံ၊ (ဧဝံသတိ-သော်) ဒေဝေ-မိုးသည်၊ (ဩဝဋ္ဌေ၌ စပ်၊

ဩဝဋ္ဌေ၏ ကံကား “ဥဒကေယေဝ”တည်း။) အတိရေကစာတုမာသံ-လေးလထက် လွန်သော ကာလ၌ (ကာလတုန်းက) ဩဝဋ္ဌေပိ-စွပ်အပ်ပါသော်လည်း၊ ဝါ-စွပ် အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဥဒကေယေဝ-ရေပြင်၌သာ၊ ဥဒကဿ-မိုးရေ၏၊ ပတိ တတ္တာ-ကျသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ကမ်းပါးပြတ် မြေကား ရေထည်း ရောက်နေသောကြောင့် မိုးသည် မြေကို မစွပ်၊ အပေါ်ရံ မြေပြင်ကိုသာ စွပ် သည်၊ ထို့ကြောင့် ကမ်းပါးပြိုထားသော ရေအတွင်းက မြေသည် ဆီနီတုံ ဘီနီတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဟူလို။] ပါသာဏပိဋိယံ-ကျောက်အပြင်ပေါ်၌၊ သောဏ္ဍိ-ရေကန်ကို၊ ခဏန္တိ-တူးကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုရေကန်၌၊ ပဌမမေဝ-ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ (မိုး မရွာမီ ရှေးဦးကပင်) သုခုမရဇံ-သိမ်မွေ့သော မြူမှုန်သည်၊ သစေ ပတတိ-အကယ်၍ ကျအံ့၊ တံ-ထိုမြူမှုန်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒေဝေန-မိုးသည်၊ ဩဝဋ္ဌ-စွပ်အပ်သည်၊ စေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်) စာတုမာသံစွယေန-၄ လလွန် သဖြင့်၊ ဝါ-၄ လလွန်ရာအခါ၌၊ အကပ္ပိယပထဝီသင်္ချိ-အကပ္ပိယပထဝီဟူသော အရေအတွက်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ (ဇာတပထဝီဖြစ်ပြီ-ဟူလို)၊ ဥဒကေ-သည်၊ ပရိယာ ဒိဏ္ဏေ-ကုန်ခန်းလတ်သော်၊ သောဏ္ဍိ-ရေကန်ကို၊ သောဓေန္တေဟိ-သုတ်သင် ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တံ-ထိုမြေကို၊ ဝိကောပေတုံ-ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ [ဤစကားကို ထောက်၍ “ယခုကာလ ပန်းအိုးထည်း၌ ထည့်ထားသော အပေါ် ရံကစ၍ မိုးစွပ်သမျှ မြေသည် ၄ လကြာလျှင် ဇာတပထဝီ ဖြစ်၏”ဟု မှတ်။]

ပဌမမေဝ-ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ (မိုးမရွာမီ ရှေးဦးကပင်) ဥဒကေန-ရေဖြင့်၊ သစေ ပူရတိ-အကယ်၍ ပြည့်နေအံ့၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ရဇံ-မြူမှုန်သည်၊ သစေ ပတတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တံ-ထိုမြေကို၊ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (ကသွာ-နည်း) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ရေဖြင့်ပြည့်သော ထိုရေကန်၌၊ ဒေဝေ-မိုးသည်၊ ဝဿ န္တေပိ-ရွာသော်လည်း၊ ဥဒကေယေဝ-၌သာ၊ (ရေ၏ အပေါ်၌သာ)၊ ဥဒကံ-မိုးရေ သည်၊ ပတတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ) [နောက်မှ ကျသော မြူမှုန်က ရေအတွင်းသို့ ဝင်သွားသဖြင့် မိုးမစွပ်အပ်သောကြောင့် ဇာတပထဝီ မဟုတ်-ဟူလို။] ပိဋိပါသာဏေ-ကျောက်ဖျာအပြင်ပေါ်၌၊ သုခုမရဇံ-သိမ်မွေ့သော မြူမှုန်သည်၊ ဟောတိ၊ ဒေဝေ-မိုးသည်၊ ဖုဿယန္တေ-ထိမှုကို ပြုလတ်သော်၊ (မိုး ထိလတ်သော်) အလ္လိယတိ-ငြိကပ်၏၊ (မိုးထိသဖြင့် ထိုမြူမှုန်သည် ကျောက်ဖျာ၌ ငြိကပ်သွား၏-ဟူလို) တမ္ပိ-ထိုမြူမှုန်ကိုလည်း၊ စာတုမာသံစွယေန ဝိကောပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ အကတပစ္စာရေ-မပြုမပြင်အပ်သော တောင်တုန်း၌၊ ဝမ္မိကော- တောင်ပို့သည်၊ ဥဋ္ဌိတော-ထသည်၊ ဝါ-ပေါက်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊ တံ-ထိုတောင်ပို့ကို) ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊

အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ (ဝမ္ဗိကော-သည်၊) သစေ ဥဋ္ဌဟကိ-အကယ်၍ ထအံ၊ ဝါ-ပေါက်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) သြမကစာတုမာသသြဝဋ္ဌော-မိုးစွပ်အပ်သည် ဖြစ်၍ ယုတ်လျော့သော ၄ လရှိသည်၊ (သမာနော) ယေဝ-ဖြစ်သော်သာ၊ ဝါ-ဖြစ်မှသာ၊ (ဝိကောပေတံ၊) ဝဋ္ဋတိ၊ (မိုးတစ်ကြိမ် စွပ်ပြီးနောက် ၄ လကျော်လျှင် မဖျက်ဆီးကောင်းတော့-ဟူလို။) သြမကစာတုမာသသြဝဋ္ဌောပုဒ်၏ သမာသ်ဖြစ် သင့်ကြောင်းကို နောက်၌ ပြအံ။

ရုက္ခာဒီသု-သစ်ပင် အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ အာရုဋ္ဌဥပစိကာမတ္တိကာယပိ-တက်သော ခြ၏ မြေညက်၌လည်း၊ (ခြသွားလမ်း ခြအိမ်၏ မြေညက်၌လည်း၊) ဧသေဝနယော-တည်း၊ (လေးလအောက် မိုးစွပ်အပ်သော ခြသွားလမ်း ခြအိမ် တို့ကို ဖျက်ဆီးကောင်းသည်-ဟူလို၊) ဂဏ္ဍုပ္ပါဒဂူထ ပေ၊ ဒီသုပိ-တိသတ္တဝါ၏ ချေး၊ ကြွက်ကျစ်စာ၊ နွားခွာဖြင့် ဖြတ်အပ်သော ဆူးအစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ [တိကျစ်စာကို “ဂဏ္ဍုပ္ပါဒဂူထ” ဟု ဆိုသည်၊ မူသိက + ဥက္ကုလဟူသည် ကြွက်တို့၏ တွင်းလုပ်သောအခါဝယ် တွင်းဘေး၌ စပုံထားအပ်သော မြေပုံတည်း၊] ဂါဝိနံ-နွားမတို့၏၊ ခုရစ္ဆိန္ဒကဒ္ဒမော-ခွာဖြင့် ဖြတ်အပ်သော ညွန်ကို၊ ဂေါကဏ္ဍကော နာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ (ဂေါကဏ္ဍကော-နွားခွာဖြင့် ဖြတ်အပ် သော ဆူးသည်၊) ဟေဋ္ဌိမတလေန-အောက်အပြင်အားဖြင့်၊ ဘူမိသမ္ပန္နော-မြေ ကြီးနှင့် ဆက်စပ်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဧကဒိဝသမ္ပိ-တစ်ရက် မျှရှိသော ဂေါကဏ္ဍကကိုလည်း၊ (ဝိကောပေတံ၊) န ဝဋ္ဋတိ၊ [ဧကဒိဝသမ္ပိ၌ ပိဖြင့်

အကတပတ္တာရေ။ ။မည်သူမျှ မသုံးစွဲဘဲ ပစ်ထားအပ်သော တောင်ဝှမ်းကို အကတ ပတ္တာရဟု ခေါ်သည်။ သုံးစွဲဖို့ရန် တံမြက်လှည်းခြင်း စသည် မပြုအပ်သောကြောင့် “အကတ” ဟု ဝိသေသနပြုထားသည်။ ထိုတောင်ဝှမ်းမျိုး၌ တောင်ပို့ ပေါက်တတ်သောကြောင့် “အကတ ပတ္တာရ” ကို ညွှန်ပြထားသည်။ အမှန်အားဖြင့်ကား မည်သို့သော တောင်ဝှမ်း တောင်ခေါင်း၌ မဆို တောင်ပို့ပေါက်လျှင် မိုးမစွပ်အပ်သောကြောင့် ဖျက်ဆီးကောင်းပါ၏။

ဂေါကဏ္ဍက။ ။နွားခွာဖြင့် နင်း၍ အပေါ်သို့ တက်လာသော ညွန်သည် ဆူး ကဲ့သို့ စူးတတ်သောကြောင့် “ဂေါကဏ္ဍက” မည်၏။ ထိုဂေါကဏ္ဍကသည် ၂ မျိုးရှိ၏။ နင်းလိုက် သောအခါ အောက်မြေနှင့် မဆက်မစပ် ပြတ်ထွက်သွားသော ခပ်မာမာ ညွန်တစ်မျိုး၊ ပြတ်ထွက် မသွားဘဲ အောက်ကမြေနှင့် ဆက်စပ်နေသော ညွန်တစ်မျိုးတည်း။ ထိုတွင် မြေနှင့် စပ်နေသော ဂေါကဏ္ဍကကို မဖျက်ဆီးကောင်း။

ဧကဒိဝသံပိ။ ။“ဩဝဋ္ဌ ဧကဒိဝသာတိက္ကန္တောပိ-မိုးစွပ်အပ်ပြီး၍ တစ်ရက်လွန်မျှ ဖြစ်သော ညွန်ကိုလည်း” ဟု ဖွင့်၏။ မိမိကား “နွားခွာဖြင့် ဖြတ်ပြီးနောက် တစ်ရက်ရှိသော် လည်း” ဟု ဆိုလိုမည် ထင်သည်။ မူလဇာတပထဝီနှင့် အဆက်မပြတ်သောကြောင့် လုံးလုံး မဖျက်ကောင်းဟု ဆိုလိုသည်။ အချို့ကား အပေါ်ပိုင်းမှာ ဇာတပထဝီ မဟုတ်သောကြောင့် ဖြတ်၍ ယူကောင်း၏ဟု ဆိုကြသေးသတတ်-ဒီကာ။

ဩမကစာတုမာသကို သမ္ဘာဝနာပြု။ လေးလအောက် ယုတ်လျော့သည်ကို မဆိုထားဘိ။ တစ်ရက်မျှရှိသေးသော ဂေါတမ္မကကိုတောင် မဖျက်ဆီးကောင်း-ဟူလို၊ ကသိတဌာနေပိ-ထွန်အပ်သော အရပ်၌လည်း၊ နဂ်လစ္ဆိန္ဒမတ္တိကာပိဏ္ဍ-ထွန်သွားဖြင့် ဖြတ်အပ်သော မြေညက်ဆိုင်ကို၊ ဂဏန္တဿ-ယူသော ရဟန်း၏။ ဧသေဝနယော။ [ထွန်ချေးခဲကံ ပြောနေ၍ စပ်နေလျှင် မယူကောင်း၊ မစပ်လျှင်ကား ယူကောင်းသည်။ “ကသိတဌာနေပိ-ထွန်အပ်ရာ အရပ်၌လည်း” ဟု မပေးနှင့်၊ ကသိတနှင့် ဌာနတို့ အရကောက် တစ်မျိုးတည်းဖြစ်သောကြောင့် “ထွန်အပ်သော အရပ်” ဟုသာ ပေး။]

အစ္ဆဒနံဝါ-အမိုးမရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝိနဋ္ဌစ္ဆဒနံဝါ-ပျက်သော အမိုးရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ပုရာဏသေနာသနံ-ရှေးကျောင်းဟောင်းသည်၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏။ အတိရေကစာတုမာသဩဝဋ္ဌ-မိုးစွပ်အပ်ပြီးသည် ဖြစ်၍ လေးလထက် ပိုလွန်သော ကာလရှိသည်။ (သမာနံ-သော်၊) ဇာတပထဝီ သင်္ချေမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ ထတော-ထိုကျောင်းဟောင်းမှ၊ အဝသေသံ-ကြွင်းကျန်သော၊ ဆဒနိဋ္ဌကံဝါ-အမိုးအုတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂေါပါနသီအာဒိကံ-အချင်ယနယ် အစရှိသော၊ ဥပကရဏံဝါ-အဆောက်အဦကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ဂဏိတုံ၌ လှမ်းစပ်၊) ဣဋ္ဌကံ-အုတ်ကို၊ ဂဏှာမိ-ယူ၏။ ပဒရတ္ထရဏံ-ပျဉ်ချပ်အခင်းကို၊ (ဂဏှာမိ) ပါသာဏထန္တံ-ကျောက်တိုင်ကို၊ (ဂဏှာမိ) ဂေါပါနသီ-ကို၊ (ဂဏှာမိ) ဘိတ္တိပါဒ်-နံရံခြေကို၊ (ဂဏှာမိ) ဣတိ-သို့သော၊ သညာယ-အမှတ်သညာဖြင့်၊ ဂဏိတုံ ဝဋ္ဌတိ၊ တေန-ထိုအုတ်အစရှိသည်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ မတ္တိကာ-သည်၊ ပတတိ-ပြိုကျလာအံ့၊ အနာပတ္တိ၊ မြေကို ယူမည်ဟု အမှတ်မရှိသောကြောင့် မြေပြိုကျသော်လည်း အာပတ် မသင့်။ ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊ ဘိတ္တိမတ္တိကံ-နံရံမြေညက်ကို၊ ဂဏန္တဿ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ယာ ယာ-အကြင်အကြင်မြေညက်ကို၊ အတိန္တာ-မိုးမစွပ်အပ်၊ တံ တံ-ထိုထိုမြေညက်ကို၊ သစေ ဂဏှာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အနာပတ္တိ၊ အန္တောဂေဟ-အိမ်၏ အတွင်း၌၊ မတ္တိကာပုဇ္ဈော-မြေညက်ပုံသည်၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏။ တသ္မိ-ထိုမြေညက်ပုံကို၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့၌၊ ဩဝဋ္ဌ-မိုးစွပ်အပ်ပြီးသော်၊ (မိုးစွပ်အပ်ပြီးမှ) ဂေဟံ-အိမ်ကို၊ ဆာဒေန္တိ-မိုးကြကုန်၏။ သဗ္ဗော-(အထက် အောက် အတွင်း အပြင်) အလုံးစုံ

အတိရေကစာတုမာသဩဝဋ္ဌ။ ။ဤပုဒ်၌ အတိရေကစာတုမာသံဟု ဩဝဋ္ဌနှင့် သမာသ် မတွဲဘဲ စာအုပ်များ၌ ရှိ၏။ မိမိကား-မာသဇာတောပုဒ်ကဲ့သို့ “အတိရေကစာတုမာသံ+ဩဝဋ္ဌဿ + ယဿာတိ အတိရေကစာတုမာသဩဝဋ္ဌ” ဟု သမာသ်ရှိသင့်မည် ထင်သည်။ မိုးစွပ်အပ်ပြီး၍ လေးလထက် ပိုလွန်သော ကာလရှိသော ကျောင်းဟောင်း-ဟူလို၊ ရှေ့ “ဩမကစာတုမာသံ ဩဝဋ္ဌောယေဝ” ၌လည်း “ဩမကစာတုမာသဩဝဋ္ဌောယေဝ” ဟု သမာသ်ပင် ရှိစေလိုသည်။

သော မြေညက်ပုံသည်၊ တိန္ဒော-မိုးစွပ်အပ်သည်၊ သစေ (ဟောတိ)-အံ၊ (ဧဝံသတိ) စာတုမာသစ္စယေန-၌၊ ဇာတပထဝီယေဝ-ပင်တည်း၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ အသာ-ထိုမြေညက်ပုံ၏၊ ဥပရိဘာဂေါယေဝ-အထက်အဖို့သည်သာ၊ တိန္ဒော-မိုးစွပ်အပ်သည်၊ (ဟောတိ-အံ၊) အန္တော-အတွင်းအဖို့သည်၊ အတိန္ဒော-မိုးမစွပ်အပ်သည်၊ (ဟောတိ-အံ၊) ယတ္ထကံ-အကြင်မျှလောက်သော အရပ်ကို၊ တိန္ဒ-မိုးစွပ်အပ်၏၊ တံ-ထိုမျှလောက်သော အရပ်ကို၊ ကပ္ပိယကာရကေဟိ-ကပ္ပိယကာရကတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ (ကာရိတံကံ၊) ကပ္ပိယဝေါဟာရေန-အပ်သော အသုံးအနှုန်းဖြင့်၊ အပနာမေတွာ-ဖယ်ရှားစေပြီး၍၊ ဤမြေကို သိစမ်း စသော အသုံးအနှုန်းဖြင့် ပယ်ရှားစေ၍၊ သေသံ-ကြွင်းသော မြေညက်ကို၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ဝဋ္ဋဉ္စေတုံ-သုံးစွဲခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဥဒကေန-ဖြင့်၊ တေမေတွာ-စိုစေ၍၊ ကောဗဒ္ဓါယေဝ-တစ်စပ်တည်း ဖွဲ့စပ်အပ်သော မြေသည်သာ၊ ဇာတပထဝီ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတရာ-အခြားသော မြေသည်၊ (ရေဖြင့် မစိုအပ်ဘဲ တစ်စပ်တည်း မဖွဲ့စပ်အပ်သော မြေသည်၊) ဇာတပထဝီ-သည်၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

☞ အဗ္ဘောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ (အမိုးမရှိသော အရပ်၌၊) မတ္တိကာပါကာရော-မြေညက်တံတိုင်းသည်၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ အတိရေကစာတုမာသဩဝဋ္ဌော-မိုးစွပ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ၄ လထက် ပိုလွန်သော ကာလရှိသည်၊ (သမာနော-ဖြစ်လတ်သော်၊) ဇာတပထဝီ သင်္ချီ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ဤ၌လည်း “အတိရေက စာတုမာသဩဝဋ္ဌော” ဟု ရှိရမည်။ ပန-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုမြေညက်တံတိုင်း၌၊ လဂ္ဂပံသု-ငြိကပ်နေသော မြူမှုန်ကို၊ အလ္လဟတ္ထေန-စိုသော လက်ဖြင့်၊ ဆုပ်တွာ-တို့၍၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ လက်ဖြင့် ကုတ်၍ ခြစ်၍ ယူခြင်းငှာကား မအပ်-ဟူလို့၊ ဣဋ္ဌကပါကာရော-အုတ်တံတိုင်းသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ယေဘုယျေန ကထလဋ္ဌာနေ-များသောအားဖြင့် အိုးခြမ်းကွဲ၏ အရာ၌၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ (တသ္မာ၊) ယထာသုခံ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အဗ္ဘောကာသေ-၌၊ ဌိတမဏ္ဍပထမ္ဘိ-တည်သော မဏ္ဍပ်တိုင်ကို၊ ဣတောစိတောစ-ဤမှ ဤမှလည်း၊ သဉ္စာလေတွာ-လှုပ်စေ၍၊ ပထဝီ-ကို၊ ဝိကောပေန္တေန-ဖျက်ဆီးလျက်၊ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဇုကမေဝ-ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင်၊ ဥဒ္ဓရိတုံ-နုတ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိဘက် ဒိဘက် လှုပ်ရှားစေသောအားဖြင့် မနွဲ့ဘဲ အထက်သို့ တည့်တည့် ဆွဲနုတ်ခြင်းငှာ အပ်၏၊ အညမ္ပိ-မဏ္ဍပ်တိုင်မှ အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ သုက္ခရုက္ခံဝါ-ခြောက်သော သစ်ပင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သုက္ခခါဏုကံဝါ-ခြောက်သော သစ်ငုတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဍန္တဿ-ယူသော ရဟန်း၏၊ ဧသေဝနယော၊ [မနွဲ့ဘဲ နုတ်ခြင်းငှာ အပ်၏-ဟူလို့၊ စိုသော သစ်ပင်ငုတ်ကို နုတ်ရာ၌ ဘူတဂါမ အာပတ်သင့်သောကြောင့် “သုက္ခ” ဟု ဝိသေသန ပြုသည်။]

နဝကမ္မတ္ထံ-အသစ်အသစ်ဖြစ်သော အမှုအကျိုးငှာ၊ (ကျောင်းအို့ကို ခုထားခြင်း၊ ကျားထောက်ခြင်း စသော အကျိုးငှာ၊) ပါသာဏဝါ-ကျောက်တုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခဝါ-သစ်တုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒဏ္ဍကေဟိ-ဒုတ်တို့ဖြင့်၊ ဥစ္စာလေတွာ-မြှောက်ကော်၍၊ (ကုတ်တို့ဖြင့် ကော်၍၊) ပဝဋ္ဌေန္တာ-လိမ့်စေကုန်လျက်၊ (လိမ့်လျက်၊) ဂစ္ဆန္တိ-သွားကြကုန်၏။ တတ္ထ-ထိုသို့လိမ့်သွားရာ၌၊ ပထဝီ-သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ပျက်၏။ သုဒ္ဓစိတ္တာ-သန့်ရှင်းသော စိတ်ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) သစေ ပဝဋ္ဌေန္တိ-အကယ်၍ လိမ့်စေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အနာပတ္တိ၊ မြေကြီးကို ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်နှင့် မရောခြင်းကို “သုဒ္ဓစိတ္တ” ဟု ဆိုသည်။ အထပန-သို့မဟုတ်၊ တေန အပဒေသေန-ထိုညွှန်ပြအပ်သော အမြွက်ဖြင့်၊ (“ကျောက်တုံးလိမ့်တာဘဲ၊ သစ်ပင်လိမ့်တာဘဲ မြေပျက်လို့ အရေးမကြီးပါ” ဟု အမြွက်ထောင်သဖြင့်၊) ပထဝီ-ကို၊ ဘိန္ဒိတုကာမာယေဝ-ဖျက်ဆီးလိုကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ၊) သာခါဒီနိ-သစ်ခက် အစရှိသည်တို့ကို၊ ကမ္မန္တာနမ္ပိ-ဆွဲငင်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ ပထဝီယံ-မြေပေါ်၌၊ ဒါရုနိ-ထင်းတို့ကို၊ ဖာလေန္တာနမ္ပိ-ခွဲကုန်သော ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ ဧသေဝနယော-ပင်တည်း။

ပထဝီယံ-၌၊ အဋ္ဌိသုစိကဏ္ဍကာဒိသုပိ-အရိုး၊ အပ်၊ ဆူး အစရှိသည်တို့တွင်လည်း၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုကို၊ အာကောဋေတုံဝါ-စိုက်နှက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပဝေသေတုံဝါ-သွင်းခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပဿာဝဓာရာယ-ကျင်ငယ်အယာဉ်၏၊ ဝေဂေန-အဟုန်ဖြင့်၊ (ကျင်ငယ်ကို ပြင်းပြင်း စွန့်သဖြင့်၊) ပထဝီ-ကို၊ ဘိန္ဒိဿာမိ-ဖျက်ဆီးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့အဟုန်ပြင်းပြင်း၊ ပဿာဝမ္ပိ-ကျင်ငယ်ကိုသော်မှလည်း၊ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပိဖြင့် အခြားသော ရေသွန်ခြင်း စသည်ကို သမ္ဘာဝနာပြုလျက် ဆည်းသည်။ (ဧဝံ-ဤသို့အဟုန်ပြင်းပြင်း၊ ပဿာဝံ-ကို၊) ကရောန္တဿ-ပြုစဉ်၊ (ပထဝီ-သည်၊) ဘိဇ္ဇတိ-ပျက်အံ့၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ပိသမဘူမိ-မညီညွတ်သော မြေကို၊ သမံ-ညီညွတ်အောင်၊ ကရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သမ္ပုဉ္ဇနိယာ-တံမြက်စည်းဖြင့်၊ ယံသိတုမ္ပိ-ပွတ်တိုက်ခြင်းငှာလည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပွတ်တိုက်သောအားဖြင့် ခပ်နာနာ ဖိ၍လှည်းခြင်းငှာလည်း မအပ်-ဟူလို။ ဟိ-မှန်၊ ဝတ္တသိသေနေဝ-ဝတ်ကို အဦးပြုသဖြင့်သာလျှင်၊ သမ္ပုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-တံမြက်လှည်းရာ၏၊ (လှည်းရမည်၊) ကေစိ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ကတ္တရယဋ္ဌိယာ-တောင်ဌေးဖြင့်၊ ဘူမိ-ကို၊ ကောဋေန္တိ-ရိုက်နှက်တတ်ကြကုန်၏၊ (ရိုက်နှက်သကဲ့သို့ နာနာထောက်တတ်ကြကုန်၏၊) ပါဒဂုံဌကေန-ခြေမဖြင့်၊ ဝိလိခန္တိ-ခြစ်တတ်ကြကုန်၏၊ စင်္ကမိတဌာနံ-စင်္ကြန်သွားအပ်သော အရပ်ကို၊ ဒသေဿာမ-ပြကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပုနပျုနံ-ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ ဘူမိ-ကို၊ ဘိန္ဒန္တာ-ဖျက်ဆီးကုန်လျက်၊ စင်္ကမိန္တိ-စင်္ကြန်သွားတတ်ကြကုန်၏၊ သဗ္ဗံ-

အလုံးစုံသော အမှုသည်၊ (ဘူမိကောဋ္ဌန စသော အလုံးစုံသည်၊) န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-
ဆက်၊ ဝီရိယသမ္ပဂ္ဂဟတ္ထံ-ဝီရိယကို ချီမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သမဏဓမ္မ-ရဟန်း
တရားကို၊ ကရောန္တေန-ပြုလျက်၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန-သန့်ရှင်းသော စိတ်ဖြင့်၊ (သူတစ်ပါး
တို့က အထင်ကြီးစေလိုသော စိတ်မဖက်၊ သက်သက်၊) စက်မိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (ထိုင်နေ
လျောင်းနေလျှင် ဝီရိယလျော့သွားတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝီရိယကို ချီမြှောက်ခြင်း
အကျိုးငှာ ရှေးအခါက စကြွန်သွားလျက် တရားနှလုံးသွင်းလေ့ရှိကြသည်။) ဟတ္ထံ-
လက်ကို၊ ဓောဝိဿာမ-ဆေးကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပထဝီယံ-၌၊ ယံသန္တိ-
ပွတ်တိုက်ကြကုန်၏၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ အယံသန္တေန-မပွတ်တိုက်ဘဲ၊
အလ္လဟတ္ထံ-စိုသော လက်ကို၊ ပထဝီယံ-၌၊ ထပေတွာ-၍၊ ရဇံ-ကို၊ ဂဟေတုံ
ဝဋ္ဋတိ၊ ကေစိ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ကဏ္ဍကဏ္ဍအာဒိဟိ-ယားနာ ဝဲနာ အစရှိသည်
တို့ဖြင့်၊ (အာဒိဖြင့် မိတ်ပေါက်ခြင်း စသည်ကို ယူ၊) အာဗာဓိကာ-အနာရှိကုန်သည်၊
(ဟုတွာ၊) ဆိန္ဒတဋ္ဌာဒိသု-ပြတ်သော ကမ်းပါး အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂီနိ-
အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို၊ ယံသန္တိ-ပွတ်တိုက်တတ်ကြကုန်၏၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ (ဣတိ-ဤကား၊
ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဤသို့ပြန်အုပ်ဖို့ရာ “ဣတိ” ပါသင့်၏။)

၈၇။ ခဏတိဝါ ခဏာပေတိဝါတိ-ကား၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ပါဒဂုံဋ္ဌကေန
ဝိ-ခြေမဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မုဉ္ဇနိသလာကာယဝိ-တံမြက်စည်းတံဖြင့်လည်း
ကောင်း၊ သယံဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ ခဏတိ-တူးခြစ်အံ့၊ အညေနဝါ-အခြားသူ
သည်မူလည်း၊ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ ခဏာပေတိ-တူးခြစ်စေအံ့၊ ဘိန္ဒုတိဝါ ဘေဒါပေတိ
ဝါတိ-ကား၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဥဒကမ္ပိ-ရေကိုသော်လည်း၊ ဆဉ္ဇေန္တော-စွန့်
လျက်၊ သယံဝါ-မူလည်း၊ ဘိန္ဒုတိ-ဖျက်အံ့၊ အညေနဝါ၊ ဘိန္ဒုပေတိ-ဖျက်စေအံ့၊
ဒဟတိဝါ ဒဟာပေတိဝါတိ-ကား၊ အန္တမသော၊ ပတ္တမ္ပိ-သပိတ်ကိုသော်လည်း၊
ပစန္တော-ဖုတ်လျက်၊ (ဖုတ်စဉ်၊) သယံဝါ၊ ဒဟတိ-မီးတိုက်အံ့၊ အညေနဝါ၊ ဒဟာ
ပေတိ-မီးတိုက်စေအံ့၊ ယတ္ထကေသု-အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဌာနေ
သု-အရပ်တို့၌၊ အဂ္ဂိ-မီးကို၊ ဒေတိဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း ပေးအံ့၊ ဒါပေတိဝါ-သူ
တစ်ပါးကိုမူလည်း ပေးစေအံ့၊ တတ္ထကာနိ - ထိုမျှအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊
ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ) ဟိ-မှန်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ပစန္တေနပိ-ဖုတ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊
ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ပတ္တဌာနေယေဝ-ဖုတ်အပ်ဖူးရာ အရပ်၌သာလျှင်၊ ပစိတဗ္ဗော-ဖုတ်
ထိုက်၏၊ အဒဗ္ဗာယ-မီးမလောင်အပ်ဖူးသော၊ ပထဝီယာ-၌၊ အဂ္ဂိ ထပေတုံ န
ဝဋ္ဋတိ၊ ပန - ဆက်၊ ပတ္တပစနကပါလဿ - သပိတ်ဖုတ်ရာ အိုးကင်း၏၊ ဥပရိ-
အထက်၌၊ အဂ္ဂိ ထပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒါရူနံ-ထင်းတို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ (အဂ္ဂိ၊)
ထပေတိ-ထားတတ်၏၊ (သပိတ်ဖုတ်ကြောင်း ထင်းတို့၏ အပေါ်၌ မီးကို ထား
တတ်၏။) သော အဂ္ဂိ-သည်၊ တာနိ-ထိုထင်းတို့ကို၊ ဒဟန္တော-လောင်လျက်၊ ဂန္ဓာ-

သွား၍၊ ပထဝီ-ကို၊ ဒဟတိ-လောင်အံ့၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ (ဘာကြောင့်နည်း- ထင်းတို့က လောင်စာဖြစ်သောကြောင့်တည်း-ဟူလို၊) ဣဋ္ဌကကပါလာဒီသုပိ-အုတ်ဖုတ်ရာ ခွက် အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ (အုတ်ကျင်း အစရှိသည်တို့၌လည်း၊) ဧသေဝနယော၊ (အာဒိဖြင့် ကျောက်တို့ကို ထုံးဖြစ်အောင် ဖုတ်ရာ ကျောက်ကျင်း စသည်ကို ယူ၊) ဟိ-မှန်၊ တတြာပိ-ထိုအုတ်ကျင်း အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဣဋ္ဌကာဒီနိယေဝ-အုတ် အစရှိသည်တို့၏သာ၊ ဥပရိ (အဂ္ဂိ) ထပေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ကသ္မာ-နည်း၊ တေသံ-ထို အုတ် အစရှိသည်တို့၏၊ အနုပါဒါနတ္တာ-လောင်စာ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တာနိ-ထိုအုတ် အစရှိသည်တို့သည်၊ အဂ္ဂိဿ-၏၊ ဥပါဒါန သချိ-လောင်စာဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆန္တိ။

သုက္ခခါဏုသုက္ခရက္ခာဒီသုပိ-အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ အဂ္ဂိ ဒါတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ (လောင်စာဖြစ်သောကြောင့် မအပ်-ဟူလို၊) ပန-ဆက်၊ ပထဝီ-သို့၊ အပတ္တမေဝ-မရောက်သေးမီသာလျှင်၊ နိဗ္ဗာပေတွာ-ငြိမ်းစေ၍၊ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ (အဂ္ဂိ-ကို) သစေ ဒေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝဇ္ဇတိ၊ ပစ္ဆာ-မီးကို ပေးပြီးနောက်မှ၊ နိဗ္ဗာပေတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာတိ-မငတ်နိုင်အံ့၊ အဝိသယတ္တာ-စွမ်းနိုင်သော အရာ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ တိဏုက္ကံ-မြက်မီးရှူးကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားသော ရဟန်းသည်၊ ဟတ္ထေ-လက်ကို၊ ဒယုမာနေ-မီးလောင် အပ်သော်၊ ဘူမိယံ-မြေပေါ်၌၊ ပါတေတိ-ကျစေအံ့၊ အနာပတ္တိ၊ (ဤနေရာ၌လည်း “အဝိသယတ္တာ-လက်ကို မီးလောင်နေသဖြင့် ကိုင်၍ ထားခြင်းငှာ တတ်နိုင်သော အရာ မဟုတ်တော့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အနာပတ်ဖြစ်သည်-ဟူလို၊) ပတိတဋ္ဌာ နေယေဝ-မီးကျရာ အရပ်၌သာလျှင်၊ ဥပါဒါနိ-လောင်စာကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ အဂ္ဂိ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ ဂုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ ဒဗ္ဗပထဝီယာ-မီးလောင် အပ်ပြီးသော မြေ၏၊ ယတ္ထကံ ဌာနံ-အကြင်မျှလောက်သော အရပ်ကို၊ ဥသုမာယ-

အဝိသယတ္တာ အနာပတ္တိ။ ။သုက္ခခါဏု စသည်တို့က မြေပေါ်မှာ အတော်ရှည် လျားသည်ဖြစ်၍ အထက်ပိုင်းကိုသာ ရှို့ပြီးလျှင် မြေကြီးသို့ မရောက်မီ ငြိမ်းအံ့ဟု ကြံ၍ မီးရှို့ခြင်းငှာ အပ်၏၊ ရှို့ရင်း ရှို့ရင်း မီးက အားကောင်းလာသဖြင့် မြေကြီး မရောက်မီ ငြိမ်း ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်လျှင်လည်း အဝိသယဖြစ်သောကြောင့် (တတ်နိုင်သော အရာ မဟုတ်သော ကြောင့်) အနာပတ်တည်း။

ဋီကာ။ ။ဋီကာ၌ “နဂိုက မြေကြီး မရောက်မီ ငြိမ်းအံ့”ဟု သုဒ္ဓစိတ်ဖြင့် မီးရှို့လျှင် နောင်အခါ ငြိမ်းနိုင်စေကာမူ မငြိမ်းတော့ဘဲ မြေကြီးပါလောင်ချင် လောင်ပစေတော့ဟု သဘောထားသော်လည်း အနာပတ်ဟုပင် ဆို၏၊ ထိုအဆိုသည် သင့်သည်သာ၊ ဘာကြောင့် နည်း- မီးရှို့မှု ကာယပယောဂပြုစဉ်က သုဒ္ဓစိတ်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ လောင်ချင် လောင် ပစေတော့ဟု နောက်မှဖြစ်သော စိတ်မှာ ကာယပယောဂ ဝစီပယောဂ မဖက် စိတ်သက်သက် သာ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “မနောဒွါရေ အနာပတ္တိ” အရ အနာပတ်ဖြစ်နိုင်သည်။

မီး၏ အငွေ့သည်၊ (မီး၏ အရှိန်သည်) အနုဂတံ-အစဉ်လိုက်အပ်ပြီ၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော ထိုအရပ်ကို၊ ဝိကောပေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ တတ္ထေဝ-ထိုမဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာ၌ပင်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပန-ဆက်၊ အဇာနနကော-မီးလုပ်နည်းကို နားမလည်သော၊ ယော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အရဏီသဟိတေန-ပွတ်ခုံနှင့် တကွဖြစ်သော ပွတ်ကျည်ဖြင့်၊ အဂ္ဂိ-ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ-ဖြစ်စေပြီး၍၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောက်ယူ၍၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရောမိ-ပြုရမည်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြော၏၊ (တံ-ထိုရဟန်းကို၊ အညော-အခြားရဟန်းသည်၊) ဇာလေဟိ-မီးကို တောက်စေလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဟတ္ထော-လက်ကို၊ ခုယုတိ-လောင်အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြောပြန်အံ့၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊ (ဟတ္ထော-ကို) န ခုယုတိ-မီးမလောင်အပ်၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကရောဟိ-ပြုလော၊ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ဘူမိယံ-၌၊ ပါတေဟိ-ကျစေလော၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ (ပြောလျှင် မြေကြီးကို မီးရှို့စေရာ ရောက်သောကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်၏၊) ဟတ္ထေ-ကို၊ ခုယုမာနေ-မီးလောင်အပ်သော်၊ သစေ ပါတေတိ-အကယ်၍ မီးကို ကျစေအံ့၊ (မီးကို မြေကြီးပေါ်၌ ချပစ်လိုက်အံ့) (ဧဝံသတိ-ဤသို့ကျစေလတ်သော်) ပထဝီ-ကို၊ ဒဟိဿာမိ-မီးရှို့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အပါတိတတ္တာ-မကျစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ ပန-ဆက်၊ ပတိတဋ္ဌာနေ-မီးကျရာ အရပ်၌၊ အဂ္ဂိ-ကို၊ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္တိယံ-ကုရန္တိအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

၈၈။ အနာပတ္တိ ဣမံ ဇာနာတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်) ဣမဿ ထမ္ဘဿ-ဤတိုင်၏၊ အာဝါဠ-တွင်းကို၊ ဇာန-သိလော၊ မဟာမတ္တိကံ-မြေညက်ဆိုင်ကြီးကို၊ ဇာန၊ ထုသမတ္တိကံ-ဖွဲ့နှင့် ရောသော မြေညက်ကို၊ ဇာန၊ မဟာမတ္တိကံ-ကို၊ ဒေဟိ-ပေးလော၊ ထုသမတ္တိကံ ဒေဟိ၊ မတ္တိကံ-မြေညက်ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့လော၊ ပံသုံ-မြေမှုန့်ကို၊ အာဟရ၊ မတ္တိကာယ-မြေညက်ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိ၏၊ ပံသုနာ အတ္ထော၊ ဣမဿ ထမ္ဘဿ-၏၊ အာဝါဠ-ကို၊ ကပ္ပိယံ ကရောဟိ-အပ်အောင် ပြုလော၊ (ကပ္ပိစမ်းလော) ဣမံ မတ္တိကံ-ကို၊ ကပ္ပိယံ ကရောဟိ၊ ဣမံ ပံသုံ၊ ကပ္ပိယံ ကရောဟိ-လော၊ ဣတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အာဝါဠ ဇာန စသည်။ ။တွင်းတူးလိုလျှင် “တွင်းတူးလော” ဟု မခိုင်းရ၊ “တွင်းကို သိလော၊ တိုင်စိုက်ဖို့ရာ တွင်း အလိုရှိ၏၊ တွင်းကို ကပ္ပိစမ်း” ဟု ခိုင်းရမည်၊ ထုသမတ္တိကာဟူသည် ဖွဲ့တို့ဖြင့် ရော၍ နယ်အပ်သော မြေညက်တည်း၊ ထိုကဲ့သို့ မြေညက်လုပ်ဖို့ရာ မြေတူးခိုင်းခြင်းကို “ထုသမတ္တိကံ ဇာန” ဟု ဆိုသည်၊ ဤ၌လည်း “သိလော၊ ကပ္ပိလော၊ ဆောင်ယူခဲ့လော” ဟု ခိုင်းရမည်။

အသဗ္ဗိစ္စာတိ-ကား၊ ပါသာဏရုက္ခာဒိ-ကျောက်တုံး၊ သစ်တုံး အစရှိသည် တို့ကို၊ ပဝဋ္ဌန္တဿဝါ-လိမ့်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ကတ္တရဒဏ္ဍေန-တောင်ဌေး ဖြင့်၊ အာဟစ္စ အာဟစ္စ-ထောက်၍ ထောက်၍၊ ဂစ္ဆန္တဿဝါ-သွားစဉ်သော်လည်း ကောင်း၊ ပထဝီ-သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ပျက်အံ့၊ သာ-ထိုမြေကြီးသည်၊ (ဘိန္နာနာမ ဟောတိ၌ စပ်၊) တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ (အဘိန္နတ္တာ၌ စပ်၊) ဘိန္နဿာမိ-ဖျက်အံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့ကြံ၍၊ သဗ္ဗိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍၊ အဘိန္နတ္တာ-မဖျက် အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသဗ္ဗိစ္စ ဘိန္နာနာမ-အသဗ္ဗိစ္စ ဘိန္နာမည်သည်၊ ဟောတိ၊ [ယောဇနာ၌ “တေနာတိ ပဝဋ္ဌနာဒိနာ” ဟု ဖွင့်၏၊ စဉ်းစားပါ။] ဣတိ- ဤသို့၊ အသဗ္ဗိစ္စ-ပျက်စေမှုန်းကို သိသော သညာနှင့်တကွ မစေ့ဆော်မှု၍၊ ဘိန္နန္တ ဿ-ဖျက်သော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ [ပါဠိတော်၌ အသဗ္ဗိစ္စ၏ စပ်ဖို့ရာ “ဘိန္နန္တ ဿ” ထည့်ပါ-ဟူလို့။] အသတိယာတိ-ကား၊ အညဝိဟိတော-အခြားသော အာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (အခြားသော အာရုံကို နှလုံးသွင်းနေသည်၊ ဟုတွာ၊) ကေနစိ-တစ်ဦးတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ကိဉ္စိ-တစ်ဦးတစ်ဦးသော အကြောင်းအရာကို၊ ကထေမန္တာ-ပြောဆိုနေစဉ်၊ ပါဒဝုဋ္ဌကေနဝါ-ခြေမဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ကတ္တရယဋ္ဌိယာဝါ-တောင်ဌေးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပထဝီ- ကို၊ ဝိလိခန္တော-ခြစ်လျက်၊ တိဋ္ဌတိ-တည်အံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ အသတိယာ-သတိကင်း သဖြင့်၊ ဝိလိခန္တဿဝါ-ခြစ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဘိန္နန္တဿဝါ-ဖျက်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနော-၏၊) အနာပတ္တိ။

အဇာနန္တဿာတိ-ကား၊ အန္တောဂေဟေ-အိမ်၏ အတွင်း၌၊ ဩဝဋ္ဌံ-မိုးစွပ်အပ် ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ၊) ဆန္တံ-မိုးအပ်သော၊ (မိုးစွပ်အပ်ပြီးမှ မိုးအပ်သော၊) ပထဝီ- ကို၊ အကပ္ပိယပထဝီတိ - ဟူ၍၊ န ဇာနာတိ - မသိ၊ ကပ္ပိယပထဝီတိ - ဟူသော၊ သညာယ-အမှတ်ဖြင့်၊ ဝိကောပေတိ-ဖျက်ဆီးအံ့၊ (ဧဝံ အဇာနန္တဿ အနာပတ္တိ၌ စပ်၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ခဏာမိ-တူး၏၊ ဘိန္နာမိ-ဖျက်၏၊ ဒဟာမိ-မီးရှို့၏၊ ဣတိ- သို့၊ န ဇာနာတိ-မသိအံ့၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ သင်္ဂေါပနတ္ထာယ-လုံခြုံစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ခဏိတ္တာဒိနိဝါ-တူးရှင်း အစရှိသည်တို့ကိုမူလည်း၊ ထပေတိ-ထားအံ့၊ ခုယုမာနဟတ္ထော-မီးလောင်အပ်သော လက်ရှိသည်၊ (ဟုတွာဝါ-ဖြစ်၍မူလည်း၊) အဂ္ဂိ-ကို၊ ပါတေတိ-ကျစေအံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ အဇာနန္တဿ-မသိသော ရဟန်း၏၊ အနာ ပတ္တိ၊ သေသံ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။ ပထဝီဓဏနသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။ ဝဏ္ဏနာက္ကမေန- ဖွင့်ခြင်း၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ ပဌမော-ရှေးဦးစွာသော၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ-သည်၊ သမတ္ထော-ပြည့်စုံပြီ။

မုသာဝါဒဝဂ် ပြီးပြီ။

၂။ ဘူတဂါမဝဂ်

၁။ ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၈၉။ သေနာသနဝဂ္ဂဿ-၏။ ပဌမသိက္ခာပဒေ-၌၊ အနာဒိယန္တောတိ-ကား၊ တဿာ-ထိုနတ်မ၏။ ဝစနံ-စကားကို၊ အဂဏှန္တော-မယူသည်၊ (နားမထောင်သည်၊ ဂရုမစိုက်သည်။) [ဟုတွာ-၍၊ ဆိန္ဒိယေဝ-ဖြတ်မြဲ ဖြတ်သည်သာ၊ ဤသို့ပါဠိတော်၌ စပ်၊] ဒါရကဿ ဗာဟုံ အာကောဋေသီတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တံ-မြှောက်ချီအပ်သော၊ ဖရသုံ-ပုဆိန်ကို၊ နိဂ္ဂဟေတုံ-မြဲစွာယူခြင်းငှာ၊ (မခုတ်မိအောင် ကောင်းစွာ ဆောင်ထားခြင်းငှာ၊ ထိန်းထားခြင်းငှာ၊) အသက္ကောန္တော-မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) မနုဿာနံ-တို့၏၊ စက္ခုဝိသယာတိတေ-မျက်စိအရာကို လွန်သော၊ (မျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်သော၊) မဟာရာဇသန္တိကာ-ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး၏ အထံမှ၊ လဒ္ဓေ-ရအပ်သော၊ ရုက္ခဌကဒိဗ္ဗဝိမာနေ-ယစ်ပင်၌ တည်သော နတ်ဗိမာန်၌၊ နိပန္နဿ-အိပ်နေသော၊ ဒါရကဿ-နတ်ကလေး၏၊ ဗာဟုံ-လက်မောင်းကို၊ ထနမူလေယေဝ-သားမြက်ရင်း၌ပင်၊ ဆိန္ဒိ-ဖြတ်မိပြီ။

န ခေါ် ၊ပေ၊ ပတိရူပန္တိ အာဒိမ္ပိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ-အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်သော အဖွင့်တည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဟိမဝန္တေ-၌၊ ပက္ခဒိဝသေသု-လဆန်းပက္ခ၊ လဆုတ်ပက္ခနေ့တို့၌၊ (လပြည့် လကွယ်နေ့ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။) ဒေဝတာသန္တိပါတော-နတ်တို့၏ အစည်းအဝေးသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထိုနတ်တို့၏ အစည်းအဝေး၌၊ ရုက္ခဓမ္မံ-ရုက္ခဓမ်ကို၊ (သစ်ပင်၏ သဘောကို၊) ပုစ္ဆန္တိ-မေးကြကုန်၏၊ (ကိ-နည်း၊) တံ-သည်၊ ရုက္ခဓမ္မေ-ရုက္ခဓမ်၌၊ ဌိတာ-တည်သလော၊ န ဌိတာ-မတည်သလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆန္တိ) [ဒေဝတာကို ငဲ့၍ ဌိတာဟု ထားသည်၊] ရုက္ခဓမ္မောနာမ-မည်သည်၊ ရုက္ခေ-ကို၊ ဆိဇ္ဇမာနေ-လူတို့က ဖြတ်အပ်သော်၊ ရုက္ခဒေဝတာယ-သစ်ပင်၌ နေသော နတ်၏၊ (ရုက္ခစိုး၏။)

ဋီကာ။ ။ ရုက္ခဌကဒိဗ္ဗဝိမာနေဟိ စ သာဓဌကဝိမာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ရုက္ခဿ ဥပရိနိဗ္ဗတ္တံ ဟိ ဝိမာနံ ရုက္ခပဋိဗဒ္ဓတ္တာ "ရုက္ခဌကဝိမာနံ"န္တိ ဝုစ္စတိ၊ သာဓဌကဝိမာနံ ပန သဗ္ဗသာခါသန္တိဿိတံ ဟုတွာ တိဌတိ၊ တတ္ထ ယံ ရုက္ခဌကဝိမာနံ ဟောတိ၊ တံ ယာဝ ရုက္ခဿ မူလမတ္တမ္ပိ တိဌတိ၊ တာဝ န နဿတိ၊ သာဓဌကဝိမာနံ ပန သာခါသု ဘိဇ္ဇမာနာသု တတ္ထ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗသာခါသု ဘိန္နာသု သဗ္ဗံ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဣဒမ္ပိစ ဝိမာနံ သာဓဌကံ၊ တသ္မာ ရုက္ခေ ဆိန္တေ တံ ဝိမာနံ သဗ္ဗသော ဝိနဋ္ဌံ၊ တေနေဝ သာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကာ လဒ္ဓေ အညသ္မိံ ဝိမာနေ ဝသိ၊ ဗာဟုံ ထနမူလေယေဝ ဆိန္တိတိ အံသေန သပ္ပိံ ဗာဟံ ဆိန္တိ၊ ဣမိနာစ (ဤစကားဖြင့်လည်း) ရုက္ခဒေဝတာနံ ဂတ္တာနိ ဆိဇ္ဇန္တိ၊ (ရုက္ခဇိုင်းတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တို့ကို ခုတ်ဖြတ်အပ် ခုတ်ဖြတ်နိုင်ကုန်၏။) န စာတုမဟာရာဇိကာဒိနံ ဝိယ အစ္ဆေဇ္ဇာနီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

မနောပဒေါသဿ-စိတ်၏ ပျက်စီးခြင်းကို၊ (ဒေါသကို) အကရဏံ-မပြုခြင်းတည်း။
 [ရုက္ခဿ-သစ်ပင်၏ + ဓမ္မော-သဘောတည်း။ ရုက္ခဓမ္မော-သဘော၊ တစ်စုံတစ်
 ယောက်က ဖြတ်သောအခါ သစ်ပင်သည် စိတ်မဆိုးသကဲ့သို့ စိတ်မဆိုးခြင်း
 သဘော။] တတ္ထ-ထိုရုက္ခဓမ္မကို မေးကြရာ၌၊ (တစ်နည်း) တတ္ထ-ထိုနတ်တွင်၊ ယာ
 ဒေဝတာ-အကြင်နတ်သည်၊ ရုက္ခဓမ္မ-၌၊ အဋ္ဌိတာ-မတည်သည်၊ ဟောတိ၊ သာ-
 ထိုနတ်သည်၊ ဒေဝတာသန္နိပါတ်-နတ်တို့၏ အစည်းအဝေးသို့၊ ပဝိသိတုံ-ဝင်ခြင်း
 ဌာ၊ (ဝင်ခွင့်ကို) န လတတိ-မရ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ သာ ဒေဝတာ-ထိုနတ်မသည်၊
 ရုက္ခဓမ္မ-၌၊ အဋ္ဌာနပစ္စယံ-မတည်ခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ ဣမဉ္စ အာဒိ
 နဝံ-ဤအပြစ်ကိုလည်း၊ အဒ္ဓသ-မြင်ပြီ၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ ဘဂဝတော-၏၊
 သမ္ပခါ-မျက်မှောက်တော်၌၊ သုတပုဗ္ဗဓမ္မဒေသနာနုသာရေန-ကြားနာအပ်ဖူးသော
 တရားဒေသနာတော်ကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ တထာဂတဿ-၏၊ ဆဒ္ဓန္တာဒိကာလေ-
 ဆဒ္ဓန်ဆင်မင်း အစရှိသည်၏ အခါ၌၊ ပုဗ္ဗစရိတံ-ရှေး၌ ကျင့်အပ်ဖူးသော အကျင့်
 ကို၊ အနုဿရိ-အမှတ်ရပြီ၊ တေန ကြောင့်၊ အဿာ-ထိုနတ်မ၏၊ နခေါ ပနေတံ
 ၊ပေ၊ ဝေါရောပေယျန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ-ပြီ။ [ဣတိ
 အယံ-ကား၊ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ၊ (ဣတိတစ်လုံးကျေ။)]

ယန္ဓုနာဟံ ၊ပေ၊ အာရောစေယျန္တိ ဣဒံ ပန-ဟူသော ဤအကြံသည်ကား၊
 (အဟောသိ၌ လှမ်းစပ်၊ အဿာကို နောက်မှပေး၊) အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ သပိတိ
 ကော-အဘရှိသော၊ ပုတ္တော-သားတည်း၊ [သံဝိဇ္ဇတိ ပိတာ အဿာတိ သပိတိ
 ကော၊ သမာသန္တ ကပစ္စည်းသက်၊ အာကို ဣပြ၊ သဟ၏ ကာရိယဖြစ်သော
 (သ) သည် သံဝိဇ္ဇမာနအနက်ဟော။] အဗ္ဗါ-မချွတ်ဧကန်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဣမဿ-
 ဤရဟန်း၏၊ ဣမံ အဇ္ဈာစာရံ-ဤလွန်ကျူးမှုကို၊ သုတ္တာ-ကြားတော်မူရ၍၊ မရိ
 ယာဒံ-စည်းကမ်း (စည်းရိုး)ကို၊ ဗန္ဓိဿတိ-ဖွဲ့တော်မူလတံ၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပည
 ပေဿတိ-ပညတ်တော်မူလတံ၊ (မရိယာဒံ ဗန္ဓိဿတိကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ဣတိ-
 သို့၊ ပဋိသန္ဓိက္ခန္တိယာ-စဉ်းစားသော၊ အဿာ-ထိုနတ်မ၏ (စိတ်၌) အဟောသိ-
 ဖြစ်ပြီ၊ သစေဇ္ဇ တံ ဒေဝတေတိ-ကား၊ ဒေဝတေ-နတ်သမီး၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ တံ-
 သင်သည်၊ (တံ-ရဟန်းကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊) သစေ ဝေါရောပေယျာသိ-အကယ်၍
 ခွင်းလိုက်အံ့၊ ပသဝေယျာသိတိ-ကား၊ ဇနေယျာသိ-ဖြစ်စေရာ၏၊ ဥပ္ပါဒေယျာသိ-
 ဖြစ်စေရာ၏၊ [ပရှေးရှိသော သုဓာတ်သည် ဇနနအနက်ဟော၊ မွေးဖွားခြင်း
 အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ ဇနေယျာသိကို ဥပ္ပါဒေယျာသိဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] စပန-
 တပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တံ ဒေဝတံ-ထိုနတ်
 သမီးကို၊ သညာပေန္တော-နားလည်စေတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယော
 ဝေ ၊ပေ၊ ဇနောတိ-ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ-ကို၊ အဘာသိ-ဟောတော်မူပြီ။

ဂါထာနက်။ ။ သာရထိ-ရထားထိန်းသည်၊ (ရထားကို ထိန်းတိန်းသိမ်းသိမ်း မောင်းနှင်တတ်သူသည်၊) ဘန္တိ-လှုပ်လှုပ်ရှားရှား သွားနေသော၊ ရထိ-ရထားကို၊ ဝါရေတိ ဣဝ-မလိုရာ အရပ်သို့ မသွားအောင် တားမြစ်သကဲ့သို့၊ (တထာ-ထို့အတူ၊) ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝေ-စင်စစ်၊ ဥပ္ပတိတံ-အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ် လာသော၊ ကောဓံ-ဒေါသကို၊ ဝါရယေ-တားမြစ်နိုင်၏၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သာရထိ- ရထားထိန်းဟူ၍၊ အဟံ-ငါဘုရားသည်၊ ဗြူမိ-ဟောတော်မူ၏၊ ဣတရော- ကောဓကို တားနိုင်သူမှ တစ်ပါးသော၊ ဇနော-ရထားမောင်းသူ၊ လူအပေါင်းသည်၊ ရသ္မိဂ္ဂါဟော-ရထားမြင်း၏ ကြိုးကို ကိုင်တတ်သူမျှသာတည်း။ . . . ဂါထာပရိယော သာနေ-ဂါထာ၏ အဆုံး၌၊ သာ ဒေဝတာ-သည်၊ သောတာပတ္တိဖလေ-၌၊ ပတိဋ္ဌာ သိ-တည်ပြီး၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သမ္ပတ္တပရိသာယ-ရောက်လာသော ပရိသတ်အား၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေန္တော-ဟောတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယော ဥပ္ပတိတံ ၊ပေ၊ ပုရာဏန္တိ-ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

ဂါထာနက်။ ။ (တိကိစ္ဆကော-မြွေဆေးဆရာသည်၊ သပ္ပဒဋ္ဌော-မိမိကိုယ် ကို မြွေကိုက်အပ်သည်၊ ဝါ-မြွေကိုက်ခံရသည်၊ ဟုတွာ-၍၊) ဝိသဋ္ဌံ-ကျယ်ပြန့်လာ သော၊ (အကိုက်ခံရသော နေရာမှ ကျယ်ပြန့်လာသော၊) သပ္ပဝိသံ-မြွေ၏ အဆိပ် ကို၊ ဩသဓေဟိ-အဆိပ်ဖြေဆေးတို့ဖြင့်၊ ဝိနေတိ ဣဝ-ပယ်ဖျောက်သကဲ့သို့၊ (တထာ-ထို့အတူ၊) ယော-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥပ္ပတိတံ-အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ကောဓံ-ဒေါသကို၊ ဝိနေတိ-ပယ် ဖျောက်နိုင်၏၊ မြွေကိုက်ခံရသော ဆေးဆရာသည် တက်လာသော အဆိပ်ကို ကိုယ်တိုင်ပယ်ဖျောက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မိမိ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကောဓကို ကိုယ်တိုင် ပယ်ဖျောက်သည်-ဟူလို။ ။ ဥရဂေါ-မြွေသည်၊ ဇိဏ္ဏံ-ဆွေးမြေ့သော၊ ပုရာဏံ-ဟောင်းသော၊ တစံ-အရေကို၊ ဇဟာတိ ဣဝ-စွန့်သကဲ့သို့၊ (တထာ- တူ၊) သော ဘိက္ခု-ကောဓကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သော ထိုရဟန်းသည်၊ ဩရပါရံ- ဩရပါရမည်သော ၅ ပါးသော ဩရမ္မာဂိယ သံယောဇဉ်ကို၊ ဇဟာတိ-ပယ်စွန့် နိုင်၏။

တတြ-ထို ၂ ဂါထာတို့တွင်၊ ပဌမဂါထာ-ကို၊ ဓမ္မပဒေ-၌၊ သင်္ဂဟံ-သင်္ဂါယနာ သို့၊ အာရုဋ္ဌာ-တင်အပ်ပြီး၊ ဒုတိယာ-ဒုတိယဂါထာကို၊ သုတ္တနိပါတေ-သုတ္တနိပါတ်၌၊ (သင်္ဂဟံ အာရုဋ္ဌာ၊) ဝတ္ထု ပန-ဝတ္ထုကြောင်းကိုကား၊ ဝိနယေ-ဝိနည်းပိဋကတ်၌၊ (ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သင်္ဂဟံ အာရုဋ္ဌာ၊) ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေန္တောယေဝ-ဟောတော်မူစဉ်ပင်၊ တဿာ ဒေဝ တာယ-၏၊ ဝသနဌာနံ-နေရာအရပ်ကို၊ အာဝဇ္ဇန္တော-ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်၊ ပတိရူပံ-သင့်တော်သော၊ ဌာနံ-အရပ်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဒေဝတေ-နတ်သမီး၊ ဂစ္ဆ-

သွားချေ၊ အသုကသ္မိ-ထိုမည်သော၊ သြကာသေ-အရပ်၌၊ ရုက္ခော-သည်၊ ဝိဝိ
 တ္တာ-ပိုင်ရှင်မှ ကင်းဆိတ်၏၊ (ပိုင်ရှင် မရှိ) တသ္မိ-ထိုသစ်ပင်၌၊ ဥပဂစ္ဆ-ချဉ်းကပ်
 ချေလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ကိရ-ခွဲ၊ သော ရုက္ခော-သည်၊
 အာဠဝီရဋ္ဌေ-အာဠဝီတိုင်း၌၊ ဝါ-တိုင်းက၊ ရုက္ခော-သည်၊ န-မဟုတ်၊ ဇေတဝနဿ-
 ၏၊ အန္တောပရိက္ခေပေ - အကာအရံအတွင်း၌၊ ဝါ - က၊ ရုက္ခော - သစ်ပင်တည်း၊
 ယဿ ဒေဝပုတ္တဿ-၏၊ ပရိဂ္ဂဟော-သိမ်းပိုက်အပ်သော ဥစ္စာသည်၊ အဟောသိ-
 ဖြစ်ဖူးပြီ၊ သော-ထိုပိုင်ရှင်နတ်သားသည်၊ စုတော-စုတေလေပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
 ဝိဝိတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-မိန့်ပော်မူအပ်ပြီ။

စပန-ထပ်၍ ဆက်၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သာ ဒေဝတာ-သည်၊
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတော-မြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှ၊ လဒ္ဓပရိဟာရော-ရအပ်သော
 အဆောင်အယောင်ရှိသော၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာယိကာ-မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်တတ်
 သူသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ဒေဝတာသမာဂမော-နတ်တို့၏
 အစည်းအဝေးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ဘုရားဖူးလာသူများ၏ အစည်းအဝေးတည်း၊)
 တဒါ-ထိုအခါ၌၊ မဟေသက္ခဒေဝတာသု-တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့သည်၊ အာဂစ္ဆ
 န္တိသု-လာကုန်လတ်သော်၊ အညာ-အခြားကုန်သော၊ အပ္ပေသက္ခာ-နည်းသော
 တန်ခိုးရှိကုန်သော၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော အရပ်၌၊
 မဟာသမုဒ္ဒစက္ကဝါဠပဗ္ဗတာ-မဟာသမုဒ္ဒရာ၊ စကြဝဠာတောင်တို့သည်၊ (သန္တိ-ရှိ
 ကုန်၏၊) တာဝ-ထိုအရပ်တိုင်အောင်၊ ပဋိက္ကမန္တိ-နောက်ဆုတ်ကြရကုန်၏၊ အယံ
 ပန-ဤနတ်မသည်ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဝသနဋ္ဌာနေ-နေရာအရပ်၌၊ နိသီဒိတွာဝ-
 ထိုင်၍သာလျှင်၊ ဓမ္မ-ကို၊ သုဏာတိ-နာနိုင်၏၊ ယမ္ပိ ပဉ္စ-အကြင်ပြဿနာကိုလည်း၊
 ပဌမယာမေ-၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပုစ္ဆန္တိ-မေးကြကုန်၏၊ မဇ္ဈိယာမေ၊ ဒေဝတာ၊
 (ပုစ္ဆန္တိ) သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ တံ-ထိုပြဿနာကို၊ တတ္ထေဝ-ထိုမိမိနေရာ ပီမာန်၌
 သာလျှင်၊ နိသီဒိတွာ-ထိုင်၍၊ သုဏာတိ-နာနိုင်၏၊ စတ္တာရော-၄ ယောက်ကုန်သော၊
 မဟာရာဇာနောပိ-နတ်မင်းကြီးတို့သော်မှလည်း၊ ဘဂဝတော-ကို၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ဆည်း
 ကပ်ခြင်းငှာ၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ဂစ္ဆန္တ-ပြန်ကုန်လတ်သော်၊ တံ ဒေဝတံ-ထိုနတ်မကို၊
 ဒိသ္မာဝ-တွေ့ပြီး၍သာလျှင်၊ (တွေ့ပြီးမှသာလျှင်၊ နှုတ်ဆက်ပြီးမှသာလျှင်၊) ဂစ္ဆန္တိ-
 ပြန်ကြကုန်၏။

မဟေသက္ခ၊ အပ္ပေသက္ခ။ ။ဤသတိ-အစိုးရ၏၊ ဣတိ ဤသော၊ မဟန္တာ +
 ဤသော မဟေသော၊ (အစိုးရသူအကြီးစား၊) မဟေသော ဣတိ + အက္ခာယတိတိ မဟေ
 သက္ခာ (ဒေဝတာ၊) ကြီးသော အစိုးရသူဟု ဆိုအပ်သော နတ်၊ “အပ္ပေ + ဤသော အပ္ပေ
 သော” စသည်ပြု၊ နိဿယအနက်မှာ အများသုံး အဓိပ္ပာယ်နက်သာ ဖြစ်သည်။

၉၀။ ဘူတဂါမပါတဗျတာယာတိ ဧတ္ထ-ဤ (အဝယဝတ္ထော-ဒေဝိတ်အနက်ကို၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတုံသော နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။) ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန် ကြီးပွား ကုန်ဆဲ၊ ဣတိစ-ဤပစ္စုပ္ပန်ကာလိက ဝစနတ္ထကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟုဝံ-ဖြစ် ကုန်၊ ကြီးပွားကုန်ပြီ၊ ဣတိစ-ဤအတိတကာလိက ဝစနတ္ထကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘူတာ - ဘူတာတို့မည်၏၊ ဇာယန္တိ - ဖြစ်ကုန်ဆဲ၊ ဝမုန္တိ - ကြီးပွားကုန်ဆဲ၊ (ဣတိ အတ္ထောစ-ဤ ၂ နက်သည်လည်းကောင်း၊) ဇာတာ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ဝမ္ပိတာ-ကြီးပွား ကုန်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထောစ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ၊) ဂါမောတိ-ကား၊ ရာသိ- အပေါင်းအစုတည်း၊ ဘူတာနံ-ဖြစ်ဆဲ ကြီးပွားဆဲ၊ ဖြစ်ပြီး၊ ကြီးပွားပြီးသော မြက် သစ်ပင် ချုံနွယ်တို့၏၊ ဂါမော-အပေါင်းတည်း၊ ဘူတဂါမော-ပေါင်း၊ (ဂါမောတိဟု ဣတိ ပါနေသည်ကား မကောင်း၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဘူတာဧဝ-ဖြစ်ဆဲ၊ ကြီးပွားဆဲ၊ ဖြစ်ပြီး၊ ကြီးပွားပြီးသော မြက်သစ်ပင်ချုံနွယ်တို့သည်ပင်၊ ဂါမော-အပေါင်းတည်း၊ ဘူတဂါမော-အပေါင်း၊ ဧတံ-ဤဘူတဂါမောဟူသော အမည်သည်၊ ပတိဋ္ဌိတ ဟရိတတိဏရုက္ခာဒိနံ-မြေ၌ တည်သော စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင် အစရှိသည် တို့၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ ပါတဗျဿ-သုံးစွဲအပ်သော မြက်သစ်ပင်အပေါင်း ၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (သုံးစွဲခြင်းကြိယာ) တည်း၊ ပါတဗျတာ၊ ပေ၊ ကြိယာ၊ ဆေဒနဘေဒနာဒိဟိ-ဖြတ်ခြင်း ခွဲခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ယထာရုစိ-အလိုရှိတိုင်း၊ ပရိဘုဋ္ဌိတဗ္ဗတာ-သုံးစွဲအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ (သုံးစွဲအပ်သော မြက်သစ်ပင် အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖြတ်ခြင်း ခွဲခြင်းစသည်ဖြင့် သုံးစွဲခြင်းကြိယာ တည်း၊) ဣတိ အတ္ထော၊ တဿာ ဘူတဂါမပါတဗျတာယ-ထိုဘူတဂါမ၏ သုံးစွဲအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပါစိတ္တိယံ၊ ဟောတိ၊) စ-ဆက်၊ ဧတံ-ဘူတဂါမပါတဗျ တာယဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ နိမိတ္တတ္ထေ-ဤ၊ ဘုမ္မဝစနံ-သတ္တမီဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါ တည်း၊ [“နိမိတ္တတ္ထေဧတံ ဘုမ္မဝစနံ” ဟု ရှိပါစေ။] ဘူတဂါမပါတဗျတာဟေတု- ဘူတဂါမ၏ သုံးစွဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဘူတဂါမဿ- ကို၊ ဝါ-ဖြစ်ဆဲ ကြီးပွားဆဲ ဖြစ်ပြီး ကြီးပွားပြီးသော မြက်သစ်ပင် အပေါင်းကို၊ ဆေဒနာဒိပစ္စယာ-ဖြတ်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) ဣတိ အတ္ထော။ [အဖွင့်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၉၁။ ဣဒါနိ-ဤ၊ တံ ဘူတဂါမ-ကို၊ ဝိဘဇိတွာ-အကျယ်ဝေဖန်၍၊ ဒဿေန္တော- ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘူတဂါမော၊ ပေ၊ ဇာတာဒိနိတိ အာဒိ- အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထိုဘူတဂါမောနာမ ပဉ္စဗီဇ ဇာတာနိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဘူတဂါမောနာမာတိ-ဟူ၍၊ ဘူတဂါမ-သို့၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ပြတော်မူပြီး၍၊ ယသ္မိ-အကြင်မျိုးစေ့သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဘူတဂါမော-သစ်ပင် အပေါင်းသည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထိုမျိုးစေ့ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊

ပဉ္စဗီဇဇာတာနီတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ကုတိ-သို့၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေး
 အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီ၊ ဧဝံသန္တေပိ-ဤသို့ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊
 (ဤသို့ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ပဉ္စဗီဇဇာတာနီအရ မျိုးစေ့ ၅ ပါးကို ရအောင် ဖွင့်ကြ
 ပါသော်လည်း၊) တံ ဝစနံ-ထိုရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သော စကားသည်၊
 (ထည့်၊) ယာနိဝါ၊ ပေ၊ ဇာယန္တိတိ အာဒိနာ-အစရှိသော ပါဠိတော်စကားနှင့်၊ န
 သမေတိ-မညီညွတ်၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ မူလဗီဇာဒိနိ-
 အမြစ်မျိုးစေ့ အစရှိသည်တို့သည်၊ မူလာဒိသု-အမြစ် အစရှိသည်တို့၌၊ န ဇာယန္တိ-
 ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ မူလာဒိသု-အမြစ် အစရှိသည်တို့၌၊
 ဇာယမာနာနိ-ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-ဖြစ်ကုန်သော၊ တာနိ-ထိုသစ်ပင်တို့ကို၊ ဗီဇ
 ကတာနိ-မျိုးစေ့သည် ပြုအပ်ကုန်၏၊ (တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယာနိဝါ၊ ပေ၊ ဇာယန္တိတိ
 အာဒိနာ-နှင့်၊ န သမေတိ၊) တသ္မာ-ထိုသို့မညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-
 ဤဆိုအပ်လတုံသော နည်းဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤဘူတဂါမောနာမ ပဉ္စဗီဇဇာတာနီ အစရှိ
 သော ပါဠိရပ်၌၊ ဝဏ္ဏနာ-အဖွင့်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

ဘူတဂါမောနာမာတိ (ဣဒံ)-ဟူသော ဤပုဒ်သည်၊ ဝိဘဇိတဗ္ဗပဒံ-ဝေဖန်
 ထိုက်သော ပုဒ်တည်း၊ [ဝေဖန်ဖို့ရာ ဖြစ်သော အကျဉ်းပုဒ်တည်း၊] ပဉ္စာတိ-ဟူသော
 သဒ္ဒါသည်၊ တဿ-ထိုဝေဖန်ထိုက်သော ဘူတဂါမ်၏၊ ဝိဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ-ဝေဖန်
 အပ်သော အပြားကို ပိုင်းခြားကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ [ဘူတဂါမ်သည် ၅ ပါး ရှိ၏၊
 ၅ ပါးထက် မပို၊ ၅ ပါးအောက် မလျော့ဟု ပိုင်းခြားသည်-ဟူလို၊] ဗီဇဇာတာနီတိ-
 ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ပရိစ္ဆိန္ဒဓမ္မနိဒဿနံ-ပဉ္စဟု ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ဓမ္မကို ညွှန်ပြ
 ကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ တဿ-ထိုဗီဇဇာတာနီဟူသော သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထော-အနက်
 ကား၊ ဗီဇဟိ-မျိုးစေ့တို့ကြောင့်၊ ဇာတာနိ-ဖြစ်သော သစ်ပင်တို့တည်း၊ ဗီဇဇာ
 တာနိ-တို့၊ ဧတံ-ဤဗီဇဇာတာနီဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ရုက္ခာဒိနံ-တို့ကို၊ အဓိဝစနံ-
 ဟောသော သဒ္ဒါတည်း။

ဧဝံသန္တေပိ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ ရှေးအဋ္ဌကထာတို့က "ပဉ္စဗီဇဇာတာနီ" အရ
 မျိုးစေ့ကို ရအောင် ဖွင့်ကြသော်လည်း ထိုအဖွင့်စကားသည် "ယာနိဝါ ပနညာနိပိ" စသော
 ပါဠိတော်နှင့် မညီ၊ ပါဠိတော်၌ "မူလေ ဇာယန္တိ" အရ မျိုးစေ့ကို မရဘဲ အမြစ်ပေါ်၌ ပေါက်
 သော သစ်ပင်ကိုသာ ရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗီဇဇာတာနီ၌လည်း ဇာယန္တိကဲ့သို့ ဇန
 ဇာတ်ဖြင့် ဆိုထားသောကြောင့်လည်းကောင်း ထိုရှေးအဋ္ဌကထာတို့၏ စကားသည် ပါဠိတော်နှင့်
 မညီ-ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ စာအုပ်တို့၌ "အာဒိနိ န သမေန္တိ" ဟု တွေ့ရ၏၊ ထိုအတိုင်းဆိုလျှင်
 "ပါဠိတော်စကားတို့က အဋ္ဌကထာစကားနှင့် မညီကြ" ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၍ ပါဠိတော်ကို အပြစ်
 တင်ရာရောက်သည်၊ အမှန်ကား - "အဋ္ဌကထာစကားက ပါဠိတော်နှင့် မညီ" ဟု ရှေးအဋ္ဌ
 ကထာကိုသာ အပြစ်တင်လိုရင်း ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် "အာဒိနာ န သမေတိ" ဟု ပါဠိရှိစေ
 ရမည်၊ န သမေတိ၏ ကတ္တားကို "တံ ဝစနံ" ဟု ထည့်ပါ။

အပရော နယော-တစ်နည်းကား၊ ဗီဇာနိစ-မျိုးစေ့တို့လည်း ဟုတ်၏၊ တာနိ-
 ထိုမျိုးစေ့တို့ဟူသည်၊ ဝိဇာတာနိစ-ပေါက်ဖွားပြီးကုန်လည်း ဟုတ်၏၊ ပသုတာနိ-
 ပေါက်ဖွားပြီးကုန်သည်၊ နိဗ္ဗတ္တပဏ္ဏမူလာနိ-ဖြစ်သော (ထွက်သော) အရွက် အမြစ်
 ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-ဟုတ်ကုန်၏၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗီဇာတာနိ-ဗီဇာတတို့
 မည်၏၊ ဧတေန-ဤဗီဇာနိစ တာနိ စသော ဒုတိယနည်းဖြင့်၊ အလ္လဝါလိကာဒိသု-
 စိုသော သဲအစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ထပိတာနံ-ထားအပ်ကုန်သော၊ နိဗ္ဗတ္တပဏ္ဏ
 မူလာနိ-ဖြစ်သော အရွက် အမြစ်ရှိကုန်သော၊ သိဂီဝေရာဒိနံ-ချင်း အစရှိသည်
 တို့ကို၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊
 “ဣတိ ဝဏ္ဏနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ပြန်လှည့်။

ဣဒါနိ-၌၊ ယေဟိ ဗီဇေဟိ-အကြင်မျိုးစေ့တို့မှ၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ဇာတတ္တာ-ဖြစ်
 ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ရုက္ခာဒိနိ-သစ်ပင် အစရှိသည်တို့ကို၊ (သစ်ပင် မြက်
 ချုံ နွယ်တို့ကို၊) ဗီဇာတာနိတိ-တို့ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်ပြီ၊ တာနိ-ထိုမျိုးစေ့တို့ကို၊ ဒသေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) မူလ
 ဗီဇန္တိ အာဒိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ၊) အာဟ-ပြီ၊ တေသံ-ထိုမျိုးစေ့တို့၏၊
 ဥဒ္ဓေသော-အကျဉ်းချုပ် ညွှန်ပြကြောင်း စကားရပ်သည်၊ (မူလဗီဇံ၊ ခန္ဓဗီဇံ စသော
 အကျဉ်းညွှန်ပြကြောင်း စကားရပ်သည်၊) ပါကဇ္ဇောဇဝ-ထင်ရှားသည်သာ၊ နိဒ္ဓေ
 သေ-၌၊ (မူလဗီဇံနာမ ဟလိဒ္ဓိ၊ သိဂီဝေရံ စသော နိဒ္ဓေသ၌၊) ယာနိ၊ ပေ၊ သဉ္စာ
 ယန္တိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ဗီဇတော - ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တေန-ဖြစ်သော

အပရော နယော။ ။ပဌမနည်း၌ “ဗီဇေဟိ + ဇာတာနိ ဗီဇာတာနိ” ဟု
 တပျူရိသ်သမာသ်ပြုသောအခါ ချင်းစသော သစ်ပင်များကို မရသောကြောင့် “အပရော
 နယော” ဟု တစ်နည်း တက်ရပြန်သည်၊ ဤနည်း၌ကား “ဗီဇာနိစ + တာနိ + ဝိဇာတာနိ
 စာတိ ဗီဇာတာနိ” ဟု ကမ္မစာရည်းသမာသ်ပြုသောကြောင့် ချင်းစသော သစ်ပင်များကို
 သိမ်းယူနိုင်သည်၊ မှန်၏-ချင်းတက်သည် အပင်ပေါက်ဖို့ရာ မျိုးစေ့လည်း ဟုတ်၏၊ အရွက်
 အမြစ် ထွက်သောအခါ အပင်လည်း ဟုတ်၏။

ဆက်ဦးအံ့။ ။ဗီဇာတာနိ၌ ဇာတဝယ် ဝိသဒ္ဓါ ကျေနည်သည်ဟု ပြလိုသော
 ကြောင့် “တာနိ ဝိဇာတာနိ” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်၊ ဝိဇာတသဒ္ဓါ၏ သားသမီး ပေါက်ဖွားခြင်း
 အနက်ကို သိစေလိုသောကြောင့် “ပသုတာနိ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုပသုတာနိအရ (သက်ရှိများ၏
 မွေးခြင်းအနက်ကို ယူမည်စိုး၍) “နိဗ္ဗတ္တပဏ္ဏမူလာနိ” ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌
 “ဧတေနာတိ ဗီဇတောတိ အာဒိနာ” ဟုအဖွင့် တွေ့ရ၏၊ ပါဠိပျက်ဟန် တူသည်။

ဗီဇတော၊ ပေ၊ ဒသိတံ။ ။မူလဗီဇံနာမ ဟလိဒ္ဓိ၊ သိဂီဝေရံ စသည်ဖြင့် မျိုးစေ့ကို
 စ၍ တည်ခဲ့၏၊ အတ္ထိ မူလေ ဇာယန္တိ စသော ယာနိဝါ ပန စကား၌ကား အမြစ်၌ ပေါက်သော
 သစ်ပင်ကို ရနေ၏၊ ဤသို့မူလ စတည်သော စကားနှင့် ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ စသော စကား

သစ်ပင်ဖြင့်၊ ဗီဇ်-ကို၊ ဒသိတံ-ပြီ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတုံသော
 နည်းဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤယာနိဝါ ပနညာနိပိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော' ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
 ဝါပန-သည်သာ မကသေး၊ အညာနိပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယာနိ ဂစ္ဆဝလ္လိ
 ရုက္ခာဒီနိ-အကြင်ချုံနွယ်သစ်ပင် အစရှိသည်တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ တာနိ ဂစ္ဆ
 ဝလ္လိရုက္ခာဒီနိ-တို့သည်၊ အာလုဝ-ပြိန်းပင်၊ ကသေရ-ဝက်မြေအုပ်၊ ကမလုပ္ပလ-
 ကြာနိကြာညိ၊ ပုဏ္ဏရိက-ကြာပုဏ္ဏရိက်၊ ကုဝလယ-ကြာဖြူပင်၊ ကုန္ဒ-သင်းခွေပင်၊
 ပါဠိလိမ္မလာဒိဘေဒေ-သခွတ်ပင် အမြစ် အစရှိသော အပြားရှိသော၊ မူလေ-
 အမြစ်၌၊ ဇာယန္တိ-ပေါက်ကုန်၏၊ သဗ္ဗာယန္တိ-ကောင်းစွာ ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားကုန်၏၊
 တာနိ (ဂစ္ဆဝလ္လိရုက္ခာဒီနိ)-တို့သည်၊ ယမ္ပိ မူလေ-အကြင်အမြစ်၌၊ ဇာယန္တိ စေဝ-
 ပေါက်လည်း ပေါက်ကုန်၏၊ သဗ္ဗာယန္တိစ-ကောင်းစွာလည်း ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားကုန်၏၊
 တံစ မူလံ-ထိုပြိန်းပင် အစရှိသည်တို့၏ အမြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ပါဠိယံ-၌၊
 ဝုတ္တံ-တိုက်ရိုက် ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဟလိဒ္ဓါဒိစ-နန္ဒင်း အစရှိသည်သည်လည်း
 ကောင်း၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ ဧတံ-ဤအမြစ်သည်၊ မူလဗီဇ်နာမ-
 မည်၏၊ ဝါ-အမြစ်ဟူသော မျိုးစေ့မည်၏၊ (ဣတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော) ခန္ဓဗီဇာဒိသု-
 ခန္ဓဗီဇ အစရှိသော မျိုးစေ့တို့၌၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ (ဧတေသု ခန္ဓဗီဇာဒိသု)-ဤခန္ဓဗီဇ အစရှိသည်တို့တွင်၊
 ယေဝါ ပနက ခန္ဓဗီဇာဒိသု-ယေဝါ ပနကသဒ္ဓါဖြင့် ဟောအပ်ကုန်သော ခန္ဓဗီဇ
 အစရှိသည်တို့တွင်၊ အဗ္ဗာဠက-အိမ်ဂွေး၊ ဣန္ဒသာလ-နပဲ၊ နုဟိ-ရှားစောင်းကြီး၊

သည် ရှေ့နောက် မညီသကဲ့သို့ ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့နောက်ညီအောင် မျိုးစေ့ကြောင့် ဖြစ်သော
 အကျိုးသစ်ပင်ဖြင့် အကြောင်းမျိုးစေ့ကို ဖလူပစာရနည်းအရ ပြထားသည်-ဟူသော အနက်ကို
 မှတ်ပါ-ဟူလို၊ ဗီဇတော နိဗ္ဗတ္တေန ဗီဇ ဒသိတန္တိ ကာရိယောပစာရေန ကာရဏံ ဒသိတန္တိ
 ဒီပေတိ-(ဋီကာ၊) ယောဇနာ၌ကား “ကာရဏူပစာရံ ဒီပေတိ” ဟု တွေ့ရ၏၊ စဉ်းစားပါ။

ယာနိဝါ ပေ၊ သဗ္ဗာယန္တိ။ ။ယာနိဝါ ပနညာနိပိသည် အတ္ထိ၌ အဆုံးသတ်၏၊
 ထို့ကြောင့် ဇာယန္တိ သဗ္ဗာယန္တိတို့၏ ကတ္တားကို တာနိဟု ထည့်၍ “ဂစ္ဆဝလ္လိရုက္ခာဒီနိ”နှင့်
 တွဲပေးရသည်၊ ဇာယန္တိအရ ပဌမပေါက်ဖွားခြင်းကို ယူ၍ သဗ္ဗာယန္တိအရ ကောင်းစွာ ဖြစ်ထွန်း
 ကြီးပွားခြင်းကို ယူပါ၊ ထိုသို့ အရကွဲအောင် ယူမှ “ဇာယန္တိစေဝ သဗ္ဗာယန္တိစ” ဟု စေဝသဒ္ဓါ
 စသဒ္ဓါပါသော အဋ္ဌကထာနှင့် ညီမည်။

ယေဝါပနက ပေ၊ ပနေတ္ထ။ ။ယေဝါပနေန + ကိယန္တိ ကထိယန္တိတိ ယေဝါပန
 ကာ-ယေဝါပနသဒ္ဓါဖြင့် ဟောအပ်ကုန်သော ခန္ဓဗီဇ စသည်တို့၊ ပါဠိတော်၌ ယာနိဝါ
 ပနညာနိဟု ရှိသော်လည်း ယေဝါပနကနာမည်က ထင်ရှားနေသောကြောင့် “ယေဝါပနက”
 ဟု ဆိုသည်၊ ပနေတ္ထ၌ ဧတ္ထကား ခန္ဓဗီဇာဒိသုကို ပြန်၍စွဲသော နိဒ္ဓါရဏသမုဒါယတည်း၊ ထိုအနက်
 ထည်း၌ ယေဝါပနက ဟုတ် မဟုတ်သော ဗီဇအားလုံး ပါဝင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုဗီဇအားလုံးမှ

ပါဠိဘဒ္ဒ-ပင်လယ်ကသစ်၊ ကဏိလာရာဒီနိ-မဟာလေ့ခါး အစရှိသည်တို့သည်၊ ခန္ဓဗီဇာနိ-ပင်စည်မျိုးစေ့တို့တည်း၊ အမူလဝလ္လိ-ဇီဆောက်နွယ်၊ စတုရသမဝလ္လိ-ကြာဟင်းနွယ်၊ ကဏဝိရာဒီနိ-ကုလားလုပ် အစရှိသည်တို့သည်၊ ဖဠဗီဇာနိ-အဆစ်မျိုးစေ့တို့တည်း၊ မကစိ-သင်ပန်းလျော်၊ သုမန-မြတ်လေး၊ ဇယသုမနာဒီနိ-လယ်ခေါင်ရန်း အစရှိသည်တို့သည်၊ အဂ္ဂဗီဇာနိ-အညွန့်မျိုးစေ့တို့တည်း၊ အမွဇမ္မုပနသဌိအာဒီနိ-သရက်စေ့၊ သပြေသီးစေ့၊ ပိန္နဲစေ့ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဗီဇဗီဇာနိ-အစေ့မျိုးစေ့တို့တည်း၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။

၉၂။ ဣဒါနိ-၌၊ ဘူတဂါမပါတဗျတာယ ပါစိတ္တိယန္တိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြင်သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီး၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ သညာဝသေန-သညာ၏ အပြားအားဖြင့်၊ (ဗီဇသညာ ရှိ-မရှိ အပြားအားဖြင့်၊) အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒ-အာပတ် အနာပတ်အပြားကိုလည်းကောင်း၊ ပါတဗျတာဘေဒဉ္စ-ပါတဗျတာ အပြားကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿန္တာ-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ၊) ဗီဇေ ဗီဇသညိတိ အာဒိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီး၊ “ဆိန္ဒတိဝါ ဆေဒါပေတိဝါ၊ ဘိန္ဒတိဝါ ဘိန္ဒာပေတိဝါ၊ ပစတိဝါ ပစာပေတိဝါ” စကားတို့ကို ပါတဗျတာ အပြား ဟု ဆိုသည်။ တတ္ထ-ထိုဗီဇေ ဗီဇသညိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ သာလီနံ ၊ပေ၊ ဘုဉ္ဇတီတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သာလိတဏှုလာနံ-သလေးဆန် တို့၏၊ ဩဒနော-ထမင်းကို၊ သာလီနံ ဩဒနောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ-ဆိုအပ် သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ဗီဇတော-မျိုးစေ့မှ၊ သမ္ဘူတော-ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ ဘူတဂါမော-ဘူတဂါမ်သစ်ပင်ကို၊ ဗီဇန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီး ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယေဝါပနက ဗီဇတို့ကို ထုတ်ပြလို၍ “ယေဝါပနက ခန္ဓဗီဇာဒိသု” ဟု မိန့်သည်။ ထိုယေဝါ ကနက ခန္ဓဗီဇာဒိအရ၌ “ယေဝါပနက ခန္ဓဗီဇ၊ ယေဝါပနက ဖဠဗီဇ၊ ယေဝါပနက အဂ္ဂဗီဇ၊ ယေဝါပနက ဗီဇဗီဇ” တို့သာ ပါဝင်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုခန္ဓဗီဇ စသည်ကို အစိတ်အစိတ် ထုတ်ပြလတ်၊ ဤအဓိပ္ပာယ်အတိုင်းဆိုလျှင် “ယေဝါပနက ခန္ဓဗီဇာဒိသု” ဟု ရှိရမည်။ ယခု စာအုပ်တို့၌ကား “ယေဝါပနက ခန္ဓဗီဇေသု” ဟု ရှိ၏။ စဉ်းစားကြပါလေ။

ယထာ ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။သာလီနံအရ သလေးစပါး ရ၏။ ထမင်းချက်သော အခါ စပါးကို မချက်နိုင်၊ ဆန်ကိုသာ ချက်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အကြောင်းစပါး၏ သာလိ အမည်ကို အကျိုးဆန်၌ တင်စားသကဲ့သို့ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ရာ၌လည်း မျိုးစေ့ကို ဖျက်ဆီး၍ အာပတ် မသင့်၊ သစ်ပင်ကို ဖျက်ဆီးမှ သင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ဗီဇေ ဗီဇသညိ” ဝယ် ဗီဇအရ အကြောင်းမျိုးစေ့ဖြင့် အကျိုးသစ်ပင်ကို ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ပြသည်။ ဗီဇေ ဗီဇသညိတိ ဧတ္ထ ကာရဏူပစာရေန ကာရိယံ ဝုတ္တန္တိ ဒဿန္တာ “တတ္ထ ယထာ”တိ အာဒိမာဟ-ဋီကာ၊ ယောဇနာ၌ ဖလူပစာရဟု ဆို၏။ စဉ်းစားပါ။

ပန-ဆက်၊ ဗီဂါမ၊ ပေ၊ ပဋိဝိရတောတိ အာဒိသု-အစရှိသော သုတ္တန်ပါဠိတော်တို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဘူတဂါမပရိမောစနံ-ဘူတဂါမ်မှ လွတ်စေခြင်းကို၊ ကတ္တာ-၍၊ (သစ်ပင်မှ ဆွတ်ခူးမှု စသည်ကို ပြု၍) ထပိတံ-ထားအပ်သော၊ ယံ ဗီဇံ-အကြင်မျိုးစေ့သည်၊ (အတ္ထိ၊) တံ-ထိုမျိုးစေ့သည်၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထု-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်၏ တည်ရာအကြောင်းတည်း၊ အထဝါ-ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂဿ-သိက္ခာပုဒ်ဝိဘင်း၏၊ ဘူတဂါမောနာမာတိ-ဟူသော၊ ယံ ဧတံ အာဒိပဒံ-အကြင်အစပုဒ်သည်၊ (အတ္ထိ၊) (သိက္ခာပုဒ်ကို ဖွင့်ပြရာ၌ “ဘူတဂါမောနာမ” ကို အစဆုံး တွေ့ရ၏၊) တေန-ထိုအစပုဒ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ (အနက်ပေးရာ၌ တွဲစပ်၍၊) ယံ ဗီဇံ-အကြင်မျိုးစေ့သည်၊ ဘူတဂါမောနာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဗီဇေ-ထိုဘူတဂါမ်မျိုးစေ့၌၊ ဗီဇသညီ-မျိုးစေ့ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) သတ္ထကာဒိနိ-ဓားငယ်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ သယံဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ ဆိန္ဒတိ-ဖြတ်အံ့၊ အညေနဝါ-သူတစ်ပါးသည်မူလည်း၊ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ ဆေဒါပေတိ-ဖြတ်စေအံ့၊ ပါသာဏာဒိနိ-ကျောက်ခဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ သယံဝါ-မူလည်း၊ ဘိန္ဒတိ-ထုခွဲအံ့၊ အညေနဝါ-မူလည်း၊ ဘေဒါပေတိ-ထုခွဲစေအံ့၊ အဂ္ဂိ-မီးကို၊ ဥပသံဟရိတွာ-အနီးသို့ ကပ်ဆောင်၍၊ သယံဝါ၊ ပစတိ-မီးတိုက်အံ့၊ အညေနဝါ၊ ပစာပေတိ-မီးတိုက်စေအံ့၊ ပါစိတ္တိယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဗီဇေ ဗီဇသညီ အစရှိသော ဤပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ယထာရုတံ-အကြင် အကြင်ဟောတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (“ဗီဇေ ဗီဇသညီ” အစရှိသည်ဖြင့် ပါဠိဟော်၌ ဟောတော်မူအပ်သည့်တိုင်း မျိုးစေ့ဟူသော အနက်ကို ယူလျှင်၊) ဘူတဂါမဝိနိမုတ္တဿ-ဘူတဂါမ်မှ လွတ်သော၊ ဗီဇဿ-မျိုးစေ့ကို၊ ဆိန္ဒနာဒိဘေဒါယ-ဆိန္ဒန အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ပါတဗျတာယ-ပါတဗျတာကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-ထိုက်၊ (ဗီဇဂါမ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကိုသာ ဆိုထိုက်သည်-ဟူလို။)

အထဝါ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။သိက္ခာပုဒ်ကို အကျယ်ဝေဖန်ဖို့ရာ စတည်သောအခါ “ဘူတဂါမောနာမ” ဟု တွေ့ရ၏။ ဤပုဒ်နှင့် တွဲဖက်၍ အနက်အဓိပ္ပာယ် ယူပါ။ သို့ကြောင့် “ဗီဇေ-ဘူတဂါမ်ဖြစ်သော မျိုးစေ့၌၊ ဗီဇသညီ-ဘူတဂါမ်မျိုးစေ့ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊)” ဟု အနက်ပေးပါ။ ရှေးနည်း၌ ဗီဇအရ သစ်ပင်ကို ကာရဏူပစာရအားဖြင့် အရကောက်ရ၏။ အထဝါတက်သော ဤဒုတိယနည်း၌ကား ဘူတဂါမောနာမနှင့် အနက်အားဖြင့် တွဲထားသောကြောင့် ဗီဇအရ ဘူတဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်နေသော မျိုးစေ့ကိုပင် အရကောက် ရသည်-ဟု မှတ်ပါ။ [ဤအထဝါ တက်သော နည်းသည် ရှေး၌ “အပရောနယော” ဟု ဆိုခဲ့ သော “ဗီဇေ ဗီဇသညီ” ဟူသော အနက်ကိုပင် ယူ၍ ဖွင့်သောနည်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။]

ဟိ-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ ဧတ္ထ-ဤဗီဇေ ဗီဇသည် အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယကထာ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတည်း၊ ဘူတဂါမံ-ဘူတဂါမ် သစ်ပင်ကို၊ ဝိကောပေန္တဿ-ဖျက်ဆီးသော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ၊) ဘူတဂါမပရိမောစိတံ-ဘူတဂါမ်မှ လွတ်စေအပ်ပြီးသော၊ ပဉ္စဝိမေဓိ-၅ ပါး အပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဗီဇဂါမံ-ဗီဇဂါမ်မျိုးစေ့ကို၊ ဝိကောပေန္တဿ၊ ဒုက္ကဋ္ဌ၊ (ရှေး စာအုပ်တို့၌ “ဗီဇဂါမဘူတဂါမေသု အတ္ထိ ဥဒကဋ္ဌော” ဟု ရှိ၏။) ဧသ ဗီဇဂါမ ဘူတဂါမောနာမ-ဤဗီဇဂါမ် ဘူတဂါမ်မည်သည်၊ ဥဒကဋ္ဌော-ရေ၌ တည်သော ဗီဇဂါမ် ဘူတဂါမ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ထလဋ္ဌော-ကုန်း၌ တည်သော ဗီဇဂါမ် ဘူတ ဂါမ်သည်၊ အတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင်၊ (ဥဒကဋ္ဌောကို နောက်ပုဒ်မှာ တွဲ၊) သာသပမတ္တိကတိလဗီဇကောဒိဘေဒါ-မုန်ညင်းစေ့ ပမာဏရှိသော မှော်ညင်း၊ နှမ်းစေ့ပမာဏရှိသော မှော်နှမ်းအစရှိသော အပြားရှိသော၊ သပဏ္ဍိကာ-အရွက် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ အပဏ္ဍိကာစ-အရွက် မရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗာ- အလုံးစုံသော၊ သေဝါလဇာတိ-မှော်မျိုးကို၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဥဒကပပ္ပဋကံ-ရေလွှာကို၊ (ရှေးနိဿယ၌ “ရေညှိကို”ဟု ပေး၏၊) ဥပါဒါယ-အစ ပြု၍၊ ဥဒကဋ္ဌော-ရေ၌ တည်သော၊ ဘူတဂါမောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဥဒက ပပ္ပဋကောနာမ-ရေလွှာမည်သည်၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝါ-အပေါ်ရံက၊ ထဒ္ဓေါ-ထန့် သည်၊ ဝါ-မာသည်၊ ဖရသဝဏ္ဏော-ကြမ်းသော အဆင်းရှိသည်၊ ဤပါဌ်သည် ပျက်နေဟန် တူ၏၊ “ဖာရသဝဏ္ဏော-ဖက်သက်သီးအဆင်း ရှိသည်”ဟု ထင်သည်။ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-အောက်ဘက်က၊ မုဒု-နည်းသည်၊ နီလဝဏ္ဏော-ညိုသော အဆင်းရှိသည်၊ ဟောတိ-၏။

တတ္ထ-ထိုမှော်တို့တွင်၊ ယဿ သေဝါလဿ-အကြွင်မှော်၏၊ မူလံ-အမြစ် သည်၊ ဩရဟိတွာ-အောက်သို့ သက်ဆင်း၍၊ ပထဝီယံ-မြေပေါ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတံ- တည်သည်၊ (ဟောတိ၊) [ရေမှ အောက်သို့ အမြစ်ရှည်ကြီး ဆင်းသက်၍ မြေပေါ်၌ တည်နေသည်-ဟူလို။] တဿ-ထိုမှော်၏၊ ပထဝီ-သည်၊ ဌာနံ-တည်ရာတည်း။

သာသပမတ္တိက တိလဗီဇကောဒိဘေဒါ။ ။သာသပဿ + မတ္တံ ပမာဏံ အဿ သေဝါ လဿာတိ သာသပမတ္တိကော၊ (သေဝါလော၊) တိလဿ + ဗီဇပမာဏံ အဿ သေဝါလ ဿာတိ တိလဗီဇကော၊ (သေဝါလော၊) ပမာဏတ္ထေ ကော၊ အာဒိသဒ္ဓေန သင်္ခပဏကာဒယော သေဝါလေ သင်္ဂဏှာတိ၊ တတ္ထ တိလဗီဇပမာဏော လေသဏ္ဌိတော နီလာဒိဝဏ္ဏယုတ္တော သေဝါလော တိလဗီဇနာမ၊ သပတ္တော အပ္ပကဏ္ဍော ဥက္ခလိပိဓာနာဒိပ္ပမာဏော သမူလော ဧကော သေဝါလဝိသေသော သင်္ခါနာမ၊ ဘမရသဏ္ဌာနော နီလဝဏ္ဏော ဧကော သေဝါလ ဝိသေသော ပဏကောနာမ၊-(ယောဇနာ၊) “ပဏကန္တိ ပစ္စိလံ ဥဒကမလံ (ပျစ်ချဲ့သော ရေ၏ အညစ်အကြေးဖျါ-ရေညှိ)” ဟု မူလဋီကာ ဖွင့်၏၊ ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း တစ်မျိုး ဖွင့်ခဲ့သည်။

ယော-အကြင်မှော်သည်၊ ဥဒကော-ရေပေါ်၌၊ သဗ္ဗရတိ-လှည့်လည်နေ၏၊ (တောင်
 လေတိုက်လျှင် မြောက်၊ မြောက်လေတိုက်လျှင် တောင် စသည်ဖြင့် လှည့်လည်
 နေသည်-ဟူလို၊) တဿ-ထိုမှော်၏၊ ဥဒကံ-သည်၊ (ဌာနံ-တည်း၊) ပထဝီယံ-မြေ
 ပေါ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတံ-တည်သော မှော်ကို၊ (ဩရဟိတွာ ပထဝီယံ ပတိဋ္ဌိတံဟူသော
 မှော်ကို ဆိုလိုသည်၊) ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ (ယတ္ထ
 ကတ္ထစိတိ မူလေ အဂ္ဂေ မဇ္ဈေဝါ) ဝိကောပေန္တဿ-ဖျက်ဆီးသော ရဟန်း၏လည်း
 ကောင်း၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-နုတ်၍၊ ဌာနန္တရံ-အရပ်တစ်ပါးသို့၊ သင်္ကာမေန္တဿ-ပြောင်း
 ရွှေ့သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပါမိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ၊) ဥဒကော-ရေထည်း၌၊
 သဗ္ဗရန္တံ-လှည့်လည်နေသော မှော်ကို၊ ဝိကောပေန္တဿဝ-၏သာလျှင်၊ ပါမိတ္တိယံ၊
 (ဟောတိ၊) |ဧဝံဖြင့် “ဌာနန္တရံ သင်္ကာမေန္တဿ” ကို ကန့်။|

ပန-ဆက်၊ ဟတ္ထေဟိ-လက်တို့ဖြင့်၊ ဣတောစိတောစ-ဤမှ ဤမှလည်း၊ ဝိယူ
 ဟိတွာ-ယက်၍၊ (ဖယ်၍၊) နှာယိတုံ-ရေချိုးခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဟိ-မှန်း၊ (တစ်
 နည်း) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ ဥဒကံ-သည်၊ တဿ-ထို
 မှော်၏၊ ဌာနံ-တည်း၊ တသွာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့အလုံးစုံသော ရေ၏ ထိုမှော်၏
 တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဟတ္ထေဟိ ဣတောစိတောစ ဝိယူဟိတွာ နှာယိတုံ
 ဝဋ္ဋတိ၊ (ပြန်လှည့်၊) တသွာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့လက်တို့ဖြင့် ဤမှထိုမှ ဖယ်၍ ရေချိုး
 ခြင်းငှာ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ
 အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ (လက်တို့ဖြင့် ဖယ်၍ ရေချိုးခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊)
 ဌာနန္တရံ-အရပ်တစ်ပါးသို့၊ သင်္ကာမိတော-ပြောင်းရွှေ့စေအပ်သည်၊ န ဟောတိ၊
 (ပြောင်းရွှေ့စေရာ မရောက်။)

ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ဥဒကတော-မှ၊ (ဥက္ခိပိတုံ၌ စပ်၊) ဥဒကေန-နှင့်၊ ဝိနာ-
 ခွဲ၍၊ သဗ္ဗိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍၊ ဥက္ခိပိတုံ-မြှောက်ယူခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊
 ဥဒကေန-နှင့်၊ သဗ္ဗိ၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောက်ယူ၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဥဒကော-အခြားရေ၌၊
 ပက္ခိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (ရေကန်တစ်ခုမှ ရေကန်တစ်ခုသို့ ရေနှင့်အတူ ယူ၍ ထားခြင်းငှာ
 အပ်၏၊) ပရိသာဝနန္တရေန-ပုဂါရေစစ်၏၊ အပေါက်အကြားဖြင့်၊ (သေဝါလော-
 သည်၊) နိက္ခမတိ-ထွက်ကျလာအံ့၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ကာရာပေတွာဝ-သာလျှင်၊
 ဥဒကံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်ထိုက်၏။ |အကပ်ခံ၍၊ သို့မဟုတ် နောက်ထပ်
 စစ်၍ သုံးဆောင်ပါ-ဟူလို။|

သဗ္ဗိစ္စ။ ။သဗ္ဗိစ္စ ဥက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ ဧတ္ထ သစေပိ သရီရေ လဂ္ဂဘာဝံ ဇာနန္တောဝ
 ဥဒကတော ဥဋ္ဌဟတိ၊ “တံ ဥဒ္ဓရိဿာမီ”တိ သညာယ အဘာဝတော ဝဋ္ဋတိ။ [သံ + စိစ္စ၊
 သံ-ရေမှ ခွဲ၍ မြှောက်ယူနေ၏ဟူသော အမှတ်သညာနှင့်တကွ + စိစ္စ-မြှောက်ယူကြောင်း
 စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍။]

ဥပ္ပလိနီ ပဒုမိနီ အာဒိနီ-ဥပ္ပလကြာရိသော ကြာရံ၊ ပဒုမ္မာကြာရိသော ကြာရံ၊ အစရိကုန်သော၊ ဇလဇဝလ္လိတိဏာနိ-ရေဉ္စ ဖြစ်သော နွယ်၊ မြက်တို့ကို၊ ဥဒကတော-မှ၊ ဥဒ္ဓရန္တဿဝါ-ထုတ်ဆယ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ တတ္ထေဝ-ထိုရေဉ္စပင်၊ ဝိကောပေန္တဿဝါ-ဖျက်ဆီးသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနော-၏။) ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ။) ပရေဟိ-သူတစ်ပါးတို့သည်၊ (လူသာမဏေတို့သည်။) ဥပ္ပါဋိတာနိ-နုတ်အပ်ကုန်ပြီးသော နွယ်မြက်တို့ကို၊ ဝိကောပေန္တဿ-၏။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ (ဟောတိ။) ဟိ-မှန်၊ တာနိ-ထိုနွယ်မြက်တို့သည်၊ ဗီဇဂါမေ-ဗီဇဂါမ်၌၊ သင်္ဂဟံ-သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။ (သူတစ်ပါးတို့ ရေမှ နုတ်ထားသည့်အတွက် ဘူတဂါမ် မဟုတ်တော့၊ ဗီဇဂါမ်ဖြစ်နေသည်-ဟူလိ။) တိလဗီဇကသာသပမတ္တိကသေဝါလောပိ-နှမ်းစေ့ပမာဏရှိသော မှော်နှမ်း၊ မုန်ညင်းစေ့ ပမာဏရှိသော မှော်ညင်းဟူသော မှော်သည်လည်း၊ ဥဒကတော-မှ၊ ဥဒ္ဓတော-ထုတ်ဆယ်အပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ။) အမိလာတော-မညှိုးသေးသည်၊ (သမာနော-ဖြစ်လတ်သော်။) အဂ္ဂဗီဇသင်္ဂဟံ-အညွန့်ဟူသော မျိုးစေ့၌ သွင်းယူအပ်သည် အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

☞ မဟာပစ္စရိယာဒိသု-တို့၌၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်။) အနန္တကတိလဗီဇကဥဒကပပ္ပဋကာဒိနံ-အနန္တကမည်သော မှော်ညင်း၊ နှမ်းစေ့ပမာဏရှိသော မှော်နှမ်း၊ ရေလွှာ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုကာနိ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်၏ တည်ရာအကြောင်းတို့တည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ဆိုရာ၌၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ န ဒိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ အန္တကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ သမ္ပုဏ္ဏဘူတဂါမော-ပြည့်စုံသော ဘူတဂါမ်မည်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ (ဟောတိ။) ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိ-ထိုစကားသည်လည်း၊ န သဗ္ဗေတိ-ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာနှင့် မညီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဘူတဂါမေ-ဘူတဂါမ်၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ။) ဗီဇဂါမေ-၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ (ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့။) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ အသမ္ပုဏ္ဏဘူတ

ဥပ္ပလိနီ၊ ပဒုမိနီ။ ။ဥပ္ပလကြာဟူသည် ကြာညို၊ ကြာဖြူ၊ ကြာနီတည်း။ ပဒုမ္မာကြာဟူသည်ကား အထပ်တစ်ရာရှိသော ကြာနီတစ်မျိုးတည်း။ ဥပ္ပလာနီ + ဧတ္ထ သန္တိတိ ဥပ္ပလိနီ-အဿတ္တိအနက်၌ ဥပ္ပလနောင် ဤပစ္စည်း၊ ထို့နောင် ဣတ္ထိဇောတက ဣနီပစ္စည်းသက်၊ ဥပ္ပလကြာမျိုးရှိရာ ကြာရံ ကြာချုံတည်း။ ပဒုမိနီ၌လည်း နည်းတူ၊ ယောဇနာ၌ကား ဥပ္ပလနောင် ဣနီပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဇောတက ဤပစ္စည်းသက်လေသည်။

အနန္တက။ ။အနန္တကဂ္ဂဟဏေန သာသပမတ္တိကာ ဂဟိတာ၊ နာမံ ဟေတံ သေဝါလဇာတိယာ၊-(ဋီကာ၊) ယောဇနာ၌ကား “သော ဟိ နတ္ထိ အတ္တတော အန္တောလာမကော သေဝါလော ဧတဿာတိ ကတွာ အနန္တကောတိ ဝုစ္စတိ” ဟု ဆိုလေသည်။ “မိမိတည်းဟူသော မှော်အောက် ယုတ်ညံ့သော သေးငယ်သော မှော် မရှိတော့၊ မှော်အသေးငယ်ဆုံး ဖြစ်သည်”ဟု ဆိုလိုသတတ်၊ သို့သော် ထိုမှော်သည် အထက်၌ အရွက်ရှိသေးသောကြောင့် အရွက်မျှ မထင်ရှားသော မှော်ကလေးများလောက် မသေးငယ်သေး။

ဂါမောနာမ-မပြည့်စုံသော ဘူတဂါမ်မည်သော၊ တတိယော-သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ကောဋ္ဌာသော-အဖို့အစုသည်၊ (ဗီဇဂါမ်သည် တစ်ဖို့၊ ဘူတဂါမ်သည် တစ်ဖို့ထို ၂ ဖို့ကို ထောက်၍ သုံးခုမြောက်အဖို့သည်၊) ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ နေဝ အာဂတော-မလာ၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ န အာဂတော၊ (“တသ္မာ န သမေတိ” ဟု ပြန်လှည့်၊) မူလပဏ္ဏာနံ အသမ္ပုဏ္ဏတ္တာ “အသမ္ပုဏ္ဏဘူတဂါမောနာမာ”တိ ဝုတ္တံ။| ဧတံ-ဤအသမ္ပုဏ္ဏဘူတဂါမ်သည်၊ ဗီဇဂါမသင်္ဂဟံ-ဗီဇဂါမ်၌ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆိဿတိ-ရောက်လတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အထ(ဝုတ္တံ)-အကယ်၍ ဆိုအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ တမ္ပိ-ထိုစကားသည်လည်း၊ န ယုတ္တံ-မသင့်၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) တာဒိသဿ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဗီဇဂါမဿ-၏၊ အဘူတဂါမမူလတ္တာ-ဘူတဂါမ်၏ အရင်းခံ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ |ဗီဇဂါမ်ဆိုလျှင် သစ်ပင်ဖြစ်ဖို့ရန် အရင်းခံ ဖြစ်ရမည်၊ ဤအသမ္ပုဏ္ဏဘူတဂါမ်ကား သစ်ပင်ဖြစ်ဖို့ရန် အရင်းခံ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဗီဇဂါမ်တွင် မပါဝင်နိုင်-ဟူလို၊| အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ဂရုကလဟုကေသု-ဂရုက၊ လဟုကအရာတို့တွင်၊ ဂရုကေ-ဂရုကအရာ၌၊ ဌာတဗ္ဗံ-တည်ရာ၏၊ (ဘူတဂါမ်၌ သွင်းမှ ပါမိတ်အာပတ်၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဂရုကဖြစ်သည်၊) ဣတိ-ဤသို့သော၊ ဧတံ-ဤလက္ခဏာသည်၊ ဝိနယလက္ခဏံ-ဝိနည်း၏ လက္ခဏာတည်း။

ဗီဇဂါမ် ၃ မျိုး။ ။အဘူတဂါမမူလတ္တာ တာဒိသဿ ဗီဇဂါမဿာတိ ဧတ္ထ ဗီဇဂါမော တိဝိဓော ဟောတိ၊ (၁) ယော သယံ ဘူတဂါမတော ဟုတွာ အညမ္ပိ ဘူတဂါမ် ဇနေတိ၊ အမ္ပဋ္ဌိအာဒိကော၊ (၂) ယော ပန သယံ ဘူတဂါမတော ဟုတွာ အညံ ပန ဘူတဂါမ် န ဇနေတိ၊ တာလနာဋ္ဌိကေရာဒိ ခါဏ၊ (၃) ယော ပန သယမ္ပိ ဘူတဂါမတော အဟုတွာ အညမ္ပိ ဘူတဂါမ် န ဇနေတိ၊ ပါနီယဃဋ္ဌာဒိနံ ဗဟိ သေဝါလောတိ။

ဘူတဂါမ် ၄ မျိုး။ ။ဘူတဂါမော ပန-စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ၊ (၁) ယော သယံ ဗီဇဂါမတော ဟုတွာ အညမ္ပိ ဗီဇဂါမ် ဇနေတိ၊ ဧတရဟိ အမ္ပရုက္ခာဒိကော၊ (၂) ယော ပန သယံ-ဗီဇဂါမတော အဟုတွာ၀ အညံ ဗီဇဂါမ် ဇနေတိ၊ အာဒိကပ္ပကာလေ အမ္ပရုက္ခာဒိကော၊ (၃) ယော ပန သယံ ဗီဇဂါမတော ဟုတွာ အညံ ပန ဗီဇဂါမ် န ဇနေတိ၊ နီလဝဏ္ဏော ဖလိတကဒလိရုက္ခာဒိကော၊ (၄) ယော ပန သယမ္ပိ ဗီဇဂါမတော အဟုတွာ အညမ္ပိ ဗီဇဂါမ် န ဇနေတိ၊ ဣဓ ဝုတ္တော အနန္တကသေဝါလာဒိကောတိ။

တတ္ထ စတုတ္ထဘူတဂါမ် သန္ဓာယ ဝုတ္တံ အဘူတဂါမမူလတ္တာ တာဒိသဿ ဗီဇဂါမဿာတိ၊ အယံ ပန တတိယဗီဇဂါမဿစ စတုတ္ထဘူတဂါမဿစ ဝိသေသော၊ တတိယဗီဇဂါမေ မူလပဏ္ဏာနိ န ပညာယန္တိ၊ စတုတ္ထဘူတဂါမေ တာနိ ပညာ ယန္တိတိ မူလပဏ္ဏာနံ အပညာယနတ္တာ ဗီဇဂါမောတိ ဝုတ္တော၊ တေသံ ပညာယနတ္တာ ဘူတဂါမောတိ ဝုတ္တော၊ ဣတရထာ ဟိ ဝိရောဓော ဘဝေယျာတိ။

ဥဒကဋ္ဌကို ပြပြီး၍ ထလဋ္ဌကို ပြလိုသောကြောင့် “ထလဋ္ဌေ” စသည်ကို မိန့်။ ထလဋ္ဌေ-ကုန်း၌ တည်သော ဗီဇဂါမိ ဘူတဂါမိ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊) ဆိန္ဒရုက္ခာနံ-ဖြတ်အပ်ပြီးသော သစ်ပင်တို့၏၊ အဝသိဋ္ဌော-ကြွင်းကျန် သော၊ ဟရိတခါဏုနာမ-စိမ်းစိုသော သစ်ငုတ်မည်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တတ္ထ- ထိုအငုတ်တို့တွင်၊ ကကုဓကရဉ္စပိယဂုံပနသာဒီနံ-ရေခတက်ပင်၊ သင်းဝင်ပင်၊ ပြင်းပင်၊ ပိန္နပင် အစရှိသည်တို့၏၊ ခါဏု-အငုတ်သည်၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်သို့၊ ဝမုတိ- တိုးပွား၏၊ သော-ထိုအငုတ်ကို၊ ဘူတဂါမေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတော-သွင်းယူအပ်၏၊ တာလနာဠိကေရာဒီနံ-ထန်းပင်၊ အုန်းပင် အစရှိသည်တို့၏၊ ခါဏု-သည်၊ ဥဒ္ဓံ- သို့၊ န ဝမုတိ၊ သော-ထိုအငုတ်ကို၊ ဗီဇဂါမေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတော-သွင်းယူအပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ အဖလိတာယ-အသီးမရှိသော၊ ဝါ-အသီး မသီးသော၊ ကဒလိယာ- ငှက်ပျောပင်၏၊ ခါဏု-ကို၊ ဘူတဂါမေန သင်္ဂဟိတော၊ ဖလိတာယ-အသီးရှိသော၊ (ကဒလိယာ ခါဏု) ဗီဇဂါမေန (သင်္ဂဟိတော) ပန-ဆက်၊ ဖလိတာ-အသီးရှိသော၊ ကဒလိ-ငှက်ပျောပင်ကို၊ (သင်္ဂဟိတာ၌ စပ်၊) ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ နီလပဏ္ဏော-စိမ်းညိုသော အရွက်ရှိသည်၊ (ဟောတိ) တာဝ- ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဘူတဂါမေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ သင်္ဂဟိတာ၊ တထာ- ထို့အတူ၊ ဖလိတော-သော၊ ဝေဠု-ဝါးပင်ကို၊ (ဘူတဂါမေန သင်္ဂဟိတော။)

ယဒါ ပန-အကြင်အခါ၌ကား၊ အဂ္ဂတော-အဖျားမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သုဿတိ- ချောက်လာ၏၊ တဒါ-၌၊ ဗီဇဂါမေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟံ-သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ကတရဗီဇဂါမေန-ဇာဘယ်ဗီဇဂါမိဖြင့်၊ (သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ-နည်း၊) ဖဠုဗီဇ ဂါမေန-ဖဠုဗီဇဂါမိဖြင့်၊ (သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ) တတော-ထိုချောက်လာသော ငှက်ပျော ပင်၊ ဝါးပင်မှ၊ ကိံ-အဘယ်သည်၊ နိဗ္ဗတ္တတိ-ဖြစ်သေးသနည်း၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုမျှ၊ န (နိဗ္ဗတ္တတိ)-မဖြစ်တော့၊ ဟိ-မှန်၊ (ကိဉ္စိ-သည်၊) ယဒိ နိဗ္ဗတ္တေယျ-အကယ်၍ ဖြစ်သေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဘူတဂါမေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ သင်္ဂဟံ-သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆေယျ-ရောက်ရာ၏။

ဣန္ဒသာလာရုက္ခေ-နပဲ အစရှိသော သစ်ပင်တို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-၍၊ ရာသိ- အစုအပုံကို၊ ကရောန္တိ-ပြုတတ်ကြကုန်၏၊ ရာသိကတဒဏ္ဍကေဟိ-အစုအပုံ ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော အရိုးတို့မှ၊ ရတနပ္ပမာဏာပိ-တစ်တောင် ပမာဏရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သာခါ-အခက်တို့သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ နိက္ခမန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ထွက် ကုန်ဦးတော့၊ (ပန-ထိုသို့ပင် ထွက်ပါကုန်သော်လည်း၊) ဗီဇဂါမေနေဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ-ထိုထိုအစုအပုံ ပြုအပ်သော နပဲတုံး အစရှိသည်တို့၌၊ (မူလေသုစေဝ ပဏ္ဏေသုစ နိဂ္ဂတေသု၌ စပ်၊) မဏ္ဍပတ္တာယ ဝါ-မဏ္ဍပ်တိုင်အကျိုးငှာသော်လည်း ကောင်း၊ ဝတိအတ္ထာယ ဝါ - စောင့်ရန် (စီးရိုး) အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊

ဝလ္လိအာရောပနတ္ထာယဝါ-(ပဲနွယ် အစရှိသော) နွယ်တို့ကို တင်ခြင်းအကျိုးငှာ သော်လည်းကောင်း၊ ဘူမိယံ-မြေပေါ်၌၊ နိဓဏန္တိ-တူးစိုက်ကြကုန်အံ့၊ မူလေသု စေတ-အမြစ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏေသုစ-အရွက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ နိဂ္ဂတေသု-ထွက်ကုန်လတ်သော်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဘူတဂါမသင်္ချိ-ဘူတဂါမဟူသော အရေအတွက်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ [ထို့ကြောင့် ခုတ်အပ်ပြီးသော နပဲကိုင်း၊ ညောင် ကိုင်း စသည်များကို ရဟန်းတို့ ဖြတ်လိုသောအခါ “ကပ္ပိယံ ကရောဟံ” ဟု ဆို၍ ကပ္ပိပြီးမှ ဖြတ်ကြရသည်။] ပန-ဆက်၊ မူလမတ္တေသု-အမြစ်မျှတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏမတ္တေသုဝါ-အရွက်မျှတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ နိဂ္ဂတေသု-ထွက် ကုန်လတ်သော်၊ ဗီဇဂါမေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ ဧဝ-သွင်းမြဲ သွင်းယူအပ်ကုန်သည် သာ၊ (ဟောန္တိ)။ [မူလမတ္တဖြင့် ပဏ္ဏကို ကန့်၊ ပဏ္ဏမတ္တဖြင့် မူလကို ကန့်။]

ယာနိ ကာနိစိ-အမှတ်မရှိ၊ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သော၊ ဗီဇာနိ-မျိုးစေ့ တို့ကို၊ ပထဝိယံဝါ-မြေ၌သော်လည်း၊ ဥဒကေန-ရေဖြင့်၊ သိဗ္ဗိတွာ-သွန်းလောင်း၍၊ ထပိတာနိ-ထားအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ကပါလာဒီသုဝါ-အိုးကင်း အစရှိသည်တို့၌သော်လည်း၊ (အာဒိဖြင့် ပန်းအိုး စသည်ကို ယူ၊) အလ္လပံသု- စိုသော မြေကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ နိက္ခိတ္တာနိ-ထားအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံကုန်သော၊ (တာနိ-ထိုမျိုးစေ့တို့သည်၊) မူလမတ္တေ-အမြစ်မျှ သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏမတ္တေဝါ-အရွက်မျှသည်သော်လည်းကောင်း၊ နိဂ္ဂတေပိ-ထွက်ပြီးပါသော်လည်း၊ ဗီဇာနိယေဝ-မျိုးစေ့တို့သာတည်း၊ မူလာနိစ- အမြစ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ အင်္ဂုရောစ-အညွန့်သည်လည်း ကောင်း၊ သစေပိ နိဂ္ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍မူလည်း ထွက်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ-ထိုသို့ပင် ထွက်ပါသော်လည်း၊) ယာ-အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ အင်္ဂုရော- အညွန့်သည်၊ ဟရိတော-စိမ်းစိမ်းစိုစိုသည်၊ န ဟောတိ-သေး၊ တာဝ-ထိုမျှလောက် သော ကာလပတ်လုံး၊ ဗီဇာနိယေဝ-မျိုးစေ့တို့သာတည်း၊ ပန-ဆက်၊ မုဂ္ဂါဒိနံ- ပဲနောက် အစရှိသည်တို့၏၊ ပဏ္ဏေသု-အရွက်တို့သည်၊ ဥဋ္ဌိတေသု-ထွက်ကုန်သော် လည်းကောင်း၊ ဝိဟိအာဒိနံ-ကောက် အစရှိသည်တို့၏၊ အင်္ဂုရေ-သည်၊ ဟရိတေ ဝါ-စိမ်းစိုလတ်သော်လည်းကောင်း၊ နီလပဏ္ဏဝဏ္ဏေ-ညိုသော အရွက်၏အဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းသည်၊ ဇာတေ - ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ဘူတဂါမသင်္ဂဟံ- ဘူတဂါမ၌ သွင်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏။ [အင်္ဂုရေ ဟရိတေကိုပင် “နီလပဏ္ဏဝဏ္ဏေ ဇာတေ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ အင်္ဂုရေ ဟရိတေတိ ဝတ္တာ ကမေဝ ပိဘာဝေတိ “နီလပဏ္ဏဝဏ္ဏေ ဇာတေ” တိ၊ နီလပဏ္ဏဿ ဝဏ္ဏ သဒိသေ ဝဏ္ဏေ ဇာတေတိ အတ္ထော၊ နီလဝဏ္ဏေ ဇာတေတိ ဝါ ပါဌော ဂဟေ တဗ္ဗော။]

တာလဠိနံ-ထုန်းစေ့ အစရှိသည်တို့၏၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ သူကရဒါဌာ ဝိယ-
 ဝက်စွယ်ကဲ့သို့၊ မူလံ-အမြစ်သည်၊ နိဂစ္ဆတိ-ထွက်လာ၏၊ (မူလေ-သည်၊) နိဂ္ဂတေပိ-
 ထွက်ပြီးပါသော်လည်း၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဥပရိ-
 အထက်၌၊ ပတ္တဝဋ္ဌိ-အရွက်လုံးသည်၊ (ဖူးတိုင်သည်၊) န နိဂ္ဂစ္ဆတိ-မထွက်သေး၊
 တာဝ-ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဗီဇဂါမောယေဝ-ဗီဇဂါမ်သာတည်း၊
 နာဠိကေရဿ-အုန်းသီး၏၊ တစံ-အခွံကို၊ ဘိန္ဒိတွာ-ခွဲ၍၊ ဒန္တသုစိ ဝိယ-ဆင်စွယ်
 ဆံထိုးကဲ့သို့၊ အင်္ဂုရော-သည်၊ နိဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ယာဝ-လုံး၊ မိဂသိဂ်သဒိသာ-သမင်၏
 ဦးချိုနှင့် တူသော၊ နီလပတ္တဝဋ္ဌိ-ညိုသော အရွက်လုံးသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်သေး၊
 တာဝ-ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဗီဇဂါမောယေဝ-ဗီဇဂါမ်သာတည်း၊
 [အုန်းပင်၌ အရွက်များ ထွက်စပြုသောအခါ ရှေးဦးစွာ အရွက် ၂ ခွရှိသော
 အုန်းလက်ကလေး တစ်ခု ထွက်လာ၏၊ ထိုအုန်းလက်ကလေးကို “မိဂသိဂ်သဒိသ”
 ဟု ဆိုသည်။] မူလေ-သည်၊ အနိဂ္ဂတေပိ-မထွက်သေးပါသော်လည်း၊ တာဒိသာယ-
 ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ပတ္တဝဋ္ဌိယာ-အရွက်လုံးသည်၊ ဇာတာယ-ဖြစ်လတ်သော်၊
 အမူလကဘူတဂါမေ-အမြစ် မရှိသော ဘူတဂါမ်၌၊ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ [အုန်းသီး
 အတွက် သီးခြားဘူတဂါမ် တစ်မျိုးတည်း၊ အမူလကဘူတဂါမေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိတိ
 နာဠိကေရဿ အာဝေဏိကံ ကတွာ ဝဒတိ။]

အမ္ပဋ္ဌိအာဒိနိ-သရက်စေ့ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝိဟိအာဒိဟိ-ကောက်ပင် အစရှိ
 သည်တို့ဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆနိတဗ္ဗာနိ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်ကုန်၏၊ ဝန္တကာဝါ-ကြည်ပေါင်းသည်
 သော်လည်းကောင်း၊ အညာ-အခြားသော၊ ယာကာစိဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး
 သည်သော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခေ-သစ်ပင်ပေါ်၌၊ ဇာယိတွာ-ပေါက်၍၊ ရုက္ခံ-ကို၊
 ဩတ္တရတိ-လွှမ်းမိုး၏၊ ရုက္ခောဝ-သစ်ပင်သည်သာလျှင်၊ တဿာ-ထိုကြည်ပေါင်း
 အစရှိသည်တို့၏၊ ဌာနံ-တည်ရာတည်း၊ တံ-ထိုကြည်ပေါင်း အစရှိသည်ကို၊ ဝိကော
 ပေန္တဿဝါ-ဖျက်ဆီးသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ တတော-ထိုသစ်ပင်မှ၊ ဥဒ္ဓရန္တဿဝါ-
 ထုတ်ဆောင်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနော-၏၊) ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ၊)
 ကော-တစ်မျိုးသော၊ အမူလိကာ-အမြစ် မရှိသော၊ လတာ-နွယ်သည်၊ ဟောတိ-
 ရှိ၏၊ အင်္ဂုလိဝေဌကော ဝိယ-လက်စွပ်ကဲ့သို့၊ ဝနပ္ပဂုမ္မဒဏ္ဍကေ-တောချုံ၏ အရိုး
 တို့ကို၊ ဝေဌေတိ-ရစ်ပတ်တတ်၏၊ တဿာပိ-ထိုနွယ်၏လည်း၊ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆ
 ယော-ဤအဆုံးအဖြတ်ပင်တည်း။ [ဝိကောပေန္တဿဝါ၊ တတော ဥဒ္ဓရန္တဿဝါ
 ပါစိတ္တိယံဟူသော ဤအဆုံးအဖြတ်ပင်။]

ဂေဟမုခ၊ ပေ၊ စေတိယာဒိသု-အိမ်၏ အဦးစမုခ၊ တံတိုင်း၊ ပွတ်တိုင်၊ စေတီ
 အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ နီလဝဏ္ဏော-ညိုသော အဆင်းရှိသော၊ သေဝါလော-
 မှော်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ (ရေညှိပင်တည်း၊) ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော ကာလ
 ပတ်လုံး၊ ဒုတ္တိဏိပတ္တာနိ-၂ ရွက် ၃ ရွက်တို့သည်၊ န သဉ္ဇာယန္တိ-မဖြစ်ကုန်သေး၊

တာဝ-ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ အဂ္ဂဗီဇသင်္ကဟံ-အဂ္ဂဗီဇ၌ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ပစ္စေသု-အရွက်တို့သည်၊ ဇာတေသု-ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊ ပါစိတ္တိယဝတ္ထု-ပါစိတ်အာပတ်၏ တည်ရာအကြောင်းတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တာဒိသေသု-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဌာနေသု-အရပ်တို့၌၊ သုဓာလေပမ္ပိ-သုတ်လိမ်းကြောင်း၊ အင်္ဂတေကိုလည်း၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ အနုပသမ္ပန္နေန-သည်၊ လိတ္တဿ-လိမ်းကျံအပ်ပြီးသော အင်္ဂတေ၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ သွေဟလေပေါ-သုတ်လိမ်းကြောင်း အစေးကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အောက်ခံက အင်္ဂတေ စသည် ဖြစ်နေသောကြောင့် အပ်၏၊ ယခုခေတ် ထုံးသုတ်ခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်။ နိဒါယသမယေ-နေ့အခါ၌၊ သုက္ခသေဝါလော-ခြောက်သော မှော်သည်၊ သစေ တိဋ္ဌတိ-အကယ်၍ တည်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) တံ-ထိုမှော်ခြောက်ကို၊ သမ္ပုဉ္ဇနီအာဒိဟိ-တံမြက်စည်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ယံသိတွာ-ပွတ်တိုက်၍၊ အပနေတုံ-ဖယ်ရှားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပါနီယယဋ္ဌာဒီနံ-သောက်ရေအိုး အစရှိသည်တို့၏၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ (အိုးအပြင်ဘက်ဘေးက၊) သေဝါလော-မှော်သည်၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထု-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်၏ တည်ရာအကြောင်းတည်း၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ (အိုး၏ အတွင်းက၊) (သေဝါလော-သည်၊) အဗ္ဗောဟာရိကော-အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းငှာ မထိုက်၊ ဝါ-မပြောပလောက်။ ပါနီယယဋ္ဌာဒီနံ ဗဟိ သေဝါလော ဥဒကေ အဋ္ဌိတတ္တာ ဗီဇဂါမာနုလောမတ္တာစ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုတိ ဝဒန္တိ-ဋီကာ။

ဒန္တကဋ္ဌပူပါဒိသု-ဒန်ပူ၊ မုန့် အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ ကဏ္ဍကမ္ပိ-မို့သည်လည်း၊ အဗ္ဗောဟာရိကမေဝ-ပင်တည်း၊ ဟိ-သာဓကကား၊ သစေ ပေ၊ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဠိကို၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဂေရုက ပရိကမ္မကတာ-ဂွေနီဖြင့် ပြုအပ်သော အချောက်ိုင်မှုရှိသော၊ (ဂွေနီသုတ်ထားအပ်သော၊) ဘိတ္တိ-နံရံသည်၊ ကဏ္ဍကိတာ-ရောပြွမ်းသော မှိုရှိသည်၊ ဝါ-မို့တက်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) စောဠကံ-အဝတ်ကြမ်းကို၊ တေ မေတွာ-ရေဆွတ်ပြီး၍၊ ပီဠေတွာ-(ရေကို) ညှစ်၍၊ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ-သာသာယာယာ ပွတ်တိုက်ထိုက်၏။ ပါသာဏဇာနိ-ကျောက်မှ ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါသာဏဒဗ္ဗု သေဝါလသေလေယျကာဒီနိ-ကျောက်အပွေး၊ ကျောက်မှော်၊ ကျောက်ချဉ် အစရှိသည်တို့သည်၊ အဟရိတဝဏ္ဏာနိ-စိမ်းစိုသော အဆင်း မရှိကုန်သည်၊ (သမာနာနိ စ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊) အပတ္တကာနိ-အရွက် မရှိကုန်သည်၊ (သမာနာနိ စ-သော်လည်းကောင်း၊) ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုနိ-တို့တည်း၊ ယခုစာအုပ်တို့၌ “ပါသာဏဇာတိ” ဟု ရှိ၏၊ “ပါသာဏဇာတော + ဇာတာနိ” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ “ပါသာဏဇာနိ” ဟု ပါဌ်မှန် ရှိစေရမည်။ အဟိစ္ဆတ္တကံ-မို့သည်၊ ယာဝ-လောက်၊ မကုဋ်-ငုံနေသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တာဝ-လောက်၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထု-တည်း၊ မို့အောက်၌ မြွေများ နေတတ်

ရကား မြွေ၏ အထက်၌ ထီးမိုးသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် မွို့ကဲ့ “အဟိစ္ဆတ္တက” ဟု ဆိုသည်။ ဆတ္တံ ဝိယာတိ ဆတ္တကံ၊ ဥပမာအနက်၌ ကပစ္စည်းသက်၊ အဟိဿ+ဆတ္တကံ အဟိစ္ဆတ္တကံ။ ပုပ္ဖိတကာလတော-ပွင့်ရာအခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ အလ္လရုက္ခတော-စိုသော သစ်ပင်မှ၊ အဟိစ္ဆတ္တကံ-ကို၊ ဂဏှန္တော-ယူသော ရဟန်းသည်၊ ရုက္ခတ္တစံ-သစ်ပင်၏ (အခွံ) အခေါက်ကို၊ ဝိကောပေတိ-ဖျက်ဆီး၏၊ (ဖျက်ဆီးရာ ရောက်၏။) တဿာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုသို့ ယူရာ၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ ဟောတိ၊ ရုက္ခပပုဋိကာယပိ-သစ်ပင်၏ အပွေး၌လည်း၊ (သစ်ပင်၏ အပွေးကို ခွာရာ၌လည်း၊) ဧသေဝနယော၊ ပန-ဆက်၊ ဣန္ဒသာလကကုဓာဒီနံ-နပဲပင်၊ ရေခတ်ကံပင် အစရှိသည်တို့၏၊ ယာ ပပုဋိကာ-အကြင် အပွေးသည်၊ ရုက္ခတော-မှ၊ မုစ္စိတွာ-လွတ်၍၊ (ကွာ၍) တိဌတံ-တည်၏၊ တံ-ထိုအပွေးကို၊ ဂဏှန္တဿ-ယူသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ နိယျာသမ္ပိ-သစ်စေးကို လည်း၊ ရုက္ခတော၊ မုစ္စိတွာ၊ ဌိတံ-တည်သော သစ်စေးကိုလည်းကောင်း၊ သုက္ခရုက္ခေ-၌၊ လဝ္ဂဝါ-ကပ်နေသော သစ်စေးကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏှိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အလ္လရုက္ခတော-မှ၊ (ဂဏှိတုံ) န ဝဋ္ဋတိ၊ လာခါယပိ-ချိပ်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော။

ရုက္ခံ-သစ်ပင်ကို၊ စာလေတွာ-လှုပ်စေ၍၊ ပဏ္ဍုပလာသံဝါ-ဖက်ရွက်ရော်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဏာတကဏိကာရာဒိပုပ္ဖဝါ-ရင့်ပြီးသော မဟာလေ့ကား အစရှိသော အပွင့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါတေန္တဿ-ကျစေသော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယမေဝ-ပါစိတ်အာပတ်သည်သာ၊ (ဟောတိ-၏။) ဟတ္ထကုက္ကုစ္ဆေန-လက်၏ စက်ဆုပ်အပ်စွာ ပြုအပ်သော အမှုဖြင့်၊ ဝါ-လက်ဆော့သဖြင့်၊ မုဒုကေသု-နည့် ကုန်သော၊ ဣန္ဒသာလနုဟိခန္ဓာဒိသုဝါ-နပဲပင် ပင်စည်၊ ရှားစောင်းကြီး ပင်စည် အစရှိသည်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထဇာတကတာလပဏ္ဍာဒိသုဝါ-ထိုထန်း ပင်၌ ဖြစ်သော ထန်းရွက် အစရှိသည်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ အက္ခရံ-အက္ခရာ ကို၊ ဆိန္ဒန္တဿာပိ-ဖြတ်ထွင်းသော (ရေးသော) ရဟန်း၏လည်း၊ ဧသေဝနယော-

ရုက္ခတော ၊ပေ၊ ဌိတံ။ ။တမာစေး စသော အစေးသည် သစ်ပင်မှ ထွက်လာပြီး နောက် အရင်းပိုင်းမှာသာ သစ်ပင်နှင့် ထိ၍ အလယ်ပိုင်း အဖျားပိုင်းမှာ သစ်ပင်နှင့် ကွာနေ တတ်၏။ ထိုအစေးကို “နိယျာသံပိ ရုက္ခတော မုစ္စိတွာ ဌိတံ” ဟု ဆိုသည်။

ဟတ္ထကုက္ကုစ္ဆေန။ ။ကုစ္ဆိတံ-စက်ဆုပ်အပ်စွာ + ကတံ-ပြုအပ်သော အမှုတည်း၊ ကုကတံ-စက်ဆုပ်အပ်စွာ ပြုအပ်သော အမှု၊ ကုကတမေဝ-စက်ဆုပ်အပ်စွာ ပြုအပ်သော အမှုသည်ပင် + ကုက္ကုစ္ဆံ-မည်၏။ သွတ္တံ၌ ဣပစ္စည်းသက်၍ တျကို စပြု၊ ဒွေဘော်လာ၊ ကတံ၌ က၏ အကို ဥပြု၊ ဟတ္ထဿ-၏ + ကုက္ကုစ္ဆံ-စက်ဆုပ်အပ်စွာ ပြုအပ်သော အမှုတည်း၊ ဟတ္ထကုက္ကုစ္ဆံ-မှ၊ နပဲပင် ရှားစောင်းကြီးပင် စသည်တို့၏ ပင်လုံး၌လည်းကောင်း၊ ထန်းပင်၌ တည်သော ထန်းရွက်၌လည်းကောင်း စာရေးမှုပြုသော ရဟန်းသည် သက်သက် လက်ဆော့ရာ ရောက်၏။ ထိုလက်ဆော့မှုကို “ဟတ္ထကုက္ကုစ္ဆံ” ဟု ခေါ်သည်။

ပင်တည်း၊ သာမဏေရာနံ-တို့အား၊ (ဒါတုံ၌ စပ်၊) (တစ်နည်း) သာမဏေရာနံ-
တို့သည်၊ ပုပ္ဖ-ကို၊ သြစိနန္တာနံ-ဆွတ်ခူးနေကြကုန်စဉ်၊ သာခံ-သစ်ကိုင်းကို၊ သြနာ
မေတွာ-ညွတ်စေ၍၊ ဝါ-နှိမ်၍၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊
တေဟိ ပုပ္ဖေဟိ-တို့ဖြင့်၊ (ရဟန်းနှိမ်ပေး၍ ရအပ်သော) ထိုပန်းတို့ဖြင့်၊ ပါနီယံ-
သောက်ရေကို၊ န ဝါသေတဗ္ဗံ-မထုံစေထိုက်၊ ပါနီယဝါသတ္ထိကေန-သောက်ရေကို
ထုံစေခြင်းကို အလိုရှိသော ရဟန်းသည်၊ သာမဏေရံ-ကို၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောက်
ပင့်၍၊ သြစိနာပေတဗ္ဗာနိ-ဆွတ်ခူးစေထိုက်ကုန်၏၊ ဖလသာခါပိ-အသီးရှိသော
သစ်ခက် (သစ်ကိုင်း) ကိုလည်း၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ခါဒိတုကာမေန-စားလိုလတ်
သော်၊ န သြနာမေတဗ္ဗာ-မညွတ်စေထိုက်၊ ဝါ-နှိမ်မပေးထိုက်၊ သာမဏေရံ ဥက္ခိ
ပိတွာ၊ ဖလံ-ကို၊ ဂါဟာပေတဗ္ဗံ-ယူစေခိုက်၏၊ ယံကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဂစ္ဆိဝါ-
ချုံ့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ လတံဝါ-နွယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပါဋေန္တေဟိ-
နုတ်ကုန်သော၊ သာမဏေရေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တူ၊ ဂဟေဟ္မာ-ကိုင်၍၊ အာကမ္မိတုံ-
ဆွဲငင်ခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အန္တယကား၊ ဝောဇံ-ထိုသာမဏေတို့၏၊ ဥဿာဟ
ဇနနတ္ထံ-အားတက်သရော ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ အကမုန္တေန-မဆွဲငင်ဘဲ၊ ကမုနာ
ကာရံ-ဆွဲငင်ပုံအခြင်းအရာကို၊ ဒဿေန္တေန ဝိယ-ပြသကဲ့သို့၊ (မဆွဲသော်လည်း
ဆွဲနေပုံကို ပြလျက်၊) အဂ္ဂေ-အဖျား၌၊ ဂဟေတုံ-ကိုင်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ယေသံ
ရုက္ခာနံ - တို့၏၊ သာခါ - အခက်သည်၊ ရဟတိ - (အပင်) ပေါက်၏၊ တေသံ - ထို
သစ်ပင်တို့၏၊ သာခံ-အခက်ကို၊ မက္ခိကာဗီဇနာဒိနံ-ယင်နှင့် ယပ်အစရှိသည်တို့၏၊
အတ္ထာယ-ငှာ၊ (ဆွမ်းပွဲ စသည်၌ မလာအောင် ယင်ချောက်ဖို့ စသော အကျိုးငှာ၊)
ကပ္ပိယံ-ကပ္ပိမှုကို၊ အကာရာပေတွာ-မပြုစေဘဲ၊ (ကပ္ပိယံ ကရောဟံဟု ဆို၍ မကပ္ပိ
ဘဲ၊) ဂတိတံ-ယူအပ်သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊) တစေဝါ-အခေါက်၌သော်လည်း
ကောင်း၊ ပတ္တေဝါ-အရွက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ နခေနပိ-
လက်သည်းဖြင့်သော်လည်း၊ ဝိလိခန္တဿ-ရေးခြစ်သော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ (ဟော
တိ၊) အလ္လသိဂီဝေရာဒိသုပိ-စိုသော ချင်း အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊
ပန-ဆက်၊ ကပ္ပိယံ-ကို၊ ကာရာပေတွာ-၍၊ သီတလေ-အေးသော၊ ပဒေသေ-
အရပ်၌၊ ထပိတဿ-ထားအပ်သော ချင်း၏၊ မူလံ-သည်၊ သစေသဉ္စာယတိ-အံ့၊

တေဟိ ပေ၊ န ဝါသေတဗ္ဗံ။ ။နဂိုနှိမ်ပေးတုန်းက မိမိအတွက် နှိမ်ပေးသော
ကြောင့် ထိုပန်းတို့ဖြင့် သောက်ရေကို မွေးအောင် မထုံစေထိုက်၊ နဂိုကပင် မိမိအတွက်
မဟုတ်ဘဲ သာမဏေအတွက် နှိမ်ပေးလျှင်ကား သာမဏေအထံမှ ရအပ်သော ထိုပန်းတို့ဖြင့်
သောက်ရေကို ထုံစေကောင်း၏။ [ပါနီယံ န ဝါသေတဗ္ဗန္တိ ဣဒံ အတ္တနော အတ္ထာယ နာမိတံ
သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ ကေဝလံ အနုပသမ္ပန္နဿ အတ္ထာယ နာမိတေ ပန ပစ္ဆာ တတော လဘိတွာ
န ဝါသေတဗ္ဗန္တိ နတ္ထိ-ဋီကာ။]

(ဧဝံသတိ၊) ဥပရိဘာဂေ-ဌ၊ ဆိန္ဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အင်္ဂုရော-သည၊ သံဗေ ဇာယထိ-
အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဟေဋ္ဌာဘာဂေ-ဌ၊ ဆိန္ဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ မူလေစ-အမြစ်သည်လည်း
ကောင်း၊ နီလင်္ဂုရေစ-ညိုသော အညွန့်သည်လည်းကောင်း၊ ဇာတေ-ဖြစ်ပြီးလတ်
သော်၊ ဆိန္ဒိတုံ န ဝဇ္ဇတိ။

ဆိန္ဒတိဝါ ဆေဒါပေတိဝါတိ-ကား၊ အန္တမသော၊ သမ္ပုဉ္ဇနီသလာကာယပိ-
တံမြက်စည်း၏ အတံဖြင့်သော်မှလည်း၊ တိဏာနိ-တို့ကို၊ ဆိန္ဒိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-
ဤသို့ကြံ၍၊ ဘူမိ-ကို၊ သမ္ပုဇ္ဇန္တော-ပွတ်တိုက်ကာ တံမြက်လှည်းလျက်၊ သယံ ဝါ-
ကိုယ်တိုင်မှလည်း၊ ဆိန္ဒတိ-ဖြတ်အံ၊ အညေနဝါ-အခြားသူသည်မှလည်း၊ ဝါ-ကို
မှလည်း၊ ဆေဒါပေတိ-ဖြတ်စေအံ၊ ဘိန္ဒတိဝါ ဘေဒါပေတိဝါတိ-ကား၊ အန္တမ
သော-အားဖြင့်၊ စင်္ဂမန္တောပိ-စင်္ကြန်သွားလျက်လည်း၊ ဆိန္ဒနကံ-ပြတ်တတ်သော
(မြက်စသော) အရာဝတ္ထုသည်၊ ဆိန္ဒတု-ပြတ်ပစေ၊ ဘိန္ဒနကံ-ပျက်တတ်သော
(မြေကြီးစသော) အရာဝတ္ထုသည်၊ ဘိန္ဒတု-ပျက်ပစေ၊ စင်္ဂမိတဋ္ဌာနံ-စင်္ကြန်သွား
အပ်သော အရပ်ကို၊ ဒဿေဿာမိ-ပြအံ၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗိစ္စ-သညာနှင့်တကွ
စေ့ဆော်၍၊ ပါဒေဟိ-ခြေတို့ဖြင့်၊ အက္ကမန္တော-နင်းလျက်၊ (ခတ်ဖိဖိနင်းလျက်၊)
တိဏာဝလ္လိအာဒိဟိ-မြက်နွယ် အစရှိသည်တို့ကို၊ သယံဝါ-မှလည်း၊ ဘိန္ဒတိ-ဖျက်အံ၊
အညေနဝါ-မှလည်း၊ ဘေဒါပေတိ-ဖျက်စေအံ၊ ဟိ-မှန်၊ တိဏံဝါ-ကိုသော်လည်း
ကောင်း၊ လတံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဍိ-အထုံးကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုစဉ်၊
သစေပိ ဘိန္ဒတိ-အကယ်၍မှလည်း ပျက်အံ၊ (ပျက်ဖွယ်ရှိအံ၊) (ဧဝံသတိ၊) ဂဏ္ဍိပိ-
အထုံးကိုလည်း၊ န ကာတဗ္ဗာ-ထိုက်။

ပန-ဆက်၊ တာလရုက္ခာဒိသု-ထန်းပင် အစရှိသည်တို့၌၊ စောရာနံ-ခိုးသူတို့၏၊
အနာရုဟဏတ္ထာယ-မတက်နိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒါရုမက္ကဋ္ဌကံ-သစ်သားမျောက်
လက်ကို၊ (မျောက်၏ လက်သဏ္ဌာန်ပြုအပ်သော သစ်သားကို၊) အာကောဋေန္တိ-
စိုက်နှက်တတ်ကြကုန်၏၊ ကဏ္ဍကေ-ဆူးတို့ကို၊ ဗန္ဓန္တိ-ဖွဲ့ချည်ထားတတ်ကြကုန်၏၊
ဘိက္ခုဿ-၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ကာတံ၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဒါရုမက္ကဋ္ဌကော-သစ်သားမျောက်လက်
သည်၊ ရုက္ခေ-၌၊ အလ္လိနမတ္တာဝ-ကပ်ငြိကာမျှသည်သာ၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊
(ဧဝံသတိ၊) ရုက္ခံ-ကို၊ န ပိဋ္ဌေတိ-မနှိပ်စက်၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ရုက္ခံ-ကို၊ ဆိန္ဒ-ဖြတ်လိုက်လော၊
လတံ-ကို၊ ဆိန္ဒ၊ ကန္တံ-သစ်အုကို၊ ဥပ္ပါဋေဟိ-နှုတ်လိုက်လော၊ ဣတိဝါ-သော်လည်း
ကောင်း၊ မူလံ-သစ်မြစ်ကို၊ ဥပ္ပါဋေဟိ-နှုတ်လိုက်လော၊ ဣတိဝါ-သော်လည်း
ကောင်း၊ ဝတ္တုမ္ပိ-ပြောဆိုခြင်းငှာလည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) အနိယမိတတ္တာ-
မည်သည့်သစ်ပင် စသည်ဟု မသတ်မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊
နိယမေတွာ ပန-သတ်မှတ်၍ကား၊ ဣမံ ရုက္ခံ-ကို၊ ဆိန္ဒ-ဖြတ်လော၊ ဣတိ အာဒိ-
ဤသို့အစရှိသော စကားသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္တု-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ နာမံ-
အမည်ကို၊ ဂဟေတွာပိ-ယူ၍လည်း၊ အမ္မရုက္ခံ-သရက်ပင်ကို၊ ဆိန္ဒ-လော၊ စတု

ရဿဝလ္လိ-ကြာဟင်းနွယ်ပင်ကို၊ ဘိန္ဒု-ဖျက်လော၊ အာလုဝကနွံ-ပြိုန်းအုကို၊ ဥပ္ပါ
 ဇေဟိ-နုတ်လော၊ မုဉ္ဇတိဏ်-ဖြူဆံမြက်ကို၊ ဥပ္ပါဇေဟိ၊ အသုကရုက္ခန္တလ္လိ-ထို
 မည်သော သစ်ပင်၏ အခွံကို၊ ဥပ္ပါဇေဟိ-ခွာလော၊ ဣတိ အာဒိဝစနမ္ပိ-ဤသို့
 အစရှိသော စကားသည်လည်း၊ အနိယမိတမေဝ-မသတ်မှတ်အပ်သော စကား
 သည်ပင်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဣမံ အဓမ္မရုက္ခံ-ကို၊ (ဆိန္ဒု၊) ဣတိ အာဒိဝစနမေဝ-
 ဤသို့အစရှိသော စကားသည်သာ၊ နိယမိတနာမ-သတ်မှတ်အပ်သော စကား
 မည်၏၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဝတ္ထု၊) န ဝဋ္ဋတိ။

ပစတိဝါ ပစာပေတိဝါတိ-ကား၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ပတ္တမ္ပိ-သပိတ်ကို
 လည်း၊ ပစိတုကာမော-ဖုတ်လိုသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) တိဏာဒိနံ-မြက်အစရှိသည်
 တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ သဗ္ဗိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍၊ အဂ္ဂိ-မီးကို၊ ကရော
 န္တော-ပြုလျက်၊ (မီးထည့်လျက်၊) သယံဝါ-မူလည်း၊ ပစတိ-မီးတိုက်အံ့၊ အညေနဝါ-
 မူလည်း၊ ပစာပေတိ-မီးတိုက်စေအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော
 စကားကို၊ ပထဝီဓဏနသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယေန၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-ဆက်၊
 အနိယမေတွာ-မသတ်မှတ်မူ၍၊ မုဂ္ဂေ-ပဲနောက်တို့ကို၊ ပစ-ချက်လော၊ မာသေ-
 ပဲကြီးတို့ကို၊ ပစ-ချက်လော၊ ဣတိ အာဒိ-ဤသို့အစရှိသော စကားသည်၊ ဝတ္ထု၊
 ဝဋ္ဋတိ၊ ဣမေ မုဂ္ဂေ-ဤပဲနောက်တို့ကို၊ ပစ၊ ဣမေ မာသေ၊ ပစ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊
 ဝတ္ထု၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ အနာပတ္တိ ဣမံ ဇာနာတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊
 (ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၌ စပ်၊) ဣမံ မူလဘေသန္တံ-ဤအမြစ်ဆေးကို၊ ဇာန-သိလော၊
 [ဇာနအတွက် တစ်ခုတည်းဖြစ်သောကြောင့် ဝါ မပါရ။] ဣမံ မူလံ-ကို၊ ဒေဟိ-
 လော၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဣမံ ပဏ္ဏံ-ကို၊ ဒေဟိ-လော၊ ဣတိဝါ-လည်း
 ကောင်း၊ ဣမံ ရုက္ခံ-ကို၊ အာဟရ-လော၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဣမံ လတံ-ကို၊
 အာဟရ-လော၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဣမိနာ ပုပ္ဖေန-ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိ၏၊
 ဣတိဝါ၊ ပေ၊ ဣမံ ရုက္ခံ-ကို၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ကရောဟိ-လော၊ (တစ်နည်း)
 ကပ္ပိယံ ကရောဟိ-ကပ္ပိစမ်းလော၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ ဧဝံ-
 သို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်း အရည်ရှိသော ဇာန၊
 ဒေဟိ စသည်ကို ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၊ ဘူတဂါမပရိမောစနံ-ဘူတဂါမ်အဖြစ်မှ လွတ်စေ
 ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဘူတဂါမ်အဖြစ်မှ
 လွတ်စေခြင်းကို ပြုအပ်ပြီး ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန-သုံးဆောင် လိုသော
 ရဟန်းသည်၊ ဗီဇဂါမပရိမောစနတ္ထံ-ဗီဇဂါမ်အဖြစ်မှ လွတ်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပုန-
 တစ်ဖန်၊ ကပ္ပိယံ-ကပ္ပိမူကို၊ ကာရေတဗ္ဗံ-ပြုစေထိုက်၏။

ဘူတဂါမပရိမောစနံ ကတံ။ “ဣမံ မူလဘေသန္တံ ဇာန” စသည်ဖြင့် ရဟန်းက
 ပြောအပ်သော ဝစီပယောဂကြောင့် လူသာမဏေက နုတ်ခြင်း၊ ခုတ်ခြင်း စသည်ကို ပြုလျှင်
 ရဟန်းတို့မှာ အာပတ်မသင့်တော့၊ ထိုသို့ အာပတ်မသင့်အောင် ပြောခြင်းကိုပင် “ဘူတ
 ဂါမပရိမောစနံ ကတံ” ဟု ဆိုသည်။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤကပ္ပိယံ ကာရေတဗ္ဗဟူသော စကားရပ်၌၊ ကပ္ပိယကာရဏံ-
 အပ်အောင်ပြုခြင်းကို၊ ဣမိနာ သုတ္တာနုသာရေန-ဤပါဠိတော်ကို အစဉ်လိုက်
 သဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-၏၊ (ကံ၊) ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အဂ္ဂိပရိဇိတံ-မီးဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်
 ညှဉ်းဆဲအပ်၊ ကပ္ပိအပ်သော အသီးလည်းကောင်း၊ သတ္ထပရိဇိတံ-မီးဖြင့် ထက်ဝန်း
 ကျင် ညှဉ်းဆဲအပ်၊ ကပ္ပိအပ်သော အသီးလည်းကောင်း၊ ခနပရိဇိတံ-လက်သည်း
 ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ညှဉ်းဆဲအပ်၊ ကပ္ပိအပ်သော အသီးလည်းကောင်း၊ အဗီဇံ-
 ဗီဇ မဟုတ်သော အသီးလည်းကောင်း၊ ဝါ-နုသော အစေ့ရှိသော အသီးလည်း
 ကောင်း၊ (မျိုးစေ့အဖြစ်သို့ မရောက်သေးသော နုသော အစေ့တည်း၊) ပဉ္စမံ-၅
 ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗဋ္ဌဗီဇမေဝ-ထုတ်အပ်ပြီးသော အစေ့ရှိသော အသီးသာလျှင်
 လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စဟိ-၅ ပါးကုန်သော၊ သမဏကပ္ပေဟိ-ရဟန်းတို့၏
 အသုံး အနှုန်းတို့ဖြင့်၊ ဖလံ-အသီးကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-
 ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ (ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ) တတ္ထ-ထို ၅ ပါးတို့တွင်၊ အဂ္ဂိပရိဇိတန္တိ ပဒဿ-
 အဂ္ဂိပရိဇိတံဟူသော ပုဒ်၏၊ အဂ္ဂိနာ-ဖြင့်၊ (ကပ္ပိယကာရဏေန-အပ်အောင်ပြု

ဣမိနာ သုတ္တာနုသာရေန။ ။ပါဠိတော်၌ ကပ္ပိအပ်သော အသီးတို့ကိုသာ တိုက်
 ရိုက် ပြ၏၊ ကပ္ပိပုံကို တိုက်ရိုက် မပြ၊ ဤသို့ကပ္ပိပုံကို တိုက်ရိုက် မပြသော်လည်း ပါဠိတော်ကို
 အစဉ်လိုက်၍ ကြည့်က မီးဖြင့် ကပ္ပိရကြောင်း၊ ဓား၊ လက်သည်းတို့ဖြင့် ကပ္ပိရကြောင်းကို
 လည်းကောင်း၊ နုသော အစေ့ရှိသော အသီး စားသောအခါ အစေ့ကို ထုတ်၍ ပစ်ရသော
 အသီးများ၏ အလိုလို ကပ္ပိပြီးဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း သိနိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ဣမိနာ
 သုတ္တေန” ဟု မဆိုဘဲ “ဣမိနာ သုတ္တာနုသာရေန” ဟု ဆိုသည်။

ပဉ္စဟိ သမဏကပ္ပေဟိ။ ။အဘိဓာန်၌ ကပ္ပသဒ္ဒါ၏ အနက်များစွာတို့တွင် သမဏ
 ဝေါဟာရ (ရဟန်းတို့၏-အသုံးအနှုန်း) ဟူသော အနက်တစ်မျိုး ပါရှိ၏၊ သစ်သီးကို မီးဖြင့်
 တိုရုံမျှဖြင့် ထိုမျိုးစေ့ ပျက်မသွားနိုင်၊ သို့သော် ဤကဲ့သို့ မီးဖြင့်တိုလိုက်လျှင် (ကပ္ပိ လိုက်လျှင်)
 ရဟန်းတို့အား သုံးစားကောင်း၏ဟူသော အခေါ်အဝေါ် တစ်မျိုးဖြစ်၏၊ ထိုအခေါ် အဝေါ်
 ကိုပင် “သမဏကပ္ပ” ဟု ခေါ်သည်။

ဋီကာ။ ။ပဉ္စဟိ သမဏကပ္ပေဟိတိ ပဉ္စဟိ သမဏဝေါဟာရေဟိ၊ ကိဉ္ဇာပိ ဟိ
 ဝီဇာနံ အဂ္ဂိနာ ဖုဋ္ဌမတ္တေန၊ နခါဒီဟိ ဝိလိခနမတ္တေနစ အဝိရုဋ္ဌိဓမ္မတာ န ဟောတိ၊ တထာပိ
 ဧဝံကတေယေဝ သမဏာနံ ကပ္ပတိတိ အဂ္ဂိပရိဇိတာဒယော သမဏဝေါဟာရာနာမ ဇာတာ၊
 တသ္မာ တေဟိ သမဏဝေါဟာရေဟိ ကရဏဘူတေဟိ (ကရိုဏ်းအနက်ဖြစ်သော ထိုသမဏ
 ဝေါဟာရတို့ဖြင့်) ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုဇာနာမိတိ အဓိပ္ပာယော၊ အဗီဇာနိဗ္ဗဋ္ဌဗီဇာနိပိ
 သမဏာနံ ကပ္ပန္တိတိ ပညတ္တပဏ္ဍိတာဝတော သမဏဝေါဟာရာ ဣစ္စေဝ သင်္ခ ဂတာနိ။

ပရိဇိတံ။ ။ဇိတံ၌ ဟိသာအနက်ဟော ဇိရိဓာတ် ကြံပါ၊ ပရိဇိရိယိတ္ထ-ထက်ဝန်းကျင်
 ညှဉ်းဆဲအပ်ပြီ၊ ဣတိ ပရိဇိတံ၊ အဘိဘူတံသည် ပရိဇိတံ၏ သဒ္ဒတ္ထဖွင့်တည်း၊ ဒမုံ ဆိန္ဒု
 ဝိဒ္ဓတို့ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။

တတ်သူသည်။) ပရိဇိတ်-ထက်ဝန်းကျင် ညှဉ်းဆဲအပ်သော၊ အဓိဘူတံ-လွှမ်းမိုး အပ်သော၊ (အဂ္ဂိနာ-သည်။) ဒဗ္ဗု-လောင်အပ်သော၊ ဖုဋ္ဌ-ထိအပ်သော အသီးတည်း၊ ကုတိ အတ္ထော-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) သတ္တပရိဇိတန္တိ ပဒဿ-၏၊ သတ္ထေန-ဓားဖြင့်၊ ပရိဇိတ်-သော၊ အဓိဘူတံ-သော၊ ဆိန္တု-ဖြတ်အပ်သော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိဒ္ဓိ-ထိုး ဖောက်အပ်သော အသီးတည်း၊ ကုတိ အတ္ထော (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) နခပရိဇိတေ-လက် သည်းဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ညှဉ်းဆဲအပ်သော အသီး၌၊ ဧသနယော-တည်း၊ အဗီဇ နိဗ္ဗဋ္ဌဗီဇာနိ-ဗီဇ မဟုတ်သော အသီး၊ ထုတ်အပ်ပြီးသော အစေ့ရှိသော အသီးတို့ သည်၊ သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊ (မကပ္ပိဘဲသာလျှင်၊) ကပ္ပိယာနိ-အပ်ကုန်၏။

အဂ္ဂိနာ-ဖြင့်၊ ကပ္ပိယံ-ကပ္ပိမူကို၊ ကရောန္တေန-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (လူ သာမဏေသည်။) ကဋ္ဌဂ္ဂိဂေါမယဂ္ဂိအာဒိသု-ထင်းမီး၊ နွားချေးမီး အစရှိသော မီး တို့တွင်၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော မီးဖြင့်၊ အန္တမသော-အောက် ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ အာဒိတ္ထေန-လွန်စွာ တောက်လောင်သော၊ ဝါ-ရဲရဲငြိသော၊ လောဟခဏ္ဍေနပိ-သံ၏ အပိုင်းအစဖြင့်သော်လည်း၊ ကပ္ပိယံ-ကပ္ပိမူကို၊ ကာတဗ္ဗံ- ပြုနိုင်၏၊ တဗ္ဗံ-ထိုကပ္ပိမူကိုလည်း၊ (ကာတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) ဧကဒေသေ-တစ်ခုသော အစိတ်အပိုင်း၌၊ ဖုသန္တေန-ထိလျက်၊ ကပ္ပိယန္တိ-ကပ္ပိယံဟူ၍၊ ဝတ္တာဝ-ဆိုပြီး၍ သာလျှင်၊ ဝါ-ဆိုပြီးလျှင် ပြီးခြင်းသာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏၊ သတ္ထေန-ဓားစသော လက်နက်ဖြင့်၊ (ကပ္ပိယံ-ကို၊) ကရောန္တေန-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယဿကဿစိ- အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ လောဟမယသတ္တဿ-ကြေး၊ သံဖြင့် ပြုအပ်သော လက်နက်၏၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ သူစိနခဏ္ဍေဒနာနမ္ပိ-အပ်၊ လက်သည်းလှီးဓားငယ်တို့၏လည်း၊ တုဏ္ဏေနဝါ - အပြီးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊

ကပ္ပိယန္တိ ဝတ္တာဝ။ ။ဤဝါကျ၌ ရဟန်းက “ကပ္ပိယံ ကရောဟိ” ဟု ဆိုရမည်ဟု မပါ၊ သို့သော် အထက်၌ “ပရိဘုဉ္ဇန္တေန ပေ၊ ကပ္ပိယံ ကာရေတဗ္ဗံ” ဟု ဆိုရမည်ဟု ရဟန်း၏ ပြုရမည့်လုပ်ငန်းကို ပြထားသောကြောင့် ကပ္ပိခါနီး၌ ရဟန်းက “ကပ္ပိယံ ကရောဟိ” ဟု ဆိုရဦးမည်၊ ထို “ကပ္ပိယံ ကရောဟိ၊ ကပ္ပိယံ ဘန္တေ” ဟူသော စကားကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မြန်မာဘာသာ စသော အခြားဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ ဆို၍ ကပ္ပိနိုင်သည်။

ဋီကာ။ / “ကပ္ပိယ”န္တိ ဝတ္တာဝ ကာတဗ္ဗန္တိ ယော (လူသာမဏေသည်) ကပ္ပိယံ ကရောဟိ၊ တေန ကတ္တဗ္ဗာကာရဿေဝ ဝုတ္တတ္တာ ဘိက္ခုနာ အဝုတ္တေပိ ကာတံ ဝဋ္ဋတီတိ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ “ပုန ကပ္ပိယံ ကာရေတဗ္ဗံ”န္တိ ကာရာပနဿ ပဌမမေဝ ကထိတတ္တာ ဘိက္ခုနာ “ကပ္ပိယံ ကရောဟိ” တိ ဝုတ္တေယေဝ အနုပသမ္ပန္တေန “ကပ္ပိယံ” ဝတ္တာ အဂ္ဂိပရိဇိတာဒိ ကာတဗ္ဗန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ “ကပ္ပိယ”န္တိ ဝစနံ ပန ယာယကာယစိ ဘာသာယ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ၊ “ကပ္ပိယ”န္တိ ဝတ္တာဝ ကာတဗ္ဗန္တိ ဝစနတော ပဌမံ ကပ္ပိယန္တိ ဝတ္တာ ပစ္ဆာ အဂ္ဂိအာဒိနာ ဖုသနာဒိ ကာတဗ္ဗန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပဌမံ အဂ္ဂိ နိက္ခိပိတ္တာ နခါဒိနာဝါ ဝိဇ္ဇိတ္တာ တံ အနုဒ္ဓရိတ္တာဝ ကပ္ပိယန္တိ ဝတ္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။

ဓာရာယဝါ-အသွားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဆေဒံဝါ-ဖြတ်ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖြတ်အပ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဓံဝါ-ထိုးဖောက်ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ထိုးဖောက်အပ်ရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒဿန္တေန-ပြလျက်၊ ကပ္ပိယန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာဝ-သာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏။

နခေန-လက်သည်းဖြင့်၊ ကပ္ပိယံ-ကို၊ ကရောန္တေန-သည်၊ ပူတိနခေန-ပုတ်သော လက်သည်းဖြင့်၊ န ကာတဗ္ဗံ-မပြုရာ၊ ပန-ဆက်ဦးအံ့၊ မနုဿာနံ-လူတို့၏လည်းကောင်း၊ သီဟဗျဏ္ဏဒီပိမက္ကဋ္ဌာနံ-ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ သစ်၊ မျောက်တို့၏လည်းကောင်း၊ (တချို့စာ၌ “မက္ကဋ္ဌာဒီနံ” ဟု အာဒိပါ၏။) သကုန္တာနံ-ငှက်တို့၏လည်းကောင်း၊ နခါ-လက်သည်း ခြေသည်းတို့သည်၊ တိဓိဏာ-ထက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။ တေဟိ-ထိုလက်သည်း ခြေသည်းတို့ဖြင့်၊ (ကပ္ပိယံ) ကာတဗ္ဗံ၊ အဿ၊ ပေ၊ ဂေါရူပါဒီနံ-မြင်း၊ ကျွဲ၊ ဝက်၊ သမင်၊ နွားအပေါင်း အစရှိသော သတ္တဝါတို့၏၊ ခုရာ-ခွာတို့သည်၊ အတိဓိဏာ-မထက်ကုန်၊ တေဟိ-ထိုခွာတို့ဖြင့်၊ န ကာတဗ္ဗံ၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသည်၊ (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အကတံ-ပြုအပ်ပြီး မဟုတ်သည်၊ ဝါ-ပြုအပ်ရာ မရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဟတ္ထိနခါ-ဆင်တို့၏လက်သည်း၊ ခြေသည်းတို့သည်၊ ခုရာ-ခွာတို့သည်၊ န ဟောန္တိ-မဟုတ်ကုန်၊ တေဟိ-ထိုဆင်တို့၏လက်သည်း ခြေသည်းတို့ဖြင့်၊ (ကပ္ပိယံ ကာတံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ယေဟိ-အကြင်လက်သည်း ခြေသည်းတို့ဖြင့်၊ ကာတံ ဝဋ္ဋတိ-၏။ တေဟိ-ထိုလက်သည်း ခြေသည်းတို့ဖြင့်၊ (သာမညံ) တတ္ထဇာတကေဟိပိ-ထိုလူစသော သတ္တဝါတို့၌ ဖြစ်သော လက်သည်း ခြေသည်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဝါ-နုတ်၍၊ ဂဟိတကေဟိပိ-ယူအပ်သော လက်သည်း ခြေသည်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝိသေသံ) ဆေဒံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝေဓံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒဿန္တေန-ပြလျက်၊ ကပ္ပိယန္တိ ဝတ္တာဝ ကာတဗ္ဗံ။ “ဆေဒံဝါ ဝေဓံဝါ” ဟု အရာထင်အောင် ခုတ်ဖို့ ထိုးဖို့ရန် ဆိုသောကြောင့် ဖြတ်ထားသဖြင့် တိုနေသော လက်သည်းဖြင့် မကပ္ပိရဟု သတိပြုပါ။

တတ္ထ-ထိုသို့ကပ္ပိရာ၌၊ ဗီဇာနံ-မျိုးစေ့တို့၏၊ ပဗ္ဗတမတ္တော-တောင်အတိုင်း အရည်ရှိသော၊ ဝါ-တောင်လောက်ကြီးသော၊ ရာသိ-အစုအပုံသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ ရုက္ခသဟဿံ-အပင်တစ်ထောင်ကို၊

ဆေဒံဝါ ဝေဓံဝါ။ ။ ကပ္ပိယံ ကရောဟိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါတိမောက် ဘာသာ ဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ ထိုသို့ကပ္ပိရာ၌ ဓားစသည်ဖြင့် ကပ္ပိလျှင် ဖြတ်အပ်သော အရာကို အပ်စသည်ဖြင့် ကပ္ပိလျှင် ဖောက်အပ်သော အရာကို ထင်ရှားစေရမည်။ ဝိမတိ၌ “တဉ္စ ခွိဇာ အကတွာ (၂ ပိုင်း ပြတ်သွားအောင် မပြုဘဲ) ဆေဒန ဘေဒနမေဝ (ဖြတ်ရာ ထိုးဖောက်ရာကိုသာ) ဒဿတဗ္ဗံ” ဟု ဆို၏။ ကြံစသည်ကို ဓားဖြင့် ကပ္ပိရာ၌ ၂ ပိုင်း ပြတ်သွားခြင်းကြောင့် အပြစ်ရှိမည် မထင်ပါ။

ဆိန္ဒိတွာ-၍၊ ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်စပ်တည်း ဖွဲ့အပ်သည်ကို၊ ကတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆုနံ-ကြံတို့၏၊ မဟာဘာရော-ကြီးစွာသော ဝန်ထုပ်၊ ဝန်ပိုးသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဗန္ဓိတွာဝါ-ဖွဲ့၍သော်လည်းကောင်း၊ ထပိတော-ထားအပ်သည်၊ သစေပိဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဗီဇေဝါ-မျိုးစေ့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ဗီဇာနံ ပဗ္ဗတမတ္တာကို ရည်ရွယ်သည်။) (ဧကိသံ-တစ်ခုသော၊) ရုက္ခသာခါယဝါ-သစ်ကိုင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ရုက္ခသဟသံ ၊ပေ၊ ကတွာကို ရည်ရွယ်သည်။) (ဧကသ္မိ-တစ်ချောင်းသော၊) ဥစ္ဆုမိဝါ-ကြံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယေ-ကပ္ပိအပ်သည်ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဥစ္ဆုစ-ကြံတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒါရူနိစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဗဒ္ဓါနိ-ဖွဲ့အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ကြံနှင့် သစ်သားတို့ကို တစ်စပ်ထည်းရောစည်းထားသည်-ဟူလို၊) ဥစ္ဆု-ကြံကို၊ ကပ္ပိယံ-ကပ္ပိအပ်သည်ကို၊ ကရိဿာမိ-ပြုအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဒါရုံ-သစ်သားကို၊ ဝိဇ္ဈတိ-ထိုးဖောက်မိအံ့၊ (ကပ္ပိသော အားဖြင့် ထိုးဖောက်မိအံ့၊) ဝဋ္ဋတိယေဝ-သာ၊ [ဒါရုံ ဝိဇ္ဈတိတိ ဧတ္ထ ဇာနိတွာပိ ဝိဇ္ဈတိဝါ ဝိဇ္ဈာပေတိဝါ ဝဋ္ဋတိယေဝါတိ ဝဒန္တိ၊ ဘတ္တသိတ္ထေ ဝိဇ္ဈတိတိ ဧတ္တာပိ ဧသေဝနယော၊ နောက်၌ လာမည့် “ဘတ္တသိတ္ထေ ဝိဇ္ဈတိ” ၌လည်း သိလျက် ကပ္ပိသူက ထိုးသည်ဖြစ်စေ၊ ကပ္ပိခိုင်းသော ရဟန်းက ထိုးစေသည်ဖြစ်စေ အပ်၏-ဟူလို။] ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ယာယ ရဇ္ဈယာဝါ-အကြင်ကြီးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယာယ ဝလ္လိယာဝါ-အကြင်နွယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဗဒ္ဓါနိ-ဖွဲ့အပ် စည်းအပ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။) တံ-ထိုကြီး၊ သို့မဟုတ် နွယ်ကို၊ သစေ ဝိဇ္ဈတိ-အကယ်၍ ထိုးဖောက်မိအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

ဥစ္ဆုခဏ္ဍာနံ-ကြံအပိုင်းတို့ဖြင့်၊ ပစ္ဆိ-တောင်းကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ (သစေ) အာဟာရန္တိ-အကယ်၍ ဆောင်ယူလာကုန်အံ့၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ခဏ္ဍေ-အပိုင်းကို၊ ကပ္ပိယေ-ကပ္ပိအပ်သည်ကို၊ ကတေ-ပြုပြီးသော်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ ကတ

ဧကသ္မိ ဗီဇေ ၊ပေ၊ ကတံ ဟောတိ။ ။ထိုသို့ကပ္ပိရာ၌ သစ်သီးစသော ဝတ္ထုက ရဟန်း၏ လက်ထည်း၌ ရှိနေမှ မယူဘဲ၊ ထောင်ပုံရာပုံ ပုံထားသော အကပ်မခံရသေးသော သစ်သီးပုံ ကြံစည်းတို့ကိုလည်း ရဟန်းက လက်နှင့် မထိ မကိုင်ဘဲ “ကပ္ပိယံ ကရောဟိ” ဟု ဆိုလိုက်သောအခါ လူသာမဏေက တစ်စပ်တည်းနေသော သစ်သီးတစ်လုံးကို (ကြံတစ်ချောင်းကို) “ကပ္ပိယံ ဘန္တေ” ဟု ဆို၍ ထိုးလိုက် ခုတ်လိုက်လျှင် အားလုံးကိုပင် ကပ္ပိပြီးဖြစ်တော့၏။ တစ်ကြိမ်ကပ္ပိပြီးသော သစ်သီးများကို (အကပ်မခံရသေးလျှင်) နောက်နောက်ရက်များ၌လည်း ထပ်၍ မကပ္ပိတော့ဘဲ စားနိုင်သည်။

မေဝ-ပြုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ မရိစပတ္တာဒိဟိ-ငရုပ်သီးမှည့် အစရှိသည် တို့ဖြင့်၊ မိဿေတွာ-ရော၍၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ (သစေ) အာဟရန္တိ-အကယ်၍ ဆောင်ယူလာကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ကပ္ပိယံ ကရောဟိတိ-ကပ္ပိယံ ကရောဟိဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်ပြီးသော်၊ ဘတ္တသိတ္တေ-ထမင်းလုံးတို့ကို၊ သစေပိ ဝိဇ္ဈတိ-အကယ်၍ မူလည်း ထိုးမိအံ့၊ (ဧဝံသတိပိ၊) ဝဇ္ဇတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ တိလတဏှာလာဒိသုပိ-နှမ်းဖြင့် ရောအပ်သော ဆန်အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ (နှမ်းက အစိမ်းဖြစ်လျှင် အပင်ပေါက်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ကပ္ပိသောအခါ ဆန်ကို ထိုးမိ သော်လည်း အပ်သည်-ဟူလို၊) ပန-ဆက်၊ ယာဂုယာ-၌၊ ပက္ခိတ္တာနိ-ထည့်အပ် သော ငရုပ်သီးမှည့် အစရှိသည်တို့သည်၊ ဧကာဗဒ္ဓါနိ-တစ်စပ်ထည်း စပ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ န သန္တိဋ္ဌန္တိ-ကောင်းစွာ မတည်ကုန်၊ တတ္ထ-ထိုငရုပ်သီးမှည့် ထည့်အပ်ရာ ယာဂု၌၊ ဧကမေကံ-တစ်စေ့တစ်စေ့ကို၊ ဝိဇ္ဈိတွာ-ထိုး၍၊ ကပ္ပိယံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗမေဝ-ပြုရာသည်သာ၊ ဝါ-ပြုရမည်သာ၊ ကပိတ္ထဖလာဒိနံ - သီးသီး အစရှိသည်တို့၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ မိဉ္ဇ-အနှစ်အဆန်သည်၊ ကဋ္ဌာဟံ-အခွံတည်းဟူသော ခွက်ကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-လွှတ်၍၊ သဗ္ဗရတိ-လျှည့်လည်နေအံ့၊ ဘိန္ဒ္ဓာပေတွာ-ခွဲစေ၍၊ ကပ္ပိယံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ (မိဉ္ဇ-အနှစ်အဆန်သည်၊ ကဋ္ဌာဟေန-အခွံနှင့်၊) ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်စပ် ထည်း စပ်နေသည်၊ (သစေ) ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ကဋ္ဌာဟေပိ-အခွံ၌ လည်း၊ ကပ္ပိယံ-ကို၊ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ။ [ဘိန္ဒ္ဓာပေတွာ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတဗ္ဗန္တိ ဗီဇတော မုတ္တဿ ကဋ္ဌာဟဿ ဘာဇနဂတိကတ္တာ ဝုတ္တံ။]

အသဉ္ဇိစ္စာတိ-ကား၊ ပါသာဏာရုက္ခာဒိနိ-ကျောက်တုံး၊ သစ်တုံး အစရှိသည် တို့ကို၊ ပဝဇ္ဇန္တဿဝါ-လှိမ့်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ သာခံ-သစ်ခက် (သစ်ကိုင်း) ကို၊ ကမုန္တဿဝါ-ဆွဲငင်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ကတ္တရဒဏ္ဍေန-တောင်ဝှေးဖြင့်၊ ဘူမိ-မြေကို၊ ပဟရိတွာ-ပုတ်ခတ်၍၊ ဂစ္ဆန္တဿဝါ-သွားစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ တိဏာနိ-မြက်တို့သည်၊ ဆိဇ္ဇန္တိ-ပြတ်တတ်ကုန်၏၊ တာနိ-ထိုမြက်တို့သည်၊ (အသဉ္ဇိစ္စ ဆိန္ဒာနိနာမ၌ စပ်၊) တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ (အစ္စန္တိတ္တာ၌ စပ်၊) ဆိန္ဒိဿာမိ-ဖြတ်အံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့ကြံ၍၊ သဉ္ဇိစ္စ-သညာနှင့် တကွ စေ့ဆော်၍၊ အစ္စန္တိတ္တာ-မဖြတ် အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသဉ္ဇိစ္စ ဆိန္ဒာနိနာမ-အသဉ္ဇိစ္စ ဆိန္ဒတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ အသဉ္ဇိစ္စ-သညာနှင့် တကွ မစေ့ဆော်မူ၍၊ ဆိန္ဒန္တဿ-မတော် တဆ ဖြတ်မိသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ။)

မရိစပတ္တာဒိဟိ။ ။ထမင်းသုတ်စသည် လုပ်သောအခါ ငရုပ်သီးမှည့် အစေ့ ပါလာလျှင် ကပ္ပိရမည်၊ ထိုသို့ကပ္ပိရာ၌ ငရုပ်သီးမှည့်စေ့ကို မထိုးမိဘဲ ဆွမ်းတစ်လုံးတို့ကို ထိုး၍ ကပ္ပိ လိုက်လျှင် အပ်တော့၏။ လှော်ပြီး မဟုတ်သော နှမ်းစိမ်းပါလျှင်လည်း ကပ္ပိရမည်။ [မရိစပတ္တာဒိဟိ မိဿေတွာတိ ဧတ္ထ ဘတ္တသိတ္တေ သမ္ပန္နဝသေန ဧကာဗဒ္ဓတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ န ဖလာနံယေဝ အညမည် သမ္ပန္နဝသေန။]

အသတိယာတိ-ဟူသည်ကား၊ အညဝိဟိတော-တစ်ပါးသော အာရုံ၌ ထား
 အပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဝါ-တစ်ပါးသော အာရုံကို နှလုံးသွင်းနေသည်၊ ဟုတွာ-
 ၍၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်း
 အရာကို၊ ကထေန္တော-ပြောဆိုစဉ်၊ ပါဒဂုံဌကေနဝါ-ခြေမဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
 ဟတ္ထေနဝါ-လက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တိဏံဝါ-မြက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 လတံဝါ-နွယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒုန္တော-ဖြတ်လျက်၊ တိဌတိ-တည်အံ့၊ ဧဝံ-
 သို့၊ အသတိယာ-သတိကင်းသဖြင့်၊ ဝါ-အမှတ်တမဲ့၊ ဆိန္ဒုန္တဿ-ဖြတ်မိသော ရဟန်း
 ၏၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ။)

အဇာနန္တဿာတိ-ဟူသည်ကား၊ ဧတ္ထ အဗ္ဘန္တရေ-ဤအတွင်း၌၊ (ဤစည်းရိုး
 အတွင်း၊ ကောက်ရိုးပုံအတွင်း၌၊ ဗီဇဂါမော-ဗီဇဂါမ်သည်၊ အတ္ထိ၊) ဣတိဝါ-ဤသို့
 သော်လည်းကောင်း၊ ဘူတဂါမော-သည်၊ (အတ္ထိ၊) ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
 န ဇာနာတိ-မသိ၊ ဆိန္ဒာမိ-ငါ ဖြတ်နေ၏၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ န ဇာနာတိ-
 မသိ၊ (ဗီဇဂါမ် ရှိ၏ သို့မဟုတ် ဘူတဂါမ် ရှိ၏ဟု မသိခြင်းတစ်မျိုး၊ ငါ ဖြတ်နေ၏ဟု
 မသိခြင်း တစ်မျိုး ဤသို့အားဖြင့် မသိခြင်း ၂ မျိုးရှိသည်-ဟူလို၊) ကေဝလံ-
 သိခြင်းမဖက် သက်သက်၊ ဝတိယာဝါ-စည်းရိုး၌သော်လည်းကောင်း၊ ပလာလ
 ပုဉ္ဇေဝါ-ကောက်ရိုးပုံ၌သော်လည်းကောင်း၊ နိခါဒနံဝါ-ဆောက်ကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ ခဏိတ္တိဝါ-တူရှင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကုဒါလံဝါ-ပေါက်တူးကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ သင်္ဂေါပနတ္ထာယ-လုံခြုံစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ထပေတိ-ထားအံ့၊ ခုယှ
 မာနဟတ္ထော-မီးလောင်အပ်သော လက်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်း၊
 အဂ္ဂိ-မီးကို၊ ပါတေတိ-ကျစေအံ့၊ ဝါ-ချပစ်လိုက်အံ့၊ တတြ-ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌၊ တိဏာနိ-
 မြက်တို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ စေ ဆိန္ဒုန္တဝါ-အကယ်၍မူလည်း ပြတ်ကုန်အံ့၊ စေ ခုယှန္တိ
 ဝါ-အကယ်၍မူလည်း မီးလောင်အပ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) အနာပတ္တိ။

ပန-ဆက်၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ-မနုဿဝိဂ္ဂဟ ပါရာဇိကသိက္ခာ
 ပုဒ်၏ အဖွင့်၌၊ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု-အလုံးစုံသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်၊)
 “ဘိက္ခု-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ရုက္ခေနဝါ-သစ်ပင်သည်သော်လည်း၊ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌော-လွှမ်းမိုး
 အပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ဩပါတေဝါ-တွင်း၌မူလည်း၊ ပတိတော-ကျနေ
 သည်၊ (သစေ ဟောတိ၊) ရုက္ခံ-ကို၊ ဆိန္ဒိတွာဝါ-ဖြတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဘူမိ-
 ကို၊ ခဏိတွာဝါ-တူး၍သော်လည်းကောင်း၊ နိက္ခမိတုံ-ထွက်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာစ-
 တတ်ကောင်းသည်လည်း၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဇီဝိတဟေတုပိ-
 အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်မှလည်း၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ န
 ကာတဗ္ဗ-မပြုထိုက်၊ ပန-ကား၊ အညေန-သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဘူမိ ခဏိတွာဝါ
 ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတွာဝါ၊ အလ္လရုက္ခတော-စို့သော သစ်ပင်မှ၊ ဒဏ္ဍကံ-ဒုတ်ကို၊ ဆိန္ဒိတွာဝါ၊

တံ ရုက္ခံ-ကို၊ ပဝဋ္ဌေတွာ-လိမ့်စေ၍၊ ဝါ-လိမ့်၍၊ နိက္ခာမေတုံ-ထွက်စေခြင်းငှာ၊
ဝဋ္ဌတိ၊ အနာပတ္တိ-အာပတ် မသင့်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ဆိုအပ်ရာ၌၊
ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ န ဒိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ကာတုန္တိ
ဣဒံ ဧကမေဝ သုတ္တံ ပန-အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ကာတုံဟူသော ဤတစ်သုတ်ကိုကား၊
ဒိဿတိ-တွေ့အပ်၏။ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဒဝဉာဟေ-တောမီးသည်၊ ခုယုမာနေ-
လောင်လတ်သော်၊ ပဋ္ဌဂ္ဂိ-မီးကြိုကို၊ ဒါတုံ-ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပရိတ္တံ-အရံ
အတားကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏။]

ဧတဿ-ဤသုတ်အား၊ အနုလောမံ-လျော်သည်၊ သုစေ (ဟောတိ)-အံ၊
(ဧဝံသတိ-သော်၊) အတ္တနော-မိမိအား၊ န ဝဋ္ဌတိ-မအပ်၊ အညဿ-အခြားရဟန်း
အား၊ ဝဋ္ဌတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ နာနာကရဏံ-ဤအသီးအခြား ပြုတတ်သော
အထူးသည်၊ ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓံ-ရခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊
အတ္တာယ-ငှာ၊ ကရောန္တော-ပြုသော ရဟန်းသည်၊ အတ္တသိနေဟေန-မိမိ၌ ချစ်ခြင်း
ဟူသော၊ အကုသလစိတ္တေနဝ-အကုသိုလ်စိတ်ကြောင့်သာ၊ ကရောတိ-ပြု၏၊
ပရော ပန-အခြားသူသည်ကား၊ ကာရုညေန-သနားခြင်းကြောင့်၊ ကရောတိ၊
တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ ဣတိစေ-ဤသို့ဆိုအံ၊ ဧတမ္ပိ-ဤအကြောင်းသည်
လည်း၊ အကာရဏံ-သင့်မြတ်သော အကြောင်း မဟုတ်၊ (ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်
နည်း၊) ဟိ ယသ္မာ-အကြောင့်ကြောင့်၊ ကုသလစိတ္တေနပိ-ကုသိုလ်စိတ်ကြောင့်လည်း၊
ဣမံ အာပတ္တိ-ဤဘူတဂါမကို ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်
သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ တသ္မာ ဧတမ္ပိ အကာရဏံ၊ (ပြန်လှည့်၊) ပန-ထိုသို့ပင်
အကြောင်းကို မတွေ့မြင်အပ်ပါသော်လည်း၊ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ ဝုတ္တတ္တာ-
တစ်ညီတစ်ညွတ်ထည်း ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိသေခေတုံ-တားမြစ်
ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဧတ္ထ-ဤရှေးအဋ္ဌကထာတို့၏ စကား၌၊ ယုတ္တိ-
သင့်သော အကြောင်းကို၊ ဂဝေသိတဗ္ဗာ-ရှာမှီးထိုက်၏၊ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ-
အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏ အပေါ်၌၊ သဒ္ဓါယဝါ-ယုံကြည်ခြင်းကြောင့်သော်လည်း၊
ဂန္တဗ္ဗံ-ဆုံးဖြတ်ချက် ချထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ
၊ပေ၊ တိဝေဒနံ-၏၊ ဣတိ-တည်း။- ပဌမံ-ရှေးဦးစွာသော၊ ဘူတဂါမသိက္ခာပဒံ-
တည်း။

ပဋ္ဌဂ္ဂိ။ ။အဝေးမှ လောင်လာသော မီးသည် လောင်စာရှိသမျှ လိုက်၍ လောင်မည်
သာ၊ တောကျောင်းအနီးမှ တောကို ကြိုတင်၍ မီးရှို့ထားလျှင် လောင်စာ မရှိသောကြောင့်
ကျောင်းထိအောင် မလောင်နိုင်တော့၊ ထိုသို့တောမီး၏ ကျောင်းထိအောင် လောင်၍ မလာဖို့ရာ
ဆန့်ကျင်ဘက်အနေအားဖြင့် ကြိုတင်၍ ရှို့အပ်သော မီးကို “ပဋိ + အဂ္ဂိ” ဟု ခေါ်သည်။

၂။ အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၉၄။ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ-၌၊ အနာစာရံ အာစရိတွာတိ-ကား၊ အကာတဗ္ဗ-မပြုထိုက်သော အမှုကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ကာယဝစီဒ္ဓါရေသု-ကာယဒ္ဓါရ၊ ဝစီဒ္ဓါရ တို့၌၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အညေနည် ပဋိစရတိတိ-ကား၊ အညေန-မမေးအပ်သော စကားမှ တစ်ပါးသော၊ ဝစနေန-စကားဖြင့်၊ အညံ-ဖြေအပ်သော စကားမှ တစ်ပါးသော၊ ဝစနံ-မေးအပ် သော စကားကို၊ ပဋိစရတိ ပဋိစ္ဆာဒေတိ-ဖုံး၏၊ အဇ္ဈောတ္တရတိ-လွှမ်း၏၊ ဣဒါနိ-၌၊ တံ ပဋိစရဏဝိမိ-ထိုဖုံးလွှမ်းပုံ အစီအရင်ကို၊ ဒဿန္တော-ပြတော်မူလိုသော သင်္ဂါယနာတင် ထေရ်အပေါင်းသည်၊ ကော အာပန္နောတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

တကြ-ထိုကော အာပန္နော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတုံ ကား၊ ဝစနသမ္ပန္နော-သဒ္ဓါတို့၏ အနက်နှင့် စပ်ခြင်းတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ (ဝဒတိ၌ စပ်၊) ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝိတိက္ကမံ-လွန်ကျူးမှုကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ အာဝုသော-ရှင်၊ တွံ-သည်၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သို့၊ အာပန္နော-ရောက် သည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သံယမဇ္ဈေ-သံယာအလယ်၌၊ အာပတ္တိယာ-အာ ပတ်ဖြင့်၊ အနုယုဉ္ဇိယမာနော-စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊ (အာပတ္တိ-သို့) အာပန္နော-ရောက်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒတိ-ပြော၏၊ တတော- ထိုသို့ပြောခြင်းကြောင့်၊ တွံ-သင်သည်၊ (အာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နော-၏၊) ဣတိ၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သော်၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ကိ-အဘယ်အာပတ်သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြောပြန်၏၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ်အာပတ်သို့၊ (အာပန္နော-၏၊) ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊

အညေနည်။ ။ "အညံ" အရ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်က အပြစ်တင်လို၍ မေးအပ်သော စကားကို ယူ၊ ထိုစကားကို (အညေန အရ) မိမိဖြေဆိုအပ်သော စကားဖြင့် ဖုံးသည်၊ ဋီကာ၌ စကားကို ယူသော အဋ္ဌကထာနည်းအပြင် ကာရဏ (အကြောင်းကို) ယူသော နည်းကိုလည်း ပြသေး၏၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်က အပြစ်တင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို တစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၏-ဟူလို။

ပဋိစရတိ။ ။ "ပဋိသည် ပဋိစ္ဆာဒနအနက်ဟော၊ စရဓာတ်သည် ဖြစ်ခြင်းအနက် ဟော" ဟု ဋီကာ၌ သဒ္ဓတ္ထ ဖွင့်၏၊ ဤအလို "ပဋိစရတိ-ဖုံးလွှမ်းသောအားဖြင့် ဖြစ်၏" ဟု ပေး၊ ပဋိစ္ဆာဒေတိ အဇ္ဈောတ္တရတိတို့ကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထဖွင့်၊ တစ်နည်း-"ဓာတုနံ အနေကတ္ထ ဣာ" နှင့် အညီ "စရဓာတ်သည်ပင် ပဋိစ္ဆာဒနအနက်ဟောတည်း" ဟုလည်း တစ်နည်း ဖွင့်၏၊ ဤအလို ပဋိစ္ဆာဒေတိ အဇ္ဈောတ္တရတိသည် သဒ္ဓတ္ထပင်တည်း၊ လောက၌ ဖုံးခြင်းသည် အဝတ်စသည်ဖြင့် အပေါ်၌ လွှမ်းခြင်းဖြစ်ရကား ပဋိစ္ဆာဒေတိကိုပင် အဇ္ဈောတ္တရတိဟု ပရိယာယ် ထပ်ဖွင့်သည်။

ဒုက္ခဋ္ဌ-သို့၊ (အာပန္နော-၏။) ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ ပုစ္ဆန္တော-မေးလိုသည်၊ (ဟုတွာ၊) အဟံ-သည်၊ ကိသ္မိ-အဘယ်ဝတ္ထုကြောင့်၊ (အာပတ္တိ-သို့၊) အာပန္နော-ရောက်ပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြောပြန်၏၊ တတော-ထိုသို့ပြောခြင်းကြောင့်၊ အသုကသ္မိနာမ ဝတ္ထုသ္မိ-ထိုမည်သော ဝတ္ထုကြောင့်၊ (အာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နော-၏။) ဣတိ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ အဟံ-သည်၊ ကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ (အာပတ္တိ-သို့၊) အာပန္နော-သည်၊ အမိ-သနည်း၊ ကိ-အဘယ်အမှုကို၊ ကရောန္တော-ပြုစဉ်၊ (အာပတ္တိ-သို့၊) အာပန္နော-သည်၊ အမိ-သနည်း၊ ဣတိ၊ ပုစ္ဆတိ-မေးပြန်၏၊ အထ-၌၊ ဣဒံနာမ-ဤမည်သော အမှုကို၊ (ကရောန္တော-ပြုစဉ်၊ အာပတ္တိ-သို့၊) အာပန္နော-၏၊ ဣတိ ဝုတ္တေ၊ ကိ-အဘယ်သူကို၊ ဘဏထ-ပြောဆိုနေကြပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ ဝဒတိ၊ တတော-ကြောင့်၊ တံ-သင့်ကို၊ ဘဏာမ-ပြောဆိုနေကြကုန်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တေ၊ ကိ-အဘယ်စကားကို၊ ဘဏထ-သနည်း၊ ဣတိ ဝဒတိ၊ ဣတိ အယံ ဝစနသမ္ပန္နောဟု (ဣတိ တစ်လုံးထည့်၍ ပြန်လှည်း။)

၀၀၀

အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ဧတ္ထ-ဤအညေနည် ပဋိစရတိဟူသော ပါဠိ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ ပါဠိမုတ္တကောပိ-ပါဠိတော်မှ အလွတ်လည်းဖြစ်သော၊ အညေနည် ပဋိစရဏာဝိမိ-အညေနည် ပဋိစရဏ အစီအရင်တည်း၊)“အညေနည် ပဋိစရဏာဝိမိ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်၊) ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ (ဝုတ္တော၌ စပ်၊) တဝ-သင်၏၊ သိပါဠိကာယ-အိတ်ထည်း၌၊ ကဟာပဏော-အသပြာကို၊ ဒိဋ္ဌော-တွေ့အပ်ပါပြီ၊ ကိဿ-အဘယ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ အသာရပွဲ-မလျောက်ပတ်သော အမှုကို၊ ကရောသိ-နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော၊) ဘန္တေ-တို့၊ သုဒိဋ္ဌ-ကောင်းစွာ မြင်အပ်ပါပေပြီ၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ ဧသော-ဤအရာသည်၊ န ကဟာပဏော-အသပြာ မဟုတ်ပါ၊ ဧတံ-ဤအရာသည်၊ တိပုမဏ္ဍလံ-သလွဲဖြူဝိုင်းကလေးပါတည်း၊ ဝါ-ခဲဖြူဝိုင်းကလေးပါတည်း၊ ဣတိ၊ ဘဏန္တော ဝါ-ပြောဆိုသူကိုလည်းကောင်း၊ တံ-သည်၊ သုရံ-သေရည်ကို၊ ပိဝန္တော-သောက်နေသည်ကို၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပြီ၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကရောသိ-ပြုဘိသနည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တော၊ (သမာနော၊) ဘန္တေ-တို့၊ သုဒိဋ္ဌော-ကောင်းစွာ မြင်အပ်ပါပေပြီ၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ ဧသော-ဤအရည်သည်ကား၊ န သုရာ-သေရည်မဟုတ်ပါ၊ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ-ဆေးအကျိုးငှာ၊ သမ္မာဒိတံ-ပြီးစေအပ်သော၊ အရိဋ္ဌ-အရိဋ္ဌဆေးရည်ပါတည်း၊ ဣတိ၊ ဘဏန္တောဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ တံ-သင့်ကို၊ ပဋိစ္စန္တေ-ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ အာသနေ-နေရာ၌၊ မာတုဂါမေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ နိသိန္တော-ထိုင်နေသည်ကို၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပြီ၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ ဧဝံ အသာရပွဲကရောသိ၊ ဣတိ ဝုတ္တော၊ (သမာနော၊) ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒိဋ္ဌံ-ပြီ၊ (တေန-သည်၊) သုဒိဋ္ဌ-ကောင်းစွာ မြင်အပ်ပေပြီ၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤ

အရပ်၌၊ ဝိညူ-တတ်သိနားလည်သော၊ ဒုတိယော-၂ ယောက်မြောက်အဖော်
 သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ သော-ထို ၂ ယောက်မြောက်အဖော်ကို၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ န
 ဒိဋ္ဌော-မမြင်အပ်လိမ့်မည်နည်း၊ ဣတိ၊ ဘဏန္တောဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ တယာ-
 သည်၊ ဤဒိသံ-ဤကဲ့သို့ရူအပ်သော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ ဒိဋ္ဌိ-မြင်အပ်သလော၊
 ဣတိ၊ ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သည်၊ (သမာနော) န သုဏာမိ-မကြားပါ၊ ဣတိ၊ သောတံ-
 သောတဒ္ဓါရသို့၊ ဥပနေန္တောဝါ-ကပ်ဆောင်သူကိုလည်းကောင်း၊ သောတဒ္ဓါရေ-
 ၌၊ ပုစ္ဆန္တန်-မေးသူတို့၏ (ပြဿနာကို) စက္ခံ-စက္ခဒ္ဓါရသို့၊ ဥပနေန္တောဝါ-သူကို
 လည်းကောင်း၊ အညေနည် ပဋိစရတိတိ-အညေနည် ပဋိစရတိဟူ၍၊ ဝေဒိ
 တဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ပါဠိမုတ္တကောပိ-ပါဠိတော်မှ အလွတ်လည်း
 ဖြစ်သော၊ အညေနည် ပဋိစရဏဝိမိ-တည်း။ [ဤသို့ ဣတိတစ်လုံး ထည့်၍ ပြန်
 လှည့်။]

အညဝါဒကံ ရောပေတူတိ-ကား၊ အညဝါဒကံ-အညဝါဒကကံသို့၊ ဝါ-အည
 ဝါဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သို့၊ အာရောပေတု-တင်လော၊ ပတိဋ္ဌာပေတု-တည်စေ
 လော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (“တင်” ဟူသည်မှာ ဆိုင်ရာကျင့်ဝတ်ကို မကျင့်သမျှ
 ထိုက်အပေါ်၌ တည်စေခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ပတိဋ္ဌာပေတု” ဟု ဖွင့်သည်၊)
 ဝိဟေသကံ ရောပေတူတိ ဧတသ္မိပိ-ပါဠိ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော။ [အချို့စာအုပ်၌
 ဤအဖွင့် နောက်ရောက်နေ၏၊ ပါဠိတော်၌ သိက္ခာပုဒ်၏ ရှေ့မှာ ရှိသည်၊ အည
 ဝါဒကန္တိ အညဝါဒကကမ္ပံ အာရောပေတု၊ အညဝါဒကတ္တံဝါ ဣဒါနိ ကရိယ
 မာနေန ကမ္ပေန အာရောပေတူတိ အတ္ထော၊-ဋီကာ။]

၉၈။ အညဝါဒကေ ဝိဟေသကေ ပါမိတ္တိယံ ဧတ္ထ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ
 တဗ္ဗော) အညံ-မေးအပ်သော အကြောင်းအရာမှ တစ်ပါးသော အကြောင်း
 အရာကို၊ ဝဒတိ-ပြောတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အညဝါဒကံ-ကမည်၏၊ ဧတံ-
 အညဝါဒကဟူသော ဤအမည်သည်၊ အညေနည်ပဋိစရဏဿ-တစ်ပါးသော
 အကြောင်းဖြင့် တစ်ပါးသော အကြောင်းကို ဖုံးလွှမ်းကြောင်း စကား၏၊ နာမံ-
 အမည်တည်း၊ ဝိဟေသတိ-ညှဉ်းဆဲတတ်၏၊ ဣတိ ဝိဟေသကံ၊ ဧတံ-ဝိဟေသက
 ဟူသော ဤအမည်သည်၊ တုဏှိဘူတဿ-ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်ခြင်း၏၊ နာမံ-တည်း၊
 တသ္မိ အညဝါဒကေ - ထိုအညဝါဒကအမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ တသ္မိ ဝိဟေ

အညေနည် ၂၀၀၊ နာမံ။ ။ပဋိစရဏအရ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကို ယူသင့်သော်လည်း
 “ယဒေတံ အညေန အညံ ပဋိစရဏဝသေန ပဝတ္ထဝစနံ၊ တဒေဝ ပုစ္ဆိတမတ္ထံ ထပေတွာ
 အညံ ဝဒတိ ပကာသေတိတိ အညဝါဒကန္တိ အာဟ အညေနည် ပဋိစရဏသေတံ နာမန္တိ”
 ဟူသော ဋီကာကို ထောက်၍ တစ်ပါးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် တစ်ပါးသော အနက်
 အဓိပ္ပာယ်ကို ဖုံးလွှမ်းကြောင်း စကားကို ယူပါ၊ ဤသို့ယူမှလည်း “အညံ ဝဒတိတိ အညဝါဒကံ”
 ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် လျော်မည်၊ “ဝဒတိ”အရလည်း နှုတ်ဖြင့် ပြောအပ်သော စကား မဟုတ်၊

သကေ-ထိဝိဟေသကအမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ပါစိတ္တိယံ ဟောတိဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဝတ္ထုဒ္ဓယေ-ဝတ္ထုနှစ်ပါး အပေါင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယဒ္ဓယံ-ပါစိတ်အာပတ် ၂ ပါး အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တိ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

၁၀၀။ အရောပိတေ အညဝါဒကေတိ-ကား၊ အညဝါဒကေ-အညဝါဒကကံသို့၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ အနာရောပိတေ-မတင်အပ်သေးမီ၊ (အညေနညံ ပဋိစရတိဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) အရောပိတေ ဝိဟေသကေတိ ဧတသ္မိမ္မိ-၌လည်း၊ ဧသေဝနယော။

၁၀၁။ ဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မသညီတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထောဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်၊) ယံ တံ အညဝါဒကဝိဟေသကာရောပနကမ္မံ-အကြင်အညဝါဒက၊ ဝိဟေသကသို့ တင်ကြောင်းကံကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုကံသည်၊ ဓမ္မကမ္မံ-ဓမ္မကံသည်၊ စေ ဟောတိ-အံ၊ သောစ ဘိက္ခု-ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ တသ္မိ-ထိုဓမ္မကံ၌၊ ဓမ္မကမ္မသညီ-ဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) အညဝါဒကဉ္စ-မေးအပ်သော စကားမှ တစ်ပါးသော စကားကို ပြောတတ်သော အညေနညပဋိစရဏအမှုကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဟေသကဉ္စ-သံဃာကို ညည်းဆဲတတ်သော ဆိတ်ဆိတ်နေမှုကိုလည်းကောင်း၊ ကရောတ္တိ-အံ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တသ္မိ အညဝါဒကေစ-ထိုမေးအပ်သော စကားမှ တစ်ပါးသော စကားကို ပြောတတ်သော အညေနညပဋိစရဏကြောင့်လည်းကောင်း၊ (တသ္မိ) ဝိဟေသကေစ-ထိုသံဃာကို ညည်းဆဲတတ်သော ဆိတ်ဆိတ်နေမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ ဣမိနာ နယေန-ဖြင့်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၀၂။ အဇာနန္တော ပုစ္ဆတိတိ-ကား၊ အာပတ္တိ-သို့၊ ဝါဟု ရှိသည်ကား ပို၏၊ ပါဠိတော်၌ ဤဝါကျမှာ ဝါ မပါသေး။ အာပန္နဘာဝံ-ရောက်ပြီး၏ အဖြစ်ကို၊ အဇာနန္တောယေဝ-မသိသည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊) တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ ကိ-အဘယ်စကားကို၊ ဘဏထ-ပြောနေပါကုန်သနည်း၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ န ဇာနာမိ-မသိပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆတိ-မေးအံ့၊ ဂိလာနောဝါ န ကထေတိတိ-ကား၊ ယေန-အကြင်အနာကြောင့်၊ ကထေတုံ-ဖြေဆိုခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မစွမ်းနိုင်၊ တာဒိသော-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဗျာဓိဝါ-အနာသည်သော်

အနက်ကို ဟောသော သဒ္ဓါ(စကား)တည်း၊ တုဏှိဘူတသေတံ နာမန္တိ တုဏှိဘာဝသေတံ နာမံ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော၊ ယောဇနာ၌ကား "အညံ ဝဒတိတိ အညဝါဒကံ" ၌ အညဝါဒကအရ ဘာဝပွဇာန ကြံလေသည်၊ ထိုအကြံမှာ ဤနေရာနှင့် မလျော်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ဖို့ရန် "အညံ ဝဒတိတိ အညဝါဒကော" ဟု ပုံလိန်ချသော ကခါအဋ္ဌကထာနှင့်သာ လျော်သည်။

လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်နေအံ့၊ [တာဒိသော ဝါ ဗျာဓိဟု ဝါပါလျှင် ကောင်းမည်၊
 ပါဠိတော်၌လည်း ဝါပါ၏။] သံဃဿ ဘဏ္ဍနံ ဝါတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိ
 ရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်၊) သံဃမဇ္ဈေ-သံဃာ့အလယ်၌၊ ကထိတေ-
 ဖြေဆိုအပ်သော်၊ တပုစ္စယာ-ထိုဖြေဆိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ သံဃဿ-
 ၏၊ ဘဏ္ဍနံဝါ-ငြင်းခုံခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကလဟောဝါ-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း
 သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဝါဒေါဝါ-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းသည်သော်
 လည်းကောင်း၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်၊ သော-ထိုဘဏ္ဍန၊ ကလဟ၊ ဝိဝါဒသည်၊
 မာ အဟောသိ-မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်၊
 (ဟုတွာ၊) န ကထေတိ-မဖြေဆိုအံ့၊ (အနာပတ္တိဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဣတိ ဣမိနာ
 နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပေ၊ သိယာ-ရံခါ၊ ကိရိယံ-မပြုထိုက်သော လွန်ကျူး
 မှုကို ပြုခြင်းရှိသည်လည်းကောင်း၊ သိယာ-ရံခါ၊ အကိရိယံ-ပြုထိုက်သော ဖြည့်
 ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းရှိသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ၊) ဟိ-မှန်၊ အညေန-တစ်ပါး
 သော စကားဖြင့်၊ အညံ-တစ်ပါးသော စကားကို၊ ပဋိစရန္တဿ-ဖုံးသော ရဟန်း၏
 (အတွက်၊) ကိရိယံ-ကိရိယသည်၊ (ဟောတိ၊) တုဏှိဘာဝေန-ဆိတ်ဆိတ်၏ အဖြစ်
 ဖြင့်၊ ဝိဟေသန္တဿ-သံဃာကို ညှဉ်းဆဲသော ရဟန်း၏ (အတွက်၊) အကိရိယံ-
 အကိရိယသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနံ၊ ဣတိ-တည်း။- ဒုတိယံ-သော၊ အည
 ဝါဒကသိက္ခာပဒံ-တည်း။

၃။ ဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၀၃။ တတိယသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဒဗ္ဗံ၊ ပေ၊ ဥဇ္ဈာပေန္တိတိ-ကား၊ ဆန္ဒာယ၊ ပေ၊
 အာဒိနိ-ဤသို့အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဝဒန္တာ-ပြောကုန်လျက်၊ တံ အာယသ္မန္တံ-
 ထိုအရှင်ဒဗ္ဗကို၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ (ဓာတ်ကတ္တား၊) ဝါ-တို့ကို၊ (ကာရိတံ
 ကံ၊) အဝဇာနာပေန္တိ-အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုလျက် ကြည့်ရှုစေကြ
 ကုန်၏၊ ဝါ-အယုတ်သဘော၊ ထုတ်မပြောဘဲ၊ တွေးတောကြံစည်စေကြကုန်၏၊
 အဝညာယ-အောက်တန်းစားဟု၊ အသိအမှတ်ပြုသဖြင့်၊ သြလောကာပေန္တိ-
 ကြည့်ရှုစေကြကုန်၏၊ ဝါ-အမြင်သေးစေကြကုန်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ လာမကတော-
 ယုတ်မာသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဘာဝပ္ပဓာန၊) စိန္တာပေန္တိ-ကြံစည်စေကြကုန်၏၊ ဝါ-
 အထင်သေးစေကြကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဥဇ္ဈာပေန္တိကို
 အဝဇ္ဈာပေန္တိ စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြရာ၌၊ လက္ခဏံ-သဒ္ဓါလက္ခဏာကို၊ သဒ္ဓသတ္တာနုသာ
 ရေန-သဒ္ဓါကျမ်းသို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ [ကခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထား
 ပြီ။] သြဇ္ဈာပေန္တိတိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော-ပါဠိတော်ပါဌသည်၊ (အတ္ထိ၊) အယမေဝ
 အတ္ထော-ဤအနက်ပင်တည်း၊ [အဝကို သြပြုလျှင် သြဇ္ဈာပေန္တိဟု ဖြစ်သည်။] ဆန္ဒာ
 ယာတိ-ကား၊ ဆန္ဓေန-ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ ပက္ခပါတေန-မိမိဘက်၌ ကျရောက်ခြင်း
 ကြောင့်၊ ဝါ-ဘက်လိုက်ခြင်းကြောင့်၊ အတ္တနော-၏၊ သန္နိဋ္ဌသမ္ပတ္တာနံ-သန္နိဋ္ဌမိတ်ဆွ၊

သမ္ဘတ္တမိတ်ဆွေတို့ဖို့၊ ပဏီတာနိ-မွန်မြတ်ကုန်သော အိပ်ရာ နေရာအခင်းတို့ကို၊ ပညပေတိ-ခင်းပေး၏။ ဣတိ-ဤကား၊ အဓိပ္ပာယော-မေတ္တိယဘူမဇက ရဟန်းတို့၏ အလိုတည်း၊ ခိယန္တိတိ-ကား၊ ဆန္ဒာယ ၊ပေ၊ အာဒိနိ-အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဝဒန္တာ-ပြောကုန်လျက်၊ ပကာသေန္တိ-အပြစ်ကို ထင်ရှားပြကြကုန်၏။

၁၀၅။ ဥဇ္ဈာပနကေ ၊ပေ၊ ပါစိတ္တိယန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယေန ဝစနေန-အကြင်စကားဖြင့်၊ ဥဇ္ဈာပေန္တိ-အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုလျက် ကြည့်ရှုစေကြကုန်၏။ ဝါ-အယုတ်သဘော၊ ထုတ်မပြောဘဲ၊ တွေးတောကြံစည်စေကြကုန်၏။ တံ-ထိုအောက်တန်းစားဟု ၊ပေ၊ ကြည့်ရှုစေကြောင်း စကားသည်၊ ဝါ-အယုတ်သဘော ၊ပေ၊ ကြံစည်စေကြောင်း စကားသည်၊ ဥဇ္ဈာပနကံ-ကမည်၏။ စ-ကား၊ ယေန-အကြင်စကားဖြင့်၊ ခိယန္တိ-အပြစ်ကို ထင်ရှားပြကြကုန်၏။ ဝါ-ရှုတ်ချကြကုန်၏။ တံ-ထိုအပြစ်ပြောကြောင်း စကားသည်၊ ဝါ-ထိုရှုတ်ချကြောင်း စကားသည်၊ ခိယနကံ-ကမည်၏။ ဥဇ္ဈာပနကေ-အောက်တန်းစားဟု ၊ပေ၊ ကြည့်ရှုစေကြောင်း ဖြစ်သော၊ ဝါ-အယုတ်သဘော ၊ပေ၊ ကြံစည်စေ ကြောင်း ဖြစ်သော၊ တသ္မိ-ထိုစကားကြောင့်လည်းကောင်း၊ ခိယနကေ-အပြစ်ကို ပြောကြောင်းဖြစ်သော၊ တသ္မိ-ထိုစကားကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၌ စပ်) ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဝတ္ထုဒ္ဓယေ-ဝတ္ထု ၂ ပါးအပေါင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိဒ္ဓယံ-ပါစိတ်အာပတ် ၂ ပါးအပေါင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

၁၀၆။ ဥဇ္ဈာပနကံနာမ ဥပသမ္ပန္တံ ၊ပေ၊ ဧတေသံ ပဒါနံ-ဟူသော ဤပုဒ်တို့၏၊ မင်္ဂုကတ္ထုကာမောတိ ဣမိနာ-ဤပုဒ်နှင့်၊ သမ္ပန္နော-ကမ္မ+ကမ္မိအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းကို၊ (ကာတဗ္ဗော) ပန-ဆက်၊ အဝဏ္ဏံ ၊ပေ၊ ဣမေသံ (ပဒါနံ)-တို့၏၊ ဝသေန-

ဆန္ဒာယ။ ။ပုံလိန်မှ ကုတ္တိလိန်ပြန်သော လိင်္ဂဝိပ္ပလ္လာသနည်းအားဖြင့် ဆန္ဒာဟူသော ကုတ္တိလိန်နောင် တတိယာ နာဝိဘတ်ကို အာယပြုထားသည်ဟု သိစေလို၍ “ဆန္နေန”ဟု ဖွင့်သည်။ ထိုဆန္ဒဟူသည်လည်း ဘက်လိုက်သော တဏှာလောဘတည်းဟု သိစေလို၍ ပက္ခပါတေနဟု ဖွင့်သည်။ ပက္ခေ-မိမိဘက်၌ + ပါတော-စိတ်အားဖြင့် ကျရောက်ခြင်းတည်း၊ ပက္ခပါတော-ခြင်း၊ မြန်မာလို ဘက်လိုက်ခြင်းတည်း။

ဥဇ္ဈာပနကေ၊ ခိယုနကေ။ ။ယေန ဝစနေနကို ကြည့်၍ “ဥဇ္ဈာပေန္တိ ဧတေနာတိ ဥဇ္ဈာပနံ၊ ဥဇ္ဈာပနံယေဝ ဥဇ္ဈာပနကံ” ဟု ပြု (ကပစ္စည်း သုတ္တံ) ခိယန္တိ ဧတေနာတိ ခိယနံ စသည် နည်းတူ၊ ခိ၌ ကုကို ကုယပြု၍ နိဿယအတိုင်း အနက်ပေးပါ။ ဣယျပြု၍ “ခိယျ”ဟုလည်း ရှိ၏။ ကြွင်းအဓိပ္ပာယ်များကို ကဒါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

ဥပသမ္ပန္တံ ၊ပေ၊ သမ္ပန္နော။ ။ဥပသမ္ပန္တံ သံယေန သမ္ပတံ ၊ပေ၊ အပ္ပမတ္တကဝိသလူနကံ ဝါဟူသော ဤဒုတိယန္တပုဒ်တို့ကို မင်္ဂုကတ္ထုကာမောဝယ် ကတ္တ၌ ကံအဖြစ်ဖြင့် စပ်၊ ထို့ကြောင့် “ဧတေသံ ပဒါနံ မင်္ဂုကတ္ထုကာမောတိ ဣမိနာ သမ္ပန္နော” ဟု ဆိုသည်။ “ဥပသမ္ပန္တံ-ရဟန်း

အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နန္တိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဥပသမ္ပန္နဿာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိဘတ္တိဝိပရိကာမော-ဝိဘတ်ပြောင်းလွဲခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော။

ပန-ဆက်၊ ဥဇ္ဈာပေတိ ၊ပေ၊ ပါစိတ္တိယဿာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ခိယနကံနာမာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ မာတိကာပဒံ-ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာပိ-ထုတ်၍လည်း၊ ဝါ-ထုတ်ပါသော်လည်း၊ ဥဇ္ဈာပနကံနာမာတိ ဣမဿ ပဒဿ-၏၊ ဝုတ္တဝိဘင်္ဂေါ ယေဝ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အကျယ်ဝိဘင်းသည်သာလျှင်၊ ဝါ-ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တဗ္ဗော-ထပ်၍ ဟောတော်မူထိုက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အညဝါဒကသိက္ခာပဒေ ဝိယ-ကဲ့သို့၊ အညော-အခြားသော၊ ဝိသေသော-အထူးသည်၊ နတ္ထိ၊ [အညဝါဒက သိက္ခာပုဒ်၌ အညဝါဒကအတွက် အကျယ်တစ်မျိုး၊ ဝိဟေသကအတွက် အကျယ် တစ်မျိုးဟု အထူးရှိသကဲ့သို့ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဥဇ္ဈာပနကအတွက် အကျယ်တစ်မျိုး၊ ခိယနကအတွက် အကျယ်တစ်မျိုးဟု အထူး မရှိ-ဟူလို။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ- ထိုခိယနကံနာမဟူသော မာတိကာပုဒ်ကို၊ အနုဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်လည်း ထုတ်တော် မမူဘဲ၊ အဝိဘဇိတွာစ-အကျယ်ဝိဘင်းလည်း ဝေဖန်တော်မမူဘဲ၊ နိဂမနမေဝ- နိဂုံးကိုသာ၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ကတံ-ပြုတော်မူအပ် ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [“အဝိဘဇိတွာစ” ဟု ရှိစေ။]

ကို၊ (သာမညကံ၊) သံယေန-သည်၊ သမ္ပတံ-သမုတ်အပ်သော၊ သေနာသနပညပကံဝါ-အိပ်ရာ နေရာကို ခင်းပေးတတ်သူကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အပ္ပမတ္တကဝိသုဇ္ဇနကံဝါ-အနည်းငယ် သော ပိတ်တို့ ဖျင်စ စသည်ကို စွန့်လွှတ်တတ်သူကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ဝိသေသကံ၊) မကိုကတ္ထုကာမော-အရှိန်အစော် မဲ့သူ၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းငှာ လိုလားသည်၊ (ဟုတွာ၊)” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။

မှတ်ချက်။ ။ဥပသမ္ပန္န၏ ရှေ့၌ ဥဇ္ဈာပနကံနာမဟု ယခုစာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏။ ထိုဥဇ္ဈာပနကံနာမပုဒ်က ပဌမန္တပုဒ်ဖြစ်၍ မကိုကတ္ထုကာမော၌ မစပ်နိုင်သောကြောင့် ပါဠိ တော်မှ အပိုယူထားသော ပါဠိပိုသာတည်း။ ထိုဥဇ္ဈာပနကံနာမပုဒ်ကို ပါဠိတော်ဝယ် အနက် ပေးရာ၌ “ဥဇ္ဈာပနကံနာမ-မည်သည်ကား” ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ မူလတည်ပါဠိအဖြစ်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် “ယေန ဝစနေန ဥပသမ္ပန္နံ ဥဇ္ဈာပေတိ၊ တံ ဝစနံ ဥဇ္ဈာပနကံနာမ” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း အနက်ပေးရမည်။

ဝိဘတ္တိဝိပရိကာမော။ ။အဝဏ္ဏံ ကတ္ထုကာမော၊ အယသံ ကတ္ထုကာမောတို့၌ စပ်သော အခါ ဥပသမ္ပန္နပုဒ်က ကံအဖြစ်ဖြင့် မစပ်နိုင်၊ အဝဏ္ဏံ အယသံပုဒ်တို့၏ သမ္ပန်အဖြစ် ဖြင့်သာ စပ်နိုင်သောကြောင့် ဥပသမ္ပန္နပုဒ်ကို ဆဋ္ဌိမှ ဒုတိယာပြန်နေသော ဝိဘတ္တိဝိပရိကာမ လုပ်၍ “ဥပသမ္ပန္နံ-ရဟန်း၏” ဟု အနက်ပေးပါ။ ရဟန်း၏ အဝဏ္ဏံ၊ ရဟန်း၏ အယသံ-ဟူလို။

နိဂမနမေဝ ဧကတော ကတံ။ ။ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။ “ဥဇ္ဈာပနကံနာမ ဥပသမ္ပန္နံ သံယေန သမ္ပတံ”စသည်ဖြင့် မာတိကာပုဒ် ထုတ်စဉ်တုန်းက “ဥဇ္ဈာပနကံနာမ”ကိုသာ ထုတ် ခဲ့သည်၊ ခိယနကံနာမဟု မထုတ်ခဲ့၊ နိဂုံးအုပ်သော အခါ၌ကား “ဥဇ္ဈာပေတိဝါ ခိယတိဝါ”ဟု

ဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မဿညိတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၌၊ တဿ ဥပသမ္ပန္နဿ-ထိုရဟန်း၏ (အပေါ်၌) ယံ သမ္ပတိကမ္မံ-ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုသမ္ပတိကံသည်၊ ဓမ္မကမ္မံ-သည်၊ စေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ သောစဘိက္ခု-သည်လည်း၊ တသ္မိ-ထိုဓမ္မကံ၌၊ ဓမ္မကမ္မဿညိ-ဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ဥဇ္ဈာပနကဉ္စ-အထင်သေး အမြင်သေးစေကြောင်း စကားကိုလည်းကောင်း၊ ခိယနကဉ္စ-ရှုတ်ချကြောင်း စကားကိုလည်းကောင်း၊ ကရောတိ-ပြုအံ့၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တသ္မိ ဥဇ္ဈာပနကေစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တသ္မိ ခိယနကေစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါမိတ္တိယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ ဣမိနာ နယေန-ဖြင့်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

☸ အနုပသမ္ပန္နံ ၊ပေ၊ ခိယျတိ ဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော၌ စပ်၊) သံယေန-သည်၊ သမ္ပတံ-သမ္ပတိအပ်သော၊ ဥပသမ္ပန္နံ-ကို၊ အညံ-အခြားသော၊ အနုပသမ္ပန္နံ-လူသာမဏေကို၊ (ကာရိတံ) ဝါ-သည်၊ (ဓာတ်ကတ္တာ၊) ဥဇ္ဈာပေတိ အဝဇ္ဈာပေတိ-အထင်သေး အမြင်သေးစေအံ့၊ တဿ-ထိုလူသာမဏေ၏၊ သန္တိကေ-၌၊ တံ-ထိုသံဃသမ္ပတ ရဟန်းကို၊ ခိယတိဝါ-ရှုတ်ချမှုလည်း ရှုတ်ချအံ့၊ ဣတိ အတ္ထော။

ခိယနကအတွက်ပါ နိဂုံးအုပ်ထား၏။ အဘယ့်ကြောင့် အစတုန်းက “ခိယနကံနာမ” ဟု မာတိကာပုဒ် မထုတ်ဘဲ နိဂုံးကျမှ ပေါင်း၍ “ခိယတိဝါ”ဟု ထုတ်ရသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၍ ထိုအဖြေကို ပြလိုသောကြောင့် “ယသ္မာ ခိယနကံနာမ ၊ပေ၊ တသ္မာ”ဟု မိန့်သည်။ “ခိယနကံနာမ”ဟု မာတိကာပုဒ် ထုတ်သော်လည်း “ဥပသမ္ပန္နံ သံယေန သမ္ပတံ” စသည်ဖြင့် ဥဇ္ဈာပနကံနာမအတိုင်း အကျယ်ဝိဘင်းကို ဟောရလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် “ခိယနကံနာမ”ဟု ခိယနကအတွက် မာတိကာပုဒ် သီးခြားလည်း မထုတ်ဘဲ ပဒဘာဇနိဝိဘင်းကိုလည်း သီးခြား မဟောဘဲ နိဂုံးကျမှ “ဥဇ္ဈာပေတိဝါ ခိယတိဝါ”ဟု တစ်ပေါင်းတည်း အုပ်လိုက်ရသည်-ဟူလို။

အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ပါဠိတော်၌ “ဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မဿညိ၊ ဥဇ္ဈာပနကေ ခိယနကေ အာပတ္တိ ပါမိတ္တိယဿ” စသည်ဖြင့် ရှိ၏။ ထိုပါဠိတော်အတိုင်း ပါဠိပို့ မထည့်ဘဲ သဒ္ဒါနည်းမှန်အောင် အနက်ပေး၍ မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် “ဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဓမ္မကမ္မဿညိ (ဟုတွာ ဥဇ္ဈာပနကဉ္စ ခိယနကဉ္စ ကရောတိ၊ အဿ) ဥဇ္ဈာပနကေ ခိယနကေ ပါမိတ္တိယဿ အာပတ္တိ” ဟု ပါဠိပို့ ထည့်၍ အနက်ပေးပါ-ဟူလို။

အနုပသမ္ပန္နံ ၊ပေ၊ ခိယျတိ။ ။အညံ အနုပသမ္ပန္နံ ဥဇ္ဈာပေတိတိ အညေန အနုပသမ္ပန္နေန ဥဇ္ဈာပေတိ၊ တဿဝါ တံ သန္တိကေ ခိယျတိတိ တဿ အနုပသမ္ပန္နဿ သန္တိကေ တံ သံယေန သမ္ပတံ ဥပသမ္ပန္နံ ခိယျတိ၊ အဝဏ္ဏံ ဝဒန္တောဝါ ပကာသေတိ။-ဋီကာ။ [ဤဋီကာအလို “အနုပသမ္ပန္နံ” ၌ ဒုတိယာကို တတိယာအနက်၌ ဓာတ်ကတ္တာအနေအားဖြင့် သက်စေလိုသည်။ တဿ ဝါ တံ သန္တိကေ၌လည်း တဿကို အနုပသမ္ပန္နံ စွဲ၍ သန္တိကေ၌ စပ်ပါဟုလည်းကောင်း၊ တံကိုလည်း သံယေန သမ္ပတံ ဥပသမ္ပန္နံကို စွဲပါဟုလည်းကောင်း သိစေသည်။]

ဥပသမ္ပန္နံ သံယေန အသမ္ပတန္တိ-ကား၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ အသမ္ပတံ-သော၊ ကေဝလံ-သမုတ်ခြင်း မဖက်၊ သက်သက်၊ ဒေသော ဘာရော-ဤတာဝန်သည်၊ တဝ-သင်၏၊ ဘာရော-တာဝန်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သံယေန-သည်၊ အာရောပိတ ဘာရံ-တင်အပ်သော တာဝန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ-ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းအကျိုးငှာ၊ သယမေဝ- မိမိကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ တံ ဘာရံ-ထိုတာဝန်ကို၊ ဝဟန္တံ-ရွက်ဆောင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ် ကိုလည်းကောင်း၊ [ဥဇ္ဈာပေတိ၌ စပ်၊] ယတြ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ ဒုတ္တယော- ၂ ပါး ၃ ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝိဟရန္တိ-ကုန်၏၊ တတြ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ တာဒိသံ-သော၊ ကမ္မံ-တာဝန်ဆောင်မှုကို၊ ကရေန္တံ-ပြုနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဣတိ- ကား၊ အဓိပ္ပာယော-တည်း။

ပန-ကား၊ အနုပသမ္ပန္နံ ၊ပေ၊ ဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ အနုပသမ္ပန္နဿ-အား၊ တေရသ- ၁၃ ပါးကုန်သော၊ သမ္ပတိယော-တို့ကို၊ ဒါတုံ၊ ကိဉ္ဇာပိ န ဝဋ္ဋန္တိ-အကယ်၍ကား မအပ်ပါပေကုန်၊ အထခေါ-သော်လည်း၊ ဥပသမ္ပန္နကာလေ-ရဟန်းဖြစ်ရာ အခါ၌၊ လဒ္ဓသမ္ပတိကော-ရအပ်သော သမ္ပတိရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ပစ္ဆာ-၌၊ အနုပသမ္ပန္န ဘာဝေ-၌၊ ဌိတော-တည်သူတည်း၊ တံ-ထိုသူကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ သံယေန သမ္ပတံ ဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [သမ္ပတပုဗ္ဗကိုပင် ဘူတပုဗ္ဗဂတိကနည်းအားဖြင့် “သမ္ပတံ” ဟု ဆိုထားသည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ဗျတ္တဿ-ဝိနည်းအရာ၌ ထက်မြက်သော၊ ယဿ သာမဏေရဿ-၏၊ (အပေါ်၌) ကေဝလံ-သက်သက်၊ သံယေနဝါ-သည် သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ပတေန-သော၊ ဘိက္ခုနာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တံ- သင်သည်၊ ဣဒံ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဘာရော-တာဝန်ကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော သာမဏေကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အသမ္ပတံ ဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သေသံ ၊ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ- ဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒံ တတိယံ။

ဥပသမ္ပန္နံ သံယေန အသမ္ပတံ။ ။ကမ္မဝါစာဖြင့် မသမုတ်ဘဲ နှုတ်အပြောဖြင့် သံယာက တာဝန်ချထားအပ်သူကို “ဥပသမ္ပန္နံ သံယေန အသမ္ပတံ” ဟု ဆိုသည်၊ တစ်နည်း- ရဟန်းတို့၏ ချမ်းချမ်းသာသာ နေနိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ ကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူထားသော ပုဂ္ဂိုလ် ကိုလည်း “ဥပသမ္ပန္နံ သံယေန အသမ္ပတံ” ဟု ဆိုသည်။

ယတြ ဒုတ္တယော ၊ပေ၊ အဓိပ္ပာယော။ ။ဤဝါကျကား “ဘိက္ခုနံဝါ” တက်သော ဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း၊ မိမိဘာသာ တာဝန်ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၂ ပါး ၃ ပါးနေရာ ကျောင်းတိုက်များ၌ ရှိနိုင်သည်-ဟူလို၊ ဤသို့ ဘိက္ခုနံဝါ စသော ဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ပြု ဖြစ် သောကြောင့် “ယတြဝါ၊ တတြဝါ” ဟု စာအုပ်များ၌ ဝါပါနေသည်ကို စဉ်းစားပါ။

၄။ ပဌမသေနာသနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၀၈။ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဟေမန္တိကေ ကာလေတိ-ကား၊ ဟေမန္တိ
ကာလေ-ဆောင်းအခါ၌၊ ဟိမပါတသမယေ-ဆီးနှင်းကျရာ အခါ၌၊ ကာယံ သြတာ
ပေန္တာတိ-ကား၊ မဉ္ဇူပိဌာဒီသု-ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ် အစရှိသော နေရာတို့၌၊
နိသိန္နာ-ထိုင်ကုန်လျက်၊ ဗာလာတပေန-နေစာသည်၊ (ဓာတ်ကတ္တား၊) ဝါ-ကို၊
ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ သြတာပေန္တာ-ပူစေကုန်လတ်သော်၊ (ဗာလာတပေန ကာယံ
သြတာပေန္တာ-နေစာလှူကုန်လတ်သော်၊ နေဝ ဥဒ္ဓရိသု၊ န ဥဒ္ဓရာပေသုဟု ပါဠိ
တော်၌ လှမ်းစပ်၊) ကာလေ အာရောစိတေတိ-ကား၊ ယာဂုဘတ္တာဒိသု-ယာဂု၊
ထမင်း အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယဿကဿစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခု၏၊ ကာလေ-
အချိန်ကို၊ အာရောစိတေ-လျှောက်အပ်သော်၊ (ယာဂု ဘုဉ်းပေးချိန်တန်ပါပြီ၊ ယာဂု
ခံချိန် တန်ပါပြီ၊ စသည်ဖြင့် လျှောက်အပ်သော်၊) သြဝဋ္ဌံ ဟောတိတိ-ကား၊ ဟိမ
ဝဿေန-ဆီးနှင်းမိုးသည်၊ သြဝဋ္ဌံ တိန္တံ-စိုစွပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ [သြဝဋ္ဌံကို
“တိန္တံ” ဟု ဖွင့်သည်။]

၁၁၀။ အဝဿိကသင်္ကေတေတိ-ကား၊ ဝဿိကဝဿာနမာသာ-မိုးအခါ၌
ဖြစ်သော မိုးလတို့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အပညာတေ-မသိအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-မထင်
ရှားကုန်သော၊ စတ္တာရော-၄ လကုန်သော၊ ဟေမန္တိကေ-ဆောင်းအခါ၌ ယှဉ်သည်
လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော၊ ဂိမ္မိကေစ-နွေအခါ၌ ယှဉ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်
သော၊ အဋ္ဌမာသေ-၈ လတို့ပတ်လုံး၊ (“နိက္ခိပိတုံ အနုဇာနာမိ” ဟု ပါဠိတော်၌

ဟေမန္တိကာလေ။ “ဟိမမေဝ-ဆီးနှင်းသည်ပင်၊ ဟိမန္တော-မည်၏၊ သုတ္တန္တဝနန္တ
ကဲ့သို့ အန္တသဒ္ဓါ အနက်သီးခြား မရှိ၊ ဟိမန္တော + ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ဟေမန္တိကော (ကာလော)”
ဟု ပြ၊ ဤကား ပါဠိတော်၌ ဟေမန္တိကောရှိသည့်အတိုင်း ပြုအပ်သော ဝိဂ္ဂဟတည်း၊ ဟေမန္တိ
ကာလေ၌ကား “ဟိမံ ဧတ္တာတိ ဟေမော၊ ဟေမောယေဝ ဟေမန္တော” ဟု အန္တသဒ္ဓါ တဏှာဝပြ၊
ဤသို့ ဟေမန္တိကနှင့် ဟေမန္တသည် အရတူသောကြောင့် “ဟေမန္တကာလေ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဟိမဝဿေန။ “ဟိမမေဝ ဝဿော ဟိမဝဿော-ဆီးနှင်းသာလျှင် ဖြစ်သော မိုး၊
ဆောင်းအခါဖြစ်၍ ဆီးနှင်းသည် မိုးပေါက်ကဲ့သို့ တစ်ဖျောက်ဖျောက် ကျနေသည်၊ ဟိမ
ဝဿေနာတိ ဟိမမေဝ ဝုတ္တံ၊-(ဋီကာ၊) ယောဇနာ၌ “ဟိမဝဿေနာတိ ဟိမေနစ ဝဿေနစ”
ဟု ဒွန်သမာသ် ကြံလေသည်ကား ဋီကာနှင့် မညီ။

အဝဿိကသင်္ကေတေ။ “ဝဿေ + နိယုတ္တာ ဝဿိကာ၊ ဝဿိကာ ဣတိ +
သင်္ကေတာ ဝဿိကသင်္ကေတာ၊ န + ဝဿိကသင်္ကေတာ အဝဿိကသင်္ကေတာဟု ပြုစေလို၍
“ဝဿိကဝဿာနမာသာတိ ဧဝံ အပညာတေ” ဟု ဖွင့်သည်၊ အပညာတေကား အသင်္ကေတ၏
အဖွင့်၊ [အပညာတေတိ အပ္ပတိတေ-မသိအပ်ကုန်သော၊ အပ္ပသိဒ္ဓေ-မထင်ရှားကုန်သော၊
ဣတိ အတ္ထော။-(ဋီကာ)။]

လှမ်းစပ်) ကုတိ အတ္ထော၊ မဏ္ဍပေဝါတိ-ကား၊ သာခါမဏ္ဍပေဝါ-သစ်ခက်ဖြင့် မိုးအပ်သော မဏ္ဍပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပဒရမဏ္ဍပေဝါ-ပျဉ်ချပ်ဖြင့် မိုးအပ်သော မဏ္ဍပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခမူလေဝါတိ-ကား၊ ယဿကဿစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ရုက္ခဿ-၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ (မဏ္ဍပေဝါ ရုက္ခမူလေဝါ၌ ဝါသဒ္ဓါအတွက် ဟင်းလင်းအပြင်၌လည်း ထားကောင်းသည်ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။)

ယတ္ထ ပေါ န ဥဟဒန္တိတိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်သစ်ပင်၏ အောက်၌၊ ဓုဝနိဝါသေန-အမြဲနေခြင်းအားဖြင့်၊ ကုလာဝကေ-အသိုက်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝသမာနာ-နေကုန်သော၊ ဧတေ ကာကကုလာဝါ-ဤကျီး၊ စွန်သတ္တဝါတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ သကုန္တာဝါ-ငှက်တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ တံ သေနာသနံ-ထိုအိပ်ရာနေရာကို၊ န ဥဟဒန္တိ-ကျင်ကြီး စွန်မချကုန်၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ရုက္ခမူလေ-သစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ နိက္ခိပိတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ကုတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယတ္ထ-အကြင်သစ်ပင်၌၊ ဂေါစရပ္ပသုတာ-ကျက်စားရာ အရပ်သို့ သွားကုန်သော၊ သကုန္တာ-ငှက်တို့သည်၊ ဝိဿမိတွာ-အပန်းဖြေ၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကြကုန်၏၊ တဿ ရုက္ခဿ-၏၊ မူလေ-အနီးအောက်၌၊ နိက္ခိပိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ယသ္မိ-အကြင်သစ်ပင်၌၊ ဓုဝနိဝါသေန-အမြဲနေခြင်းအားဖြင့်၊ ကုလာဝကေ-အသိုက်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝသန္တိ-နေကြကုန်၏၊ တဿ ရုက္ခဿ-၏၊ မူလေ-အနီးအောက်၌၊ န နိက္ခိပိတဗ္ဗံ-မထားရာ။

အဋ္ဌမာသေတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ယေသု ဇနပဒေသု-တို့၌၊ ဝဿကာလေ-မိုးအခါ၌၊ န ဝဿတိ-မိုးမရွာ၊ တေသုပိ-ထိုနေပုဒ်

ဋီကာ။ ။အဝဿိကသင်္ကေတေတိ ကုမိနာ အနုညာတေပိ အဋ္ဌမာသေ ယတ္ထ ဟေမန္တေ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ တတ္ထ အပရေပိ စတ္တာရော မာသာ ပဋိက္ခိတ္တာတိ အာဟ “အဝဿိကသင်္ကေတေတိ ဝစနတော” တိ အာဂိ ကုမိနာ ကုမံ ဒီပေတိ၊ “ယသ္မိ ဒေသေ ဟေမန္တေ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ တတ္ထ အဋ္ဌမာသေ ပဋိက္ခိပိတွာ စတ္တာရော မာသာ အနုညာတာ၊ ယတ္ထ ပန ဝဿာနေယေဝ ဝဿတိ၊ တတ္ထ စတ္တာရော မာသေ ပဋိက္ခိပိတွာ အဋ္ဌမာသာ အနုညာတာ”တိ၊ ကုမိနာဝ နယေန မဇ္ဈိမပဒေသေ ယတ္ထ ဟေမန္တေ ဟိမဝဿံ ဝဿတိ၊ တတ္ထာပိ အဋ္ဌေဝ မာသာ ပဋိက္ခိတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တသ္မာ ဝဿာနကာလေ ပကတိ အဇ္ဈောကာသေ ဩဝဿကမဏ္ဍပေ ရုက္ခမူလေစ သန္တရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟေမန္တကာလေ ပကတိ အဇ္ဈောကာသေ ဩဝဿကမဏ္ဍပါဒီသုပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တဉ္စ ခေါ ယတ္ထ ဟိမဝဿေန သေနာသနံ န တေမေတိ၊ ဂိမ္မကာလေပိ ပကတိ အဇ္ဈောကာသာဒီသု ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ တဉ္စ ခေါ အကာလမေယာဒဿနေန၊ ကာကာဒိနံ နိဗဒ္ဓဝါသရုက္ခမူလေ ပန ကဒါစိပိ န ဝဋ္ဋတိတိ ဧဝမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တို့၌လည်း၊ စတ္တာရော မာသေ-မိုးလေးလတို့ပတ်လုံး၊ နိက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ အဝဿိက သင်္ကေတေတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ယတ္ထ-အကြင်နေပုဒ်၌၊ ဟေမန္တေ-ဆောင်းအခါ၌၊ ဒေဝေါ-မိုးသည်၊ ဝဿတိ-ရွာ၏၊ တတ္ထ-ထိုနေပုဒ်၌၊ ဟေမန္တေပိ-၌လည်း၊ အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ နိက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ကား၊ ဂိမ္မေ-နွေအခါ၌၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော နေပုဒ်၌၊ ဝိဂတ ဝလာဟကံ-ကင်းသော တိမ်တိုက်ရှိသော၊ ဝိသုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်သော၊ နဘံ-ကောင်း ကင်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧဝရူပေ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ကာလေ-၌၊ ကေနစိ ဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ အဇ္ဈော ကာသေ မဉ္ဇပိဋံ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အဇ္ဈောကာသိကေနာပိ-လွင်တီးခေါင်း၌ နေလေ့ရှိသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝါ-အဇ္ဈောကာသဓုတင်ဆောင်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဇာနိ တဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ တဿ-ထိုအဇ္ဈောကာသိက ရဟန်း၏၊ ပုဂ္ဂလိကမဉ္ဇ ကော-သည်၊ သစေ အတ္ထံ၊ တတ္ထေဝ-ထိုပုဂ္ဂလိကညောင်စောင်း၌သာ၊ သယံတဗ္ဗံ- အိပ်ရာ၏၊ သံဃိကံ - သံဃိကညောင်စောင်းကို၊ ဂဏ္ဍန္တေန - ယူလိုလတ်သော်၊ ဝေတ္တေနဝါ-ကြိမ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါကေနဝါ-လျှော်ဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ ဝီတမဉ္ဇကော-ယက်အပ်သော ညောင်စောင်းငယ်ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော- ယူထိုက်၏၊ [အညံ့ဆုံး ညောင်စောင်းငယ်ကို ယူထိုက်သည်-ဟူလို။] တသ္မိံ-ထိုကြိမ် ဖြင့် ခက်အပ်၊ လျှော်ဖြင့် ခက်အပ်သော ညောင်စောင်းငယ်သည်၊ အသတိ-မရှိ လတ်သော်၊ ပုရာဏမဉ္ဇကော-အဟောင်းဖြစ်သော ညောင်စောင်းငယ်ကို၊ ဂဟေ တဗ္ဗော-၏၊ [အဝတ်ပြားဖြင့် ယက်အပ်သော ညောင်စောင်းအဟောင်းကို ယူထိုက် ၏၊ ကုလားများ၏ အဝတ်အိပ်စင်မျိုးတည်း။] တသ္မိံပိ-ထိုပုရာဏမဉ္ဇကသည်လည်း၊ အသတိ-သော်၊ နဝဝါယိမောဝါ- အသစ်ယက်အပ်သော ညောင်စောင်းကိုသော် လည်းကောင်း၊ သြနဒ္ဓကောဝါ-သားရေဖြင့် ယက်အပ်သော ညောင်စောင်းကို သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတဗ္ဗော၊ (“ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ” ပြန်လှည့်၊) [အသစ်ယက်အပ်သော ညောင်စောင်းသည် ယုတ်တရက် မပျက်နိုင်၊ သားရေဖြင့် ကြပ်အပ်သော ညောင်စောင်းကား သာ၍ပင် မပျက်စီးနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုညောင် စောင်းမျိုးကို ယူပါ။]

စပန-ထပ်၍ ဆက်၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ အဟံ-သည်၊ ဥက္ကဋ္ဌရုက္ခမူလိကော- ဥက္ကဋ္ဌရုက္ခမူတင်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ဥက္ကဋ္ဌအဇ္ဈောကာသိကော-ဥက္ကဋ္ဌအဇ္ဈော ကာသဓုတင်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့အကြောင်းပြ၍၊ စီဝရကုဋိမ္မိ- သင်္ကန်းကျောင်းငယ်ကိုလည်း၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ အသမယေ-မထားသင့်ရာ အခါ၌၊ (မိုးအခါ၌လည်းကောင်း၊ မိုးရွာလိမ့်မည်ဟု မှန်းဆနိုင်သော အခါ၌လည်း ကောင်း-ဟူလို၊) အဇ္ဈောကာသေ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခမူလေဝါ-သစ်ပင်၏

အနီးအောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပညပေတွာ နိပဇ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ စတုဂ္ဂုဏေနပိ-၄ ထပ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ စီဝရေန-ဖြင့်၊ ကတကုဋိ-ပြုအပ်သော ကျောင်းငယ်သည်၊ (မဉ္ဇူပိဋ-ကို) အတေမေန္တ-မိုးမစွပ်အောင်၊ ရက္ခိတုံ န သက္ကာတိ၊ သတ္တာဟဝဋ္ဋလိကာဒီနိ-၇ ရက်ပတ်လုံး တိမ်တိုက်တို့၏ လှည့်လည်ရာ အခါ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝါ-၇ ရက်ပတ်လုံး မိုးစွေရာအခါ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (မဉ္ဇူပိဋသ-၏) ဘိက္ခုနော-၏၊ ကာယာနုဂတိကတ္တာ-ကိုယ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဋ္ဋတိ။

အရညေ-၌၊ ပဏ္ဏကုဋိသု-သစ်ရွက်ကျောင်းတို့၌၊ ဝသန္တာနံ-နေကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ သီလသမ္ပဒါယ-သီလ၏ ပြည့်စုံခြင်း၌၊ ပသန္တစိတ္တာ-ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ သံယိကပရိဘောဂေန-သံယိကပစ္စည်းကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇထ-သုံးစွဲကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ နဝံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ မဉ္ဇူပိဋ - ကို၊ ဒေန္တိ - လှူတတ်ကြကုန်၏၊ ဝသိတွာ - နေပြီး၍၊

သတ္တာဟ ဝဋ္ဋလိကာဒီနိ။ ။ဝဋ္ဋန္တိ ဝလာဟကာ အာဝဋ္ဋန္တိ အသ္မိ သမယေတိ ဝဋ္ဋလော၊ (ဝဋ္ဋဓာတ်၊ ဥလပစ္စည်း။) သောဧဝ ဝဋ္ဋလိကော၊ (သုတ္တအနက် ဣကပစ္စည်းသက်၊) သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋလိကော၊ သတ္တာဟောဝါ ဝဋ္ဋလိကော သတ္တာဟဝဋ္ဋလိကော၊ သော အာဒိ ယေသံ တာနိတိ သတ္တာဟဝဋ္ဋလိကာဒီနိ။-(ယောဇနာ)။

ကာယာနုဂတိကတ္တာ။ ။ကာယံ-ရဟန်း၏ ကိုယ်သို့ + အနုဂစ္ဆတိ-အစဉ်လိုက် တတ်၏၊ ဣတိ ကာယာနုဂတိကံ၊ (မဉ္ဇူပိဋ) ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်က ရဟန်း၏ ကိုယ်နှင့် မကွဲမကွာ ဖြစ်သောကြောင့် ရဟန်း၏ ကိုယ်ကို မိုးစွပ်သောအခါ မဉ္ဇူပိဋလည်း မိုးစွပ်မည် ဖြစ်ရကား ထိုမိုးစွပ်ခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိပါ-ဟုလို၊ ဤစကားကိုလည်း ရဟန်းက စီဝရကုဋိ၌ နေခိုက်အခါကို ရည်ရွယ်သည်၊ ဆွမ်းခံသွားဖို့ရန် အစရှိသည်ဖြင့် စီဝရကုဋိမှ ထွက်သွားသော အခါ၌ကား ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို စီဝရကုဋိအတွင်း၌ ထားခဲ့ခြင်းငှာ မအပ်-ဟု သာရတ္ထ ဋီကာ ဆိုသည်။

မဉ္ဇူပိဋ ဒေန္တိ။ ။ဒါယကာတို့က အဖိုးတစ်ထောင်ထိုက်သော ကမ္မလာကိုပင် “ခြေ သုတ်ပုဝါလုပ်၍ သုံးပါဘုရား” ဟု လျှောက်၍ သံယိကအဖြစ်ဖြင့် လှူစေဦးတော့၊ ထိုလျှောက် သည့်အတိုင်း ခြေသုတ်လုပ်၍ သုံးကောင်းသည်၊ ထို့ကြောင့် ဒါယကာတို့က ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို ချမ်းသာသလို သုံးစွဲကြပါဟု လျှောက်၍ လှူလျှင် လွင်တီးခေါင်၌လည်း ထား၍ သုံးစွဲကောင်း၏-ဟု ဋီကာ၌ ဝဒန္တိဝါဒလာ၏။

မှတ်ချက်။ ။ထိုဝဒန္တိဝါဒကို လိုက်၍လည်းကောင်း၊ “ယထာ ဒါယကာ ဝဒန္တိ၊ တထာ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ” ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ယူ၍လည်းကောင်း၊ ယခုခေတ် သံယိက ကျောင်း ရေစက်ချရာ၌ “ချမ်းသာသလို အသုံးပြုကြပါ” ဟု ထည့်၍ ချကြ၏၊ သို့သော် ပစ္စလက်ခတ်ကား သုံးကောင်းလိမ့်မည် မဟုတ်၊ မိမိပိုင်ပစ္စည်းသော်မှ မရှိမသေ သုံးစွဲလျှင် ဒုပ္ပရိဘောဂ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်သေး၏၊ သံယိကပစ္စည်းကို မရှိမသေ သုံးစွဲလျှင်ကား ဘာ

ဂစ္ဆန္တေဟိ-သွားလိုကုန်လတ်သော်၊ သာမန္တဝိဟာရေ-အနီးဖြစ်သော ကျောင်း၌၊ သဘာဂတိက္ခန္ဓ-သဘာဂဖြစ်သော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့) ပေသေတွာ-ပို့၍၊ ဂန္တဗ္ဗ-သွားရာ၏။ သဘာဂါနံ-သဘောတူသော ရဟန်းတို့၏။ အဘာဝေ-မရှိခြင်း သည်၊ (သတိ-ဖြစ်လတ်သော်၊) အနောဝဿကေ-မိုးမစုပ်အပ်သော အရပ်၌၊ နိက္ခိပိတ္တာ၊ ဂန္တဗ္ဗ၊ အနောဝဿကေ-သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ရုက္ခေ-၌၊ လဂ္ဂေတွာ-ချိပ်၍၊ ဂန္တဗ္ဗ-သွားရာ၏။ [သစ်ပင်၌ ချိပ်ထားလျှင် တော်တော်ကြာ အောင် ခြ မတက်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မိုးစိုပြန်လျှင်လည်း ခြောက် လွယ်သောကြောင့်လည်းကောင်း “လဂ္ဂေတွာ ဂန္တဗ္ဗ” ဟု ဆိုသည်။]

စေတီယဂ်ဏေ-စေတီယင်ပြင်၌၊ သမ္ပဇ္ဇနီ-တံမြက်စည်းကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဘောဇနသာလင်္ဂဏံဝါ-ဆွမ်းစားကျောင်း အပြင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပေါ သထာဂါရင်္ဂဏံဝါ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် အပြင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝေဏ ပေ၊ သာလာဒီသု-ပရိဝုဏ်၊ နေ့နေရာ အရပ်၊ မီးတင်းကုတ် အစရှိသော အရပ် တို့တွင်၊ အညတရံဝါ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော အရပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သမ္ပဇ္ဇနီတွာ-တံမြက်လှည်းပြီး၍၊ ဓောဝိတွာ-ဆေးကြောပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ သမ္ပဇ္ဇနီ မာဠကေယေဝ-တံမြက်စည်း ထားရာ စင်၌သာ၊ ထပေတဗ္ဗာ-ထားထိုက်၏။ ဥပေါ သထာဂါရာဒီသု-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် အစရှိသော အရပ်တို့တွင်၊ အညတရသ္မိ- အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ အဝသေသာနီ- ကြွင်းသော ဘောဇနသာလင်္ဂဏ အစရှိသော အရပ်တို့ကို၊ သမ္ပဇ္ဇန္တဿပိ-တံမြက် လှည်းသော ရဟန်း၏အတွက်လည်း၊ ဧသေဝနယော။ (မူလတံမြက်စည်း ထားရာ စင်၌ ပြန်ထားထိုက်သည်-ဟူလို။)

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂ-ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ရာ လမ်းကို၊ [ရွာ မရောက်မီ လမ်းကို ဆိုသည်။] သမ္ပဇ္ဇန္တောဝ-လျက်သာ၊ ဂန္တကာမော- သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ (သပိတ်ကို နောက်၌ လွယ်ထားသောကြောင့် တံမြက်စည်း

ဆိုဖွယ်ရာ ရှိတော့အံ့နည်း။ [ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲခံရခြင်း၏ အကြောင်း၌ သံယံကသင်ဖြူးပေါ်ဝယ် ခြေမဆေးဘဲ နင်းခွဲဖူးကြောင်းကိုလည်း သာမညဖလသုတ် အဋ္ဌ ကထာ၌ ဆိုသည်။

စေတီယဂ်ဏေ ပေ၊ ထပေတဗ္ဗော။ ။မူလက စေတီယင်ပြင် လှည်းဖို့ရာ တံမြက် စည်းကို ယူသွား၍ လှည်းပြီးလျှင် ဘောဇနသာလင်္ဂဏ စသည်ကို ဆက်၍ လှည်းပြီးနောက် ထိုဘောဇနသာလင်္ဂဏ စသည်၌ ထား မပစ်ခဲ့ရ၊ မူလနေရာဖြစ်သော တံမြက်စည်းစင်သို့ ရောက်အောင် ထားပါ-ဟူလို၊ “သမ္ပဇ္ဇနီတွာ၊ ဓောဝိတွာ” ဟု ဆိုသောကြောင့် မြေကြီးပေါ်၌ တံမြက်လှည်းပြီးလျှင် ထိုတံမြက်စည်းကို ဆေးရမည်ဟု သတိပြုပါ၊ ဖုံများများ မလူးလျှင် အသင့်အံ့တင့် ခါလျှင်လည်း သင့်လျော်စရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ၌ ဓောဝိတွာကို “သမ္ပဇ္ဇနီ သုန္တံ ကတွာ” ဟု ဖွင့်သည်။

လှည်းလျက် သွားနိုင်သည်။) တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ သမ္မုဒ္ဓိတွာ-တံမြက် လှည်းပြီး
 ၍၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ သာလာ-စရပ်သည်၊ သစေ အတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊)
 တတ္ထ-ထိုစရပ်၌၊ ထပေတဗ္ဗာ-ထားထိုက်၏၊ (မိုး မစွပ်အောင် စရပ်ထည်း၌ ထား
 ခဲ့ပါ-ဟူလို၊) (သာလာ-စရပ်သည်၊) သစေ နတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝလာဟကာနံ-
 တိမ်တိုက်တို့၏၊ အနုဋ္ဌိတဘာဝံ-မကက်လာကုန်သည်၏၊ အဖြစ်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-
 မှတ်သား၍၊ အဟံ-ငါသည်၊ ယာဝံ-အကြင်မျှလောက်သော အခါ၌၊ ဂါမတော-
 ရွာမှ၊ နိက္ခမာမိ-ထွက်လာ၏၊ တာဝံ-ထိုရွာမှ ထွက်လာရာ အခါတိုင်အောင်၊ န
 ဝဿိဿတိ-မိုးရွာလိမ့်မည် မဟုတ်၊ ဣတိ-ဗျူ၊ ဇာနန္တေန-သိလတ်သော်၊ ယတ္ထ
 ကတ္ထမိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ နိက္ခိပိတွာ-ထားခဲ့၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊
 ပစ္စာဂစ္ဆန္တေန-ပြန်လာလတ်သော်၊ (တချို့စာ၌ “ပုန ဂစ္ဆန္တေန” ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊)
 ပါကတိကဌာနေ-ပကတိယူခဲ့ရာ အရပ်၌၊ ထပေတဗ္ဗာ-ပြန်ထားထိုက်၏၊ ဝဿိဿ
 တိ-မိုးရွာလတုံ၊ ဣတိ၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊ (အသိသားနဲ့) အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီး
 ခေါင်၌၊ သစေ ထပေတိ-အကယ်၍ ထားခဲ့အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ (ဟောတိ၊)
 ဣတိ၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ၊ |သံဃိကပစ္စည်းကို မကောင်းသဖြင့် သုံးစွဲခြင်း
 ကြောင့် ရောက်အပ်သော ဒုပ္ပရိဘောဂ ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။|
 ပန-ဆက်၊ တတြ တတြေဝံ-ထိုထိုအရပ်၌ပင်၊ (စေတီယင်ပြင် စသော ထိုထိုအရပ်
 ၌ပင်၊) သမ္မုဇ္ဇနတ္ထာယ-ငှာ၊ သမ္မုဇ္ဇနီ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ နိက္ခိတ္တာ-ထားအပ်ပြီးသည်၊
 သစေ ဟောတိ-အံ၊ (အသင့်ထားပြီး ဖြစ်အံ၊) (ဧဝံသတိ၊) တံ တံ ဌာနံ-ထိုထိုအရပ်
 ကို၊ (စေတီယင်ပြင် စသော ထိုထိုအရပ်ကို) သမ္မုဒ္ဓိတွာ-တံမြက်လှည်းပြီး၍၊ တတြ
 တတြေဝံ-၌ပင်၊ နိက္ခိပိတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ (“တံမြက်စည်းစင်သို့ ရောက်
 အောင် ပို့နေဖွယ် မလို”-ဟူလို။)

အာသနသာလံ-နေရာ စရပ်ကို၊ ဝါ-ဆွမ်းစားစရပ်ကို၊ သမ္မုဇ္ဇနန္တေန-တံမြက်
 လှည်းသော ရဟန်းသည်၊ ဝတ္ထံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ တတြ-ထို
 “ဝတ္ထံ ဇာနိတဗ္ဗံ”ဟူသော စကားရပ်၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ ဝတ္ထံ-ကျင့်ဝတ်

ဝလာဟကာနံ အနုဋ္ဌိတဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာ။ ။ဤပါဌ်ကို ထောက်၍ “နွေ
 အခါ၌ပင် ဖြစ်သော်လည်း မိုးတက်လာလျှင် မဇ္ဈိဌ စသော သေနာသနအသုံးအဆောင်ကို
 လွင်တီးခေါင်၌ ထားခြင်းငှာ မအပ်” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို သိထိုက်သည်။ |ဝလာဟကာနံ
 အနုဋ္ဌိတဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာတိ ဣမိနာစ ဂိမ္မာနေပိ မေယေ ဥဋ္ဌိတေ မဇ္ဈိဌာဒိ ယံကိဉ္စိ
 သေနာသနံ အဇ္ဈောကာသေ နိက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ ဒိပိတံတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။(-ဋီကာ)။|

အာသနသာလံ။ ။ယောဇနာ၌ အသ၊(ဘက္ခဏေ) ဓာတ်၊ ယုပစ္စည်းကြံ၍ “အသန
 သာလံ” ဟု ပါဌ်တွေ့ရ၏၊ အဘိဓာန် (၂၁၈) ၌ “အာသနသာလာနှင့် ပဋိက္ခမန” ကို
 ပရိယာယ်ဟု ဆို၏၊ ထို့ကြောင့် ရွာတွင်းရှိ စရပ်သည် ဆွမ်းဖူးရုံသာ မက ခေတ္တခဏ ကပ်ဝင်

တည်း၊ မဇ္ဈတော-အလယ်မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ပါဒဌာနာဘိမုခါ-ခြေ၏ တည်ရာ အရပ်သို့ ရှေ့ရှုနေကုန်သော၊ ဝါလိကာ-သဲတို့ကို၊ ဟရိတဗ္ဗာ-ဖယ်ရှားထိုက်ကုန်၏၊ ကစဝရ်-အမှိုက်ကို၊ ဟတ္ထေဟိ-လက်တို့ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ ဗဟိ-ပြင်ပ၌၊ ဆဋ္ဌေတဗ္ဗံ-စွန့်ပစ်ရာ၏၊ ဣဒံ-ကား၊ ဝတ္တံ-တည်း။

၁၁၁။ မသာရကောတိ-ကား၊ မဉ္ဇပါဒေ-ညောင်စောင်းခြေတို့ကို၊ ဝိဇ္ဇိတွာ-ထွင်းဖောက်၍၊ တတ္ထ-ထိုအပေါက်၌၊ အဋ္ဌနိယော-အပေါင်တို့ကို၊ (ဘောင်တို့ကို) ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ကတော-ပြုအပ်သော ညောင်စောင်းတည်း၊ ဗုဒ္ဓိကာ ဗဒ္ဒေါတိ-ကား၊ အဋ္ဌနီဟိ-တို့ဖြင့်၊ မဉ္ဇပါဒေ-ညောင်စောင်းခြေတို့ကို၊ ခုံသာပေတွာ-ကိုက်ယူစေ၍၊ (ညှပ်၍) ပလ္လက္ခံသဇေပေန-ပလ္လင်အသွင်ဖြင့်၊ ကတော-ပြုအပ်သော ညောင်စောင်းတည်း၊ ကုဠိရပါဒကောတိ-ကား၊ အဿမေဏ္ဍကာဒိနံ-မြင်း၊ သိုး အစရှိသော သတ္တဝါတို့၏၊ ပါဒသဒိသေဟိ-ခြေနှင့် တူကုန်သော၊ ပါဒေဟိ-ခြေတို့ဖြင့်၊ ကတော-ပြုအပ်သော ညောင်စောင်းတည်း၊ ဝါပန-သည်သာ မကသေး၊ ယောကောစိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော၊ ဝက်ပါဒကော-ကောက်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်းသည်၊ (အတ္ထိ) အယံ-ဤကောက်သော အခြေရှိသော

နားနေရာလည်းဖြစ်၊ တရား နှလုံးသွင်းရာလည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် "အာသနသာလံ" ဟုသာ ရှိသင့်သည်။ [သီဟဋ္ဌဒီပေယေဝ တေသု တေသု ဂါမေသု အာသနသာလာယံ န တံ အာသနမတ္ထိ၊ ယတ္ထ ယာဂုံ ပိဝိတွာ အရဟတ္တပ္ပတ္တာ ဘိက္ခု နတ္ထိတိ၊- သီလက္ခန်ဋ္ဌ၊ သာမညဖလ၊ သမ္ပဇညအခန်း။]

မဇ္ဈတော ၊ပေ၊ ဆဋ္ဌေတဗ္ဗံ။ ။အာသနသာလာကို တံမြက်လှည်းသူအတွက် အထူးဝတ္တရားရှိ၏။ ထိုဝတ္တရားဟူသည် အလယ်မှ စ၍ ခြေချရာဘက်သို့ ရှေ့ရှုနေသော သဲများကို ဖယ်ရခြင်း၊ (ထိုသို့ မဖယ်လျှင် ထိုသဲတို့က ဝင်သူ ထွက်သူ၏ ခြေကို လူးဖွယ်၊ ကပ်ပါနေဖွယ် ရှိသည်။) အမှိုက်တို့ကိုလည်း လက်တို့ဖြင့် ယူ၍ စွန့်ပစ်ရခြင်းတည်း၊ တောင်းစသည်ဖြင့် ကျုံးလျှင် သဲတွေပါသွားမည်စိုး၍ "ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာ" ဟု ဆိုသည်။ ၊

မှတ်ချက်။ ။ဤအာသနသာလာ၌ တံမြက်စည်းလှည်းပုံ ကျင့်ဝတ်သည် ရှေးရှေးကပင် ပျောက်ကွယ်နေဟန် တူ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာတို့၌ ဝါဒအမျိုးမျိုး ပြလျက် ရှိသည်။ ဤ၌လည်း မိမိအထင်မျှကိုသာ ရေးရပါသည်။ [ယောဇနာ၌ မဇ္ဈဓာတ်၏ သုဒ္ဓိအနက်ကို ယူ၍ မဇ္ဈတောကို "ပဝိတ္တတော (စင်ကြယ်သော အရပ်မှာ)" ဟု ဖွင့်၏၊ စဉ်းစားပါ။]

မသာရကော။ ။ပါဒေ မသိတွာ (ဝိဇ္ဇိတွာ) တတ္ထ အဋ္ဌနိယော ပဝေသေတဗ္ဗာ တောတိ မသာရကော၊-ယောဇနာ၊ မသဓာတ်၊ အာရပစ္စည်း၊ က-လာဟု ကြုံ၊ "မသာရကော-ထွင်းအပ်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်း" ဟု ပေးပါ။

ဗုဒ္ဓိကာဗဒ္ဒေါ။ ။ဗုဒ္ဓော ဧဝ ဗုဒ္ဓိကော (ပါဒေါ)၊ တသ္မိ အာဗဒ္ဓါ (ဗုဒ္ဓိတာ) အဋ္ဌနိယသာတိ ဗုဒ္ဓိကာဗဒ္ဓေါ၊-ယောဇနာ၊ "ဗုဒ္ဓိကာဗဒ္ဓေါ-အခြေ၌ ဖွဲ့စပ်ညှပ်ထားအပ်သော အပေါင်ရှိသော ညောင်စောင်း" ဟု ပေးပါ။

ညောင်စောင်းကို၊ ကုဠီရပါဒကောတိ-ကဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-ဆိုအပ်၏။ အာဟစ္စပါဒကောနာမ ၊ပေ၊ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပရဇော-နောက်၌၊ ပါဠိယံယေဝ-ပါဠိတော်၌ပင်၊ ဝုတ္တော-တိုက်ရိုက်ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီ၊ (ဘူတဂါမဝဂ်၊ ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ ဖွင့်ဆိုထားသည်။) တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဋ္ဌနိယော-အပေါင်တို့ကို၊ ဝိဇ္ဇိတွာ-ထိုးဖောက်၍၊ ဝါ-ထွင်း၍၊ တတ္ထ-ထိုအပေါက်၌၊ ပါဒသိခံ-ခြေ၏ အဖျားကို၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝါ-အထက်က၊ အာဏိ-မယ်နကို၊ ဝါ-စို့ကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ ဝါ-ရိုက်၍၊ ကတမဉ္ဇော-ပြုအပ်သော ညောင်စောင်းကို၊ အာဟစ္စပါဒကောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ပိဋေပိ-အင်းယျဉ်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော။

အန္တော သံဝေဌေတွာ ဗဒ္ဓံ ဟောတိတိ-ကား၊ ဟေံဌာစ-အောက်အပြင်၌လည်းကောင်း၊ ဥပရိစ-အထက်အပြင်၌လည်းကောင်း၊ ဝိတ္ထတံ-ကျယ်ပြန့်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ သံခိတ္တံ-ချုံးအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဏာဝသဏ္ဌာနံ-ထက်စည်သဏ္ဌာန်ရှိသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဗဒ္ဓံ-ရစ်ပတ်ဖွဲ့ချီအပ်သည်၊ ဟောတိတံ-ထိုကောစွာကို၊ ဝါ-ထိုခတ်အခင်းကို၊ မဇ္ဈေ-၌၊ သိဟဗျုပ္ပစမ္ပပရိက္ခိတ္တမ္ပိ-ခြသေ့ရေကျားရေတို့ဖြင့် မွန်းမံကာရံအပ်သည်ကိုလည်း၊ ကရောန္တိ ကိရ-ပြုကြကုန်သတတ်၊ ဧတ္ထ-ဤခတ်အခင်း၌၊ အကပ္ပိယစမ္ပနာမ-မအပ်သော အရေမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဟိ-မှန်၊ သေနာသနံ-သံယိကမဉ္ဇဝီဌစသော အိပ်ရာနေရာသည်၊ သောဝဏ္ဏမယမ္ပိ-ရွှေဖြင့် ပြုအပ်သော အိပ်ရာနေရာသော်မှလည်း၊ ဝုစ္ဆတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုခတ်အခင်းသည်၊ မဟန္တံ-များသော အဖိုးရှိသည်၊ ဝါ-အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်

ကုဋီရပါဒေါ။ ။ကုဋီရဿ (ပုဇွန်၏) + ပါဒေါ ဝိယ ပါဒါ ယဿာတိ ,ကုဋီရပါဒေါ၊ ပုဇွန်၏ ခြေသည် ကောက်သကဲ့သို့ ကောက်သော ခြေရှိသော ညောင်စောင်းအားလုံးကို “ကုဋီရပါဒ” ဟု ခေါ်ပါ။ ထို့ကြောင့် “အဿမေဏ္ဍကာဒိနံ ပါဒသဒိသေဟိ” ဟု ဆိုသည်။ “ကုဋီရပါဒေါ-ပုဇွန်မြင်းခြေ၊ ယွင်းမသွေသည့်၊ အခြေရှိသော ညောင်စောင်း” ဟု ပေးပါ။ [ဤညောင်စောင်း၌ အပေါင်အခြေတို့ကို သွင်းခြင်း မသွင်းခြင်းမှာ ပဓာန မဟုတ်၊ အခြေ၏ ကောက်ခြင်းသာ ပဓာနတည်း။]

အာဟစ္စပါဒကော။ ။“အာဟစ္စ (အင်္ဂံ ဝိဇ္ဇိတွာ) တတ္ထ ပဝေသိတော ပါဒေါ ယဿာတိ အာဟစ္စပါဒကော” ဟု ယောဇနာ ပြု၏။ “အာဟစ္စပါဒကော-အပေါင်ထွင်း၍ သွင်းအပ်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်း” ဟု ပေးပါ။

ကောန္တံ။ ။“အထက်အောက် ၂ ဖက်က စ၍ အတွင်းဘက်သို့ ရစ်ပတ်ဖွဲ့ချီလာသောအခါ တိုး၍ တိုး၍ ကျဉ်းသွားအောင် ရစ်ပတ်အပ်သောကြောင့် အလယ်ခေါင်၌ ကျုံ့လျက် အထက်အောက် ၂ ဖက်၌ ကျယ်ပြန့်နေသည်။ ဆင်းတုတော် တင်ပလ္လင်ခွေအောက်၌ တည်သော ပလ္လင်နှင့် ပုံသဏ္ဌာန် တူ၏။ တချို့ ပလ္လင်တော်မှာ အလွန်မြင့်သော်လည်း တချို့ပလ္လင်တော်ကား တစ်ထွာလောက်သာ ရှိသည်။ ထိုသို့ တစ်ထွာလောက်သာ ရှိသော်လည်း အလယ်မှာ ကျုံ့လျက်ပင်။

သည်။ ဟောတိ-၏။ အနုပသမ္ပန္နံ ၊ပေ၊ ပလိဗောဓောတိ-ကား၊ ယေန-အကြင်
 ရဟန်းသည်။ သန္တရာပိတံ-လူသာမဏေကို ခင်းစေအပ်ပြီ၊ ဝါ-အခင်းခိုင်းအပ်ပြီ၊
 တဿ-ထိုအခင်းခိုင်းသော ရဟန်း၏၊ ပလိဗောဓော-ပလိဗောဓတည်း၊ ဝါ-ဖဲသွား
 ခြင်းကို နှောက်ယှက်တတ်သော တာဝန်တည်း၊ (လူသာမဏေကို အခင်းခိုင်းလျှင်
 အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားလို့သောအခါ ထိုအခင်းကို မရုပ်သိမ်းဘဲ သွားလျှင် ခိုင်းသော
 ရဟန်းမှာ အာပတ်သင့်၏-ဟူလို၊) လေချွပ်တံ ၊ပေ၊ ပါစိတ္တိယဿာတိ-ကား၊
 ထာမမဇ္ဈိမဿ-အားအစွမ်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ-
 ၏၊ လေချွပ်တံ-ခဲကျရာအရပ်ကို၊ ဝါ-ခဲတစ်ကျအရပ်ကို၊ အတိတ္တမန္တဿ-ကျော်
 လွန်သွားသော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤလေချွပ်တံ အတိတ္တမန္တဿ
 ဟူသော ပါဠိ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ [ယောဇနာ၌ကား “ဧတ္တာတိ အနာပုစ္ဆဝါ
 ဂစ္ဆေယျာတိ ပဒေ”ဟု ဆို၏၊ အနာပုစ္ဆဝါ ဂစ္ဆေယျကိုတိုက်ရိုက် ဖွင့်နေသောအရာ
 မဟုတ်သောကြောင့် ထိုအနက်ကို စဉ်းစားပါ။] ထေရော-ထေရ်သည်၊ ဘောဇန
 သာလာယံ-ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ ဘတ္တကိစ္စံ-ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဒဟရံ-
 ရဟန်းငယ်ကို၊ အာဏာပေတိ-စေခိုင်းအံ့၊ (ကိ-နည်း၊) ဂစ္ဆ-သွားချေ၊ ဒိဝါ ဌာနေ-
 နေနေရာ အရပ်၌၊ မဇ္ဇပိဋံ-ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို၊ ပညပေဟိ-ခင်းထားချေ
 လော၊ ဣတိ-ဤသို့စေခိုင်းအံ့၊ သော-ထိုရဟန်းငယ်သည်၊ တထာ-ထိုစေခိုင်းသည့်
 အတိုင်း၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေ၏၊ ထေရော-သည်၊ ယထာရူစိ-အလို
 ရှိတိုင်း၊ ဝိစရိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ (လှည့်လည်ပြီးမှ) တတ္ထ-ထိုညောင်စောင်း
 အင်းပျဉ် ခင်းထားရာ အရပ်သို့၊ ဂန္တာ-၍၊ ထဝိကံဝါ-အိပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ဥတ္တရာသင်္ဂီဝါ - အပေါ်ခြုံဧကသီကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထပေတိ - ထားအံ့၊
 တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ထေရဿ-၏၊ ပလိဗောဓော-တည်း၊ (ရဟန်း
 ငယ်မှာ ရုပ်သိမ်းဖို့အတွက် တာဝန် မရှိတော့-ဟူလို၊) နိသိဒ္ဓိတွာ-ထိုင်ပြီး၍၊ သာယံ-
 ညနေချမ်းအခါ၌၊ ဂစ္ဆန္တော - သွားလတ်သော်၊ နေဝ ဥဒ္ဓရတိ - ကိုယ်တိုင်မူလည်း
 မရုပ်သိမ်းအံ့၊ န ဥဒ္ဓရာပေတိ - သူတစ်ပါးကိုမူလည်း မရုပ်သိမ်းစေအံ့၊ လေချွ
 ပါတာတိတ္တမေ-ခဲတစ်ကျကို လွန်ရာအခါ၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ။)

ထေရော-သည်၊ တတ္ထ-ထိုညောင်စောင်းအင်းပျဉ် ခင်းထားရာ အရပ်၌၊
 ထဝိကံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာသင်္ဂီဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အထပေတွာ-
 မထားမူ၍၊ စင်္ဂမန္တောဝ-စင်္ကြန်သွားလျက်သာ၊ ဒဟရံ-ရဟန်းငယ်ကို၊ တံ-သင်
 သည်၊ ဂစ္ဆ-သွားတော့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဘဏတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) တေန-
 ထိုရဟန်းငယ်သည်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဣဒံ-ဤဟာကား၊ မဇ္ဇပိဋံ-ပါတည်း၊

ဣတိ-သို့၊ အာစိန္တိတဗ္ဗ-လျှောက်ထားရာ၏၊ ထေရော-သည်၊ ဝတ္ထု-ကျင့်ဝတ်ကို၊ သစေ ဇာနာတိ-အကယ်၍ နားလည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တုံ-သင်သည်၊ ဂစ္ဆ-သွားတော့၊ အဟံ-သည်၊ ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိသည်ကို၊ ကရိဿာမိ-ပြုလိုက်အံ့၊ ဣတိ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗ-ပြောရာ၏၊ (နဂိုနေရာသို့ ပြန်ထားလိုက်အံ့ဟု ပြောရမည်-ဟူလို၊) (ထေရော-သည်၊) ဗာလော-ကျင့်ဝတ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ အနုဂ္ဂဟိတ ဝတ္ထော-သင်ယူအပ်ပြီးသော ကျင့်ဝတ် မရှိသည်၊ ဝါ-ကျင့်ဝတ်ကို မသင်ယူခဲ့ရသည်၊ (ဗာလောကို ထပ်၍ ဖွင့်သည်၊) သစေ ဟောတိ၊ ဂစ္ဆ-သွား၊ ဣမ-ဤအရပ်၌၊ မာ တိဌ-ရပ်မနေနှင့်၊ နိဿိဒိတုံ-ထိုင်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ထိုင်ခွင့်ကို၊ နေဝ ဒေမိ-မပေး၊ နိပဋ္ဌိတုံ-လျောင်းခြင်းငှာ၊ ဝါ-လျောင်းခွင့်ကို၊ န ဒေမိ-မပေး၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဒဟရံ-ရဟန်းငယ်ကို၊ (သစေ) တဇ္ဇေတိယေဝ-အကယ်၍ ခြိမ်းချောက်၍သာ နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒဟရေန-ရဟန်းငယ်သည်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ သုခံ-ချမ်းချမ်းသာသာ၊ သယထ-အိပ်ရစ်ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ကပ္ပံ-အပ်သော အခွင့်ကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ ဝန္တိတွာ-ဝပ်ချ၍၊ ဂန္တဗ္ဗ-သွားရာ၏၊ [ကပ္ပံ လဘိတွာတိ ဂစ္ဆာတိ ဝုတ္တဝစနေန ကပ္ပံ လဘိတွာ၊ ထေရဿ ဟိ အာဇာတ္တိယာ ဂစ္ဆန္တဿ အနာပတ္တိ၊ ဋီကာ။] တသ္မိ-ထိုရဟန်းငယ်သည်၊ ဂတေ-သွားလတ်သော်၊ ထေရဿေဝ-၏သာ၊ ပလိဗောဓော-တည်း၊ စ-ဆက်၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ (နိဿိဒိတွာ သာယံ ဂစ္ဆန္တောတိ အာဒိနာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန၊) အဿ-ထိုထေရ်၏၊ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန-ဆက်၊ အာဇာတ္တိကုဏေယေဝ-စေခိုင်းအပ်ရာ ခဏ၌ပင်လျှင်၊ (ခိုင်းရာ ခဏတုန်းကပင်၊) ဒဟရော-ရဟန်းငယ်သည်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ မယံ-တပည့်တော်၏၊ (တပည့်တော်မှာ၊) ဘဏ္ဍာကဓောဝနာဒိ-ဘဏ္ဍာငယ်ကို ဖွပ်လျှော်ခြင်း အစရှိသော၊ ကိပ္ပိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကရဏီယံ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ အထ ဝဒတိ-အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ထေရောစ-ထေရ်သည်လည်း၊ နံ-ထိုရဟန်းငယ်ကို၊ တုံ-သင်သည်၊ ပညပေတွာ-ခင်းပြီး၍၊ ဂစ္ဆာဟိ-လော၊ (သွားတော့၊) ဣတိ ဝတ္ထာ၊ ဘောဇနသာလတော-ဆွမ်းစားစရပ်မှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွားအံ့၊ ပါဒုဒ္ဓါရေန-ခြေကို ကြွမြှောက်ခြင်းဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေခိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏၊ တတ္ထေဝ-ထိုညောင်စောင်းအင်းပျဉ် ခင်းထားရာ အရပ်သို့သာ၊ ဂန္တာ - သွား၍၊ သစေ

အညတ္ထ ဂစ္ဆတိ၊ ပါဒုဒ္ဓါရေန။ ။ညောင်စောင်းအင်းပျဉ် ခင်းထားရာ အရပ်သို့ သွားကြောင်းလမ်းမှ အခြားသော လမ်းသို့ သွားခြင်းကို "အညတ္ထ ဂစ္ဆတိ" ဟု ဆိုသည်၊ ခင်းထားသော နေရာနှင့် ယခုသွားသော နေရာမှာ ခဲတစ်ကျကို လွန်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် လေချွဲ ပါတအတိက္ကမဖြင့် မဆုံးဖြတ်ဘဲ အခြားလမ်းဘက်သို့ ပဌမခြေလှမ်း ကြွလျှင် ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်း ကြွလျှင် ပါစိတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ပါ။

နိဿိဒတိ-အကယ်၍ ထိုင်အံ့၊ ပုရိမနယေနဝ-ရှေ့နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အဿ-
ထိုရဟန်း၏၊ လေဉ္စပါတာတိက္ကမေဝ-ခဲတစ်ကျကို လွန်ရာအခါ၌လည်း၊ အာပတ္တိ
ဟောတိ-၏။

[ဒဟရကို စေခိုင်းပုံမှ တစ်ပါး သာမဏေကို စေခိုင်းပုံကို ပြလို၍ “သစေ
ပန” စသည် မိန့်။] ပန-ကား၊ ထေရော-သည်၊ သာမဏေရံ-ကို၊ သစေ အာဏာ
ပေတိ-အကယ်၍ စေခိုင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သာမဏေရေ-သည်၊ တတ္ထ-၌၊ မဉ္ဇူပိဋ္ဌ-
ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို၊ ပညပေတွာ-ခင်းပြီး၍၊ နိဿိန္ဒေဟိ-ထိုင်နေပါသော်လည်း၊
ဘောဇနသာလတော-ဆွမ်းစားစရပ်မှ၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တော-သွား
သော ထေရ်ကို၊ ပါဒုဒ္ဓါရေန-ခြေကို ကြွမြှောက်ခြင်းဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေ
ထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏၊ [သာမဏေမှာ ရဟန်းငယ်လောက် တာဝန် မရှိ၊
ထို့ကြောင့် သာမဏေက စောင့်၍ နေသော်လည်း အခြားအရပ်သို့ သွားသော
ထေရ်မှာ အာပတ်သင့်ရသည်။] ဂန္တာ-သွားပြီး၍၊ နိဿိန္ဒော-ထိုင်နေပြီးသော ထေရ်
ကို၊ ပန-တစ်ဖန်၊ ဂမနကာလေ-ပြန်သွားရာ အခါ၌၊ လေဉ္စပါတာတိက္ကမေ-ခဲ
တစ်ကျကို လွန်ရာအခါ၌၊ အာပတ္တိယာ-ပါစိတ်အာပတ်ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-၏၊
ပန-ဆက်၊ အာဏာပေန္တော-စေခိုင်းလတ်သော်၊ ဝါ-စေခိုင်းတုန်းက၊ မဉ္ဇူပိဋ္ဌ-
ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို၊ ပညပေတွာ-ခင်းပြီး၍၊ ဟတ္ထေဝ-ထိုအရပ်၌ပင်၊ နိဿိဒ-
ထိုင်နေဦးလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ သစေ အာဏာပေတိ-အကယ်၍ စေခိုင်းအံ့၊
(ဧဝံသတိ၊) ယတြ-အကြင်အရပ်သို့၊ (ဂန္တု-ငှာ၊) ဣတ္ထတိ-အလိုရှိ၏၊ တတြ-ထိုအရပ်
သို့၊ ဂန္တာ-သွားပြီး၍၊ အာဂန္တု-ပြန်လာခြင်းငှာ၊ ဝါ-ပြန်လာခွင့်ကို၊ လဘတိ-ရ၏၊
ပန-ဆက်၊ သာယံ-ညနေချမ်းအခါ၌၊ ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်အတိုင်းရှိသည်ကို၊
အကတွာ-မပြုမူ၍၊ ဂစ္ဆန္တဿ-ပြန်သွားသော ထေရ်၏၊ လေဉ္စပါတာတိက္ကမေ
ပါစိတ္တိယံ။

အန္တရသန္နိပါတေ-အကြားအကြား စည်းဝေးရာအခါ၌၊ (စည်းဝေးနေကျ
ရက်မဟုတ်ဘဲ အကြားအကြား အစည်းအဝေး၌၊) မဉ္ဇူပိဋ္ဌာနိ-ညောင်စောင်း
အင်းပျဉ်တို့ကို၊ ပညပေတွာ-ပြီး၍၊ နိဿိန္ဒေဟိ-ထိုင်နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊
(ဝတ္ထုဗ္ဗံ စပ်၊) ဂမနကာလေ-ပြန်သွားရာ အခါ၌၊ အာရာမိကာနံ-အာရာမစောင့်
တို့အား၊ ဣမံ-ဤညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို၊ ပဋိသာမေထ-သိမ်းထားလိုက်ပါကုန်၊
ဣတိ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ အဝတွာ-မပြောဆိုဘဲ၊ ဂစ္ဆန္တာနံ-သွားကုန်သော ရဟန်း
တို့၏၊ လေဉ္စပါတာတိက္ကမေ-၌၊ အာပတ္တိ-ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ၊ မဟာ
ဓမ္မဿဝနံနာမ-ကြီးကျယ်သော တရားပွဲမည်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထိုတရား
ပွဲ၌၊ ဥပေါသထာဂါရတောပိ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်မှလည်းကောင်း၊ ဘောဇန
သာလတောပိ-ဆွမ်းစားစရပ်မှလည်းကောင်း၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ မဉ္ဇူ
ပိဋ္ဌာနိ-တို့ကို၊ ပညပေန္တိ-ခင်းတတ်ကြကုန်၏၊ (ဧဝံသန္တေ-သော်၊) အာဝါသိကာနံ

ယေဝ-တို့၏သာလျှင်၊ ပလိဗောဓော-တည်း၊ အာဂန္တုကာ-တို့သည်၊ ဣဒံ-ဤညောင်
 စောင်းအင်းပျဉ်သည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-ဖို့၊ (ဟောတိ၊) ဣဒံ-သည်၊
 အမှာကံ-တို့၏၊ အာစရိယဿ-ဆရာဖို့၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ-သို့၊ သစေဂဏန္တိ-ကုန်
 အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) တတော-မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ တေသံယေဝ-ထိုအာဂန္တုကာတို့၏သာ၊
 ပလိဗောဓော-တည်း၊ ဂမနကာလေ-ပြန်သွားရာအခါ၌၊ ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်
 အတိုင်း ရှိသည်ကို၊ အကတ္တာ-မပြုမူ၍၊ လေဉ္စူပါတံ-ကို၊ အတိက္ကမန္တာနံ-ကျော်လွန်
 ကုန်သော အာဂန္တုကာရဟန်းတို့၏၊ အာပတ္တိ-ပါမိတ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-အပ်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ဆိုအပ်
 သနည်း၊) ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ အညေ-အခြားရဟန်း
 တို့သည်၊ န နိသီဒန္တိ-မထိုင်ကုန်သေး၊ တာဝ-ထိုမထိုင်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊
 ယေဟိ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ [အာဂန္တုကာဖြစ်စေ၊ အာဝါသိကဖြစ်စေ အကြင်
 ရဟန်းတို့သည်၊] ပညတ္တံ-ခင်းအပ်ပြီ၊ တေသံ-ထိုခင်းသော ရဟန်းတို့၏၊ ဘာရော-
 တာဝန်တည်း၊ အညေသု-အခြားရဟန်းတို့သည်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ နိသီန္ဓေသု-
 ထိုင်ပြီးကုန်လတ်သော်၊ နိသီန္တကာနံ-ထိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဘာရော-တည်း၊
 တေ-ထိုထိုင်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အနုဒ္ဓရိတ္တာဝါ-ကိုယ်တိုင် မရုပ်သိမ်းမူ၍လည်း
 ကောင်း၊ အနုဒ္ဓရာပေတ္တာဝါ-သူတစ်ပါးကို မရုပ်သိမ်းစေမူ၍လည်းကောင်း၊ သစေ
 ဂန္တိ-ကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒုက္ကဋ္ဌ၊ ကသ္မာ-အကယုံကြောင့် ဒုက္ကဋ္ဌသာ ဖြစ်ရသနည်း၊
 အနာဏတ္တိယာ-မစေခိုင်းခြင်းဖြင့်၊ (မစေခိုင်းဘဲ၊) ပညပိတတ္တာ-ခင်းအပ်ကုန်
 သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ။ [မဟာအဋ္ဌကထာ၌
 ပါမိတ်အာပတ်ဟု ဆို၍ မဟာပစ္စရိယံ မခိုင်းဘဲ ခင်းအပ်သော အခင်းဖြစ်၍
 ဒုက္ကဋ္ဌဟု ဆိုသည်။]

ဓမ္မာသနေ-တရားဟော ပလ္လင်ကို၊ ပညတ္တေ-ခင်းအပ်ပြီးသော်၊ ယာဝ-အကြင်
 မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဥဿာရကောဝါ-ပါဠိသက်သက်ကို ဖြစ်စေတတ်
 ရွတ်ပြတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကထိကောဝါ-ဓမ္မကထိက
 သည်သော်လည်းကောင်း၊ န အာဂစ္ဆတိ-မလာသေး၊ တာဝ-ထိုမလာသေးသမျှ
 ကာလပတ်လုံး၊ ပညာပကာနံ-ခင်းသော ရဟန်းတို့၏၊ ပလိဗောဓော-တည်း၊
 တသ္မိ-ထိုဥဿာရကပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ် ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊

ဥဿာရကော။ “သရဏာဏကော-အသံသာသာဖြင့် ပါဠိကိုသာ ရွတ်ဆိုတတ်
 သော ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ဖွင့်၏။ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ-အထက်အထက်၌၊ ပါဠိပါဠိ သာဓကေတိ ပဝတ္တေတိ-ပါဠိကို
 ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ ဥဿာရကောဟု ပြု-(ဝိမတိ၊) ပါဠိသက်သက်ကိုသာ မက အနက်
 အဓိပ္ပာယ်ကိုပါ ဟောပြတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဓမ္မကထိက” ဟု ခေါ်သည်။ ဓမ္မကထာယံ-
 တရားစကား၌ + နိယုတ္တော ဓမ္မကထိကော” ဟု တဒ္ဓိတ်ပြု။ [“ကထေတိတိ ကထိကော”ဟု
 မပြုနိုင်၊ ထိုသို့ပြုလျှင် ဣပစ္စည်းဖြင့် “ကထကော” ဟုသာ ပြီးလိမ့်မည်။]

နိဿိန္ဒေ-လတ်သော်၊ တဿ-ထိုဥဿာရကပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ် ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပလိဗောဓော-တည်း၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ အဟောရတ္တံ-နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဓမ္မဿဝနံ-တရားနာခြင်းသည်၊ ဝါ-တရားပွဲသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ အညော-အခြားသော၊ ဥဿာရကောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကထိကောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဥဋ္ဌဟတိ-တသွား၏၊ အညော-အခြားသော ဥဿာရကပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ် ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နိဿိဒတိ-ထိုင်လာ၏၊ ယော ယော-အကြင်အကြင်ရဟန်းသည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ နိဿိဒတိ-၏၊ တဿ တဿ-ထိုထိုထိုင်လာသော ရဟန်း၏၊ ဘာရော-တည်း၊ ပန-ထိုသို့ထိုင်လာသော ရဟန်း၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဥဋ္ဌဟန္တေန-ထသွားသော ရဟန်းသည်၊ ဣဒံ အာသနံ-ဤနေရာသည်၊ တုဗ္ဗာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဘာရော-တာဝန်ပါတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-နောက်လာသော ရဟန်းအား ပြော၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ ဣတရသ္မိံ-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ အနာဂတေယေဝ-မလာသေးမီပင်၊ ပဌမံ-စွာ၊ နိဿိန္ဒေ-ထိုင်နေသော ရဟန်းသည်၊ ဥဋ္ဌာယ-၍၊ သစေပိ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍မူလည်း သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) တသ္မိံစ-ထိုထသွားသော ရဟန်းသည်လည်း၊ အန္တော ဥပစာရဋ္ဌေယေဝ-ဥပစာအတွင်း၌ တည်စဉ်ပင်၊ ဣတရော-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ နိဿိဒတိ-အံ့၊ ဥဋ္ဌာယ-၍၊ ဂတော-သွားသော ရဟန်းကို၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ န ကာရေ တဗ္ဗော-မဆုံးဖြတ်ထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ဣတရသ္မိံ-သည်၊ အနာဂတေယေဝ-မီပင်၊ ပဌမံ-စွာ၊ နိဿိန္ဒေ-ထိုင်သော ရဟန်းသည်၊ အာသနာ-နေရာမှ၊ ဥဋ္ဌာယ-၍၊ လေဇ္ဈပါတံ-ခဲတစ်ကျအရပ်ကို၊ သစေ အတိက္ကမတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော၊ စ-ဆက်၊ သဗ္ဗတ္ထံ-အလုံးစုံသော အဆုံးအဖြတ်တို့၌၊ လေဇ္ဈပါတာ တိက္ကမေ-၌၊ ပဌမပါဒေ-၌၊ ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယေ ပါဒေ၊ ပါမိတ္တိယံ၊ ဣတိ-သို့၊ အယံ နယော-ကို၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤလေဇ္ဈပါတံ အတိက္ကမန္တဿ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ (ဣတိတစ်လုံး အပို ထည့်၍ “အယံ ပနေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော” ကို ပြန်လှည့်။)

၁၁၂။ စိမိလိကံ ဝါတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ စိမိလိကာနာမ-စိမိလိကာမည်သည်၊ သုဓာဒိပရိကမ္မကတာယ-အင်္ဂတေ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ပရိကမ်ရှိသော၊ (အင်္ဂတေ စသည်ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော၊) ဘူမိယာ-မြေ၏၊ ဝဏ္ဏာနုရက္ခဏတ္ထံ-အဆင်းကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတာ-ပြုအပ်သော အခင်းတည်း၊ (ဟောတိဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊) တံ-ထိုအခင်းကို၊

သုဓာဒိပရိကမ္မကတာယ။ ။ကတံ ပရိကမ္မံ ဧတိဿာတိ ပရိကမ္မကတာ၊ သုဓာဒိဟိ + ပရိကမ္မကတာ သုဓာဒိပရိကမ္မကတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် အင်္ဂတေ စသည်တို့ဖြင့် သုတ်လိမ်းမှုကို “ပရိကမ်”ဟု ခေါ်သည်။ သုဓာဒိ၌ အာဒိဖြင့် မြေညက်၊ ဆေးအမျိုးမျိုးတို့ကို ယူပါ။

ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-အောက်က၊ ပတ္တရိတွာ-ဖြန့်ခင်း၍၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝါ-အပေါ်က၊ ကဋ္ဌသာရကံ-သင်ဖြူးကို၊ ပတ္တရန္တိ-ဖြန့်ခင်းကြကုန်၏၊ ဥတ္တရတ္ထရဏံ နာမ-မည်သည်၊ မဉ္ဇူပိဋ္ဌာနံ-တို့၏၊ ဥပရိ-၌၊ အတ္တရိတဗ္ဗကံ-ခင်းထိုက်သော၊ ပစ္စတ္တရဏံ-အပေါ်လွှမ်းအခင်းတည်း၊ [အတ္တရိယတေတိ အတ္တရဏံ၊ ဥတ္တရိ + အတ္တရဏံ ဥတ္တရတ္ထရဏံ။] ဘူမတ္တရဏံနာမ-မည်သည်၊ ဘူမိယံ-မြေပေါ်၌၊ အတ္တရိ တဗ္ဗာ-ခင်းထိုက်သော၊ [ဘူမိယံ အတ္တရိတဗ္ဗာတိ စိမိလိကာယ သတိ တဿာ ဥပရိ၊ အသတိ သုဒ္ဓဘူမိယံ၊ အတ္တရိတဗ္ဗာ။] ကဋ္ဌသာရကာဒိ ဝိကတိ-သင်ဖြူး အစရှိသော အထူးပြုအပ်သော အခင်းတည်း၊ (“ကဋ္ဌသာရကာဒိ ဝိကတိ” ဟု ဆိုသောကြောင့် တဋ္ဌိကာမှ အထူးပြုအပ်သော သင်ဖြူးကို ယူပါ။) တဋ္ဌိကာနာမ-မည်သည်၊ တာလပဏ္ဏေဟိဝါ-ထန်းရွက်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါကေဟိဝါ-လျော်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကတတဋ္ဌိကာ-ပြုအပ်သော သပေါ့ဖျာတည်း။

စမ္မခဏ္ဍောနာမ-စမ္မခဏ်မည်သည်၊ သီဟဗျဉ္ဇဒီပိတရစ္ဆစမ္မာဒီသုပိ-ခြင်္သေ့ရေ၊ ကျားရေ၊ သစ်ရေ၊ အောင်းရေ အစရှိသော အရေတို့တွင်လည်း၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ် မထား၊ တစ်ပါးပါးသော၊ စမ္မ-အရေတည်း၊ [စမ္မဿ-အရေ၏၊ ခဏ္ဍော-အပိုင်း တည်း၊ စမ္မခဏ္ဍော-ပိုင်း။] ဟိ-မှန်၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ သေနာ သနပရိဘောဂေ-ကျောင်းအသုံးအဆောင်၌၊ ပဋိက္ခိတ္တစမ္မနာမ-ပယ်အပ်သော အရေမည်သည်ကို၊ န ဒိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သီဟစမ္မာဒီနံ-ခြင်္သေ့ရေ အစရှိသည်တို့ကို၊ ပရိဟရဏေယေဝ-သွားလေရာ ဆောင်ယူခြင်း၌သာ၊ ပဋိက္ခေပေါ-ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ပါဒပုဉ္ဇနီနာမ-မည်သည်၊ ရုက္ခကေဟိဝါ-ကြိုးငယ်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပိလောတိကာဟိဝါ-အဝတ်ပိုင်း တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒပုဉ္ဇနတ္ထံ-ခြေကို သုတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတာ-ပြုအပ်သော ခြေသုတ်တည်း။ [ကြိုးကလေးတို့ကို ရစ်၍ဝိုင်းပြီး ထားလိုက်လျှင်

ထိုကဲ့သို့ အင်္ဂတေ မြေညက် ဆေးတို့ဖြင့် သုတ်လိမ်းထားသော မြေပေါ်ဝယ် သင်ဖြူးတို့ကို တိုက်ရိုက်ခင်းလိုက်လျှင် အင်္ဂတေရောင်၊ မြေညက်ရောင်၊ ဆေးရောင်တို့ ပျက်သွားစရာ ရှိ၏၊ ထိုသို့ မပျက်အောင် “စိမိလိကာ” ခေါ်သော အဝတ်ကြမ်းကို အောက်ကထားပြီးမှ သင်ဖြူးတို့ကို ခင်းကြရသည်။

ပရိဟရဏေယေဝ။ ။ကိုယ့်ဥစ္စာအနေအားဖြင့် ထိုထိုအရပ်သို့ သွားလေရာ ဆောင် ယူ၍ (ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် စသည်တို့၌ ခင်း၍) သုံးဆောင်ခြင်း၌သာ ခြင်္သေ့ရေ စသော သားရေကို ပယ်သည်၊ ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်ဘဲ သံယိကကျောင်း အသုံးအဆောင်အဖြစ်၌ကား မအပ်သော သားရေ မရှိပါ။ [သီဟစမ္မာဒီနံ ပရိဟရဏံယေဝ ပဋိက္ခေပေါ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဣမိနာ “နဘိက္ခဝေ မဟာစမ္မာနိ ဓာရေတဗ္ဗာနိ၊ သီဟစမ္မံ၊ ဗျဉ္ဇစမ္မံ၊ ဒီပိစမ္မံ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ” တိ ဧဝံ ဝုတ္တာယ ခန္ဓကပါဠိယာ အဓိပ္ပာယ် ဝိဘာဝေတိ၊-ဋီကာ။]

ခြေသုတ်ကြိုးဝန်း ဖြစ်၏။ သင်္ကန်းစုတ်တို့ကို ကြိုးကျစ်၍ ဝိုင်းတားလိုက်လျှင် ပိလောတိက ခြေသုတ်ဖြစ်၏။ ရှေးက ထိုခြေသုတ်မျိုးသာ ရှိသည်။ ယခုအခါ ခြေသုတ်ဖုံများကိုကား အတ္တန္တရဝိကပွနတ္ထဝါသဒ္ဓါဖြင့် ယူပါ။]

ဖလကပိဋ်နာမ-မည်သည်၊ ဖလကမယံ-ပျဉ်ချပ်ဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ပိဋ်-အင်း ပျဉ်တည်း၊ ဝါ-ထိုင်ခုံတည်း၊ [ဤပဌမနည်းဖြင့် ဖလကပိဋ်ဝယ် အလယ်၌ မယပုဒ် ကျနေသည်ကို ပြသည်ဟု ယောဇနာ ဆို၏။ “ဖလကဉ္စ+တံ+ပိဋ္ဌဉ္စာတိ ဖလက ပိဋ်” ဟု အရတူ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ကို ပြသည်ဟု ထင်သည်။] အထဝါ-ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ ဖလကဉ္စဝ-ပျဉ်ချပ်လည်းကောင်း၊ ဒါရမယပိဋ္ဌဉ္စ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော အင်းပျဉ်လည်းကောင်းတည်း၊ [ဤဒုတိယနည်းအလို ဖလကနှင့် ပိဋ္ဌအရကို တစ်မျိုးစီ ယူ၍ “ဖလကဉ္စ+ပိဋ္ဌဉ္စ ဖလကပိဋ်” ဟု ဒွန်သမာသ် ပြုရ မည်ဟု ပြသည်။] ဧတေန-ဤဖလကပိဋ်ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗမ္မိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ ဒါရဘဏ္ဍာဒိ-သစ်ဘဏ္ဍာ အစရှိသည်ကို၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝိတ္တာရေနေဝ-အကျယ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“သဗ္ဗမ္မိ ဒါရဘဏ္ဍာဒိ သင်္ဂဟိတံ” ဟု တစ်ပေါင်းတည်းလုံး၍ မဆိုဘဲ ခွဲခြား၍ ဆိုထားသည်ကို “အကျယ်ဆိုအပ်ပြီ” ဟု ဆိုသည်။] (ကိ-အဘယ်သို့ ဆိုအပ် သနည်း၊) အာဓာရကံ-သပိတ်ခြေကိုလည်းကောင်း၊ ပတ္တပိဓာနံ-သပိတ်ဖုံးကိုလည်း ကောင်း၊ ပါဒကထလိကံ-ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကိုလည်းကောင်း၊ တာလဝဏ္ဏံ-ထန်းရွက် ယပ်ဝန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဗီဇနိပတ္တကံ-ယပ်အပြားကိုလည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော၊ ဒါရဘဏ္ဍံ-သစ်ဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း၊ အန္တမ သော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ပါနီယဥဠုကံ-သောက်ရေမှုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါနီယသဒ္ဓိ-သောက်ရေ ခရုသင်းကိုလည်းကောင်း၊ အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီး ခေါင်၌၊ နိက္ခိပိတ္တာ-ထား၍၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ်-တည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန-၌ကား၊ ဧသ (ဧသော) နယော-ဤနည်းကို၊ ဒုတိယ သိက္ခာပဒေ-၌၊ ဒသသိတော-ပြအပ်ပြီ။

အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ ရဇနံ-ဆိုးရည်ကို၊ ပစိတ္တာ-ကျိုးပြီး၍၊ ရဇန ဘာဇနံ-ဆိုးရည်အိုးလည်းကောင်း၊ ရဇနဥဠုကော-ဆိုးရည်မှုတ်လည်းကောင်း၊ ရဇနဒေါဏိကာ-ဆိုးရည်ထည်စရာ ဇလားလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံကို၊ အဂ္ဂိသာလာယ-မီးတင်းကုတ်၌၊ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ-သိုမှီးသိမ်းဆည်း ရာ၏၊ အဂ္ဂိသာလာ-မီးတင်းကုတ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ-အံ့၊ အနောဝဿကေ-မိုး မစွပ်အပ်သော၊ ပဗ္ဗာရေ-တောင်ဝှမ်း၌၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ-ထားရာ၏၊ တသ္မိပိ-ထို တောင်ဝှမ်းသည်လည်း၊ အသတိ-သော်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဩလောကေန္တာ- ကြည့်ရှုကုန်သော၊ ဘိက္ခု - တို့သည်၊ ပဿန္တိ - အလွယ်တကူ မြင်နိုင်ကုန်၏၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ ထပေတွာပိ-ထား၍လည်း၊ ဂန္တိ-

သွားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [ခြစသည်တို့ တက်နေလျှင် အလွယ်တကူ မြင်နိုင်လောက်သော အရပ်၌ အခြားရဟန်းများ မြင်လျှင် သုတ်သင်ရှင်းလင်းနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ယတ္ထ ဩလောကေန္တာ၊ ပေါ၊ ထပေတွာပိ” ဟု ဆိုသည်။]

☸ အညဿ ပုဂ္ဂလိကေတိ-ကား၊ ယသ္မိ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟော-အကျွမ်းဝင်ခြင်းကြောင့် ယူခြင်းသည်၊ န ရဟတိ-မတက်ရောက်၊ ဝါ-အထမမြောက်၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သန္တကေ-ဥစ္စာ၌၊ (အနုဒ္ဓရိတွာဝါ-၍လည်းကောင်း၊ အနုဒ္ဓရာပေတွာဝါ-၍လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆန္တဿ-၏။) ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ၊) ပန-အနွယ်ကား၊ ယသ္မိ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ဝိဿာသော-အကျွမ်းဝင်ခြင်းသည်၊ ဝါ-အကျွမ်းဝင်ခြင်းကြောင့် ယူခြင်းသည်၊ ရဟတိ-တက်ရောက်၏၊ ဝါ-အထမြောက်၏၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာသည်၊ အတ္တနော-၏၊ ပုဂ္ဂလိကမေဝ-ပုဂ္ဂလိကဥစ္စာကဲ့သို့၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယာဒိသု-မဟာပစ္စရိ အစရှိသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ အာပုစ္ဆ ဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ ယော ဘိက္ခုဝါ-အကြင်ရဟန်းသည် သော်လည်းကောင်း၊ ယော သာမဏေရောဝါ-အကြင်သာမဏေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယော အာရာမိကောဝါ-အကြင်အာရာမိစောင့်သည်သော်လည်းကောင်း၊ လဇ္ဇိ-ရှက်ခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အတ္တနော-၏၊ ပလိဗောဓံ ဝိယ-ပလိဗောဓကိုကဲ့သို့၊ မညတိ-မှတ်ထင်၏၊ [လဇ္ဇိဟူရာ၌ လဇ္ဇိပေသလသိက္ခာကာမကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ မိမိဥစ္စာကဲ့သို့ ဂရုစိုက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဤနေရာ၌ လဇ္ဇိ ခေါ်သည်ဟု ပြလို၍ “အတ္တနော ပလိဗောဓံ ဝိယ မညတိ” ဟု လဇ္ဇိပုဒ်ကို ထပ်၍ သရုပ်ဖော်သည်။] ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တထာရူပံ-ထိုသို့သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ပန်ပြော၍၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တဿ-၏၊ အနာပတ္တိ၊ ဩတာပေန္တော ဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ အာတပေ-နေပူ၌၊ ဩတာပေန္တော-နေလှန်းလျက်၊ အာဂန္တာ-ပြန်လာ၍၊ ဥဒ္ဓရိဿာမိ-ရုပ်သိမ်းအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂစ္ဆတော-သွားသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ။

ကေနစိ ပလိဗုဒ္ဓံ ဟောတိတိ-ကား၊ သေနာသနံ-အိပ်ရာနေရာသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဥပဒ္ဓုတံ-ကပ်၍ နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဝါ-နှောက်ယှက်အပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဟိ-ခွဲ၊ ဝုဗ္ဗတရော-မိမိထက် သီတင်းကြီးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဥဋ္ဌာပေတွာ-ထစေ၍၊ သစေပိ ဂဏှာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့ယူသော်လည်းကောင်း၊) ယက္ခောဝါ-ဘီလူးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပေတောဝါ-ပြိတ္တာသည်သော်လည်းကောင်း၊ အာဂန္တာ-၍၊ သစေပိ နိသီဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့ထိုင်သော်လည်းကောင်း၊) ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဣဿရော-အစိုးရသူသည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ သစေ ဂဏှာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့ယူသော်လည်းကောင်း၊) သေနာသနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပလိဗုဒ္ဓံ-

နှောက်ယှက်အပ်သည်။ ဟောတိ-၏။ ဝါ ပန-သည်သာ မကသေး။ သီဟဗျူဟီဒီသု-
 ခြသေ့ ကျားအစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ တံ ပဒေသံ-သို့။ အာဂန္တာ-၍။ ဌိတေသု
 ပိ-တည်နေပြန်ကုန်သော်လည်း။ သေနာသနံ-သည်။ ဝါ-ကို။ ပလိဗုဒ္ဓေ-နှောက်ယှက်
 အပ်သည်။ ဟောတိယေဝ-သည်သာ။ ဧဝံ-သို့။ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်။
 (သေနာသနေ-ကို။) ပလိဗုဒ္ဓေ-နှောက်ယှက်အပ်သော်။ အနုဒ္ဓရိတ္တာပိ-မရုပ်သိမ်း
 မူ၍လည်း။ ဂစ္ဆတော-သွားသော ရဟန်း၏။ အနာပတ္တိ။ [ပလိဗုဒ္ဓေနဟု ရှေးစာအုပ်
 တို့၌ န ပါနေသည်ကား အပို။] အာပဒါသူတိ-ကား။ ဇီဝိတဗြဟ္မစရိယန္တရာယေသု-
 အသက်အန္တရာယ်၊ ဗြဟ္မစရိယအန္တရာယ်တို့ကြောင့်။ (အနုဒ္ဓရိတ္တာ ဂစ္ဆတော အနာ
 ပတ္တိ။) သေသံ ဥတ္တာနမေဝ ၊ပေ။ တိဝေဒနန္တိ။ [ဤအဋ္ဌကထာဆိုပုံနှင့် ကင်္ခါအဋ္ဌ
 ကထာ ဆိုပုံသည် မတူ။ ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါ။] ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဒံ
 စတုတ္ထံ။

၅။ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၁၆။ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒေ-၌။ ဘိသိတိ-ကား။ မဉ္ဇကဘိသိဝါ-
 ညောင်စောင်းငယ်၏ ဘုံလျှိုသည်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ-ညောင်စောင်းငယ်
 ပေါ်၌ ခင်းအပ်သော ဘုံလျှိုသည်သော်လည်းကောင်း။ ပိဋကဘိသိဝါ-အင်းပျဉ်
 ငယ်၏ ဘုံလျှိုသည်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ-အင်းပျဉ်ငယ်ပေါ်၌ ခင်းအပ်သော
 ဘုံလျှိုသည်သော်လည်းကောင်းတည်း။ စိမိလိကာဒီနိပိ-စိမိလိကာ အစရှိသော
 အိပ်ရာနေရာတို့သည်လည်း။ ပုရိမသိက္ခာပဒေ-ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရာနိ
 ယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သည်သာ။ သဒေသံ-အဆာနှင့်တကွဖြစ်သော
 အခင်းကို။ နိသီဒနန္တိ-ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပစ္စတ္ထရဏန္တိ-ကား။ ပါဝါရော-အပေါ်ခြုံ
 တဘက်သည်လည်းကောင်း။ ကောဇဝါ-ကော်ဇောသည်လည်းကောင်းတည်း။
 ဣတိ ဧတ္ထကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာ။ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီး
 တိဏသန္တာရောတိ-ကား။ ယေသံ ကေသဉ္စိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးကုန်သော၊
 တိဏာနံ-မြက်တို့၏။ သန္တာရော-အခင်းတည်း။ ပဏ္ဏသန္တာရေ-ပဏ္ဏသန္တာရ၌။
 ဧသနယော-ဤနည်းတည်း။ ပရိက္ခေပံ အတိတ္တမန္တဿာတိ ဧတ္ထ-၌။ ပဌမပါဒံ-
 ပဌမခြေလှမ်းကို။ အတိက္ကာမေန္တဿ-လွန်စေသော ရဟန်း၏။ ဒုတ္တဋ္ဌံ (ဟောတိ။)

မဉ္ဇကဘိသိ။ ။ယောဇနာ၌ “မဉ္ဇေ အတ္ထရိတဗ္ဗော မဉ္ဇကော” ဟု ကပစ္စည်းကို
 အတ္ထရိတဗ္ဗအနက်၌ သက်ဟု ကြံလေသည်။ ထိုအကြံကို စဉ်းစားပါ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း-
 တစ်ယောက် အိပ်လောက်သော ညောင်စောင်းငယ်ကို မဉ္ဇကသဒ္ဒါက ဟောရိုးရှိသောကြောင့်
 တည်း။ ထို့ကြောင့် “မဉ္ဇကေ + အတ္ထရိတဗ္ဗော + ဘိသိ မဉ္ဇကဘိသိ” ဟု အတ္ထရိတဗ္ဗအလယ်
 ပုဒ်ကျေသော သတ္တမိတပျရိသ်သမာသ် ပြုပါ။ တစ်နည်း-“မဉ္ဇကဿ + ဘိသိ မဉ္ဇကဘိသိ”
 ဟု ဆဒ္ဒိတပျရိသ် ပြုပါ။ ပိဋကဘိသိ၌လည်း နည်းတူ။

ဒုတိယာတိတ္တာမေ-ဒုတိယခြေလွှမ်းကို လွန်စေရာ အခါ၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) အပရိက္ခိတ္တဿ-မကာရံအပ်သော အာရာမ၏၊ ဥပစာရောနာမ-ဥပစာမည်သည်၊ သေနာသနတော-အဆုံးဖြစ်သော ကျောင်းမှ၊ ခွေလေဉ္စူပါတာ-ခဲ ၂ ကျ အရပ် တို့တည်း။ [သေနာသနတောတိ သဗ္ဗပစ္ဆိမသေနာသနတော၊-ဋီကာ။]

☞ အနာပုစ္ဆံဝါ ဂစ္ဆေယျာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊) ဘိက္ခုမ္မိ-ရဟန်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော- ပန်ပြောထိုက်၏၊ တသ္မိ-ထိုရဟန်းသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ သာမဏေရော- ကို၊ (အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊) တသ္မိ-ထိုသာမဏေသည်၊ အသတိ-သော်၊ အာရာမိကော- အာရာမစောင့်ကို၊ (အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊) တသ္မိပိ-ထိုအာရာမစောင့်သည်လည်း၊ အသတိ-သော်၊ ယေန-အကြင်ဥပါသကာသည်၊ ဝိဟာရော-ကို၊ ကာရိတော- ဆောက်လုပ်စေအပ်ပြီ၊ သော ဝိဟာရသာမိကောဝါ-ကျောင်းရှင်ဖြစ်သော ထို ဥပါသကာကိုသော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုကျောင်းရှင်ဥပါသကာ၏၊ ကုလေ- အမျိုး၌၊ ယောကောစိဝါ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော-ပန်ပြောထိုက်၏၊ တသ္မိမ္မိ-ထိုကျောင်းရှင် ဥပါသကာ၊ ထိုကျောင်း ရှင် ဥပါသကာ၏ အမျိုး၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်လည်း၊ အသတိ-သော်၊ စတုသု-၄ လုံးကုန်သော၊ ပါသာဏေသု-ကျောက်ခဲတို့၌၊ မဇ္ဇိ-ညောင်စောင်းကို၊ ထပေတွာ-တင်ထားပြီး၍၊ မဇ္ဇေ-ညောင်စောင်းပေါ်၌၊ အဝသေသမဇ္ဇပိဌာနိ- ကြွင်းသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တို့ကို၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ ဥပရိ-၌၊ ဘိသိအာဒိကံ-ဘုံလျှိုအစရှိသော၊ ဒသဝိဓမ္မိ-၁၀ ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သေယျံ-အိပ်ရာနေရာကို၊ ရာသီ-အစုအပုံကို၊ ကရိတွာ-ပြု၍၊ (တစ်နည်း) ရာသီ ကရိတွာ-စုပုံ၍၊ ဒါရဘဏ္ဍာ-သစ်ဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း၊ မတ္တိကာဘဏ္ဍာ-မြေညက် ဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိသာမေတွာ-သိမ့်သိမ်းဆည်းပြီး၍၊ ဒွါရဝါတပါနာနိ- တံခါးမ၊ လေသောက်ပြုတင်းတို့ကို၊ ပိဒဟိတွာ-ပိတ်ပြီး၍၊ ဂမိယဝတ္ထံ-ခရီးသွား မည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျင့်စဉ်ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏။

ပန-ဆက်၊ သေနာသနံ-ကျောင်းကို၊ သစေ ဩဝဿတိ-အကယ်၍ မိုးစွပ် အပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဆဒနတ္ထဉ္စ-မိုးခြင်းအကျိုးငှာလည်း၊ (မိုးဖို့ရန်လည်း၊) တိဏံဝါ- မြက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဣဌကံဝါ-အုတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာနိတာ-

တသ္မိ အသတိ။ ။သစေ ဘိက္ခု သာမဏေရော အာရာမိကော စာတိ တယော ဟောန္တိ၊ ဘိက္ခု အနာပုစ္ဆိတွာ သာမဏေရောဝါ အာရာမိကောဝါ န အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အထ သာမဏေရော အာရာမိကော စာတိ ခွေ ဟောန္တိ၊ သာမဏေရံ အနာပုစ္ဆိတွာ အာရာမိကော န အာပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ ဒသေယန္တော အာဟ "ဘိက္ခုမ္မိ အသတိ" တိ အာဒိ၊ တီသုပိ အသန္တေသု အာပုစ္ဆိတဗ္ဗဝိမိ ဒသေယတုံ ဝုတ္တံ "တသ္မိမ္မိ အသတိ" တိ အာဒိ၊-ယောဇနာ။

ဆောင်ယူအပ်ကုန်ပြီးသည်၊ (သစေ) ဟောန္တိ၊ သစေ စ ဥဿဟတိ-အကယ်၍ မူလည်း မိုးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်အံ့၊ [“သစေ စ ဥဿဟတိ”ဟု (စ) ရှိလျှင် ကောင်းသည်၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊) ဆာဒေတဗ္ဗ-မိုးရာ၏၊ နောစေ သက္ကောတိ-အကယ်၍ မိုးခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ယော ဩကာသော-အကြင်အရပ်ကို၊ အနောဝဿကော-မိုးမစွပ်အပ်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ မဉ္ဇူပိဌာဒီနိ-အစရှိသည်တို့ကို၊ နိက္ခိပိတ္တာ-ထားပြီး၍၊ ဂန္တဗ္ဗ-ရာ၏၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံသော ကျောင်းကိုလည်း၊ (တစ်ကျောင်းလုံးကိုလည်း၊) သစေ ဩဝဿတိ-အကယ်၍ မိုးစွပ်အပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဥဿဟန္တေန-စွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည်၊ အန္တောဂါမေ-ရွာတွင်း၌၊ ဥပါသကာနံ-တို့၏၊ ယရေ-အိမ်၌၊ ထပေတဗ္ဗ-ထားရာ၏၊ တေပိ-ထို ဥပါသကာတို့သည်လည်း၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ သံဃိကံနာမ-သံဃာ့ဥစ္စာမည်သည်၊ ဘာရိယံ-ဝန်လေးပါ၏၊ အဂ္ဂိဒါဟာဒီနံ-အိမ်ကို မီးလောင်ခြင်း အစရှိသည်တို့မှ၊ ဘယာမ-ကြောက်ပါကုန်၏၊ (အိမ်ကို မီးလောင်လျှင် သံဃိကပစ္စည်း ပါသွားမှာ စိုးရိမ်ပါသည်-ဟူလို၊) ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ သစေ န သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ လက်မခံလိုကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့လက်မခံလိုကုန်လတ်သော်၊) အဇ္ဈောကာသေပိ-၌လည်း၊ ပါသာဏာနံ-ကျောက်တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ မဉ္ဇူ-ကို၊ ထပေတွာ-တင်ထားပြီး၍၊ သေသံ-ကြွင်းသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်စသည်ကို၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ နိက္ခိပိတ္တာ-ထားပြီး၍၊ တိဏေဟိစ-မြက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏေဟိစ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ-ဖုံးအုပ်၍၊ ဂန္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ (မိုးမစွပ်အောင် ဖုံးအုပ်၍ ထားခဲ့ရသည်၊) (ကသ္မာတိဏေဟိစ ပဏ္ဏေဟိစ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဂန္တံ ဝဋ္ဋတိ-သင့်သနည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုဖုံးအုပ်အပ်သော အိပ်ရာနေရာတို့တွင်၊ ယံ-အကြင် အိပ်ရာနေရာသည်၊ အင်္ဂမတ္တမ္ပိ-အစိတ်အပိုင်းမျှသည်လည်း၊ အဝသိဿတိ-ကြွင်းကျန်လတ်၊ တံ-ထိုကြွင်းကျန်သော အိပ်ရာနေရာသည်၊ အညေသံ-သွားသော ရဟန်းမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ အာဂတာနံ-ရောက်လာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဥပကာရံ-လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ်၊ ဣတိ-ဤအကျိုးကို ရစေလိုခြင်းကြောင့်၊ (တိဏေဟိစ ပဏ္ဏေဟိစ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဂန္တံ ဝဋ္ဋတိ။)

၁၁၇။ ဝိဟာရဿ ဥပစာရေတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝိဟာရဿ-၏၊ ဥပစာရောနာမ-ဥပစာမည်သည်၊ ပရိဝေဏံ-ပရိဝုဏ်တည်း၊ [ကျောင်းတိုက်ကြီး တစ်ခုအတွင်း၌ အသီးအသီး ကျောင်းများ၏ အကာအရံ ရှိလျှင် ထိုအကာအရံ ပရိဝုဏ်သည် ကျောင်းအသီးအသီး၏ ဥပစာတည်း၊ ပရိဝေဏန္တိ ဧကေကဿ ဝိဟာရဿ ပရိက္ခေပဗ္ဗန္တရံ-ဋီကာ။] ဥပဌာနသာလာတိ-ကား၊ ပရိဝေဏဘောဇနသာလာ-ပရိဝုဏ်အတွင်း၌ ဆွမ်းစားစရပ်တည်း၊ (ရွာတွင်းက

ဆွမ်းစားစရပ် မဟုတ်-ဟူလို၊) မဏ္ဍပေါတိ-ကား၊ ပရိဝေဏမဏ္ဍပေါ-ပရိဝုဏ် အတွင်း၌ မဏ္ဍပ်တည်း၊ [ပရိဝုဏ်ပြင်ဘက်က မဏ္ဍပ် မဟုတ်-ဟူလို၊] ရုက္ခမူလန္တိ-ကား၊ ပရိဝေဏရုက္ခမူလ-ပရိဝုဏ်အတွင်း၌ သစ်ပင်၏ အနီးအောက်တည်း၊ တာဝ-သမာနဝါဒမှ ရှေးဦးစွာ၊ နိဗ္ဗိဋ္ဌော-သော၊) အယံ နယော-ဤနည်းကို၊ ကုရန္တ ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တော-အပ်ပြီ၊ [“ဝိဟာရဿ ဥပစာရောနာမ” မှ စ၍ “ပရိဝေဏ ရုက္ခမူလ” တိုင်အောင် ကုရန္တစကားကို ပယ်ရှား၍ မိမိဝါဒကို ပြလိုသောကြောင့် “ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တော” စသည်မိန့်။] ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တော-အကယ်၍ကား ဆိုအပ်ပါပေပြီ၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ အန္တောဂဟောဝါ-အတွင်းခန်းကိုလည်း ကောင်း၊ အညံ-အခြားသော၊ သဗ္ဗပရိစ္ဆန္တ-အလုံးစုံ မိုးကာအပ်သော၊ ဝုတ္တသေနာ သနဝါ-လုံခြုံသော ‘ကျောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဟာရောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-၏၊ ဝိဟာရဿ ဥပစာရောတိ-ကား၊ တဿ-ထိုကျောင်း၏၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ အာသန္ဓေ-အနီးဖြစ်သော၊ ဩကာသေ-အရပ်၌၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံဝါတိ-ကား၊ ဘောဇနသာလာယံဝါ-ဆွမ်းစား စရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍပေါတိ-ကား၊ အပရိစ္ဆန္ဓေဝါပိ-ထက်ဝန်းကျင် မကာရံအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆန္ဓေဝါပိ-ထက်ဝန်းကျင် ကာရံအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဗဟူနံ-များစွာကုန်သော ရဟန်း တို့၏၊ သန္တိပါတမဏ္ဍပေ-စုဝေးရာ မဏ္ဍပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခမူလေ-၌၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-အထူးဖွင့်ဆိုဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ။

အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂုဠတ္ထံ-လျှို့ဝှက်သော အနက်ကို၊) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ)-ထုတ်၍ ပြဦးအံ့၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ဒသဝိမံ-ဆယ်ပါး အပြားရှိသော၊ သေယျံ-အိပ်ရာနေရာကို၊ အန္တောဂဟာဒိမ္ပိ-အတွင်းအခန်း အစရှိသော၊ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ-လုံခြုံရာအရပ်၌၊ ပညပေတွာ-ခင်းပြီး၍၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသော ရဟန်း၏၊ (ပါစိတ္တိယံ ဝုတ္တံ၌ စပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သေယျာပိ - အိပ်ရာနေရာကိုလည်းကောင်း၊ သေနာသနမ္ပိ - ကျောင်းကိုလည်း ကောင်း၊ ဥပစိကာဟိ-ခြံတို့သည်၊ ပလုဇ္ဇတိ-ဖျက်ဆီးအပ်၏၊ (တစ်နည်း) သေယျာ ပိ-သည်လည်းကောင်း၊ သေနာသနမ္ပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥပစိကာဟိ-တို့ ကြောင့်၊ ပလုဇ္ဇတိ-ဖျက်စီး၏၊ ဝမ္ပိကရာသိယေဝ-တောင်ပို့အစုသည်သာ၊ ဟောတိ၊ [“ဥပစိကာဟိ ပလုဇ္ဇတိ” ကိုပင် “ဝမ္ပိကရာသိယေဝ ဟောတိ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ်အာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဗဟိ ပန-ပြင်ပ၌ကား၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာဒိသု-ဆွမ်းစားစရပ် အစရှိကုန်သော စရပ်တို့၌၊ ပညပေတွာ-ပြီး၍၊ ဂစ္ဆန္တဿ-၏၊ (ဒုက္ကဋ္ဌံ ဝုတ္တံ၌ စပ်၊) သေယျာမတ္တမေဝ-အိပ်ရာ နေရာမျှသည်သာ၊ နသေယျ-ဖျက်စီးရာ၏၊ ဌာနဿ-တည်ရာ အရပ်၏၊ အဝုတ္တ တာယ-မလုံခြုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သေနာသနံ-ကျောင်းသည်၊ န နသေယျ-မဖျက်စီးရာ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤဥပဋ္ဌာနသာလာ အစရှိသော အရပ်တို့၌၊

ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ မဉ္ဇဝါ ပိဋ္ဌဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ မဉ္ဇ ပိဋ္ဌ-ကို၊ သဟဿာ-အဆောတလျှင်၊ ဥပစိကာဟိ-ခြံတို့သည်၊ ခါယိတံ-ခဲစားခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်နိုင်၊ တသ္မာ၊ တံ-ထိုညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို၊ ဝိဟာရေပိ- ကျောင်းတွင်း၌လည်း၊ သန္တရိတွာ-ခင်းပြီး၍၊ ဂစ္ဆန္တဿ-၏၊ ဒုက္ကဋ်၊ ဝုတ္တံ၊ ဝိဟာ ရူပစာရေ ပန-ကျောင်း၏ ဥပစာ၌ကား၊ တံ-ထိုညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို၊ ဝိဟာရ စာရိကံ-ကျောင်းစဉ်လှည့်လည်ခြင်းကို၊ အာဟိဏ္ဏန္တာပိ-လှည့်လည်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ပဋိသာမေဿန္တိ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းကုန်လတံ၊ (တသ္မာ၊ ဒုက္ကဋ်၊ ဝုတ္တံ-ဟူလို့။)

၁၁၈။ ဥဒ္ဓရိတွာ ဂစ္ဆတိတိ ဧတ္ထ-ပါဌ၌၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ရုပ်သိမ်း၍၊ ဂစ္ဆန္တေန- သွားသော ရဟန်းသည်၊ မဉ္ဇပိဋ္ဌကဝါနံ-ညောင် စောင်း အင်းပျဉ်ငယ်ကို ဖွဲ့ကြပ် ကြောင်းဖြစ်သော ကြိမ်၊ အဝတ်ပြား အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ အပနေတွာ- ဖယ်ရှား၍၊ သံဟရိတွာ-ခေါက်လိပ်၍၊ စိဝရဝံသေ-သင်္ကန်းတန်းဝါး၌၊ လဂ္ဂေတွာ- ချိတ်၍၊ ဂန္တဝ္ဗံ-ရာ၏၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ အာဂန္တာ-၍၊ ဝသနကဘိက္ခုနာပိ-နေမည့် ရဟန်းသည်လည်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ မဉ္ဇဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌဝါ-ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ပညပေတွာ-ပြီး၍၊ သယိတွာ-အိပ်ပြီး၍၊ ဂစ္ဆန္တေန-လတ်သော်၊ တထေဝ-ထိုရှေးအတူသာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏၊ အန္တော ကုဋတော-နံရံအတွင်း မှ၊ သေယျံ-ကို၊ ဗဟိကုဋေ-နံရံပြင်ပ၌၊ ပညပေတွာ-၍၊ ဝသန္တေန-နေသော ရဟန်း သည်၊ ဂမနကာလေ-ပြန်သွားရာ အခါ၌၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေယေဝ-ယူအပ်ရာ အရပ်၌ သာလျှင်၊ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ-၏၊ ဥပရိပါသာဒတော-ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်မှ၊ ဩရော ပေတွာ-အောက်သို့ ချ၍၊ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ-ပြာသာဒ်၏ အောက်ထပ်၌၊ ဝသန္တဿပိ-၏လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ (ယူအပ်ခဲ့ရာ အရပ်၌ သိုမှီးသိမ်းဆည်း ထားခဲ့ပါ-ဟူလို့၊) ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေသု-ညဉ့်နေရာ နေနေရာတို့၌၊ မဉ္ဇပိဋ္ဌ-ညောင် စောင်း အင်းပျဉ်ကို၊ ပညပေတွာပိ-ခင်းပြီး၍လည်း၊ ဂမနကာလေ-သွားရာအခါ၌၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေယေဝ-ယူအပ်ရာ အရပ်၌သာလျှင်၊ ထပေတဗ္ဗံ- ပြန်ထားရာ၏။

အာပုစ္ဆိ ဂစ္ဆတိတိဧတ္ထ-၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာနာပုစ္ဆိတဗ္ဗ ဝိနိစ္ဆယော-ပန်ပြောထိုက်၊ မပန်ပြောထိုက် အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ တာဝ ပါသာဏ ပိဋ္ဌိ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယံ-သော၊) ဘူမိယံ-မြေပေါ်၌၊ ယာ ဒီဃသာလာ ဝါ-အကြင်တန်းလျားရှည် စရပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ယာ ပဏ္ဏသာလာဝါ-

မဉ္ဇပိဋ္ဌကဝါနံ။ ။ယေန မဉ္ဇဝါ ပိဋ္ဌဝါ ဝိနန္တိ၊ တံ မဉ္ဇပိဋ္ဌကဝါနံ၊ ယေန-အကြင်အဝတ် ပြား၊ ကြိမ်စသည်ဖြင့်၊ မဉ္ဇဝါ-ညောင်စောင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌဝါ-အင်းပျဉ်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဝိနန္တိ-ဖွဲ့ကြပ်ကြကုန်၏၊ တံ-ဖွဲ့ကြပ်ကြောင်း ဖြစ်သော ကြိုး အဝတ်ပြား ကြိမ်စသည်သည်၊ မဉ္ဇပိဋ္ဌကဝါနံ-မည်၏၊ ဤဋီကာအတိုင်း “မဉ္ဇပိဋ္ဌကဝါနံ” ဟု ရှိပါစေ။

အကြင်သစ်ရွက်မိုး စရပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ ရုက္ခတ္ထမ္ဘေသု-သစ်
သားတိုင်တို့၌၊ ယံ ကတဂေဟံဝါ-အကြင်ဆောက်လုပ်အပ်သော ကျောင်းသည်
သော်လည်း၊ ဥပစိကာနံ-ခြံတို့၏၊ ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနေ-ပေါ်ထွက်ရာအရပ်၌၊ (ခြံပေါ်သော
အရပ်၌) ဟောတိ-၏၊ (“ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ” မရှိသင့်၊) တတော-ထိုစရပ်၊ ထိုကျောင်းမှ၊
(ဒီဃသာလာ၊ ပဏ္ဏသာလာ၊ ခြံပေါ်သောအရပ်၌ ဆောက်အပ်သော ကျောင်းမှ)
ပက္ကမန္တေန-ဖဲသွားသော ရဟန်းသည်၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ-ပန်ပြော၍ သာလျှင်၊ ပက္ကမိ
တဗ္ဗ-ဖဲသွားရာ၏၊ (ပက္ကမန္တေန တာဝဟု တာဝ ပါနေသည်ကား ပိုဟန်တူသည်၊)
ဟိ-မှန်၊ တသ္မိ-ထိုကျောင်းကို၊ ကတိပယာနိ-အနည်းငယ်ကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ-
ရက်တို့ပတ်လုံး၊ အဇဂ္ဂိယမာနေ-မသုတ်သင်အပ်သော်၊ ဝမ္ဘိကာဝ-တောင်ပို့
တို့သည်သာ၊ သန္တိဋ္ဌန္တိ-ကောင်းစွာ တည်ကုန်၏။ [ဧကဝုဇ်ရှိလျှင် ကောင်း၏။]

ပန-ကား၊ ပါသာဏပိဋ္ဌိယံဝါ-ကျောက်ဖျာပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပါသာ
ဏတ္ထမ္ဘေသုဝါ-ကျောက်တိုင်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ယံ ကတသေနာသနံ-
အကြင်ဆောက်လုပ်အပ်သော ကျောင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယံ သိလုစ္စယ
လေဏံဝါ-အကြင်တောင်၌ လိုဏ်ဂူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယံ သုဓာလိတ္တ
သေနာသနံဝါ-အကြင်အင်္ကျီတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော ကျောင်းသည်သော်
လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊) ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်း၌၊ ဥပစိကာသင်္ကာ-ခြံတို့၌ဖြစ်သော
ယုံမှားဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ၊ (ခြံတက်လိမ့်မည်ဟု ယုံမှားစရာ မရှိ-ဟူလို၊) တတော-
ထိုကျောင်းမှ၊ ပက္ကမန္တဿ-ဖဲသွားသော ရဟန်း၏၊ အာပုစ္ဆိတွာဝိ-၍လည်းကောင်း၊
အနာပုစ္ဆိတွာဝိ-ဘဲလည်းကောင်း၊ ဂန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊
အာပုစ္ဆိနံ-ပန်ပြောခြင်းသည်၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်တည်း၊ တာဒိသေပိ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်
သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ပိသည် သမ္ဘာဝနာ၊ ခြံတက်ဖို့ ယုံမှားဖွယ် မရှိသည်ကို
သမ္ဘာဝနာပြုသည်။] သေနာသနေ-၌၊ ဧကေန-တစ်ဖက်သော၊ ပသေန-နံပါးဖြင့်၊
ဥပစိကာ-တို့သည်၊ သစေ အာရောဟန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အာပုစ္ဆိတွာဝ-ပန်
ပြော၍သာ၊ ဂန္တိဗ္ဗံ-ရာ၏။

ပန-ဆက်၊ အာဂန္တုကော-အာဂန္တုကဖြစ်သော၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ သံဃိကံ-
သံဃိကဖြစ်သော၊ သေနာသနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-သီးခြားယူ၍၊ ဝသန္တိ-နေသော၊
ဘိက္ခု-သို့၊ အနုဝတ္တန္တော-အစဉ်လိုက်လျက်၊ အတ္တနော-ဖို့၊ သေနာသနံ-ကို၊ အဂ္ဂ
ဟေတွာ-သီးခြား မယူဘဲ၊ ဝသတိ-၏၊ ယာဝ-လုံး၊ သော-ထိုအာဂန္တုက ရဟန်း
သည်၊ (သေနာသနံ၊) နံ ဂဏှတိ-သီးခြား မယူသေး၊ တာဝ-ထိုမယူသေးသမျှ
ကာလပတ်လုံး၊ တံ သေနာသနံ-ထိုကျောင်းသည်၊ ပုရိမဘိက္ခုသေဝ-ရှေ့ဖြစ်
သော ရဟန်း၏သာ၊ ပလိဗောဓော-တည်း၊ ယဒါ ပန-အကြင်အခါ၌ကား၊ သော-
ထိုအာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ သေနာသနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-သီးခြားယူ၍၊ အတ္တနော-
၏၊ ဣဿရိယေန - အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝသတိ-၏၊ တတော - ထိုအခါမှ၊

ပဋ္ဌာယ-၍၊ အာဂန္တုကသေဝ-အာဂန္တုကရဟန်း၏သာ၊ ပလိဗောဓော-တည်း၊ ဥဘောပိ-အာဂန္တုက အာဝါသိကရဟန်း ၂ ပါးတို့သည်လည်း၊ ဝိဘဇိတွာ-ခွဲခြား ဝေဖန်၍၊ (ကျောင်းတစ်ကျောင်းလည်း၌ ဤဘက်အပိုင်းက အရှင်ဘုရားဖို့၊ ဤ ဘက်အပိုင်းက တပည့်တော်ဖို့ဟု ခွဲခြားဝေဖန်၍) သစေ ဂဏန္တိ-အကယ်၍ ယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဥဘိန္ဒမ္ပိ-အာဂန္တုက၊ အာဝါသိကရဟန်း ၂ ပါးတို့၏လည်း၊ ပလိဗောဓော-တည်း၊ ပန-ဝါဒန္တရကာ၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ဆိုအပ်သနည်း၊) ဒွတ္တယော-၂ ပါး ၃ ပါးကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧကတော- တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဟုတွာ၊ သစေ ပညပေန္တိ-အကယ်၍ ခင်းကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ- သော်၊) ဂမနကာလေ-ပြန်သွားရာ အခါ၌၊ သဗ္ဗေဟိဝိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ သည်လည်း၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ တေသု-ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားသော ရဟန်းသည်၊ ပစ္ဆိမော-နောက်ဖြစ်သော ရဟန်းသည်၊ ဇဂ္ဂိဿတိ- စောင့်ရှောက်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဘောဂံ-နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ စေ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊-(ဧဝံသတိ) ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆိမဿ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော ရဟန်း၏၊ အာဘောဂေန-နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်၊ မုတ္တိ-အာပတ်မှ လွတ်ခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ (နောက်ဆုံးရဟန်းမှာ မိမိ၏ နောက်၌ စောင့်ရှောက်မည့်သူ မရှိသောကြောင့် “နောက်ပုဂ္ဂိုလ် စောင့်ရှောက်လိမ့်မည်” ဟု အာဘောဂပြုသော်လည်း အာပတ်မှ မလွတ်-ဟူလို၊) ဗဟူ-များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧကံ-ရဟန်းတစ်ပါးကို၊ ပေသေတွာ-စေလွှတ်၍၊ သန္တရာပေန္တိ-ခင်းစေကုန်အံ့၊ ဂမနကာလေ-ပြန်သွားရာ အခါ၌၊ သဗ္ဗေဟိဝိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်သော်လည်း၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဧကံ-ရဟန်းတစ်ပါးကို၊ ပေသေတွာဝါ-စေလွှတ်၍သော်လည်း၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-ရာ၏။ (ဤ၌ ဣတိထည့်၍ “မဟာပစ္စရိယံ ပန ဝုတ္တံ” ဟု ပြန်လှည့်သင့်၏-ဟု ထင်သည်။)

အညတော-အခြားသော ကျောင်းမှ၊ မဇ္ဇပိဋ္ဌာဒီနိ-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသည်တို့ကို၊ အာနေတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ အညတြ-အခြားသော ကျောင်း၌၊ ဝသိတွာပိ-နေပြီး၍လည်း၊ ဂမနကာလေ-ပြန်သွားရာ အခါ၌၊ တတ္ထေဝ-ထိုမူလ ကျောင်းသို့သာ၊ နေတဗ္ဗာနိ-ပြန်ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ အညာဝါသတော-အခြား သော နေရာမှ၊ အာနေတွာ-၍၊ ဝသမာနဿ-နေစဉ်၊ အညော-သော၊ ဝုဗ္ဗတရော- သီတင်းကြီးသူသည်၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) န ပဋိဗာဟိတဗ္ဗော-ထိုက်၊ ဘန္တေ-ရား၊ မယာ-တပည့်တော်သည်၊ အညာဝါသတော-အခြားသော နေရာမှ၊ အာနိတံ-ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ၊ ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိသည်ကို၊ ကရေယျာ ထ-ပြုရစ်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ တေန-ထိုသီတင်းကြီးသူသည်၊ ဧဝံ-ဤသင်ပြောသည့်အတိုင်း၊ ကရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတေ-ဝန်ခံအပ် သော်၊ ဣတရဿ-အခြားသော သီတင်းငယ် ရဟန်းအား၊ ဂန္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ-သို့၊

အညတ္တ-အခြားသော အရပ်သို့၊ ဟရိတွာပိ-ဆောင်ယူ၍လည်း၊ သံဃိကပရိဘောဂေန-သံဃိကပစ္စည်းကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-သုံးဆောင်စဉ်၊ နဂ္ဂဝါ-ပျောက်သော အိပ်ရာနေရာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဇိဏ္ဏဝါ-ဆွေးမြေ့သော အိပ်ရာနေရာသည်သော်လည်းကောင်း၊ စောရေဟိ-သူခိုးတို့သည်၊ ဟဋ္ဌဝါ-ဆောင်ယူအပ်သော အိပ်ရာနေရာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဂီဝါ-ဘဏ္ဍာစားသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ ပန-ကား၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန-ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-သုံးဆောင်စဉ်၊ (နဋ္ဌဝါ၊ ဇိဏ္ဏဝါ၊ စောရေဟိ ဟဋ္ဌဝါ) ဂီဝါဟောတိ၊ အညဿ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မဉ္ဇူပိဋံ ပန-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကိုကား၊ သံဃိကပရိဘောဂေန ဝါ - သံဃိကပစ္စည်းကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေနဝါ-ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-သုံးဆောင်စဉ်၊ နဋ္ဌ-ပျောက်သော ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်သည်၊ ဂီဝါယေဝ-ဘဏ္ဍာစားသာတည်း၊ (ဣတိ-ကား၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာနာပုစ္ဆိတဗ္ဗဝိနိစ္ဆယော-တည်း။)

ကေနစိ ပလိဗုဒ္ဓံ ဟောတိတိ-ကား၊ ဝုဗ္ဗတရဘိက္ခု၊ ပေ၊ သပ္ပာဒီသု-သီတင်းကြီးရဟန်း၊ အစိုးရသူ၊ ဘီလူး၊ ခြင်္သေ့၊ သားရဲ၊ မြွေဟောက် အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မရှိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသည်၊ သေနာသနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပလိဗုဒ္ဓံ-နှောက်ယှက်အပ်သည်၊ ဟောတိ - အံ့၊ သာပေက္ခော၊ ပေ၊ ဟောတိတိ - ကား၊ အဇ္ဇေဝ-ယနေဉ္စပင်၊ အာဂန္တာ-ပြန်လာ၍၊ ပဋိဇဇိဏ္ဏဿာမိ-သုတ်သင်အံ့၊ (ရုပ်သိမ်းအံ့) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သာပေက္ခော-ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) နဒီပါရံဝါ-မြစ်၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမန္တရံဝါ-ရွာတစ်ပါးသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တာ-သွားပြီး၍၊ (သွားပြီးနောက်) ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဂမနစိတ္တံ-ခရီးသွားကြောင်း စိတ်သည်၊ (ဆက်လက်၍ ခရီးသွားလိုသော စိတ်သည်) ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီ၊ တတ္ထေဝ-ထိုအရပ်၌ပင်၊ ဌိတော-တည်လျက်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ယောက်ကို၊ ပေသေတွာ-စေလွှတ်၍၊ အာပုစ္ဆတိ-အံ့၊ သာပေက္ခော၊ ပေ၊ အာပုစ္ဆတိ၏ အဖွင့်။ နဒီပူရာရာဇစောရာဒီသု-မြစ်ရေပြည့်ခြင်း၊ မင်း၊ ခိုးသူ အစရှိသူတို့တွင်၊ ကေနစိဝါ-တစ်စုံတစ်ခုသည်သော်လည်း၊ ပလိဗုဒ္ဓေါ ဥပဒ္ဓုတော-နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ပစ္စာဂန္တု-ပြန်လာခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-အံ့၊ ပါဠိတော်၌ ကေနစိ ပလိဗုဒ္ဓေါအဖွင့်။ ဧဝံ ဘူတဿပိ-ဤသို့ဖြစ်သော ရဟန်း၏လည်း၊ အနာပတ္တိ၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ သမုဋ္ဌာနာဒီဟိ-သမုဋ္ဌာန်အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပဌမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ပဉ္စမံ-သော၊ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒေ-တည်း။

၆။ အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၁၉။ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒေ-၌၊ ပလိဗုဒ္ဓေန္တိတိ-ကား၊ ပဌမတရံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဂန္တာ-
 သွားပြီး၍၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ အတိဟရိတွာ-ရှေးရှုဆောင်ယူ၍၊ ရုမ္မိတွာ-ပိတ်ဆို့၍၊
 တိဋ္ဌန္တိ-တည်နှင့်ကြကုန်၏။ ထေရာ ဘိက္ခု၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိတိ-ကား၊ အာဝုဿော-ငါ့ရှင်
 တို့၊ အမှာကံ-ငါတို့၏ (အထံသို့) (သေယျာ-အိပ်ရာနေရာသည်)၊ ပါပုဏာတိ-
 ရောက်၏။ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဝါ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဝါ-ဝါစဉ်
 အားဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိ-ထစေကြကုန်၏။ အနုပခဇ္ဇသေယျံ ကပေန္တိတိ-
 ကား၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ တုမ္မာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏ (အထံသို့) မဉ္ဇဋ္ဌာနံ
 ယေဝ-ညောင်စောင်း တည်ရာအရပ်သည်သာ၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏။ သဗ္ဗော-
 အလုံးစုံသော၊ ဝိဟာရော-သည်၊ န (ပါပုဏာတိ)-မရောက်ပါ၊ အမှာကံ-တပည့်
 တော်တို့၏ (အထံသို့) ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဣဒံ ဌာနံ-ဤကြွင်းကျန်သော အရပ်
 သည်၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အနုပဝိသိတွာ-အနီးသို့ ကပ်ဝင်၍၊
 (အနုပခဇ္ဇ၏ အဖွင့်)၊ မဉ္ဇပိဋ္ဌံ-ကို၊ ပညပေတွာ-၍၊ နိသီဒန္တိပိ-ထိုင်လည်း ထိုင်ကြ
 ကုန်၏။ နိပဇ္ဇန္တိပိ-လျောင်းလည်း လျောင်းကြကုန်၏။ သဇ္ဈာယမ္ပိ-စာအံခြင်းကို
 လည်း၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏။

၁၂၀။ ဇာနန္တိ-ကား၊ အယံ-ဤရဟန်းကို၊ အနုဋ္ဌာပနီယော-အိပ်ရာနေရာမှ
 မထစေထိုက်၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ (ထိုသို့
 မထစေထိုက်ဟု သိသူကို “ဇာနံ” ဟု ဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်)၊ အဿ-
 ထိုဇာနံဟူသော ပုဒ်၏၊ ဝိဘင်္ဂေ-အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနီ၌၊ ဝုဇ္ဈောတိ
 ဇာနာတိတိ အာဒိ-ဝုဇ္ဈောတိ ဇာနာတိ အစရှိသော စကားကို၊ ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ၊
 ဟိ-ချေ၊ ဝုဇ္ဈော-သိတင်းကြီးသူကို၊ အတ္တနော-မိမိထက်၊ ဝုမုတာယ-ကြီးသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုဋ္ဌာပနီယော-အိပ်ရာနေရာမှ မထစေထိုက်၊ ဝါ-ထ၍ မသွား
 စေထိုက်၊ ဂိလာနော-ကို၊ ဂိလာနတာယ-မကျန်းမမာ သနားစရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 (အနုဋ္ဌာပနီယော) ပန-ကား၊ သံယော-သည်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿဝါ-ဘဏ္ဍာတိုက်စိုး
 ရဟန်းအားသော်လည်းကောင်း၊ (ဒေတိ၌ စပ်)၊ ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ (ဝုဏ္ဏဝိသိဋ္ဌ
 တံ၌ စပ်)၊ ဓမ္မကထိကဝိနယဓရာဒိနံဝါ-ဓမ္မကထိကရဟန်း၊ ဝိနည်းမိရ်ရဟန်း
 အစရှိသော ရဟန်းတို့အားသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊
 ဂဏဝါစကအာစရိယဿဝါ-ဂိုဏ်းကို စာချသော ဆရာအားသော်လည်းကောင်း၊
 ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟူပကာရတံ - များသော လျော်သော ကျေးဇူးကို
 ပြုတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုဏ္ဏဝိသိဋ္ဌတံ စ - ဝုဏ္ဏအားဖြင့်
 ထူးကဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ သလ္လက္ခေန္တော-မှတ်သားလျက်၊ ဓုဝ
 ဝါသတ္ထာယ-အမြဲနေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ သမ္ပန္နိတွာ-၍၊ ဒေတိ၊ တသ္မာ-

ကြောင့်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်းအား၊ သံယေန-သည်၊ ဒိန္နော-ပြီ၊ သောပိ-ထိုရဟန်း
 ကိုလည်း၊ အနုဋ္ဌာပနိယော၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဂိလာနဿာပိ-
 အားလည်း၊ သံယောယေဝ-သည်ပင်၊ အနုစ္ဆရိက-လျောက်ပတ်သော၊ သေနာသန-
 ကို၊ ကာမံ ဒေတိ-အကယ်၍ ပေးပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပေးပါသော်လည်း၊
 (ဘဏ္ဍာဂါရိက စသည်နှင့် ဂိလာနတို့အား သံယဒိန္နချင်း တူပါသော်လည်း၊)
 ဂိလာနော-ကို၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ သံယေန-သည်၊ အဒိန္နသေနာ
 သနော-မပေးအပ်သော ကျောင်းရှိသည်၊ (သမာနော)ပိ-လည်း၊ န ပိဋ္ဌေတဗ္ဗော-
 မနှိပ်စက်ထိုက်၊ အနုကမ္ပိတဗ္ဗော-သနားစောင့်ရှောက်ထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊
 ဒသေတုံ-ငှာ၊ ဝိသုံ-သံယဒိန္နမှ သီးခြား၊ ဝုတ္တော-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

၁၂၁။ စ-ဆက်၊ ဥပစာရေတိ ဧတ္ထ-၌၊ မဇ္ဈပိဋ္ဌာနံ-တို့၏၊ တာဝ-ခုဒ္ဒကဝိဟာရမှ
 ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) မဟလ္လကေ-ကြီးသော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်း
 ကျင်၌၊ ဒိယဗော ဟတ္ထော-အခွဲအားဖြင့် ၂ တောင်သည်၊ ဝါ-တစ်တောင်ထွာသည်၊
 ဥပစာရော-တည်း၊ ခုဒ္ဒကေ-ငယ်သော၊ (ဝိဟာရေ-၌) ယတော-အကြင်ဘက်၌၊
 ဝါ-ဘက်က၊ (ဒိယဗော ဟတ္ထော-သည်၊ ဝါ-သည်) ပဟောတိ-လောက်၏၊
 တတော-ထိုဘက်၌၊ ဝါ-ဘက်က၊ ဒိယဗော ဟတ္ထော-သည်၊ (ဥပစာရော-တည်း၊)
 ပါဒေ-တို့ကို၊ ဓောဝိတ္တာ-ဆေးပြီး၍၊ ပဝိသန္တဿ-ဝင်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊
 ပဿာဝတ္ထာယ-ကျင်ငယ်အကျိုးငှာ၊ (ကျင်ငယ်စွန့်ဖို့ရာ၊) နိက္ခမန္တဿစ-ထွက်သော
 ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော အရပ်၌၊ ဒွါရေ-တံခါး
 ပေါက်၌၊ နိက္ခိတ္တပါဒဓောဝနပါသာဏတော-ထားအပ်သော ခြေဆေးရာ ကျောက်
 ဖြာမှလည်းကောင်း၊ ပဿာဝဋ္ဌာနတောစ-ကျင်ငယ်စွန့်ရာ အရပ်မှလည်းကောင်း၊
 မဇ္ဈပိဋ္ဌ-သည်၊ (အတ္ထိ၊) တာဝ-ထိုမျှလောက်သော အရပ်တိုင်အောင်၊ ဒိယဗုဟတ္ထ
 ဝိတ္တာရော-အခွဲအားဖြင့် ၂ တောင်အနံရှိသော၊ ဝါ-တစ်တောင်ထွာ အနံရှိသော၊
 မဂ္ဂေါ-လမ်းသည်၊ ဥပစာရောနာမ-မည်၏၊ မဇ္ဈဿဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊
 ပိဋ္ဌဿဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ တသ္မိ ဥပစာရေ-၌၊ ဌိတဿဝါ-တည်သည်မှ
 လည်းဖြစ်သော၊ ပဝိသန္တဿဝါ-ဝင်သည်မှလည်း ဖြစ်သော၊ နိက္ခမန္တဿဝါ-သော၊
 ဘိက္ခုနော-၏၊ တသ္မိ ဥပစာရေ-၌၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အနုပစ္စု-အနီးသို့
 ကပ်ဝင်၍၊ သေယျံ-ထိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေတုကာမော-ပြုလိုသည်၊ (ဟုတွာ၊)
 သေယျံ-အိပ်ရာနေရာကို၊ သန္တရတိဝါ-ကိုယ်တိုင်မူည်း ခင်းအံ့၊ သန္တရာပေတိဝါ-
 သူတစ်ပါးကိုမူလည်း ခင်းစေအံ့၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏၊) ခုတ္တဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-
 သည်၊ (ဟောတိ။)

အဘိနိသီဒတိဝါ အဘိနိပဇ္ဇတိဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ အဘိနိသီဒနမတ္ထေန (ဧဝါ)-
 ထိုင်ခြင်းမျှကြောင့်သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အဘိနိပဇ္ဇနမတ္ထေနဧဝါ-
 လျောင်းခြင်းမျှကြောင့်သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံ၊ ပန-ဆက်၊ ဒွေပိ-

ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း ၂ မျိုးလုံးတို့ကိုလည်း၊ သစေ ကရောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ) ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ-ထ၍ ထ၍၊ နိသီဒတောဝါ-ထိုင်သည်မူ လည်းဖြစ်သော၊ နိပဇ္ဇတောဝါ-လျောင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနော-၏၊) ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။

၁၂၂။ ဥပစာရံ ၊ပေ၊ သန္တရာပေတိဝါတိ-ဟူသော၊ ဣမသ္မိ-ဤဒုက္ခဋ္ဌဝါရ၌ လည်းကောင်း၊ ဣတော-ဤဝါရမှ၊ ပရေစ-နောက်လည်းဖြစ်သော၊ ဝိဟာရဿ ဥပစာရေတိ အာဒိကေ-ဝိဟာရဿ ဥပစာရေ အစရှိသော၊ ဒုက္ခဋ္ဌဝါရေပိ-ဒုက္ခဋ္ဌ ဝါရအားလုံး၌လည်းကောင်း၊ ဣမ-ဤပါစိတ္တိယဝါရ၌၊ အဘိနိသီဒနမတ္ထေ-ထိုင်ခြင်း မျှကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဘိနိပဇ္ဇနမတ္ထေ-လျောင်းခြင်းမျှကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဥဘယကရဏေ- ၂ ပါးစုံကို ပြုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပယောဂ ဘေဒေစ-ပယောဂအပြားကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယပ္ပဘေဒေါ-ပါစိတ် အာပတ် အပြားကို၊ ဝုတ္တော ယထာ-ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဒုက္ခဋ္ဌပ္ပဘေ ဒေါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဧဝရူပေန- ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဝိသဘာဝပုဂ္ဂလေန-ဝိသဘာဝပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ၊ ဧကဝိဟာ ရေဝါ-တစ်ကျောင်းထည်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဧကပရိဝေဏေဝါ-ပရိဝုဏ်တစ်ခု တည်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝသန္တေန-နေခြင်းဖြင့်၊ [“ဝသန္တဿ-နေသော ရဟန်း ၏” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊] အတ္ထော-အကျိုးသည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ ဧဝ-အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌သာ၊ အဿ-ထိုဝိသဘာဝ ရဟန်း၏၊ နိဝါသော- နေခြင်းကို၊ ဝါရိတော-တားမြစ်တော်မူအပ်ပြီ။

အညဿ ပုဂ္ဂလိကေတိ-ကား၊ ဣဓာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ ဝိဿာသိ ကဿ-အကျွမ်းဝင်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပုဂ္ဂလိကံ-ပုဂ္ဂလိကအိပ်ရာနေရာသည်၊ အတ္တနော-၏၊ ပုဂ္ဂလိကသဒိသမေဝ-ပုဂ္ဂလိကအိပ်ရာနေရာနှင့် တူသည်သာ၊ တတ္ထ- ထိုအကျွမ်းဝင်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အိပ်ရာနေရာ၌၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်တည်း။

၁၂၃။ အာပဒါသူတိ-ကား၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ဝသန္တဿ-နေသော ရဟန်း ၏၊ ဇိဝိတဗြဟ္မစရိယန္တရာယော-အသက်၏ အန္တရာယ်၊ ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တရာယ် သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ ဧဝရူပါသု-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ အာပဒါသု- ဘေးရန်တို့ကြောင့်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဝိသတိ-ဝင်လာ၏၊ တဿာပိ- ထိုရဟန်း၏လည်း၊ အနာပတ္တိ၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ ၊ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ- အနုပခဇ္ဇ သိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

●ကဝိဟာရေ၊ ●ကပရိဝေဏေ။ ။ကဝိဟာရ၌ ဝိဟာရအရ ကျောင်းတိုက်ကို မယူရ၊ ကျောင်းတစ်ကျောင်းကိုသာ ယူရမည်၊ ပရိဝုဏ်ဟူသည်လည်း ထိုကျောင်း၏ အကာ အရံအတွင်းတည်း၊ မှန်၏ ထိုကဲ့သို့ တစ်ကျောင်းတည်း၌ အနုပခဇ္ဇ မပြုဖို့ရန်သာ ဤသိက္ခာ ပုဒ်က တားမြစ်သည်-ဋီကာ။

၇။ နိကာယနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၂၆။ သတ္တမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဧကေန ၊ပေ၊ အတိက္ကာမေတိတိ-ကား၊ စတု
 ဘူမကပဉ္စဘူမကာ-ဘုံ ၄ ဆင့်ရှိကုန်၊ ဘုံ ၅ ဆင့်ရှိကုန်သော၊ ယေ ပါသာဒါ-
 အကြင်ပြာသာဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆသတ္တကောဠကာနိ-၆ ခု၊ ၇ ခု တံခါးမုခ်
 ရှိကုန်သော၊ ယာနိ စတုသာလာနိဝါ-အကြင်လေးဘက် တန်လျားရှည်ကျောင်း
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ-ရှိကုန်၏။) တာဒိသေသု-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊
 သေနာသနေသု-ကျောင်းတို့၌၊ ဟတ္ထေသုဝါ-လက်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂီဝါယ
 ဝါ-လည်ပင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ အတ္ထ
 ပေန္တာ-တန်ရပ်မထားဘဲ၊ ဧကေန-တစ်ကြိမ်တည်းသော၊ ပယောဂေန-ဖြင့်၊
 အတိက္ကာမေတိ-ကျောင်းကို လွန်စေအံ့၊ (ဧဝံသတိ။) ဧကမေဝ-တစ်ချက်သာလျှင်
 ဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ၊ ထပေတွာ ထပေတွာ-တန်ထား၍ တန်ထား၍၊ နာနာပယော
 ဂေဟိ-အမျိုးမျိုးသော ပယောဂတို့ဖြင့်၊ အတိက္ကာမေန္တဿ-လွန်စေသော ရဟန်း၏၊
 ခွါရဂဏနာယ-တံခါးပေါက်အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ။)
 ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ အနာမသိတွာ-မသုံးသပ်မှု၍၊ နိက္ခမ-ထွက်သွားလော၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဝတွာ-ပြော၍၊ ဝါစာယ-စကားဖြင့်၊ နိကာယန္တဿာပိ-နှင်ထုတ်သော ရဟန်း
 ၏လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ (၁ ခွန်းထည်း ပြောလျှင် ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်၊
 ထပ်၍ ထပ်၍ ပြောနေရလျှင် စကားခွန်းအရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်
 များစွာ သင့်သည်-ဟုလို။)

အညံ အာဏာပေတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဣမံ-ဤရဟန်းကို၊ နိကာယ-ဆွဲထုတ်လော၊
 ဣတိ၊ အာဏတ္တိမတ္တေ-စေခိုင်းအပ်ကာမျှ၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ။) သော-ထိုစေခိုင်း
 အပ်သော ရဟန်းသည်၊ သင်္က-တစ်ကြိမ်၊ အာဏတ္တော-စေခိုင်းအပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊)
 ဗဟုကေပိ-များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ခွါရေ-တံခါးတို့ကို၊ သစေ အတိက္ကာမေတိ-
 အကယ်၍ လွန်စေအံ့၊ (ဧဝံသတိ။) ဧကံ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ။) ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ
 ကာနိ-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ခွါရာနိ-တံခါးတို့တိုင်အောင်၊ နိကာယာဟိ-
 ဆွဲထုတ်လော၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော
 အရပ်၌၊ မဟာခွါရံ-တံခါးမကြီးသည်၊ (အတ္ထိ။) တာဝ-ထိုမျှလောက်သော အရပ်
 တိုင်အောင်၊ နိကာယာဟိ-လော၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ နိယမေတွာ-
 သတ်မှတ်၍၊ အာဏတ္တော-စေခိုင်းအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ။)
 ခွါရဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ။)

တဿ ပရိက္ခာရန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ တဿ-
 ထိုရဟန်း၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပတ္တ ၊ပေ၊ ဘေဒိ-သပိတ်၊ သင်္ကန်း၊ ပုဝါ၊
 ရေစစ်၊ မေကရိုဏ်ရေစစ်၊ ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်၊ ဘုံလျှို၊ ခေါင်းအုံး အစရှိသော

အပြားရှိသော ပရိက္ခရာကို၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ရဇနဆလ္လိမ္ပိ-ဆိုးရည်ခေါက်
 ကိုလည်း၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ နိကမုတိဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း ဆွဲထုတ်အံ့၊
 နိကမုပတိဝါ-သူတစ်ပါးကိုမူလည်း ဆွဲထုတ်စေအံ့၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝတ္ထု
 ဂဏနာယ-ဝတ္ထုအရေအတွက်အားဖြင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌာနိ (ဟောန္တိ) ပန-ဆက်၊ ဂါဠ-
 တင်းတင်းကြပ်ကြပ်၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ (အထုပ်ထုပ်၍ဖြစ်စေ၊ စုစည်း၍ ဖြစ်စေ)
 ထပိတေသု-ထားအပ်သော ပရိက္ခရာတို့၌၊ ဧကာဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊
 အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ) ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

၁၂၇။ အညဿ ပုဂ္ဂလိကေတိ-ကား၊ ဣဓာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ ဝိဿာ
 သိကပုဂ္ဂလိကံ-ဝိဿာသိကပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရိက္ခရာသည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပုဂ္ဂလိက
 သဒိသမေဝ-ပုဂ္ဂလိကပရိက္ခရာနှင့် တူသည်သာ၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝိဿာသိက
 ပုဂ္ဂလိကံ-ဝိဿာသိကပုဂ္ဂိုလ်၏ ပုဂ္ဂလိကပရိက္ခရာသည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊
 ပုဂ္ဂလိကသဒိသံ ယထာ-ပုဂ္ဂလိကပရိက္ခရာနှင့် တူသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ သဗ္ဗတ္ထ-
 အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဝိဿာသိကပုဂ္ဂလိကံ - သည်၊ အတ္တနော - ၏၊
 ပုဂ္ဂလိကသဒိသမေဝသာ၊ ပန-ဆက်၊ ယတြ-အကြင်သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝိသေသော-
 အထူးသည်၊ ဘဝိဿတိ-ရှိလတုံ၊ တတြ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝက္ခာမ-ဆိုကုန်အံ့။

၁၂၈။ အလဇ္ဇိ နိကမုတိဝါတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဘဏ္ဍန
 ကာရက ကလဟကာရကမေဝ-မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ခြင်းကို ပြုတတ်၊ ခိုက်ရန်
 ကို ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ၊ သကလသံဃာရာမတော-အလုံးစုံသော သံဃာ
 အာရာမ်မှ၊ နိကမ္မိတုံ-ဆွဲထုတ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ဆွဲထုတ်ခွင့်ကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ ဟိ-
 မှန်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပက္ခံ-အသင်းအပင်းကို၊ လဘိတွာ-၍၊ သံဃမ္ပိ-သံဃာ ☸
 ကိုသော်လည်း၊ ဘိန္ဒေယျ-ခွဲရာ၏၊ အလဇ္ဇိအာဒယော ပန-အလဇ္ဇိရဟန်း အစရှိ
 သူတို့ကိုကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဝသနဌာနတောယေဝ-နေရာအရပ်မှသာလျှင်၊
 နိကမ္မိတဗ္ဗာ-ထိုက်ကုန်၏၊ သကလသံဃာရာမတော-မှ၊ နိကမ္မိတုံ-ငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-
 မအပ်၊ ဥမ္မတ္တကဿာတိ-ကား၊ သယမ္ပိ-ဆွဲထုတ်သော ရဟန်းကိုယ်တိုင်လည်း၊
 ဥမ္မတ္တကဿ-ရူးသည်ဖြစ်၍၊ (နိကမုန္တဿ-ဆွဲထုတ်သော ရဟန်း၏၊) အနာပတ္တိ၊
 သေသံ ဥတ္တာနမေဝ ၊ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။ နိကမုနသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

သကလ ၊ပေ၊ န ဝဇ္ဇတိ။ ။သကလသံဃာရာမတော နိကမ္မိတုံ န ဝဇ္ဇတိတိ
 ဣဒံ အနုနုပတော ဝုတ္တံ၊ (တစ်တိုက်လုံးမှ နှင်ထုတ်ဖို့ရန် မလျော်သောကြောင့် ဆိုအပ်သည်၊)
 ပါပဂရဇိတာယ ဟိ အကုပိတစိတ္တေန နိကမုပန္တဿ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန အာပတ္တိ
 နတ္ထိ၊ ကုပိတော အနတ္တမနောတိ ဝုတ္တကာ-ဝိမတိ။

၈။ ဝေဟာသကုဋီသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၂၉။ အဋ္ဌမသိက္ခပဒေ-၌၊ ဥပရိဝေဟာသကုဋီယာတိ-ကား၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ အတ္တန္တတလာယ-မဖုံးအပ်သေးသော (မဖုံးရသေးသော) အပြင်ရှိသော၊ ဒွိဘူမိကကုဋီယာဝါ-ဒွိဘူမိကကုဋီ၌သော်လည်းကောင်း၊ တိဘူမိကာဒိကုဋီယာဝါ-တိဘူမိကအစရှိသော ကုဋီ၌သော်လည်းကောင်း၊ မဉ္ဇူ သဟဿာ အဘိနိသီဒိတိ-ဟူသည်ကား၊ မဉ္ဇူ-ညောင်စောင်းကို၊ သဟဿာ-အဆောင်တလျှင်၊ အဘိဘဝိတွာ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ-လွှမ်းမိုး၍၊ နိသီဒိ-ထိုင်ပြီး (ပါဠိတော်၌ “နိသီဒိ” ဟု ရှိသည်။) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတံ-မဉ္ဇူ၌ ဤဒုတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ-သတ္တမိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ-ဒုတိယာဝိဘတ်တည်း၊ (တစ်နည်း) ဧတံ-ဤမဉ္ဇူဟူသော ပုဒ်သည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ-၌၊ ဥပယောဂဝစနံ-ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော ပုဒ်တည်း၊ [ဧတန္တိ မဉ္ဇန္တိ ပဒေ ဧတံ ဝစနံ ဥပယောဂဝစနံ၊ အထဝါ ဧတန္တိ မဉ္ဇန္တိ ပဒံ ဥပယောဂဝစနံ-ယောဇနာ။] မဉ္ဇေ-၌၊ နိသီဒိ-ထိုင်ပြီး၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ အဘိတိ ဣဒံ-အဘိဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ပဒသောဘနတ္ထံ-ပုဒ်၏ တင့်တယ်ခြင်း အကျိုးရှိသော၊ ဥပသဂ္ဂမတ္တမေဝ-ဥပသာရမျသတည်း၊ [ဤဒုတိယနည်း၌ အဘိသဒ္ဒါသည် နိသီဒိပုဒ်ကို တင့်တယ်အောင် တန်ဆာဆင်ထားသော ဥပသာရမျသတည်း၊ ဧဝံဖြင့် အဘိအတွက် အနက်မရှိဟု ပြသည်။] နိပတိတွာတိ-ကား၊ ပတိတွာ-ကျ၍၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ ဟိ-မှန်၊ (နိပတိတွာကို နိက္ခမိတွာဟု ဖွင့်ခြင်းသည် မှန်၏။) (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တဿ-ထိုညောင်စောင်းခြေ၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ အာဏီပိ-မယ်နကိုလည်း၊ ဝါ-စို့ကိုလည်း၊ န ဒိန္နာ-မပေးအပ်သေး၊ တဿ-ထိုသို့စို့မပေးရသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိက္ခန္တော-ညောင်စောင်းဘောင်မှ ထွက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ၊) (“အဝတ္ထာသိ-ဖိပြီး” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဝိဿရမကာသိတိ-ကား၊ ဝိရူပံ-ဖောက်ပြန်သော၊ အာတုရဿရံ-နာကျင်သူ၏ အသံကို၊ အကာသိ-ပြုပြီး၊ [အာတုရဿ + သရော အာတုရဿရောဟု ပြု၊ ပါဠိတော်၌လည်း “ဝိရူပေါ + သရော ဝိဿရော” ဟု ပြု။]

၁၃၁။ ဝေဟာသကုဋီနာမ ပေ၊ အသိသယဋ္ဌာတိ-ကား၊ ယာ-အကြင်ကုဋီသည်၊ ပမာဏမဇ္ဈိမဿ-ပမာဏအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ-

နိပတိတွာ။ ။ “နိဥပသာရအတွက် အနက် မရှိ၊ ဓာတွတ္တဝိသေသကတည်း” ဟု သိစေလို၍ “ပတိတွာ” ဟု ဖွင့်သည်။ တချို့စာအုပ်၌ “နိပတိတွာတိ နိပတိတွာ” ဟု ရှိ၏။ ပါဠိပျက်သာစာည်း၊ တစ်နည်း-“နိဥပသာရကြောင့် ပတဓာတ်သည် နိက္ခမနအနက်ဟောတည်း၊ နိဥပသာရလည်း ဓာတွတ္တဝိသေသကတည်း” ဟု သိစေလို၍ “နိက္ခမိတွာ ဝါ” ဟု တစ်နည်းဖွင့်သည်။ ပဌမနည်းအလို “နိပတိတွာ-ကျ၍” ဟု ပေး၊ ဒုတိယနည်းအလို “နိပတိတွာ-ထွက်၍” ဟု ပေးပါ။-ယောဇနာ။

၏။ သဗ္ဗဟေဋ္ဌိမာဟိ-အလုံးစုံတို့၏ အောက်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ တုလာဟိ-ထုတ်လျောက်တို့ဖြင့်၊ သီသံ-ဦးခေါင်းကို၊ န ယဇ္ဇေတိ-မထိခိုက်၊ (“သာ-ထိုကုဋိသည်၊ ဝေဟာသကုဋိနာမ-မည်၏”ဟု ပါဠိတော် ထည့်စပ်၊) ဧတေန-ဝေဟာသကုဋိနာမ၊ ပေ၊ အသီသယဇ္ဇာဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်သော၊ ဝေဟာသကုဋိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒဿိတာ-ပြတော်မူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏။ ဝေဟာသကုဋိလက္ခဏံ-ဝေဟာသကုဋိ၏ လက္ခဏာသည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဒဿိတံ၊ န ဟောတိ၊) ဟိ-မှန်၊ ယာကာစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ အစ္ဆန္နတလာ-မဖုံးအပ်သော အပြင်ရှိသော၊ (အထက်ထပ်၌ အခင်းမခင်းရသေးသော၊) ခွိဘူမိကကုဋိ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တိဘူမိကာဒိကုဋိဝါ-တိဘူမိကအစရှိသော ကုဋိကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝေဟာသကုဋိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ပန-ထိုသို့ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အသီသယဇ္ဇာ-ဦးခေါင်းကို မထိခိုက်လောက်သော ကုဋိကို၊ (ဦးခေါင်းလွတ်လောက်အောင် မြင့်သော ကုဋိကို၊) အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်၏၊ အဘိနိသီဒနာဒီသု-အဘိနိသီဒနအစရှိသည်တို့၌၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပယောဂဝသေန-ပယောဂ၏ အပြားဖြင့်၊ အာပတ္တိဘေဒေါ ပေဒိတဗ္ဗော။

၁၃၃။ အဝေဟာသကုဋိယာတိ-ကား၊ ဘူမိယံ-မြေပေါ်၌၊ ကတပဏ္ဏသာလာဒီသု-ပြုအပ်သော သစ်ရွက်ကျောင်း အစရှိသည်တို့၌၊ (မဉ္ဇ ဝါ ပိဋ ဝါ အဘိနိသီဒန္တဿ ဝါ၊ အဘိနိပဇ္ဇန္တဿ ဝါ) အနာပတ္တိ ဟောတိ၊ (ဤသို့ အပြည့်အစုံ ထည့်ပေးမှ အဓိပ္ပာယ် ပြည့်စုံသည်၊) ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုမြေပေါ်ဝယ် ပြုအပ်သော သစ်ရွက်ကျောင်း စသည်တို့၌၊ (မဉ္ဇဝါ ပိဋဝါ အဘိနိသီဒန္တေနဝါ၊ အဘိနိပဇ္ဇန္တေနဝါ) ပရဿ-သူတစ်ပါးကို၊ ပိဋ္ဌာ-နှိပ်စက်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာမတတ်ကောင်း၊ သီသယဇ္ဇာယာတိ-ကား၊ ယာ အယံ-အကြင်ကုဋိသည်၊ သီသယဇ္ဇာ-ဦးခေါင်းကို ထိခိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ တတ္ထာပိ-ထိုသီသယဇ္ဇာကုဋိ၌လည်း၊ (မဉ္ဇဝါ ပိဋဝါ အဘိနိသီဒန္တဿဝါ၊ အဘိနိပဇ္ဇန္တဿဝါ) အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုသီသယဇ္ဇာကုဋိ၌၊ ဟေဋ္ဌာ ပါသာဒေ-ပြာသာဒ်၏ အောက်ထပ်၌၊ အနောဏတေန-မကိုင်းညွတ်ဘဲ၊ (မကုန်းဘဲ၊) ဝိစရိတုံ-လှည့်လည်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာမတတ်ကောင်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့မကုန်းဘဲ လှည့်လည်၍ မဖြစ်သည့်အတွက်၊) အသဉ္ဇရဏဋ္ဌာနတ္တာ-လှည့်လည်ရာ အရပ် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရပိဋ္ဌာ-သူတစ်ပါးကို နှိပ်စက်ခြင်းသည်၊ န ဘဝိဿတိ-မဖြစ်လတ်။

ဟေဋ္ဌာ အပရိဘောဂံ ဟောတိတိ-ကား၊ ယဿာ-အကြင်ကုဋိ၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-သည်၊ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာဒိနံ-သစ်၊ ဝါးစသော အဆောက်အဦး အစရှိ

သည်တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ နိက္ခိတ္တတ္တာ-ထားအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အပရိ
ဘောဂ်-မသုံးစွဲအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္တာပိ-ထိုကုဋ်၌လည်း၊ (မဉ္ဇဝါ ပိဋဝါ
အဘိနိသီဒန္တဿဝါ၊ အဘိနိပဇ္ဇန္တဿဝါ) အနာပတ္တိ (ဟောတိ) ပဒရသန္တိတံ
ဟောတိတိ-ကား၊ ယဿာ-အကြင်ကုဋ်၏၊ ဥပရိမတလံ-အထက်၌ ဖြစ်သော
အပြင်သည်၊ ဒါရုဖလကေဟိ-သစ်သားပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့်၊ ယနသန္တတံတိ-တစ်ခဲနက်
ခင်းထားအပ်ပြီးသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ သုဓာဒိပရိကမ္မကတံဝါ-အင်္ဂတေ
အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော ပရိကမ်ရှိသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ တတ္တာပိ-
ထိုကုဋ်၌လည်း၊ (မဉ္ဇဝါ ပိဋဝါ အဘိနိသီဒန္တဿဝါ၊ အဘိနိပဇ္ဇန္တဿဝါ) အနာပတ္တိ
(ဟောတိ) ပဋ္ဌာဏံ ဒိန္နာ ဟောတိတိ-ကား၊ မဉ္ဇပိဋ္ဌာနံ-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်
တို့၏၊ ပါဒသိခါသု-ခြေထောက်ဖျားတို့၌၊ အာဏီ-မယ်နသည်၊ ဝါ-စို့သည်၊ ဝါ-
ကို၊ ဒိန္နာ-ပေးအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ (ယခုခေတ်၌ သံရိုက်အပ်ပြီးသည်-ဟူလို၊)
ယတ္ထ-အကြင်ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်၌၊ နိသီဒန္တေပိ-ထိုင်ပါသော်လည်း၊ (ပါဒါ-
ခြေတို့သည်) န နိပတန္တိ-မကျကုန်၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သော၊ မဉ္ဇပိဋ္ဌေ-
၌၊ နိသီဒတောပိ-ထိုင်သော ရဟန်း၏လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ) တသ္မိံ ဌိတော
တိ-ကား၊ အာဟစ္စပါဒကေ-အပေါင်၌ သွင်းအပ်သော အခြေရှိသော၊ မဉ္ဇေဝါ-၌
သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဌိတော-ရပ်လျက်၊ ဥပရိ-
အထက်၌၊ နာဂဒန္တကာဒိသု-ဆင်စွယ်ကောက် အစရှိသည်တို့၌၊ လဂ္ဂိတကံ-ချိတ်
အပ်သော၊ စိဝရံဝါ-သင်္ကန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကိဉ္စိဝါ-တစ်စုံတစ်ခုသော
ပရိက္ခရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဏှာတိဝါ-ယူမှုလည်း ယူအံ့၊ အညံ-အခြားသော
ပရိက္ခရာကို၊ လဂ္ဂေတိဝါ-ချိတ်မှုလည်း ချိတ်အံ့၊ တဿာပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊
အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ) သေသံ၊ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။- ဝေဟာသကုဋ်သိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

၉။ မဟာဗျူဟာရသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၃၅။ နဝမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ယာဝ ခွါရကောသာတိ ဇတ္ထ-၌၊ ခွါရကောသော
နာမ-မည်သည်၊ ပိဋ္ဌသယံဋဿ-တံခါးပေါက်၏၊ ဝါ-ကျည်းခွေ၏၊ သမန္တာ-ဘေး
ပတ်ဝင်းကျပ်၌၊ ကဝါဋ္ဌဝိတ္တာရပ္ပမာဏော-တံခါးရွက်၏ အပြန့်အကျယ် ပမာဏ
ရှိသော၊ ဩကာသော-အရပ်တည်း၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ခွါရဗာဟ
တော-တံခါးပေါက်မှ၊ ဝါ-ကျည်းခွေမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဒိယမုဟတ္ထော-အခွဲအားဖြင့်
၂ တောင်ရှိသော၊ (ဩကာသော-သည်၊ ခွါရကောသောနာမ-မည်၏၊) ဣတိ၊
ဝုတ္တံ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ခွါရဿ-တံခါးပေါက်၏၊ ဥဘောသု-၂ ဖက်
ကုန်သော၊ ပဿေသု-ဘေးတို့၌၊ ကဝါဋ္ဌပ္ပမာဏံ-တံခါးရွက် ပမာဏရှိသော
အရပ်သည်၊ (ခွါရကောသောနာမ-၏၊) ဣတိ ဝုတ္တံ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ကဝါဋ္ဌ
နာမ-တံခါးရွက်မည်သည်၊ ဒိယမုဟတ္ထမ္ပိ-အခွဲအားဖြင့် ၂ တောင်ရှိသည်လည်း။

ဝါ-တစ်တောင်ထွာရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဒွိဟတ္ထမ္ပိ-၂ တောင်ရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ အမုတေယျဟတ္ထမ္ပိ-အခွဲအားဖြင့် ၃ တောင်ရှိသည်လည်း၊ ဝါ-၂ တောင် ထွာရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ သုဝုတ္တံ-ကောင်းစွာ ဆိုအပ်ပြီး၊ [ဤအမုတေယျဟတ္ထမ္ပိဟူသော စကားသည် ပါဠိတော်လာ “သမန္တာ ဟတ္ထပါသာ” ဟူသော ‘စကားနှင့် ထပ်တူကျသောကြောင့် သုဝုတ္တဟု ဆိုသည်။] ဟိ-မှန်၊ တဒေဝ-ထိုအမုတေယျဟတ္ထ ပမာဏကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ် တော်မူ၍၊ ဘဂဝတာပိ-သည်လည်း၊ ပိဋသယံဋဿ သမန္တာ ဟတ္ထပါသာတိ- ဟူ၍ အယံ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသော-ဤအလွန်ဆုံး ညွှန်ပြကြောင်း စကားကို၊ ကတော- ပြုတော်မူအပ်ပြီ။

အဂ္ဂဠတ္ထပနာယာတိ-ကား၊ သကဝါဋကဒွါရဗန္ဓတ္ထပနာယ-တံခါးရွက်နှင့် တကွဖြစ်သော တံခါးပေါင်ကို ခိုင်မြဲအောင် ထားခြင်းငှာ၊ သကဝါဋကဿ- တံခါးရွက်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဒွါရဗန္ဓဿ-တံခါးပေါင်၏၊ နိစ္စလဘာဝတ္ထာယ- လျှပ်ရှားသည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ဣတိ အထွော၊ ဟိ-ဆက်၊ ဒွါရတ္ထပနာယာ တိ-ဟူသော၊ ဣဒမ္ပိ ပဒဘာဇနံ-ဤပဒဘာဇနီကိုလည်း၊ ဣမမေဝ အတ္ထံ-ဤနိစ္စလ ဘာဝတ္ထာယဟူသော အကျိုးကိုပင်၊ သန္ဓာယ၊ ဘာသိတံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ပန- ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဧတ္ထ-ဤအဂ္ဂဠတ္ထပနာယဟူသော ပါဠိ၌၊ အဓိပ္ပာယော-အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ကဝါဋ-တံခါးရွက်သည်၊ လဟုပရိဝုဋ္ဌကံ-လျင်မြန်သော ပြန်လည်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) ဝိဝရဏ ကာလေ-ဖွင့်ရာအခါ၌၊ ဘိတ္တိ-နံရံကို၊ အာဟနတိ-ထိခိုက်၏၊ ပိဒဟနကာလေ- ပိတ်ရာအခါ၌၊ ဒွါရဗန္ဓံ-တံခါးပေါင်ကို၊ ဝါ-ကျည်းခွေကို၊ (အာဟနတိ-ထိခိုက်၏၊) တေန အာဟနနေန-ထိုသို့ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်၊ ဘိတ္တိ-နံရံသည်၊ ကမ္ပတိ-တုန်လှုပ် ၏၊ တတော-ထိုသို့တုန်လှုပ်ခြင်းကြောင့်၊ မတ္တိကာ-မြေညက်သည်၊ (ယခုခေတ် အင်္ကျီတည်သည်၊) စလတိ-လှုပ်၏၊ စလိတွာ-လှုပ်၍၊ ဝါ-လှုပ်ခြင်းကြောင့်၊ သိထိလာ ဝါ-လျော့သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ပတတိဝါ-ကွာ၍သော်လည်း ကျတတ်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ “ယာဝ ဒွါရကောသာ အဂ္ဂဠတ္ထပနာ ယာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

တတ္ထ-ထိုယာဝ ဒွါရကောသာ အဂ္ဂဠတ္ထပနာယဟူသော ပါဠိ၌၊ “ဣဒံနာမ- ဤမည်သော အမှုကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ ဝါ-ရမည်”၊ ဣတိ၊ မာတိကာယံ-၌၊ ကိဉ္ဇာပိနေဝ ဝုတ္တံ-အကယ်၍လည်း ဟောတော်မမူအပ်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ကိဉ္ဇာပိ န ဝုတ္တံ-အကယ်၍လည်း ဟောတော်မမူအပ်၊ ပန-ထိုသို့ဟောတော်မမူအပ်ပါ သော်လည်း၊ အဋ္ဌပ္ပတ္တိယံ-အကြောင်းဝတ္ထု၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၌၊ “ပုနပ္ပုနံ ပေါ

လေပါပေသီ"တိ-ဟူသော စကားရပ်၏။ အဓိကာရတော-လိုက်လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယာဝ ခွါရကောသာ-တံခါးပေါင်၏ ထက်ဝန်းကျင် ၂ တောင်ထွာအရပ်တိုင်အောင်၊ အဂ္ဂဋ္ဌတ္ထပုနာယ-တံခါးရွက် တံခါးပေါင်တို့ကို မလှုပ်ရှားအောင် ထားခြင်းငှာ၊ ပုနပျန်-အထပ်ထပ်၊ လိမ္မိတဗ္ဗောဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း လိမ်းကျံအပ်လိမ်းကျံနိုင်၏။ လိမ္မာပေတဗ္ဗောဝါ-သူတစ်ပါးကိုမူလည်း လိမ်းကျံစေအပ် လိမ်းကျံစေနိုင်၏။ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

☞ ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ပိဋသယံဋဿ သမန္တာ ဟတ္ထပါသာတိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုစကားရပ်၌၊ ယဿ-အကြင်ကျောင်း၏၊ ဝေမဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ခွါရံ-တံခါးပေါက်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ ဥပရိဘာဂေ-တံခါးပေါက်၏ အထက်အဖို့၌၊ ဥစ္စာ-မြင့်သော၊ ဘိတ္တိ-နံရံသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တဿ-(အလယ်၌ တံခါးရှိ၍၊ တံခါးအထက်၌လည်း နံရံအမြင့်ရှိသော) ထိုကျောင်း၏၊ တီသု-၃ ဘက်ကုန်သော၊ ဒိသာသု-အရပ်တို့၌၊ (ဘေး ၂ ဘက် အထက်အားဖြင့် ၃ ဘက်ကုန်သော အရပ်တို့၌) သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဟတ္ထပါသာ-ဟတ္ထပါသ်တို့သည်၊ ဥပစာရော ဟောတိ၊ ခုဒ္ဒကဿ-ငယ်သော၊ ဝိဟာရဿ-၏၊ ခွီသု ဒိသာသု-၂ ဘက်ကုန်သော အရပ်တို့၌၊ (အထက်၌ မရ၍ ဘေး ၂ ဘက်တို့၌) ဥပစာရော ဟောတိ၊ တတြာပိ-ထိုငယ်သော ကျောင်း၌လည်း၊ ယံ ဘိတ္တိ-အကြင်နံရံကို၊ ဝိဝရိယမာနံ-ဖွင့်အပ်သော၊ ကဝါဋ်-တံခါးရွက်သည်၊ အာဟနတိ-ထိခိုက်၏၊ သာ-ထိုနံရံသည်၊ အပရိပူရဥပစာရာပိ-၂ တောင်ထွာ မပြည့်သော ဥပစာရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ပန-ထိုသို့ ၂ တောင်ထွာ ဥပစာ မပြည့်ပါသော်လည်း၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန-အလွန်ဆုံး အရပ်ကို ပိုင်းခြားခြင်းအားဖြင့်၊ တီသု ဒိသာသု- ၃ ဘက်ကုန်သော အရပ်တို့၌၊ သမန္တာ-၌၊ (ယာဝ) ဟတ္ထပါသာ-ဟတ္ထပါသ်တိုင်အောင်၊ ပါဠိတော်မှ ယာဝကို ယူပေးသည်။ ခွါရဿ-တံခါး၏၊ နိစ္စလဘာဝတ္ထာယ-မလှုပ်ရှားသည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ လေပေါ-လိမ်းကျံခြင်းကို၊ အနုညာတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ ခွါရဿ-ထိုတံခါး၏၊ အဓောဘာဂေပိ-၌လည်း၊ လေပေါကာသော-လိမ်းကျံအပ်သော အရပ်သည်၊ သဓေ အတ္ထိ-အံ၊ တမ္ပိ-ထိုအရပ်ကိုလည်း၊ လိမ္မိတု-လိမ်းကျံခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဌတိ-အပ်၏။

အာလောကသန္နိပရိကမ္မာယာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဝါတပါနကဝါဋ်ကော-လေသောက်ပြုတင်း၏ တံခါးရွက်ငယ်တို့ကို၊ အာလောကသန္နိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ကုန်၏၊ တေပိ-ထိုလေသာပြုတင်း၏ တံခါးရွက်ငယ်တို့သည်လည်း၊ ဝိဝရဏကာလေ-ဖွင့်ရာအခါ၌၊ ဝိဒတ္ထိမတ္တမ္ပိ-တစ်ထွာအတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အတိရေကမ္ပိ-တစ်ထွာထက် ပိုသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘိတ္တိပဒေသံ-နံရံအရပ်ကို၊ ပဟရန္တိ-ရိုက်ခတ်ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ- ဤလေသောက်ပြုတင်း၌၊ ဥပစာရော-ကို၊

သဗ္ဗဒိသာသု-အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌၊ (နံပါး ၂ ဘက်နှင့် အထက်အောက်ကို ဆိုသည်။) လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗဒိသာသု-တို့၌၊ ကဝါဠဝိတ္ထာရ ပုမာဏော-တံခါးရွက်၏ အပြန့်အကျယ် ပမာဏရှိသော၊ ဩကာသော-ကို၊ အာ လောကသန္နိပရိကမ္မတ္ထာယ-လေသာပြုတင်း တံခါးရွက်တို့ကို ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်း ဌာ၊ လိမ္မိတဗ္ဗောဝါ၊ လိမ္မာပေတဗ္ဗောဝါ၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ- ဤအာလောကသန္နိပရိကမ္မာယဟူသော ပါဌ်၌၊ အဓိပ္ပာယော-ဘုရားရှင်၏ အလို တော်တည်း။

သေတဝဏ္ဏန္တိ အာဒိကံ-သေတဝဏ္ဏံ အစရှိသော စကားသည်၊ မာတိကာယ- သိက္ခာပုဒ်မာတိကာ၏၊ ပဒဘာဇနံ-နီသည်၊ န (ဟောတိ)-မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ ဣမိနာ- ဤသေတဝဏ္ဏ အစရှိသည်ကြောင့်၊ ဝိဟာရဿ-၏၊ ဘာရိယတ္တံနာမ-ဝန်လေး သည်၏ အဖြစ်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ “ဘာရိယတ္တံနာမ” ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပဒဘာဇနေယေဝ-ပဒဘာဇနီ၌သာ၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူ အပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗ-သော၊ ဧတံ-ဤသေတဝဏ္ဏ စသည်ကို၊ ယထာ သုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ (အလိုရှိတိုင်း၊) ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုနိုင်၏။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ လေပကမ္မေ-သုတ်လိမ်းမူ၌၊ ယံ-အကြင်ကိစ္စကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ- ပြုထိုက်၏၊ တံ-ထိုကိစ္စကို၊ ဒသေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဆဒနေ- အမိုး၌၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ ဒသေတံ-ဌာ၊ ဒုတ္တိစ္ဆဒနဿာတိ အာဒိ- အစရှိသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုဒုတ္တိစ္ဆဒနဿ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဒုတ္တိစ္ဆဒနဿ ပရိယာယန္တိ-ကား၊ ဆဒနဿ-အမိုး၏၊ ဒုတ္တိပရိယာယံ- ဝန်းကျင်လှည့်ပတ် ၂ ထပ် ၃ ထပ်ကို၊ (အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) ပရိက္ခေပေါ-ထက်ဝန်း ကျင် လှည့်ပတ်၍ မိုးခြင်းကို၊ ပရိယာယော-ပရိယာယဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပရိက္ခေပ ဒွယံဝါ-ထက်ဝန်းကျင် လှည့်ပတ်၍ မိုးအပ်သော အမိုး ၂ ထပ် အပေါင်းကိုသော် လည်းကောင်း၊ ပရိက္ခေပတ္ထယံဝါ-ထက်ဝန်းကျင် လှည့်ပတ်၍ မိုးအပ်သော အမိုး ၃ ထပ် အပေါင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-စီမံအပ် စီမံနိုင်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အပ္ပဟရိတေ ဌိတေနာတိ-ကား၊ အဟရိတေ-စိမ်းစိုသော ကောက်ပင်၊ ပဲပင် မရှိရာအရပ်၌၊ ဌိတေန-ရပ်လျက်၊ (အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ- ဤအပ္ပဟရိတေဟူသော ပါဌ်၌၊ သတ္တဓညဘေဒံ-စပါးမျိုး ၇ ပါးအပြားရှိသော၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ-ကောက်ကိုလည်းကောင်း၊ မုဂ္ဂမာသတိလကုလတ္ထအလာဗုကုမ္မဏ္ဍာဒိ ဘေဒံ-ပဲနောက်၊ ပဲကြီး၊ နှမ်း၊ ပဲပိစပ်၊ ဗူး၊ ဖရုံ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ အပရဏ္ဏံ စ-ပဲကိုလည်းကောင်း၊ ဟရိတန္တိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-အပ်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့် ပင်၊ ဟရိတံနာမ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ အပရဏ္ဏန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

ပန-ဆက်၊ သစေ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယသ္မိပိ ခေတ္တေ-အကြင်လယ် ၌လည်း၊ ဝုတ္တံ-စိုက်ပျိုးအပ်သော၊ ဗီဇံ-မျိုးစေ့သည်၊ န တာဝ သမ္ပဇ္ဇတိ-ပြည့်စုံစွာ

မဖြစ်သေး၊ ပန-ထိုသို့ မဖြစ်သေးပါသော်လည်း၊ ဝဿေ-မိုးသည်၊ ပတိတေ-ကျ
 လတ်သော်၊ သမ္ပန္နိဿတိ-ပြည့်စုံစွာ ဖြစ်လတ်၊ (ဝဿေဝါ ပန ပတိတေဟု ဝါ
 ပါနေသည်ကား အပို၊) တမ္ပိ-ထိုမျိုးစေသည်လည်း၊ ဟရိတသချ်မေဝ-ဟရိတဟု
 ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝရူပေ-
 ဤသို့သဘောရှိသော၊ ခေတ္တေပိ-၌လည်း၊ ဌိတေန-ရပ်လျက်၊ န အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗ-
 မစီမံရာ၊ အဟရိတေယေဝ-စိမ်းစိုသော ကောက်ပဲ မရှိရာ အရပ်၌သာ၊ ဌိတေန-
 လျက်၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗ-စီမံရာ၏၊ တတြာပိ-ထိုအပ္ပဟရိတဝယ် ရပ်၍ စီမံရာ၌လည်း၊
 အယံ-ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-ရပ်ရာအရပ်၏ အပိုင်းအခြားတည်း၊ ပိဋ္ဌိ
 ဝံသဿဝါ-ခေါင်လျှောက်ဝါး၏သော်လည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌာဂါရကဏ္ဍိကာယ-စုလစ်
 မွန်းချွန်အထွဋ်တပ်အပ်သော အချက်၏၊ ဥပရိထုပိကာယဝါ-အထက်ထုပိကာ၏
 သော်လည်းကောင်း၊ ပဿေ-ဘေး၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသော ယောက်ျားသည်၊
 ဆဒနမုခဝဋ္ဋိအန္တေန-အမိုးခြင်ပိတ်၏ အစွန်းဖြင့်၊ ဩလောကေန္တော-ငုံကြည့်လတ်
 သော်၊ ယသ္မိ ဘူမိဘာဂေ-အကြင်မြေအဖို့၌၊ ဌိတံ-ရပ်နေသော ရဟန်းကို၊ (ရပ်၍
 စီမံနေသော ရဟန်းကို) ပဿတိ-မြင်နိုင်လောက်၏၊ ယသ္မိစ ဘူမိဘာဂေ-အကြင်
 မြေအဖို့၌လည်း၊ ဌိတော-ရပ်နေသော ရဟန်းသည်၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ တံ နိသိန္န
 ကံ-ထိုထိုင်နေသော ယောက်ျားကို၊ ပဿတိ-မြင်နိုင်လောက်၏၊ တသ္မိ ဌာနေ-
 ထိုအချင်းချင်း မြင်နိုင်လောက်ရာ အရပ်၌၊ (ဌိတေန-ရပ်လျက်) အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗ-
 ရာ၏၊ (“အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-တည်း” ဟု ပြန်လှည့်၊) တဿ-
 ထိုအရပ်၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ အဟရိတေပိ-စိမ်းစိုသော ကောက်ပင်၊ ပဲပင်
 မရှိရာ အရပ်၌သော်လည်း၊ ဌတော-ရပ်၍၊ အဓိဋ္ဌာတံ-စီမံခြင်းငှာ၊ (စီမံခွင့်ကို) န
 လတ္တတိ-မရအပ်၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဟိ-အကြောင့်ကြောင့်၊ ဝိဟာရဿ-
 ကျောင်းသည်၊ ပတန္တဿ-မတော်တဆ ပြိုကျလတ်သော်၊ (တစ်နည်း) ပတန္တဿ-
 ပြိုကျလာသော၊ ဝိဟာရဿ-၏၊ အယံ-ဤအရပ်သည်၊ ပတနောကာသော-ကျရာ
 အရပ်တည်း၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း။

၂၁

၁၃၆။ မဂ္ဂေန ဆာဒေန္တဿာတိ ဧတ္ထ-၌၊ မဂ္ဂေန-လမ်းစဉ်အားဖြင့်၊ ဝါ-
 အဖြောင့်အားဖြင့်၊ ဆာဒနံနာမ-မိုးခြင်းမည်သည်၊ အပရိက္ခိပိတွာ-ထက်ဝန်းကျင်
 မလှည့်ပတ်မူ၍၊ ဥဇုကမေဝ-ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင်၊ ဆာဒနံ-မိုးခြင်းတည်း၊ တံ-
 ထိုမိုးခြင်းကို၊ ဣဋ္ဌကသိလာသုဓာဟိ-အုတ်၊ ကျောက်၊ အက်တေတို့ဖြင့်၊ လတ္တတိ-
 ရအပ်၏၊ ဒွေ မဂ္ဂေ အဓိဋ္ဌဟိတွာတိ-ကား၊ ဒွေ-၂ ခုကုန်သော၊ မဂ္ဂါ-အစဉ်အတန်း
 တို့သည်၊ ဒုစ္ဆန္တာ-မကောင်းသဖြင့် မိုးအပ်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊
 (ဧဝံသတိ၊) အပနေတွာပိ-ဖယ်ရှား၍လည်း၊ (ဖျက်၍လည်း) ပုနပျုန်-ထပ်ကာ
 ထပ်ကာ၊ ဆာဒေတံ-မိုးစေခြင်းငှာ၊ လတ္တတိ-ရအပ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယထာ-
 အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် (အဓိဋ္ဌာတံ-စီမံခြင်းငှာ) ဣတ္ထတိ-အလိုရှိ၏၊ တထာ-

ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဒွေ-၂ ခုကုန်သော၊ မဂ္ဂေ-အစဉ်အတန်းတို့ကို၊ အဓိဋ္ဌ
ဟိတ္တာ-စီမံပြီး၍၊ တတိယမဂ္ဂ- ၃ ခုမြောက် အစဉ်အတန်းကို၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊
ဧဝံ-ဤသို့ (ဤအတိုင်း၊) ဆာဒေဟိ-မိုးရစ်တော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဏာပေတွာ-
စေခိုင်း၍၊ ပက္ကမိတဗ္ဗံ-မဲသွားရာ၏။

ပရိယာယေနာတိ-ကား၊ ပရိက္ခေပေန-ထက်ဝန်းကျင် လှည့်ပတ်၍ မိုးခြင်း
ဖြင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဆာဒနံ ပန-မိုးခြင်းကိုကား၊ တိဏပဏ္ဍေဟိ-မြက် သစ်ရွက်တို့ဖြင့်၊
လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဓာပိ-ဤပရိယာယမိုးခြင်း၌လည်း၊ ယထာ-အကြင်
အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (အဓိဋ္ဌာတံ-စီမံခြင်းငှာ၊) ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ တထာ-ထို
အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဒွေ-၂ ခုကုန်သော၊ ပရိယာယေ-လှည့်ပတ်၍ မိုးခြင်းတို့ကို၊
အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ-စီမံပြီး၍၊ တတိယံ- ၃ ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ပရိယာယံ-လှည့်ပတ်၍
မိုးခြင်းကို၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဤအတိုင်း၊) ဆာဒေဟိ-မိုးရစ်တော့၊
ဣတိ၊ အာဏာပေတွာ၊ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ သစေ န ပက္ကမတိ-အကယ်၍ မမဲသွားလို
သေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တုဏှိဘူတေန-ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ၊)
ဌာတဗ္ဗံ-ရပ်ရာ၏၊ စ-ဆက်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ ဆဒနံ-ဤမိုး
ခြင်းကို၊ ဆဒနုပရိ-အမိုး၏ အထက်၌၊ ဝါ-အမိုးအဆင့်ဆင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊
ဟိ-မှန်း၊ ဥပရူပရိစ္ဆန္ဓော-အထက်အထက်၌ (အဆင့်အဆင့်) မိုးအပ်သော၊ ဝိဟာ
ရာ-ကျောင်းသည်၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ အနောဓဿကော-မိုးမစွပ်အပ်သည်၊
ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မညမာနာ-မှတ်ထင်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဧဝံ-
ဤသို့အထပ်ထပ်၊ ဆာဒေန္တိ-မိုးကြကုန်၏၊ တတော စေ ဥတ္တရိန္တိ-ကား၊ တိဏ္ဍံ-
၃ ခုကုန်သော၊ မဂ္ဂါနိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပရိယာယာနိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
ဥပရိ-အထက်၌၊ စတုတ္ထေ-သော၊ မဂ္ဂေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပရိယာယေဝါ-
၌သော်လည်းကောင်း၊ (စေ အဓိဋ္ဌေယျဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

၁၃၇။ ကရဠေ ကရဠေတိ-ကား၊ တိဏမုဋ္ဌိယံ တိဏမုဋ္ဌိယံ-မြက်ဆုပ်တိုင်း
မြက်ဆုပ်တိုင်း၌ (အာပတ္တိ၊ ပါစိတ္တိယဿဟု ပါဠိတော်၌ စပ်) သေသံ၊ ပေ၊ တိ
ဝေဒနန္တိ။- မဟလ္လကဝိဟာရသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၄၀။ ဒသမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဇာနံ သပ္ပါဏကန္တိ-ကား၊ "ဧတံ-ဤရေသည်၊
သပ္ပါဏကံ-ပိုးနှင့် တကွဖြစ်၏ (ပိုးရှိ၏)" ဣတိ-သို့၊ ယထာ တထာဝါ-အမှတ်
မထား၊ တစ်ပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်မူလည်း၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊
သိဇ္ဇေယျဝါ သိဇ္ဇာပေယျဝါတိ-ကား၊ တေန ဥဒကေန-ထိုရေဖြင့်၊ သယံဝါ-
ကိုယ်တိုင်မူလည်း သိဇ္ဇေယျ - သွန်းလောင်းအံ့ အညံ ဝါ - အခြားသူကိုမူလည်း၊
အာဏာပေတွာ - စေခိုင်း၍၊ သိဇ္ဇာပေယျ - စေအံ့၊ (တေန ဥဒကေနနှင့် စပ်၍

အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။) ပန-ဆက်၊ ပါဠိယံ-၌၊ “သိဇ္ဈေယျာတိ သယံ သိဉ္စတိတိ”-အစရှိကုန်သော၊ ဤဒိသာနံ-ဤကဲ့သို့ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဝစနာနံ-စကားတို့၏။ အတ္ထော-ကို၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေးပထဝီဇဏန အစရှိသော သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တ နယေနော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ-ထိုသိဇ္ဈေယျဝါ သိဉ္စာပေယျဝါဟူသော ပါဠိ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗော) ဓာရ်-ရေအယဉ်ကို၊ အဝိစ္ဆန္တိတွာ-မဖြတ်မူ၍၊ သိဉ္စန္တဿ-တစ်ခါတည်း သွန်းလောင်းသော ရဟန်း၏။ ဧကသ္မိ-တစ်လုံးသော၊ ဥဒကဃဋေ-ရေအိုး၌၊ ဧကာဝ- ၁ ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ၊) သဗ္ဗဘာဇနေသု-အလုံးစုံသော ခွက်တို့၌၊ ဧသနယော၊ ပန-ကား၊ ဓာရ်-ရေအယဉ် ကို၊ ဝိစ္ဆန္တဿ-ဖြတ်သော ရဟန်း၏၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-တိုင်း၌၊ အာပတ္တိ-တည်း၊ မာတိကံ-ပိုးရှိသော ရေမြောင်းကို၊ သမ္ပုဗ္ဗံ-မိမိလိုရာဘက်သို့ ရှေးရှု၊ ကရော တိ-အံ့၊ ဒိဝသမ္ပိ-တစ်နေ့ပတ်လုံးလည်း၊ သန္တတု-စီးပါစေ၊ ဧကာဝ-သော၊ အာပတ္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်၌၊ ဗန္တိတွာ-ဖွဲ့၍၊ (ဆီးတား၍) အညတော အညတော-အခြားအရပ်၊ အခြားအရပ်သို့၊ သစေ နေတိ-အကယ်၍ ဆောင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပယောဂေ ပယောဂေ၊ အာပတ္တိ၊ သကဋဘာရမတ္တံ-လှည်းဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သော ဝန်အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ (လှည်းတစ်စီးတိုက်လောက်သော၊) တိဏံ-မြက်ကို၊ ဧကပယောဂေန-တစ်ကြိမ်တည်းသော ပယောဂဖြင့်၊ ဥဒကေ-၌၊ စေပိ ပက္ခိပတိ-အကယ်၍လည်း ထည့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဧကာဝ၊ အာပတ္တိ၊ ဧကေကံ-တစ်ခုစီ တစ်ခုစီသော၊ တိဏံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏံဝါ-သစ်ရွက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိပန္တဿ-ထည့်သော ရဟန်း၏၊ ပယောဂေ ပယောဂေ၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) မတ္တိကာယပိ-မြေညက်၌လည်းကောင်း၊ အညေသု-အခြားကုန်သော၊ ကဋ္ဌဂေါမယာဒိသုပိ-ထင်း၊ နွားချေး အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဧသေဝ နယော၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-သိဇ္ဈေယျဝါ သိဉ္စာပေယျဝါဟူသော ဤစကားကို၊ မဟာ ဥဒကံ-များစွာသော ရေကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ န ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ ယံ-အကြင်ရေသည်၊ တိဏေဝါ-မြက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာယဝါ-မြေညက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိတ္တာယ-ထည့်အပ်သော်၊ ပရိယာဒါနံ-ကုန် ခန်းခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ အာဝိလံဝါ-နောက်ကျသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ယတ္ထ-အကြင်ရေ၌၊ ပါဏကာ-ပိုးကောင်ငယ်တို့သည်၊ မရန္တိ-သေကုန်၏၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ ဥဒကံ-နည်းသော ရေကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သေသံ၊ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။- သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။

ဘူတဂါမဝဂံ ပြီး၏။

၃။ ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်

၁။ သြဝါဒသိက္ခာပုဒ်အစွင့်

၁၄၄။ ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂဿ-၏၊ ပဌမသိက္ခာပဒေ-၌၊ လာဘိနော ဟောန္တိတိ ဧတ္ထ-၌၊ တေသံ-ထိုထေရ်တို့အား၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့သည်၊ န ဒေန္တိ-ကိုယ်တိုင်လည်း မလှူကြကုန်၊ န ဒါပေန္တိ-သူတစ်ပါးကိုလည်း မလှူစေကြကုန်၊ ဝါ-အလှူလည်း မခိုင်းကြကုန်၊ ပန-ထိုသို့ ကိုယ်တိုင်လည်း မလှူကြ၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း အလှူ မခိုင်းကြပါသော်လည်း၊ မဟာကုလေဟိ-အမျိုးကြီး၊ အဆွေကြီးတို့မှ၊ (နိက္ခမိတွာ) ပဗ္ဗဇိတာ-ရှင်ရဟန်းပြုကုန်သော၊ ကုလဇိတရော-အမျိုး၏ သမီးတို့သည်၊ အတ္တ နော-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ အာဂတာနံ-လာကုန်သော၊ ဉာတိမနုဿာနံ-ဆွေမျိုးဖြစ်သူ လူတို့အား၊ (ကထယန္တိ၌ စပ်၊) ဝါ-ဘို့သည်၊ (ပုစ္ဆန္တာနံ၌ စပ်၊) အယျေ-အရှင်မတို့၊ ကုတော-အဘယ်ထေရ်၏ အထံမှ၊ သြဝါဒ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသံ-သင်ယူအပ် သော ပါဠိကိုလည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆံ-အဖန်ဖန် မေးမြန်းအပ်သော အဋ္ဌကထာကို လည်းကောင်း၊ လဘထ-ရပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆန္တာနံ-မေးကုန်လတ်သော်၊ အသုကောစ-ထိုမည်သူလည်းဖြစ်သော၊ အသုကောစ-ထိုမည်သူလည်းဖြစ်သော၊ ထေရော-သည်၊ သြဝဒတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ အသီတိမဟာသာဝကေ-ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့ကို၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ညွှန်ပြ၍၊ ကထာနုဿာရေန-မေးအပ်သော စကား ကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ တေသံ-ထိုရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့၏၊ သီလ၊ ပေ၊ ဂေါတ္တာဒိဘေဒံ-သီလ၊ ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်၊ အကျင့်၊ အမျိုးဇာတ်၊ အနွယ် အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ဝိဇ္ဇမာနဂုဏံ-ထင်ရှားရှိသော ဂုဏ်ကို၊ ကထယန္တိ- ပြောဆိုကြကုန်၏၊ [ကထာနုဿာရေနာတိ “သော ထေရော ကံ သီလော၊ ကံ သမာစာရော၊ ကတရကုလာ ပဗ္ဗဇိတော”တိ အာဒိနာ ပုစ္ဆန္တာနံ ပုစ္ဆာကထာနုဿာ ရေန-ဋီကာ။] ဟိ-မှန်၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ဝိဇ္ဇမာနဂုဏံ-ထင်ရှားရှိသော ဂုဏ်ကို၊ ကထေတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [အချို့စာအုပ်ကဲ့၌ “ဧဝရူပါ ဝိဇ္ဇမာနဂုဏာ ဝဋ္ဋန္တိ” ဟု ရှိ၏။] တတော-ထိုသို့ပြောခြင်းကြောင့်၊ ပသန္တစိတ္တာ-ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ထေရာနံ-ထေရ်တို့ဖို့၊ စိဝရာဒိဘေဒံ-သင်္ကန်း အစရှိသော အပြားရှိသော၊ မဟန္တံ-များစွာသော၊ လာဘသက္ကာရံ-ရအပ်သော သာမညလာဘ်၊ ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ဝိသေသလာဘ်ကို၊ အဘိဟရီသု-ရှေးရှု ပို့ဆောင်ကြ ကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ လာဘိနော၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရာနန္တိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိတာရေဟိ- တို့သည်၊) ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

☞ ဘိက္ခုနိယော ဥပသင်္ကမိတွာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝုဠတ္တံ) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ- အံ၊) တေသံ-ထိုဆဗ္ဗဂ္ဂိတို့၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ (သန္တိကေဟုလည်း တချို့စာ ရှိ၏၊) တာသု-ထိုဘိက္ခုနိတို့တွင်၊ ဧကာပိ-တစ်ယောက်လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနိ-သည်၊

န အာဂစ္ဆတိ-မလာ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ လာဘတဏှာယ-လာဘ်ကို တပ်မက်သော တဏှာသည်။ အာကမ္ပိယမာနဟံဒယာ-ဆွဲငင်အပ်သော စိတ်နှလုံးရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ) တာသံ-ထိုဘိက္ခုနီတို့၏၊ ဥပဿယံ-ကျောင်းသို့၊ အဂမံသု-သွားကြကုန် ပြီ၊ တံ-ထိုသွားခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဘိက္ခုနီယော ဥပသင်္ကမိတွာတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ တာပိ ဘိက္ခုနီယော-ထိုဘိက္ခုနီတို့သည်လည်း၊ စလ စိတ္တတာယ-လှုပ်ရှားသော စိတ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (စိတ်မတည်ကုန် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တေသံ-ထိုဆဗ္ဗဂ္ဂီတို့၏၊ ဝစနံ-စကားကို၊ အကံသုယေဝ- ပြုကြကုန်သည်သာ၊ တေန-ကြောင့်၊ အထခေါ၊ ပေ၊ နိသိဒ္ဓိသုတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိ ကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တိရစ္ဆာနကထန္တိ-ကား၊ သဂ္ဂမဂ္ဂဂမနေပိ-နတ်ပြည်လမ်းသို့ သွားခြင်း၌သော်မှလည်း၊ တိရစ္ဆာနဘူတံ-ဖိလာကန်လန်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ရာဇ ကထာဒိ-ရာဇကထာ အစရှိသော၊ အနေကဝိဓံ-တစ်ပါးမက များသော အပြား ရှိသော၊ နိရုတ္တကကထံ-အကျိုးမရှိသော စကားကို၊ [ဝတွာဟု ထည့်စပ်မှ အစပ် ရသည်၊ ပါဠိတော်မှ “တိရစ္ဆာနကထာယ ဝီတိနာမေတွာ”ဟု ရှိသည်။] ဣဒ္ဓေါတိ- ကား၊ သမိဒ္ဓေါ-ပြည့်စုံပါ၏လော၊ သဟိတတ္ထော-စီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်သော အနက် ရှိပါ၏လော၊ ဂမ္ဘီရော-နက်နဲပါ၏လော၊ ဗဟုရသော-များသော အရသာရှိပါ၏ လော၊ လက္ခဏပဋိဝေဓသံယုတ္ထော-အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်ပါ၏လော၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပာယော-ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်တည်း။

၁၄၅-၁၄၇။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ တေ ဘိက္ခု- ထိုဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းတို့သည်၊ (ဘဝေယျံ၌ စပ်) ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဘိက္ခုနီ ယော-တို့ကို၊ မာ သြဝဒိတ္ထ-မဆုံးမကြကုန်လင့်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုစ္စမာနာ-မိန့်တော်မူ အပ်ကုန်လတ်သော်၊ အဒိဋ္ဌသစ္စတ္တာ - မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာ မရှိကုန်သည်၏

တိရစ္ဆာနကထံ။ ။အနိယျာနိကတ္တာ သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂိနံ တိရစ္ဆာနဘူတာ + ကထာ တိရစ္ဆာနကထာတိ အာဟ သဂ္ဂမဂ္ဂဂမနေပိတိ အာဒိ၊ အပိသဒ္ဓေန ပဂေဝ မောက္ခမဂ္ဂဂမနေတိ ဒီပေတိ၊ တိရစ္ဆာနဘူတန္တိ တိရောကရဏဘူတံ၊ ဗာဓိကံ (တားမြစ်တတ်သော) တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ လဒ္ဓါသေဝနာ ဟိ တိရစ္ဆာနကထာ သဂ္ဂမောက္ခာနံ ဗာဓိကာဝ ဟောတိ၊ မှန်၏ တိရစ္ဆာနကထာ ဟူသည် ရာဇကထာ (မင်းအကြောင်း) စသော စကားတည်း၊ ထိုစကားကို ပြောခြင်း၌ အထုံ ပါနေလျှင် သဂ္ဂမောက္ခကို တားမြစ်တတ်၏၊ နတ်ပြည်ကိုသော်မျှ မရောက်နိုင်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ကား ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ။

သမိဒ္ဓေါ စသည်။ ။သမိဒ္ဓေါတိ ပရိပုဏ္ဏော၊ သဟိတတ္ထောတိ ယုတ္တတ္ထော၊ အတ္ထဂမ္ဘီရတာဒိ ယောဂတော ဂမ္ဘီရော၊ ဗဟုရသောတိ အတ္ထရသာဒိ ဗဟုရသော၊ လက္ခဏ ပဋိဝေဓသံယုတ္ထောတိ အနိစ္စာဒိလက္ခဏပဋိဝေဓရသ အာဝဟနတော လက္ခဏပဋိဝေဓ သံယုတ္ထော၊-ဦးကာ။

အဖြစ်ကြောင့်၊ (သစ္စာ ၄ ပါးကို သိမြင်ပြီး အရိယာ မဟုတ်ကြသောကြောင့်၊) တထာဂတေ-မြတ်စွာဘုရား၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ အပေါ်၌) အာယာတံ-လွန်စွာ ထိခိုက်တတ်သော ဒေါသကို၊ ဝါ-ရန်ငြိုးကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ ဝါ-ဖွဲ့ခြင်းကြောင့်၊ အပါယုပဂါ- အပါယ်သို့ ကပ်ရောက်ကြကုန်သည်၊ ဘဝေယျံ - ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နေသံ-ထိုဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းတို့၏၊ တံ အပါယုပဂတံ-ထိုအပါယ်သို့ ကပ်ရောက်ကြရကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပရိဟရန္တော-ရှောင်တော်မူလိုသော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အညေနေဝ-အခြားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဥပါယေန-အကြောင်းဖြင့်၊ (တစ်နည်း) အညေနေဝ ဥပါယေန-ဥပါယ်တမည်ဖြင့်သာလျှင်၊ တေ-ထိုဆဗ္ဗဂ္ဂီ ရဟန်းတို့ကို၊ ဘိက္ခုနောဝါဒတော-ရဟန်းမတို့ကို ဆုံးမခြင်းမှ၊ ပရိဗာဟိရေ-ထက် ဝန်းကျင် အပတ်တို့ကို၊ ကတ္ထုကာမော-ပြုတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ) ဣမံ ဘိက္ခုနော ဝါဒကသမ္မုတိ-ဤဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိကို၊ အနုဇာနိ-ခွင့်ပြုတော် မူပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ-သို့၊ ဣမ-ဤပဌမဝတ္ထု၌၊ ပရိဗာဟိရေ-ဘိက္ခုနောဝါဒမှ ထက်ဝန်းကျင် အပတ်တို့ကို၊ ကတ္ထုကာမတာယ-သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုဇာနိတွာ-ခွင့်ပြုတော် မူပြီး၍၊ ပရတော-နောက်ဝတ္ထု၌၊ (ပရိဗာဟိရေ-တို့ကို) ကရောန္တောဝ-ပြုတော်မူ လိုသည်ပင်၊ (ဟုတွာ-၍) အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ သမန္နာဂတန္တိ အာဒိ-အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ သမန္နာဂတံ အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ကသ္မာ အာဟ၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဣမာနိ အဋ္ဌင်္ဂါနိ-ဤ ၈ ပါးသော အင်္ဂါတို့သည်၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ သုပိနန္တေနပိ-အိပ်မက်အားဖြင့်သော်မှလည်း၊ န ဘူတပုဗ္ဗာနိ-မဖြစ်ဖူးကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ သမန္နာဂတန္တိ အာဒိ မာဟ၊) တတ္ထ-ထိုအနုဇာနာမိ ဘိက္ခုဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အဿ-ထို ရဟန်း၏၊ သီလံ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်၊) သီလဝါ-မည်၏၊ ဣဒါနိ-၌၊ ယဉ္ဇှံ တံ သီလံ-အကြင်သို့သော ထိုသီလသည်လည်း၊ (အတ္ထိ၊) ယထာစ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ ဓာဿ-ထိုရဟန်း၏ (သန္တာန်၌) တံ-ထိုသီလသည်၊ အတ္ထိနာမ-ရှိသည်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ- ထိုသီလ၊ ထိုသီလရှိပုံအခြင်းအရာကို၊ ဒဿေန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ) ပါတိမောက္ခ သံဝရသံဝုတောတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုပါတိ မောက္ခသံဝရသံဝုတော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပါတိမောက္ခောဝ-ပါတိမောက်

ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော။ ။ပါတိ ရက္ခတိတိ ပါတိ-သီလကို စောင့်ရှောက်တတ် သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပါတိ မောက္ခတိ မောစေတိတိ ပါတိမောက္ခော-မိမိကို စောင့်ရှောက်သူကို အာပါယိကဒုက္ခ စသည်တို့မှ လွတ်စေတတ်သော သီလ၊ သံဝရတိ ဧတေနာတိ သံဝရော၊ ပါတိမောက္ခောစ + သော + သံဝရောစာတိ ပါတိမောက္ခသံဝရော၊ သံဝရိယတေတိ သံဝုတံ-

သည့်ပင်၊ သံဝရော-စောင့်စည်းကြောင်း သီလတည်း၊ ပါတိမောက္ခသံဝရော-ပါတိမောက်သီလ၊ (မိမိကို စောင့်ရှောက်သူကို အာပါယိကဒုက္ခ စသည်တို့မှ လွတ်စေတတ်သော စောင့်စည်းကြောင်း သီလ၊) ပါတိမောက္ခသံဝရေန-နှင့်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ သံဝတော-စောင့်စည်းအပ်သော ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရရှိသည်၊ သမန္တာဂတော-ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝတော-တမည်၏။

ဝိဟရတီတိ-ကား၊ ဝတ္တတိ-အတ္တဘောကို ဖြစ်စေ၏၊ (ဝတ္တတိတိ အတ္တဘာဝပဝတ္တတိ၊ ကာရိတ်ပစ္စည်း ကျေ၊) ဟိ-သာဓကကား၊ ဝိဘင်္ဂ-ဈာနဝိဘင်းပါဠိတော်၌၊ ပါတိမောက္ခန္တိ သီလံ၊ ပေ၊ ဝိဟရတီတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤပါဠိကို၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ။ [ပါတိမောက္ခန္တိ-ကား၊ သီလံ-သီလတည်း၊ ပတိဋ္ဌာ-သာသနာတော်၌ ထောက်တည်ရာတည်း၊ အာဒိ-ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစတည်း၊ စရဏံ-နိဗ္ဗာန်

စောင့်စည်းအပ်၊ ပိတ်ဆို့အပ်သော ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ၊ သံဝတံ ယဿ အတ္တိတိ သံဝတော၊ (ဘိက္ခု၊) ပါတိမောက္ခသံဝရေန + သံဝတော ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝတော၊ ဤသဒ္ဒတ္ထကို ကြည့်၍ နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်၊ (ကင်္ခါဘာသာဋီကာ နိဒါန်း၌ တစ်မျိုးဖွင့်ထားသေးသည်၊ ရှုပါလေ။)

ဋီကာ။ ။ပါတိမောက္ခောတိ စာရိတ္တဝါရိတ္တပွဘေဒံ သိက္ခာပဒသီလံ၊ တံ ဟိ ယောနံ ပါတိ ရက္ခတိ၊ တံ မောက္ခောတိ မောစေတိ အာပါယိကာဒိဟိ ဒုက္ခေဟိ၊ တသ္မာ ပါတိမောက္ခန္တိ ဝုစ္စတိ၊ သံဝရဏံ သံဝရော၊ ကာယဝစီဒွါရာနံ ပိဒဟနံ၊ ယေန ဟိ တေ သံဝတာ ပိဟိတာ ဟောန္တိ၊ သော သံဝရော၊ ကာယိကဝါစသိကဿ အဝိတိတ္ထမဿေတံ နာမံ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရေန သံဝတောတိ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ပိဟိတကာယဝစီဒွါရော၊ တထာဘူတော စ ယသ္မာ တေန သမင်္ဂီနာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ သမန္တာဂတောတိ။

သီလံ။ ။သီလန္တိ ကာမဉ္ဇေတံ သဟ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေန ဣဇ္ဈနကဿ ပါတိမောက္ခဿေဝ ဝေဝစနံ၊ ဧဝံသန္တေပိ ဓမ္မတော ဧတံ သီလံနာမ ပါဏာတိပါတာဒိဟိဝါ ဝိရမန္တဿ၊ ဝတ္တပဋိပတ္တိဝါ ပူရေန္တဿ စေတနာဒယော ဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သီလဟူသည် ကမ္မဝါစာအဆုံး၌ ပြည့်စုံသော ရဟန်းသစ်၏ ဝိနည်းပါဠိတော်လာ သိက္ခာပုဒ်အားလုံး၏ ပရိယာယ်ဖြစ်၏၊ သို့သော် ဤနေရာ၌ စောင့်စည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် (မိန့်တော်မူအပ်သော စကားဖြစ်ရကား) ပါဏာတိပါတ စသည်မှ ရှောင်ကြဉ်သော ခန္ဓကဝတ်ကို ဖြည့်ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စေတနာ၊ ဖဿစသော သမ္ပယုတ္တဓမ္မ၊ သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်ဟူသော သီလကိုသာ သိထိုက်၏။

ပတိဋ္ဌာ။ ။ယသ္မာ ပန ပါတိမောက္ခသီလေန ဘိက္ခု သာသနေ ပတိဋ္ဌာတိနာမ၊ တသ္မာ တံ “ပတိဋ္ဌာ”တိ ဝုတ္တံ၊ ပတိဋ္ဌဟတိ ဧတ္ထ ဘိက္ခု ကုသလဓမ္မာဧဝ ဝါ ဧတ္ထ ပတိဋ္ဌဟန္တိတိ ပတိဋ္ဌာ-ရဟန်း၏ ထောက်တည်ရာ၊ ဝါ-ကုသိုလ်တရားတို့၏ တည်ရာ။

အာဒိ။ ။တဒေတံ ပုဗ္ဗုပ္ပတ္တိအတ္ထေန အာဒိ-ထိုသီလသည် သမာဓိ ပညာတို့၏ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ခြင်းအနက်ကြောင့် အာဒိမည်၏။

သွားကြောင်း ကောင်းသော ခြေထောက်တည်း၊ သံယမော-ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်
စည်းကြောင်းတရားတည်း၊ သံဝရော-ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရတို့ကို ပိတ်ဆို့ကြောင်း
တရားတည်း၊ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ-စတုဘူမက ကုသိုလ်တရားတို့သို့၊ သမာပတ္တိယာ-
ကောင်းစွာ ရောက်ခြင်း၏၊ မောက္ခံ-မြတ်သော တရားတည်း၊ ဝါ-ခံတွင်းသုဖွယ်
ဖြစ်သော တရားတည်း၊ ပမောက္ခံ-အဦးပဓာနဖြစ်သော တရားတည်း။

သံဝရောတိ-ကား၊ ကာယိကော-ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော၊ အဝီတိက္ကမော-
မလွန်ကျူးကြောင်း သိလတည်း၊ ဝါစသိကော-သော၊ အဝီတိက္ကမော-တည်း၊
ကာယိကဝါစသိကော-ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်၊ ဝစီဒွါရ၌ ဖြစ်သော၊ အဝီတိက္ကမော-
တည်း၊ သံဝုတောတိ-ကား၊ ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန-ဤပါတိမောက္ခသံဝရ
သီလနှင့်၊ ဝါ-သည်၊ ဥပေတော-ကပ်ရောက်အပ်သည်၊ သမုပေတော-ကောင်းစွာ
ကပ်ရောက်အပ်သည်၊ ဥပဂတော-ကပ်ရောက်အပ်သည်၊ သမုပဂတော-သည်၊
ဥပပန္နော-ပြည့်စုံသည်၊ သမုပပန္နော-သည်၊ သမ္ပန္နော၊ သမန္နာဂတော-သည်၊
ဟောတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊
ဝိဟရတိတိ-ကား၊ ဣရိယတိ-ဣရိယာပုထ် ဖြစ်၏၊ ဝတ္တတိ-အတ္တဘောတည်း
ဟူသော စက်လည်၏၊ ပါလေတိ-အတ္တဘောကို စောင့်ရှောက်၏၊ ယပေတိ

စရဏံ။ ။တဒေတံ စရဏသရိက္ခတာယ စရဏံ၊ စရဏာတိ ပါဒါ ဝုစ္စန္တိ၊ ယထာ
ဟိ ဆိန္နစရဏဿ ပုရိသဿ ဒိသံဂမနာဘိသင်္ခါရော န ဇာယတိ၊ ပရိပုဏ္ဏပါဒသေဝ ဇာယတိ၊
ဧဝမေဝ ယဿ သီလံ ဘိန္နံ ဟောတိ ခဏ္ဍံ အပရိပုဏ္ဏံ၊ တဿ နိဗ္ဗာနဂမနာယ ဉာဏဂမနံ
န သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ယဿ ပန တံ အဘိန္နံ ဟောတိ အခဏ္ဍံ ပရိပုဏ္ဏံ၊ တဿ နိဗ္ဗာနဂမနာယ
ဉာဏဂမနံ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿာ သီလံ “စရဏ” န္တိ ဝုတ္တံ။

သံယမော၊ သံဝရော။ ။တဒေတံ သံယမနဝသေန သံယမော၊ သံဝရဏဝသေန
သံဝရောတိ၊ ဥဘယေနပိ သီလသံယမောစေဝ သီလသံဝရောစ ကထိတော၊ ဝစနတ္ထော
ပနေတ္ထ သံယမတိ ဝီတိက္ကမဝိပ္ပန္နနံ-ကိုယ်နှုတ်တို့၏ လွန်ကျူးခြင်းဟူသော တုန်လှုပ်မှုကို စောင့်
စည်းတတ်သောကြောင့် သီလသည် သံယမမည်၏၊ ပုဂ္ဂလံ ဝါ သံယမတိ ဝီတိက္ကမဝသေန
တဿ ဝိပ္ပန္နိတုံ န ဒေတိတိ သံယမော-(တစ်နည်း) ပုဂ္ဂိုလ်ကို မလှုပ်ရှားအောင် စောင့်စည်း
ထားသောကြောင့် သီလသည် သံယမမည်၏၊ ဝီတိက္ကမဿ ပဝေသနဒွါရံ သံဝရတိ ပိဒဟတိတိ
သံဝရော-လွန်ကျူးမှု၏ ဝင်ရာ ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ တံခါးပေါက်ကို ပိတ်ဆို့တတ်သောကြောင့်
သီလသည် သံဝရမည်၏။

မောက္ခံ၊ ပမောက္ခံ။ ။မောက္ခန္တိ ဥတ္တမံ၊ မုခဘူတံဝါ၊ ယထာ ဟိ သတ္တာနံ စတုဗ္ဗိဓော
အာဟာရော (အသိတ၊ ဝိတ၊ ခါယိတ၊ သာယိတဟူသော အာဟာရလေးပါးသည်၊) မုခေန
ပဝိသိတွာ အင်္ဂမင်္ဂါနိ ဖရတိ၊ ဧဝံ ယောဂိနောပိ စတုဘူမကကုသလံ သီလမုခေန ပဝိသိတွာ
အတ္တသိဒ္ဓိ သမ္မာဒေတိ၊ တေန ဝုတ္တံ “မောက္ခ” န္တိ၊ ပမုခေ သာဓူတိ ပမောက္ခံ၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ သေဋ္ဌံ
ပုဓာနန္တိ အတ္ထော။

ယာပေတိ-အတ္တဘောကို ရှည်သော ကာလသို့ ရောက်စေ၏။ စရတိ-လှည့်လည် သွားလာ၏။ ဝိဟရတိ-ဣရိယာတစ်ပါး၊ ညောင်းညာများကို၊ တစ်ပါးဖြင့်ဖြတ်၊ မကျလတ်အောင်၊ အသက်ကို ဆောင်၏။ တေန-ကြောင့်၊ ဝိဟရတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

☞ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နောတိ-ကံး၊ မိစ္ဆာဇီဝပဋိသေခကေန-မိစ္ဆာဇီဝကို တားမြစ်တတ်သော၊ န ဝေဠုဒါနာဒိနာ-ဝါး ပေးခြင်း အစရှိသည် မဟုတ်သော၊ အာစာရေန-အကျင့်နှင့်လည်းကောင်း၊ ဝေသိယာဒိ အဂေါစရံ-ပြည့်တန်ဆာမ အစရှိသော ကျက်စားရာ မဟုတ်သော အရပ်ကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ သဒ္ဓါသမ္ပန္န ကုလာဒိနာ-သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသော အမျိုးအစရှိသော၊ ဂေါစရေနစ-ကျက်စားရာ အရပ်နှင့်လည်းကောင်း၊ သမ္ပန္နော-ပြည့်စုံသည်၊ (ဟောတိ) [အာစာရဂေါစရ သမ္ပန္န၏ အကျယ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီတိ- ကား၊ အပ္ပမတ္တကေသု-နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဝဇ္ဇေသု-အပြစ် တို့၌၊ ဘယဒဿာဝီ-ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသည်၊ တာနိ ဝဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ ဘယတော- ဘေးအားဖြင့်၊ ဒဿနသီလော-ရှုခြင်းအလေ့ရှိသည်၊ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသုတိ-ကား၊ အဓိသီလသိက္ခာဒိဘာဝေန- အဓိသီလသိက္ခာ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ တိဓာ- ၃ ပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဌိတေသု-တည်ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေသု-သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ တံ တံ သိက္ခာပဒ်- ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒါယ (သမ္မာ အာဒါယ)-ကောင်းစွာ ယူ၍၊ သာဓုကံ- ကောင်းစွာ၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အဝိဇဟန္တာ-မစွန့်ဘဲ၊ သိက္ခတိ-ကျင့်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤသမန္တပါသာဒိကာမည်သော ဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌၊ သင်္ခေပေါ-အကျဉ်းချုပ်တည်း၊ ဝိတ္တာရော ပန-အကျယ်ကိုကား၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ တေန-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ တော-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှ၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူထိုက်၏၊ ဝါ-ယူပါလေ။

အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဗဟု-များစွာသော၊ သုတံ-ကြားနာအပ်ပြီးသော ပရိယတ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗဟုဿုတော-မည်၏၊ သုတံ-ကြားနာအပ် ပြီးသော ပရိယတ်ကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်ရွက်မှတ်သားနိုင်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သုတ ဓရော-မည်၏၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဗဟု-များစွာသော၊ ယံ တံ သုတံနာမ-အကြင်

သုတဓရော။ ။ဝဋ္ဋဒုက္ခနိဿရဏတ္ထိကေဟိ သောတဗ္ဗတော သုတံ၊ ပရိယတ္တိဓမ္မော၊ “သုယံတိတိ သုတံ” ဟု ပြု၊ တံ ဓာရေတိတိ သုတဓရော၊ သုတဿ အာစာရဘူတော- သုတ၏ တည်ရာဖြစ်သူ၊ ယဿ ဟိ ဣတော ဂဟိတံ ဧတ္ထော ပလာယတိ၊ (ဤနေရာမှ ယူအပ်သော သုတသည် ဟိုနေရာရောက် ပျောက်၏) ဆိဒ္ဓဃဋေ ဥဒကံ ဝိယ န တိဋ္ဌတိ၊ ပရိသမဇ္ဈေ ဧကံ သုတ္တံ ဝါ ဇာတကံ ဝါ ကထေတုံ ဝါ ဝါစေတုံ ဝါ န သက္ကောတိ၊ အယံ န

သုတမည်သည်၊ (အတ္ထိ) တံ-ထိုသုတသည်၊ သုတမတ္တမေဝ-ကြားနာအပ်ကာမျှ
 သည်သာ၊ န-မဟုတ်၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ နံ-ထိုသုတကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်ရွက်
 မှတ်သားနိုင်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ မဇ္ဈိယာယံ-သေတ္တာ၌၊ (သန္နိစိတံ-ကောင်းစွာ
 စုထားအပ်သော) ရတနံ ဝိယ-ရတနာသည်ကဲ့သို့၊ အသ္မိ-ထိုရဟန်း၌၊ သန္နိစိတံ-
 သော၊ သုတံ-သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ သုတသန္နိစယော-မည်၏၊ ဧတေန-
 ဤသုတသန္နိစယောဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ယံ သုတံ-ကို၊
 ဓာရေတိ-နိုင်၏၊ တဿ-ထိုသုတ၏၊ မဇ္ဈိယာယံ-သေတ္တာ၌၊ ဂေါပေတွာ-လုံခြုံ
 စေ၍၊ သန္နိစိတရတနသေဝ-ကောင်းစွာ စုထားအပ်သော ရတနာ၏ကဲ့သို့၊ စိရ
 ကာလေနာပိ-ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌လည်း၊ အဝိနာသံ-မပျက်စီးခြင်းကို၊
 ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တံ သုတံ-ကို၊ သရူပတော-သရုပ်အားဖြင့်၊
 ဒဿေန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ-၍) ယေ တေ ဓမ္မာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်
 ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တံ-ထိုယေ တေ ဓမ္မာ အစရှိသော စကားရပ်သည်၊ ဝေရုဉ္ဇကဏ္ဍော-
 ၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ နိဝမနံ-နိဂုံး
 တည်း၊ အဿ-ထိုရဟန်းသည်၊ တထာရူပါ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ ဗဟု-များစွာ၊
 သုတာ-ကြားနာအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဗဟုသုတော-မည်၏၊
 ဓာတာ-ဆောင်ရွက် မှတ်သားအပ်ပြီးကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) တသ္မာ-ကြောင့်၊ သုတ
 ဓရော-မည်၏၊ ဝစသာ-နှုတ်ဖြင့်၊ ပရိစိတာ-အဖန်ဖန် လေ့ကျက်အပ်ပြီးကုန်သည်၊
 မနသာ-စိတ်ဖြင့်၊ အနုပေက္ခိတာ-အဖန်ဖန် ရှုအပ် ကြံစည်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဒိဋ္ဌိ
 ယာ-ပညာဖြင့်၊ သုပ္ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓါ-ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)
 တသ္မာ-ကြောင့်၊ သုတသန္နိစယော-မည်၏၊ တတ္ထ-ထိုနိဂုံးဝါကျ၌၊ ဝစသာ ပရိစိတာ
 တိ-ကား၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊ ပဂုဏာ-အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသည်တို့ကို၊ ကတာ-

သုတဓရောနာမ၊ ယဿ ပန ဥဂ္ဂဟိတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဟိတကာလသဒိသမေဝ ဟောတိ၊ ဒသပိ
 ဝီသတိပိ ဝဿာနိ သဇ္ဈာယံ အကရောန္တဿ န နဿတိ၊ အယံ သုတဓရောနာမ၊ တေနဝါဟ
 “ယဒဿ တံ” တိ အာဒိ။

သုတသန္နိစယော။ ။ဧကပဒမ္ပိ ဧကက္ခရမ္ပိ အဝိနဋ္ဌံ ဟုတွာ သန္နိစိယတိ-ကောင်း
 စွာ စုအပ်၏၊ ဣတိ သန္နိစယော၊ သုတံ သန္နိစယော ဧတသ္မိတိ သုတသန္နိစယောတိ အာဟ
 “သုတံ သန္နိစိတံ အသ္မိန္တိ သုတသန္နိစယော” တိ၊ [ဝိဂြိုဟ်စစ်ပြုရာ၌ “သုတံ +သန္နိစယံ
 အသ္မိ” ဟု ပြု။] ယဿ ဟိ သုတံ ဟဒယမဇ္ဈိယာယံ သန္နိစိတံ သိလာယ လေခါ ဝိယ
 သုဝဏ္ဏယဋေ ပက္ခိတ္တာ သိဟဝသာ ဝိယစ သာဓု တိဋ္ဌတိ၊ အယံ သုတသန္နိစယောနာမ၊
 တေနာဟ “ဧတေန ၊ပေ၊ အဝိနာသံ ဒဿေတိ”တိ။

ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) မနသာနုပေက္ခိတာတိ-ကား၊ မနသာ-ဖြင့်၊ အနုပေက္ခိတာ-အဖန်ဖန် ရှုအပ်၊ ကြံစည်အပ်ပြီးကုန်သည်။ အာဝဇ္ဇန္တဿ-ဆင်ခြင်လတ်သော်၊ ဒီပသဟဿေန-ဆီမီးတစ်ထောင်ဖြင့်၊ သြဘာသိတာ ဝိယ-ထွန်းပြအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဟောန္တိ၊ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါတိ-ကား၊ အတ္ထတောစ-အကျိုးအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာရုဏတောစ-အကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပညာယ-ဖြင့်၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ ပဋိဝိဒ္ဓါ-ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးကုန်သည်။ သုပစ္စက္ခကတာ-ကောင်းစွာ မျက်မှောက် ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

ပန - ဆက်၊ အယံ ဗဟုဿုတောနာမ- ဤဗဟုဿုတပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ နိဿယမုစ္စနကော-နိဿယမုစ္စနက ဗဟုဿုတလည်းကောင်း၊ ပရိသုပဋ္ဌာပကော-ပရိသုပဋ္ဌာပက ဗဟုဿုတလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကော-ဘိက္ခုနောဝါဒက ဗဟုဿုတလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဝိဓော၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ၃ ပါးတို့တွင်၊ နိဿယမုစ္စနကေန-နိဿယည်းမှ လွတ်သော ဗဟုဿုတပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပသမ္ပဒါယ-ရဟန်းဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပဉ္စဝဿေန-ငါးဝါရှိသည်။ (ဟုတွာ) “ဇာတိယာ သတ္တဝသိကော” ၌ကဲ့သို့ ဥပသမ္ပဒါယ၌ နာဝိဘတ်သည် ဝိသေသနတ္ထ၊ ယောဇနာ၌ တွာပစ္စည်း၏ ကာရိယကြံ၍ “ဥပသမ္ပာဒေတွာ” ဟု ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ဒွေ-ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအားဖြင့် ၂ ပါးကုန်သော၊ မာတိကာ-တို့ကို၊ ပရုဏာ-အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသည်တို့ကို၊ ဝါစုဂ္ဂတာ-နှုတ်သို့ တက်သည်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ ပက္ခဒိဝဿေသု-လဆန်းပက္ခ၊ လဆုတ်ပက္ခနေ့တို့၌၊ ဓမ္မဿာဝဏတ္ထာယ-တရားနာစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဝါ-တရားဟောခြင်း အကျိုးငှာ၊ သုတ္တန္တတော-သုတ္တန်မှ၊ စတ္တာရော ဘာဏဝါရာ-၄ ဘာဏဝါရတို့လည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာသော ပရိသတ်တို့အား၊ (“ပရိသာနံ” ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊) ပရိကထနတ္ထာယ-ထက်ဝန်းကျင် ဟောပြောခြင်း အကျိုးငှာ၊ (စပ်ရာစပ်ရာ ဟောခြင်းအကျိုးငှာ) အန္ဓကဝိန္ဒမဟာရာဟုလောဝါဒ အမ္ပဋ္ဌသဒိသော-အန္ဓကဝိန္ဒသုတ်၊ မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ်၊ အမ္ပဋ္ဌသုတ်တို့နှင့် အလားတူသော၊ ဧကော-၁ ခုသော၊

နိဿယမုစ္စနကေန။ ။နိဿိယတေတိ နိဿယော၊ နိဿယတော မုစ္စတိတိ နိဿယမုစ္စနကော၊ (သမာသန္တ ကပစ္စည်းသက်၊) နိဿယည်းဆရာမှ လွတ်မြောက်သော ရဟန်း၊ ထိုရဟန်းသည် ဤအဋ္ဌကထာ၌ ပြသည့်အတိုင်း “၅ ဝါ ပြည့်ခြင်း” စသော အင်္ဂါ ၇ ပါးနှင့် ပြည့်စုံရသည်။

[ဆောင်] ၅ ဝါပြည့်ဘိ၊ ဒွေမာတိကာ၊ သုတ် ၄ ဘာဏဝါရ၊ အမ္ပဋ္ဌဟု၊ ဝတ္ထုစကား၊ တရား ၃ ပုဒ်၊ အားထုတ်ဖို့ရာ၊ ဘာဝနာနှင့်၊ ကမ္မာကမ္မ၊ ဓုနစ်ဝ၊ နိဿယမုစ္စနက ဗဟုဿုတတည်း။

ကထာမဂ္ဂေါ-စကားအစဉ်လည်းကောင်း၊ သံဃာတတ္ထမင်္ဂလေသု-သံဃာ့ဘတ်၊ မင်္ဂလာ၊ အမင်္ဂလာတို့၌၊ (ဆွမ်းကျွေးကိစ္စ၊ သုမင်္ဂလ ဒုမင်္ဂလကိစ္စတို့၌) အနုမောဒနတ္ထာယ-အနုမောဒနာအကျိုးငှာ၊ (ဆွမ်းတရားစသည် ဟောဖို့ရာ၊) တိဿော-၃ ပုဒ်ကုန်သော၊ အနုမောဒနာ-အနုမောဒနာတို့လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒိဇာနနတ္ထံ-ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ အစရှိသော ကိစ္စတို့ကို သိခြင်းအကျိုးငှာ၊

ကမ္မာကမ္မဝိနိစ္ဆယော-ကံငယ်၊ ကံကြီး အဆုံးအဖြတ်လည်းကောင်း၊ သမဏဓမ္မကရဏတ္ထံ-ရဟန်းတရားကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ သမာဓိဝဿေန ဝါ-သမာဓိနှင့် စပ်သဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာဝဿေနဝါ-ဝိပဿနာနှင့် စပ်သဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အရဟတ္တပရိယောသာနံ-အရဟတ္တဖိုလ် အဆုံးရှိသော၊ ဧကံ-တစ်မျိုးသော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော သုတကို၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-သင်ယူရာ၏၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော သုတဖြင့်၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ဗဟုဿုတော-များသော သုတရှိသည်၊ စာတုဒ္ဓိသော-အရပ် ၄ မျက်နှာရှိသည်၊ ဝါ-အရပ် ၄ မျက်နှာတို့၌ လှည့်လည်နိုင်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဣဿရိယေန-အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (နိဿယည်း ဆရာ မရှိဘဲ) ဝသိတုံ-နေခြင်းငှာ၊ ဝါ-နေခွင့်ကို၊ လဘတိ-ရ၏။

ပရိသုပဋ္ဌာပကေန-ပရိသတ်ကို ပြုစုလုပ်ကျွေးစေနိုင်သော ရဟန်းသည်၊ (ပရိသတ်၏ ပြုစုလုပ်ကျွေးမှုကို ခံနိုင်သော ရဟန်းသည်၊) ဥပသမ္ပဒါယ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဒသဝဿေန-၁၀ ဝါရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) သဗ္ဗန္တိမေန-သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-ဖြင့်၊ ပရိသံ-မိမိပရိသတ်ကို၊ အဘိဝိနယေ-လွန်ကဲသော ဝိနည်း ပိဋကတ်၌၊ ဝါ-ဝိနည်းပိဋကတ်၊ အရပ်ရပ်၌၊ ဝိနေတုံ-သွန်သင်ဆုံးမ၊ ပို့ချခြင်းငှာ၊ ဒေဝ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီအားဖြင့် ၂ ပါးကုန်သော၊ ဝိဘင်္ဂါ-အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း ပဒဘာဇနီတို့ကို၊ ပဂုဏာ-တို့ကို၊ ဝါစုဂ္ဂတာ-တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ၊ [စာအုပ် မရှိသေးသောကြောင့် ရှေးခေတ်က နှုတ်ငုံဆောင်၍ ပို့ချရသည်၊ ယခု

ပရိသုပဋ္ဌာပကေန။ ။ပရိသံ + ဥပဋ္ဌာပေတိတိ ပရိသုပဋ္ဌာပကော၊ ပရိသုပဋ္ဌာပက

ဟူသည် ပရိသတ်မွေး၍ ပရိသတ်၏ အပြုအစုကို ခံရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ယခုအခါ၌ “ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်” ဟု ခေါ်ကြသည်၊ ထိုကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါအချုပ်မှာ (၁) ဆယ်ဝါရပြီးဖြစ်ခြင်း၊ (၂) ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်းဟု ခေါ်သော (ပါတိမောက်သိက္ခာပုဒ်များကို အကျယ်ဖွင့်ပြသော) ဝိဘင်း ၂ မျိုးကို တတ်သိနားလည်ခြင်း၊ (၃) ကံကြီး ကံငယ်ပြုလုပ်နည်းကို နားလည်ခြင်း၊ (၄) မဟာဝါ စူဠဝါခန္ဓက၌ လာသော ကျင့်ဝတ်များကို နားလည်းခြင်း၊ (၅) နာမ်တရား၊ ရုပ်တရားတို့ကို ဟောပြောနိုင်ခြင်းတို့တည်း။

[ဆောင်] ဆယ်ဝါပြည့်တင်း၊ ဝိဘင်း ၂ ဖြာ၊ ကမ္မာကမ္မ၊ ဓနုကပုဒ်၊ နာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင်၊ ဟောပြနိုင်၊ ကျောင်းထိုင် ငါးအင်္ဂါ။

ခေတ်၌ကား စာအုပ်များ ရှိနေပြီဖြစ်သောကြောင့် စာအုပ်ကြည့်၍ နားလည်အောင် ပို့ချနိုင်လျှင် ဤအင်္ဂါ ပြည့်စုံတော့သည်သာ။ “ဝိနေတုံတိ သိက္ခာပေတုံ”-ဋီကာ။ အသက္ကောန္တေန-ဝိဘင်း ၂ ပါးကို နှုတ်တက်ဆောင်ထားခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည်၊ တိဟိ- ၃ ပါးကုန်သော၊ ဇနေဟိ-ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အဇ္ဈ၊ ဝါ-တွဲ၍၊ ပရိဝတ္တနက္ခမာ-ပြန်လည်စေခြင်း၌ ခံသည်တို့ကို၊ ဝါ-စာပြန်နိုင်သည်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ ကမ္မာကမ္မဉ္စ-ကံငယ် ကံကြီးကိုလည်းကောင်း၊ ခန္ဓက ဝတ္တဉ္စ-ခန္ဓက၌လာသော ကျင့်ဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗ-သင်ယူရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ပရိသာယ-ကို၊ အဘိဓမ္မေ-နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်ခြားကြောင်းဖြစ်သော လွန်ကဲသော တရား၌၊ [အဘိဓမ္မေတိ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေ-ဋီကာ။] ဝိနယနတ္ထံ-သွန်သင်ဆုံးမ ပို့ချခြင်း အကျိုးငှာ၊ မဇ္ဈိမဘာဏကော-မဇ္ဈိမနိကာယ်ဆောင် ရဟန်းသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) မူလပဏ္ဏာသကော-မူလပဏ္ဏာသကကို၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဒီဃဘာဏကေန-ဒီဃနိကာယ်ဆောင် ရဟန်းသည်၊ မဟာဝဂ္ဂေါ-ကို၊ ဝါ-သုတ်မဟာဝါကို၊ (ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊) သံယုတ္တဘာဏကေန-သည်၊ ဟေဋ္ဌိမာ-အောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-အောက်ပိုင်းဖြစ်ကုန်သော၊ တယော ဝဂ္ဂါဝါ- ၃ ဝဂ်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [သဂါထာဝဂ္ဂ၊ နိဒါနဝဂ္ဂ၊ ခန္ဓကဝဂ္ဂ။] မဟာဝဂ္ဂေါဝါ-မဟာဝဂ္ဂကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊) အင်္ဂုတ္တရဘာဏကေန-သည်၊ ဟေဋ္ဌာဝါ-အောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အောက်ပိုင်းကသော်လည်းကောင်း၊ ဥပရိဝါ-အထက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အထက်ပိုင်းကသော်လည်းကောင်း၊ ဥပမုနိကာယော-ထက်ဝက်သော နိကာယ်ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-၏၊ အသက္ကောန္တေန-နိကာယ်တစ်ဝက်ကို သင်ယူခြင်း၌ မစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည်၊ တိက နိပါတတော-တိကနိပါတ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ပိုင်းကို၊ ဥဂ္ဂဟေတုမ္ပိ-ငှာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာ၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသော နိပါတ်ကို၊ (အင်္ဂုတ္တိုရ်ထည်းက တစ်ခုသော နိပါတ်ကို၊) ဥဂ္ဂဟေတု-သင်ယူသော ရဟန်းသည်၊ စတုတ္ထနိပါတံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စကနိပါတံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဇာတကဘာဏကေန-သည်၊ သာဋ္ဌကထံ-အဋ္ဌကထာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဇာတကံ-ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ တတော-ထိုအဋ္ဌကထာနှင့် တကွဖြစ်သော ဇာတ်မှ၊ သြရံ-အတွင်း၌၊ ဝါ-လျော့၍၊ (ဥဂ္ဂဟေတုံ-ငှာ၊) န ဝဋ္ဋတိ-မသင့်၊ ဓမ္မပဒမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုကြောင်းနှင့်၊ သဟ-တကွ၊ ဥဂ္ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတော တတော-ထိုထိုသုတ္တန်မှ၊ သမုစ္စယံ-အပေါင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ မူလပဏ္ဏာသကမတ္ထံ-မူလပဏ္ဏာသကမျှလောက်ကို၊ (ဥဂ္ဂဟေတုံ-ငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်သလော၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်သလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဣတိ-

သို့၊ ကုရုန္တဋ္ဌကထာယံ-ဌ၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ဗြ၊ ဣတရာသု-အခြားသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊
 ဝိစာရဏာယေဝ-စိစစ်ခြင်းသည်ပင်၊ နတ္ထိ၊ အဘိဓမ္မေ-ဌ၊ ကိစ္ဆိ-ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗ-
 ထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝုတ္တံ-အပ်၊ ပန-ဆက်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သာ
 ဋ္ဌကထမ္ပိ-အဋ္ဌကထာနှင့် တကွလည်းဖြစ်သော၊ ဝိနယပိဋကံ-ကိုလည်းကောင်း၊
 အဘိဓမ္မပိဋကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဂုဏံ ဟောတိ၊ သုတ္တန္တေ-ဌကား၊ ဝုတ္တပ္ပ
 ကာရော-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ဂန္တော-ကျမ်းစာသည်၊ နတ္ထိ-အံ၊ (သော-
 ထိုရဟန်းသည်၊) ပရိသံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတုံ-ပြုစုလုပ်ကျွေးစေခြင်းငှာ၊ ဝါ-စေခွင့်ကို၊
 န လဘတိ-မရ၊ ပန-ဆက်၊ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သုတ္တန္တတော-မှလည်း
 ကောင်း၊ ဝိနယတောစ-မှလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တပ္ပမာဏော-ဆိုအပ်ပြီးသော ပမာဏ
 ရှိသော၊ ဂန္တော-ကို၊ ဥဂ္ဂဟိတော-သင်ယူအပ်ပြီ၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ပရိသုပဋ္ဌာ
 ပကော-ပရိသတ်ကို ပြုစုလုပ်ကျွေးစေနိုင်သော၊ ဝါ-ပရိသတ်၏၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးမှုကို
 ခံနိုင်သော၊ ဗဟုသုတော-များသော သုတရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊
 ဒိသာပါမောက္ခော-အရပ်မျက်နှာတို့၌ အကြီးအမှူးသည်၊ ယေနကာမံ-အလိုရှိတိုင်း၊
 “ယေန-အကြင်အရပ်သို့၊ ဂန္တံ-ငှာ၊ ကာမော-အလိုသည်၊ အတ္ထိ၊ တေန-ထိုအရပ်
 သို့၊ ကာမံ-အလိုရှိတိုင်း” ဟုသော်လည်း ပေး။၊ ဂမော-သွားနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ၊)
 ပရိသံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတုံ-ငှာ၊ ဝါ-ကို၊ လဘတိ-ရ၏။

ပန-ကား၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကေန-ဘိက္ခုနီတို့ကို ဆုံးမတတ်သော ရဟန်းသည်၊
 သာဋ္ဌကထာနိ-အဋ္ဌကထာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏိ- ၃ ပုံကုန်သော၊ ပိဋက
 နိ-တို့ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ-သင်ယူထိုက်ကုန်၏၊ အသက္ကောန္တေန-အဋ္ဌကထာနှင့်
 တကွ ပိဋက ၃ ပုံကို သင်ယူခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည်၊ စတုသု-၄ ပါး
 ကုန်သော၊ နိကာယေသု-တို့တွင်၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော နိကာယ်၏၊ အဋ္ဌကထာ-
 ကို၊ ပဂုဏာ ကာတဗ္ဗာ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကနိကာယေန-တစ်ပါးသော နိကာယ်ဖြင့်၊
 သေသနိကာယေသု-ကြွင်းသော နိကာယ်တို့၌၊ ပဉ္စ-ပြဿနာကို၊ ကထေတုံ-ဖြေဆို
 ခြင်းငှာ၊ သက္ခိဿတိ-စွမ်းနိုင်လတ်၊ သတ္တသု- ၇ ကျမ်းကုန်သော၊ ပကရဏေသု-
 အဘိဓမ္မာကျမ်းတို့တွင်၊ စတုပ္ပကရဏဿ- ၄ ကျမ်း၏၊ အဋ္ဌကထာ-တို့ကို၊ ပဂုဏာ
 ကာတဗ္ဗာ၊ ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုအဋ္ဌကထာ ၄ ကျမ်းတို့၌၊ လဒ္ဓနယေန-ရအပ်ပြီး
 သော နည်းဖြင့်၊ သေသပကရဏေသု-တို့၌၊ ပဉ္စ ကထေတုံ သက္ခိဿတိ၊ ပန-
 ကား၊ ဝိနယပိဋကံ-သည်၊ နာနတ္ထံ-အမျိုးမျိုးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်၊ နာနာ
 ကာရဏံ-အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းဝတ္ထုရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-
 ထိုဝိနည်းပိဋကတ်ကို၊ အဋ္ဌကထာယ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ ပဂုဏံ၊ ကာတဗ္ဗမေဝ-သည်သာ၊
 ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော သုတဖြင့်၊ ဘိက္ခုနော
 ဝါဒကော-ဘိက္ခုနောဝါဒက ရဟန်းသည်၊ ဗဟုသုတောနာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊
 ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပန-ကား၊ ဥဘယာနိ ခေါ် ပနဿာတိ အာဒိ-ဿ အစရှိသော စကားကို၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အံညသ္မိ-ဝိနည်းပိဋကတ်မှ အခြားသော၊ သကလေ-အလုံးစုံသော၊ နဝင်္ဂေပိ-၉ ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဗာဟုဿစွေ-သည်၊ (များသော သုတရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ များစွာသော သုတသည်) သတိပ-ရှိပါသော်လည်း၊ သာဠကထံ-သော၊ ဝိနယပိဋကံ-ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ (သြဝဒိတုံ-ဆုံးမခြင်းငှာ) န ဝဇ္ဇတိယေဝ-မသင့်သည်သာ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဝိနည်းကို ကြဉ်၍ ဆုံးမခြင်းငှာ မသင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဝိသံ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုဥဘယာနိ ခေါ် ပနဿ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဝိတ္တာရေနာတိ-ကား၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ (“သွာဂတာနိ-ကောင်းစွာ နှုတ်၌လာကုန်သည်၊ ဟောန္တိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်) သွာဂတာနိတိ-ကား၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ အာဂတာနိ-နှုတ်၌ လာကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) ပန-ဆက်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အာဂတာနိ-နှုတ်၌ လာကုန်သည်၊ (သမာနာနိ-ဖြစ်ကုန်လတ်သော်) သွာဂတာနိ-ကောင်းစွာ နှုတ်၌ လာကုန်သည် မည်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တံ-ထိုအခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ သုဝိဘတ္တာနိတိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုသုဝိဘတ္တာနိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သုဝိဘတ္တာနိတိ-ကား၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ ဝိဘတ္တာနိ-ဝေဖန် အပ်ပြီးကုန်သည်၊ ပဒပစ္စာဘဌသင်္ကရဒေါသဝိရဟိတာနိ-ရှေးရှေးပုဒ်တို့ကို တစ်ဖန် ထပ်၍ ရွတ်ဆိုခြင်း၊ ပုဒ်ရောယှက်ခြင်းဟူသော အပြစ်မှ ကင်းကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) သုပ္ပဝတ္တိနိတိ-ကား၊ ပဂုဏာနိ ဝါစုဂ္ဂတာနိ (ဟောန္တိ) သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသောတိ-ကား၊ ခန္ဓကပရိဝါရတော-မဟာဝါ စူဠဝါခန္ဓက၊ ပရိဝါပါဠိတော်မှ၊ အာဟရိတဗ္ဗ သုတ္တဝသေန-ဆောင်ပြထိုက်သော ပါဠိ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သုဠ-စွာ၊ ဝိနိစ္ဆိတာနိ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) အနုဗျဉ္ဇနသောတိ-ကား၊ အက္ခရပဒပါရိ ပူရိယာစ-အက္ခရာပုဒ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့်လည်း၊ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ-ကောင်းစွာ

သုဝိဘတ္တာနိ။ ။သုဠ၊ ဝိဘတ္တာနိကို ပဒပစ္စာဘဌသင်္ကရဒေါသဝိရဟိတာနိဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ ပဒါနံ-ရှေးရှေးပုဒ်တို့ကို + ပစ္စာဘဌ- ပတ် + အာဘဌ-ထပ်၍ ရွတ်ခြင်းတည်း။ ပဒပစ္စာဘဌ-ခြင်း၊ ကျေကျေညက်ညက် မရသောကြောင့် နောက်နောက် ပုဒ်တို့ကို ချောချောမောမော မရွတ်နိုင်ရကား ရှေ့ရွတ်ပြီး ပုဒ်တို့ကို ထပ်၍ ရွတ်ဆိုခြင်းသည် “ပဒပစ္စာဘဌ” မည်၏။ ရှေ့ပုဒ်နှင့် နောက်ပုဒ်ကို မပြတ်စေဘဲ တစ်ဆက်တည်း ရွတ်ခြင်းသည် “ပဒသင်္ကရ” မည်၏။ ထိုသို့ရွတ်ခြင်း ၂ မျိုးကို “ဒေါသ” ဟု ဆို၏။

မှတ်ချက်။ ။ဥဘယာနိ ခေါ် ပနဿ ၊ပေ၊ သုပ္ပဝတ္တိနိဖြင့်-အကျယ်ဂိဘင်းနှင့်တကွ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီပါတိမောက်တို့ကို ညွှန်ပြသည်။ ယခုအခါ၊ ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော် ပါစိတ်ပါဠိတော်များ ဖြစ်သည်။ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသောဖြင့် မဟာဝါ၊ စူဠဝါခန္ဓကနှင့် ပရိဝါပါဠိတော်တို့ကို ပြသည်။ အနုဗျဉ္ဇနသောဖြင့် ဝိနည်း အဋ္ဌကထာအားလုံးကို ပြသည်။

ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးကုန်သည်။ အခဏ္ဍာနိ-မကျိုးပြတ်ကုန်သည်။ အဝိပရိတက္ခရာနိ-မဖောက်ပြန်သော အက္ခရာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဧတေန-ဤအနုဗျဉ္ဇနသော ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အဋ္ဌကထာ-ကို၊ ဒီပိတာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ-နည်း၊) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အဋ္ဌကထာတော-အဋ္ဌကထာကြောင့်၊ ဝါ-အဋ္ဌကထာအားဖြင့်၊ ဧသ ဝိနိစ္ဆယော-ဤအနုဗျဉ္ဇနအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဧတေန အဋ္ဌကထာ၊ ဒီပိတာ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိညာယတိ-၏။

ကလျာဏဝါစောတိ-ကား၊ သိထိလဓနိတာဒိနံ-သိထိလ၊ ဓနိတ အစရှိသော အက္ခရာတို့ကို၊ ယထာ ဝိဓာနဝစနေန-အကြင်အကြင်အစီအရင်တိုင်း ရွတ်ဆိုခြင်း အားဖြင့်၊ (ရွတ်နည်းကို သင်ပြသော ကျမ်းဂန်အစီအရင်တိုင်း အဖြတ်အတောက် အသံမှန်ကန်စွာ ရွတ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပရိမဏ္ဍလပဒဗျဉ္ဇန၌ စပ်၊) ပရိမဏ္ဍလပဒ ဗျဉ္ဇနာယ-ထက်ဝန်းကျင် ဝင်းဝိုင်းသော ပုဒ်ဗျည်းရှိသော၊ ပေါရိယာ-ပြည်ကြီးသူ ပြည်ကြီးသားတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝါ-ပြည်ကြီးသူသဖွယ် နှုတ်သော၊ ဝိသဋ္ဌာယ-သလိပ်သည်းခြေတို့သည် စွန့်လွှတ်အပ်သော၊ အနေလဂဋ္ဌာယ-လျောကျသော တံထွေး မရှိသော၊ ဝါ-သွားရည် မယိုသော၊ အတ္ထဿ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝိညာပနိယာ-သိစေနိုင်သော၊ ဝါစာယ-စကားလုံးနှင့်၊ သမန္တာဂတော-ပြည့်စုံသည်။ (ဟောတိ။)

ကလျာဏဝါက္ကရဏောတိ-ကား၊ မဇ္ဈိမဿရော-ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်သော အသံရှိသည်။ [ကရိယတိ ဥစ္စာရိယတိတိ ကရဏံ-ရွတ်ဆိုအပ်သော စကားသံ၊ ဝါစာဧဝ+ကရဏံ ဝါက္ကရဏံ၊ စကို ကပြု။] ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊ မာတုဂါမောနာမ-မာတုဂါမမည်သည်၊ သရသမ္ပတ္တိရသော-အသံ၏ ပြည့်စုံခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ (အသံကောင်း ကြိုက်၏။) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရိမဏ္ဍလပဒဗျဉ္ဇနမ္ပိ-ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသော ပုဒ်ဗျည်းရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဝစနံ-စကားကို၊ သရသမ္ပတ္တိရဟိတံ-အသံ၏ ပြည့်စုံခြင်းမှ ကင်းသည်။ (သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်၊) ဟီဠတိ-ရှုံ့ချတတ်သေး၏။ ယေဘုယျေန ပေ၊ မနာပေါတိ-ကား၊ သဗ္ဗာသံ-အလုံးစုံသော ဘိက္ခုနီတို့၏၊ ပိယောနာမ-ချစ်အပ် ကြည်ညိုအပ်သော ရဟန်းမည် သည်ကို၊ ဒုလ္လဘော-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်၏၊ ဝါ-ရနိုင်ခဲ၏၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဗဟုတရာနံ-များစွာကုန်သော၊ ပဏ္ဍိတာနံ-ဉာဏ်ရှိကုန်သော၊ (လိမ္မာကုန် သော) ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ သီလာစာရသမ္ပတ္တိယာ-(ရဟန်းက) သီလ၊ အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံ

ပရိမဏ္ဍလပဒဗျဉ္ဇနာယ။ ။ပရိမဏ္ဍလပဒဗျဉ္ဇနာယာတိ ဌာနကရဏသမ္ပတ္တိယာ-ဌာနံ၊ ကရိဏ်းတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သိက္ခာသမ္ပတ္တိယာစ-ရွတ်ပုံရွတ်နည်းကို သင်ပြသော သိက္ခာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကတ္ထစိပိ အနုနတာယ ပရိမဏ္ဍလ ပဒါနိ + ဗျဉ္ဇနာနိ (အက္ခရာနိ) ဧတိဿာတိ ပရိမဏ္ဍလပဒဗျဉ္ဇနာ (ဝါစာ။)

ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ဝါရိတ္တသီလ၊ စာရိတ္တသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ ပိယော-ချစ်အပ်
 ကြည်ညိုအပ်သည်။ မနဝဗုဒ္ဓကော-စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ပိယ၊
 မနာပပုဒ်ပြီးပုံကို သုဒ္ဓိန္ဒကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ။ ပဋိဗလော၊ ပေ၊ သြဝဒိတုန္တိ-ကား၊ သုတ္တဉ္စ-
 ပါဠိကိုလည်းကောင်း၊ ကာရဏဉ္စ-အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒုဿန္တော-
 ပြလျက်၊ ဝဋ္ဋဘယေန-ဝဋ္ဋဆင်းရဲဘေးဖြင့်၊ တဇ္ဇေတွာ-ခြိမ်းချောက်၍၊ ဘိက္ခုနီ
 ယော-တို့ကို၊ သြဝဒိတုံ-ငှာ၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သော၊ (ဝဋ္ဋဘေးကို ဖော်ပြ
 သော) ဓမ္မ-ကို၊ ဒေသေတုံ-ငှာ၊ သမတ္ထော-စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ။ [အရွယ်၏
 ကောင်းခြင်း စသည်ကြောင့် မာန်ယစ်နေသော ဘိက္ခုနီတို့ကို သံသရာဘေးဖြင့်
 ထိတ်လန့်အောင် ဟောပြနိုင်ရမည်-ဟူလို။]

ကာသာယဝတ္ထဝသနာယာတိ-ကား၊ ကာသာယဝတ္ထနိဝတ္ထာယ-ဝတ်အပ်
 သော ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်ရှိသော၊ ဝါ-ဖန်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော အဝတ်ကို ဝတ်
 သော ဘိက္ခုနီ သိက္ခမာန် သာမဏေမဉ္စ၊ ဂရုဓမ္မန္တိ-ကား၊ ဂိဟိကာလေ-လူဖြစ်စဉ်
 အခါ၌၊ (လူဝတ်ကြောင်ဘဝတုန်းက) ဘိက္ခုနီယာ-၌၊ ကာယသံသဂ္ဂံဝါ-ကိုယ်
 လက်နှီးနှောခြင်းသို့သော်လည်းကောင်း၊ [ဘိက္ခုနီ၌ မေထုန်အမှုကို ပြုကျင့်လျှင်
 ကျင့်သူသည်ပင် ဘိက္ခုနီဒုသကဖြစ်၍ ရှင်ရဟန်း မပြုကောင်းသောကြောင့် ကာယ
 သံသဂ္ဂကိုသာ ညွှန်ပြသည်။] သိက္ခမာနသာမဏေရီသု-သိက္ခမာန်၊ သာမဏေမ
 တို့၌၊ မေထုနဓမ္မံ ဝါ - မေထုန်အမှုသို့သော်လည်းကောင်း၊ အနဇ္ဈာပန္နပုဗ္ဗော-
 မရောက်ဖူးသည်။ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ မာတုဂါမောနာမ-မည်သည်၊ (မိန်းမဆိုတာ၊)
 ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ကတံ-ပြုအပ်သော အမှုကို၊ အနုဿရန္တော-အမှတ်ရလျက်၊ သံဝရေ-
 စောင့်စည်းကြောင်း သိလ၌၊ ဌိတဿပိ-တည်သော ထေရ်၏လည်း၊ ဓမ္မဒေသ
 နာယ-တရားဒေသနာ၌၊ ဂါရဝံ-ရိုသေလေးစားခြင်းကို၊ န ကရောတိ-မပြုတတ်၊
 အထဝါ-ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ တသ္မိယေဝ အသဒ္ဓမ္မေ-ထိုမသူတော်တို့၏ အကျင့်၌
 ပင်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ-ဖြစ်စေနေတတ်သေး၏၊ ဝိသတိဝသောဝါတိ-ကား၊
 ဥပသမ္ပဒါယ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိသတိဝသော
 ဝါ-ဝါ ၂၀ ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ တတော-ထို ဝါ ၂၀ ထက်၊ အတိရေက
 ဝသောဝါ-ပိုလွန်သော ဝါ ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ) ဟိ-မှန်၊ ဧဝ
 ရူပေါ-ဤသို့သဘောရှိသော ထေရ်သည်၊ (ဝါ ၂၀၊ ဝါ ၂၀ ထက် ပိုသော ထေရ်
 သည်) ဝိသဘာဂေဟိ-သဘောမတူကုန်သော၊ ဝတ္ထုဟိ-မာတုဂါမဟူသော ဝတ္ထု
 တို့နှင့်၊ ပုနပ္ပုနံ-အဖန်ဖန်၊ သမာဂစ္ဆန္တောပိ-ပေါင်းဆုံရပါသော်လည်း၊ ဒဟရော
 ဝိယ-ရဟန်းငယ်သည်ကဲ့သို့၊ သဟသာ-အဆာတလျှင်၊ သီလဝိနာသံ-သီလ၏
 ပျက်စီးခြင်းသို့၊ န ပါပုဏာတိ-မရောက်တတ်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝယံ-အရွယ်ကို၊
 ပစ္စဝေက္ခိတွာ-ဆင်ခြင်၍၊ အယုတ္တဋ္ဌာနေ-မသင့်လျော်သော အရပ်၌၊ ဆန္ဒရာဂံ-
 ဆန္ဒရာဂကို၊ ဝိနေတုံ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ၊ ပဋိဗလော-သည်။ ဟောတိ၊ တေန-

ကြောင့်၊ ဝိသတိ၊ ပေါ၊ ဝသောဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသီလဝါ အစ ရှိသော စကားတို့တွင်၊ သီလဝါတိ အာဒိ-သီလဝါ အစရှိသော စကားသည်၊ ဧကံ-သော၊ အင်္ဂိ-တည်း၊ ပေါ၊ ဝိသတိဝသောတိ အာဒိ-ဝိသတိဝသော အစရှိသော စကားသည်၊ အဋ္ဌမံ-၈ ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ အင်္ဂိ-တည်း၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၄၈။ ဥ ဣစ္ဆိမတုတ္တေနာတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေးဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုသိဉ္စ-ဝတ္ထုကြောင်း ဌှိ၊ ဝုတ္တေနဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ဥ ဣစ္ဆိမတုတ္တေန-ဥ ဣစ္ဆိမတုတ္တ ကမ္မဝါစာဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ကမ္မေန-ကံဖြင့်၊ အသမ္ပတော-မသမုတ်အပ်ဘဲ၊ “ဘိက္ခုနီယော ဩဝဒေယျ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဂရုဓမ္မေဟိတိ-ကား၊ ဂရုဓမ္မေဟိ- အလေးပြုထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ-တရားတို့ဖြင့်၊ (ဩဝဒတိ-အံ့၊) ဟိ-မှန်၊ တေ- ထိုတရားတို့ကို၊ ဂါရဝံ-ရိုသေလေးစားခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ-လက်ခံထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂရုဓမ္မာတိ-တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ [ဂရုနော-အလေးပြုအပ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ ဂရုဓမ္မာ။] ဧကတော ဥပ သမ္ပန္နာယာတိ ဧတ္ထ-ဌှိ၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ သန္တိကေ-ဌှိ၊ ဧကတော-ဘိက္ခုနီသံဃာ တစ်ဖက်၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-မြင့်မြတ်သော ဘိက္ခုနီအဖြစ်သို့ ရောက်သော ရဟန်းမ ကို၊ ဝါ-အား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဂရုဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဩဝဒတိ-ဆုံးမ၏၊ ဝါ-ပြောဟော၏၊ [ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယာတိ ဥပယောဂတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ၊ ဩဝဒ တီတိ ဝါ ဣမဿ ဝဒတီတိ အတ္ထေ သတိ သမ္ပဒါနဝစနံပိ ယုဇ္ဇတိ၊-ဋီကာ။] တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဒုတ္တဋ္ဌံ၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ သန္တိကေ-ဌှိ၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-ကို၊ ဝါ-အား၊ (ဩဝဒန္တဿ-ဂရုဓမ္မဖြင့် ဆုံးမသော ရဟန်း၏၊ ဝါ- ဟောပြောသော ရဟန်း၏၊) ယထာ ဝတ္ထုကမေဝ-အကြင်အကြင်ဝတ္ထုကြောင်း အတိုင်းသာလျှင်၊ (ဟောတိ။) [ပါစိတ်အာပတ်ပင် သင့်၏-ဟူလို၊ ဘိက္ခုတို့၏ အထံ၌ ရဟန်းပြုခဲ့သော ဘိက္ခုနီတို့ဟူသည် ဘိက္ခုအဖြစ်မှ လိန်ပြန်သော ဘိက္ခုနီ နှင့် သာကီဝင်မင်းသမီးငါးရာတို့တည်း။]

ဘိက္ခုနောဝါဒက အင်္ဂါ။ ။ ၈ ပါး အချုပ်ကား (၁) ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ ရှိခြင်း၊ (၂) ပိဋကဗဟုဿုတရှိခြင်း၊ (၃) ဥဘတောဝိဘင်းနှင့် ပါတိမောက်ကို နှုတ်တက်ရခြင်း၊ (၄) ကောင်းသော စကားလုံးနှင့် ကောင်းသော အသံရှိခြင်း၊ (၅) ဘိက္ခုနီသံဃာ (အားလုံး မဟုတ်သော်လည်း) အများ၏ ကြည်ညိုခြင်းကို ခံရခြင်း၊ (၆) ဘိက္ခုနီတို့ကို တရားဟောစွမ်းနိုင် ခြင်း၊ (၇) ရှေးလူ့ဘဝတုန်းက ဘိက္ခုနီတို့၌ ကာယသံသဂ္ဂအမှု၊ သိက္ခမာန် သာမဏေမတို့၌ မေထုန်မှုကို မပြုဖူးခြင်း၊ (၈) ဝါ ၂၀၊ ဝါ ၂၀ ကျော် ရရှိခြင်းတည်း။

သီလဝါ ဗဟုဿုတောစ၊ သွာဂတော စ သုဝါစကော၊
ဝိယော ပဋိဗလောစာပိ၊ နဇ္ဈာပနော စ ဝိသတိ။- ယောနော။

၁၄၉။ ပရိဝေဏံ သမ္ပန္နိတွာတိ-ကား၊ ပါတော-နံနက်စောစော၌၊ အသမ္ပန္တ-
တံမြက် မလှည်းအပ်သော အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ (သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ စပ်၊) သမ္ပန္တ-
တံမြက် လှည်းအပ်ပြီးသည်၊ (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တိဏ
ပဏ္ဏာဒိဟိ-မြက်၊ သစ်ရွက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဥက္ကာပံဝါ-အမှိုက်ရှုပ်သော အရပ်ကို
သော်လည်းကောင်း၊ ဝါတပ္ပဟာရေဟိ-လေတိုက်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ ဝိကိဏ္ဏဝါလိကံ-
ရောပြွမ်းသော သဲရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဇာတံစ-ဖြစ်သော အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ သမ္ပန္နိ
တဗ္ဗံ-တံမြက်လှည်းထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ အသမ္ပန္တ-တံမြက် မလှည်းအပ်သော၊ တံ-
ထိုဥက္ကာပ စသော အရပ်ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အယျော-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ နိဿိ
တကေ-မီကုန်သော၊ ဒဟရဘိက္ခုပိ-ရဟန်းငယ်တို့ကိုသော်မှလည်း၊ ဝတ္တပဋိပတ္တိ
ယံ-ဝတ်အကျင့်၌၊ န ယောဇေတိ-မယှဉ်စေ၊ ဝါ-မတိုက်တွန်း၊ ဓမ္မယေဝ-တရား
ကိုသာ၊ ကထေတိ-ဟော၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ တာ ဘိက္ခုနိယော-တို့သည်၊
အသောတုကာမာ ဝိယ-မနာယူလိုကုန်သကဲ့သို့၊ ဘဝေယျံ-ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ တေန-
ကြောင့်၊ ပရိဝေဏံ သမ္ပန္နိတွာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပန-ကား၊ အန္တောဂါမတော-ရွာတွင်း (မြို့တွင်း)မှ၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့သည်၊
အာဂစ္ဆန္တိယော-လာခဲ့ရကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) ပိပါသိတာစ-လွန်စွာ
ဖြစ်သော မွတ်သိပ်ခြင်း ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ [သဉ္ဇာတ အဿအနက်၌
ဣတပစ္စည်း။] ကိလန္တာစ-ပင်ပန်းကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ၊ တာ-ထိုဘိက္ခုနိ
တို့သည်၊ ပါနီယဉ္စ-သောက်ရေကိုလည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါဒမုခသီတလကရဏဉ္စ-
လက်၊ ခြေ၊ မျက်နှာကို အေးမြအောင် ပြုကြောင်း သုံးရေကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စာ
သီသန္တိ-တောင်းတကုန်၏၊ တသ္မိစ-ထိုသောက်ရေ၊ သုံးရေသည်လည်း၊ အသတိ-
မရှိလတ်သော်၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေ့နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အဂါရဝံ-မရှိသေ မလေး
စားခြင်းကို၊ ဇနေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ အသောတုကာမာပိ-မနာယူလိုကုန်သည်လည်း၊
ဟောန္တိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

အာသနန္တိ-ကား၊ နိစပိဋကဖလကတဋ္ဌကကဋ္ဌသာရကာဒိဘေဒံ-နိမ့်သော
အင်းပျဉ်၊ ပျဉ်ချပ်၊ သပေါ့ဖျာ၊ သင်ဖြူး အစရှိသော အပြားရှိသော၊ အန္တမသော-
အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ သာခါဘင်္ဂမ္ဘိ-ချိုးအပ်သော သစ်ခက်ကိုလည်း၊ ဣဒံ-
ဤနေရာသည်၊ တာသံ-ထိုဘိက္ခုနိတို့၏၊ အာသနံ-သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်၊
ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့ကြံ၍၊ အာသနံ-ကို၊ ပညပေတွာ-၍၊ [နိသီဒိတဗ္ဗံ စပ်။] ပန-
ဆက်၊ ဓမ္မဒေသနာပတ္တိမောစနတ္တံ-ဓမ္မဒေသနာအာပတ်မှ လွတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊
ဒုတိယော-၂ ယောက်မြောက်ဖြစ်သော အဖော်ကို၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော-အလိုရှိထိုက်၏၊
တေန-ကြောင့်၊ ဒုတိယံ ဂဟေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ-
ဟူ၍၊ (ဝုတ္တတ္တာ - မိန့်ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဝိဟာရပစ္စန္တေ-ကျောင်း

တိုက်၏ အစွန်၌၊ န (နိသီဒိတဗ္ဗံ)-မထိုင်ရာ၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ-
 ကျောင်းတိုက်၏ အလယ်၌၊ ဥပေါသထာဂါရဿဝါ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၏သော်
 လည်းကောင်း၊ ဘောဇနသာလာယဝါ-ဆွမ်းစားစရပ်၏သော်လည်းကောင်း၊
 ဒွါရေ-တံခါးအနီးဖြစ်သော၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရှင်ရဟန်းတို့၏၊ သြသရဏ
 ဌာနေ-သက်ရောက်ရာ အရပ်၌၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်ရာ၏၊ သမဂ္ဂါတ္တာတိ-ဟူသည်
 ကား၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံကုန်သော ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ အာဂတာ-လာကုန်သည်၊ အတ္ထ-
 ဖြစ်ကြကုန်၏လော၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဝတ္တန္တိတိ-ကား၊ အာဂစ္ဆန္တိ-နှုတ်၌ လာ
 ကုန်၏လော၊ (နှုတ်တက်ကုန်၏လော၊) ပဂုဏာ-ကုန်သည်၊ ဝါစုဂ္ဂတာ-ကုန်သည်၊
 (ဟောန္တိ-ကုန်၏လော၊) ဣတိ အတ္ထော၊ နိယျာတေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အပ္ပေတဗ္ဗော-
 နိဂုံးအုပ်ထိုက်၏၊ သြသာရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ပါဠိ-ဂရုဓမ်ပါဠိကို၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-ရွတ်ပြ
 ထိုက်၏၊ ဝဿသတူပသမ္ပန္နာယာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားသည်၊ ဝတ္တဗ္ဗပါဠိ
 ဒဿနံ-ရွတ်ပြထိုက်သော ဂရုဓမ်ပါဠိကို ပြကြောင်း စကားတည်း။ [ပါဠိရွတ်ခြင်းကို
 သြသာရေတဗ္ဗဟု ဆိုသောကြောင့် ပါဠိသက်သက် ဟောပြသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း
 သြသာရကပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ရသည်။]

☞ တတ္ထ-ထိုဝဿသတူပသမ္ပန္နာယ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သာမိစိကမ္မန္တိ-
 ကား၊ မဂ္ဂ၊ ပေ၊ ပုစ္ဆနာဒိကံ-လမ်းရှောင်ပေးခြင်း၊ ယပ်လေခတ်ခြင်း၊ သောက်ရေ
 ကို ပန်လျှောက်ခြင်း အစရှိသော၊ အနုစ္ဆဝိကဝတ္တံ-သင့်လျော်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊
 (ကာတဗ္ဗံ) (ဘိက္ခုနီက ပြုဖို့ရန် မသင့်လျော်သော နင်းနှိပ်ပေးခြင်း စသော ကျင့်ဝတ်
 ကိုကား ပြုဖွယ် မလို-ဟူလို၊) စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအဘိဝါဒနံ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ စသော
 ပါဠိ၌၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ ဘိက္ခုဿ-ကို၊ အဘိဝါဒနံနာမ-ရှိခိုးခြင်းမည်သည်ကို၊
 (ကာတဗ္ဗမေဝဉ္စ စပ်၊) အန္တောဂါမေဝါ-ရွာတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဂါမေ
 ဝါ-ရွာပြင်ဘက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တောဝိဟာရေဝါ-ကျောင်းတိုက်တွင်း၌
 သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဝိဟာရေ ဝါ-ကျောင်းတိုက် ပြင်ဘက်၌သော်လည်း
 ကောင်း၊ အန္တရယရေဝါ-အိမ်တွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ (အန္တောဂါမဟု ပါပြီး
 ဖြစ်၍ “ယရ” အရ အိမ်ကို ယူပါ၊ “ဆွမ်းစားခြင်း စသော ကိစ္စကြောင့် အိမ်တွင်း

သမဂ္ဂါတ္ထ။ ။ယောဇနာ၌ သမဂ္ဂတ္ထဝယ် “သံ + အာပုဗ္ဗ + ဂမုဓာတ်၊ ဟိယုတ္တနီ
 ထ္ထဝိဘတ်ဟု ကြံ၍ “သဗ္ဗာ အာဂတာတ္ထ” ဟူသော အဖွင့်ပါဠိကို အတည်ယူလေသည်။ သို့သော်
 “သဗ္ဗာ အာဂတာတ္ထ”ဟု မူကွဲ ရှိ၏။ ထိုမူကွဲသည် “သဗ္ဗံ၊ ပေ၊ သမဂ္ဂဉ္စ အနုနကံ” အဘိဓာန်
 (၇၀၂) ဂါထာနှင့် လျော်၏။ မှန်၏-ထိုအဘိဓာန်၌ သဗ္ဗနှင့် သမဂ္ဂသည် အနက်တူဖြစ်၏။
 သဗ္ဗာ အာဂတာတ္ထလည်း အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်၊ “သမဂ္ဂါ + အတ္ထ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ “သမဂ္ဂါ-အားလုံး
 စုံညီကြကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ကြကုန်၏လော” ဟု ပေး။ [သမဂ္ဂါတ္ထ ဘဂိနိယောတိ ဣမိနာ
 သဗ္ဗာသံ အာဂမနံ ပုစ္ဆတိတိ အာဟ သဗ္ဗာ အာဂတာတ္တာတိ-ဋီကာ၊ သမဂ္ဂပုဒ်ပြီးပုံကို ပါတိ
 မောက်ဘာသာဋီကာ နိဒါနုဒ္ဒေသ၌ ပြထားပြီ။]

ရောက်နေသော အခါ၌သော်လည်းကောင်း” ဟူလို့၊) ရထိကာယဝါ-ရထား၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ရာဇုဿာရဏာယပိ-မင်း၏ ထွက်လာခြင်းကြောင့် လူအများကို ရွှေရှားစေခြင်းသည်လည်း၊ (မင်း၏ ထွက်လာခြင်းကြောင့် လမ်းရှင်းခြင်းသည်လည်း၊) ဝတ္ထမာနာယ-ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒေဝေ-မိုးသည်၊ ဝဿမာနေ-ရွာသော်လည်းကောင်း၊ သကဒ္ဒမာ-ညွှန်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဘူမိယာ-၌၊ ဆတ္တပတ္တဟတ္ထာယပိ-လက်၌ ထီး၊ သပိတ်ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိအဿာဒီဟိ-ဆင်မြင်း အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ အနုဗဒ္ဓါယပိ-လိုက်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ကာတဗ္ဗမေဝ-ပြုထိုက်သည်သာ။

ဧကာဗဒ္ဓါယ-တစ်စပ်တည်း စပ်နေသော၊ ပါဠိယာ-အစဉ်အတန်းဖြင့်၊ (စီတန်း၍၊)ဘိက္ခာစာရုံ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်အပ်သော အရပ်သို့၊ ပဝိသန္ဓေ-ဝင်နေသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဧကသ္မိ-သော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ ဝန္တာမိ အယျာတိ-ဝန္တာမိ အယျဟူ၍၊ ဝန္တိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အန္တရာ အန္တရာ-အကြား အကြား၌၊ ဒွါဒသဟတ္ထေ-၁၂ တောင်တို့ကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-လွှတ်၍၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဝိသံ ဝိသံ-အသီးအသီး၊ ဝန္တိတဗ္ဗာ-ရှိခိုးထိုက်ကုန်၏၊ [စီတန်း၍ သွားရာ၌ တစ်ပိုင်းနှင့် တစ်ပိုင်း တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါး ၁၂ တောင် ဥပစာလွတ်နေလျှင် အသီးအသီး ရှိခိုးရမည်-ဟူလို့။] မဟာသန္ဓိပါတေ-ကြီးစွာသော အစည်းအဝေး၌၊ နိသိန္ဓေ-ထိုင်နေသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဧကသ္မိယေဝ-တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဌာနေ-၌၊ ဝန္တိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အဗ္ဗလိကဓမ္မပိ-လက်အုပ်ချီမှုကို ပြုခြင်း၌လည်း၊ ဧသနယော-တည်း၊ [“တည်ခြင်း ၅ ပါးဖြင့် ကျကျနန ဝပ်ချခြင်းသည် အဘိဝါဒန၊ ဝပ်မချဘဲ လက်အုပ်ချီမှု ပြုရုံသာ ပြုခြင်းသည် အဗ္ဗလိကဓမ္မ” ဟု ခွဲပါ။] ပန-ဆက်၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ နိသိန္ဓာယ-ထိုင်နေသော ဘိက္ခုနီသည်၊ ပစ္စုဋ္ဌာနံ-ရှေ့ရှုထခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗ-၏၊ တဿ တဿ သာမိစိကမ္မဿ-ထိုထို အရိုအသေပြုမှုအား၊ အနုရူပေ-လျောက်ပတ်သော၊ ပဒေသေစ-အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ကာလေစ-အခါ၌လည်းကောင်း၊ တံ တံ-ထိုထိုအရိုအသေပြုမှုကို၊ ကာတဗ္ဗ-၏။

သက္ကတွာတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကတော-ပြုအပ်သည်၊ (သမာနော-သော်၊) သုကတော-ကောင်းစွာ ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ကောင်းစွာ ပြုအပ်သည် မည်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကတွာ-၍၊ [“သံ+ကတွာ” ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ သံအတွက် “ယထာ ၊ပေ၊ ဧဝံ”ဟု ဖွင့်သည်၊

ကာတဗ္ဗမေဝ။ ။ဝပ်ချ၍ တည်ခြင်း ၅ ပါးဖြင့် ကျကျနန ရှိမခိုးနိုင်သော နေရာဝယ် မတ်မတ်ရပ်လျက် ကိုယ်ကို ညွတ်ပြီးလျှင် “ရှိခိုးပါ၏ဘုရား” ဟူ၍ လျှောက်ရမည်၊ ဆင်မြင်း စသည်လိုက်၍ အတင်းပြေးနေရချိန်၌လည်း “ရှိခိုးပါ၏ဘုရား” ဟု ဆို၍ ပြေးရမည်၊ ထို့ကြောင့် ဧဝံဖြင့် “ကာတဗ္ဗမေဝ-ကေန်ပြုရမည်” ဟု ဆိုသည်။

ကောင်းစွာပြု၍” ဟု ပေး။ ။ ဂရံ ကတွာတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထိုအဘိဝါဒန စသည်၌၊ ဂါရဝံ-ရိုသေလေးစားခြင်းကို၊ ဇနေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ မာနေတွာတိ-ကား၊ မနေန-ဖြင့်၊ ပိယံ-ချစ်မြတ်နိုးအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပူဇေတွာတိ-ကား၊ တိဏ္ဍံ-ကုန်သော၊ ဣမေသံယေဝ ကိစ္စာနံ-ဤ(သက္ကာရ၊ ဂရုကာရ၊ မာနန) ကိစ္စတို့ကိုပင်၊ ကရဏေန-ပြုခြင်းအားဖြင့်၊ ပူဇေတွာ-၍၊ အနတိက္ကမနိယောတိ-ကား၊ န အတိက္ကမိတဗ္ဗော-မလွန်ကျူးအပ်၊ မလွန်ကျူးထိုက်။

အဘိက္ခုကေ အာဝါသေတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဘိက္ခုနုပဿယတော-ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းမှ၊ အဗ္ဗယောဇနဗ္ဗန္တရေ-ယူဇနာဝက်အတွင်း၌၊ သြဝါဒဒါယကာ-သြဝါဒကို ပေးတတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သစေ န ဝသန္တိ-အကယ်၍ မနေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အယံ-ဤကျောင်းသည်၊ အဘိက္ခုကော-အဘိက္ခုကဖြစ်သော၊ အာဝါသောနာမ-အာဝါသမည်၏၊ ဧတ္ထ-ဤအဘိက္ခုကအာဝါသ၌၊ ဝသံ-မိုးလပတ်လုံး၊ န ဝသိတဗ္ဗံ-မနေရာ၊ ဟိ-သာကေကား၊ အဘိက္ခုကောနာမ ၊ပေ၊ ဂန္တန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဌ်ကို၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ၊ ((ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်း၌)) သြဝါဒါယဝါ-သြဝါဒအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ သံဝါသာယဝါ-ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ စသော သံဝါသအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဂန္တံ-ငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ န ဟောတိ၊ (သော-ထိုကျောင်းသည်၊) အဘိက္ခုကောနာမ-မည်သော၊ အာဝါသော-တည်း။ ။ စ-ဆက်၊ တတော-ထိုယူဇနာဝက် ခရီးထက်၊ ပရံ-အလွန်၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ-ဆွမ်းစားရာ ကာလ၏ နောက်အဖို့၌၊ ဂန္တာ-သွား၍၊ ဓမ္မံ-ကို၊ သုတွာ-၍၊ အာဂန္တု-ပြန်လာခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုအဘိက္ခုကအာဝါသ၌၊ ဝသံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသိတံ-ငှာ၊ အနိစ္ဆမာနာ-အလိုမရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊ ဉာတကာဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာကာဝါ-အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကိံ-သနည်း၊) အယျေ-အရှင်မတို့၊ ဝသထ-နေပါကုန်၊ မယံ-တို့သည်၊ ဘိက္ခု-သြဝါဒပေးမည့် ရဟန်းတို့ကို၊ မာနေသာမ-ပင့်ဆောင်ပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ-သော်၊ ဝသိတံ-ငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ ဝုတ္တပ္ပမာဏေ-ဆိုအပ်ပြီးသော ယူဇနာဝက် ပမာဏရှိသော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ ဝသံ-ဝါသို့၊ ဥပဂန္တုကာမာ-ကပ်ရောက်လိုကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာဂန္တု-၍၊ သာခါမဏ္ဍပေပိ-သစ်ခက်မိုးအပ်သော မဏ္ဍပ်၌သော်မှလည်း၊ ဧကရတ္တံ-တစ်ည၌မျှ၊ ဝုတ္တာ-နေပြီးကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ နိမန္တိတာ - ဒါယကာတို့က ဆွမ်းစားပင့်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဂန္တုကာမာ-ပြန်သွားလိုကုန်သည်၊ သစေ န ဟောန္တိ-အံ့၊ [ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ ပြန်သွားလိုစိတ် မရှိဘဲ နေလိုကုန်အံ့။] (ဧဝံသတိ၊) ဧတ္တာဝတာပိ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော

တစ်ညည့်လောက် နေပြီးခြင်းဖြင့်လည်း၊ သဘိက္ခုကော-သော၊ အာဝါသော ဟော
 တိ၊ ဧတ္ထ-ဤသဘိက္ခုက အာဝါသဉ္စ၊ ဝဿံ-သို့၊ ဥပဂန္တံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ စ-ဆက်၊
 ဥပဂစ္ဆန္တိဟိ-ဝါကပ်ကုန်သော သဘိက္ခုနီတို့သည်၊ ပက္ခဿ-လဆန်းပက္ခ၊ ဗုဒ္ဓုတံ
 ပက္ခန္တိ၊ တေရသိယံယေဝ-၁၃ ရက်မြောက် နေ၌ပင်၊ သိက္ခု-တို့ကို၊ ယာစိတဗ္ဗာ-
 တောင်းပန်ထိုက်ကုန်၏၊ (ကိ) အယျာ-အရှင်ဘုရားတို့၊ မယံ-တို့သည်၊ တုမ္မာကံ-
 တို့၏၊ သြဝါဒေန-ဖြင့်၊ ဝသိဿာမ-နေပါကုန်အံ့၊ ဣတိ ယာစိတဗ္ဗာ။

ပန-ဆက်၊ ယတော-အကြင်သိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းမှ၊ ဥဇနာ-ဖြောင့်သော၊
 မဂ္ဂေန-လမ်းဖြင့်၊ အဗုယောဇနေ-ယူဇနာဝက်အရပ်မှ၊ သိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဝသနဌာနံ-
 နေရာအရပ်သည်၊ (အတ္ထိ) ပန-ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း၊ တေန မဂ္ဂေန-ထိုဖြောင့်
 သော လမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တိနံ-သွားကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-သွားသော သိက္ခုနီတို့၏၊ ဇီဝိ
 တန္တရာယောဝါ-အသက်၏ အန္တရာယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယန္တရာ
 ယောဝါ-ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တရာယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏၊
 ဝါ-ဖြစ်စရာရှိ၏၊ အညေန-ဥဇမဂ္ဂမှ တစ်ပါးသော၊ မဂ္ဂေန-ကောက်သော လမ်း
 ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တိနံ-သော်၊ ဝါ-တို့၏၊ အတိရေကဗုယောဇနံ-ယူဇနာဝက်ထက် ပိုလွန်သော
 ခရီးသည်၊ ဟောတိ၊ အယံ-ဤကျောင်းသည်၊ အဘိက္ခုကာဝါသဌာနေယေဝ-
 အဘိက္ခုက အာဝါသ၏ အရာ၌သာ၊ တိဌတိ-တည်တော့၏၊ ပန-ဆက်၊ တတော-
 ထိုသိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းမှ၊ ဂါဝုတမတ္ထေ-တစ်ဂါဝုစ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်၌၊
 အညော-သော၊ သိက္ခုနုပဿယော-သည်၊ ခေမဌာနေ-ဘေးမရှိရာ အရပ်၌၊ သစေ
 ဟောတိ-အံ့၊ တာဟိ သိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ တာ သိက္ခုနီယော-ထိုအခြားကျောင်းနေ
 သိက္ခုနီတို့ကို၊ ယာစိတဗ္ဗာ-တောင်းပန်၍၊ ပန-တစ်ဖန်၊ ဂန္တာ-၍၊ သိက္ခု ယာစိတဗ္ဗာ၊
 (ကိ) အယျာ-အရှင်ဘုရားတို့၊ အမ္မာကံ-တို့၏၊ ဥဇမဂ္ဂေန-ဖြောင့်သော လမ်းဖြင့်၊
 အန္တရာယော၊ အတ္ထိ-ရှိနေပါ၏၊ အညေန-သော၊ မဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ အတိရေကဗု
 ယောဇနံ-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-
 ၌၊ အမ္မာကံ-တို့၏၊ ဥပဿယတော-မှီတင်းနေထိုင်ရာ ကျောင်းမှ၊ ဂါဝုတမတ္ထေ-
 တစ်ဂါဝုတ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်၌၊ အညော-သော၊ သိက္ခုနုပဿယော-
 သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ အယျာနံ-တို့၏၊ သန္တိကာ-မှ၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းသို့၊
 အာဂတသြဝါဒေန-လာသော သြဝါဒဖြင့်၊ ဝသိဿာမ-ကုန်အံ့၊ ဣတိ၊ ယာစိတဗ္ဗာ၊
 တေဟိ သိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ သမ္ပဋိစ္စိတဗ္ဗံ-လက်ခံရာ၏။

တတော-ထိုမှနောက်၌၊ တာဟိ သိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ တံ သိက္ခုနုပဿယံ-
 သို့၊ အာဂန္တာ-၍၊ ဥပေါသတော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ တာ သိက္ခုနီယော-တို့ကို၊
 ဒိသ္မာဝါ-တွေ့ပြီး၍လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဥပဿယမေဝ-သို့သာ၊ ဂန္တာ-ပြန်သွား၍၊
 ကာတုမ္မိ-ဥပုသ်ပြုခြင်းငှာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ ဥပဂန္တံ

ကာမာ-ကပ်လိုကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ စာတုဒ္ဒသေ-၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌၊
(၁၄ ရက်မြောက်နေ့ ရောက်မှ၊) ဝိဟာရံ-သို့၊ သစေ အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဘိက္ခုနီဟိ
စ-တို့သည်လည်း၊ အယျာ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ဣမ-ဤကျောင်း၌၊ ဝဿံ-မိုးလ
ပတ်လုံး၊ ဝသိဿထ-နေပါကုန်လတံ့လော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတာ-မေးအပ်ကုန်သည်၊
(သမာနာ-ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊) အာမ-အိမ်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-ပြောဆိုပြီး၍၊ ပုန-
တစ်ဖန်၊ တာဟိ-ထိုဘိက္ခုနီတို့သည်၊ အယျာ-အရှင်ဘုရားတို့၊ တေနဟိ-ထိုသို့
ဖြစ်လျှင်၊ (ဤကျောင်း၌ ဝါဆိုမည်ဖြစ်လျှင်၊) မယမ္ပိ-တို့သည်လည်း၊ တုမ္မာကံ-
တို့၏၊ ဩဝါဒံ-ကို၊ အနုဇီဝန္တိယော-မှီ၍ အသက်မွေးကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊)
ဝသိဿာမ-နေပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တာ-လျှောက်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊)
ဒုတိယဒိဝသေ-၌၊ ဂါမေ-၌၊ ဘိက္ခာစာရသမ္ပဒံ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်၏
ပြည့်စုံခြင်းကို၊ အပဿန္တာ-မမြင်ကြရကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဣမ-ဤအရပ်၌၊
ဝသိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-ကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သစေ ပတ္တမန္တိ-အကယ်၍
ဖဲသွားကုန်အံ့၊ တာ ဘိက္ခုနီယော-တို့သည်၊ ဥပေါသထဒိဝသေ-၌၊ ဝိဟာရံ-သို့၊
ဂန္တာ-၍၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အထ န ပဿန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ဖြစ်ရာ၌၊ ကိ-အဘယ်
သို့၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သနည်း၊ (တစ်နည်း) ကိ ကာတဗ္ဗံ-ဘယ့်နှယ် လုပ်ရမည်
နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊
ဝသန္တိ-ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ ဂန္တာ-သွား၍၊ ပစ္ဆိမိကာယ-ပစ္ဆိမဝါ၌၊ ဝဿံ-
သို့၊ ဥပဂန္တဗ္ဗံ-ကပ်ရာ၏၊ ပစ္ဆိမိကာယ-၌၊ ဝဿံ-သို့၊ ဥပဂန္တံ-ငှာ၊ အာဂမိဿန္တိ-
(ဘိက္ခုတို့) လာကုန်လတံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဘောဂံ-နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာဝါ-
ပြု၍သော်လည်း၊ အာဂတာနံ-ရောက်လာသော ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဩဝါ
ဒေန-ဖြင့်၊ ဝသိတဗ္ဗံ-၏။ [ပစ္ဆိမဝါကပ်၍ နေရာ၏။]

ပန-ဆက်၊ ပစ္ဆိမိကာယပိ-၌လည်း၊ ကေစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်း
တို့သည်၊ သစေ န အာဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ မလာကုန်အံ့၊ အန္တရာမဂ္ဂေစ-ခရီးအကြား
၌လည်း၊ ရာဇဘယံဝါ-မင်းဘေးသည်သော်လည်းကောင်း၊ စောရဘယံဝါ၊ ဒုဗ္ဗိက္ခံ
ဝါ-အစာ၏ မရှိခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားခြင်း
သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အဘိက္ခုကာဝါသေ-
ရဟန်းယောက်ျား မရှိသော ကျောင်း၌၊ ဝသန္တိယာ-နေသော ရဟန်းမ၏၊ အာပတ္တိ-
သည်၊ (ဟောတိ၊) ဝဿဇ္ဈေဒံ-ဝါဖြတ်ခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂစ္ဆန္တိယာပိ-သွားသော

ဝဿဇ္ဈေဒံ ၊ပေ၊ အာပတ္တိ။ ။ဤ၌ ပြအပ်သော ဘိက္ခုနီတို့သည် ပထမဝါတုန်းက
ဘိက္ခု မရှိ၍ ဝါ မဆိုခဲ့ရသေး၊ ယခု ဒုတိယဝါ၌လည်း ဘိက္ခု ၁ ပါးမျှ မလာသောကြောင့်
ဝါ မဆိုရာ ထို့ကြောင့် “ဝဿဇ္ဈေဒံ” အရ ဆိုပြီးဝါ၏ ပြတ်ခြင်းကို မယူရဘဲ ဝါ မဆိုခြင်းလျှင်
အရင်းခံရှိသော အာပတ် (ဝါ မဆိုဘဲ တခြား တစ်ရပ်သို့ သွားခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်

ရဟန်းမ၏လည်း၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ) သာ-ထိုဝဿန္တေဒ အာပတ်ကို၊ ရက္ခိတဗ္ဗာ-
စောင့်ရှောက်ထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ အာပဒါသု-ဘေးရန်တို့ကြောင့်၊ အဘိက္ခူကေ
အာဝါသေ-၌၊ ဝသန္တိယာ-နေသော ရဟန်းမ၏၊ အနာပတ္တိ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်
မူအပ်ပြီ။

အာဂန္တာ-လာပြီး၍၊ ဝသံ-ဝါသို့၊ ဥပဂတာ-ကပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊
ပုန-တစ်ဖန်၊ ကေနစိ ကာရဏေန-တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်၊ သစေ
ပက္ကမန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဝသိတဗ္ဗမေဝ-ဆက်၍ နေကောင်းသည်သာ၊ ဟိ-သာကေကား၊
အနာပတ္တိ ၊ပေ၊ အာဒိကမ္ပိကာယာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဠိကို၊ (ဘဂ
ဝတာ၊) ဝုတ္တံ၊ ဝဿူပဂတာ-ဝါသို့ ကပ်ပြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပက္ကန္တာဝါ-
အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဗ္ဗန္တဝါ-လူထွက်ကုန်သည်
သော်လည်းကောင်း၊ ကာလင်္ကတာဝါ-ပျံလွန်တော်မူကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊
ပက္ခသင်္ကန္တာ ဝါ - တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊
ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) (အဘိက္ခူကေ-သော၊ အာဝါသေ-၌၊ ဝသံ-သို့၊
ဥပဂစ္ဆန္တိယာ-ကပ်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊
(အဘိက္ခူကေ အာဝါသေ ဝသံ ဥပဂစ္ဆန္တိယာ) ဥမ္ပတ္တိကာယ-ရူးသည်ဖြစ်၍၊
(အဘိက္ခူကေ အာဝါသေ ဝသံ ဥပဂစ္ဆန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အာဒိကမ္ပိကာယ-
အစအမှု၌ ယှဉ်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ) ပုန-
ဆက်၊ ပဝါရေန္တိယာ-ပဝါရဏာ ပြုသော ရဟန်းမသည်၊ (ပဝါရေတဗ္ဗံ၌ စပ်၊)
ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ တတ္ထ-ရဟန်းတို့ရှိရာ
ထိုအရပ်သို့၊ ဂန္တာ-၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ပဝါရဏာ ပြုရာ၏။ [ဘိက္ခုတို့အထံ၌ ပဝါရဏာ
မပြုလျှင် အာပတ်သင့်သောကြောင့် ဘိက္ခုရှိရာသို့ သွား၍ ပဝါရဏာ ပြုရမည်-
ဟူလို။]

အန္တဒ္ဓမာသန္တိ-ကား၊ အဒ္ဓမာသေ အဒ္ဓမာသေ-လခွဲတိုင်း လခွဲတိုင်း၌၊ ဒွေ
ဓမ္မာ ပစ္စာသိသိတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-အကျင့်တရားတို့ကို၊ ကုစ္ဆိ
အပ်သော အာပတ်) ကို ယူရသည်။ [ဝဿန္တေဒ ၊ပေ၊ အာပတ္တိတိ ဝဿာနုပဂမနမူလံ အာပတ္တိ
ဝဒတိ။-ဋီကာ။]

သာ ရက္ခိတဗ္ဗာ။ ။ထိုဝါ မကပ်မှုကြောင့် အာပတ် မသင့်ဖို့ရန် လွတ်လပ်ခွင့်
အကြောင်း မရှိရကား ထိုအာပတ်ကို မသင့်အောင် စောင့်ရှောက်ပါ။ “ပစ္ဆိမဝါကပ်ဖြစ်အောင်
ကပ်ပါ” ဟူလို၊ “အဘိက္ခူကေ အာဝါသေ ဝသန္တိယာ” ကား၊ ဘေးရန် တစ်စုံတစ်ခုကြောင့်
အဘိက္ခူက အာဝါသ၌ နေကောင်းသည့်အတွက် မူလကပင် အာပတ် မသင့်၊ သို့သော် အာပတ်
သင့်၏ဟု ယုံမှားစရာရှိသောကြောင့် “ဝသန္တိယာ အာပတ္တိ”ဟု ဆိုထားသည်၊ ထိုအာပတ်
မသင့်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလို၍ “အာပဒါသု ဟိ” စသော ဝါကျကို တက်သည်။

တဗ္ဗာ-အလိုရှိထိုက်ကုန်၏။ ဥပေါသထပုစ္ဆကန္တိ-ကား၊ ဥပေါသထပုစ္ဆနံ-ဥပုသ်နေ့ကို မေးခြင်းလည်းကောင်း၊ [ပုစ္ဆနံ+ပုစ္ဆာ၊ ဥပေါသထဿ ပုစ္ဆာ ဥပေါသထပုစ္ဆာ၊ ဥပေါသထပုစ္ဆာဧဝ ဥပေါသထပုစ္ဆကံ၊ ကပစ္စည်း သွတ္တအနက်၌ သက်၊ အာကို အရဿ ပြု။] တတ္ထ-ထိုဥပေါသထပုစ္ဆကံဟူသော ပါဠိ၌၊ ပန္နရသိကေ-၁၅ ရက်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဥပေါသထေ-၌၊ ပက္ခဿ-၏။ စာတုဒ္ဓသိယံ-၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌ လည်းကောင်း၊ စာတုဒ္ဓသိကေ-၁၄ ရက်မြောက်ဖြစ်သော၊ (ဥပေါသထေ-၌) တေရသိယံ-၁၃ ရက်မြောက်နေ့၌လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ပက္ခဿ-၏။ တေရသိယံယေဝ-၌သာ၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အယံ ဥပေါသထော-သည်၊ စာတုဒ္ဓသိကော-စာတုဒ္ဓသိကဥပုသ် နေပါလော၊ ပန္နရသိကော-ပါလော၊ ဣတိ၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံတိ၊ ဝုတ္တံ။

ဥပေါသထဒိဝသေ-၌၊ ဩဝါဒတ္ထာယ-ဩဝါဒခံယူခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဥပသင်္ကမိ တဗ္ဗံ-ချဉ်းကပ်ရာ၏။ ပန-ဆက်၊ ပါဠိပဒဒိဝသတော-အထွက်တစ်ရက်နေ့မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဓမ္မဿဝဏတ္ထာယ-တရားနာခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏။ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အညဿ-(ဩဝါဒခံယူဖို့ရန် ချဉ်းကပ်ခြင်း၊ တရား နာဖို့ရန် သွားခြင်းမှ) အခြားသော၊ ကမ္မဿ-အလုပ်အား၊ ဝါ-၏။ ဩကာသံ- အခွင့်ကို၊ အဒတ္တာ-မပေးမူ၍၊ နိရန္တရံ-မပြတ်၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ သန္တိကေ-သို့၊ ဂမနမေဝ-သွားခြင်းကိုသာ၊ ပညပေသိ-ပညတ်တော်မူပြီ၊ ကသွာ- ကြောင့်နည်း၊ မာတုဂါမဿ-၏။ မန္တပညတ္တာ-နွဲ့သော ပညာရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသွာ-ကြောင့်၊ မာတုဂါမော-သည်၊ မန္တပညော-နွဲ့သော ပညာရှိ၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊ ဓမ္မဿဝဏံ-တရား နာခြင်းသည်၊ ဗဟုပကာရံ-များသော လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်၏။ စ- ဆက်၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့တရားနာနေရသော်၊ ယံ-အကြင်တရားကို၊ မယံ-တို့သည်၊ ဇာနာမ-သိကုန်၏။ တမေဝ-ထိုငါတို့ သိအပ်သော တရားကိုသာ၊ အယျာ-တို့သည်၊ ဇာနန္တိ-ကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ မာနံ-ကို၊ အကတ္တာ-၍၊ ဘိက္ခုသံယံ-သို့၊ ပယံ ရူပါသမာနာ-ချဉ်းကပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ပဗ္ဗန္တံ-ရှင်အဖြစ်၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ သာတ္ထိကံ-အကျိုးရှိသည်ကို၊ ကရိဿန္တိ-ပြုနိုင်ကုန်လတံ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ (ဩဝါဒခံယူဖို့ရာ ချဉ်းကပ်မှု၊ တရားနာဖို့ရာ ရဟန်းတို့အထံသို့ သွားစေမှုကို) အကာသိ-ပြီ၊ ဘိက္ခုနီယောပိ-တို့သည်လည်း၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ-အကြင် အကြင်ဆုံးမတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း၊ ပဋိပဇ္ဇိဿာမ-ကျင့်ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သဗ္ဗာယေဝ-အလုံးစုံသော ဘိက္ခုနီတို့သည်ပင်၊ နိရန္တရံ-မပြတ်၊ ဝိဟာရံ- သို့၊ ဥပသင်္ကမိသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ ဟိ-သာဓကကား၊ တေနံ-ပေ၊ ဂန္တန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ(သုတ္တံ)-ကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ [တေန ခေါပန သမယေန-၌၊ သဗ္ဗော-သော၊

ဘိက္ခုနီသံယော-သည်၊ သြဝါဒ-သြဝါဒခံယူရာ အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ ၊ပေ၊ ဣမာ-ဤ ရဟန်းမတို့သည်၊ ဣမေသံ-ဤရဟန်းတို့၏၊ ဇာယာယော-အမြဲ မယားတို့တည်း၊ ဣမာ - တို့သည်၊ ဣမေသံ - တို့၏၊ ဇာရိယော - သားယောက်မယားတို့တည်း၊ (အမြှောင်မယား၊ မယားငယ်၊) ဣဒါနိ-၌ ဣမေ-ဤရဟန်းတို့သည်၊ ဣမာဟိ- ဤရဟန်းမတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ အဘိရမိဿန္တိ - မွေ့လျော်ကုန်လတ်၊ ဣတိ၊ ဥဇ္ဈာယန္တိ ၊ပေ။

ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ တထေဝ-ထို့အတူပင်၊ ဥဇ္ဈာယိသု-ကုန်ပြီ၊ ပုန-ဖန်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဒုတ္တိဿော-၂ ယောက် ၃ ယောက်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့သည်၊ သြဝါဒံ ဂန္တံ အနုဇာနာမိ၊ ဣတိ အာဟ-ပြီ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီသံယေန-သည်၊ ဒုတ္တိဿော-၂ ပါး ၃ ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီယော- တို့ကို၊ ယာစိတ္တာ-တောင်းပန်၍၊ ပေသေတဗ္ဗာ-စေလွှတ်ထိုက်ကုန်၏၊ (ကိ- အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်ထိုက်ကုန်သနည်း၊) အယျ-ရှင်မတို့၊ ဧထ-သွားကြပါ ကုန်၊ ဘိက္ခုသံယံ-ကို၊ သြဝါဒပသင်္ကမနံ-သြဝါဒခံယူဖို့ရာ ချဉ်းကပ်ခွင့်ကို၊ ယာစထ- တောင်းချေကြပါကုန်၊ (ကိ-အဘယ်သို့ တောင်းရမည်နည်း၊) “ဘိက္ခုနီသံယော အယျ ၊ပေ၊ သြဝါဒပသင်္ကမနံ” န္တိ-ဟူ၍၊ (ယာစထ-တောင်းကြပါကုန်၊) [ဘိက္ခုနီတို့၏ သြဝါဒခံယူဖို့ရန် ချဉ်းကပ်ခွင့်တောင်းသော စကားကို လက်ခံမည့်ရဟန်းမှာ တစ်ပါး တည်းဖြစ်သောကြောင့် “အယျ” ရှိရမည်။] တာဟိ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ အာရာမံ- သို့၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ သြဝါဒပဋိဂ္ဂဟကံ-ကဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနီတို့၏ သြဝါဒခံယူဖို့ရန် ခွင့်တောင်းမှုကို လက်ခံသော၊) ဧကံ-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-၍၊ ဝန္တိတ္တာ-၍၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ ဧကာယ-သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝစနီယော-လျှောက်ထိုက်သည်၊ အဿ-ဖြစ်၏၊ (ကိ- အဘယ်သို့ လျှောက်ထိုက်သနည်း၊) အယျ-အရှင်ဘုရား၊ ဘိက္ခုနီသံယော-သည်၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-၏၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ဝန္တတိ-ရှိခိုးလိုက်ပါ၏၊ သြဝါဒပသင်္ကမနံ-ကို၊ လဘတု ကိရ-ရလိုပါသတဲ့၊ ဣတိ (ဝစနီယော၊ အဿ။)

တေန ဘိက္ခုနာ-ထိုသြဝါဒပဋိဂ္ဂဟကရဟန်းသည်၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကော- ပါတိမောက်ရွတ်ပြမည့်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-၍၊ ဧဝမဿ ဝစနီယော၊ (ကိ၊) “ဘိက္ခုနီသံယော ၊ပေ၊ သြဝါဒပသင်္ကမနံ” န္တိ-ဟူ၍၊ (ဝစနီယော အဿ၊) ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကေန-ပါတိမောက်ရွတ်ပြမည့် ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တဗ္ဗော- ပြောဆို မေးမြန်းထိုက်၏၊ (ကိ-နည်း၊) ဘိက္ခုနောဝါဒကော-ကဟူ၍၊ သမ္ပတော- သမုတ်အပ်ပြီးသော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ ပါသလော၊ ဣတိ၊ (ဝတ္တဗ္ဗော၊) [သံဃာကို မေးရမည်၊] ဘိက္ခုနောဝါဒကော- ဟူ၍၊ သမ္ပတော-သမုတ်အပ်သော၊ ကောစိ-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သစေ ဟောတိ- အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကေန-သည်၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆို

ထိုက်၏။ (ကိ-နည်း၊) ဣတ္ထန္နာမော-ဤအမည်ရှိသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဘိက္ခုနော
ဝါဒကော-ကဟူ၍၊ သမ္မတော-သမုတ်အပ်ပါပြီ၊ တံ-ထိုရဟန်းသို့၊ ဘိက္ခုနိသံယော-
သည်၊ ဥပသင်္ကမတု-ချဉ်းကပ်ပါလော၊ ဣတိ၊ ဝတ္ထဗ္ဗော။

ဘိက္ခုနောဝါဒကော-ဟူ၍၊ သမ္မတော-သော၊ ကောစိ-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊
သစေ န ဟောတိ-မရှိအံ့၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကေန-သည်၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ (ကိ၊)
ကော အာယသ္မာ-အဘယ်အရှင်သည်၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊ သြဝဒိတုံ-ဆုံးမ
ခြင်းငှာ၊ ဥဿဟတိ-စွမ်းနိုင်ပါသနည်း၊ ဣတိ၊ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊
သြဝဒိတုံ-ငှာ၊ ကောစိ-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သစေ ဥဿဟတိ-အံ့၊ သောစ-သည်
လည်း၊ အဋ္ဌဟိ-ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊
(ဧဝံသတိ၊) သမ္မန္တိတ္တာ-(ချက်ချင်း) သမုတ်ပြီး၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ (ကိ၊) ဣတ္ထန္နာ
မော-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကော-ဟူ၍၊ သမ္မတော-ပါပြီ၊ တံ-ထိုရဟန်း
သို့၊ ဘိက္ခုနိသံယော-သည်၊ ဥပသင်္ကမတု-ချဉ်းကပ်ပါလော၊ ဣတိ၊ ဝတ္ထဗ္ဗော။

ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊ သြဝဒိတုံ-ငှာ၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်
ယောက်သော ရဟန်းသည်၊ သစေ န ဥဿဟတိ-အံ့၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကေန၊
ဝတ္ထဗ္ဗော၊ (ကိ၊) ဘိက္ခုနောဝါဒကော-ဟူ၍၊ သမ္မတော-သော၊ ကောစိ-သော၊
ဘိက္ခု-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဘိက္ခုနိသံယော-သည်၊ ပါသာဒိကေန-ကြည်ညိုခြင်းကို
ဆောင်နိုင်သော ကိုယ်မှုနုတ်မှုစိတ်မှုဖြင့်၊ သမ္မာဒေတု-သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ၃
ပါးသော သိက္ခာကို ပြီးစီးစေပါလော၊ ဣတိ၊ (ဝတ္ထဗ္ဗော၊) ပါသာဒိကေနာတိ
ပသာဒဇနကေန နိဒ္ဒေါသေန ကာယကမ္မာဒိနာ၊ သမ္မာဒေတူတိ တိဝိဓသိက္ခံ သမ္မာ
ဒေတု၊ ကင်္ခါဘာသာဋီကာ နိဒါနုဒ္ဓေသအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။။ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧတ္တာ
ဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော “ပါသာဒိကေန ဘိက္ခုနိသံယော သမ္မာဒေတု”
ဟူသော စကားဖြင့်၊ သကလံ-သော၊ သိက္ခတ္ထယသင်္ဂဟံ-သိက္ခာ ၃ ပါးကို သိမ်းယူ
အပ်ရာဖြစ်သော၊ သာသနံ-သာသနာတော်သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာရောစိတံ-ပြောပြ
အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သာဓူတိ-ကောင်းပြီဟူ၍၊ သမ္ပဋ္ဌိ
စ္ဆိတ္တာ-လက်ခံပြီး၍၊ ပါဠိပဒေ-အထွက်တစ်ရက်နေ့၌၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့အား၊ အာရော
စေတဗ္ဗံ-ပြောပြရာ၏။

ဘိက္ခုနိသံယေနပိ-သည်လည်း၊ တာ ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊ ဥပုသ်နေ့ မတိုင်
မီက အမေးသွားသော ဘိက္ခုနိ၊ ဥပုသ်နေ့၌ ခွင့်တောင်းရန် သွားသော ဘိက္ခုနိ
တို့ကို “တာ ဘိက္ခုနိယော” ဟု ဆိုသည်။။ ပေသေတဗ္ဗာ-စေလွှတ်ထိုက်ကုန်၏၊
(ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်ထိုက်ကုန်သနည်း၊) အယျေ-ရှင်မတို့၊ ဂစ္ဆထ-
သွားကြပါကုန်၊ အယျ-အရှင်ဘုရား၊ ဘိက္ခုနိသံယော-သည်၊ သြဝါဒုပသင်္ကမနံ-
ကို၊ လဘတိ ကိ-ရပါသလော၊ ဣတိ ပုစ္ဆထ-မေးချေကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊
ပေသေတဗ္ဗာ-ထိုက်ကုန်၏။) တာဟိ-ထိုဘိက္ခုနိတို့သည်၊ အယျေ-အရှင်မ၊ သာဓု-

ကောင်းပါပြီ၊ ဣတိ၊ သမ္ပဋိစ္စိတွာ-၍၊ အာရာမံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ တံ ဘိက္ခု-ထိုသြဝါဒ
 ပဋိဂ္ဂဟကရဟန်းကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗ-လျှောက်ရာ၏၊
 (ကိ၊) အယျ-ရား၊ ဘိက္ခုနီသံယော-သည်၊ သြဝါဒပသင်္ကမနံ-ကို၊ လဘတိ ကိ-
 ရပါ၏လော၊ ဣတိ၊ (ဝတ္တဗ္ဗ) တေန-ထိုသြဝါဒပဋိဂ္ဂဟက ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တဗ္ဗ-
 ပြောဆိုရာ၏၊ ဟေ၊ တာဟိ-ထိုဘိက္ခုနီတို့သည်၊ အယျ-ရား၊ သာဓု-ပြီ၊ ဣတိ၊
 သမ္ပဋိစ္စိတဗ္ဗံ၊ စ-ဆက်၊ ဧတံ-ဤတာဟိဟူသော စကားကို၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်း
 တည်း၊ အာဂတာနံ-လာကုန်သော ဘိက္ခုနီတို့၏၊ ဝသေန၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊
 တာသု-တို့တွင်၊ ဧကာယ-သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-သည်၊ ဝတ္တဗ္ဗ-လျှောက်လည်း
 လျှောက်ရာ၏၊ သမ္ပဋိစ္စိတဗ္ဗ-လက်ခံလည်း လက်ခံရာ၏၊ ဣတရာ-အခြားသော
 ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ တဿာ-ထိုလျှောက်ထား၍ လက်ခံသော ဘိက္ခုနီ၏၊ သဟာယိ
 ကာ-အဖော်မတို့တည်း။

ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုနီသံယောဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသံယောဝါ-
 သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ န ပူရတိ-အကယ်၍ မပြည့်အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-
 ဤသို့တစ်ဖက်ဖက်က သံဃာ မပြည့်သော်လည်းကောင်း၊) ဥဘယတောပိ-၂ ဖက်
 လုံး၌လည်း၊ ဂဏမတ္တမေဝဝါ-ဂိုဏ်းမျှသည်သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလ
 မတ္တဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်မျှသည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-
 ဤသို့ဂိုဏ်းမျှ၊ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်မျှ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊) ဧကာ-သော၊ ဘိက္ခုနီ-
 သည်၊ ဗဟူနိ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနုပဿယေဟိ-ယတို့မျှ၊ သြဝါဒတ္ထာယ-ငှာ၊ ပေသိ
 တာ-စေလွှတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့စေလွှတ်အပ်သော်
 လည်းကောင်း၊) တတြ-ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌၊ (ဂိုဏ်းမျှ၊ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်မျှ ဖြစ်ရာ၊
 ဘိက္ခုနီတစ်ပါးကို ဘိက္ခုနုပဿယအများက စေလွှတ်ရာ၌) အယံ-ဤဆိုအပ်လတံ
 ကား၊ ဝစနက္ကမော-စကားအစဉ်တည်း။

☞ ဘိက္ခုနီယော အယျ ဘိက္ခုသံဃဿ ဟေ၊ သြဝါဒပသင်္ကမနန္တိ၊ (ဤကား
 သံဃာ မပြည့်သော ဘိက္ခုနီတို့က သံဃာပြည့်သော ဘိက္ခုတို့ထံ သြဝါဒခံယူဖို့ရန်
 ခွင့်တောင်းပုံတည်း၊) အဟံ အယျ ဘိက္ခုသံဃဿ ဟေ၊ လဘာမဟံ အယျ သြဝါဒပ
 သင်္ကမနန္တိ၊ (ဤကား ဘိက္ခုနီတစ်ပါးက သံဃာပြည့်သော ဘိက္ခုတို့ထံ သြဝါဒ
 ခံယူဖို့ရန် ခွင့်တောင်းပုံတည်း၊) ဘိက္ခုနီသံယော အယျ အယျာနံ ဟေ၊ သြဝါဒပ
 သင်္ကမနန္တိ၊ (ဤကား ဘိက္ခုနီသံဃာက သံဃာ မပြည့်သော ဘိက္ခုတို့ထံ သြဝါဒ
 ခံယူဖို့ရန် ခွင့်တောင်းပုံတည်း၊) ဘိက္ခုနီယော အယျ အယျာနံ ဟေ၊ သြဝါဒပ
 သင်္ကမနန္တိ၊ (ဤကား သံဃာ မပြည့်သော ဘိက္ခုနီတို့က သံဃာ မပြည့်သော
 ဘိက္ခုတို့ထံ သြဝါဒခံယူဖို့ရန် ခွင့်တောင်းပုံတည်း၊) အဟံ အယျ အယျာနံ ဟေ၊
 သြဝါဒပသင်္ကမနန္တိ၊ (ဤကား ဘိက္ခုနီတစ်ပါးက သံဃာ မပြည့်သော ဘိက္ခုတို့ထံ
 ခွင့်တောင်းပုံတည်း။)

ဘိက္ခုနီသံဃော အယျ အယျဿ၊ ပေ၊ ဩဝါဒုပသင်္ကမနန္တိ၊ (ဤကား ဘိက္ခုနီ သံဃာက ရဟန်းတစ်ပါးထံ ခွင့်တောင်းပုံတည်း။) ဘိက္ခုနီယော အယျ အယျဿ၊ ပေ၊ ဩဝါဒုပသင်္ကမနန္တိ၊ (ဤကား သံဃာ မပြည့်သော ဘိက္ခုနီတို့က ရဟန်း တစ်ပါးထံ ခွင့်တောင်းပုံတည်း။) အဟံ အယျ အယျဿ၊ ပေ၊ ဩဝါဒုပသင်္ကမနန္တိ၊ (ဤကား ဘိက္ခုနီတစ်ပါးက ရဟန်းတစ်ပါးထံ ခွင့်တောင်းပုံတည်း။) ဘိက္ခုနီသံဃော စ အယျ ဘိက္ခုနီယောစ ဘိက္ခုနီစ၊ ပေ၊ ဩဝါဒုပသင်္ကမနန္တိ၊ (ဤကား ဘိက္ခုနီ ပဿယများစွာမှ စုပေါင်း၍ ဘိက္ခုနီတစ်ယောက်ကို စေလွှတ်ရာ၌ လျှောက်ထား ပုံတည်း။)

တေနာပိ ဘိက္ခုနာ-ထိဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟကရဟန်းသည်လည်း၊ ဥပေါသထ ကာလေ-ဥပုသ်ပြုရာ အခါ၌၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ (ကိံ) ဘိက္ခုနီယော ဘန္တေ၊ ပေ၊ ဩဝါဒုပသင်္ကမနန္တိ၊ (ဤမှနောက်၌ လျှောက်ထားပုံကို ဘိက္ခုနီတို့က လျှောက်ထားပုံကဲ့သို့ သိပါလေတော့၊) ပါတိမောက္ခဒွေသကေနာပိ-သည်လည်း၊ သမ္မတော-ဘိက္ခုနောဝါဒကဟု သမုတ်အပ်ပြီးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သစေ အတ္ထိ-အံ၊ ပုရိမနယေနေဝ-သာလျှင်၊ တံ-ထိုသမ္မတိရသော ရဟန်းသို့၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့သည်၊ ဥပသင်္ကမန္တ-ချဉ်းကပ်ပါကုန်၊ (နောက်ကြိယာနှင့် တွဲပါ။) တံ-သို့၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဥပသင်္ကမတု-လော၊ တံ-သို့၊ ဘိက္ခုနီသံဃောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီယောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥပသင်္ကမ တု-လော၊ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ (သမ္မတော ဘိက္ခု၊) သစေ နတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ပါသာဒိကေန၊ ပေ၊ သမ္မာဒေတူတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟကေန-သည်၊ ပါဠိပဒေ-၌၊ ပစ္စာဟရိတွာ-တစ်ဖန်ဆောင်၍၊ တထေဝ-ထိုမှာလိုက်သည့် အတိုင်းပင်၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောရာ၏၊ (ဘိက္ခုနီတို့အား ပြောရမည်-ဟူလို။)

ပန-ဆက်၊ ဩဝါဒံ-ကို၊ ဗာလဂိလာနဂမိကေ-ဝိနည်း၌ မကျွမ်းကျင်သော ရဟန်း၊ ဂိလာနရဟန်း၊ ခရီးသွားမည့် ရဟန်းတို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အညော-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ အာရညကော-တော၌ နေသော ရဟန်းသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) အပ္ပဋိဂ္ဂ ဟေတု-မခံယူဘဲ နေခြင်းငှာ၊ ဝါ-မခံယူဘဲ နေခွင့်ကို၊ န လဘတိ-မရ၊ ဟိ-သာဓက ကား၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဂဟေတုန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဠိတော်ကို၊ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ၊ (ဘိက္ခုနီခန္ဓက၊) တတ္ထံ-ထိုဗာလ၊ ဂိလာန၊ ဂမိကရဟန်းတို့တွင်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ စာတုဒ္ဓသိကပန္နရသိကေသု-စာတုဒ္ဓသိက၊ ပန္နရသိက ဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပေါသထေသုဝါ-ဥပုသ်နေ့တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ပါဠိပဒေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တကာမော-ခရီးသွားခြင်းငှာ လိုလားသည်၊ (ဟောတိ၊) သော-သည်၊ ဂမိကော-မည်၏၊ ဒုတိယပက္ခဒိဝသေ-လဆန်းပက္ခ၊ လဆုတ်ပက္ခ၏

ဒုတိယနေ့၌၊ ဂစ္ဆန္တောပိ-ခရီးသွားလိုသော ရဟန်းသည်လည်း၊ အဂ္ဂဟေတု-သြဝါဒကို မခံယူဘဲ နေခြင်းငှာ၊ ဝါ-နေခွင့်ကို၊ န လဘတိ-မရ၊ “န ဘိက္ခုဝေ ၊ပေ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ” တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မူအပ်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိယေဝ-ရောက်သည်သာ။ [ဘိက္ခုဝေ-တို့၊ သြဝါဒေါ-ကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗော-မယူထိုက်သည် ကား၊ န-မဟုတ်၊ ယော န ဂဏှေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။]

စ-ဆက်၊ သြဝါဒ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ (ဘိက္ခုနီတို့၏ သြဝါဒ ခံယူဖို့ရန် ခွင့်တောင်းမှုကို ခံယူပြီး၍၊) ဥပေါသထဂ္ဂေ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌၊ အနာရော စေတုဝါ-မလျှောက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပါဠိပဒေ-၌၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏ (အထံသို့) အပစ္စာဟရိတုဝါ-ပြန်မဆောင်ဘဲ နေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ ဝုတ္တံ ဟေတံ၊ (ကိံ) န ဘိက္ခုဝေ ၊ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ၊ (ဣတိ ဝုတ္တံ၊) အပရမ္မိ ဝုတ္တံ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ၊) န ဘိက္ခုဝေ ၊ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုသြဝါဒပဋိဂ္ဂဟကရဟန်းတို့တွင်၊ အာရညကေန-တော၌ နေလေ့ရှိသော ရဟန်းသည်၊ ပစ္စာဟရဏတ္ထံ-သြဝါဒကို ပြန်ဆောင်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ သင်္ကေတော-ချိန်ခါ နေရပ် သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ (အချိန်အချက်ကို) ကာတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ဝုတ္တံ ဟေတံ၊ ဘိက္ခုဝေ-တို့၊ အာရညကေန-သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သြဝါဒ-ကို၊ ဂဟေတု-ငှာလည်းကောင်း၊ အတြု-ဤအရပ်သို့၊ ပဋိဟရိဿာမိ-တစ်ဖန် ဆောင်ခဲ့အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သင်္ကေတံ-ကို၊ ကာတုစ-ငှာလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အာရညကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ ဝသနဂါမေ-နေရာ ရွာ၌၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ သစေ လဘတိ-အကယ်၍ ရအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တထ္ထေဝ-ထိုရွာ၌သာ၊ (ဘိက္ခာယ-ဆွမ်း အလို့ငှာ) စရိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊ ဒိသ္မာ-တွေ့၍၊ အာရော စေတွာ-သြဝါဒကို ပြောပြပြီး၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-ပြန်သွားရာ၏။

တတ္ထ-ထိုရဟန်းမတို့ နေရာ ရွာ၌၊ ဘိက္ခာ-သည်၊ သုလဘာ-လွယ်ကူစွာ ရ အပ်သည်၊ (ရလွယ်သည်) နော စေ ဟောတိ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သာမန္တဂါမေ-အနီးရွာ၌၊ (ဘိက္ခာယ-ငှာ) စရိတွာ-၍၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ ဂါမံ-သို့၊ အာဂမ္မ-လာ၍၊ တထေဝ-ထိုရွေးအတူသာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဒူရံ-ဝေးသော အရပ်သို့၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာသည်၊ ဝါ-သွားရသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သင်္ကေတော-ချိန်ခါနေရပ် သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ (ကိံ-နည်း) အဟံ-သည်၊ တုမ္မာကံ-တို့၏၊ ဂါမဒ္ဓါရေ-၌၊ အမုကံနာမ-ထိုမည်သော၊ သတံ-သဘင်သို့၊ (ဈေးရုံသို့) ဥပသင်္ကမိဿာမိ-ချဉ်းကပ်လာအံ့၊ တတ္ထ-ထိုရွာ ထိုသဘင်သို့၊ အာဂစ္ဆေယျာထ-လာခဲ့ကြကုန်၊ (ဣတိ) ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍပံ ဥပသင်္ကမိဿာမိ၊ တတ္ထ အာဂစ္ဆေယျာထ၊ (ဣတိ) ဝါ-ရုက္ခမူလံ ဥပသင်္ကမိဿာမိ၊ တတ္ထ

☞ အာဂစ္ဆေယျာထ၊ (ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သင်္ကေတော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-

၏။ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ တတ္ထ-ထိုချိန်းထားအပ်သော အရပ်သို့၊ ဂန္ထဗွံ-သွားရာ၏။ အဂန္တု-မသွားဘဲ နေခြင်းကို၊ ဝါ-နေခွင့်ကို၊ န လဗ္ဘတိ-မပျံ့အပ်၊ ဝုတ္တံ ဟေတံ၊ န ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ ဒုတ္တဋ္ဌဿာတိ။

ဥဘတော သံယေ ၊ပေ၊ ပဝါရေတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ (ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ စပ်ပါ) ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ စာတုဒ္ဓသေ-၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌၊ အတ္တနာ-မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရဏာ ပြုပြီး၍၊ ဥပေါသထေ-ဥပုသ်နေ့ဝယ်၊ ဘိက္ခု သံယေ-၌၊ (ဘိက္ခုသံဃာ၏ အထံ၌) ပဝါရေတဗ္ဗ-ပဝါရဏာ ပြုရာ၏။ ဝုတ္တံ ဟေတံ၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အဇ္ဇတနာယ-ယနေ့၌၊ ဝါ-ယနေ့လိုက၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရဏာ ပြုပြီး ၍၊ အပရဇ္ဈ-နက်ဖြန်နေ့၌၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ ပဝါရေတု-ဖိတ်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဥဘတောသံဃာဝယ် ပဝါရဏာ ပြုရာ၌၊ ဘိက္ခုနီခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝုတ္တံ ဟေတံ၊ တေန ခေါပန သမယေန-၌၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော၊ ဘိက္ခုနီသံဃော-ဘိက္ခုနီသံဃာသည်၊ ပဝါရေန္တော-ပဝါရဏာ ပြုလတ်သော်၊ ကောလာဟလံ-ဆူညံသံကို၊ အကာသိ-ပြီ ၊ပေ၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဗျတ္တံ-သော၊ ပဋိဗလံ-သော၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ ဘိက္ခုနီသံဃဿ-၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ ပဝါရေတု-ဖိတ်ခြင်းငှာ၊ (ဖိတ်ဖို့ရန်၊) သမ္ပန္နိတု-သမုတ်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ။ (ကြွင်းပါဠိများ၏ အနက်လွယ်ပြီ။)

☞ သမ္ပတာယ-သမုတ်အပ်ပြီးသော၊ တာယ ဘိက္ခုနီယာ-သည်၊ ဘိက္ခုနီသံဃံ-ကို၊ အာဒါယ-ခေါ်ယူ၍၊ ဘိက္ခုသံဃံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ဧကံသံ-တစ်ခုသော လက်ဝဲအဖို့၌၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ-အပေါ်ခြုံဧကသီကို၊ ကရိတွာ-တင်ထား၍၊ (လက်က တော့တင်၍) အဉ္စလိ-ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-ချီမြှောက်၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝစနိယော-လျှောက် ထိုက်သည်၊ အဿ-ဖြစ်၏။ (ကိ-နည်း၊) အယျာ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ဘိက္ခုနီသံဃော-သည်၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ ဒိဋ္ဌေနဝါ-မြင်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုတေနဝါ-ကြားခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိသင်္ကာယ ဝါ - ယုံမှားခြင်းအားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ပဝါရေတိ-(ပြောဆိုဖို့ရန်) ဖိတ်မန်ပါ၏။ အယျာ-တို့၊ ဘိက္ခုသံဃော-သည်၊ ဘိက္ခုနီသံဃံ-ကို၊ အနုကမ္ပံ-သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်ခြင်းကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့် ယူ၍၊ ဝဒတု-ပြောတော်မူပါ၊ ပဿန္တော-(အပြစ်ကို) မြင်လတ် သော်၊ ပဋိကရိဿတိ-ကုစားပါလိမ့်မည်၊ ဒုတိယမ္ပိ-လည်း၊ အယျာ-တို့ ၊ပေ၊ တတိယမ္ပိ အယျာ ၊ပေ၊ ပဋိကရိဿတိ၊ ဣတိ ဧဝမဿ ဝစနိယော။

ဘိက္ခုနီသံဃော-သည်၊ သစေ န ပူရတိ-အကယ်၍ မပြည့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) “ဘိက္ခုနီယော အယျာ ၊ပေ၊ ပဿန္တိယော ပဋိကရိဿန္တိ”တိ စ-န္တိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (ဂိုဏ်းဖြစ်သော ဘိက္ခုနီတို့က ဖိတ်ပုံ၊) “အဟံ အယျာ ၊ပေ၊

ပဿန္တိ ပဋိကရိဿာမီ”တိစ-မိဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော မိမိ တစ်ယောက်ထည်းက ဖိတ်ပုံ၊) ဧဝံ-သို့၊ တိက္ခတ္ထံ- ၃ ကြိမ်၊ ဝတ္ထုဗွံ-လျှောက်ရာ၏။

ဘိက္ခုသံယော-သည်၊ သစေ န ပူရတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) “ဘိက္ခုနီသံယော အယျာ၊ ပေ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိဿာမီ”တိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဘိက္ခုနီသံယောက ဂိုဏ်းဖြစ်သော ဘိက္ခုတို့ကို ဖိတ်ပုံ၊) ဘိက္ခုနီသံယော အယျာ၊ ပေ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိဿာမီတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဘိက္ခုနီသံယောက တစ်ပါးတည်းသော ဘိက္ခုကို ဖိတ်ပုံ၊) ဧဝံ တိက္ခတ္ထံ၊ ဝတ္ထုဗွံ။

ဥဘိန္နံ-၂ ဘက်သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့၏၊ အပရိပူရိယာ-သံယော မပြည့်ရာ၌၊ “ဘိက္ခုနီယော၊ ပေ၊ ပဋိကရိဿာမီ”တိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ တိက္ခတ္ထံ၊ ဝတ္ထုဗွံ၊ မာနတ္ထစရဏဉ္စ-မာနတ်ကျင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါပရိယေသနာစ-ဥပသမ္ပဒါကို ရှာခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယထာ ဌာနေယေဝ-အကြင်အကြင်တည်ရာပါရှိရပ်၌သာ၊ အာဝိ-ထင်စွာ၊ ဘဝိဿတိ-တုံ။

န ဘိက္ခုနီယာ ကေနစိ ပရိယာယေနာတိ-ဟူသည်ကား၊ ဒသဟိ-ကုန်သော၊ အက္ခောသဝတ္ထုဟိဝါ-တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အညေန-အက္ခောသဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသော၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပရိယာယေနဝါ-ပရိယာယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခု-ကို၊ နေဝ အက္ခောသိတဗ္ဗော-မဆဲရေးထိုက်၊ န ပရိဘာသိတဗ္ဗော-ဘေးကို ပြ၍ မခြိမ်းချောက်ထိုက်၊ ဘယေန-ဖြင့်၊ န တဇ္ဇေတဗ္ဗော-မခြိမ်းချောက်ထိုက်၊ (န ပရိဘာသိတဗ္ဗောကို “န ဘယေန တဇ္ဇေတဗ္ဗော” ဟု ထပ် ဖွင့်သည်၊) သြဝဋ္ဌောတိ-ဟူသည်ကား၊ ပိဟိတော-ပိတ်အပ်ပြီ၊ ဝါရိတော-တားမြစ်အပ်ပြီ၊ ပဋိက္ခိတ္တော-ပယ်မြစ်အပ်ပြီ၊ [သြဝဋ္ဌော၌ အဝရှေးရှိသော ဝရဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ တကို ဋ္ဌုပြု၊ ပိဟိတော၌ အပိပုဗ္ဗ၊ ဓာဓာတ်။] ဝစနံယေဝ-စကားသည်ပင်၊ ဝစနပထော-မည်၏၊ အနောဝဋ္ဌောတိ-ကား၊ အပိဟိတော-မပိတ်အပ်၊ အဝါရိတော-မတားမြစ်အပ်၊ အပဋိက္ခိတ္တော-မပယ်မြစ်အပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီယာ-သည်၊ အာမိပစ္စဋ္ဌာနေ-အကြီးအကဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဌာနဟူသော၊ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ-အကြီးအကဲ၏ အရာ၌၊ ဌာတွာ-တည်၍၊ [အမိပတိနော ဘာဝေါ

ဝစနပထော။ ။ဝစနံယေဝဖြင့် ပထနှင့် အရတူ ကမ္မဓာရည်းဟု ပြ၏။ “ဝစနံယေဝ + ပထော ဝစနပထော” ဟု ပြု၊ ဧဝံဖြင့် “ဝစနာနံ + ပထော” စသော တပျူရိသ်သမာသ်ကို ကန့်သည်၊ ဝစနဟူသည် သြဝါဒစကားတည်း၊ ပထဟူသည်လည်း သိလိုသူ၊ သိစေလိုသော သူတို့၏ လမ်းကြောင်းတည်း၊ (တစ်နည်း) ဒိဋ္ဌာနဂတိ လိုက်သူတို့၏ လမ်းကြောင်းတည်း၊ ယောဇနာ၌ကား “ပထောတိ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ ဌာနဿ ကာရဏတ္တာ ပထော-အကြီးအကဲအရာ၌ တည်ခြင်း၏ အကြောင်း” ဟု ဖွင့်လေသည်၊ သြဝါဒသည် အကြီးအကဲအရာ၌ တည်ခြင်း၏ အကြောင်း မဟုတ်။

အာဓိပစ္စ၊ အာဓိပစ္စဇေဝ + ဌာနံ အာဓိပစ္စဌာနံ။] ဧဝံ-ဤသို့၊ (သည်ပုံသည်နည်း၊) အဘိက္ကမ-ရှေးသို့ သွားလော၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိက္ကမ-ပြန်လော၊ ဧဝံ-သို့၊ နိဝါသေဟိ-သင်းပိုင်ကို ဝတ်လော၊ ဧဝံ-သို့၊ ပါရုပါဟိ-ဧကသီကို ရန်းလော၊ ဝါ-ရုံလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဧကနစိ ပရိယာယေန-တစ်စုံတစ်ခုသော ပရိယာယ်ဖြင့်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ နေဝ ဩဝဒိတဗ္ဗော-မဆုံးမထိုက်၊ န အနုသာသိတဗ္ဗော-မသွန်သင်ထိုက်။

ပန-အန္တယကား၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ (မြင်ရလျှင်၊) ပုဗ္ဗေ-ရှေးအခါ၌၊ မဟာထေရာ-တို့သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ န အဘိက္ကမန္တိ-ရှေးသို့ မသွားပါကုန်၊ န ပဋိက္ကမန္တိ-မပြန်ပါကုန်၊ န နိဝါသေန္တိ-သင်းပိုင်ကို မဝတ်ပါကုန်၊ န ပါရုပန္တိ-ဧကသီကို မရန်းပါကုန်၊ (မရုံပါကုန်၊) ဤဒိသံ-ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ ကာသာဝမ္ပိ-သင်္ကန်းကိုလည်း၊ န ဓာရေန္တိ-မဆောင်ပါကုန်၊ ဧဝံ-သို့၊ အက္ခိနိ-မျက်လုံးတို့ကို၊ န အဉ္ဇေန္တိ-မလိမ်းကျံပါကုန်၊ ဝါ-မျက်ရေ မကွင်းပါကုန်၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇမာနဒေါသံ-ထင်ရှားရှိသော အပြစ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ပြခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ “အယံ ဝုဗ္ဗသမဏီ-ဤရဟန်းအိုမကြီးသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ နိဝါသေတိ-ဝတ်ဘိ၏၊ ဧဝံ၊ ပါရုပတိ-၏၊ မာ ဧဝံ နိဝါသေဟိ၊ မာ ဧဝံ ပါရုပါဟိ၊ တိလကမ္ပပဏ္ဏကမ္ပာဒိနိ-နှမ်းကို ဆီပွတ်မှု၊ ဟင်းရွက်ခူးမှု အစရှိသည်တို့ကို၊ မာ ကရောဟိ-နှင့်၊ ဣတိ-သို့၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ (အလိုရှိတိုင်း၊) ဘိက္ခုနိ-ကို၊ ဩဝဒိတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ အနုသာသိတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

သမဂ္ဂမှယျာတိ ဘဏန္တန္တိ-ကား၊ အယျ-အရှင်ဘုရား၊ သမဂ္ဂါ-အားလုံးစုံညီကြကုန်သည်၊ အမှ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏန္တိ-လျှောက်သော၊ ဘိက္ခုနိသံဃံ-ကို၊ အညံ ဓမ္မံ ဘဏတိတိ-ကား၊ အညံ-ဂရုဓမ္မံ တစ်ပါးသော၊ သုတ္တန္တဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ဘဏတိ-ဟောအံ့၊) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသွာ-ကြောင့်၊ သမဂ္ဂမှယျာတိ ဝစနေန-သမဂ္ဂမှယျဟူသော စကားဖြင့်၊ ဩဝါဒံ-ဂရုဓမ္မံဩဝါဒကို၊ ပစ္စာသိသန္တိ-တောင့်တကြကုန်၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဩဝါဒံ-ဂရုဓမ္မံဩဝါဒကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညံ-ဂရုဓမ္မံဩဝါဒမှတစ်ပါးသော၊ ဓမ္မံ-သုတ္တန် အဘိဓမ္မာတရားကို၊ ဘဏန္တဿ-ဟောသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ (ဟောတိ၊) ဩဝါဒံ အနိယျာတေတွာတိ-ကား၊ ဧသော ဘဂိနိယောဩဝါဒေါတိ-နှမတို့ ဤဂရုဓမ္မံသည် ဩဝါဒတည်းဟု၊ အဝတွာ-မဆိုမူ၍၊ (နိဂုံးမအုပ်မူ၍-ဟူလို။) [“အညံ ဓမ္မံ ဘဏတိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။]

၁၅၀။ အဓမ္မကမ္မေတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိကမ္ပံ-ဘိက္ခုနောဝါဒကဟု သမုတ်ကြောင်းကံကို၊ ကမ္မန္တိ-ကံဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ တတ္ထ-ထိုအဓမ္မကမ္မေ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဒွိန္တံ-၂ ပါး

ကုန်သော၊ နဝကာနံ - တို့၏၊ ဝသေန - ဖြင့်၊ အဋ္ဌာရသ - ၁၈ ပါးကုန်သော၊
ပါစိတ္တိယာနိ-ပါစိတ်အာပတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) (နဝက ၂ ပါးကို ပါဠိတော်၌
ကြည့်ပါ) ဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဒုတိယဿ-ဖြစ်သော၊ နဝကဿ-၏၊ အဝသာနပဒေ-
အဆုံး ပုဒ်၌၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ) သေသေသု-ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌၊ သတ္တရသ-
ကုန်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌာနိ၊ (ဟောန္တိ။)

၁၅၂။ ဥဒ္ဓေသံ ဒေန္တောတိ-ဟူသည်ကား၊ အဋ္ဌန္တံ-ကုန်သော၊ ဂရုဓမ္မာနံ-
တို့၏၊ ပါဠိ-ကို၊ ဥဒ္ဓိသန္တော-ရွတ်ပြစဉ်၊ (“ဘဏတိ-ဂရုဓမ္မပါဠိကို ဟောအံ့” ဟု
ပါဠိတော်၌ စပ်) ပရိပုစ္ဆံ ဒေန္တောတိ-ကား၊ ပဂုဏာယ-အဝါးဝစ္စာ လေ့လာအပ်
ပြီးသော၊ တဿာယေဝ ဂရုဓမ္မပါဠိယာ-ထိုဂရုဓမ္မပါဠိ၏ပင်၊ အဋ္ဌကထံ-ကို၊
ကထေန္တော-ဟောပြောစဉ်၊ (ဘဏတိ) ဣတိ အတ္ထော၊ ဩသာရေဟိ အယျာတိ
ဝုစ္စမာနော ဩသာရေတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဩသာရေဟိ အယျဟူ၍၊ ဝုစ္စမာ
နော-(ဘိက္ခုနီတို့က) လျှောက်အပ်သော်၊ အဋ္ဌဂရုဓမ္မပါဠိ-၈ ပါးသော ဂရုဓမ္မပါဠိ
ကို၊ ဩသာရေတိ-သက်ရောက်စေအံ့၊ ဝါ-ရွတ်ပြအံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ-ဤသို့၊
ဥဒ္ဓေသံ-ရွတ်ပြအပ်သော ဂရုဓမ္မပါဠိကို၊ ဒေန္တော-ပေးစဉ်လည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆံ-
အဖန်ဖန် မေးမြန်းအပ်သော အဋ္ဌကထာကို၊ ဒေန္တော-ပေးစဉ်လည်းကောင်း၊ ယော
စ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ဩသာရေဟိ-ဂရုဓမ္မပါဠိကို သက်ရောက်စေပါ
လော၊-ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုစ္စမာနော-(ဘိက္ခုနီတို့က) လျှောက်အပ်သော်လည်းကောင်း၊
အဋ္ဌဂရုဓမ္မ-တို့ကို၊ ဘဏတိ-ဟောအံ့၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယေန-ဖြင့်၊
အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ) အညံ-ဂရုဓမ္မမှ တစ်ပါးသော၊ ဓမ္မံ-သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာ
တရားကို၊ ဘဏန္တဿ-ဟောသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌေန-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ဖြင့်၊ အနာ
ပတ္တိ၊ (ဟောတိ။)

ပဉ္စံ ပုစ္ဆတိ ।ပေ၊ ကထေတိတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီ-ဘိက္ခုနီသည်၊ ဂရုဓမ္မနိဿိတံ
ဝါ-ဂရုဓမ္မကို မှီသည်မှလည်းဖြစ်သော၊ ခန္ဓာဒိနိဿိတံဝါ-ခန္ဓာ အစရှိသည်ကို
မှီသည်မှလည်းဖြစ်သော၊ ပဉ္စံ-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆတိ-မေးအံ့၊ တံ-ထိုပြဿနာကို၊
ယော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကထေတိ-ဖြေဆို၏၊ တဿာပိ-ထိုရဟန်း၏
လည်း၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ) အညဿတ္တာယ ဘဏန္တိတိ-ကား၊ စတုပရိသတိ-
၄ ပါးသော ပရိသတ်၌၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ ဒေသေန္တံ-ဟောသော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသို့၊
ဥပသင်္ကမိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ ဘိက္ခုနီယော-ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ သုဏန္တိ-နာကုန်အံ့၊
တကြာပိ-ထိုသို့နာယူရာ၌လည်း၊ ဘိက္ခုဿ-ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)၊
သိက္ခမာနာယ သာမဏေရိယာတိ-ကား၊ တောသံ-ဤသိက္ခမာန်၊ ဤသာမဏေ
တို့အား၊ ဒေသေန္တဿာပိ-(ဂရုဓမ္မကို) ဟောသော ရဟန်း၏လည်း၊ အနာပတ္တိ၊
(ဟောတိ) သေသံ ဥတ္တာနမေဝ ।ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။-ဩဝါဒသိက္ခာပဒံ ပဌမံ။

၂။ အတ္တင်္ဂတသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၅၃။ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ-၌၊ ပရိယာယေနာတိ-ကား၊ ဝါရေန-အလှည့် အကြိမ်အားဖြင့်၊ ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဣတိ အတ္တော၊ အဓိစေတသောတိ-ကား၊ အဓိစိတ္တဝတော-လွန်ကဲသော စိတ်ရှိသော၊ သဗ္ဗစိတ္တာနံ-အလုံးစုံသော စိတ် တို့ထက်၊ အဓိကေန-လွန်ကဲသော၊ အရဟတ္တဖလစိတ္တေန-နှင့်၊ သမန္နာဂတဿ-ပြည့်စုံသော၊ ဣတိ အတ္တော၊ အပ္ပမဇ္ဈတောတိ-ကား၊ နပ္ပမဇ္ဈတော-မမေ့မလျော့ သော၊ အပ္ပမာဒေန-မမေ့မလျော့ကြောင်း သတိဖြင့်၊ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ သာတစ္ဆေကြိယာယ-မပြတ်မလပ် ပြုခြင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတဿ-သော၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ မုနိနောတိ-ကား၊ ယော မုနာတိ ၊ပေ၊ ပဝုစ္စတိတိ-တိဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥဘယလောကမုနနေနဝါ-၂ ပါးသော လောကကို သိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ [ဝုစ္စတိ၌ စပ်၊] ဉာဏံ-ကို၊ မောနံ-မောနဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တေန ဉာဏေန-နှင့်၊ သမန္နာဂတတ္တာဝါ-ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ခိဏာသဝေါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ မုနိနာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တဿ မုနိနော-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌) မောနပထေသု သိက္ခတောတိ-ကား၊ အရဟတ္တဉာဏသင်္ခါတဿ-အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ မောနဿ-မောန၏၊ ပထေသု-လမ်းကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တတိသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေသု-၃၇ ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရား တို့၌၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တီသု- ၃ ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာသု-တို့၌၊ သိက္ခတော-ကျင့် သော၊ ဣဒဉ္စ-ဤစကားကိုလည်း၊ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒ်-အရဟတ္တဖိုလ်၏ ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သော အကျင့်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-၌၊ သိက္ခတော-သော၊ ဣမာယ သိက္ခာယ-ဤအကျင့်ဖြင့်၊ မုနိဘာဝံ-မုနိ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တဿ-သော၊ မုနိနော-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤမုနိနော မောနပထေသု သိက္ခတောဟူသော ပါဌ်၌ အတ္တော၊ ဒဋ္ဌဗော။

သောကာ န ဘဝန္တိ တာဒိနောတိ-ကား၊ တာဒိသဿအထိုကဲ့သို့ရူအပ်သော၊ ခိဏာသဝမုနိနော-ခိဏာသဝမုနိ၏၊ အပ္ပန္နရေ-အတွင်း၌၊ ဣဋ္ဌဝိယောဂါဒိ ဝတ္ထုကာ - ဣဋ္ဌာရုံနှင့် ကွေကွင်းရခြင်း အစရှိသော အကြောင်းရှိကုန်သော၊ သောကာ-ဝမ်းနည်းခြင်းတို့သည်၊ န သန္တိ-မရှိတော့ကုန်၊ အထဝါ-ကား၊ တာဒိ နောတိ-ကား၊ တာဒိလက္ခဏသမန္နာဂတဿ-တာဒိလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော၊

မုနိနော။ ။ယော မုနာတိ ၊ပေ၊ ပဝုစ္စတိတိကို ကြည့်၍ မုနဓာတ် ကိယာဒိ နာ ပစ္စည်း၊ ဓာတွန်ချေ၍ “မုနာတိ”ဟု ဖြစ်၏၊ “မုနာတိတိ မုနိ” ဟု ပြု၊ “မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ” ကို ကြည့်၍ “မောနံ အဿ အတ္တိတိ မောနိ” ဟု ပြု၍ မော၌ ဩကို ဝိပရိတ် ၃ပြု၊ နိဋ္ဌ ဤကိုလည်း ဣရဿပြု၍ “မုနိ” ဟု ပြီး၏။

ဧဝရူပဿ-သော၊ မုနိနော-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌) သောကာ-တို့သည်၊ န
 ဘဝန္တိ-မဖြစ်တော့ကုန်၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤသောကာ န
 ဘဝန္တိ တာဒိနောဟူသော ပါဠိ၌၊ အတ္ထော၊ ဥပသန္တဿာတိ-ကား၊ ရာဂါဒီနံ-ရာဂ
 အစရှိသော ကိလေသာတို့၏၊ ဥပသမေန-ငြိမ်းအေးခြင်းအားဖြင့်၊ ဥပသန္တဿ-
 ငြိမ်းအေးသော၊ သဒါ သတိမတောတိ-ကား၊ သတိဝေပုလ္လမ္ပတ္တတ္တာ-သတိ၏
 ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိစ္စကာလံ-အမြဲကာလ
 ပတ်လုံး၊ သတိယာ-နှင့် အဝိရဟိတဿ-မကင်းသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။

အာကာသေ အန္တလိက္ခေတိ-ကား၊ န ကသိဏ္ဍဂ္ဂါဋီမေ-ကသိုဏ်း ၉ ပါးတို့တွင်
 တစ်ပါးပါးကို ခွာခြင်းကြောင့် ရအပ်သော ကောင်းကင်ပညတ်လည်း မဟုတ်သော၊
 န ပန ရူပပရိစ္ဆေဒေ-ရုပ်ကလာပ်တို့ကို ပိုင်းခြားတတ်သော အာကာသဓာတ် လည်း
 မဟုတ်သော၊ အန္တလိက္ခသင်္ခါတေ-အန္တလိက္ခဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါ-ဆီးတား မထင်၊
 ကြားအပြင်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှုမြင်အပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော၊ အာကာသေ-
 မရေးခြစ်အပ်၊ ကောင်းကင်အရပ်၌၊ စက်မတိပိ တိဋ္ဌတိပီတိ-ကား၊ တာသံ ဘိက္ခုနီ
 နံ-တို့၏၊ ကထံ-ကို၊ သုတ္တာ-၍၊ ဣမာ ဘိက္ခုနီယော-တို့သည်၊ မံ-ကို၊ အယံ-
 ဤအရှင်စူဠပန်သည်၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာ၊ ဇာနာတိ-၏၊ ဣတိ-
 သို့၊ အဝမညန္တိ-အထင်သေးကြကုန်၏၊ ဟန္တ-ကိုင်း၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ (ဒီတစ်ခါ
 တော့၊) ဧတာသံ-ဤဘိက္ခုနီတို့အား၊ အတ္တနော-၏၊ အာနုဘာဝံ-ကို၊ ဒသေမိ-
 ပြလိုက်ရဦးတော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဓမ္မဗဟုမာနံ-တရား၌ များစွာ မြတ်နိုး
 ခြင်းကို၊ ဥပ္ပာဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဤစကားဖြင့် မိမိအပေါ် အထင်သေးမှုကို
 မခံချင်သောကြောင့် တန်ခိုးပြခြင်း မဟုတ်ဟု သိစေသည်။ အဘိညာပါဒကံ-

တာဒိနော။ ။ပဌမနည်းအလို တာဒိကို "သော ဝိယ ဒိဿတိတိ တာဒိ" ဟု ပြု၊
 ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အထဝါတက်သော ဒုတိယနည်းအလို "တံ ဝိယ
 ပဿတိတိ ကာဒိ" ဟု ပြု၊ ထိုအနိဋ္ဌကို ကုဋ္ဌကိုကဲ့သို့၊ ထိုကုဋ္ဌကို အနိဋ္ဌကိုကဲ့သို့ ရှုတတ်သော
 ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။

အန္တလိက္ခသင်္ခါတေ အာကာသေ။ ။"အန္တရေန-အသက်မိုးနှင့် မြေကြီး၏ အကြား၏
 အဖြစ်ဖြင့် + ဣက္ခိယတေ-ရှုအပ်၏၊ ဣတိ အန္တရိက္ခံ" ဟု ဆိုလိုလျက် ရကို လပြု၍ အန္တ
 လိက္ခံဟု ဖြစ်သည်၊ အဘိဓာန်၌ "အန္တလိက္ခံ" ဟု နပုံလိန်ရှိသည်၊ "အန္တလိက္ခသင်္ခါတေ"
 ဟူသော ဤဝိသေသနဖြင့် ကသိဏ္ဍဂ္ဂါဋီမာကာသကိုလည်းကောင်း၊ ကလာပပရိစ္ဆေဒရုပ်ဖြစ်
 သော အာကာသဓာတ်ကိုလည်းကောင်း တားမြစ်သည်ဟု ပြလို၍ "န ကသိဏ္ဍဂ္ဂါဋီမေ န
 ပန ရူပပရိစ္ဆေဒေ"ဟု အဋ္ဌကထာ ထည့်သည်၊ ဤအာကာသ ၄ ပါးရှိကြောင်းနှင့် ထို ၄ ပါး
 အကျယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ပရိစ္ဆေဒရုပ်အဖွင့်မှာ ကြည့်ပါ။ န ကဿတိ-မရေးခြစ်အပ်
 (ရေးခြစ်လို့ မရ၊) ဣတိ အာကာသော၊ အာကာသောယေဝ + အာကာသော၊ သွတ္တံ၌ ဣပစ္စည်း
 သက်။

အဘိညာဉ်၏ အခြေခံဖြစ်သော၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန်-ကို၊ သမာပဋိတွာ-ဝင်စားပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌာယ-စတုတ္ထဇ္ဈာန်မှ ထ၍၊ အန္တလိက္ခေ-ဆီးတားမထင်၊ ကြားအပြင်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှုမြင်အပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော၊ အာကာသေ-မရေးခြစ်အပ် ကောင်းကင်ရပ်၌၊ စက်မတိပိ-စကြိုန်လည်း သွား၏၊ ပေ၊ အန္တရာပိဓာယတိ-ကွယ်လည်း ကွယ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဧဝံရူပံ-သော၊ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ-တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ဒဿေသိ-ပြုပြီ၊ တတ္ထ-ထိုတန်ခိုးပြာဋိဟာ၌၊ အန္တရာပိဓာယတိတိ-ကား၊ အန္တရဓာယတိပိ-၏၊ အဒဿနမ္ပိ-မမြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့လည်း၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

တဉ္စေဝ၊ ပေ၊ ဗုဒ္ဓဝစနန္တိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂုဋ္ဌတ္ထံ ကိရ ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ) ထေရော-အရှင်စုဠပန်ထေရ်သည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဘာတုထေရဿ-နောင်တော် မဟာ ပန္နကထေရ်၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ပဉ္စံ၊ ပေ၊ အန္တလိက္ခေတိ-ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ-ဤ ဂါထာကို၊ ဥဒ္ဓိသာပေတွာ-ရွတ်ပြစေ၍၊ ဝါ-သင်ယူ၍၊ စတ္တာရောမာသေ- ၄ လ တို့ပတ်လုံး၊ သဇ္ဈယံ-သရဇ္ဈာယ်ပြီ၊ “စာကျက်သလို ကျေအောင် အံ့နေသည်” ဟုလို။ [စာအုပ် မရှိသေးသော ရှေးခေတ်၌ စာချဆရာက ရွတ်ပြပေး၍၊ တပည့်က လိုက်၍ ဆိုသည်ကို “သင်ယူ” ဟု ခေါ်သည်။]

ဂါထာအနက်။ ။ ပါတော-နံနက်စောစော၌၊ သုဂန္ဓံ-ကောင်းသော အနံ့ ရှိသော၊ ကောကနဒံ-စက္ကဝက်ငှက်တို့ကို တွန်မြူးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကောကနဒမည်သော၊ ပဉ္စံ (ပဒုမံ)-အထပ်တစ်ရာ၊ ချပ်လွှာတင့်ဆန်း၊ ပဒုမ္မာကြာနီ ပန်းသည်၊ ဖုလ္လံ-ကားကားစွင့်စွင့် ပွင့်သည်၊ အဝီတဂန္ဓံ-မကင်းသော ရနံ့ရှိသည်၊ (ဟုတွာ-၍) ဝိရောစမာနံ-တင့်တယ်သည်၊ (သိယာ) ယထာ-ဖြစ်ရာသကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ) သုဂန္ဓံ-ကိုယ်တော်ရနံ့၊ ဂုဏ်ရနံ့တို့ဖြင့်၊ သင်းပျံ့မွှေးထုံ၊ အနံ့ပေါင်း စုံတော်မူသော၊ အန္တလိက္ခေ-ဆီးတားမထင်၊ ကြားအပြင်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှုမြင် အပ်သော ကောင်းကင်၌၊ တပုန္တံ (တပန္တံ)-တောက်ပသော၊ အာဒိစ္စံ ဣဝ-နေမင်း ကဲ့သို့၊ အဂီရသံ-ကိုယ်အင်္ဂါတော် အစိတ်စိတ်မှ တဖိတ်ဖိတ်ထွက်သော အရောင် ရှိတော်မူသော၊ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ-ကို) ပဿ-ဉာဏ်စက္ခုဖြင့်၊ စေ့ငုထင်ထင်၊ ဖူးမြင် စမ်းပါလော။ [ကောကနံ စကြဝါကနံ နဒတိ နာဒယတိတိ ကောကနဒေါ-ထောမ နိမိ။]

စ-ထိုသို့ပင် ၄ လတို့ပတ်လုံး သရဇ္ဈာယ်ပါသော်လည်း၊ ပဂုဏံ-အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သည်ကို၊ (ကျေကျေပွန်ပွန်ရအောင်) ကတ္တံ-ပြုခြင်းငှာ၊ န အသက္ခိ-မစွမ်းနိုင်၊ တတော-ထို့ကြောင့်၊ နံ-ထိုအရှင်စုဠပန်ကို၊ ထေရော-နောင်တော် ထေရ်သည်၊ တံ-သင်သည်၊ ဣမသ္မိံ သာသနေ-ဤသာသနာတော်၌၊ (ဝသိတုံ-ငှာ) အဘဗ္ဗော-မထိုက်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဝိဟာရာ-ကျောင်းတိုက်မှ၊ နိက္ကမ္မာ ပေသိ-နှင်ထုတ်စေပြီ၊ သော-ထိုအရှင်စုဠပန်သည်၊ ရောဒမာနော-ငိုလျက်၊ ဒွါရ ကောဌကေ-တံခါးမုခ်၌၊ အဋ္ဌာသိ-ရပ်နေရှာပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊

ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ-(ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်၊ အာသယာနုသယဉာဏ်တော်ဟူသော) ဘုရားစက္ခုတော်ဖြင့်၊ ဝေနေယျသတ္တေ-ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို၊ သြလောကေန္တော-ကြည့်တော်မူလတ်သော်၊ တံ-ထိုငိုနေသော အရှင်စူဠပန်ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်တော်မူရ၍၊ ဝိဟာရစာရိကံ-ကျောင်းစဉ်ဒေသစာရိကို၊ စရမာနော ဝိယ-လှည့်လည်တော်မူသကဲ့သို့၊ တဿ-ထိုစူဠပန်၏၊ သန္တိကံ-အနီးသို့၊ ဂန္ဓာ-ကြွတော်မူ၍၊ စူဠပန္တက-ပန်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ရောဒသိ-ငိုနေသနည်း၊ ဣတိ၊ အာဟ-မေးတော်မူပြီ၊ သော-ထိုစူဠပန်သည်၊ တမတ္ထံ-ကို၊ (နောင်တော်နှင့်သည့်အကြောင်းကို၊) အာရောစေသိ-လျှောက်ပြီ၊ အထ-၌၊ အဿ-ထိုစူဠပန်အား။ ဘဂဝါ-သည်၊ သုဒ္ဓိ-သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော၊ ပိလောတိကဓဏ္ဍံ-အဝတ်ပိုင်းကလေးကို၊ ဒတွာ-၍၊ ဣဒံ-ဤအဝတ်ပိုင်းကလေးကို၊ ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏန္တိ-ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏံဟု ဆို၍၊ ပရိမဇ္ဇာဟိ-ဆုပ်နယ်လော၊ ဣတိ အာဟ။ [ရဇောဟရဏံ-မြူကို ဆောင်ယူပယ်ရှားတတ်သော မြူသုတ်ပုဝါကလေး။]

သော-ထိုအရှင်စူဠပန်သည်၊ “သာဓူ”တိ-“ကောင်းပါပြီဘုရား”ဟု၊ သမ္ပဋိန္တိတွာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊ နိဝါသဌာနေ-နေရာအရပ်၌၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ တဿ-ထိုအဝတ်ပိုင်းကလေး၏၊ ဧကမန္တံ-တစ်ခုသော အစွန်၌၊ ပရိမဇ္ဇိ-ဆုပ်နယ်ပြီ၊ ပရိမဇ္ဇိတဌာနံ-ဆုပ်နယ်အပ်သော အရပ်သည်၊ ကာဠကံ-မည်းညစ်သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ သော-ထိုအရှင်စူဠပန်သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ (သို့ကလောက်၊) ပရိသုဒ္ဓိနာမ-စင်ကြယ်သည်မည်သော၊ ဝတ္ထမ္ပိ-အဝတ်သော်မှလည်း၊ ဣမံ အတ္တဘာဝံ-ဤအတ္တဘောကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ကာဠကံ-မည်းညစ်သည်၊ ဇာတံ-ဖြစ်ရပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သံဝေဂံ - ထိတ်လန့်ကြောင်းဖြစ်သော အနိစ္စသည်၊ အသုဘသည်ကို၊ ပဋိလဘိတွာ-၍၊ ဝိပဿနံ-ကို၊ အာရဘိ-အားထုတ်ပြီ၊ အထ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အဿ-ထိုအရှင်စူဠပန်အား၊ ဝါ-၏၊ အာရဒ္ဓဝီရိယဘာဝံ-အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥ တွာ-၍၊ အဓိစေတသောတိ-အဓိစေတသော အစရှိသော၊ ဣမံ သြဘာသဂါထံ-ဤရောင်ခြည်တော် လွှတ်ခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသော ဂါထာကို၊

ပိလောတိကဓဏ္ဍံ ဒတွာ။

“ရှင်စူဠပန်သည် ရှေးရှင်ဘုရင်ဘဝတုန်းက မြို့တော်ကို လက်ယာရစ် လှည့်လည်စဉ် နဖူးမှ ကျလာသော ချွေးကို စင်ကြယ်သော ပုဝါကလေးဖြင့် သုတ်လိုက်ပြီ၊ ထိုအခါ ညစ်နွမ်းသွားသော ပုဝါကလေးကို ကြည့်၍ “ဤမျှလောက် ဖြူစင်သော ပုဝါကလေးသည် ဤကိုယ်ကို အကြောင်းပြု၍ ညစ်နွမ်းရပေသည်တကား” ဟု အနိစ္စသည်နှင့် အသုဘသည် ဖြစ်လေသည်၊ ထိုစဉ်က သံဝေဂဉာဏ်သည် ဓာတ်ခံအဖြစ်ဖြင့် ပါလာသောကြောင့် ဘုရားရှင်သည် ထိုဉာဏ်ကို ထပ်မံဖော်ထုတ်ဖို့ရန် ပုဝါဖြူကလေးကို ဖန်ဆင်းတော်မူ၍ “ဤပုဝါကလေးကို ဆုပ်နယ်ရင်း ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏံဟု အဖန်ဖန် ရွတ်ဆိုလော” ဟု မိန့်တော်သည်။ [ရဇံ-မြူမှုန်ကို+ဟရတိ-ပယ်ရှားတတ်၏၊ ဣတိ ရဇောဟရဏံ။]

အဘာသိ-ဟောတော်မူပြီ၊ ထေရော-သည်၊ ဂါထာပရိယောသာနေ-ဂါထာ၏ အဆုံး၌၊ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ထေရော-သည်၊ ပကတိယာဝ-ပင် ကိုယ်အားဖြင့်ပင်၊ ဣမံ ဂါထံ-ကို၊ မမာယတိ-ငါ့ဥစ္စာဟု ပြု၏၊ ဝါ-မြတ်နိုး၏၊ သော-ထိုအရှင်စူဠပန်သည်၊ ဣမိဿာ ဂါထာယ-၏၊ တံ မမာယနဘာဝံ-ထိုငါ့ ဥစ္စာဟု ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-မြတ်နိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဇာနာပေတံ- သိစေခြင်းငှာ၊ တံယေဝ-ထိုဂါထာကိုလည်းကောင်း၊ အညံ-သော၊ အန္တရန္တရာ- အကြားအကြား၌၊ အာဟရိတ္တာ-ဆောင်ယူ၍၊ ဗဟုံ-များစွာသော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဘုရား စကားတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဏတိ-ရွတ်ဆို၏၊ တေန-ကြောင့်၊ “တဉ္စေဝ ၊ပေ၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ” နှိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-(သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့) မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

၁၅၆။ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိသံဃေ-၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်သော ဘိက္ခုနီအား၊ (“ဩဝဒတိ-ဆုံးမအံ့” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုသံဃေ-၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်သော ဘိက္ခုနီအား၊ ဩဝဒန္တဿ-၏၊ (ရဟန်းမှာ၊) ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ၊ စ-ဆက်၊ ဣဒမ္ပိ-ဤသိက္ခာပုဒ် သည်လည်း၊ ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနမေဝ-ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာန်ရှိသည်သာ၊ ဣတိ- အပြီးတည်း။- အတ္ထင်္ဂတသိက္ခာပဒံ ဒုတိယံ။

၃။ ဘိက္ခုနုပဿယသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၆၂။ တတိယသိက္ခာပဒေ-၌၊ အညတြ ၊ပေ၊ ပါစိတ္တိယဿာတိ အာဒိသု- တို့၌၊ အဋ္ဌဟိ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဂရုဓမ္မေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဩဝဒန္တဿေဝ-၏သာ၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) အညေန-ဂရုဓမ္မံ တစ်ပါးသော၊ ဓမ္မေန-သုတ္တန် အဘိဓမ္မာ တရားဖြင့်၊ (ဩဝဒန္တဿ-၏၊) ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုသံဃေ-၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-အား၊ (ဩဝဒတိ-အံ့၊) ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုသံဃေ-၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-သော၊ ဩဝဒတော-၏၊ (ရဟန်းမှာ၊) ပါစိတ္တိယမေဝ၊ (ဟောတိ၊) ဣတော-ဤသိက္ခာပုဒ်မှာ၊ ပရမိ-၌လည်း၊ ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင်သိက္ခာပုဒ်၌၊ “ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-သော၊ (တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၌) အယမေဝ အတ္ထော-ဤအနက် ကိုသာ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ ၊ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။- ဘိက္ခုနုပဿယ သိက္ခာပဒံ တတိယံ။

ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတံသော စကားသည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ မဟာပစ္စရိယံ-ဝယ်၊ ဝုတ္တံ-သော၊ ပကိဏ္ဏကံ-ရောပြွမ်းသော အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ အသမ္ပတော-မသမုတ်အပ်သော၊ ဝါ-သမ္ပတိ မရသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သူရိယေ- သည်၊ အတ္ထင်္ဂတေ-ဝင်ပြီးလတ်သော်၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ-ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းသို့၊

ဥပသင်္ကမိတ္တာ-သွား၍၊ အဋ္ဌဟိ-ကုန်သော၊ ဂရုဓမ္မေဟိ-တို့ဖြင့်၊ စေ သြဝဒတိ-
အကယ်၍ ဆုံးမအံ့၊ တီဏိ- ၃ ချက်ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ) အညေန-
ဂရုဓမ္မံ တစ်ပါးသော၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ သြဝဒတော-၏၊ (ရဟန်းမှာ) ဒွေ-ကုန်သော၊
ဒုက္ကဋ္ဌာနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧကံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်လည်းကောင်း၊
(ဟောန္တိ) ကထံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်နိုင်သနည်း၊ အသမ္မတမူလကံ-မသမုတ်အပ်
သည်၏ အဖြစ်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနု
ပဿယံ-သို့၊ ဂန္တာ-၍၊ အညေန-သော၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ သြဝဒနမူလကံ-ဆုံးမခြင်းလျှင်
အကြောင်းရင်းရှိသော၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-လည်းကောင်း၊ သူရိယေ-သည်၊ အတ္ထင်္ဂတေ-သော်၊
သြဝဒနမူလကံ-ရှိသော၊ ပါစိတ္တိယံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့ဖြစ်ကုန်၏။

သမ္မတဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ သူရိယေ-သည်၊ အတ္ထင်္ဂတေ-သော်၊ တတ္ထ-ထို
ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းသို့၊ ဂန္တာ-၍၊ အဋ္ဌဟိ-ကုန်သော၊ ဂရုဓမ္မေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သြဝ
ဒန္တဿ-လတ်သော်၊ ဧကာ-သော၊ အနာပတ္တိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊
ပါစိတ္တိယာနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ) ကထံ-နည်း၊ သမ္မတတ္တာ-သမုတ်
အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ) သူရိယေ-သည်၊ အတ္ထင်္ဂတေ-
သော်၊ သြဝဒနမူလကံ-သော၊ ဧကံ-တစ်ချက်သော ပါစိတ်အာပတ်လည်းကောင်း၊
(ဘိက္ခုနုပဿယံ-သို့) ဂန္တာ-၍၊ ဂရုဓမ္မေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သြဝဒနမူလကံ-သော၊ ဧကံ-
တစ်ချက်သော ပါစိတ်အာပတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ)
တဿေဝ-ထိုသမ္မတိရသော ရဟန်း၏ပင်၊ ဝါ-သည်ပင်၊ အညေန-သော၊ ဓမ္မေန-
ဖြင့်၊ သြဝဒတော-လတ်သော်၊ ဧကာ-သော၊ အနာပတ္တိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဧကံ၊
ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ (ဟောန္တိ) ကထံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊ သမ္မတတ္တာ-
သမုတ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဘိက္ခုနုပဿ
ယံ-သို့) ဂန္တာ-၍၊ အညေန-သော၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ သြဝဒနမူလကံ-သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-
သည်လည်းကောင်း၊ သူရိယေ-သည်၊ အတ္ထင်္ဂတေ-သော်၊ သြဝဒနမူလကံ-သော၊
ပါစိတ္တိယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့ဖြစ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဒိဝါ-နေ့အခါ၌၊
ဂန္တာ-(ဘိက္ခုနီတို့ ကျောင်းသို့) သွား၍၊ သြဝဒတော-၏၊ (သာမည၊) သမ္မတဿစ-
သမုတ်အပ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အသမ္မတဿစ-မသမုတ်အပ်သော
ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (ဝိသေသ၊) ရတ္တိံ-ညဉ့်အခါ၌၊ သြဝဒနမူလကံ-သော၊
ဧကံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ အပနေတွာ-ပယ်ရှား၍၊ အဝသေသာ-ကြွင်းကုန်သော၊
အာပတ္တာနာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤကား ရောပြွမ်းသော
အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ (ဣတိတစ်လုံး ကျေ)။- ပကိဏ္ဍကကထာ
နိဋ္ဌိတာ။

☰

၄။ အာမိသသိက္ခာပုဒ်အစွင့်

၁၆၄။ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေ-၌၊ န ဗဟုကတာတိ-ကား၊ ကတဗဟုမာနာ-ပြု
 အပ်သော များစွာ မြတ်နိုးခြင်း ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) န သြဝဒန္တိ-ဆုံးမကြသည်
 မဟုတ်၊ ဓမ္မေ-၌၊ ဗဟုမာနံ-များစွာ မြတ်နိုးခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ န သြဝဒန္တိ-
 ဆုံးမကြသည် မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤကား၊ အဓိပ္ပာယော-ဆဗ္ဗဂ္ဂီတို့၏ အလိုတည်း၊
 ဘိက္ခုနောဝါဒကံ အဝဏ္ဏံ ကတ္ထုကာမောတိ အာဒိနံ-အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊
 ဥဇ္ဈာပနကေ-ကသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပန္နံ
 ၊ပေ၊ အသမ္ပတန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ အသမ္ပတောနာမ-အသမ္ပတမည်သူကို၊ သမ္ပတေနဝါ-
 သမုတ်အပ်သော ရဟန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ သံယေနဝါ-သံဃာသည်သော်
 လည်းကောင်း၊ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ထပိတော-ထားအပ်သော ရဟန်း
 ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ အနုပသမ္ပန္နံ ၊ပေ၊ အသမ္ပတံဝါတိ
 ဧတ္ထ-၌၊ ဘိက္ခုကာလေ-ရဟန်းဖြစ်ရာ အခါ၌၊ သမ္ပတိ-ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္ပတိကို၊
 လဘိတွာ-ရခဲ့၍၊ သာမဏေရဘူမိယံ-သာမဏေဖြစ်ရာ အခိုက်၌၊ ဌိတော-တည်
 သော သာမဏေသည်၊ သမ္ပတော-မည်၏၊ သမ္ပတေနဝါ-သမုတ်အပ်သော ရဟန်း
 သည်သော်လည်းကောင်း၊ သံယေနဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ထပိတော-
 (တာဝန်ပြု၍) ထားအပ်သော၊ ဗဟုသုတော-များသော သုတရှိသော၊ သာမဏေ
 ရော-ကို၊ အသမ္ပတောတိ-အသမ္ပတဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သေသံ ၊ပေ၊ ဒုက္ခ
 ဝေဒနန္တိ။- အာမိသသိက္ခာပဒ် စတုတ္ထံ။

၅။ စိဝရုဒါနသိက္ခာပုဒ်အစွင့်

၁၆၅။ ပဉ္စမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝိသိခါယာတိ-ကား၊ ရထိကာယ-ရထားလမ်းမ၌၊
 [ရထဿ+ဟိတာ ရထိကာ၊ ဟိတအနက် ဣကပစ္စည်း၊ မြင်းရထား၊ မော်တော်
 ကား စသည်တို့ သွားရာဖြစ်သော လမ်းမကြီးကို ဆိုသည်။] ဝိဇ္ဇာယ စရတိတိ-
 ကား၊ နိဗ္ဗဒ္ဓစာရဝသေန-အမြဲလှည့်လည်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဘိဏ္ဍံ-မပြတ်၊
 စရတိ-လှည့်လည်၏၊ သန္တိဋ္ဌာတိ-ကား၊ သန္တိဋ္ဌမိတ္တာ-ထိုဤအရပ်၊ ပေါင်းဆုံလတ်၍၊
 မြင်အပ်ဖူးသော မိတ်ဆွေတို့သည်၊ အဟေသံ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊
 သေသံ-ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပဒတော-ပုဒ်အားဖြင့်၊
 ဥတ္တာနတ္ထံ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိ၏၊ ဝိနိစ္ဆယတော-အဆုံးအဖြတ်အား
 ဖြင့်၊ စိဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိ
 သဒ္ဓိံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ တတြ-ထိုစိဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊
 ပဋိဂ္ဂဟကော-ခံယူတတ်သူတည်း၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ (ပဋိဂ္ဂါ
 ဟိကာ-ခံယူတတ်သူတည်း၊) အယံ-ဤစိဝရပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ရဟန်း၏

ခံယူတတ်သူ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ရဟန်းမ၏ ခံယူတတ်သူဖြစ်ခြင်းသည်၊
ဝိသေသော-ထူး၏။ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ တာဒိသမေဝ-ထိုသိက္ခာ
ပုဒ်၌ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။- စိဝရဒါနသိက္ခာပဒံ ပဉ္စမံ။

၆။ စိဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

☞ ၁၇၅။ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဥဒါယိတိ-ကား၊ လာဠုဒါယိ (လာဠု+ဥဒါယိ)-
လျှပ်ပေါ်လော်လီသော ဥဒါယိတည်း၊ ပဋ္ဌောတိ-ကား၊ ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်၏၊
နိပုဏောစေဝ-သိမ်မွေ့သော ဉာဏ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ သမတ္ထောစ-စွမ်းနိုင်
သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အညတရာ ဘိက္ခုနီတိ-
ကား၊ တဿေဝ-ထိုလာဠုဒါယိ၏ပင်၊ ပုရာဏဒုတိယိကာ-ဇနီးဟောင်းသည်၊ (ဥပ
သင်္ကမိ၌ စပ်၊) ပဋိဘာနစိတ္တန္တိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ပဋိဘာနေန-ရှေးရှုထင်လာ
သော ဉာဏ်ဖြင့်၊ ကတစိတ္တံ-ပြုအပ်သော ဆန်းကြယ်သော အရုပ်ကို၊ ကိရ-ချဲ့၊
သော-ထိုလာဠုဒါယိသည်၊ စိဝရံ-ကို၊ ရဇိတွာ-ဆိုးပြီး၍၊ တဿ-ထိုသင်္ကန်း၏၊
မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ နာနာဝဏ္ဏဟိ-အမျိုးမျိုးသော အဆင်းရှိသော ချည်တို့ဖြင့်၊
ဝိပ္ပကတမေထုနံ-အပြားအားဖြင့် မပြုအပ်သေးသော မေထုန်ရှိသော၊ (မပြီးသေး
သော မေထုန်မှီဝဲနေပုံ ပါသော၊) ဣတ္ထိပုရိသရူပံ-မိန်းမ၊ ယောကျ်ားအရုပ်ကို၊
အကာသိ-ပြုလိုက်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ယထာသံဟဋ္ဌန္တိ-ကား၊ ယထာ
သံဟိရိတမေဝ-အကြင်အကြင်ခေါက်အပ်သည့်အတိုင်းသာ၊ ဝါ-ခေါက်မြဲတိုင်းသာ၊
("ဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍" ၌စပ်။)

၁၇၆။ ယံ-အကြင်အဝတ်သည်၊ နိဝါသေတုံ ဝါ - ဝတ်ခြင်းငှာသော်လည်း
ကောင်း၊ ပါရုပ်တုံဝါ-ရန်ခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊
ဟောတိ၊ (တံ-ထိုအဝတ်သည်၊) စိဝရန္တိ-စိဝရမည်၏၊ ဧဝံဟိ-ဤသို့သာ၊ မဟာပစ္စရိ
ယာဒိသု-အစရှိသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

သယံ သိပ္ပတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ သိပ္ပဿာမိ-ချုပ်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝိစာရေ
န္တဿာပိ-ပဉ္စခန်း သတ္တခန်းစသည်ကို စီစဉ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒုန္တ
ဿာပိ - ဖြတ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ၊) ပန - ကား၊
သိပ္ပန္တဿ-ချုပ်သော ရဟန်း၏၊ ပါမိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) အာရာပထေ အာရာပထေ
တိ - ကား၊ သူစိ - အပ်ကို၊ ပဝေသေတွာ ပဝေသေတွာ - သွင်းပြီး၍ သွင်းပြီး၍၊

ပဋ္ဌော, ပဋ္ဌော။ "ပဓာနဘာဝေန ဌာတိ ပဝတ္တတိတိ ပဋ္ဌော" ဟု ယောဇနာ
ပြု၏။ "ပသည် ပဓာနအနက်ဟော" ဟု ကြံသည်၊ ပဋ္ဌောဟုလည်း မူကွဲရှိ၏။ "ပဋ္ဌနော +
ဘာဝေါ ပဋ္ဌံ-ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ပဋ္ဌံ + ယဿ အတ္ထိတိ
ပဋ္ဌော-ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှု ရှိသူ" ဟု ကြံ၊ ထို့ကြောင့် "ပဋိဗလော" ဟု ဖွင့်သည်။

နိဟရဏေ-နုတ်ခြင်း၌၊ ဝါ-နုတ်ရာအခါ၌၊ (ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊) ပန-ဆက်၊ သကလသုစိ-အလုံးစုံသော အပ်ကို၊ ဝါ-အပ်တစ်ချောင်းလုံးကို၊ အနိဟရန္တော-မနုတ်ဘဲ၊ ဒီယသုတ္တပ္ပဝေသနတ္ထံ-ရည်သော ချည်ကို သွင်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ သတက္ခတ္တမ္ပိ-အကြိမ်တစ်ရာလည်း၊ ဝါ-အကြိမ်များစွာလည်း၊ [အနေကသင်္ချာ၊] ဝိဇ္ဇိတွာ-ထိုး၍၊ သစေ နိဟရတိ-အကယ်၍ နုတ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဧကမေဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) သကိံ အာဏတ္ထောတိ-ကား၊ သကိံ-တစ်ကြိမ်၊ စိဝရံ-ကို၊ သိဗ္ဗ-ချုပ်ပေးပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တော-လျှောက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဗဟုမ္ပိ သိဗ္ဗတိတိ-ကား၊ သဗ္ဗ-သော၊ သုစိကမ္မံ-အပ်ချုပ်မှုကို၊ ပရိယောသာပေတွာ-ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ စိဝရံ-ကို၊ သစေပိ နိဋ္ဌာပေတိ-အကယ်၍ မူလည်း ပြီးဆုံးစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) ဧကမေဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) ပန-သို့မဟုတ်၊ ဣမသ္မိံ စိဝရေ-၌၊ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ-ပြုထိုက်သော အမှုသည်၊ တဝ-သင်၏၊ ဘာရော-တာဝန်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောအပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) အထ ကရောတိ-အကယ်၍ ပြုအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) အာဏတ္ထဿ-စေခိုင်းအပ်သော ရဟန်း၏၊ အာရာပထေ အာရာပထေ-အပ်လမ်းကြောင်းတိုင်း အပ်လမ်းကြောင်းတိုင်း၌၊ ဧကမေကံ-တစ်ချက် တစ်ချက်သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) အာဏာပကဿ-စေခိုင်းသော ရဟန်း၏၊ ဧကဝါစာယ-တစ်ခွန်းတည်းသော စကားဖြင့်၊ သမ္မဟုလာနိပိ-များစွာသော ပါစိတ်အာပတ်တို့သည်လည်း၊ (ဟောန္တိ၊) ပုနပ္ပုနံ-ထပ်ကာထပ်ကာ၊ အာဏတ္တိယံ ပန-စေခိုင်းရာ၌ကား၊ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ-ပါစိတ်အာပတ် များစွာဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့။

အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု-ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဉာတိကာနံ-ဆွေမျိုးတော်သော ဘိက္ခုနီတို့၏၊ စိဝရံ-ကို၊ သိဗ္ဗန္တေသု-ချုပ်နေကုန်စဉ်၊ တေသံ-ထိုဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏၊ ယေပိ နိဿိတကာ-အကြင်တပည့်တို့သည်လည်း၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယဝတ္တံ-ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ ဝတ်ကို၊ ကရောမ-ပြုကုန်အံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ကြံ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ကထိနဝတ္တံ-ကထိနဝတ်ကို၊ ကရောမ၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သစေ သိဗ္ဗန္တိ-အကယ်၍ ချုပ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) တေသမ္ပိ-ထိုတပည့်ရဟန်းတို့၏လည်း၊ အာရာပထဂဏနာယ-အပ်လမ်းကြောင်းအရေအတွက်အားဖြင့်၊ အာပတ္တိယော၊ (ဟောန္တိ၊) အာစရိယုပဇ္ဈာယာ-တို့သည်၊ အတ္တနော ဉာတိကာနံ၊ စိဝရံ-ကို၊ အန္တေဝါသိကေဟိ-အနီးနေ တပည့်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သိဗ္ဗာပေန္တိ-ချုပ်စေကုန်အံ့၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ-တို့၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ (ဟောတိ၊) အန္တေဝါသိကာနံ၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ၊) အန္တေဝါသိကာ အတ္တနော ဉာပိကာနံ (စိဝရံ) အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သိဗ္ဗာပေန္တိ-ချုပ်စေကုန်အံ့၊

တကြာပိ-ထိုသို့ချုပ်စေရာ၌လည်း၊ ဒေသဝနယော၊ အန္တေဝါသိကာနမ္မိ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနမ္မိ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ဉာတိကာယ-ဆွေမျိုးတော်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ စိဝရံ-သည်၊ ဟောတိ-အံ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ပန-တို့သည်ကား၊ အန္တေဝါသိကေ-တို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ-လှည့်ပတ်၍၊ (ဆွေမျိုးဟု မပြောဘဲ လှည့်ပတ်၍) သိဗ္ဗာပေန္တိ-ချုပ်စေကုန်အံ၊ ဥဘိန္နမ္မိ-ဆရာ၊ တပည့် ၂ ဦးလုံးတို့၏လည်း၊ ဒုက္ကဋ်၊ (ဟောတိ) ကသ္မာ-နည်း၊ အန္တေဝါသိကာနံ-တို့၏၊ အညာတိကသညာယ-အညာတိကဟူသော အမှတ်ဖြင့်၊ သိဗ္ဗိတတ္တာ-ချုပ်အပ်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဣတရေသံ-တပည့်မှ တစ်ပါးသော ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏၊ အကပ္ပိယေ-မအပ်သော အရာ၌၊ နိယောဇိတတ္တာ-တိုက်တွန်းအပ်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဒံ-ဤသင်္ကန်းသည်၊ တေ-သင်၏၊ မာတုမယ်တော်၏၊ စိဝရံ-တည်း၊ ဣဒံ (တေ-၏) ဘဂိနိယာ-နှမ၏၊ (စိဝရံ-တည်း) ဣတိ-သို့၊ အာစိက္ခိတွာ-ပြော၍၊ သိဗ္ဗာပေတဗ္ဗ-ချုပ်စေရာ၏။

၁၇၉။ အညံ ပရိက္ခာရန္တိ-ကား၊ ယံကိဗ္ဗိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော၊ ဥပါဟနတ္ထဝိကာဒိ-ဖိနပ် အိတ်အစရှိသော ပရိက္ခရာကို၊ (သိဗ္ဗတိဝါ သိဗ္ဗာပေတိဝါ၌ စပ်) သေသံ၊ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။- စိဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

၇။ သံဝိဇာနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၈၁။ သတ္တမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ပစ္ဆာ၊ ပေ၊ အတ္တိန္ဒူတိ-ကား၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ဝါ-မှ၊ ဂစ္ဆန္တိနံ-လိုက်သွားကုန်သော ဘိက္ခုနီတို့၏၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ စောရာ-တို့သည်၊ ဟရိသု-ဆောင်ယူကြကုန်ပြီ၊ [အတ္တိန္ဒူ၏ ကံပုဒ်ကို “ပတ္တစိဝရံ” ဟု ထည့်ပါ-ဟူလို။] ဒုသေသုန္တိ-ကား၊ တာ ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊ စောရာ-တို့သည်၊ ဒုသယိသု-ပျက်စီးစေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-ဖျက်ဆီးကြကုန်ပြီ၊ [ပစ္ဆာ ဂစ္ဆန္တိနံကို ပစ္ဆာ ဂစ္ဆန္တိယောဟု ပြင်၍ ဒုသေသု၌ ကံအဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ-ဟူလို။] သီလဝိနာသံ-သီလ၏ ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပယိသု-ရောက်စေကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော။

၁၈၂-၁၈၃။ သံဝိဇာယာတိ-ကား၊ သံဝိဒဟိတွာ-ကောင်းစွာ စီစဉ်၍၊ ဝါ-တိုင်ပင်၍၊ ဂမနကာလေ-သွားခါနီးအခါ၌၊ သင်္ကေတံ-ချိန်ခါနေရပ်၊ သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ဣတိ အတ္ထော။

ကုက္ကုဋေ သမ္မာဒေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယသ္မာ ဂါမာ-မှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ ကုက္ကုဋေ-ကြက်သည်၊ ပဒသာဝ-ခြေဖြင့်သာလျှင်၊ အညံ-သော၊ ဂါမံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွားနိုင်၏၊ အယံ-ဤရာကို၊ ကုက္ကုဋေသမ္မာဒေတိ-ဒဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ၊ တကြ-ထိုကုက္ကုဋေသမ္မာဒေဟူသော ပါဌ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဝစနတ္ထော-တည်း၊ ဧတ္ထ-ဤရာ၌၊ သမ္မဒန္တိ-ကောင်းစွာ သွားနိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကောင်းစွာ သွားနိုင်

ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သော-ထိုရွာသည်) သမ္မာဒေါ-မည်၏။ [“ပဒ-ဂတိမှ”
 ဟူသော ဓာတ်နက်နှင့် အညီ “သွား”ဟု ပေးရသည်။] ကေ-အဘယ်သူတို့သည်၊
 သမ္မဒန္တိ-ကောင်းစွာ သွားနိုင်ကုန်သနည်း၊ ကုက္ကုဋ္ဌာ-တို့သည်၊ (သမ္မဒန္တိ) ကုက္ကု
 ဋ္ဌာနံ-တို့၏၊ သမ္မဒေါ-ကောင်းစွာ သွားနိုင်ရာ ရွာတည်း၊ ကုက္ကုဋ္ဌသမ္မာဒေါ-ရွာ၊
 အထဝါ-ကား၊ သမ္မာဒေါတိ-ကား၊ ဂမနံ-သွားနိုင်ခြင်းတည်း၊ ဧတ္ထ-ဤရွာ၌၊ ကုက္ကု
 ဋ္ဌာနံ-တို့၏၊ သမ္မာဒေါ-ကောင်းစွာ သွားနိုင်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိပိ-ကြောင့်
 လည်း၊ ကုက္ကုဋ္ဌသမ္မာဒေါ-မည်၏။

ကုက္ကုဋ္ဌသမ္မာတေ ဣတိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဠော-ပါဠိရှိသေး၏၊ တတ္ထ-ထို
 ကုက္ကုဋ္ဌသမ္မာတေဟူသော ပါဠိ၌၊ ယဿ ဂါမဿ-၏၊ ဂေဟတ္ထဒနပိဋ္ဌိတော-
 အဆုံးစွန်အိမ်၏ အမိုးခေါင်မှ၊ ကုက္ကုဋ္ဌော-သည်၊ ဥပ္ပတိတွာ-ပျံ၍၊ အညဿ
 (ဂါမဿ)-၏၊ ဂေဟတ္ထဒနပိဋ္ဌိယံ-၌၊ ပတတိ-ကျ၏၊ အယံ-ဤရွာကို၊ ကုက္ကုဋ္ဌသမ္မာ
 တောတိ ဝုစ္ဆတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ကုက္ကုဋ္ဌသမ္မာတေဟူသော ပါဠိ၌၊ ဝစနတ္ထော
 ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ စ-ဆက်၊ ဒွိဓာ-အားဖြင့်၊ (“ကုက္ကုဋ္ဌသမ္မာဒေါ၊ ကုက္ကုဋ္ဌ
 သမ္မာတော”ဟူသော ၂ ပါး အပြားအားဖြင့်၊) ဝုတ္တပ္ပကာရောပိ-ဆိုအပ်ပြီးသော
 အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဧသ ဂါမော-သည်၊ အစွာသန္ဓော-အလွန်နီးသည်၊
 ဟောတိ၊ ဥပစာရော-ရွာ၏ ဥပစာကို၊ န လတ္တတိ-မရအပ်၊ ဝါ-မရနိုင်။ [ရွာအပြင်၌
 ခဲတစ်ကျစ် ဥပစာ မရနိုင်-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ယသ္မိံ ဂါမေ-၌၊ ပစ္စုသေ-မိုးသောက်အခါ၌၊ ဝဿန္တဿ-တွန်
 သော၊ ကုက္ကုဋ္ဌဿ-၏။ သဒ္ဓေါ-ကို၊ အနန္တရေ-အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ဂါမေ-ရွာ၌၊
 သုယုတိ-ကြားအပ်၏၊ ဝါ-ကြားနိုင်၏၊ တာဒိသေဟိ-ကုန်သော၊ ဂါမေဟိ-တို့ဖြင့်၊
 သမ္ပုဏ္ဏရဋ္ဌေ-ပြည့်နေသော တိုင်းနိုင်ငံ၌၊ ဂါမန္တရေ ဂါမန္တရေ-ရွာတစ်ပါးတိုင်း ရွာ
 တစ်ပါးတိုင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ) ဣတိ၊ အဋ္ဌကထာယံ-မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊
 ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ-အကယ်၍ကား ဆိုအပ်ပါပေပြီ၊ ပန-သော်လည်း၊ ဂါမန္တရေ
 ပေ၊ ပါစိတ္တိယဿာတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ရတနမဏ္ဍ
 န္တရော-အကြား၌ တစ်တောင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ [ရွာ ၂ ရွာ၏ အကြား၌
 တစ်တောင်လောက်သာ ခြားသော၊] ဂါမော-သည်၊ သစေပိ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိပိ)
 တဿ-ထိုရွာ၏၊ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ ယော ထပိတဥပစာရော-အကြင်ထား

ကုက္ကုဋ္ဌသမ္မာတော။ ။ “ဝုတ္တနယေနေဝ” ဟု ဆိုသောကြောင့် “သမ္မဒန္တိ ဧတ္တာတိ
 သမ္မာတော၊ ကုက္ကုဋ္ဌာနံ+သမ္မာတော ကုက္ကုဋ္ဌသမ္မာတော”ဟု ပြုပါ၊ ဒုတိယဝိဂ္ဂဟကား မရနိုင်၊
 ဤပါဠိကို ထောက်၍ အလွန်နီးသော ရွာများကို “ကြက်ပျံတစ်ကျ ဝေးသည်”ဟုလည်းကောင်း၊
 ထိုမျှလောက် နီးသော ရွာတို့ဖြင့် ပြည့်နေသော တိုင်းပြည်ကို “ကြက်ပျံမကျ စည်ကားသည်”
 ဟုလည်းကောင်း ပြောစမှတ် ပြုကြသည်။

အပ်သော ဥပစာသည်၊ (အတ္ထိ၊) တံ-ထိုဥပစာသို့၊ သြက္ကမန္တသံ-သက်ရောက်သော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိယေဝ-ပါမိတ်အာပတ်သည်သာ၊ (ဟောတိ။)

တတြ-ထိုအာပတ္တိ ပါမိတ္တိယဿဟူသော ပါဌ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ သံဝိဇာနကာလေ-သဘောတူ စီစဉ်ရာအခါ၌၊ ဝါ-တိုင်ပင်ရာ အခါ၌၊ ဥဘောပိ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ၂ ဦးလုံးတို့သည်လည်း၊ ဘိက္ခုနု ပဿယေဝါ-ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရာရာမေဝါ-ရွာတွင်း ကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ အာသနသာလာယဝါ-ရွာတွင်း ဆွမ်းစားစရပ်၌ သော်လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိယသေယျာယဝါ-တိတ္ထိတို့၏ ကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဌတွာ-တည်၍၊ သစေ သံဝိဒဟန္တိ-အကယ်၍ တိုင်ပင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ကသ္မာ အနာပတ္တိ၊ ဟောတိ-နည်း၊ ကိရ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ အယံ-ဤဘိက္ခုနုပဿယ အစရှိသော အရပ်သည်၊ ကပ္ပိယဘူမိ-အပ်သော မြေ တည်း၊ (တသ္မာ အနာပတ္တိ ဟောတိ၊) တသ္မာ-ထိုသို့ အနာပတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤဘိက္ခုနုပဿယ အစရှိသော အရပ်၌၊ သံဝိဒဟနပစ္စယာ-သဘောတူ စီစဉ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိ-ကို၊ နဝဒန္တိ-မဆိုကုန်၊ ဂစ္ဆန္တိ သွားသော ရဟန်း၏၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ-အကြင် အကြင်ဝတ္ထုအတိုင်းသာ၊ (ဟောတိ။) [ပါမိတ်အာပတ် သင့်သည်-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ အန္တောဂါမေ-၌၊ ဘိက္ခုနုပဿယဒွါရေဝါ-ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်း တံခါး၌သော်လည်းကောင်း၊ ရထိကာယဝါ-ရထားလမ်းမ၌သော်လည်းကောင်း၊ အညေသု-အခြားကုန်သော၊ စတုက္ကသိယံဋ္ဌကဟတ္ထိသာလာဒီသုဝါ-လမ်းလေးခွ၊ လမ်းသုံးခွ၊ ဆင်တင်းကုဋ် အစရှိသော အရပ်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ သစေ သံဝိဒဟန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘိက္ခုနော-၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ၊) ဧဝံ-ဤသို့၊ သံဝိဒဟိတွာ-သဘောတူ စီစဉ်ပြီး၍၊ ဂါမတော-မှ၊ နိက္ခမန္တိ-ကုန်အံ့၊ နိက္ခမနေ-ထွက်ခြင်း၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ၊) ပန-ဆက်၊ အနန္တရဂါမဿ-အခြား မဲ့၌ ဖြစ်သော ရွာ၏၊ ဥပစာရောက္ကမနေ-ဥပစာသို့ သက်ရောက်ရာအခါ၌၊ ဘိက္ခု နော-၏၊ ပါမိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) တတြာပိ-ထိုသို့ဥပစာသို့ သက်ရောက်ရာ၌လည်း၊ ပဌမပါဒေ-ပဌမခြေလှမ်း၌၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ၊) ဒုတိယပါဒေ ပါမိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) ဣတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ ဂါမတော-မှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်ပြီး၍၊ ယာဝ- အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ အန္တရဂါမဿ-၏၊ ဥပစာရံ-သို့၊ န သြက္ကမန္တိ-မသက်ရောက်ကုန်သေး၊ (တာဝ-ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊) ဧတ္တန္တရေ-ဤအခြားမဲ့ဖြစ်သော ရွာ၏ဥပစာသို့ မသက်ရောက်သေးသမျှ အတွင်း၌၊ သံဝိဒဟိတေပိ-သဘောတူ စီစဉ်အပ်ပါသော်လည်း၊ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ၊) အနန္တရဂါမဿ-၏၊ ဥပစာရောက္ကမနေ-၌၊ ပုရိမနယေနေဝ-သာ၊ အာပတ္တိ-ပါမိတ် အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ၊) ဒူရံ-ဝေးသော အရပ်သို့၊ ဂန္တုကာမာ-သွားလိုကုန်သည်။

သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဂါမုပစာရဂဏနာယ-ရွာ၏ဥပစာ အရေ အတွက်အားဖြင့်၊ ဩက္ကမနေ ဩက္ကမနေ-သက်ရောက်တိုင်း သက်ရောက်တိုင်း၌၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ၊) တဿ တဿ ဂါမဿ-ထိုထိုရွာကို၊ အတိက္ကမနေ ပန-လွန်ရာအခါ၌ကား၊ အနာပတ္တိ။

ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ အသုကံနာမ ဂါမံ-ထိုမည်သော ရွာကို၊ ဂမိဿာ မိ-သွားအံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဥပဿယတော-ကျောင်းမှ၊ သစေ နိက္ခမတိ-အကယ်၍ ထွက်လာအံ၊ ဘိက္ခုပိ-သည်လည်း၊ တမေဝ ဂါမံ-ကိုပင်၊ သန္ဓာယ-၍၊ အသုကံနာမ ဂါမံ ဂမိဿာမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝိဟာရတော-မှ၊ သစေ နိက္ခမတိ-အံ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ဒေဝပိ-၂ ဦးလုံးတို့သည်လည်း၊ ဂါမဒ္ဓါရေ-၌၊ သမာ ဂန္ဓာ-ပေါင်းဆုံမိ၍၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆထ-သွားကြမလို့ပါနည်း၊ (ဤကား ဘိက္ခုနီက စ၍ မေးပုံတည်း၊) အသုကံနာမ ဂါမံ-သို့၊ (ဂစ္ဆာမ-သွားကြမလို့၊) တုမေ-သင်တို့သည်၊ ကုဟိ၊ ဂစ္ဆထ-သွားကြမလို့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးအံ၊ မယမ္ပိ-တပည့်တော်မတို့သည်လည်း၊ တတ္ထေဝ-ထိုအရပ်သို့ သာ၊ (ဂစ္ဆာမ-သွားကြမလို့ပါ၊) ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-လျှောက်၍၊ ဝါ-လျှောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဧဟိ-လာလော၊ ဒါနိ-၌၊ ဂစ္ဆာမ-သွားကြစို့၊ ဣတိ၊ သံဝိဇာယ-၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ကဿာ-နည်း၊ ပုဗ္ဗမေဝ-မတိုင်ပင်မီ ရှေးဦးကပင်၊ ဂမိဿာမ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နိက္ခန္တိတ္တာ-ထွက်ခဲ့ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း၊ ဣတိ၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ ပါဠိယာ-နှင့်၊ နေဝ သမေတိ-မညီညွတ်၊ သေသအဋ္ဌကထာယ-နှင့်၊ န သမေတိ၊ (“အယံ အာပတ္တိ ဝိနိစ္ဆယော” ဟု ပြန်လှည့်။)

အဒ္ဓယောဇနေ အဒ္ဓယောဇနေတိ-ကား၊ ဧကမေကံ-တစ်ခုတစ်ခုသော၊ အဒ္ဓယောဇနံ-ယူဇနာဝက်ခရီးကို၊ အတိက္ကမန္တဿ-ကျော်လွန်သော ရဟန်း၏၊ ဣဒါနိ-၌၊ (ဂစ္ဆန္တော-သွားသော ရဟန်းသည်၊) အတိက္ကမိဿတိ-ယူဇနာဝက်ကို ကျော်လွန်လတ်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တပ္ပကာလေ-ဆိုထိုက်ရာအခါ၌၊) ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ၊) ဒုတိယပါဒေ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) ဟိ-မှန်၊ ဣမသ္မိ နယေ-ဤအဒ္ဓယောဇနကို ပြရာနည်း၌၊ အတိက္ကမနေ-ရွာကို ကျော်လွန်ရာအခါ၌၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ဩက္ကမနေ-ရွာ၏ ဥပစာသို့ သက်ရောက်ရာ အခါ၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ။)

တံနေဝ ပေ၊ သမေတိ။ ။သံဝိဇာယာတိ ပါဠိယံ အဝိသေသေန ဝုတ္တတ္တာ နေဝ ပါဠိယာ သမေတိတိ ဝုတ္တံ။ [ပါဠိတော်၌ မည်သည့်နေရာဟု မပြဘဲ “သံဝိဇာယ”ဟုသာ မိန့်တော်မူ၏၊ ဤ၌ “ဧဟိ၊ ဒါနိ ဂစ္ဆာမ” ဟု တိုင်ပင်၏၊ ထို့ကြောင့် “အနာပတ္တိ” ဟု ဆိုခြင်းသည် ပါဠိတော်နှင့် မညီ။] ဧတ္ထန္တရေ သံဝိဒဟိတေပိ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ ဝုတ္တတ္တာ န သေသ အဋ္ဌကထာယ သမေတိတိ ဝုတ္တံ။

၁၈၄။ ဘိက္ခု သံဝိဒဟတီတိ-ကား၊ နဂရဒ္ဓါရေဝါ-မြို့တံခါး၌သော်လည်းကောင်း၊ ရထိကာယဝါ-ရထားလမ်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ-ဘိက္ခုနီကို၊ ဒိသ္မာ-တွေ့၍၊ အသုကဂါမံနာမ-သို့၊ ဂတပုဗ္ဗာ-ရောက်ဖူးကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ကုန်သလော၊ ဣတိ ဝဒတိ-ပြောအံ့၊ အယျ-အရှင်ဘုရား၊ ဂတပုဗ္ဗာ-ရောက်ဖူးသည်၊ န အမိ-မဖြစ်ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်အံ့၊ ဧဟိ-လာလော၊ ဂစ္ဆာမ-သွားကြစို့၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သေ အဟံ ဂမိဿာမိ-နက်ဖန် ငါသွားမည်၊ တွမ္မိ အာဂစ္ဆေယျာသိ-သင်လည်း လိုက်ခဲ့လော၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ-အံ့၊ ဘိက္ခုနီ သံဝိဒဟတီတိ-ကား၊ ဂါမန္တရေ-ရွာတစ်ပါး၌၊ စေတိယဝန္တနတ္ထံ-စေတီကို ရှိခိုးခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဂါမတော-ရွာမှ၊ နိက္ခမန္တံ-ထွက်လာသော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ အယျ-အရှင်ဘုရား၊ ကုဟိ-သို့၊ ဂစ္ဆထ-ကြွကြမလို့ပါနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊ အသုကံနာမ ဂါမံ-သို့၊ (စေတိယဝန္တနတ္ထံ-ငှာ၊ (ဂစ္ဆာမိ-သွားမလို့) ဣတိ-ဤသို့ပြောအံ့၊ အယျ-ဘုရား၊ အဟမ္မိ-တပည့်တော်မသည်လည်း၊ အာဂစ္ဆာမိ-လိုက်လိုပါ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဘိက္ခုနီယေဝ-သည်သာ၊ သံဝိဒဟတိ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ န သံဝိဒဟတိ-မတိုင်ပင်အံ့။

ဝိသင်္ဃေတေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ပုရေဘတ္တံ-၌၊ ဂစ္ဆိဿာမ-သွားကြစို့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-တိုင်ပင်ပြောဆိုပြီး၍၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ-၌၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အဇ္ဈယနေ၊ ဂမိဿာမ-သွားကြစို့၊ ဣတိ ဝတ္တာ၊ သေ-၌၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ ကာလ ဝိသင်္ဃေတေယေဝ-ကာလ၏ အချိန်းအချက် လွဲရာ၌သာ၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) ပန-ကား၊ ဒွါရဝိသင်္ဃေတေ-တံခါး၏ အချိန်းအချက် လွဲခြင်းသည်၊ သတိပဝါ-ဖြစ်ပါသော်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဝိသင်္ဃေတေ-လမ်း၏ အချိန်းအချက် လွဲခြင်းသည်၊ သတိပဝါ-လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယေဝ၊ အာပဒါသုတိ-ကား၊ ရဋ္ဌဘေဒ-တိုင်းပြည်ပျက်ရာအခါ၌၊ စက္ကသမာရုဋ္ဌာ-ဣရိယာပုထ်တည်းဟူသော စက်သို့ တက်ရောက်ကြကုန်သည်၊ ဝါ-လည်းတည်းဟူသော စက်သို့ တက်ရောက်ကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဇနပဒါ-ဇနပုဒ်နေသူ လူတို့သည်၊ (တစ်နည်း) ဇနပဒါ-ဇနပုဒ်တို့သည်၊ ပရိယာယန္တိ-လှည့်လည်ကြရကုန်၏၊ ဧဝရူပါသု၊ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (ဂစ္ဆန္တိဿ-တိုင်ပင်၍ သွားသော ရဟန်း၏၊) အနာပတ္တိ၊ သေသံ၊ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။- သံဝိဓာနသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

၈။ နာဝါဘိရဟနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၈၈။ အဋ္ဌမသိက္ခာပဒေ-၌၊ သံဝိဓာယာတိ-ကား၊ လောကဿာဒမိတ္တသန္တဝ ဝသေန-လောက၌ သာယာအပ်သော မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကိဋ္ဌာပုရေ ကွာရာ-ပျော်မြူးခြင်းကို ရှေ့ရှုပြုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) သံဝိဒဟိတွာ-သဘောတူစီစဉ်၍၊ ဝါ-တိုင်ပင်၍၊ (အဘိရဟန္တိ၌ စပ်၊) ဥဒ္ဓံ ဂါမိနိန္တိ-ကား၊ နဒိယာ-မြစ်၏၊

ဥဒ္ဓံ-အထက်ဖြစ်သော၊ ပဋိသောတံ-ရေညာသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားသော၊ (ဧကံ နာဝံ၌ စပ်) ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥဒ္ဓံ-သို့၊ ဇဝနတော-သွားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဇ္ဇဝနိကာယ - ကာမည်သော၊ နာဝါယ - လှေ (သင်္ဘော) ဖြင့်၊ ကိဠတိ-ကစား၏၊ သော-ထိုရဟန်းကို၊ ဥဒ္ဓံ ဂါမနိ အဘိရဟတီတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တေန-ထိုကြောင့်၊ အဿ-ဤဥဒ္ဓံဂါမနိဟူသော ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇ နေ-ပဒဘာဇနီ၌၊ အတ္ထမေဝ-ကိုသာ၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဥဇ္ဇဝနိကာယာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [ဥဒ္ဓံ-သို့+ဇဝတိ-သွားတတ်၏၊ ဣတိ ဥဇ္ဇဝနိကာ။] အဓောဂါမိနိန္တိ-ကား၊ အဓော-အောက်သို့၊ အနုသောတံ-ရေစုန်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားသော၊ (ဧကံ နာဝံ၌ စပ်) ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အဓော-သို့၊ ဇဝနတော-ကြောင့်၊ ဩဇဝနိကာယ-ကာမည်သော၊ နာဝါယ-ဖြင့်၊ ကိဠတိ-၏၊ သော-ထိုရဟန်းကို၊ အဓော ပေ၊ ရဟတီတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တေန ပေ၊ ဝုတ္တံ၊ [အဓော+ဇဝတိတိ ဩဇဝနိကာ။] တတ္ထ-ထိုဥဒ္ဓံ ဂါမနိ အဓော ဂါမနိဟူသော ပါဌ၌၊ ယံ-အကြင်လှေကို၊ တိတ္ထသမ္ပဋိပါဒနတ္ထံ-ဆိပ်ကမ်းကို ကောင်းစွာ ပြည့်စုံ စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥဒ္ဓံဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ အဓောဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဟရန္တိ-ဆောင်ယူကြကုန်၏၊ ဧတ္ထ-ဤလှေ၌၊ (ဤလှေကို စီးရာ၌) အနာပတ္တိ၊ တိရိယံ တရဏာယာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (တရဏာယာတိ ဣဒံ-တရဏာယဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်) ဥပယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ နိသက္ကဝစနံ-ပဉ္စမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း။

၁၈၉။ ဂါမန္တရေ ဂါမန္တရေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယဿာ နဒိယာ-၏၊ ဧကံ-တစ်ဖက်သော၊ တီရံ-ကမ်းသည်၊ ကုက္ကုဋ္ဌသမ္ပာဒဂါမေဟိ-ကြက်တို့၏ သွားနိုင်လောက်ရာ ရွာတို့ဖြင့်၊ [“ကုက္ကုဋ္ဌသမ္ပာဒဂါမေဟိ-ကြက်ပျံတစ်ကျသာ ဝေးသော ရွာတို့ဖြင့်” ဟုလည်း ရှိ၏။] နိရန္တရံ-အကြား မရှိသည်၊ (ဟောတိ၊) ဧကံ-သော၊ တီရံ-သည်၊ အဂါမကံ-ရွာ မရှိသော၊ အရည်-တောသည်၊ (ဟောတိ၊) တဿာ-ထိုမြစ်၏၊ သဂါမကတီရပဿေန-ရွာရှိသော ကမ်း၏ ဘေးဖြင့်၊ ဂမနကာလေ-သွားရာ အခါ၌၊ ဂါမန္တရဂဏနာယ-အခြားတစ်ရွာ၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ၊) အဂါမကတီရပဿေန-ရွာ မရှိသော ကမ်း၏ ဘေးဖြင့်၊ ဂမနကာလေ-၌၊ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယ-ယူဇနာဝက်၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ (ပါစိတ္တိယာနိ ဟောန္တိ၊) ပန-ဆက်၊ ယာ-အကြင်မြစ်သည်၊ ယောဇနဝိတ္ထတာ-တစ်ယူဇနာ ပြန် ကျယ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဿာ-ထိုမြစ်၏၊ မဇ္ဈေန-အလယ်ဖြင့်၊ ဂမနေပိ-သွားရာ၌လည်း၊ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယ-ယူဇနာဝက် အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယာနိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

အနာပတ္တိ တိရိယံ တရဏာယာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ကေဝလံ-(သမုဒ္ဒရာ မဖက်) သက်သက်၊ နဒိယာ-ကို၊ (တိရိယံ-ဖိလာ၊ တရဏာယ-ဖြတ်ကူးခြင်း၌၊ အနာပတ္တိ-

သည်။) န-မဟုတ်သေး၊ ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ မဟာတိတ္ထပဋနတော-
မဟာတိတ္ထဆိပ်ကမ်းမှ၊ တာမတာမလိတ္တိဝါ-တာမလိတ္တိဆိပ်ကမ်းသို့သော်လည်း
ကောင်း၊ သုဝဏ္ဏဘူမိဝါ-သုဝဏ္ဏဘူမိသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆတိ-၏။ တဿာပိ-
ထိုရဟန်း၏လည်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဟိ-မှန်၏။ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ နဒိယံယေဝ-
၌သာ၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝိစာရိတာ-စိစစ်အပ်ပြီ၊ သမုဒ္ဒေ-၌၊ န ဝိစာရိတာ-မစိစစ်အပ်။

၁၉၁။ ဝိသင်္ကေတေနာတိ ဣဓာပိ-ဟူသော ဤပါဌ၌လည်း၊ ကာလသင်္ကေ
တေနေဝ-ကြောင့်သာ၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်တည်း၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ တိတ္ထ
ဝိသင်္ကေတန-ဆိပ်ကမ်း၏ အချိန်းအချက် လွဲခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊
နာဝိဝိသင်္ကေတနဝါ-လေ့ (သဘော)၏ အချိန်းအချက် လွဲခြင်းကြောင့်သော်
လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆန္တဿ-တိုင်ပင်၍ သွားသော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိယေဝ-အာ
ပတ်သာတည်း၊ သေသံ၊ ပေ၊ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိတိ။- နာဝိဘိရဟနသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

၉။ ပရိပါစိတသိက္ခာပုဒ်အစွင့်

၁၉၂။ နဝမသိက္ခာပဒေ-၌၊ မဟာနာဂေ တိဋ္ဌမာနေတိ (ဧတံ)-ဟူသော ဤ
သဒ္ဒါသည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ-သတ္တမိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ-ဒုတိယာဝိဘတ်
ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ မဟာနာဂေသု-ရဟန္တာကြီးတို့သည်၊ တိဋ္ဌမာနေသု-တည်ရှိပါ
ကုန်လျက်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အထဝါ-ကား၊ မဟာနာဂေ-တို့ကို၊ တိဋ္ဌမာနေ-တည်
ရှိသည်တို့ကို၊ အဒိသွာ-မမြင်မူ၍၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤမဟာနာဂေ တိဋ္ဌမာနေ
ဟူသော ပါဌ၌၊ အယံ ပါဌသေသော-ဤအဒိသွာဟူသော ပါဌကြွင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
ဟိ-လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့၊ ဣတရဏာ-ဤဘုမ္မတ္ထ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်မှ တစ်ပါး
သော အခြင်းအရာ၊ သို့မဟုတ် အဒိသွာဟူသော ပါဌသေသမှ တစ်ပါးသော
အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဂယုမာနော-ယူအပ်သော်၊ ဝါ-ယူအပ်သော၊) အတ္ထော-
သည်၊ န ယုဇ္ဇတိ-မသင့်။

အန္တရာကထာတိ - ကား၊ အဝသာနံ - အဆုံးသို့၊ အပ္ပတွာ - မရောက်မူ၍၊
အာရမ္မဿစ-အစ၏လည်းကောင်း၊ အဝသာနဿစ-အဆုံး၏လည်းကောင်း၊
ဝေမဇ္ဈဌာနံ-အလယ်အရပ်သို့၊ ပတ္တကထာ-ရောက်သော စကားသည်၊ ဝိပ္ပကတာ
တိ-ကား၊ ကယိရမာနာ-ပြုအပ်ဆဲသည်၊ ဝါ-ပြောဆိုအပ်ဆဲသည်၊ ဟောတိ-၏၊
သစ္စံ၊ ပေ၊ ဂဟပတိတိ-ကား၊ အဒ္ဓစ္စိကေန-ထက်ဝက်သော မျက်လုံးဖြင့်၊ သြလော
ကယမာနာ-စောင်း၍ ကြည့်လတ်သော်၊ ထေရေ-တို့ကို၊ ပဝိသန္ဓေ-ဝင်လာသည်
တို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ တေဟိ-ထိုထေရ်တို့သည်၊ သုတဘာဝံ-မိမိစကား၏ ကြားအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥ တွာ-၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (သစ္စံ မဟာနာဂါ ခေါ် စသည်ဟူ၍၊)
အာဟ-ပြောပြီ။

၁၉၄။ ဘိက္ခုနီ ပရိပါစိတန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီယာ-သည်၊ ပရိပါစိတံ-ထက်ဝန်းကျင် ကျက်စေအပ်သော၊ ဝါ-စီမံအပ်သော၊ ဂုဏ္ဍပ္ပကာသနေန-ဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းဖြင့်၊ နိပ္ပာဒိတံ-ပြီးစေအပ်သော၊ လဒ္ဓဗ္ဗံ-ရထိုက်အောင်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ (ပိဏ္ဍပါတ်၌ စပ်) ဣတိ အတ္တော၊ ပန-ဆက်ဦးအံ့၊ အဿ-ထိုဘိက္ခုနီ ပရိပါစိတံ ဟူသော ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-ပဒဘာဇနီ၌၊ ဘိက္ခုနီဉ္စ-ဘိက္ခုနီကိုလည်းကောင်း၊ တဿာ-ထိုဘိက္ခုနီ၏၊ ပရိပါစနာကာရဉ္စ-ထက်ဝန်းကျင် ကျက်စေပုံအခြင်းအရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-စီမံပုံအခြင်းအရာကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေတုံ-ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ ဘိက္ခုနီနာမ ၊ပေ၊ အဒါတုကာမာနံတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိသမာရမ္ဘာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ပုဗ္ဗေတိ-ကား၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ (ဘိက္ခုနီ မစီမံမီ ရှေးဦးစွာ) သမာရဇ္ဈာ-ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ပြီးသော ဆွမ်းကို၊ သမာရမ္ဘာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ၊ ဧတံ-ဤသမာရမ္ဘဟူသော အမည်သည်၊ ပဋိယာဒိတဿ-လျော်စွာ အားထုတ်ခြင်းရှိသော ဆွမ်း၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာမှာ ရှုပါ။] ဂိဟိနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ သမာရမ္ဘာ-ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်သော ဆွမ်းတည်း၊ ဂိဟိသမာရမ္ဘာ-ဆွမ်း၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ ပရိပါစနတော-ထက်ဝန်းကျင် ကျက်စေရာအခါမှ၊ ဝါ-ပြီးစီးစေရာအခါမှ၊ ပဌမမေဝ-သာလျှင်၊ ဂိဟိနံ-တို့သည်၊ ပဋိယာဒိတံ-လျော်စွာ အားထုတ်အပ်သော၊ ဝါ-စီမံအပ်သော၊ ယံ ဘတ္တံ၊ (အတ္ထိ) တတော-ထိုဂိဟိပဋိယာဒိတ ဆွမ်းမှ၊ အညတြ (အညံ)-အခြားသော ဆွမ်းကို၊ တံ ပိဏ္ဍပါတံ-ထိုဂိဟိပဋိယာဒိတ ဆွမ်းကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အညံ-အခြားသော ဘိက္ခုနီပရိပါစိတ ဆွမ်းကို၊ (တတော အညတြကို ထပ်ဖွင့်သည်) ဘုဉ္ဇန္တဿ-၏၊ အာပတ္တိံ၊ (ဟောတိ) ပန-ကား၊ တံ-ထိုဂိဟိပဋိယာဒိတ ဆွမ်းကို၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ၊ အနာပတ္တိံ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဉာတိပဝါရိတေဟိ-တို့သည်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ အသမာရဇ္ဈေ-ကောင်းစွာ အားမထုတ်အပ်သည်၊ (သမာနော)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ပိဏ္ဍပါတော-သည်၊ အတ္တတော-အနက်သဘောအားဖြင့်၊ သမာရဇ္ဈေဝ - ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ပြီး ဖြစ်တော့သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ (ကသ္မာ-နည်း၊ ဘိက္ခုနာ-သည်) ယထာသုခံ-စွာ၊ (ပိဏ္ဍပါတဿ-၏၊ ဝါ-ကို) အာဟရာပေတဗ္ဗတော-ဆောင်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဗျဉ္ဇနံ-သဒ္ဓါကို၊ အနာဒိယိတွာ-၍၊ အတ္ထမေဝ-ကိုသာ၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဂိဟိသမာရမ္ဘော ၊ပေ၊ ပဝါရိတာဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဗျဉ္ဇနံ ၊ပေ၊ ဒဿေတုံ။ ။ဂိဟိသမာရမ္ဘဟူသော သဒ္ဓါအတိုင်းဆိုလျှင် “လူတို့ အားထုတ်အပ်သော ဆွမ်း” ဟုသာ အနက်ဖြစ်နိုင်၏။ “ဉာတကပဝါရိတ”ဟု အနက် မဖြစ်နိုင်၊ သို့သော် ဉာတကပဝါရိတတို့ အထံ၌ အလိုရှိတိုင်း တောင်းနိုင်သောကြောင့် ဂိဟိသမာရမ္ဘ ဆွမ်းနှင့် သဘောတူရကား သဒ္ဓါကို ဂရုမစိုက်ဘဲ လိုရင်းအနက်ကိုသာ ပြတော်မူခြင်းငှာ “ဂိဟိသမာရမ္ဘနာမ ၊ပေ၊ ပဝါရိတာဝါ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။

၁၉၅။ ပကတိ ပဋိယတ္တန္တိ-ကား၊ ပကတိယာ-ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ တဿေဝ ဘိက္ခုနော-၏ပင်၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ ထေရဿ-အား၊ ဒဿာမ-လှူကုန်အံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ ပဋိယာဒိတံ-စီရင်အပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာ ပစ္စရိယံ-၌၊ တဿ-ထိုရဟန်းဖို့၊ (ဣတိ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊) အညဿ- အခြားရဟန်းဖို့၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ အဝတ္တာ-ခွဲခြား၍ မဆိုဘဲ၊ ဘိက္ခုနံ ၊ပေ၊ ဟောတိ တိ-ဟူ၍၊ အဝိသေသေန-အထူးမပြု၊ သာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

၁၉၇။ ပဉ္စ ၊ပေ၊ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ ယာဂုခဇ္ဇကဖလာလေ-ယာဂု၊ ခဲဖွယ်၊ သစ်သီးငယ်၊ သစ်သီးကြီးဟူသော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံ၌၊ ဘိက္ခုနိပရိပါမိတေပိ- ဘိက္ခုနီ စီမံအပ်ပါသော်လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ) သေသံ ၊ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။ ပရိပါမိတသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀။ ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၉၈။ ဒသမသိက္ခာပဒေ-၌၊ သဗ္ဗော-သော၊ ပါဠိအတ္ထောစ-ပါဠိတော်၏ အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယောစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုတိယအနိယတေ ဝုတ္တ နယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ဒုတိယအနိယတေနစ- ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း၊ ဥပရိ-အထက်ဖြစ်သော အစေလက ဝဂ်၌၊ ဥပနန္တဿ-ဥပနန္တ၏၊ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေနစ-နှင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ၊ ဧက ပရိစ္ဆေဒံ-တူသော အပိုင်းအခြား ရှိ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် တူသော အပိုင်းအခြား ရှိ ပါသော်လည်း၊ အဋ္ဌပုတ္တိဝသေန-အကြောင်းဝတ္ထု ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ ရဟော နိသဇ္ဇသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။ သမတ္တာ ဝဏ္ဏနာက္ကမေန ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂေါ တတိယော။

ပဉ္စ ၊ပေ၊ အနာပတ္တိ။ “ဘောဇဉ် ၅ ပါးမှ တစ်ပါး ဘိက္ခုနိပရိပါမိတဖြစ်သော ယာဂု ခဲဖွယ်စသည်ကို စားရာ၌ အနာပတ္တိ” ဟူရာဝယ် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်သာ ပါမိတ်အာပတ် မသင့်ခြင်းကို ရည်ရွယ်သည်။ ဘိက္ခုနီစသော သီတင်းသုံးဖော် ၅ ဦးတို့ တိုက်တွန်းမှ ရအပ် သော စားဖွယ်ကို စားရာ၌ သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှကား မလွတ် မြောက်နိုင်။-ဋီကာ။

ဥပနန္တဿ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေန။ ။ဥပနန္တဿ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေနာတိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိ ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စာပိ တံ အစေလကဝဂ္ဂေ ပဉ္စမံ၊ သိက္ခာပဒံ ဟောတိ၊ ဥပနန္တတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ပညတ္တေသု ပန စတုတ္ထဘာဝတော “ဥပ နန္တဿ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေနာတိ ဝုတ္တံ၊ စတုတ္ထသိက္ခာပဒဿ ဝတ္ထုတော ဣမဿ သိက္ခာ ပဒဿ ဝတ္ထုနော ပဌမံ ဥပ္ပန္နတ္တာ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ပဌမံ ပညတ္တံ၊ ဣမိနာစ သိက္ခာပဒေန ကေဝလံ ဘိက္ခုနိယာဧဝ ရဟောနိသဇ္ဇာယ အာပတ္တိ ပညတ္တာ၊ ဥပရိ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိ ရဟောနိသဇ္ဇာယ အာပတ္တိ ဝိသု ပညတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ် ပြီး၏။

၄။ ဘောဇနဝဂ်

၁။ အာဝသထပိဏ္ဏသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၀၃။ ဘောဇနဝဂ္ဂဿ-၏။ ပဌမသိက္ခာပဒေ-၌၊ အာဝသထပိဏ္ဏာတိ-
 ကား၊ အာဝသထေ-လာ၍နေရာ စရပ်စသည်၌၊ (ပညတ္တော-ဝတ်တည်အပ်သော၊)
 ပိဏ္ဏော-ထမင်းတည်း၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ပရိက္ခိတ္တံ-ကာရံအပ်သော၊ (အာ
 ဝသထံ၌ စပ်၊) အဒ္ဓိကဂိလာနဂဗ္ဘိနိပဗ္ဗဇိတာနံ-ခရီးသွားသူ၊ မကျန်းမာသူ၊ ကိုယ်ဝန်
 ရှိသူ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့၏၊ ဝါ-တို့ဖို့၊ ယထာနုရူပံ-လျောက်ပတ်သည်အားလျော်စွာ၊
 ပညတ္တမဗ္ဗပိဌံ-ခင်းထားအပ်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ရှိသော၊ အနေကဂဗ္ဘ
 ပမုခပရိစ္ဆေဒံ-တစ်ပါးမက များသော တိုက်ခန်း၊ အဦးစမုခ အပိုင်းအခြားရှိသော၊
 အာဝသထံ-လာ၍နေရာ စရပ်စသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ တတ္ထ-ထိုစရပ်စသည်၌၊
 ပုညကာမေဟိ-ကောင်းမှုကို အလိုရှိသူတို့သည်၊ ပိဏ္ဏော-ထမင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊
 ပညတ္တော-ဝတ်တည်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ယာဂုဘတ္တဘေသဇ္ဇာဒိ-ယာဂု၊
 ထမင်း၊ ဆေး အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော သုံးဆောင်ဖွယ်ကို၊ တေသံ တေသံ-
 ထိုထိုအဒ္ဓိက ဂိလာန စသူတို့အား၊ ဒါနတ္ထာယ-ပေးခြင်းအကျိုးငှာ၊ ထပိတံ-ထား
 အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [အာဝသထပိဏ္ဏပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ကခါ
 ဘာသာဋီကာ၌၊ ပြထားပြီ၊ “အနေကဂဗ္ဘပမုခပရိစ္ဆေဒံ”ဟူသည် တန်းလျားရှည်
 စရပ်မျိုးဖြစ်၍ အခန်းများစွာကို တစ်ခုစီ ပိုင်းခြားထားခြင်း၊ ထိုအခန်းများသို့
 ဝင်ဖို့ရာ အဦးစမုခ တစ်ခုစီ ရှိခြင်းတည်း။]

ဟိယေကတိ-ကား၊ သွေပိ-နက်ဖြန်၌လည်း၊ (အာဂန္တဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၌ စပ်၊)
 အပသက္ကန္တတိ-ကား၊ အပဂစ္ဆန္တိ-ဖဲသွားကြကုန်၏၊ [ဘူဝါဒိသက္ကဓာတ်၏ ဂတိအနက်
 ကို ဖွင့်သည်။] မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တိတိ-ကား၊ တိတ္ထိယေ-တို့ကို၊ အပဿန္တာ-မမြင်
 ကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-မမြင်ကုန်သော လူတို့သည်၊ တိတ္ထိယာ-တို့သည်၊ ကုဟိ-သို့၊
 ဂတာ-သွားကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေး၍၊ [“ကုဟိ ဂတာတိ”ဟု ပုစ္ဆာနိဒဿန
 ဣတိသဒ္ဓါ ပါရှိစေ။] ဣမေ-ဤရဟန်းတို့ကို၊ ပဿိတွာ-မြင်၍၊ ပက္ကန္တာ-ဖဲသွား
 ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သုတွာ-၍၊ ဥဇ္ဈာယန္တိ-ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏၊ ကုက္ကစ္စာယန္တောတိ-
 ကား၊ ကုက္ကစ္စံ-ကို၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ အကပ္ပိယသည်-အကပ္ပိယသည်ကို၊
 ဥပ္ပာဒေန္တော-ဖြစ်စေလျက်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ကရဓာတ်၏ အနက်၌ အာယပစ္စည်း
 သက်သော နာမဓာတ်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် ကုက္ကစ္စာယန္တောကို “ကုက္ကစ္စံ
 ကရောန္တော”ဟု ဖွင့်သည်၊ ကုက္ကစ္စအရ အကုသိုလ် ကုက္ကစ္စစေတသိက်ဟု ထင်မှား
 မည် စိုးသောကြောင့် “အကပ္ပိယသည် ဥပ္ပာဒေန္တော”ဟု ဖွင့်သည်။]

၂၀၆။ သက္ကောတိ၊ ပေ၊ ပက္ကမိတုန္တိ-ကား၊ အဒ္ဓယောဇနံဝါ-ယူဇနာဝဂ် ခရီး
 ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယောဇနံဝါ-တစ်ယူဇနာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တံ-ငှာ၊

သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏။ “ယော တမ္မာ အာဝသထာ ပုတ္တမိတုံ သက္ကောတိ၊ သော အဂိလာနောနာမ” ဟု ပါဠိတော်၌ ယော၊ သော ထည့်၍ စပ်ပါ။ န သက္ကောတိ၌ လည်း နည်းတူ။ န သက္ကောတိတိ-ကား၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိ သော ယူဇနာဝက်၊ သို့မဟုတ် တစ်ယူဇနာကိုပင်။ (ဂန္တု-ဌာ) န သက္ကောတိ။

အနောဒိဿာတိ-ကား၊ ဣမေသံယေဝ-ဤပါသဏ္ဌာအယူရှိသူ အားလုံးတို့ အတွက်သာ၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧတ္တကာနံယေဝ-ပါသဏ္ဌာအယူ ရှိသူတို့တွင် ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသူတို့အတွက်သာ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ပါသဏ္ဌာ-ပါသဏ္ဌာအယူရှိသူကို၊ အနုဒ္ဓိသိတွာ-မရည်စူးမူ၍၊ သဗ္ဗေသံ- လာလာသမျှ၊ အားလုံးတို့ဖို့ ပညတ္တော ဟောတိ။ “ဣမေသံယေဝ၊ ဧတ္တကာနံယေဝ ပါသဏ္ဌာပုဒ်တို့နှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ ယာဝ ဒက္ကောတိ-ကား၊ ဘောဇနမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဧတ္တကန္တိ-ဤမျှလောက် အတိုင်းအရှည် ရှိသော ဘောဇဉ်ဟူ၍၊ အပရိစ္ဆိန္နိတွာ-မပိုင်းခြား မကန့်သတ်မူ၍၊ ယာဝ-အကြင် မျှလောက်သော ဘောဇဉ်ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ (အတ္ထိ၊ တာဝ-ထိုအလိုရှိသမျှ၊ ပိဏ္ဏော-သည်၊ ဝါ-ကို) ပညတ္တော ဟောတိ၊ သင်္ကိ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့၌၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗ-စားနိုင်၏၊ ဝါ-စားကောင်း၏၊ ဒုတိယဒိဝသတော ပဌာယ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ခံယူခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ) အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ- ခံတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်း ရှေးရှုဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ (စားတိုင်း စားတိုင်း၊) ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ ဧတ္ထ-ဤသင်္ကိ အပ်တဗ္ဗဟူသော ပါဠိ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဧကကုလေနဝါ-တစ်ဦးသော အမျိုးသည်လည်းကောင်း၊ နာနာကုလေဟိ-အထူးထူးသော အမျိုးတို့သည်၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဟုတွာဝါ-ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဌာနေဝါ-အရပ်၌သော် လည်းကောင်း၊ နာနာဌာနေသုဝါ-အမျိုးမျိုးသော အရပ်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော အရပ်၌၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော အရပ်၌၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အနိယမိတဌာနေဝါ-အမြဲ မသတ်မှတ်အပ်သော အရပ်၌ သော်လည်းကောင်း၊ ပညတ္တံ-ဝတ်တည်အပ်သော ဆွမ်းကို၊ ဧကသ္မိ ဌာနေ-၌၊ ဧက ဒိဝသံ-တစ်နေ့၌၊ ဘုဒ္ဓိတတွာ-စားပြီး၍၊ ဒုတိယဒိဝသေ-၌၊ တသ္မိ ဌာနေ- ထိုပဌမစားရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ အညသ္မိ ဝါ - အခြားသော အရပ်၌

ယာဝဒက္ကော၊ ယာဝတက္ကော။ ။ ပါဠိ ၂ မျိုး ရှိ၏။ ထို ၂ မျိုးလုံးပင် ယာဝ၊ သို့မဟုတ် ယာဝတာတစ်ပုဒ်၊ အတ္ထောတစ်ပုဒ်အားဖြင့် ၂ ပုဒ်ဟု မှတ်၊ “ယာဝ အတ္ထော အတ္ထိ၊ တာဝ ပိဏ္ဏော ပညတ္တော ဟောတိ” ဟုလည်းကောင်း၊ ယာဝတာ-အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည် ရှိသော ဆွမ်းဖြင့်၊ အတ္ထော အတ္ထိ၊ တာဝတာ-ထိုအလိုရှိသမျှ၊ ပိဏ္ဏော ပညတ္တော ဟောတိ” ဟု လည်းကောင်း အနက်ပေးပါ။ ပညတ္တော၏ ကံမှာ ပိဏ္ဏောသာ ဖြစ်သည်။

သော်လည်းကောင်း၊ ဘုဒ္ဓိတုံ - ဌာ၊ န ဝဋ္ဋတိ - မအပ်၊ ပန - အန္တယကား၊ နာနာ ကုလေဟိ-အထူးထူးသော အမျိုးတို့သည်၊ နာနာဌာနေသု-အမျိုးမျိုးသော အရပ် တို့၌၊ ပညတ္တံ-ကို၊ ဧကသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ ဧကဒိဝသံ-၌၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-၍၊ ဒုတိယဒိဝသေ-၌၊ အညတ္တ-အခြားသော အရပ်၌၊ ဘုဒ္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [နာနာကုလတို့က တစ်ပေါင်း တည်းစု၍ ပေးလှူခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် အမျိုးမျိုးသော နေရာ၌ စားကောင်း သည်။] ပန-ဆက်၊ ပဋိပါဋိ-အစဉ်ကို၊ ခေပေတွာ-ကုန်စေပြီး၍၊ ပုန-ဖန်၊ အာဒိ တော-အစမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဘုဒ္ဓိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ၊ [နာနာ ကုလအလှူရှင်ပေါင်း ၁၀ ဦးက ဆယ်နေရာ၌ ကျွေးလျှင် ၁၀ ရက်ပြည့်အောင် စားကောင်း၏၊ အလှည့်စဉ် ကုန်သွားလျှင်ကား နောက်ထပ် မစားကောင်တော့- ဟူလို့။] ဧကပူဂဏာနာပူဂဧကဂါမနာနာဂါမေသုပိ-တစ်သင်းတစ်ဖွဲ့ဟူသော အလှူ ရှင်၊ အထူးထူးသော အသင်းအဖွဲ့ဟူသော အလှူရှင်၊ တစ်ရွာဟူသော အလှူရှင်၊ အထူးထူးသော ရွာဟူသော အလှူရှင်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော။

ယောပိ-အကြင်ဆွမ်းသည်လည်း၊ ဧကကုလဿဝါ-တစ်ဦးသော အမျိုးသည် သော်လည်းကောင်း၊ နာနာကုလာနိဝါ-အထူးထူးသော အမျိုးတို့သည်သော်လည်း ကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ပညတ္တော-ဝတ်တည်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍) တဏှာလာဒီနံ-ဆန် အစရှိသည်တို့၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အန္တရန္တရာ- အကြားအကြား၌၊ ဆိဇ္ဇတိ-ပြတ်၏၊ သောပိ-ထိုဆွမ်းကိုလည်း၊ န ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗော- (နောက်ထပ်) မစားထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ဒါတုံ-ပေးလှူခြင်းငှာ၊ န သက္ကောမ-မစွမ်းနိုင် တော့ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဥပစ္ဆန္နိတွာ-ဖြတ်ပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ကလျာဏ စိတ္တေ - ကောင်းသော စိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နေ - ဖြစ်လတ်သော်၊ ဒါတုံ - ဌာ၊ သစေ အာရဘန္တိ-အကယ်၍ အားထုတ်ကုန်အံ့၊ [တချို့စာ၌ “အာဟရန္တိ-ဆောင်ယူကုန် အံ့” ဟု ရှိ၏။] ဧတံ-ဤဆွမ်းကို၊ ပုန-နောက်ထပ်၊ ဧကဒိဝသံ-၌၊ ဘုဒ္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ၊ (ဣတိ အယံ ဧတ္ထ ဝိနိစ္ဆယောဟု ဣတိတစ်လုံး ထည့်၍ ပြန်လှည့်ပါ။)

၂၀၈။ အနာပတ္တိံ ဂိလာနဿာတိ-ကား၊ ဂိလာနဿ-ဂိလာနဖြစ်၍၊ အနု ဝသိတွာ-နေ့စဉ်နေ၍၊ ဘုဉန္တဿ-စားသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိံ၊ (ဟောတိ) ဂစ္ဆန္တောဝါတိ-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားလတ်သော်၊ အန္တရာ မဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ ဧကဒိဝသံ-၌လည်းကောင်း၊ ဂတဌာနေ-ရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ ဧကဒိဝသံစ-၌လည်းကောင်း၊ ဘုဉ္ဇတိ-စား၏၊ တဿာပိ-၏လည်း၊ အနာ ပတ္တိံ၊ အာဂစ္ဆန္တေပိ-ပြန်လာသော ရဟန်း၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ဂန္တာ-သွားပြီး၍၊ ပစ္စာဂစ္ဆန္တေပိ-ပြန်လာပြန်သော်လည်း၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-၌၊ ဧကဒိဝသံ-၌လည်း ကောင်း၊ အာဂတဌာနေ၊ ဧကဒိဝသံစ၊ ဘုဒ္ဓိတုံ-ဌာ၊ (စားခွင့်ကို) လဘတိ-၏၊ [ဧသေဝနယောကိုပင် “ဂန္တာ ပေ၊ လဘတိ” ဟု ချဲ့ပြသည်။] ဂမိဿာမိ-သွားအံ့၊

ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-စားပြီး၍၊ နိက္ခမန္တဿ-ထွက်စဉ်၊ နဒီဝါ-မြစ်သည်
 သော်လည်း၊ ပူရတိ-ပြည့်အံ့၊ စောရာဒိဘယံဝါ-ဓားပြ အစရှိသော ဘေးသည်
 သော်လည်း၊ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သော-ထိုရဟန်းသည်၊ နိဝတ္တိတွာ-ပြန်
 နှစ်၍၊ ခေမဘာဝံ-ဘေး မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-သိရ၍၊ ဂစ္ဆန္တော-လတ်
 သော်၊ ပုန-နောက်ထပ်၊ ဧကဒိဝသံ-၌၊ ဘုဒ္ဓိတုံ-ငှာ၊ (စားခွင့်ကို) လဘတိ-၏၊
 ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဣဒံ-ဤအဆုံးအဖြတ်ကို၊ မဟာပစ္စရိယာဒိသု-မဟာပစ္စရိ
 အစရှိသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဩဒိဿ ပညတ္တော ဟောတိတိ-ကား၊
 ဘိက္ခုနံယေဝ-တို့၏သာ၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ရည်စူး၍၊ ပညတ္တော-ဝတ်
 တည်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ န ယာဝဒတ္တောတိ-ကား၊ ယာဝဒတ္ထံ-အလိုရှိတိုင်း၊
 ပညတ္တော-ဝတ်တည်အပ်သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ ထောက် ထောက်-အနည်း
 ငယ် အနည်းငယ်သော ဆွမ်းကို၊ လတ္တတိ-ရအပ်၏၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရအပ်သော
 ဆွမ်းကို၊ ဘိက္ခုတို့ဖို့ ရည်စူးအပ်သော ဆွမ်း၊ ယာဝဒတ္ထ ပညတ္ထ မဟုတ်သော
 ဆွမ်းကို၊ နိစ္စမိ-အမြဲလည်း၊ ဘုဒ္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဉ္စ၊ ပေ၊ သဗ္ဗတ္တာတိ-ကား၊ ယာဝု
 ခဇ္ဇကဖလာဖလာဒိဘေဒေ-ယာဝု၊ ခဲဖွယ်၊ သစ်သီးငယ်၊ သစ်သီးကြီး အစရှိသော
 အပြားရှိသော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော စားဖွယ် သောက်ဖွယ်၌၊ အနာပတ္တိ၊ ဟိ-
 မှန်၊ ယာဝုအာဒိနိ-ယာဝု အစရှိသည်တို့ကို၊ နိစ္စမိ-လည်း၊ ဘုဒ္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သေသံ
 ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။- အာဝသထပိဏ္ဍသိက္ခာပဒံ ပဌမံ။

၂။ ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အစွင့်

၂၀၉။ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ-၌၊ ပရိဟိနလာဘသက္ကာရောတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂုဋ္ဌတ္တံ)
 ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿမိ) သော-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်သည်၊ အဇာတသတ္တုနာ-
 အဇာတသတ်သည်၊ (ကာရိတ်ကတ္တား) ဝါ-ကို၊ ရာဇာနံ-ဗိမ္ဗိသာရမင်းကို၊ မာရေ
 တွာပိ-သတ်စေ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-အသတ်ခိုင်း၍လည်းကောင်း၊ အဘိမာရေ-
 ဘုရားရှင်ကို လွှမ်းမိုး၍ သတ်မည့်လေးသမားတို့ကို၊ ယောဇေတွာပိ-စေလွှတ်၍
 လည်းကောင်း၊ [အဘိမာရေတိ အဘိဘဝိတွာ ဘဂဝန္တံ မာရဏတ္တာယ ပယော
 ဇိတေ ဓနုဓရေ-ဝိမတိ။] ရဟိရုပ္ပါဒံ-သွေးကို ဖြစ်စေခြင်းကို၊ ဝါ-ခြေမတော်ကို
 သွေးစိမ်းတည်အောင်၊ ကတွာပိ-ပြု၍လည်းကောင်း၊ ဂုဋ္ဌပဋိစ္ဆန္တော-လျှို့ဝှက်အပ်
 ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အပြစ်ရှိသည်၊ (ပြစ်မှု မထင်ရှားသည်) အဟောသိ၊ ယဒါ
 ပန-အကြင်အခါ၌ကား၊ ဒီဝါယေဝ-နေ့အခါ၌ပင်၊ (နေ့လည်ကြောင်တောင်၌ပင်၊)
 ဓနပါလကံ-ဓနပါလကဆင်ကို၊ ပယောဇေသိ-စေလွှတ်စေပြီ၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊
 (ထိုအခါကျမှ) ပါကဇ္ဇော-ထင်ရှားသည်၊ (ဗူးပေါ်သလို ပေါ်သည်) ဇာတော-
 ဖြစ်ပြီ၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ ဟတ္ထိ-ဓနပါလကဆင်
 ကို၊ ပယောဇေသိ - စေလွှတ်စေပြီ၊ ဣတိ - သို့၊ ပရိကထာယ - အဖန်ဖန်ပြောဆို

အပ်သော စကားသည်၊ ဝါ-ကဲ့ရဲ့ကြောင်း စကားသည်၊ ဥပ္ပန္နာယ-ဖြစ်လာတ်သော်၊
ကေဝလံ-မင်းကို သတ်စေခြင်း စသည်မဖက် သက်သက်၊ ဟတ္ထိ-နေပါလကဆင်
ကိုသာ၊ န ပယောဇေသိ-လွှတ်စေသည် မဟုတ်သေး၊ ရာဇာနဗ္ဗိ-ကိုလည်း၊ မာရာ
ပေသိ-သတ်စေပြီ၊ အဘိမာရေပိ-တို့ကိုလည်း၊ ပေသေသိ-စေလွှတ်ပြီ၊ သိလဗ္ဗိ-
ကျောက်ကိုလည်း၊ ပဝိဇ္ဈိ-လှိမ့်ချပြီ၊ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ ပါပေါ-ယုတ်မာလှ၏၊
ဣတိ ပါကဋ္ဌော အဟောသိ။

ကေန-အဘယ်သူနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဣဒံ ကမ္မံ-ဤအမှုကို၊ အကာသိ-ပြု
သနည်း၊ ဣတိစ-ဤသို့လည်း၊ ဝုတ္တေ-ဆက်၍ မေးအပ်သော်၊ အဇာတသတ္တုနာ-
မည်သော၊ ရညာ-နှင့်၊ (သဒ္ဓိ၊ ဣဒံ ကမ္မံ အကာသိ) ဣတိ-သို့၊ အာဟံသု-ပြောကြ
ကုန်ပြီ၊ တတော-ထိုသို့ပြောကြခြင်းကြောင့်၊ နာဂရာ-မြို့သူ မြို့သားတို့သည်၊ ကထံ
ဟိ-အဘယ်ကြောင့်၊ ရာဇာ-သည်၊ ဧဝရူပံ-သော၊ စောရံ-သူပုန်ဖြစ်သော၊ သာသန
ကဏ္ဍကံ-သာသနာတော်၏ ဆူးငြောင့်ကို၊ ဂဟေတွာ-လက်ဝယ် ယူ၍၊ ဝိစရိဿတိ
နာမ-လှည့်လည်ရတုံဘိသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဥဋ္ဌဟံသု-ထကြွကြကုန်ပြီ၊
ရာဇာ-သည်၊ နဂရသင်္ခေါဘံ-မြို့၏ ချောက်ချားခြင်းကို၊ ဥ တွာ-သိရ၍၊ ဒေဝဒတ္တံ-
ကို၊ နိဟရိ-နှင်ထုတ်ရလေပြီ၊ စ-ဆက်၊ တတော-ထိုနှင်ထုတ်ရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-
စ၍၊ အဿ-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်ဖို့၊ ပဉ္စထာလိပါကသတာနိ-ငါးရာသော ဆွမ်းချက်
အိုးတို့ကို၊ ဥပစ္ဆိန္နိ-ဖြတ်လိုက်ပြီ၊ အဿ-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်အား၊ ဥပဋ္ဌာနဗ္ဗိ-ဆည်း
ကပ်ရာ အရပ်သို့လည်း၊ န အဂမာသိ-မသွားတော့၊ အဿ-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်အား၊
အညေ-မင်းမှ အခြားကုန်သော၊ မနုဿာပိ-တို့သည်လည်း၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊
ဒါတဗ္ဗံဝါ-ပေးထိုက်၏ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ကာတဗ္ဗံ ဝါ-ပြုထိုက်၏ဟူ၍ သော်
လည်းကောင်း၊ န မညှိသု-မမှတ်ထင်ကြတော့ကုန်၊ တေန ဝုတ္တံ၊ ပေ၊ သက္ကာရောတိ၊
ကုလေသု ၊ ပေ၊ ဘုဒ္ဓံတိတိ-ကား၊ မေ-ငါ၏၊ ဂဏော-ရှိုက်သည်၊ မှာ ဘိဇ္ဇိ-မကွဲ
ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပရိသံ-ကို၊ ပေါသေန္တော-မွေးမြူလျက်၊ တွံ-သင်သည်၊
ဝါ-သင်က၊ (သင်ဒကာက၊ သင်ဒကာမက) ဧကဘိက္ခုနော-ရဟန်းတစ်ပါးဖို့၊ ဘတ္တံ-
ဘတ်ကို၊ ဝါ-ထမင်းကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ (ဘတ္တ၏ အကပ္ပိယဝေါဟာရ ဖြစ်
ကြောင်း နောက်၌ ထင်ရှားလတုံ၊) တွံ-သည်၊ ဝါ-က၊ ဒွိန္နံ (ဘိက္ခုနံ-ရဟန်း ၂ ပါး
တို့ဖို့၊ ဘတ္တံ၊ ဒေဟိ) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝိညာပေတွာ-၍၊ ဝါ-တောင်း၍၊ သပရိသော-
ပရိသတ်နှင့် တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ကုလေသု-အိမ်တို့၌၊ ဘုဒ္ဓတိ-စား၏။

၂၁၁။ စိဝရံ ပရိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ဘတ္တံ-ကို၊ အဂဏ္ဌန္တာနံ-မခံယူကုန်သော
ရဟန်းတို့အား၊ စိဝရံ-ကို၊ န ဒေန္တိ-မလှူကြကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရိတ္တံ-နည်း
သည်၊ ဟောတိ။

၂၁၂။ စိဝရကာရကေ ၊ ပေ၊ နိမန္တေန္တိတိ-ကား၊ ဂါမေ-၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊
စရိတွာ-လှည့်လည်ရ၍၊ ဝါ-ခြင်းကြောင့်၊ စိရေန-ကြာမြင့်မှ၊ စိဝရံ-ကို၊ နိဋ္ဌာပေန္တေ-

ပြီးဆုံးစေရသည်တို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဧဝံ-ဤသို့ဆွမ်းဖြင့် ဖိတ်မံရသည်ရှိသော်၊ လဟုံ-လျှင်စွာ၊ နိဋ္ဌာပေတွာ-ပြီးဆုံးစေ၍၊ စီဝရံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ-သုံးစွဲရကုန်လတံ၊ ကုတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပုညကာမတာယ-ကောင်းမှုကို အလိုရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိမန္တေန္တိ-ဖိတ်မံကြကုန်၏။

၂၁၅။ နာနာဝေရဇ္ဇကေတိ-ကား၊ နာနာဝိဓဟိ-အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော၊ အညရဇ္ဇေဟိ-အခြားတိုင်းပြည်တို့မှ၊ အာဂတေ-လာကုန်သော၊ (“ဘိက္ခုပဿိတွာ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) နာနာဝိရဇ္ဇကေတိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဠော (အတ္ထိ၊) အယမေဝ အတ္ထော-ဤအနက်ပင်တည်း။

၂၁၇-စ။ ဂဏဘောဇနေတိ-ကား၊ ဂဏဿ-ဂိုဏ်း၏၊ ဘောဇနေ-ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းကြောင့်၊ (“ပါမိတ္တိယံ ဟောတိ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊ ဤပုဒ်နှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ရှု) စ-ဆက်၊ ကုဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ စတ္တာရောကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာဒိ ကတွာ-အစပြု၍၊ တတုတ္တရိ-ထို ၄ ပါးထက် အလွန်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဏောနာမ-မည်၏ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတာ၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ သဗ္ဗန္တိမံ-အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ဒသေယန္တော-လိုသည်၊ (ဟုတွာ၊) ယတ္ထ၊ ပေ၊ နာမာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ၊) အာဟ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တံ ဧတံ ဂဏဘောဇနံ-သည်၊ နိမန္တနတောဝါ-ပင့်ဖိတ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိညတ္တိတောဝါ-တောင်း

နာနာဝေရဇ္ဇကေ။ ။ရညော ဣဒံ ရန္တံ ဝိသဒိသံ ရန္တံ ဝိရန္တံ-မတူသော တိုင်းပြည်၊ “နာနာပွကာရံ ဝိရန္တံ နာနာဝိရန္တံ-အမျိုးမျိုး မတူကြသော တိုင်းပြည်၊ နာနာဝိရဇ္ဇေဟိ အာဂတာ နာနာဝိရဇ္ဇကာ”ဟု ဝိဉ္ဇိ ဝုဒ္ဓိ မပြုဘဲ ပြီး၏၊ ဝိဉ္ဇိ မဇ္ဈေဝုဒ္ဓိပြုလျှင် “နာနာဝေရဇ္ဇကေ”ဟု ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် နာနာဝိရဇ္ဇကေ၊ နာနာဝေရဇ္ဇကေဟု ပါဠိ ၂ မျိုးရှိသည်၊ နာနာဝိဓဟိသည် နာနာ၏ အဖွင့်တည်း၊ အညရဇ္ဇေဟိ၌ အညသည် ဝိ၏ အဖွင့်တည်း၊ အာဂတေကား ဣပစ္စည်း၏ အနက်အဖွင့်တည်း။ [“နာနာဝေရဇ္ဇကေ-အထူးထူးအပြားအပြား မတူထူးခြားသော တိုင်းပြည်တို့မှ လာကြကုန်သော” ဟု ပေး]

ဋီကာ။ ။အညမည ဝိသိဋ္ဌတ္တာ ဝိသဒိသံ ရန္တံ ဝိရန္တံ၊ တတော အာဂတာ၊ တတ္ထ ဝါဇာတာ၊ ဘဝါတိဝါ ဝေရဇ္ဇာ၊ (ဣပစ္စည်း၊) တေနေဝ ဝေရဇ္ဇကာ၊ [သုတ္တံ၌ ကပစ္စည်း၊] တေ ပနယသွာ ဂေါတ္တစရဏာဒိဝိဘာဂေန (ကဿပအနွယ်၊ ဂေါတမအနွယ်စသော ဂေါတ္တစရဏတို့၏ အထူးအပြားအားဖြင့်) နာနာပွကာရာ၊ တသွာ ဝုတ္တံ နာနာဝေရဇ္ဇကေတိ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန နာနာ၊ ပေ၊ အာဂတေတိ ရဇ္ဇာနံယေဝ ဝသေန နာနာပွကာရတာ ဝုတ္တာ။ [ဤဋီကာအလို “နာနာ”သည် တိုင်းပြည်၏ ဝိသေသန မဟုတ်၊ တိုင်းသူပြည်သား၏ ဝိသေသနတည်း။] ဤဋီကာစကားကို အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းပြဟု မှတ်ပါ။ [ဤဋီကာအလို “နာနာဝေရဇ္ဇကေ-အနွယ် အကျင့် စသည် ကွဲပြား၍ မတူထူးခြားသော တိုင်းပြည်တို့မှ လာကြကုန်၊ တိုင်းပြည်တို့၌ မွေးကြကုန်၊ တိုင်းပြည်တို့၌ ကြီးပွားကြကုန်သော”ဟု ပေးပါ။]

ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်း
တို့ကြောင့်၊ ပသဝတိ-ဖြစ်ပွား၏။

ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ နိမန္တနတော၊ ပသဝတိ-နည်း၊ စတ္တာရော ဘိက္ခု-
တို့သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ တုမေ-တို့ကို၊ သြဒနေန-ထမင်းဖြင့်၊ နိမန္တေမိ-
ဖိတ်မပါ၏၊ မေ-၏၊ သြဒနံ-ကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ အာကခံထ-အလိုရှိပါကုန်၊
သြလောကေထ-ကြည့်ပါကုန်၊ အဓိဝါသေထ-လက်ခံပါကုန်၊ ပဋိမာနေထ-မြတ်နိုး
ပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ယေနကေနစိ-သော၊ ဝေဝစနေနဝါ-ဝေဝစပရိယာယ်
စကားလှယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘာသန္တရေနဝါ-ပါဠိဘာသာမှ တစ်ပါးသော
ဘာသာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စန္ဒိ-ကုန်သော၊ ဘောဇနာနံ-တို့၏၊ နာမံ-
အမည်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ နိမန္တေတိ-၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊
နိမန္တိတာ-ဖိတ်မန်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ပရိစ္ဆိန္ဒကာလဝသေန-ပိုင်းခြား သတ်
မှတ်အပ်သော အချိန်၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဒကာ လျှောက်တုန်းက မည်သည့် အချိန်ဟု
ပိုင်းခြားအပ်သော အချိန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊) အဇ္ဇတနာယဝါ-ယနေ၌ ဘုဉ်းပေးခြင်း
အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ သွာတနာယဝါ-နက်ဖြန်၌ ဘုဉ်းပေးခြင်း အကျိုးငှာ
သော်လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကုန်အံ့၊ ပေ၊ အာပတ္တိ၊
ဧကတော၊ နိမန္တိတာ-ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဧကတောဝါ-တစ်ပေါင်း
တည်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နာနာတောဝါ-အသီး အသီးအားဖြင့်သော်
လည်းကောင်း၊ [တောပစ္စည်း မပါဘဲလည်း ဤအနက် ပေးနိုင်၏၊ တောပစ္စည်း
ပိုဟန်တူသည်။] ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ ပေ၊ အာပတ္တိယေဝ-ပင်တည်း၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဧတ္ထ-
ဤဂဏဘောဇနံအရာ၌၊ ပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ-ခံယူခြင်းသည်သာလျှင်၊ ပမာဏံ-လိုရင်း
တည်း၊ ဧကတော၊ နိမန္တိတာ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ-တည်း၊ [နာနာဂဟဏ ဖြစ်သော
ကြောင့် အနာပတ်ဖြစ်သည်။] စတ္တာရိ-၄ ခုကုန်သော၊ ပရိဝေဏာနိဝါ-ပရိဝုဏ်တို့သို့
သော်လည်းကောင်း၊ [ကျောင်းတိုက်ကြီးအတွင်း၌ ကျောင်းဝင်းငယ်များကို
ဆိုသည်။] (စတ္တာရော-၄ တိုက်ကုန်သော၊) ဝိဟာရေဝါ-ကျောင်းတိုက်တို့သို့သော်
လည်းကောင်း၊ ဂန္တာ-၍၊ နာနာတော-အားဖြင့်၊ နိမန္တိတာ၊ (ဟုတွာ၊) ဝါ-တစ်နည်း၊
ဧကဌာနေ-တစ်ခုသော အရပ်၌၊ ဌိတေသုယေဝ-တည်သော ရဟန်းတို့တွင်ပင်၊
ဧကော-တစ်ပါးကို၊ ပုတ္တေန-သည်၊ (နိမန္တိတော-ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီ၊) ဧကော၊ ပိတရာ၊
(နိမန္တိတော၊) ဣတိ ဧဝမိ-ဤသို့လည်း၊ နာနာတော နိမန္တိတာ (ဟုတွာ၊) ဧကတော
ဝါ-တစ်ပေါင်းတည်းသော်လည်းကောင်း၊ နာနာတောဝါ-လည်း ကောင်း၊ ဂစ္ဆန္တိ-
သွားပစေကုန်၊ ပေ၊ ဘုဉ္ဇန္တု-စားပစေကုန်၊ ဧကတော-တည်း၊ သစေ ဂဏန္တိ-
အကယ်၍ ခံယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဂဏဘောဇနံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သဗ္ဗေသံ-
တို့၏၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ဧဝံ-သို့၊ တာဝ-တောင်ခြင်းမှ ရှေးဦးစွာ၊ နိမန္တနတော-
ဖိတ်မန်ခြင်းကြောင့်၊ (ဂဏဘောဇနံ-သည်၊) ပသဝတိ-ဖြစ်ပွား၏။

ကထံ ဝိညတ္တိတော-ကြောင့်၊ (ဂဏဘောဇနံ၊ ပသဝတိ၊) စတ္တာရော ဘိက္ခု-
တို့သည်၊ ဧကတော၊ ဌိတာ-ရပ်နေကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်း
ကောင်း၊ နိသိန္နာ-ထိုင်နေကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဥပါသကံ-
ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ စတုန္နမ္ပိ- ၄ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အမှာကံ-တို့အား၊ ဘတ္တံ-
ထမင်းကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်း၊ ဝိညာပေယျံ-တောင်း
ကုန်ရာ၏၊ ပါဠေက္ကံ-အသီးအသီး၊ ပဿိတွာ-မြင်၍၊ မယံ-အား၊ ဒေဟိ ၊ပေ၊
ဣတိဝါ (ဝိညာပေယျံ) ဧဝံ-သို့ ၊ပေ၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာပိ-ခံယူပြီး၍လည်း
ပေ၊ ဧဝံ ဝိညတ္တိ တော-ကြောင့်၊ (ဂဏဘောဇနံ၊) ပသဝတိ။

☞ ပါဒါပိ ဖာလိတာတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ကွဲကုန်လတ်
သော်၊ မဟာစမ္ပဿ-ကြီးစွာသော အရေ၏၊ ဝါ-အတွင်းအရေထူ၏၊ ပရတော-
ထိုမှာဘက်၌၊ ဝါ-အတွင်းဘက်က၊ မံသံ-အသားကို၊ ဒိဿတိ-မြင်အပ်၏၊ ဝါ-
မြင်နိုင်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့အတွင်းက အသားကို မြင်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်း
အရာအားဖြင့်၊ ဖာလိတာ-လွန်စွာဖြစ်သော ကွဲခြင်းရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) [ဖာလံ
သဉ္ဇာတံ ဧတေသန္တိ ဖာလိတာ၊ သဉ္ဇာတ အဿအနက်၌ ဣတပစ္စည်းသက်။]
ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤမျှလောက်၊ ဖာလိတာ-လွန်စွာ ဖြစ်သော ကွဲခြင်းရှိကုန်သော
ခြေတို့သည်၊ ဝါလိကာယဝါ-သဲသည်သော်လည်းကောင်း၊ သက္ခရာယဝါ-ကျောက်
စရစ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဟဋ္ဌမတ္တာ-ပုတ်ခတ်အပ်ကာမျှတို့သည်၊ (သမာ
နာ-ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊) ဒုက္ခံ-ကို၊ ဥပ္ပာဒေန္တိ-ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏၊ [တစ်စီကျတည်း၌
အရတူ ၂ ပုဒ် မရှိကောင်းသောကြောင့် “ပဟဋ္ဌမတ္တေ” ဟု မရှိရ၊ “ပဟဋ္ဌမတ္တာ” ဟု
ရှိရမည်၊ “ပဟဋ္ဌမတ္တေ” ဟု ရှိလျှင် “ဂေလညေ-အနာကို၊ ပဟဋ္ဌမတ္တေ” ဟု အပို
ထည့်ပေးပါ။] အန္တောဂါမေ-ရွာ၏ အတွင်း၌၊ ပိဏ္ဍာယ၊ စရိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-
မတတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဤဒိသေ-သော၊ ဂေလညေ-မကျန်းမာသူ၏
အဖြစ်သည်၊ ဝါ-အနာသည်၊ (သတိ-ရှိလတ်သော်၊ အယံ-ဤအခါသည်၊) ဂိလာန
သမယော-မကျန်းမာသူ၏ အခါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ အဓိဋ္ဌာန်၍၊ (ဂဏဘောဇနံ-
ကို၊) ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-စားနိုင်၏၊ လေသကပ္ပိယံ-အနည်းငယ်သော အကြောင်းဖြင့် အပ်
သည်ကို၊ ဝါ-အမြွက်အားဖြင့် အပ်သည်ကို၊ န ကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်။

လေသကပ္ပိယံ။ ။ကပ္ပေါဧဝ ကပ္ပိယံ၊ လေသေန ကပ္ပိယံ လေသကပ္ပိယံ၊ လေသ
သဒ္ဓါ အနည်းငယ်အနက်ဟော၊ “အနည်းငယ် ခြေကွဲခြင်း စသည်ကြောင့် အပ်သည်”ဟု
ယူဆ၍ “ဂိလာနသမယ”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ မစားပါနှင့်-ဟူလို၊ ယောဇနာ၌ “လေသေန
ကပ္ပန္တိ ပဝတ္တံ စိတ္တံ လေသကပ္ပိယံ” ဟု ကပ္ပိယအရ စိတ်ကိုရအောင် ဖွင့်သွားလေသည်၊
ကပ္ပိယံ ကရောဟိ စသည်၌ ထိုသို့ကြံ၍ မဖြစ်နိုင်၊ ဤပုဒ်သည် “ကပ္ပိယံ ကရောဟိ” ၌
ကပ္ပိယံနှင့် သဘောတူပင် ဖြစ်သည်။

စီဝရေ ကယိရမာနေတိ-ကား၊ ယဒါ-ဌ၊ သာဠကဉ္စ-အဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သုတ္တဉ္စ-ချည်ကိုလည်းကောင်း၊ လဘိတ္တာ-၍၊ စီဝရံ-ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ (“အယံ-ဤအခါသည်၊ စီဝရကာရသမယော-သင်္ကန်းကို ပြုလုပ်ရာ အခါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မိဋ္ဌာန်၍၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-စားနိုင်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဝိသု-သီးခြား၊ စီဝရကာရသမယောနာမ-မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တတ္ထ စီဝရေ-ဌ၊ ကတ္တဗ္ဗံ-သော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ကမ္မံ-အမှုကို၊ ကရောတိ-ပြုလုပ်၏၊ (တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ စီဝရကာရသမယော စသော ဝါကျ၌ စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ (ယံကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောတိဟူသော စကားသည် မှန်၏၊) မဟာပစ္စရိယံ-ဌ၊ အန္တမသော သူစိဝေဓနကောပီတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ [အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ သူစိဝေဓနကောပီ-အပ်ကို နဖားဖောက်ပေးသော ရဟန်းသော်မှလည်း၊ စီဝရကာရကောနာမ-မည်၏။] တေန-ထိုသင်္ကန်းကို ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည်၊ (အယံ-ဤအခါသည်၊) စီဝရကာရသမယော-စီဝရကာရသမယတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မိဋ္ဌာန်၍၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-စားနိုင်၏။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိယံ-ဌ၊ ဝိတ္တာရေနေဝ-အကျယ်အားဖြင့်ပင်၊ ဝုတ္တံ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ၊) ယော စီဝရံ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ (ဝုတ္တံ၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ စီဝရံ-ကို၊ ဝိစာရေတိ-ပဉ္စခန်း၊ သတ္တခန်းစသည်ဖြင့် စီစဉ်၏၊ ဆိန္ဒတိ-ဖြတ်၏၊ (စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း ဖြတ်၏၊) မောဃသုတ္တံ-အချိုးနီးသော ချည်ကို၊ ထပေတိ-တင်ထား၏၊ [အပြီးချုပ်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ သီရံ သီခြင်းကို ပြု၏။] အာဂန္တက

သူစိဝေဓနကောပီ။ ။သူစိဝေဓနကောပီတိဟု ဂရဟာဇောတကပီကို ရှေ့က နေစေရမည်၊ ထိုသူစိဝေဓနကောကို ယောဇနာ၌ ၂ လွှာ ဆက်ပေးသော ရဟန်းဟု ဆိုထား၏၊ [သို့စဝေဓနကောတိ သိဗ္ဗနတ္ထာယ ဒွေ ပိလောတိကခဏ္ဍေ သမ္ပန္နိတွာ သူစိယာ ဝိဇ္ဇနကော၊ ယောဇနာ။] ထိုစကားကို စဉ်းစားသင့်သည်၊ ဘာကြောင့်နည်း - ရှေးတုန်းက အပ်များ၌ နဖားပေါက် မပါသေး၊ ထိုနဖားဖောက်ပေးသူကိုသာ သူစိဝေဓနကဟု ဆိုသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ “အာရာတု သူစိဝိဇ္ဇနံ” ဟူသော အဘိဓာန်ဝယ် အပ်နဖားဖောက်ကြောင်းစူးကို သူစိဝိဇ္ဇနဟု ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း၊ သင်္ကန်းချုပ်ဆိုးသော ကိစ္စတွင် သူစိဝိဇ္ဇန အမှုသည် အသေးငယ်ဆုံးတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဂရဟာဇောတကပီဖြင့် “သူစိဝေဓနကောပီ”ဟု ဆိုသည်။

မောဃသုတ္တံ ထပေတိ။ ။နောက်ထပ် လိုက်၍ ချုပ်ဖို့ရန် ရှေးဦးစွာ အပ်ချည်ဖြင့် တဲပေးခြင်း၊ သီပေးခြင်းကို “မောဃသုတ္တံ ထပေတိ” ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုတဲပေးကြောင်း သီပေးကြောင်း အပ်ချည်သည် အချောချုပ်ပြီးသော အခါ ဖြတ်ပစ်ရသောကြောင့် သင်္ကန်း၌ အကျိုး မရှိရတော့ကား “မောဃသုတ္တံ” မည်၏၊ မောဃသဒ္ဒါသည် အချည်းနီးဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ယောဇနာ၌ကား “မုယုနံ မောယော”၊ အတ္ထတော ဂဟေတဗ္ဗဆဋ္ဌတဗ္ဗဌာနေ မုယုနမိတ္တံ၊ တဿ ဆိန္ဒနံ သုတ္တံတိ မောဃသုတ္တံ”ဟု ဖွင့်လေသည်။

ပဋိ-အာဂန္တုကအလွှာကို၊ ဝါ-သလင်းထောင်ကို၊ ထပေတိ-ထား၏၊ ပစ္စာဂတံ-တစ်ဖန်ပြန်၍၊ သိဗ္ဗတိ-ချုပ်၏၊ အာဂန္တုကပဋိ-ကို၊ ဗန္ဓတိ-မူလသင်္ကန်းသားနှင့် ဖွဲ့စပ်၏၊ အနုဝါတံ-အလျားအနားပတ်ကို၊ ဆိန္ဒတိ-ဖြတ်၏၊ ယဇ္ဇေတိ-အလျား အနားပတ်ကို လက်စသည်ဖြင့် ပုတ်ခတ်၏၊ (ပွတ်တိုက်ပေး၏။) [“အလျားအနား ပတ် ၂ ခုကို စပ်ပေး၏” ဟု ယောဇနာ၌ ဆို၏။] အာရောပေတိ-အပေါ်၌ တင်၏၊ (အပေါ်၌ အနားပတ်ကို ထပ်ပေး၏။) တတ္ထ-ထိုအပေါ်ထပ်၌၊ ပစ္စာဂတံ-တစ်ဖန် ပြန်၍၊ သိဗ္ဗတိ-ချုပ်၏၊ သုတ္တံ-အပ်ချည်ကို၊ ကရောတိ-ပြုလုပ်ပေး၏၊ (တစ်နည်း) သုတ္တံ ကရောတိ-အပ်ချည်ကျစ်ပေး၏၊ ဝလေတိ-ရစ်ပေး၏၊ (ဒုတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ လက်၌သော်လည်းကောင်း အပ်ချည်ကို ရစ်ပေး၏။) ပိပ္ပလိကံ-ဓားငယ် ကို၊ နိသေတိ-သွေးပေး၏၊ ပရိဝတ္တနံ-ချည်ကို ရစ်ကြောင်း ယန္တရားကို၊ ကရောတိ-ပြုလုပ်ပေး၏၊ သဗ္ဗောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ (သော-ထိုရဟန်းကို၊) စိဝရံ ကရောတိယေဝါတိ-သင်္ကန်းကို ပြုလုပ်ပေးသူပင်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပန-ဗျတိရိတ် ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သမိပေ-သင်္ကန်းပြုလုပ်နေသူတို့၏ အနီး၌၊ နိသိန္ဓော-ထိုင်လျက်၊ ဇာတကံဝါ-ဇာတ်တော်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဒံဝါ-လည်းကောင်း၊ ကထေတိ-ဟောပြော၏၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ န စိဝရကာရ ကော-စိဝရကာရက မဟုတ်၊ ဧတံ-ဤရဟန်းကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သေသာ နံ-ကြွင်းသော ရဟန်း တို့၏၊ ဂဏဘောဇန-ဂဏဘောဇနကို စားခြင်းကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်တည်း။

အာဂန္တုကပဋိ ထပေတိ။ ။အာဂန္တုကပဋိ၏ အစွဲရှိရာတွင် အနာမိ အာရောပေတွာ ကရဏစိဝရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို မဖြတ်ဘဲ မြောင်းနေရာ၌ သလင်းထောင် (အပေါ်ထပ်) တင်၍ ချုပ်အပ်သော သင်္ကန်းကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်၏။ ထပေတိတိ ဧကံ အန္တံ စိဝရေ ဗန္ဓနဝသေန ထပေတိ-အစွန်းတစ်ခုကို သင်္ကန်း၌ ဖွဲ့ချည်သောအားဖြင့် ထား၏။

ပစ္စာဂတံ သိဗ္ဗတိ။ ။တဿေဝ ဒုတိယအန္တံ ပရိဝတ္တိတွာ အာဟတံ သိဗ္ဗတိ-ထို သလင်းထောင်၏ပင် ဒုတိယအစွန်းကို ပြန်လည်၍ ဆက်စပ်အောင် ချုပ်၏။ အာဂန္တုကပဋိ ဗန္ဓတိတိ စိဝရေန လဂ္ဂံ ကရောန္တော (သလင်းထောင်ကို သင်္ကန်းနှင့် ကပ်ငြိအောင် ပြုလျက်) ပုနပျုနံ တတ္ထ တတ္ထ သုတ္တေန ဗန္ဓတိ၊-ဝိမတိ။

ယဇ္ဇေတိ၊ သုတ္တံ ကရောတိ။ ။ယဇ္ဇေတိတိ အနုဝါတံ (အလျားအနားပတ်ကို) ဆိန္ဒိတွာ ဟတ္ထေန ဒဏ္ဍကေနဝါ (ဒုတ်ငယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း) ယဇ္ဇေတိ-ပွတ်တိုက်ပေး၏။ သုတ္တံ ကရောတိတိ သုတ္တံ ဝဇ္ဇေတိ (ချည်ကျစ်ပေး၏)- သာရတ္ထ။

ဝလေတိ။ ။ဝလေတိတိ ဒဏ္ဍကေနဝါ ဟတ္ထေနဝါ အာဝဇ္ဇေတိ-ဒုတ်တံ၌ဖြစ်စေ၊ လက်၌ဖြစ်စေ ရစ်ပတ်၏။- သာရတ္ထ။ ပရိဝတ္တနံ ကရောတိတိ ပရိဝတ္တနဒဏ္ဍကယန္တတံ-ချည်ကို ရစ်ကြောင်းဖြစ်သော ဒုတ်ငယ်ယန္တယားကို၊ ကရောတိ၊- ဝိမတိ။

အဒ္ဓယောဇနန္တိ-ကား၊ ဧတ္တကမ္မိ-ဤမျှလောက် ယူဇနာဝက်အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အဒ္ဓါနံ-ခရီးအခွန်ကို၊ ဂန္တကာမေန-သွားလိုသော ရဟန်း သည်၊ “ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-စားနိုင်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊ ဧတ္တကမ္မိ၌ ဂရဟာဇောတက ပိသဒ္ဓါအတွက် ရထိုက်သော သမ္ဘာဝနာအနက်ကို ပြလို၍ “ယော ပန” စသည် မိန့်။ ပန-ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ သမ္ဘာဝနာကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒူရံ-ယူဇနာ ဝက်ထက် ဝေးသော ခရီးကို၊ ဂန္တကာမော-သည်၊ (ဟောတိ၊) တတ္ထ-ထိုယူဇနာ ဝက်ထက် ဝေးသောခရီးကို သွားလိုသော ရဟန်း၌၊ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ-စားကောင်း၏ဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ဂစ္ဆန္တေနာတိ-ကား၊ အဒ္ဓါနံ-ကို၊ ဂစ္ဆန္တေန-သွားဆဲ ရဟန်းသည်၊ အဒ္ဓယောဇနဗ္ဗန္တရေ-ယူဇနာဝက်အတွင်း၌ ဖြစ်သော၊ ဂါဝုတေပိ- တစ်ဂါဝုန်၌လည်း၊ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဂတေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဂတေန-လိုရာအရပ် သို့ ရောက်ပြီးသော ရဟန်းသည်၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့၌၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-စားနိုင်၏၊ နာဝါဘိရုဟနေပိ-၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ဤဆိုအပ် လတုံကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ အဘိရုဋ္ဌေန-လှေသို့ တက်ပြီးသော ရဟန်းသည်၊ ဣစ္ဆိတဌာနံ-အလိုရှိအပ်သော အရပ်သို့၊ ဂန္ဓာပိ-ရောက်ပြီး၍လည်း၊ ယာဝ-အကြင် မျှလောက်၊ န ဩရောဟတိ-လှေမှ မဆင်းသေး၊ တာဝ-ထိုလှေမှ မဆင်းသေးသမျှ၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ |ဣတိတစ်လုံး ကျေ၊ အဒ္ဓါနဂမန၌ ရောက်ပြီး၍ တစ်ရက်သာ စားကောင်း သည်၊ နာဝါဘိရုဟန၌ကား ရောက်ပြီးနောက် လှေမှ မဆင်းမီ ရက်အတော်ကြာ စားကောင်း၏၊ ဤသို့ထူးသည်ဟု မဟာပစ္စရိယံ ဆိုသည်-ဟူလို။

စတုတ္ထေ အာဂတေတိ-ကား၊ အယံ-ဤ ၄ ပါး အပိုင်းအခြားသည်၊ အန္တိမ ပရိစ္ဆေဒေါ-အဆုံး၌ ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားတည်း၊ စတုတ္ထေပိ-၄ ပါးမြောက် ရဟန်းသည်သော်လည်း၊ အာဂတေ-ရောက်လာလတ်သော်၊ ယတ္ထ-အကြင်အခါ၌၊ န ယာပေန္တိ-မမျှတကုန်၊ သော-ထိုအခါသည်၊ မဟာသမယော-များစွာသော ရဟန်းတို့ စုဝေးမိရာ အခါတည်း၊ ပန-ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ၊ သမ္ဘာဝနာကား၊ ယတ္ထ- အကြင်အခါ၌၊ သတံဝါ-တစ်ရာသည်သော်လည်းကောင်း၊ သဟသံဝါ-တစ် ထောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သန္တိပတန္တိ-စုဝေးမိကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုတစ်ရာ တစ်ထောင် စုဝေးမိရာ အခါ၌၊ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ-မဟာသမယဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တာဒိသေ-သော၊ ကာလေ-၌၊ မဟာသမယော တိ-ဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ-အဓိဋ္ဌာန်၍၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ယောကောစိ၊ ပေ၊ သမာပန္နောတိ- ကား၊ သဟဓမ္မိကေသုဝါ-သီတင်းသုံးဖော်တို့တွင်သော်လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိယေသု ဝါ-တို့တွင်သော်လည်းကောင်း၊ အညတရော-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ (ဘတ္ထံ ကရောတိဟု ပါဠိတော်၌ စပ်) ဟိ-မှန်၊ ဧတေသံ-ဤရသေ့၊ ရဟန်း၊

ပရိဗ္ဗိတို့တွင်၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မရှိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဘတ္တေ-ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သော်၊ သမဏဘတ္တသမယောတိ-ဟူ၍၊ (အဓိဋ္ဌဟိတွာ) ဘုဉ်တဗ္ဗံ။

၂၂၀။ အနာပတ္တိ သမယောတိ-ကား၊ သတ္တသု-၇ ပါးကုန်သော၊ သမယောသု-တို့တွင်၊ ပညတရသ္မိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော သမယဉ္ဇ၊ (ဘုဉ္ဇန္တဿ-စားသော ရဟန်း၏) အနာပတ္တိ၊ ဒွတ္တယော ဧကတောတိ-ကား၊ ယေပိ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အကပ္ပိယနိမန္တနံ-မအပ်သော ပင့်ဖိတ်ခြင်းကို၊ သာဒယိတွာ-သာယာပြီး၍၊ (ပင့်တုန်းက လက်ခံပြီး၍) ဒွေဝါ-၂ ပါးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ တယောဝါ- ၃ ပါးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဂဟေတွာ-ခံယူပြီး၍၊ ဘုဉ္ဇန္တိ-ကုန်၏၊ တေသမ္ပိ အနာပတ္တိ။

တတ္ထ-ထိုဒွတ္တယော ဧကတော အစရှိသော အနာပတ္တိဝါရ၌၊ အနိမန္တတစတုက္ကံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စန္ဒ-ကုန်သော၊ စတုက္ကာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကထံ - အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း၊ ဣဓ - ဤလောက၌၊ ဧကစ္စော-အချို့သော ဥပါသကာသည်၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ (နိမန္တေတိ၌ စပ်) ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ နိမန္တေတိ-

သမဏဘတ္တသမယ။ ။ဤဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ကို အဇာတသတ်မင်း၏ လက်ထက်ရောက်မှ ရှင်ဒေဝဒတ်ကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်တော်မူ၏၊ ပါဠိတော်၌ လာသော အာဇီဝက၏ သံဃဘတ္တကျွေးမှုကား ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ လက်ထက်မှ စ၍ ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုစဉ်က ရဟန်းတော်များသည် ထိုအာဇီဝက၏ ဘတ်ကို လက်ခံဘုဉ်းပေးခဲ့ကြသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူပြီးသောအခါ လက်မခံကြသောကြောင့် အာဇီဝကသည် ဘုရားအထံတော်လာ၍ မိမိ၏ ဘတ်ကို လက်ခံဖို့ရန် တောင်းပန်သောကြောင့် “သမဏဘတ္တသမယ”ဟု သီးခြား ခွင့်ပြုတော်မူရပြန်သည်။

အကပ္ပိယနိမန္တနံ။ ။ရဟန်း ၄ ပါး ၅ ပါး စသူတို့၏ အထံသို့ သွား၍ “ဩဒနေန နိမန္တေတိ-ထမင်းဖြင့် ဖိတ်မန်ပါ၏”ဟု လျှောက်လျှင် မအပ်သော ဖိတ်ခြင်းဖြစ်၏၊ ဤနည်းအတိုင်း ပါဠိဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မြန်မာစသော အခြားဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ ဘောဇဉ် ၅ ပါးကို နာမည်တပ်၍ “ထမင်းဘုဉ်းပေး ကြပါ၊ ငါးဘုဉ်းပေး ကြပါ” စသည်ဖြင့် ဖိတ်ခြင်းများသည် အကပ္ပိယနိမန္တနများတည်း၊ အကပ္ပိနိသဂ္ဂိပစ္စည်းများကဲ့သို့ အကပ္ပိယ မဟုတ်၊ ဂဏဘောဇနအာပတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အကပ္ပိယတည်း။ [ဂဏဘောဇနာပတ္တိဇနကနိမန္တနဘာဝတော အကပ္ပိယနိမန္တနန္တိ ဝုတ္တံ။]

အနိမန္တတစတုက္ကံ။ ။ယောဇနာ၌ “အနိမန္တတော စတုက္ကော ယဿ စတုက္ကဿာတိ အနိမန္တတစတုက္ကံ” ဟု ဆို၏၊ ထိုအလို “မပင့်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်းလျှင် ၄ ပါး မြောက်ရှိသော စတုက္ကံ” ဟု ပေး၊ “အနိမန္တတစတုက္ကံ”ဟုလည်း ပါဠိရှိစေ၊ ရှေးစာတို့၌ “အနိမန္တတစတုက္ကံ”ဟု ရှိ၏၊ စတုန္ဒ ပူရဏော စတုက္ကံ၊ အနိမန္တတေန + ဥပလက္ခိတံ + စတုက္ကံ အနိမန္တတစတုက္ကံ၊ “မပင့်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်းဖြင့် မှတ်အပ်သော ၄ ပါးတို့၏ အပေါင်း”ဟု ပေး၊ “စက္ခုဒသကံ” ပုဒ်ကဲ့သို့တည်း။

ဖိတ်မန်အံ၊ (ဘတ္တဟူသော၊ ထမင်းဟူသော စကားဖြင့် ပင့်ဖိတ်အံ၊) တေသု-ထို
၄ ပါးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ တယော- ၃ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဂတာ-လိုက်
သွားကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) ဧကော-သည်၊ န ဂတော-လိုက် မသွား၊ ဥပါသကော-
သည်၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဧကော-သော၊ ထေရော-သည်၊ ကုဟိ-အဘယ်မှာပါနည်း၊
ဣတိ၊ ပုစ္ဆတိ-မေးအံ၊ ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ နာဂတော-မကြွလာ၊ ဣတိ-ဤသို့
ပြောကုန်ပြီ၊ သော-ထိုဥပါသကာသည်၊ အညံ-အခြားသော၊ တခံဏပုတ္တံ-ထိုခဏ၌
ရောက်လာသော၊ ကိဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းကို၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဧဟိ-
ကြွတော်မူပါ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ [ဤသို့လျှောက်ခြင်းသည် ပင့်ဖိတ်ခြင်း
မဟုတ်။] ပဝေသေတွာ-အိမ်တွင်းသို့ သွင်း၍၊ စတုန္နမ္ပိ-၄ ပါးကုန်သော ရဟန်း
တို့အားလည်း၊ ဘတ္တံ-ဘတ်ကို၊ ဒေတိ-အံ၊ သဗ္ဗေသံ-တို့၏၊ အနာပတ္တိ-တည်း၊
ကဿာ-နည်း၊ ဂဏပူရကဿ-၄ ပါးဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်သော နောက်ဆုံးရဟန်း
၏၊ ဝါ-ကို၊ အနိမန္တိတတ္တာ-မဖိတ်မန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊
ဟတ္ထ-ထို ၄ ပါးတို့တွင်၊ တယောဧဝ- ၃ ပါးတို့ကိုသာ၊ နိမန္တိတာ-ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်
သည်၊ (ဟုတွာ) ဂဏိသု-ခံယူကုန်ပြီ၊ တေဟိ-ထို ၃ ပါးတို့ဖြင့်၊ ဂဏော- ၄ ပါး
ဂိုဏ်းသည်၊ န ပူရတိ-မပြည့်၊ ဂဏပူရကောစ- ၄ ပါးဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်သော
ရဟန်းကိုလည်း၊ အနိမန္တိတော-မပင့်ဖိတ်အပ်၊ တေန-ထိုရဟန်းကြောင့်၊ ဂဏော-
၄ ပါးဂိုဏ်းသည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ပျက်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဣဒံ-ဤစတုက္ကသည်၊
အနိမန္တိတစတုက္ကံ-မည်၏။

ပိဏ္ဍပါတိကစတုက္ကေ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) နိမန္တနကာလေ-ပင့်
ဖိတ်ရာ အခါ၌၊ ဧကော-တစ်ပါးသည်၊ ဝါ-က၊ ပိဏ္ဍပါတိကော-ပိဏ္ဍပါတ်စုတင်
ဆောင်သည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထိုပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းသည်၊ နာဓိဝါသေတိ-လက်
မခံ၊ ပန-ထိုသို့ပင် လက်မခံပါသော်လည်း၊ ဂမနဝေလာယ-သွားချိန်၌၊ ဘန္တေ-
ရား၊ ဧဟိ-ကြွပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ အနဓိဝါသိတတ္တာ-လက်
မခံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာဂစ္ဆန္တမ္ပိ-မလိုက်လိုပါသော်လည်း၊ ဝါ-မလိုက်
လိုသော ပိဏ္ဍပါတိက ရဟန်းကိုလည်း၊ ဧထ-လိုက်ခဲ့ပါကုန်၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊
လစ္ဆထ-ရပါကုန်လတ်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကုန်အံ၊
သော - ထိုပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းသည်၊ တံ ဂဏံ - ကို၊ ဘိန္နတိ - ပျက်၏၊ တဿ၊
သဗ္ဗေသံ အနာပတ္တိ။

အနုပသမ္ပန္နစတုက္ကေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) သာမဏေရေန-
နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ နိမန္တိတာ-ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ သောပိ-ထိုသာမဏေ
သည်လည်း၊ ဂဏံ၊ ဘိန္နတိ၊ ပတ္တစတုက္ကေ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဧကော-
ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အဂန္တာ-မသွားမူ၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ပေသေတိ-
စေလွှတ်၏၊ (ကိုယ်တိုင် မသွားဘဲ လူသာမဏေကို သပိတ်ပေး၍ ကိုယ်စား

စေလွှတ်သည်-ဟူလို) ဧဝမ္မိ-သို့လည်း၊ ဂဏော၊ ဘိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ၊ သဗ္ဗေသံ၊ အနာပတ္တိ။

ဂိလာနစတုက္ကေ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဧဝဒိတဗ္ဗော) ဂိလာနေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ နိမန္တိတာ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ-ထို ၄ ပါးတို့တွင်၊ ဂိလာနဿဝ-၏သာ၊ အနာပတ္တိ-တည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင်အနာပတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဣတရေသံ-မိမိမှ တစ်ပါးသော ရဟန်း ၃ ပါးတို့၏၊ ဂဏပူရကော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဂိလာနေန-ကြောင့်၊ ဂဏော-၄ ပါးဂိုဏ်းသည်၊ န ဘိဇ္ဇတိ-မပျက်၊ တသ္မာ၊ တေသံ အာပတ္တိ ယေဝ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ၊ အဝိသေသေန-ဂိလာနဟု၊ အထူးမပြု၊ သာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ) သမယလဒ္ဓကော-ရအပ်သော သမယရှိသော ရဟန်းသည်၊ သယမေဝ-မိမိသည်သာ၊ မုစ္ဆတိ-အာပတ်မှ လွတ်၏၊ သေသာနံ-ကြွင်းသော ရဟန်းတို့၏၊ ဂဏပူရကတ္တာ-ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာပတ္တိကရော-အာပတ်ကို ပြုတတ်သည်၊ ဝါ-ပြုနိုင်သည်၊ ဟောတိ၊ (ဣတိ ဝုတ္တံ) တသ္မာ-ကြောင့်၊ စိဝရဒါနသမယလဒ္ဓကာဒိနမ္ပိ-ရအပ်သော စိဝရဒါန သမယရှိသော ရဟန်းအစရှိသည်တို့၏လည်း၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ စတုက္ကာနိ၊ ဧဝဒိ တဗ္ဗာနိ။

ပန-ဆက်၊ အဓိဝါသေတွာ-လက်ခံပြီး၍၊ ဂတေသုပိ-သွားပြီးပါကုန်သော်လည်း၊ ဝါ-သွားပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုသု၊ ဇနေသု-ရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကော-သော၊ ပဏ္ဍိတော-ဉာဏ်ရှိသော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တုမ္မာကံ-တို့၏၊ ဂဏံ- ၄ ပါးဂိုဏ်းကို၊ ဘိန္ဒုဿာမိ-ဖျက်ပါအံ့၊ နိမန္တနံ-နိမန္တနဘတ်ကို၊ သာဒယထ-သာယာကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ယာဂုခဇ္ဇကာ ဝသာနေ-ယာဂုခဲဖွယ်၏ အဆုံး၌၊ ရှေးက ယာဂုစသည်ကို ရှေးဦးစွာ ကပ်ပြီးမှ ဆွမ်းကပ်ကြသည်။ ဘတ္တတ္ထာယ-ဆွမ်းအကျိုးငှာ၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဏန္တာနံ-ယူကုန်သော ဥပါသကာတို့အား၊ အဒတွာ-မပေးမူ၍၊ ဣမေ ဘိက္ခု-ဤရဟန်းတို့ကို၊ ဘောဇေတွာ-ကျွေးပြီး၍၊ တာဝ ဝိသဇ္ဇေထ-လွတ်လိုက်ကြပါကုန်ဦး၊ အဟံ-သည်၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ အနုမောဒနံ-ဆွမ်းအနုမောဒနာကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂမိဿာမိ-သွားအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ နိသိန္ဓော-ထိုင်နေပြီ၊ တေသု-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဘုတွာ-စားပြီး၍၊ ဂတေသု-သွားကုန်လတ်သော်၊ ဘန္တေ၊ ပတ္တံ၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဥပါသကေန-သည်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဘတ္တေ-ထမင်းကို၊ ဒိန္ဓေ-ပေးလှူအပ်သော်၊ ဘုဂ္ဂိတွာ-၍၊ အနုမောဒနံ ကတွာ ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗေသံ အနာပတ္တိ။

☰

ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဉ္စန္ဒ-ကုန်သော၊ ဘောဇနာနံယေဝ-တို့၏သာ၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဂဏဘောဇနေ-ဂဏဘောဇဉ်အရာ၌၊ ဝိသင်္ကေတံ-ချွတ်ယွင်းခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ သြဒနေန-ထမင်းဖြင့်၊ နိမန္တိတာ-ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)။

ကုမ္မာသံ-တစ်ဝက်ကျက် ဘောဇဉ်ကို၊ ဂဏ္ဍိယာပိ-ခံယူကုန်သော ရဟန်းတို့သည် လည်း၊ အာပတ္တိ၊ အာပဇ္ဇန္တိ၊ တာနိစ-ထိုဘောဇဉ်တို့ကိုလည်း၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဧကတော - တည်း၊ န ဂဟိတာနိ - မခံယူအပ်ကုန်၊ ပန - ကား၊ ယာဂု အာဒိသု-တို့၌၊ ဝိသင်္ကေတံ၊ ဟောတိ၊ တာနိ-ထိုယာဂု အစရှိသည်တို့ကို၊ တေဟိ၊ ဧကတော၊ ဂဟိတာနိ၊ ဣတိ၊ တသ္မာ၊ သဗ္ဗေသံ အနာပတ္တိ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧကော၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ ကရောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ ဝါ-ကို၊ သံဃဘတ္တံ-သံဃဘတ်ကို၊ ကတ္တုကာမေန-ပြုလုပ်သော ဥပါသကာသည်၊ နိမန္တနတ္ထာယ-ပင့်ဖိတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပေသိတော-စေလွှတ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟာရံ-သို့၊ အာဂမ္မ-လာ၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ သွေ-နက်ဖြန်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ယရေ-၌၊ ဘိက္ခံ-ကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဝတ္တာ-မလျှောက်မူ၍၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သံဃဘတ္တံ-သံဃဘတ်ကို၊ (သံဃာကုန်လှူအပ်သော ထမင်းကို) ဂဏှထ၊ ဣတိဝါ၊ သံဃော၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဂဏှာတု-ယူလှည့်ပါလော၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသကေန-ဆွမ်းညွှန်ရဟန်းသည်၊ ပဏ္ဍိတေန-ပညာရှိသူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ နေမန္တနိကာ-ပင့်ဖိတ်ခြင်းကို လက်ခံကုန်သော ရဟန်းတို့ကို၊ ဂဏဘောဇနတော-ဂဏဘောဇနအာပတ်မှလည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍပါတိကာ-ပိဏ္ဍပါတ်ခုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့ကို၊ ဓုတင်္ဂဘေဒတောစ-ခုတင်ပျက်ခြင်းမှလည်းကောင်း၊ မောစေတဗ္ဗာ-လွတ်စေထိုက်ကုန်၏။

ကထံ-အဘယ်သို့ လွတ်စေထိုက်ကုန်သနည်း၊ တာဝ-ဓုတင်္ဂဘေဒမှ လွတ်အောင် ပြောဆိုပုံမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကို) ဥပါသကာ၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ (အာဂမ္မ-လာခြင်းငှာ) န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ (ဝတ္တဗ္ဗံ) ဘန္တေ၊ ပုနဒိဝသေ-နောက်တစ်နေ့၌၊ (ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဂဏှထ) ဣတိ-ဤသို့လျှောက်အံ့၊ ပုနဒိဝသေပိ-၌လည်း၊ (အာဂမ္မ-ငှာ) န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ၊ (ဝတ္တဗ္ဗံ) ဧဝံ-သို့၊ ယာဝ အဒ္ဓမာသမ္ပိ-တစ်လထက်ဝက်၊ ၁၅ ရက်တိုင်အောင်လည်း၊ ဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ (စကားအဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ယူ၍) ပုန၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ (ကို) တံ-သင်ဥပါသကာသည်၊ ကိ-အဘယ်စကားကို၊ အဝစ-လျှောက်လိုက်သနည်း၊ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ သံဃဘတ္တံ ဂဏှထ၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ၊ တတော-ထိုသို့လျှောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဥပါသက-ကာ၊ ဣမံ ပုဗ္ဗံ-ဤပန်းကို၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ တာဝ ကရောဟိ-ပြုစမ်းပါဦးလော၊ ဣမံ တိဏံ-ဤမြက်ကို၊ (ကပ္ပိယံ တာဝ ကရောဟိ) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝိက္ခေပံ-အထူးထူးအပြားပြားပစ်လွှင့်ခြင်းကို၊ (စိတ်ပျံ့လွင့်သွားသဖြင့် “သံဃဘတ္တံ ဂဏှထ”ဟု နောက်ထပ်မဆိုမိအောင်) ကတွာ-၍၊ ပုန - တစ်ဖန်၊ ကိ-အဘယ်စကားကို၊ ကထယိတ္ထ-

ပြောလိုက်ကုန်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးထိုက်၏၊ ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ တထေဝ-ထို့ရှေ့အတူသာ၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (“သံယဘတ္တံ ဂဏှထဟု ထပ်၍ လျှောက်နေသေးအံ့” ဟူလို၊) ဧဝံသတိ (ဝတ္ထဗ္ဗော၌ စပ်။)

အာဝုသော-ငါ့ရှင်ဒါယကာ၊ တွံ-သင်ဒါယကာသည်၊ ပိဏ္ဏပါတိကေဝါ- ပိဏ္ဏပါတ်မူတင်ဆောင် ရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မဟာထေရေဝါ-မဟာထေရ် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ န လစ္ဆတိ-ရလိမ့်မည် မဟုတ်၊ သာမဏေရေ-တို့ကိုသာ၊ လစ္ဆတိ-ရလတံ့၊ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဘန္တေ-ရား၊ အသုကသ္မိပ္ပ ဂါမေ-ထိုမည်သော ရွာ၌လည်းကောင်း၊ အသုကသ္မိပ္ပ ဂါမေ-၌လည်းကောင်း၊ ဘဒန္တေ-အရှင်ကောင်း တို့ကို၊ ဘောဇေသုံ နနု-ကျွေးကြရကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အဟံ-သည်၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ န လဘာမိ-မရပါသနည်း၊ ဣတိစ-သို့လည်း၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ တေ-ထိုအခြားရွာက ဥပါသကာတို့သည်၊ နိမန္တေတုံ-ပင့်ဖိတ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ပင့်ဖိတ် နည်းကို၊ ဇာနန္တိ-နားလည်ကုန်၏၊ တွံ-သင်ဥပါသကာသည်၊ (နိမန္တေတုံ၊) န ဇာနာ တိ-နား မလည်၊ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဘန္တေ-ရား၊ တေ-ထိုအခြားရွာက ဥပါသကာ တို့သည်၊ ကထံ-အဘယ်သို့၊ နိမန္တေသုံ-ပင့်ဖိတ်ကြပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ တေ-ထိုအခြားရွာက ဥပါသကာတို့သည်၊) ဧဝံ အာဟံသု၊ (ကိံ၊) ဘန္တေ-တို့၊ အမှောက်-တို့၏၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ- သို့၊ အာဟံသု-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ သောပိ-ထိုဥပါသကာသည်လည်း၊ တထေဝ- ထို့အတူသာ၊ (ဘိက္ခံ ဂဏှထဟူ၍သာ၊) သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝဋ္ဋတိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ ဘတ္တံ ဂဏှထာတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ-အံ့၊ အာဝုသော-ဒါယကာ၊ ဒါနိ-၌၊ တွံ-သင်ဒါယကာသည်၊ ဗဟူ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု- တို့ကို၊ န လစ္ဆသိ-ရလိမ့်မည် မဟုတ်၊ တယောဇေဝ-ရဟန်း ၃ ပါးတို့ကိုသာ၊ လစ္ဆသိ- ရလတံ့၊ ဣတိ၊ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဘန္တေ-ရား၊ အသုကသ္မိစ္စ (ဂါမေ)-၌လည်းကောင်း၊ အသုကသ္မိပ္ပ ဂါမေ-၌လည်းကောင်း၊ သကလံ-သော၊ ဘိက္ခုသံယံ-ကို၊ ဘောဇေသုံ နနု-ကျွေးကြရကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အဟံ-သည်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ န လဘာမိ-မရပါသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တွံ-သည်၊ နိမန္တေတုံ- ငှာ၊ ဝါ-ပင့်ဖိတ်နည်းကို၊ န ဇာနာသိ-နားမလည်၊ ပေ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ပုနပိ၊ ဘတ္တမေဝါတိ - ထမင်းဟူ၍ပင်၊ ဝဒတိ - လျှောက်နေသေးအံ့၊ တတော - ထိုသို့ လျှောက်နေခြင်းကြောင့်၊ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ (ကိံ၊) တွံ-သည်၊ ဂစ္ဆ-သွားတော့၊ အမှောက်- ငါတို့အား၊ တဝ-သင်ဒါယကာ၏၊ ဘတ္တေန-ထမင်းဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ဧသ-ဤရွာသည်၊ အမှောက်-တို့၏၊ နိဗဒ္ဓဂါမော-အမြဲကျက်စားရာ ဆွမ်းခံရွာတည်း၊ မယံ-တို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤရွာ၌၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှာ၊ စရိသာမ-လှည့် လည်ကုန်အံ့၊ ဣတိ၊ ဝတ္ထဗ္ဗော။

ဘန္တေ-တို့၊ စရထ-လှည့်လည်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-လျှောက်ပြီး၍၊ အာ
 ဂတံ-ပြန်လာသော၊ တံ-ထိုဥပါသကာတို့၊ ပုစ္ဆန္တိ (ကိံ) ဘော-အမောင်၊ ဘိက္ခု-
 တို့ကို၊ လဒ္ဓါ ကိံ-ရအပ်ပါကုန်သလော၊ ဣတိ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဧတေန-ဤမေးခြင်းဖြင့်၊
 ကိံ-အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ ဧတ္ထ-ဤသို့မေးရာ၌၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုဖွယ်သည်၊
 ဗဟု-များ၏၊ (သုန္နံ ရဟန်း၏ ပြောခဲ့ရသော စကားတွေကို ပြောနေရလျှင် အများ
 ကြီးဖြစ်၏၊ မေးမနေကြပါနဲ့တော့-ဟူလို၊) ထေရာ-တို့သည်၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊
 ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမ၊ ဣတိ အာဟံသု-ပြောလိုက်ကြကုန်ပြီ၊ ဒါနိ-၌၊ တုမေ-တို့သည်၊
 မာ ပမဇ္ဇိတ္ထ-မမေ့လျော့ကြကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ ဒုတိယဒီဝသေ-၌၊
 စေတိယဝတ္ထံ-ကို၊ ကတ္တာ-ပြုပြီး၍၊ ဌတာ-တည်နေကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သံဃ
 ဧတ္ထရေန-သည်၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ) အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊
 ဓုရဂါမေ-ပဓာနဖြစ်သော ရွာ၌၊ ဝါ-အနီးဖြစ်သော ရွာ၌၊ သံဃဘတ္တံ-သံဃဘတ်
 သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ကျောင်းနှင့် အနီးဆုံးဖြစ်၍ ဆွမ်းခံဖို့ရန် ပဓာနဖြစ်သော ရွာကို
 “ဓုရဂါမ”ဟု ခေါ်သည်၊ ပဓာနေ စန္ဒိကေ ဓုရော-အဘိဓာန်။ ပန-ထိုသို့ပင်ရှိပါ
 သော်လည်း၊ အပဏ္ဍိတမနုဿော-နား မလည်သော လူသည်၊ အာဂမာသိ-ပင့်ဖိတ်
 ဖို့ရာ လာပြီ၊ ဂစ္ဆာမ-သွားကြစို့၊ ဓုရဂါမေ--၌၊ ဝါ-၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ စရိဿာမ-
 လှည့်လည်ချေကြစို့၊ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ထေရဿ-၏၊ ဝစနံ-
 စကားကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုလုပ်ထိုက်၏၊ ဝါ-လိုက်နာထိုက်၏၊ ဒုဗ္ဗစေဟိ-အပြောခက်
 အဆိုခက်သူတို့သည်၊ န ဘဝိတဗ္ဗံ-မဖြစ်ထိုက်၊ ဂါမဒ္ဓါရေ-၌၊ အဋ္ဌတွာဝ-မရပ်မူ
 ၍သာ၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ စရိတဗ္ဗံ-လှည့်လည်ရာ၏။ [ရပ်နေလျှင် မနေ့က ဒါယကာ
 သည် ရှေးရှုလာ၍ “ဘတ္တံ ဂဏှထ”ဟု လျှောက်ဦးမည်စိုးသောကြောင့် “အဋ္ဌတွာဝ”
 ဟု ဆိုသည်။]

တေသု-ထိုဥပါသကာတို့သည်၊ ပတ္တာနိ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ နိသီဒါပေ
 တွာ-ထိုင်စေပြီး၍၊ ဘောဇနန္တေသု-ကျွေးကုန်လတ်သော်၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-စားရာ၏၊
 အာသနသာလာယ-ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ ဘတ္တံ-ဘတ်ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ရထိ
 ကာသု-ရထားလမ်းမတို့၌၊ အာဟိဏ္ဍန္တာ-လှည့်လည်ကုန်လျက်၊ သစေ အာရော
 စေန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကိံ-နည်း၊) ဘန္တေ-တို့၊ အာသနသာလာယ-
 ၌၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဂဏှထ-ခံယူလှည့်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ ဝဒန္တိ-အံ့၊
 ဧဝံသတိ၊ ဘုဉ္ဇိတံ၊) န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ ဘတ္တံ-ကို၊ အာဒါယ-၍၊ တတ္ထ
 တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်သို့၊ ဂန္တာ-သွား၍၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဂဏှထ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အထ
 ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့လျှောက်ကုန်သော်လည်း
 ကောင်း၊) ပဋိကစ္ဆေဝ-စောစောကပင်၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ အဘိဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊
 ပဋိရူပေ-သင့်လျော်သော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အာဂတာဂတာနံ-
 ကြွလာကုန် ကြွလာကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ အထ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လှူကုန်အံ့၊

(ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့လှူကုန်သော်လည်းကောင်း၊) အယံ-ဤဆွမ်းသည်၊ အဘိဟဋ္ဌဘိက္ခာနာမ-ရှေးရှုဆောင်ယူအပ်သော ဆွမ်းမည်၏၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတု-ငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဘတ္တသာလာယ-၌၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ သဇ္ဇေတွာ-စီစဉ်ပြီး၍၊ တံ တံ ပရိဝေဏံ-ထိုထိုကျောင်းပရိဝုဏ်သို့၊ သစေ ပဟိဏန္တိ-အကယ်၍ စေလွှတ်ကုန်အံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်ကုန်သနည်း၊) ဘတ္တသာလာယ-၌၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဂဏှထ၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတု) န ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ ယေ မနုဿာ-တို့သည်၊ ပိဏ္ဍစာရိကေ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အာသနသာလံ-ဆွမ်းစားစရပ်ကို၊ သမ္ပန္နိတွာ-တံမြက်လှည်း၍၊ တတ္ထ-ထိုစရပ်၌၊ နိဿိဒါပေတွာ-ထိုင်စေပြီး၍၊ ဘောဇေန္တိ-စားစေကုန်အံ့၊ ဝါ-ဆွမ်းကျွေးကုန်အံ့၊ တေ-ထိုဒါယကာတို့ကို၊ န ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ-မပယ်ထိုက်ကုန်၊ ပန-ဆက်၊ ယေ-အကြင်လူတို့သည်၊ (ဒိသ္မာ ဝဒန္တိ၌ စပ်၊) ဂါမေ-၌၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ အလဘိတွာ-မရမူ၍၊ (မရဘဲ၊) ဂါမတော-မှ၊ နိက္ခမန္တေ-ထွက်လာကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဂဏှထ-ယူပါကုန်၊ ဣတိ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တေ-ထိုလူတို့ကို၊ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ-ပယ်ထိုက်ကုန်၏၊ ဝါ-သို့မဟုတ်၊ (မပယ်လျှင်) န နိဝတ္တိတဗ္ဗံ-မပြန်နစ်ရာ၊ ဘန္တေ-တို့၊ နိဝတ္တထ၊ ဘတ္တံ ဂဏှထ၊ ဣတိ သစေ ဝဒန္တိ၊ (ဧဝံသတိ၊) နိဝတ္တထာတိ ဝုတ္တပဒေ-နိဝတ္တထဟု ပြောဆိုအပ်သော ပုဒ်၌၊ ဝါ-ပုဒ်အရ၊ နိဝတ္တိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘန္တေ-တို့၊ နိဝတ္တထ၊ ယရေ-၌၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပါပြီ၊ ဂါမေ ဘတ္တံ ကတံ၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ဂေဟေစ-၌လည်းကောင်း၊ ဂါမေစ-၌လည်းကောင်း၊ ဘတ္တံ နာမ-ထမင်းမည်သည်၊ ယဿကဿစိ-အမှတ်မရှိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်၏ အတွက်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ နိဝတ္တိတုံ ဝတ္တတိ၊ နိဝတ္တထ-ကုန်၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဂဏှထ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ပန္နံ-တစ်ဆက်တည်း ဆက်စပ်အပ်သည်ကို၊ ကတွာ၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကုန်အံ့၊ နိဝတ္တိတုံ န ဝဋ္ဋတိ ၊ပေ၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဂဏှထ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-လျှောက်အပ်ရာ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ (မအပ်ဟူလို့၊) ဓုဝဘတ္တံ-အမြဲမပြတ် လှူအပ်သော ဘတ်ကို၊ နိစ္စဘတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ နိစ္စဘတ္တံ-အမြဲမပြတ် လှူအပ်သော ထမင်းကို၊ ဂဏှထ၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ဗဟူနမ္ပိ-များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ ဧကတော ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သလာကဘတ္တာဒိသုပိ ဧသေဝနယော၊ သေသံ ၊ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။- ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒံ ဒုတိယံ။ “သလာကဘတ္တာဒိသု”၌ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် ပါဠိတော်၌ ပါသော ပက္ခိကဘတ် စသည်ကိုသာ ယူရ၏၊ သံဃဘတ္တံ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံကိုကား ပါဠိတော်၌ မပါသောကြောင့် မယူနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့၌ “သံဃဘတ္တံ ဂဏှထ”ဟု လျှောက်လျှင် အကပ္ပိယနိမန္တနဟု ဆိုခဲ့ရသည်။ “အဓိဝါသေတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိ”

ဘိက္ခုသံဃေန”ဟု လျှောက်ခြင်းလည်း မဟာသမယဖြစ်သော အခါ၌သာ ကပ္ပိယ နိမန္တနဖြစ်သည်။ ဤပါဠိတော်၌ အာဇီဝကတစ်ယောက်က ထိုကဲ့သို့ လျှောက် ရာဝယ် (အလှူရှင်က အာဇီဝကဖြစ်သောကြောင့်) “သမဏဘတ္တသမယ”ဟု သီးခြား ခွင့်ပြုတော်မူရသည်။ မဟာသမယ၊ သမဏဘတ္တသမယ စသည်လည်း မဟုတ်ဘဲ ထိုသို့ “အဓိဝါသေတု မေ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန”ဟု လျှောက်လျှင် အကပ္ပိယနိမန္တနဟု မှတ်ပါ။]

၃။ ပရမ္ပရဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၂၁။ တတိယသိက္ခာပဒေ-၌၊ နခေါ ၊ပေ၊ ကရောန္တိတိ-ကား၊ ယေန နိယာမေန-အကြင်အမှတ်အသားဖြင့်၊ ဣမေ မနုဿာ-တို့သည်၊ သက္ကစ္ဆံ-ရိရိ သေသေ၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ တေန (နိယာမေန)-ကြောင့်၊ ဣဒံ သာသနံဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေ-ဘုရားအမှူးရှိသော၊ သံဃေ- သံဃာ၌၊ (မောဂ္ဂလ္လာန်အလို) ဝါ-အား၊ (ကစ္ဆည်းအလို) ဣဒံ ဒါနံဝါ-ဤပေးလှူ ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဩရကံ-ယုတ်ညံ့သည်၊ နခေါ ဘဝိဿတိ-ဧကန်ဖြစ်လိမ့် မည် မဟုတ်၊ ပရိတ္တံ-နည်းသည်၊ လာမကံ-ယုတ်ညံ့သည်၊ နေဝ ဘဝိဿတိ- ဧကန်ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဉာယတိ-သိအပ်၏

ကိရပတိကောတိ ဧတ္ထ-၌၊ ကိရောတိ (ဧတံ)-ကိရဟူသော ဤအမည်သည်၊ တဿ ကုလပုတ္တဿ-ထိုအမျိုးသား၏၊ နာမံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ အာဓိပစ္စဋ္ဌေန- အကြီးအကဲ၏၊ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ကိရပတိကောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ၊ [ကိရောစ-ကိရမည်သူလည်း ဟုတ်၏၊ သော + ပတိစ-အစိုးရသူလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ ကိရပတိ၊ သမာသန္တကပစ္စည်းသက်။] သော-ထိုကိရပတိကသည်၊ ဣဿ ရော-အစိုးရသည်၊ အဓိပတိ-အကြီးအကဲသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) မာသ ၊ပေ၊ နိယာမေန- လအမှတ်အသား၊ ဥတုအမှတ်အသား၊ နှစ်အမှတ်အသားဖြင့်၊ ဝေတနံ-ရိက္ခာကို၊ ဒတ္တာ-၍၊ ကမ္မကာရကေ-အလုပ်သမားတို့ကို၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ ကာရေတိ ကိရ- ပြုစေသတတ်၊ ဗဒရာ ပဋိယတ္တာတိ (ဣဒံ ဝစနံ)-ကို၊ ဥပစာရဝသေန-လောက

ယေန ၊ပေ၊ ဉာယတိ။ ။ယထာကို “ယေန နိယာမေန”ဟု ဖွင့်သည်။ ထိုယေန ကြောင့်၊ တေနဟု နိယမထည့်ပေးရသည်။ တေနသည် ဉာပကဟိတ်ဖြစ်၍ စပ်ပုဒ်လည်း တိုက်ရိုက် မပါသောကြောင့် “ဉာယတိ”ဟု ကြိယာထည့်၍ ဖွင့်သည်။

ဥပစာရဝသေန။ ။ဆီးသီးသာမက အခြားသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကိုလည်း စီစဉ် ထားပြီး ဖြစ်၏။ သို့သော် ပြောရိုးအတိုင်း ဆီးသီးကို မှတ်သား၍ ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် “ဗဒရာ ပဋိယတ္တာ”ဟု လျှောက်သည်။ [ဥပစာရဝသေနာတိ ဝေါဟာရဝသေန၊ ဥပလက္ခဏ ဝသေန၊ ပဓာနဝသေနဝါတိ အတ္ထော။-ယောဇနာ။]

ပြောရိုးဆိုစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝဒတိ-လျှောက်၏၊ ဗဒရမိသေနာတိ-ကား၊ ဗဒရ သာဠဝေန-ဆီးဖျော်ရည်အားဖြင့်၊ (“ပေယျာ-သောက်ဖွယ်တို့သည်၊ ပရိပူရေသန္တိ- ပြည့်စုံလုံလောက်ပါကုန်လတံ့” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

၂၂၂။ ဥဿူရေန အာဟရီယိတ္တာတိ-ကား၊ အတိဒိဝါ-အလွန်နေမြင့်မှ၊ အာဟရီယိတ္ထ-ပို့ဆောင်အပ်ပြီ၊ [ဥဒ္ဓံ+သုရော အသို့ ကာလေတိ ဥဿူရော၊ ကာလတ္ထ၌ နာဝိဘတ်သက်၍ “ဥဿူရေန”ဟု ရှိစေ၊ “အထက်ကောင်းကင်ဝယ် နေရှိရာအခါ၌၊ ဝါ-နေမြင့်မှ” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။]

၂၂၆။ မယံ ၊ပေ၊ ဒမ္မိတိ ဧတ္ထ-၌၊ အယံ ဘတ္တဝိကပ္ပနာနာမ-ဤထမင်းကို ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းမည်သည်၊ ဝါ-ဤထမင်းကို လှူခြင်းမည်သည်၊ သမ္မုခါပိ-မျက် မှောက်၌လည်းကောင်း၊ ပရမ္မုခါပိ-မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ သမ္မုခါ-၌၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ (မယံ-တပည့်တော်၏၊ ဘတ္တပစ္စာသံ-ထမင်း၌ ဖြစ်သော အာသာကို၊ ဝါ-ထမင်းရဖို့ရန် မျှော်လင့်ချက်ကို၊) တုယံ-အရှင်အား၊ ဝိကပ္ပေမိ- ဝိကပ္ပနာပြုပါ၏၊ ဝါ-လှူပါ၏၊ ဣတိ၊ ဝတ္တာ-လျှောက်၍၊ (အညံ-အခြားဘတ်ကို၊) ဘုဂ္ဂိတဗ္ဗံ-စားကောင်း၏၊ (သမ္မုခါ၊) အဒိသ္မာ-၍၊ ဝါ-မမြင်ခြင်းကြောင့်၊ ပဉ္စသု၊ သဟမေဓိကေသု-သီတင်းသုံးဖော်တို့တွင်၊ ဣတ္ထန္တာမဿ-ဤအမည်ရှိသော ရဟန်း အား၊ ဝိကပ္ပေမိ-ဝိကပ္ပနာပြုပါ၏၊ ဝါ-လှူပါ၏၊ ဣတိ ဝတ္တာ (အညံ ဘတ္တံ၊) ဘုဂ္ဂိ တဗ္ဗံ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယာဒိသု-မဟာပစ္စရိ အစရှိသော အဋ္ဌကထာ တို့၌၊ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာဝ-ကိုသာ၊ ဝုတ္တာ၊ စ-ဆက်၊ သာ အယံ-ထိုဘတ္တဝိကပ္ပနာကို၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိနယကမ္မေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝတော-အား၊ ဝိကပ္ပေတံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ဂန္ဓကုဋိယံ- ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်၌၊ နိသိန္ဓေပိ-ထိုင်နေတော်မူသော်လည်းကောင်း၊ (ဤစကား ဖြင့် သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ် မရောက်ကြောင်းကို ပြသည်၊) သံဃမဇ္ဈေ နိသိန္ဓေပိ- လည်းကောင်း၊ သံဃေန - သည်၊ ဂဏပုဟောနကေ - ဂိုဏ်းလောက်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ တံ တံ ကမ္မံ-ထိုထိုကံသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတံ-ပြုအပ် သည်၊ (သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်၊) သုကတမေဝ-ကောင်းစွာ ပြုအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကမ္မံ-ကို၊ နေဝ ကောပေတိ-ဖျက်တော်မမူနိုင်၊ (ဟတ္ထ ပါသ်အတွင်း မရောက်သော်လည်း မဖျက်-ဟူလို၊) န သမ္မာဒေတိ-ပြီးစေတော်မမူ နိုင်၊ (ဟတ္ထပါသ်အတွင်း ရောက်သော်လည်း မပြီးစေနိုင်၊) ဓမ္မိဿရတ္တာ-တရားကို အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န ကောပေတိ-ဖျက်တော်မမူနိုင်၊ အဂဏပူရ ကတ္တာ-ဂိုဏ်းကို မပြည့်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န သမ္မာဒေတိ-ပြီးစေ တော်မမူနိုင်။

၂၂၉။ ဒုတ္တယော ၊ပေ၊ ဘုဂ္ဂတိတိ-ကား၊ ဒုတ္တိဏိနိမန္တနာနိ-၂ ခု၊ ၃ ခုသော ပဋိဖိတ်ကြောင်း ဘတ်တို့ကို၊ ဧကပတ္တေ-တစ်ခုသော သပိတ်၌၊ ပက္ခိပိတွာ-၍၊

မိသေတ္တာ-ရော၍၊ ဧကံ-တစ်ခုတည်းကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဘုဉ္ဇတိ-စားအံ့၊ (အနာပတ္တိ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ ဒုတ္တိဏိကုလာနိ-၂ ဦး၊ ၃ ဦးသော အမျိုးတို့သည်၊ နိမန္တေ တွာ-အကပ္ပိယနိမန္တနဖြင့် ဖိတ်၍၊ ဧကသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ နိသီဒါပေတွာ-၍၊ ဣတော စိတောစ-ဤမှဤမှလည်း၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ဘတ္တံ-ကို၊ အာကိရန္တိ-လောင်းထည့်ကုန်အံ့၊ သူပဗျဉ္ဇနံ-ဟင်းရည် ဟင်းလျာကို၊ အာကိရန္တိ၊ ဧကမိဿကံ-တစ်ခုတည်း ရောနှောသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ (ဆွမ်းရော ဟင်းပါ တစ်ပေါင်းတည်း ရောသွားအံ့-ဟူလို၊) ဧတ္ထ-ဤစုပေါင်းထည့်အပ်သော ဘတ်၌၊ (ဘုဉ္ဇန္တဿ-၏၊) အနာပတ္တိ-အနာပတ်တည်း၊ ဣတိ၊ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ မူလနိမန္တနံ-မူလပင့်ဖိတ်ကြောင်း ဘတ်သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-အောက်က၊ ဟောတိ-အံ့၊ ပစ္စိမံ ပစ္စိမံ-နောက်နောက် ပင့်ဖိတ်ကြောင်း ဘတ်သည်၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝါ-က၊ (ဟောတိ-အံ့၊) တံ-ထိုဘတ်ကို၊ ဥပရိတော၊ ပဋ္ဌာယ၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ၊) ပန-ဆက်၊ ဟတ္တံ-ကို၊ အန္တော-သို့၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ပဌမနိမန္တန တော-ပဌမပင့်ဖိတ်ကြောင်း ဘတ်မှ၊ ဧကမ္မိ-တစ်လုပ်လည်းဖြစ်သော၊ ကဗဠံ-ဆွမ်းလုပ်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ယူ၍၊ ဘုတ္တကာလတော-စားအပ်ပြီးရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယထာဝါ တထာဝါ-ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့် လည်း၊ (အထက်ပိုင်းက ယူ၍ဖြစ်စေ၊ အောက်ပိုင်းက ယူ၍ဖြစ်စေ-ဟူလို၊) ဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) တတ္ထ-ထိုအများစုပေါင်း၍ ထည့်အပ်သော ဘတ်၌၊ ခီရံဝါ-နို့ရည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရသံဝါ-အသားရည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေ အာကိရန္တိ-အကယ်၍ လောင်းထည့်ကုန်အံ့၊ “သစေပိ”ဟု ပါသည်ကား မကောင်း။ (ဧဝံသတိ-ဤသို့လောင်းထည့်ကုန်လတ်သော်၊) ယေန-ယင်းနို့ရည် သို့မဟုတ် အသားရည်သည်၊ အဇ္ဈောတ္တတံ-လွမ်းမိုးအပ်သော၊ ဘတ္တံ-ဘတ်သည်၊ ဧကရသံ-တစ်ခုတည်းသော အရသာရှိသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ (အရသာချင်း ရော သွားအံ့-ဟူလို၊) ကောဋ္ဌိတော-အစွန်မှ၊ ပဋ္ဌာယ၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ၊ အနာပတ္တိ၊ ဣတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိံ) ခီရဘတ္တံဝါ-နို့ရည် ဖြင့် ရောအပ်သော ဘတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရသဘတ္တံဝါ-အသားရည်ဖြင့် ရောအပ်သော ဘတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ နိသိန္တဿ-ထိုင်နေ စဉ်၊ တတ္ထေဝ-ထိုခီရဘတ္တံ၊ သို့မဟုတ် ရသဘတ္တံ၌ပင်၊ အညေပိ-အခြားသူတို့သည် လည်း၊ ခီရဘတ္တံဝါ၊ ရသဘတ္တံဝါ၊ အာကိရန္တိ-ကုန်အံ့၊ ခီရံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရသံဝါ-အသားရည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိဝတော-သောက်သော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ (“ခီရ၊ ရသတို့သည် ဘောဇဉ် ၅ ပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့် အနာပတ် ဖြစ်သည်”-ဟူလို၊) ဘုဉ္ဇန္တေန ပန-စားသော ရဟန်းသည်ကား၊ ပဌမံ-စွာ၊ လန္တံ-ရအပ်သော၊ မံသခဏှံ ဝါ- အသားတုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တပိဏှံ ဝါ-

ထမင်းခဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ မုခေ-၌၊ ပက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ကောဋိတော၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သပ္ပိပါယသေပိ-ထောပတ်ယနာထမင်း၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ ပယသ-နိရုဉ်ဖြင့်၊ သင်္ခတော-ပြုစီမံအပ်သော အစာတည်း၊ ပါယသော၊ (ထောမနိမိ ဝိဂ္ဂဟ၊) သင်္ခတအနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၊ ဣအနုဗန်ကြောင့် ပါ၌ ဝုတ္တိပြု၊ မနောဂဏာဒိဂိုဏ်းဖြစ်၍ သလာ၊ “ပါယသ”ဟု ပြီး၏၊ ယ၌ ဒီယ မရှိစေရ ဤသို့ “ပယသ သင်္ခတ”ဟူသော ဝါကျအခိုက်တုန်းက နိယနာထမင်းဟူသော အနက်ဝိသေသကို ဟောသော်လည်း ပါယသဟု တဒ္ဓိတ်ပြီးသောအခါ သာမည ယနာထမင်းကို ဟောသည်၊ ထို့ကြောင့် “သပ္ပိပါယသ”ဟု ထောပတ်ယနာထမင်း လည်း ဖြစ်နိုင်ပြန်သည်။

မဟာဥပါသကော-ဥပါသကာကြီးသည်၊ [သား မယား ညီစသူတို့၏ အကြီး အကဲဖြစ်သောကြောင့် “မဟာ”ဟု ဝိသေသနပြုသည်။] ဘိက္ခု-ကို၊ နိမန္တတိ- ပင့်ဖိတ်အံ့၊ (အကပ္ပိယနိမန္တနဖြင့် ပင့်ဖိတ်အံ့) ကုလံ-အိမ်သို့၊ ဥပဂတဿ-ချဉ်း ကပ်လာသော၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ (ပတ္တေ၌ စပ်) ဥပါသကောပိ-သည်လည်း ကောင်း၊ တဿ-ထိုဥပါသကာ၏၊ ပုတ္တ၊ ပေ၊ အာဒယောပိ-သား မယား ညီ နှမ အစရှိသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော အတ္တနော-မိမိ မိမိ၏၊ ကောဋ္ဌာသံ- အဖို့ကို၊ အာဟရိတ္တာ-ဆောင်ယူ၍၊ ပတ္တေ-၌၊ ပက္ခိပန္နိ-ထည့်ကုန်အံ့၊ ဥပါသကေန- သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သော ဘတ်ကို၊ အဘုဉ္ဇိတ္တာ-၍၊ ပစ္စာ-နောက်မှ၊ လဒ္ဓိ-ရအပ်သော ဘတ်ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ၊ အာပတ္တိ၊ ဣတိ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ

ယောဇနာ။ “ပါယသ”ဟု ယာ၌ ဒီယဖြင့် တွေ့ရသော ပါဌ်ကို ယူ၍ ပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ် ယောဇနာ၌ “ပါတဗ္ဗဿ စ အသိတဗ္ဗဿစ ဒိန္နံ ဗျုပ္ပတ္တိနိမိတ္တာနံ သမ္ဘဝတောဝါ ပါယသောတိ ဝုတ္တတိ”ဟု တစ်နည်း ဖွင့်၏၊ ထိုအလို “ပါတဗ္ဗောတိ ပါယော၊ အသိတဗ္ဗောတိ အာသော၊ ပါယောစ + သော + အာသောစာတိ ပါယာသော-သောက်လည်း သောက်နိုင်၊ လက်ဖြင့် ကော်ယူ၍လည်း စားနိုင်သော ထမင်း”ဟု ပြုရသည်၊ ထိုအကြံကို စဉ်းစားသင့်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း-ထိုအကြံအတိုင်းဆိုလျှင် နိရုဉ်ဟူသော အနက်သည် သဒ္ဓါအတွင်း၌ မပါ တော့ရကား “နိယနာ”ဟု မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘုရားအလောင်းတော်အား သုဇာတာ ကပ်လှူအပ်သော နိယနာဆွမ်း၌ သောက်၍ မဖြစ်၊ ၄၉-လုတ် ဆွမ်းလုတ်ပြု၍ ဘုဉ်းပေးရသော ယနာဆွမ်းသာ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း၊ သပ္ပိပါယာသေပိတိ သပ္ပိနာစ ပါယာသေနာစ ကတေ ဘတ္တေပိ” ဟု ယောဇနာ ဖွင့်သည်ကိုလည်း စဉ်းစားပါ၊ “သပ္ပိနာ + သင်္ခါတော ပါယာသော သပ္ပိပါယာသော”ဟုသာ ပြုသင့်သည်။ [ယန-တစ်ခဲနက် ပြစ်နေသော ထမင်းကို “ယနာ”ဟု ဆိုသည်။]

အာပတ္တိတိ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ “ဘုဉ္ဇန္တဿ အာပတ္တိ” နေရာဝယ် စားအုပ်များ၌ “ဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိ”ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဌ်သည် “မဟာအဋ္ဌကထာယံ အာပတ္တိတိ ဝစနေန ကုရုန္တိယံ ဝဋ္ဋတိတိ ဝစနံ ဝိရုဒ္ဓံ ဝိယ ဒိဿတိ”ဟူသော သာရတ္ထဋီကာနှင့် မညီ၊ ထို့ကြောင့် အာပတ္တိဟုသာ ရှိပါစေ။

ဝုတ္တံ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရုန္တဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ မဟာပစ္စရိယံ-
 ၌၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်) ပါဠိကော-အသီးအသီး၊ သဗ္ဗေ ပစ္စန္တိ-ကုန်အံ၊ အတ္တနော အတ္တနော-
 ၏။ ပက္ခဘတ္တတော-ချက်အပ်သော ဘတ်မှ၊ အာဟရိတွာ၊ ဒေန္တိ-ကုန်အံ၊ တတ္ထ-
 ထိုသို့လှူကြရာ၌၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ အာဟဋ္ဌ-ဆောင်ယူအပ်သော ဘတ်ကို၊ ပဌမံ-စွာ၊
 ဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ) ပန-သို့မဟုတ်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော သား၊
 မယား စသတို့၏။ ဧကောဝ-တစ်ခုတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပါကော-ချက်ခြင်း
 သည်၊ ယဒိ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ပရမ္ပရဘောဇနံ-သည်၊ န ဟောတိ၊ ဣတိ
 ဝုတ္တံ။

မဟာဥပါသကော-သည်၊ နိမန္တေတွာ-၍၊ နိသီဒါပေတိ-အံ၊ အညော-သော၊
 မနုဿော၊ ပတ္တံ၊ ဂဏှာတိ-အံ၊ န ဒါတဗ္ဗံ-မပေးရာ၊ ဘန္တေ-ရား၊ ကိ-အဘယံ
 ကြောင့်၊ န ဒေထ-မပေးပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်အံ၊ ဥပါသက-
 ကာ၊ တယာ-သည်၊ နိမန္တိတာ-ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်၊ အမှ နနု-ဖြစ်ကုန်သည်
 မဟုတ်လော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောရာ၏။ ဘန္တေ၊ ဟောတု-ရှိပါစေ၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ-ရအပ်
 ရအပ်သော ဘတ်ကို၊ ဘုဉ္ဇထ-ကုန်၊ ဣတိ၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ၊ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊
 အညေန-အခြားသော ဥပါသကာသည်၊ အာဟရိတွာ-၍၊ ဘတ္တေ-ကို၊ ဒိန္တေ-
 သော်၊ အာပုစ္ဆိတွာပိ-ပန်ပြော၍လည်း၊ (မူလပင့်ဖိတ်သူကို ပန်ပြော၍လည်း၊)
 ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ ကုရုန္တိယံ ဝုတ္တံ၊ အနုမောဒနံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကြွသွား
 သော ရဟန်းကို၊ ဓမ္မံ-ကို၊ သောတုကာမာ-နာလိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဘန္တေ၊
 သေဝိ-နက်ဖြန်၌လည်း၊ အာဂစ္ဆေယျာထ-ကြွတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗေ-
 အလုံးစုံသော ဥပါသကာတို့သည်၊ နိမန္တေန္တိ-ကုန်အံ၊ (အကပ္ပိယနိမန္တနဖြင့် ဖိတ်
 ကုန်အံ) ပုနဒိဝသေ၊ အာဂန္တာ၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ-ရအပ် ရအပ်သော ဘတ်ကို၊ ဘုဉ္ဇိတုံ
 ဝဋ္ဋတိ၊ ကသ္မာ-နည်း၊ သဗ္ဗေဟိ-အလုံးစုံသော ဥပါသကာတို့သည်၊ နိမန္တိတတ္တာ-
 ပင့်ဖိတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပိဏ္ဍာယ-ဌာ၊ စရန္တော-လှည့်လည်စဉ်၊ ဘတ္တံ-
 ကို၊ လဘတိ-အံ၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ အညော-သော၊ ဥပါသကော-သည်၊ နိမန္တေ
 တွာ-၍၊ (အကပ္ပိယနိမန္တနဖြင့် ပင့်ဖိတ်၍၊ ယရေ-၌၊ နိသီဒါပေတိ-ထိုင်စေအံ၊
 စ-ထိုသို့ပင်ထိုင်စေပါသော်လည်း၊ ဘတ္တံ-သည်၊ န တာဝ သမ္ပဇ္ဇတိ-မပြီးစီးသေးအံ၊

မဟာပစ္စရိယံ။ ။မဟာအဋ္ဌကထာ၏ “အာပတ္တိ”ဟူသော စကားနှင့် ကုရုန္တိ အဋ္ဌ
 ကထာဝယ် “ဝဋ္ဋတိ”ဟူသော စကားသည် ဆန့်ကျင်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မဟာပစ္စရိယံ
 သဗ္ဗေ” စသည်ဖြင့် မဆန့်ကျင်အောင် ညှိ၍ ပြသည်၊ မှန်၏-မဟာပစ္စရိယံ ပါစိတ္တိယံဟူသော
 စကားသည် မဟာအဋ္ဌကထာ၏ အာပတ္တိဟူသော စကားနှင့် သဘောတူ၏။ “ယဒိ ပန ပေါ
 န ဟောတိ”ဟူသော စကားသည် ကုရုန္တိအဋ္ဌကထာ၏ “ဝဋ္ဋတိ”ဟူသော စကားနှင့် သဘော
 တူ၏။

သော ဘိက္ခု-သည်၊ ပိဏ္ဍာယ၊ စရိတ္တာ၊ လဒ္ဓဘတ္တံ-ရအပ်ပြီးသော ဘတ်ကို၊ သစေ
ဘုဉ္ဇတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) (ဘတ္တံ၊) အဘုတ္တာ-မစားမူ၍၊
နိဿိန္ဒေ-ထိုင်နေလတ်သော်၊ ဘန္တေ၊ ကိ-ကြောင့်၊ န ဘုဉ္ဇသိ-သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊
ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ တယာ-သည်၊ နိမန္တိတတ္တာ-ပင့်ဖိတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ (န ဘုဉ္ဇာမိ-မစား၊) ဣတိ၊ ဝတ္တာ-၍၊ ဘန္တေ၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ-ရအပ်ရအပ်
ပြီးသော ဘတ်ကို၊ ဘုဉ္ဇထ-ဘုဉ္ဇးပေးပါကုန်၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တော-လျှောက်အပ်သည်၊
(ဟုတ္တာ၊) ဘုဉ္ဇတိ-စားအံ၊ ဝဋ္ဋတိ။

သကလေန ဂါမေနာတိ-ကား၊ သကလေန-သော၊ ဂါမေန-သည်၊ ဧကတော
ဟုတ္တာ၊ နိမန္တိတဿေဝ-ပင့်ဖိတ်အပ်သည် ဖြစ်၍ သာလျှင်၊ [အကပ္ပိယနိမန္တနဖြင့်
ပင့်ဖိတ်အပ်သည်-ဟူလို့။] ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မရှိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အိမ်၌၊
ဘုဉ္ဇတော-စားသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ ပူဂေဝိ-အသင်း၌လည်း၊ ဧသေဝ
နယော၊ နိမန္တိယမာနော၊ ပေ၊ ဘဏ္ဍာတိတိ-ကား၊ ဘတ္တံ-ဘတ်ကို၊ ဂဏှ-ခံယူပါ
လော၊ ဣတိ-သို့၊ နိမန္တိယမာနော-ပင့်ဖိတ်အပ်သော်၊ ဝါ-ပင့်ဖိတ်အပ်တုန်းက၊
မယံ-အား၊ တဝ-၏၊ ဘတ္တေန-ဘတ်ဖြင့်၊ န အတ္ထော-အလိုမရှိ၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊
ဂဏှိဿာမိ-ယူလာအံ၊ ဣတိ၊ ဝဒတိ-ပြောအံ၊ (အနာပတ္တိ၌ စပ်၊) ပန-ဆက်၊
ဧတ္ထ-ဤနိမန္တိယမာနော ဘိက္ခံ ဂဏှိဿာမိဟူသော ပါဌ်၌၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော
အာဟ၊ (ကိ၊) ဧဝံ-ဤသို့ ဘိက္ခံ ဂဏှိဿာမိဟူ၍၊ ဝဒန္တော-ပြောသော ရဟန်းသည်၊
ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ-၌၊ အနိမန္တနံ-နိမန္တနဘတ် မဟုတ်သည်ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊
သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်စွမ်းနိုင်ပါသော်လည်း၊ ဘုဉ္ဇနတ္ထာယ-စားခြင်း
အကျိုးငှာ၊ ဩကာသော-အခွင့်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-
ကြောင့်၊ ဂဏဘောဇနတော - ဂဏဘောဇနအာပတ်မှ၊ နေဝ မုစ္စတိ - မလွတ်၊
စာရိတ္တတော-စာရိတ္တအာပတ်မှ၊ န မုစ္စတိ၊ ဣတိ အာဟ၊ မဟာသုမတ္ထေရော၊
အာဟ၊ (ကိ၊) ယဒဂ္ဂေန-အကြင်အဖို့အစုဖြင့်၊ အနိမန္တနံ-အကပ္ပိယနိမန္တန မဟုတ်
သည်ကို၊ ကာတုံ သက္ကောတိ၊ တဒဂ္ဂေန-ထိုအဖို့အစုဖြင့်၊ ဂဏဘောဇနံ-သည်၊
နေဝ ဟောတိ၊ စာရိတ္တံ-စာရိတ္တအာပတ်သည်၊ န ဟောတိ၊ ဣတိ အာဟ၊ သေသံ
ပေ၊ ဝစီကမ္မံ-တည်း၊ [ပြုသင့်သော ဝိကပ္ပနာ မပြုခြင်းကို “ဝစီကံ”ဟု ဆိုသတတ်၊]

ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။- ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပဒံ တတိယံ။

သစေ သော ဘိက္ခု၊ ပေ၊ အာပတ္တိ။ ။မိမိဘာသာ ဆွမ်းခံ၍ ရအပ်ပြီးသော ပဌမ
ဆွမ်းပင်ဖြစ်သော်လည်း ထိုဆွမ်းသည် အကပ္ပိယနိမန္တနကြောင့် ရအပ်သော ဆွမ်း မဟုတ်၊
ယခုအခါ အကပ္ပိယနိမန္တနဘတ် ရှိနေသောကြောင့် ထိုဆွမ်းခံ၍ ရအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိုပင်
မစားကောင်းတော့။

၄။ ကာဏမာတာသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၃၀။ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေ-၌၊ ကာဏမာတာတိ-ကား၊ ကာဏာယ-ကာဏာ
 ၏၊ မာတာ-အမိသည်၊ (“သဒ္ဓါ ပသန္နာ ဟောတိ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်)၊ [“ကာဏာ
 စ + သာ + မာတာ စာတိ”ဟု ကမ္မဓာရေ ပြုမည်စိုး၍ “ကာဏာယ + မာတာ”ဟု
 တပျူရိသ်ဖွင့်သည်။] ကိရ-ချဲ့၊ အဿာ-ထိုကာဏမာတာ၏၊ သာ မိတာ-ထိုသမီး
 သည်၊ အဘိရူပါ-လွန်ကဲသော အဆင်းရှိသည်၊ ဝါ - အလွန်အဆင်းလှသည်၊
 အဟောသိ၊ ယေ ယေ-အကြင်အကြင်ယောက်ျားတို့သည်၊ တံ-ထိုကာဏာကို၊
 ပဿန္တိ-မြင်ကြကုန်၏၊ တေတေ-ထိုထိုယောက်ျားတို့သည်၊ ရာဂေန-ရာဂကြောင့်၊
 ကာဏာ-ကဏ်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ရာဂန္ဓာ-ရာဂကြောင့် အကဏ်းတို့
 သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရေသံ-တစ်ပါး
 သော ယောက်ျားတို့၏၊ ကာဏဘာဝကရဏတော-ကဏ်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို
 ပြုတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာဏာတိ-ဟူ၍၊ ဝိဿုတာ-ထင်ရှားသည်၊
 အဟောသိ၊ [“ကာဏဘာဝကရဏ” ဟူလိုလျက် ဘာဝကရဏပုဒ်တို့ကို ချေ၍
 “ကာဏာ”ဟု ဖြစ်သည်၊ ယောဇနာ၌ “ကဏန္တိ နိမိလန္တိ ရာဂေန ပုရိသာ ဧတာ
 ယာတိ ကာဏာ”ဟု ကြံလေသည်။] တဿာ-ထိုကာဏာ၏၊ ဝါ-နှင့်၊ ဝသေန-
 စပ်သဖြင့်၊ အဿာ-ထိုကာဏာ၏၊ မာတာပိ-သည်လည်း၊ ကာဏမာတာတိ-ဟူ၍၊
 ပါကဋ္ဌာ-ထင်ရှားသည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ပြီ၊ အာဂတန္တိ-ကား၊ အာဂမနံ-လာခြင်းကို၊
 (“ဣတ္ထမိ”၌ စပ်)၊ ကိသ္မိ ဝိယာတိ-ကား၊ ကိဒိသံ ဝိယ-အဘယ်သို့ ရှုအပ်သကဲ့သို့၊
 ဝါ-ဘာတာတာကဲ့သို့၊ လဇ္ဇနကံ ဝိယ-ရှက်ဖွယ်ကဲ့သို့၊ ဟောတိ-၏၊ [ကိသ္မိဝိယ
 သည် ကိဒိသံအနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်။] ဣတိ အယံ-ဤလဇ္ဇနကံ ဝိယကား၊ အဓိပ္ပာ
 ယော-ကာဏမာတာ၏ အလိုတည်း၊ ရိတ္တဟတ္ထံ ဂန္တန္တိ-ကား၊ အသ္မိ ဂမနေ-ဤ
 သွားခြင်း၌၊ ရိတ္တာ-အချည်းနှီးကုန်သော၊ ဟတ္တာ (သန္တိ) ဣတိ-ကြောင့်၊ တဒိဒံ-
 ထိုသွားခြင်းသည်၊ ရိတ္တဟတ္ထံ-မည်၏၊ ရိတ္တဟတ္ထံ-အချည်းနှီးလက်ရှိသော၊ တံ
 ဂမနံ-ကို၊ ဂန္တံ-ငှာ၊ လဇ္ဇနကံ ဝိယ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [တံ ဂမနံနှင့်
 ဂန္တံသည် သွားခြင်းကြိယာချည်း ရသော်လည်း အဘေဒဘေဒပစ္စာရအားဖြင့် ၂
 ခုခွဲ၍ ဆိုထားသည်၊ စာအုပ်အချို့၌ “ရိတ္တဟတ္ထဂမနံ”ဟု သမာသ်ရှိ၏။]

ပရိက္ခယံ အဂမာသီတိ-ကား၊ ဥပါသိကာ-ဥပါသိကာမသည်၊ အရိယသာဝိ
 ကာ-အရိယာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝိကာမတည်း၊ သာ-ထိုဥပါ
 သိကာမသည်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ သန္တိ-ထင်ရှားသော ဝတ္ထုကို၊ အဒါတုံ-မပေးဘဲ
 နေခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊
 သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော မုန့်သည်၊ ပရိက္ခယံ-ကုန်ခြင်းသို့၊ အဂမာသိ-ပြီ၊ တာဝ-ထို
 ကုန်သည့်တိုင်အောင်၊ ဒါပေသိ-လျှစေပြီ၊ ဓမ္မိယာ ကထာယာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ကာဏာ

ပိ-သည်လည်း၊ မာတု-၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဒေသိယမာနံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊
 ဓမ္မ-ကို၊ သုဏန္တိ-နာစဉ်၊ ဒေသနာပရိယောသာနေ-၌၊ သောတာပန္နာ-သည်၊
 အဟောသိ-ပြီ၊ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိတိ-ကား၊ အာသနတော-မှ၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ-၍၊
 ဂတော-ကြွတော်မူပြီ၊ သောပိ ပုရိသော-ထိုကာဏာ၏ ယောက်ျားသည်လည်း၊
 သတ္ထာ-သည်၊ ကာဏမာတာယ-၏၊ နိဝေသနံ-အိမ်သို့၊ အဂမာသိ ကိရ-ကြွတော်
 မူသတဲ့၊ ဣတိ၊ သုတွာ-၍၊ ကာဏံ-ကို၊ အာနေတွာ-ပြန်ခေါ်၍၊ ပကတိဌာနေ
 ယေဝ-ပကတိမယားကြီးအရာ၌ပင်၊ ထပေသိ-ပြီ။

၂၃၁။ ပန-ဆက်၊ ဣမသ္မိ ဝတ္ထုသ္မိ-ဤပူဝတ္ထုသည်၊ ဥပ္ပန္နမတ္ထေ-ဖြစ်ပြီးကာမှ၊
 ဖြစ်လတ်သော်၊ သိက္ခာပဒေ-ကို၊ အပညတ္တေယေဝ-သေးမိပင်၊ ပါထေယျဝတ္ထု-
 ပါထေယျဝတ္ထုသည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ တသ္မာ၊ အနန္တရမေဝ-ပူပဝတ္ထု၏
 အခြားမဲ့၌ပင်၊ ဧတံ-ဤပါထေယျဝတ္ထုကို၊ ဒသေတံ-ငှာ၊ တေန ခေါပန သမယေ
 နာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ၊) ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ သောပိ
 ဥပါသကော-သည်လည်း၊ ပိဖြင့် ကာဏမာတာကို ပေါင်း။ အရိယသာဝကတ္တာ-
 ကြောင့်၊ သဗ္ဗမေဝ-အလုံးစုံသော ဝတ္ထုကိုပင်၊ ဒါပေသိ-လှူစေပြီ၊ တေန ဝုတ္တံ
 ပရိက္ခယံ အဂမာသိတိ။

၂၃၃။ ယံကိဉ္စိ ပဟေဏကတ္တာယာတိ-ကား၊ ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ-လက်
 ဆောင် အကျိုးငှာ၊ ပဋိယတ္တံ-စီရင်အပ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ၊ တစ်စုံတစ်ခု
 သော၊ အတိရသက ပေ၊ ကာဒိ-အတိရသကမုန့်၊ လဉ္စူးမုန့်၊ မုန့်ကြွက်ကျစ် အစရှိ
 သော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော မုန့်သည်၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပူပေါတွေဝ-ပူပဟူ၍
 သာ၊ သင်္ချီ ဂစ္ဆတိ၊ [အတိရသကကို မည်သည့်မုန့်ဟု ဖော်မပြကြ၊ “ပူပ” ပုဒ်ပြီးပုံကို
 ကင်္ခါဘာသာ ဋီကာ၌ ရှုပါ။] ယံကိဉ္စိ ပါထေယျတ္ထာယာတိ-ကား၊ မဂ္ဂံ-ကို၊ ဂစ္ဆန္တနံ-
 သွားကုန်သူတို့၏၊ အန္တရာမဂ္ဂတ္ထာယ-ခရီးအကြား၌ အကျိုးငှာ၊ (ခရီးအကြား၌
 စားဖို့ရာ၊) ပဋိယတ္တံ-သော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဗဒ္ဒသတ္တု အဗဒ္ဒသတ္တုတိလတဏှာ
 လာဒိ-ဖွဲ့ဆုပ်အပ်သော မုန့်ခဲ၊ မဖွဲ့ဆုပ်အပ်သော မုန့်မုန့်၊ နှမ်း၊ ဆန် အစရှိသော၊
 သဗ္ဗ-အလုံးစုံသည်၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ မန္တောတွေဝ သင်္ချီ ဂစ္ဆတိ၊ [ဗဒ္ဒသတ္တု
 စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ရှုပါ။] တတော စေ ဥတ္တရိန္တိ-
 ကား၊ တတိယံ- ၃ လုံးမြောက်ဖြစ်သော၊ ပတ္တံ-ကို၊ ထူပိကတံ-ထူပကဲ့သို့ ပြုအပ်
 သည်မည်လောက်အောင်၊ ဝါ-မို့မောက်အောင်၊ သစေပိ ဂဏှာတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊)
 ပူပဂဏနာယ-မုန့်တို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ (အပေါ်၌ မောက်နေသော
 မုန့်တို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊) ပါမိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) ဒုတ္တိပတ္တပူရေ ပဋိဂ္ဂဟေ
 တွာတိ-ကား၊ မုခဝဋ္ဋိယာ-နားခမ်းရစ်၏၊ ဟေဋ္ဌိမလေခါယ-အောက်အနားရစ်နှင့်၊
 သမပူရေ-အညီအမျှ ပြည့်ကုန်သော၊ ပတ္တေ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ခံယူပြီး၍။ [နိဟရိ
 တွာ သံဝိဘဇိတဗ္ဗံ၌ စပ်။]

အမူတြ မယာ ဒွတ္တိပတ္တပူရာတိ ဧတ္ထ-ဤ၊ ဒွေ-၂ သပိတ်ပြည့် မုန့်တို့ကို၊ သစေ ဂဟိတာ-အကယ်၍ ခံယူအပ်ကုန်ပြီး ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အတြ-ထိုအိမ်၌၊ မယာ-သည်၊ ဒွေ ပတ္တပူရာ-၂ သပိတ်ပြည့်မုန့်တို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟိတာ-ခံယူအပ်ကုန်ပြီး တုံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ဧကံ-တစ်သပိတ်ပြည့်မုန့်ကို၊ ဂဏေယျာသိ-ခံယူပါတော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗ-လျှောက်ရာ၏၊ ဘောနာပိ-ထိုဒုတိယရဟန်းသည်လည်း၊ အညံ-အခြား တတိယရဟန်းကို၊ ပဿိတွာ-မြင်၍၊ ပဌမံ-စွာ၊ အာဂတေန-လာသော ရဟန်းသည်၊ ဒွေ ပတ္တပူရာ-တို့ကို၊ ဂဟိတာ-ခံယူအပ်ကုန်ပြီး၊ မယာ-သည်၊ ဧကော-တစ်သပိတ်ပြည့်မုန့်ကို၊ (ဂဟိတော၊) တုံ-သည်၊ မာ ဂဏှိ-မခံယူပါလင့်တော့၊ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗ၊ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဌမံ၊ ဧကော-တစ်သပိတ်ပြည့်မုန့်ကို၊ ဂဟိတော-ခံယူအပ်ပြီး၊ တဿပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ ပရမ္ပရာရောစနေ-အဆင့် ဆင့် ပြောခြင်း၌၊ ဧသေဝနယော၊ ပန-ဆက်၊ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သယ မေဝ-မိမိချည်းပင်၊ တယော- ၃ သပိတ်ပြည့် မုန့်တို့ကို၊ ဂဟိတာ-ကုန်ပြီး၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ အညံ - အခြားရဟန်းကို၊ ဒိသွာ - ၍၊ ဧတ္ထ - ထိုအိမ်၌၊ မာခေါ ပဋိဂ္ဂဏှိ-မခံယူလင့်တော့၊ ဣစ္စေဝ-ဤသို့သာ၊ ဝတ္တဗ္ဗ-ပြောရာ၏၊ ပဋိက္ကမနံ နိဟရိတွာတိ-ကား၊ အာသနသာလံ-သို့၊ ဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍။

စ-ဆက်၊ အာသနသာလံ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တေန-သွားသော ရဟန်းသည်၊ ဆဋ္ဌိတ သာလာ-ရဟန်းအများတို့ စွန့်ပစ်အပ်သော စရပ်သို့၊ န ဂန္တဗ္ဗာ-မသွားထိုက်၊ [ခွဲ၍ ပေးမည်စိုးသောကြောင့် ရဟန်းအများ စွန့်ပစ်အပ်သော စရပ်သို့ မသွားထိုက်-ဟူလို့။] ယတ္ထ-အကြင်စရပ်၌၊ မဟာ-များစွာသော၊ ဘိက္ခုသံယော-သည်၊ နိသီဒတိ-ထိုင်၏၊ တတ္ထ-ထိုစရပ်သို့၊ ဂန္တဗ္ဗ-သွားရာ၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ၊ (ကံ၊) လဒ္ဓဌာနတော-ရအပ်ရာ အရပ်မှ၊ အာသန္နာ-အနီးဆုံးဖြစ်သော၊ ယာ အာသနသာလာ (အတ္ထိ၊) တတ္ထ-ထိုအနီးဆုံး စရပ်သို့၊ ဂန္တဗ္ဗ-သွားရာ၏၊ အတ္ထနော-မိမိ၏၊ သန္တိဌာနံ-သန္တိဌရဟန်းတို့အား၊ ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ကြံ၍ သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘတ္တာနံ-သမ္ဘတ္တရဟန်းတို့အား၊ ဒဿာမိ၊ ဣတိဝါ-သော် လည်းကောင်း၊ ဧကနိကာယိကာနံ-တူသော နိကာယဆောင် ရဟန်းတို့အား၊ ဒဿာမိ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အညတ္ထ-အနီးဆုံးမှ အခြားစရပ်သို့၊ ဂန္တု-ငှာ၊ (သွားခွင့်ကို) န လတ္တတိ-မရအပ်၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ နိဗဒ္ဓ နိသီဒနဌာနံ - အမြဲထိုင်၍ စားရာစရပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ - အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒုရမ္ပိ-ဝေးသော အရပ်သို့လည်း၊ ဂန္တု ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ။

ပဋိက္ကမံ။ ။ပတိက္ကမန္တိ ဧတ္တာတိ ပဋိက္ကမနံ-ရှေးရှု ကပ်ဝင်ရာဖြစ်သော ဆွမ်းစား စရပ်၊ ထို့ကြောင့် "အာသနသာလံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား "ပဋိက္ကမန္တိ ဘုဉ်တွာ ဧတ္တာတိ ပဋိက္ကမနံ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်၊ "ပဋိက္ကမန္တိ-ဖဲသွားကြကုန်၏"ဟု ပေးစေလိုဟန် တူ၏၊ ဖဲသွားခြင်းအနက်ယူလျှင် အပါဒါန်ရှိရမည်ဖြစ်၍ စဉ်းစားပါ။

သံဝိဘဇိတဗုဒ္ဓိ-ကား၊ တယော- ၃ ခုကုန်သော၊ ပတ္တပူရာ-သပိတ်ပြည့် မုန့်တို့ကို၊ သစေ ဂဟိတာ-အကယ်၍ ခံယူအပ်ကုန်ပြီး ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသုတိ၊) ဧကံ-တစ်သပိတ်ပြည့် မုန့်ကို၊ အတ္တနော-မိမိဖို့၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ ဒွေ- ၂ သပိတ်ပြည့် မုန့်တို့ကို၊ ဘိက္ခုသံယဿ-အား၊ ဒါတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ ပေ၊ ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊ ယထာ မိတ္တံ-အကြင်အကြင်မိတ်ဆွေအား၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ ဝါ-ပေးခွင့်ကို၊ န လတ္တတိ-အပ်၊ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧကော-တစ်သပိတ်ပြည့် မုန့်ကို၊ ဂဟိတော၊ တေန-သည်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော မုန့်ကို၊ အကာမာ-မပေးလိုဘဲ၊ န ဒါတဗ္ဗံ-မပေးရာ၊ ဝါ-ပေးဖွယ် မလို၊ ယထာရုစိ-အလိုအတိုင်း၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုနိုင်၏။

၂၃၅။ ဂမနေ ပဋိပ္ပဿဒွေတိ-ကား၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-၌၊ ဥပဒ္ဒဝံ-ဘေးရန်ကို၊ ဒိသ္မာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မြင်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနတ္တိကတာယ-သွားခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မသွားလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ မယံ-တို့သည်၊ ဣဒါနိ-၌၊ န ပေသိဿာမ-မပို့ကုန်တော့အံ့၊ (ပဟေဏကအတွက် ရည်ရွယ်သည်။) န ဂမိဿာမ-မသွားကုန်တော့အံ့၊ (ပါထေယျအတွက် ရည်ရွယ်သည်။) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဂမနေ-သွားကြောင်းစိတ်သည်၊ ပဋိပ္ပဿဒွေ-ငြိမ်းအေးလတ်သော်၊ ဥပစ္ဆိန္နေ-ပြတ်စဲလတ်သော်၊ (ဒေန္တိ၌ စပ်၊) ဉာတကာနံ ပဝါရိတာနန္တိ-ကား၊ ဧတေသံ-ဤဉာတိပဝါရိတတို့သည်၊ ဗဟုမ္ပိ- ၂ သပိတ်ပြည့် ၃ သပိတ်ပြည့်ထက် များစွာလည်း၊ ဒေန္တာနံ-ပေးလှူကုန်စဉ်၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ တေသမ္ပိ-ထိုဉာတိပဝါရိတတို့၏လည်း၊ ပါထေယျပဟေဏကတ္တာယ-လမ်းစာရိက္ခာအကျိုး၊ လက်ဆောင်အကျိုးငှာ၊ ပဋိယတ္တတော-စီရင်အပ်သော မုန့်ခဲဖွယ်မှ၊ ပမာဏမေဝ- ၂ သပိတ်ပြည့်၊ ၃ သပိတ်ပြည့် ပမာဏသည်သာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ သေသံ၊ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။- ကာဏမာတာသိက္ခာပဒံ စတုတ္ထံ။

၅။ ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၃၆။ ပဉ္စမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဘိက္ခု ဘုတ္တာဝီ ပဝါရိတာတိ-ကား၊ ဗြာဟ္မဏေန-သည်၊ ဘန္တေ-တို့၊ ယာဝ-လောက်၊ (ဂဏှိတုံ-ငှာ၊) ဣစ္ဆထ-အလိုရှိကုန်၏၊ တာဝ-ထိုအလိုရှိသလောက်၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ယာဝဒတ္ထ ပဝါရဏာယ-

ဗြာဟ္မဏေန၊ ပေ၊ ပဝါရိတာ။ ။ ပဝါရဏာ ၄ မျိုးရှိသည်တွင် ဤနေရာ၌ ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာနှင့် ပဋိက္ခေပပဝါရဏာကို ရထိုက်၏ဟု သိစေလိုသောကြောင့် "ဗြာဟ္မဏေန၊ ပေ၊ ပဝါရိတာ"ဟု မိန့်သည်။ ပဝါရဏာ ၄ မျိုးကား ဝဿံ ဝုဋ္ဌပဝါရဏာ၊ ပစ္စယပဝါရဏာ၊ ပဋိက္ခေပပဝါရဏာ၊ ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာတည်း။ ["ဝဿံဝုတ္တ"ဟုလည်း ရေးကြ၏။]

ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အလိုရှိတိုင်း ဖိတ်မန်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သယံ-ရဟန်းဟူသော မိမိတို့ကိုယ်တိုင်၊ အာဝုသော-ဒါယကာ၊ အလံ-တော်ပြီ၊ ထောက် ထောက်-နည်းနည်း နည်းနည်းကို၊ ဒေဟိ-ပေးလော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိက္ခေပပဝါရဏာယစ-ပဋိက္ခေပပဝါရဏာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပယ်မြစ်ခြင်းဟူသော ပဝါရဏာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဝါရိတာ-အပြားအားဖြင့် အလိုရှိစေ

ဝဿံ ဝုတ္တပဝါရဏာ။ ။“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝဿံ ဝုတ္တာနံ တီဟိ ဌာနေဟိ ပဝါရေတုံ”ဟု လာသော ပဝါရဏာသည် ဝဿံဝုတ္တပဝါရဏာမည်၏။ ဝါကျွတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏ (အပြစ်ရှိလျှင် ပြောဆိုဖို့ရန်) အချင်းချင်း ဖိတ်မန်ကြခြင်း၊ ပကာရေဟိ ဒိဌာဒီဟိ ဝါရေတိ၊ သံယာဒိကေ ဘဇာပေတိ၊ ဘတ္တေ ကရောတိ ဧတာယာတိ ပဝါရဏာ၊ ဧတာယ-အပြစ်ရှိလျှင် ပြောဆိုရန် မိမိကိုယ်ကို အပ်နှံခြင်း၊ ပြောဆိုဖို့ရန် ခွင့်ပေးခြင်းဖြင့်၊ ဒိဌာဒီဟိ-မြင်းခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ပကာရေဟိ-အပြားတို့ဖြင့်၊ ဝါရေတိ သံယာဒိကေ ဘဇာပေတိ-သံယာ အစရှိသည်တို့သို့ မိမိကိုယ်ကို ဆည်းကပ်စေတတ်၏။ ဘတ္တေ ကရောတိ-ဆည်းကပ်အပ်သည်တို့ကို ပြုတတ်၏။ ဣတိ ပဝါရဏာ-မည်၏။ ဝရဓာတ်၏ အနက်များစွာတို့တွင် ဤနေရာ၌ ဘတ္တိအနက်ဟောတည်း။ အာပတ္တိဝိသောနာယ-အာပတ် ကို သုတ်သင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အတ္တဝေါသဂ္ဂေါကာသဒါနံ-မိမိကိုယ်ကို စွန့်လွှတ်အပ်နှံခြင်း၊ ပြောဆိုဖို့ရန် အခွင့်ပေးခြင်း ရ၏။ ဤစကားအရ ဝါကျွတ်သောအခါ ပဝါရဏာ ပြုကြခြင်းသည် မိမိကိုယ်ကို သံယာ၊ ဂိုဏ်းပုဂ္ဂိုလ်အထံ၌ အပ်နှံခြင်း၊ အပြစ်ရှိသော် ပြောဆိုဖို့ရန် အခွင့်ပေး ခြင်းတည်း-ဟု မှတ်ပါ။ [ဤအဓိပ္ပာယ်နှင့် ညီအောင် “သံယံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ”၌ “ပဝါရေမိ-အပြစ်ရှိသော် ပြောဆိုဖို့ရန် မိမိကိုယ်ကို အပ်နှံပါ၏”ဟု ပေးပါ။]

ပစ္စယပဝါရဏာ။ ။“ဣစ္ဆာမဟံ ဘန္တေ သံယံ စတုမာသံ ပဝါရေတုံ”ဟုလည်းကောင်း၊ “အညတြ ပုနပဝါရဏာယ၊ အညတြ နိစ္စပဝါရဏာယ”ဟုလည်းကောင်း လာသော ပဝါရဏာသည် ပစ္စယပဝါရဏာမည်၏။ ပစ္စည်းဖြင့် အလိုရှိသောအခါ တောင်းခံဖို့ရန် ဖိတ်မန်ထားခြင်း၊ ပဝါရေတိ ပစ္စယေ ဣစ္ဆာပေတိ ဧတာယာတိ ပဝါရဏာ၊ ဧတာယ-ဤဖိတ်မန်ထားခြင်းဖြင့်၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ဣစ္ဆာပေတိ-အလိုရှိစေ၏။ ဣတိ ပဝါရဏာ၊ ဝရဓာတ်သည် ဤနေရာ၌ ဣစ္ဆာအနက်ဟောတည်း။ စိဝရာဒီဟိ-သင်္ကန်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဥပနိမန္တနာယ-ဖိတ်မန်ခြင်း၏၊ ဧတံ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း။

ပဋိက္ခေပပဝါရဏာ။ ။“ပဝါရိတောနာမ အသနံ ပညာယတိ၊ ဘောဇနံ ပညာယတိ၊ ဟတ္ထပါသေ ဌိတော၊ အဘိဟရတိ၊ ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတိ၊ ဧသော ပဝါရိတောနာမ”ဟု ဤသိက္ခာပုဒ်၌ လာသော ပဝါရဏာသည် ပဋိက္ခေပပဝါရဏာမည်၏။ “ပယ်မြစ်ခြင်းဟူသော ပဝါရဏာ”ဟုလို့၊ ဝိပုကတဘောဇနတာဒိ ပဉ္စင်္ဂသဟိတော-စား၍ မပြီးသေးသော ဘောဇနံရှိသူ၏ အဖြစ် (စားဆဲဘောဇနံ) အစရှိသော ငါးပါးသော အင်္ဂါနှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဘောဇနပွဋိက္ခေပေါယေဝ ဟေတ္ထ ပကာရယုတ္တာ (ဝိပုကတဘောဇနံ အစရှိသော ၅ ပါးသော အင်္ဂါ အပြားနှင့် ယှဉ်သော)၊ ဝါရဏာ-တားမြစ်ခြင်းတည်း၊ ပဝါရဏာ-ခြင်း၊ ဤနေရာ၌ ဘူဝါဒီ၊ ဒီဝါဒီဝရဓာတ်သည် အာဝရဏ-တားမြစ်ခြင်း အနက်ဟောတည်း။

အပ်ကုန်သည်၊ ဝါ-ပယ်မြစ်စေအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ ဘုဉ္ဇိသုဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ပဋိဝိသကေတိ-ကား၊ သာမန္တယရေဝါသိကေ-အနီးအိမ်၌ နေခြင်းရှိသူတို့ကို၊ ဝါ-အိမ်နီးချင်း နေသူတို့ကို၊ (“အဝေါစ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

၂၃၇။ ကာကောရဝသဒ္ဓတိ-ကား၊ ကာကာနံ-ကျီးတို့၏၊ သြရဝသဒ္ဓ-စုပေါင်း၍ အော်မြည်သံကို၊ သန္နိပတိတွာ-စုဝေး၍၊ ဝိရဝန္တာနံ-အော်မြည်ကုန်သော ကျီးတို့၏၊ သဒ္ဓ-အသံကို၊ (“အသောသိ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

အလမေတံ သဗ္ဗတိ ဧတ္ထ-၌၊ တိကာရံ-တိအက္ခရာကို၊ အဝတွာဝ-မဆိုမူ၍ သာလျှင်၊ အလမေတံ သဗ္ဗ-အလမေတံ သဗ္ဗဟူသော၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှလောက်ကို၊ ဝတ္ထု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏။ ပါဠိတော်၌ အလမေတံ သဗ္ဗတိဟု တိအက္ခရာပါသော်လည်း တကယ်ဝိနည်းကံကို ပြုသောအခါ ဝိနည်းမိရ်ပုဂ္ဂိုလ်က “အလမေတံ သဗ္ဗ”ဟု တိအက္ခရာ မထည့်ဘဲ ဆိုရမည်-ဟူလို။

၂၃၈-၉။ ဘုတ္တာဝိတိ-ကား၊ ဘုတ္တဝါ-စားပြီးသည်၊ (ဟုတွာ၊) (“ခါဒေယျဝါ ဘုဉ္ဇေယျဝါ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုဘုတ္တာဝိဟူသော ပါဠိ၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧကမ္ပိ သိတ္ထံ-ဆွမ်းလုံး တစ်လုံးသည် သော်လည်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်း၊ သင်္ခါဒိတွာဝါ-ကောင်းစွာ ခဲစားပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ အသင်္ခါဒိတွာဝါ-ကောင်းစွာ မခဲစားမူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈောဟရိတံ-ဝမ်းတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်အပ်ပြီးသည်၊ ဝါ-မျှအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထိုမျှပြီးသော ရဟန်းသည်၊ ဘုတ္တာဝိတိ-ဟူ၍၊ သင်္ခါ၊ ဝတ္ထတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုဘုတ္တာဝိပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဘုတ္တာဝိနာမ ပဉ္စန္ဒ ဘောဇနာနံတိ

ယာဝဒတ္ထ ပဝါရဏာ။ ။ “ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္တာ သန္တပွေသိ၊ သမ္ပဝါရေသိ”ဟု ထိုထိုပါဠိတော်၌ လာသော ပဝါရဏာသည် ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာ မည်၏၊ ယာဝဒတ္ထံ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဘောဇနဿ ပဝါရဏာ-ဘောဇနကို အပြားအားဖြင့် အလိုရှိစေခြင်းတည်း၊ ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာ-ခြင်း၊ ဝရဓာတ်သည် ဣစ္ဆာအနက်ဟောတည်း။

ပဋိဝိသကေ။ ။ ယောဇနာ၌ “ပဋိမုခံ အတ္တနော ဂေဟံ ဝိသန္တိ ပဝိသန္တိတိ ပဋိဝိသကာ” ဟု ပြု၏၊ မိမိအိမ်သို့ ရှေးရှုဝင်ကြသူတို့ကို “ပဋိဝိသက”ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ မိမိကား ဤအိမ်၏ ရှေးရှုဖြစ်သော အိမ်သို့ ဝင်ကြသူတို့ကို “ပဋိဝိသက”ဟု ဆိုလို၏၊ ပဋိမုခံ-ဤအိမ်၏ ရှေးရှုဖြစ်သော အိမ်သို့၊ ဝိသန္တိ ပဝိသန္တိတိ ပဋိဝိသကာ။

ကာကောရဝသဒ္ဓံ။ ။ ယောဇနာ၌ “ဥဒ္ဓင်္ဂမော ရဝေါ သြရဝေါ” ဟု ပြု၏၊ သန္နိပတိတွာ ဝိရဝန္တာနံကို ကြည့်၍ “သန္နိပတိတွာ ရဝေါ သြရဝေါ”ဟု ပြုလျှင် သင့်မည်ထင်သည်၊ သြရဝေါယေဝ + သဒ္ဓေါ သြရဝသဒ္ဓေါ၊ ကာကာနံ + သြရဝသဒ္ဓေါ ကာကောရဝသဒ္ဓေါ၊ “ကာကောရဝသဒ္ဓံ-ကျီးတို့၏ စုဝေး၍ မြည်သံကို၊ အသောသိ-ကြားတော်မူရပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေး။

အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ၊ ပဝါရိတောတိ-ကား၊ ကတ ပဝါရဏာ၊ ကတပဋိက္ခေပေါ-ပြုအပ်ပြီးသော ပယ်မြစ်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ၊) [ပဝါရဏောကို ပဋိက္ခေပေါဟု ဖွင့်သည်။] စ-ဆက်၊ သောပိ-ထိုပဝါရိတ်သည်လည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဋိက္ခေပမတ္ထေန-ပယ်မြစ်ခြင်းမျှကြောင့်၊ န (ဟောတိ)-မဖြစ်၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ပဉ္စဂံဝသေန- ၅ ပါးသော အင်္ဂါ၏ အစွမ်းကြောင့်၊ (ဟော တိ၊) တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုပဝါရိတောပုဒ်၏ ၊ပေ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအသနံ ပညာယတိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အသနံ ပညာယတိတိ ဣမိနာ- ဤပါဌ်ဖြင့်၊ ဝိပွကတဘောဇနော-အပြားအားဖြင့် မပြုအပ်သော ဘောဇဉ် ရှိသူကို၊ ဝါ-စားဆဲဘောဇဉ်ရှိသူကို၊ ပဝါရိတောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ယောစ-အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝိပွကတဘောဇနော-အပြားအားဖြင့် မပြုအပ်သော ဘောဇဉ် ရှိသည်၊ ဝါ-စားဆဲ ဘောဇဉ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ၊) တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ကိဉ္စိ- အချို့ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုတ္တံ-စားအပ်ပြီ၊ ကိဉ္စိ-အချို့ဘောဇဉ်ကို၊ အဘုတ္တံ-မစားအပ် သေး၊ ယဉ္စ-အကြင်ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊ ဘုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစားအပ်ပြီးသမျှ ဘောဇဉ် ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဘုတ္တာဝိတိပိ-ဟူ၍လည်း၊ သချိ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (အချို့ကို စားပြီး၍ အချို့ကို မစားသေးသူကို ဘုတ္တာဝိဟု ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊) ဘုတ္တာဝိဝစနေန-ဘုတ္တာဝိ သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ကဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခု သော၊ အတ္ထသိဒ္ဓိ-အနက်၏ ပြီးစီးခြင်းကို၊ န ပဿာမ-မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ပန- ထိုသို့ပင် မတွေ့မြင်ရပါသော်လည်း၊ ဒိရတ္တ ၊ပေ၊ အာဒိသု-ဒိရတ္တတိရတ္တံ၊ ဆပ္ပဉ္စ ဝါစာဟိ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဒိရတ္တာဒိဝစနံ ဝိယ-ဒိရတ္တအစရှိသော သဒ္ဓါကို ကဲ့သို့၊ ပဝါရိတပဒဿ-ပဝါရိတပုဒ်၏၊ ပရိ ဝါရကဘာဝေန-အခြံအရံ၏ အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာယစ-သဒ္ဓါ၏ ညက်ညောသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ဧတံ-ဤဘုတ္တာဝိဟူသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယသ္မာ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆတိ။ ။ပဝါရိတောအရ အင်္ဂါ ၅ ပါးတွင် “အသနံ ပညာယတိ- စားခြင်းကြိုယာ ထင်ရှား၏”ဟု ဆိုသဖြင့် စားဆဲဖြစ်ကြောင်း၊ စား၍ မပြီးသေးကြောင်း သိ သာ၏။ ဘုတ္တာဝိအရ၌လည်း တချို့တစ်ဝက် စားပြီးကို ရည်ရွယ်၍ အတိတ်ဟော တာဝိပစ္စည်း ဖြင့် ဆိုထားသည်။ တချို့တစ်ဝက် စားပြီးဟုဆိုလျှင် တချို့ကို မစားရသေးဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် အသနံ ပညာယတိနှင့် ဘုတ္တာဝိသည် အဓိပ္ပာယ်တူ၏။

တသ္မာ ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ထိုသို့အဓိပ္ပာယ် ထပ်တူကျသောကြောင့် ဘုတ္တာဝိ အတွက် သီးခြား ပြီးစီးနိုင်သော အနက်ကို မတွေ့ရ၊ ထို့ကြောင့် ဒိရတ္တတိရတ္တံ၌ ဒိရတ္တသဒ္ဓါနှင့်၊ ဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိ၌ ပဉ္စသဒ္ဓါတို့ကို ပရိဝါရအဖြစ်၊ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဘုတ္တာဝိသဒ္ဓါကိုလည်း ပဝါရိတပုဒ်၏ ပရိဝါရအဖြစ်၊ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည်ဟု သိထိုက်သည်။

အသနံ ပညာယတီတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝိပွကတဘောဇနံ-
အပြားအားဖြင့် မပြုအပ်သေးသော ဘောဇဉ်ကို၊ ဝါ-စားအပ်ဆဲ ဘောဇဉ်ကို၊
ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ သော ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဘုဉ္ဇမာနော-စားဆဲသည်၊ စေ
ဟောတိ-အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဘောဇနံ ပညာယတီတိ-ကား၊ ပဝါရဏပွ
ဟောနကဘောဇနံ-ပဝါရိတ်လောက်သော ဘောဇဉ်ကို၊ ဒိဿတိ-၏၊ ဩဒနာဒိနံ-
ဩဒနအစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသော၊ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ-ပယ်မြစ်ထိုက်
သော၊ ဘောဇနံ-ဘောဇဉ်သည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဟတ္ထပါသေ
ဌိတောတိ-ကား၊ ပဝါရဏပွဟောနကံ-ပဝါရိတ်လောက်သော၊ ဘောဇနံ-ဘောဇဉ်
ကို၊ ဂဏှိတွာ-ယူ၍၊ ဒါယကော-ပေးလှူတတ်သော ဒါယကာသည်၊ (ဆွမ်း၊ ဟင်း
လိုက်သော ဒါယကာသည်၊) အမုတေယျဟတ္ထပွမာဏေ-အခွဲအားဖြင့် ၃ တောင်
ပမာဏရှိသော၊ ဝါ-၂ တောင်ထွာ ပမာဏရှိသော၊ ဩကာသေ-အရပ်၌၊ ဟောတိ-
အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အဘိဟရတီတိ-ကား၊ သော ဒါယကော-ထိုပေးလှူတတ်
သော ဒါယကာသည်၊ (ထိုဆွမ်း၊ ဟင်းလိုက်သော ဒါယကာသည်၊) တဿ-ထို
ရဟန်းဖို့၊ တံ ဘတ္တံ-ထိုဘတ်ကို၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ စေ အဘိဟရတိ-အကယ်၍
ရှေးရှုဆောင်အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတီတိ-ကား၊ ပဋိက္ခေပေါ-
ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊ ဒိဿတိ-၏၊ အဘိဟဋ္ဌံ-ရှေးရှုဆောင်အပ်သော၊ တံ-ထိုဘတ်ကို၊
သော ဘိက္ခု-သည်၊ ကာယေနဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယဝါ-သော်လည်း
ကောင်း၊ စေ ပဋိက္ခိပတိ-အကယ်၍ ပယ်မြစ်အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပယ်မြစ်သော
ရဟန်းကမူ ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် ပယ်နိုင်သည်။) ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ပဉ္စန္ဒံ-ကုန်သော၊ အင်္ဂါနံ-
တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ပဝါရိတောနာမ-ပယ်မြစ်စေအပ်သူမည်သည်၊ ဝါ-ပဝါရိတ်
သင့်သူမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ စ-သာဓကကား၊ ပဉ္စဟိ
၊ပေ၊ ပညာယတီတိ-ဟူသော၊ ဧတံပိ သုတ္တံ-ဤပါဠိတော်ကိုလည်း၊ (ဘဂဝတာ၊)
ဝုတ္တံ၊ ဥပါလိ-ဥပါလိ၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊
ပဝါရဏာ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ “ပရိဝါပါဠိတော်၌ ကတ
မေဟိ ပဉ္စဟိ”ဟု ပါသေး၏၊ အသနံ-စားခြင်းကြံယာသည်၊ ပညာယတိ-၏၊
ဘောဇနံ-ဘောဇဉ် ၅ ပါး တစ်ပါးပါးသည်၊ ပညာယတိ-၏၊ ဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ်
၌၊ ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟောတိ-၏၊) အဘိဟရတိ-ရှေးရှုဆောင်၏၊ ပဋိက္ခေပေါ-
ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ ပညာယတိ။

ကာယေန အဘိဟရတိ။ ။ “ကာယေန” ဟု ဆိုသောကြောင့် ပေးသူက ရှေးရှု
ဆောင်ရာ၌ ကိုယ်ဖြင့် (ကိုယ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော လက်စသည်ဖြင့်) ဆွမ်း၊ ဟင်းစသည်
ကို ရှေးရှုဆောင်လာမှ ပဝါရိတ်သင့်၏၊ “ဆွမ်း အလိုရှိပါသလား” စသည်ကို နှုတ်ဖြင့် မေးရာ၌
ပယ်မြစ်သော်လည်း ပဝါရိတ် မသင့်။

တကြ-ထိုအသနံ ပညာယတိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်
လတုံကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ အသနန္တိ အာဒိသု-အသနံ အစရှိသည်တို့၌၊ တာဝ-
ဝိနိစ္ဆယမှ ရှေးဦးစွာ၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ စပ်)ယဉ္ဇ-အကြင်ဘောဇနကိုလည်း၊ အသာတိ-
စား၏၊ ဝါ-စားဆဲ၊ [အသဓာတ်၊ ကိယာဒိနာပစ္စည်း။] ယဉ္ဇ ဘောဇန-ကိုလည်း၊
ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌိတေန-တည်သူသည်၊ အဘိဟဋ္ဌံ-ရှေးရှုဆောင်အပ်သည်ကို၊
ပဋိက္ခိပတိ-ပယ်မြစ်၏၊ တံ-ထိုဘောဇနကို၊ သြဒနော-ထမင်းလည်းကောင်း၊ ကုမ္မာ
သော-တစ်ဝက်ကျက်ပြုတ် မုယောဆန်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော စားဖွယ်လည်း
ကောင်း၊ သတ္တု-မုန့်မုန့်လည်းကောင်း၊ မစ္ဆော-ငါးလည်းကောင်း၊ မံသံ-အသား
လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေသံ-ဤငါးမျိုးသော ဘောဇနတို့တွင်၊ အညတရ
မေဝ-တစ်မျိုးမျိုးဟူ၍ သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ [ဧဝံဖြင့် ယာဂု၊ ခဲဖွယ်၊ သစ်သီးကြီး
သစ်သီးငယ်ကို ကန့်။] တတ္ထ-ထိုဘောဇန ၅ ပါးတို့တွင်၊ သာလိ-သလေးလည်း
ကောင်း၊ ဝိဟိ-ကောက်လည်းကောင်း၊ ယဝေါ-မုယောလည်းကောင်း၊ ဂေါဓုမော-
နတ်ကောက်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဂျုံလည်းကောင်း၊ ကင်္ဂု-ဆတ်လည်းကောင်း၊
ဝရကော-ပြောင်းလည်းကောင်း၊ ကုဒြုသကော-လူးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊
သဗ္ဗာနံ-၇ မျိုးကုန်သော၊ ခညာနံ-စပါးတို့၏၊ တဏှာလေဟိ-ဆန်တို့မှ၊ နိဗ္ဗတ္တော-
ဖြစ်သော ထမင်းသည်၊ သြဒနောနာမ-မည်၏၊ တတ္ထ-ထိုစပါးမျိုး ၇ ပါးတို့တွင်၊
အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ နိဝါရံ-ကျိတ်စပါးကို၊ ဥပါဒါယ-အစပြု၍၊
သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သာလိဇာတိ-သလေးစပါးမျိုးသည်၊ သာလိတိ-
သာလိမည်၏၊ သဗ္ဗာပိ-သော၊ ဝိဟိဇာတိ-ကောက်စပါးမျိုးသည်၊ ဝိဟိတိ-ဝိဟိ
မည်၏၊ ယဝဂေါဓုမေသု-မုယော၊ နတ်ကောက်တို့၌၊ ဘေဒေါ-အထူးအပြားသည်၊
နတ္ထိ၊ [ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗာပိ ယဝဇာတိ၊ ဂေါဓုမဇာတိ”ဟု ဆိုဖွယ်မလို။] သေတ
ရတ္ထကာဠဘေဒါ-ဖြူသောအဆင်း၊ နိသောအဆင်း၊ မည်းနက်သောအဆင်း
အပြားရှိသော၊ သဗ္ဗာပိ-လည်းဖြစ်သော၊ ကင်္ဂုဇာတိ-ဆတ်မျိုးသည်၊ ကင်္ဂုတိ-မည်၏၊
အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဝရကဇာတိ-ပြောင်းသူခိုးကို၊ ဝါ-ပြောင်းဖူးကို၊ ဥပါဒါယ-
၍၊ သဗ္ဗာ-သော၊ သေတဝဏှာ-ဖြူသော အဆင်းရှိသော၊ ဝရကဇာတိ-ပြောင်းမျိုး
သည်၊ ဝရကောတိ-မည်၏၊ [အပင်၏ အလယ်၌ ဖူးသောကြောင့် အထက်၌
ဖူးသလို မထင်ရှားရကား ပြောင်းဖူးကို “ပြောင်းသူခိုး”ဟု ခေါ်သတတ်။] ကာဠ
ကောဒြဝေါစေဝ-မည်းနက်သော လူးသည်လည်းကောင်း၊ သာမာကာဒိဘေဒါ-
လမန်းဆန် အစရှိသော အပြားရှိသော၊ သဗ္ဗာပိ-လည်းဖြစ်သော၊ တိဏဓည
ဇာတိစ-မြက်စပါးမျိုးသည်လည်းကောင်း၊ ကုဒြုသကောတိ-မည်၏။

ကုမ္မာသ။ “ယဝါဒယော ပူတိ ကတွာ ကတတ္တာ (မုယော စသည်တို့ကို အပုတ်
စိမ်၍ လုပ်အပ်သောကြောင့်) ကုဋ္ဌိတေန မသိယတိ အာမသိယတိတိ ကုမာသော”ဟု
ယောဇနာ ဖွင့်၏၊ ဤကျမ်း၏ အယူကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ရှုပါ။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤစပါးမျိုးတို့တွင်၊ နီဝါရဝရကစောရကာ-ကျိတ်စပါး၊ ပြောင်း
 သူခိုးတို့သည်၊ ခညာနုလောမာ-စပါးအားလျော်ကုန်၏၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ခညာနီဝါ-
 စပါးတို့သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု-ဖြစ်စေကုန်၊ ခညာနုလောမာနီဝါ-စပါးအားလျော်
 သော အစာတို့သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု၊ ဝုတ္တပ္ပဘေဒါနံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိ
 ကုန်သော၊ သတ္တန္တံ-ကုန်သော၊ ဧတေသံ ခညာနံ-တို့၏၊ တဏှာလေ-ဆန်တို့ကို၊
 ဂဟေတွာ-၍၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ပစိဿာမ-ချက်ကုန်အံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ကြံ၍
 သော်လည်းကောင်း၊ ယာဂုံ-ယာဂုကို၊ ပစိဿာမ-ကျိုကုန်အံ့၊ ဣတိဝါ-သော်လည်း
 ကောင်း၊ အဗ္ဗိလပါယသာဒိသု-ချဉ်သော နို့ယနာ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရံ-
 တစ်မျိုးမျိုးကို၊ ပစိဿာမ-ချက်ကုန်အံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ကြံ၍ သော်လည်းကောင်း၊
 ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ၊ တစ်စုံတစ်ခုကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ပစန္တု-ချက်ပစေကုန်၊
 ဝါ-ကျိုပစေကုန်၊ ဥဏှံဝါ-အပူကိုသော်လည်းကောင်း၊ သီတလံဝါ-အအေးကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ ဘုဉ္ဇန္တာနံ-စားသူတို့၏၊ ဘောဇနကာလေ-စားရာအခါ၌၊ ဂဟိတ
 ဂဟိတဌာနေ-ယူအပ်ယူအပ်ရာ အရပ်၌၊ ဩဓိ-အရေးအသား အပိုင်းအခြားသည်၊
 သစေ ပညာယတိ-အကယ်၍ ထင်ရှားအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဩဒနသင်္ဂဟမေဝ-ဩ
 ဒန၌ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ပဝါရဏံ-ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊
 ဝါ-ပဝါရိတ်ကို၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဩဓိ-သည်၊ သစေ န ပညာယတိ-အံ့၊ (ဧဝံ
 သတိ၊) ယာဂုသင်္ဂဟံ-ယာဂု၌ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ပဝါရဏံ
 န ဇနေတိ။

ယောပိ ပါယသောဝါ-အကြင်နို့ထမင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ပါယသော
 ပုဒ်ပြီးပုံကို ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ၊) ပဏ္ဏာဖလကဋီရမိဿကာ-အရွက်
 ဖြင့် ရောအပ်၊ အသီးဖြင့် ရောအပ်၊ အညောက်ဖြင့် ရောအပ်သော၊ ယာ အဗ္ဗိလ
 ယာဂုဝါ-အကြင်ချဉ်သော ယာဂုသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-(အကြင်ဗြူးစပ်
 ယာဂုသည်သော်လည်းကောင်း၊) ဥဒ္ဓနတော-ဖိုခနောက်မှ၊ ဩတာရိတမတ္တာ-
 ချအပ်ကာမျှသည်၊ (ဟုတွာ၊) အဗ္ဘုဏှာ-လောလောပူသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊
 အာဝိဉ္စိတ္တာ-စောင်း၍၊ ပိဝိတုံ-သောက်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏၊ ဟတ္ထေန-
 ဖြင့်၊ ဂဟိတောကာသေပိ-ယူအပ်ရာ အရပ်၌လည်း၊ ဩဓိ-ကို၊ န ဒဿေတိ-
 မပြ၊ (သော-ထိုနို့ထမင်းသည်၊ သာ-ထိုယာဂုသည်၊) ပဝါရဏံ-ကို၊ န ဇနေတိ-မဖြစ်
 စေနိုင်၊ [ဩဒန မဟုတ်သောကြောင့် ပဝါရိတ် မဖြစ်စေနိုင် - ဟူလို့။] ပန-ကား၊

ဩဓိ ပညာယတိ။ ။လက်ရာ၊ ဇွန်းရာကို ဩဓိ (အရေးအသား အပိုင်းအခြား)
 ဟု ခေါ်၏၊ ယာဂုအကြံကို ဇွန်းဖြင့် ခတ်ယူသောအခါ ယူရာ အရပ်၌ (ဇွန်းရာ) မထင်ရှား၊
 ဤနို့ထမင်းနှင့် ယာဂုအပြစ်ကား ယူရာအရပ်၌ (လက်ရာ ဇွန်းရာ) ထင်ရှား၏၊ ထို့ကြောင့်
 ယာဂုအပြစ်လည်း ဩဒနအမည်ရသည်-ဟူလို့။

ဥသ္မာယ-အငွေ့သည်၊ ဝိဂတာယ-ကင်းလတ်သော်၊ သီတလီဘူတာ-ဧသည်ဖြစ်၍
 ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ယနဘာဝံ-တစ်ခဲနက်ပြစ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ သစေ ဂစ္ဆတိ-
 အံ၊ ဩဓိ-ကို၊ သစေ ဒဿတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပုန-တစ်ဖန်၊ ပဝါရဏံ-ကို၊
 ဇနေတိ-ဖြစ်စေပြန်၏။ [ဩဒနဖြစ်သောကြောင့် ပဝါရိတ်ကို ဖြစ်စေသည်-ဟူလို၊]
 ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (ဖိုမှ ချကာစ ပူနေတုန်းက-ဟူလို၊) တနုဘာဝေါ-ကြံသည်၏ အဖြစ်
 သည်၊ န ရက္ခတိ-ပဝါရိတ် မသင့်အောင် မစောင့်ရှောက်နိုင်၊ ဒဓိတက္ကာဒိနိ-
 နိဓမ္မံ၊ ရက်တက်ရည် အစရှိသော သောက်ဖွယ်တို့ကို၊ အာရောပေတွာ-မီးဖိုပေါ်သို့
 တင်၍၊ ဗဟုပဏ္ဏာဖလကဠိရေ-များစွာသော အရွက်၊ အသီး၊ အညောက်တို့ကို၊
 ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ မုဋ္ဌိမတ္တာပိ-လက်တစ်ဆုပ်မျှလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တဏှုလာ-
 ဆန်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပက္ခိတ္တာ-ထည့်အပ်ကုန်သည်၊ သစေပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍
 မူလည်း ဖြစ်စေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ၊) ဘောဇနကာလေ-စားရာအခါ၌၊ ဩဓိ-
 သည်၊ စေ ပညာယတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပဝါရဏံ ဇနေတိ။

အယာဂုကေ-ယာဂုမရှိသော၊ [နဂို စီရင်တုန်းက ယာဂုမပါသော၊] နိမန္တနေ-
 နိမန္တနဘတ်၌၊ ယာဂုံ-ယာဂုကိုလည်း၊ ဒဿာမ-လှူကုန်အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊
 ဘတ္တေ-ထမင်း၌၊ ဥဒကာကဉ္စိကခီရာဒိနိ-ရေ၊ ပအုန်းရည်၊ နို့ရည် အစရှိသည်တို့ကို၊
 အာကိရိတွာ - လောင်းထည့်၍၊ ယာဂုံ - ကို၊ ဂဏှထ - ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ - ဤသို့
 လျှောက်၍၊ ဒေန္တိ-လှူတတ်ကုန်၏၊ တနုကာ-ကြံသည်၊ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ-အကယ်၍
 မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ၊) (သာ-ထိုယာဂုသည်၊) ပဝါရဏံ-ကို၊ ဇနေတိ
 ယေဝ-ဖြစ်စေသည်သာ၊ ပန-ကား၊ ပက္ခယိတေသု-ပွက်ပွက်ဆူကုန်သော၊ ဥဒကာ
 ဒီသု-ရေအစရှိသည်တို့၌၊ [အာဒိဖြင့် ကဉ္စိက၊ ခီရစသည်တို့ကို ယူ။] ပက္ခိပိတွာ-
 ထမင်းကို ထည့်၍၊ ပစိတွာ-ကြိုချက်၍၊ သစေ ဒေန္တိ-ကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ယာဂု
 သင်္ဂဟမေဝ-ယာဂု၌ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ယာဂုသင်္ဂဟံ-
 သို့၊ ဂတေပိ-ရောက်ပြီးပါသော်လည်း၊ တသ္မိဝါ-ထိုအရည်၌သော်လည်းကောင်း၊
 အညသ္မိဝါ-ယာဂုမှတစ်ပါးသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်ရည်၌သော်လည်းကောင်း၊
 ယတ္ထ-အကြင်အရည်၌၊ မစ္ဆမံသံဝါ-ငါးအသားကို၊ ပက္ခိပန္တိ-ထည့်ကုန်၏၊ သာသပ
 မတ္တမ္ပိ-မုံညင်းစေ့မျှ ပမာဏရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ မစ္ဆမံသခဏ္ဍံဝါ-ငါးအပိုင်း၊
 အသား အပိုင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ နှာရု ဝါ - အကြောသည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ သစေ ပညာယတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) (ငါးဆန်ပြုတ် စသည်ဖြစ်သွားလတ်
 သော်-ဟူလို၊) (သော-ထိုအရည်သည်၊) ပဝါရဏံ ဇနေတိ။ [ငါး အသား ပါသော
 ကြောင့်တည်း။]

ပန-ကား၊ သုဒ္ဓရသကော-ငါး အသား စသည် မဖက်၊ သက်သက်သော
 အသားရည်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ရသကယာဂုဝါ-အသားရည်ရှိသော ယာဂု
 သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ပဝါရဏံ) န ဇနေတိ၊ ဝုတ္တဇညာနံ-ဆိုအပ်ပြီးသော

စပါးတို့၏၊ တဏှာလေ-ဆန်တို့ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညေဟိ-အခြားကုန်သော၊
 ဝေဏတဏှာလာဒီဟိဝါ-ဝါးသီးအဆန် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကန္တ
 မူလဖလေဟိဝါ-သစ်အု သစ်မြစ် သစ်သီးတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယေဟိ
 ကေဟိစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ဘတ္တမ္ပိ-
 သည်လည်း၊ ပဝါရဏံ န ဇနေတိ၊ [ဆန်မပါ၊ အသားငါး မပါသောကြောင့်တည်း။]
 ယနယာဂု-တစ်ခဲနက်ဖြစ်သော ယာဂုသည်၊ (ဝေဏတဏှာလ စသည်တို့ဖြင့် ပြု
 အပ်သော ယာဂုသည်) (ပဝါရဏံ-ကို) ပဂေဝ ဇနေတိ-အဘယ်မှာ ဖြစ်စေနိုင်
 ပါအံ့နည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝေဏတဏှာလ စသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ထမင်း
 ၌၊ မစ္ဆမံသံ-ကို၊ သစေ ပက္ခိပန္နိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပဝါရဏံ ဇနေတိ၊ မဟာ
 ပစ္စရိယံ-၌၊ ပုပ္ဖိအတ္ထာယ-မရွေးပေါက်ပေါက်အကျိုးငှာ၊ (ကတံ-သော၊) ဘတ္တမ္ပိ-
 သည်လည်း၊ ပဝါရဏံ ဇနေတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ ပုပ္ဖိခဇ္ဇကတ္ထာယ-မရွေးပေါက်ပေါက်
 ဟူသော ခဲဖွယ်အကျိုးငှာ၊ ကုထိတုဒကေ-ပွက်ပွက်ဆူသော ရေ၌၊ ပက္ခိပိတွာ-
 ၍၊ သေဒိတဏှာလာ-ပြုတ်အပ်သော ဆန်တို့ကို၊ (ပြုတ်ဆန်တို့ကို) ပုပ္ဖိအတ္ထာယ
 ဘတ္တံနာမ-ပုပ္ဖိအတ္ထာယ ဘတ္တမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ။

ပန-ဆက်၊ တေ တဏှာလေ-ထိုဆန်တို့ကို၊ [မရွေးပေါက်ပေါက် လုပ်ဖို့ရန်
 ပြုတ်အပ်သော ဆန်တို့ကို၊] သုက္ခာပေတွာ-ခြောက်စေ၍၊ (နေလှန်း၍) သစေ
 ခါဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ သတ္တုသချိ-သတ္တုဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်
 သို့၊ နေဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဘတ္တသချိ-ဘတ္တဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ န ဂစ္ဆန္တိ၊
 ပန-တစ်ဖန်၊ တေဟိ-ထိုပြုတ်ပြီး၍ အခြောက်လှမ်းအပ်ပြီးသော ဆန်တို့ဖြင့်၊ ကတ
 ဘတ္တံ-ပြုအပ်သော ထမင်းသည်၊ ပဝါရေတိယေဝ-ပဝါရိတ်ကို ဖြစ်စေသည်သာ၊
 တေ တဏှာလေ-တို့ကို၊ သပ္ပိတေလာဒီသုဝါ-ထောပတ်ဆီ အစရှိသည်တို့၌သော်
 လည်း၊ ပစ္စန္တိ-ထည့်၍ ချက်ကုန်အံ့၊ ပူဝံဝါ-မုန့်ကိုသော်လည်း၊ ကရောန္တိ-ကုန်အံ့၊
 န ပဝါရေန္တိ-ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ကုန်၊ ပုထုကာဝါ-မုန့်ဆန်းသည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ တာဟိ-ထိုမုန့်ဆန်းတို့ဖြင့်၊ ကတသတ္တုဘတ္တာဒိနိဝါ-ပြုအပ်သော မုန့်မုန့်၊
 ထမင်းအစရှိသည်တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ န ပဝါရေန္တိ-ကုန်။

ယဝေဟိ - မုယောဆန်တို့ဖြင့်၊ (ဂျုံဆန်တို့ဖြင့်) ကတကုမ္မာသော - ပြုအပ်
 သော တစ်ဝက်ကျက် စားဖွယ်သည်၊ ကုမ္မာသောနာမ-ကုမ္မာသမည်၏၊ ပန-ကား၊
 အညေဟိ-မုယောမှ အခြားကုန်သော၊ မုဂ္ဂါဒီဟိ-ပဲနောက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊
 ကတကုမ္မာသော-ပြုအပ်သော တစ်ဝက်ကျက် စားဖွယ်သည်၊ ပဝါရဏံ န ဇနေတိ၊

ပုပ္ဖိအတ္ထာယ ဘတ္တမ္ပိ။ ။ပုပ္ဖိ အဿ အတ္ထိတိ ပုပ္ဖိ၊ ပန်းပွင့် ပွင့်သလို ပွင့်လာသော
 ပေါက်ပေါက် ခဲဖွယ်တစ်မျိုးကို မုရွေးပေါက်ပေါက်ဟု ခေါ်ကြ၏၊ ပုပ္ဖိနော + အတ္ထော ပုပ္ဖိ
 အတ္ထော၊ ပုပ္ဖိအတ္ထာယနှင့် ဘတ္တမ္ပိကိုကား အာဂန္တုကဘတ္တံကဲ့သို့ တဒတ္ထသမ္ပဒါန+သမ္ပဒါနီ
 အဖြစ်ဖြင့် စပ်၊ ယောဇနာ၌ တဒတ္ထာယ ကတံတိဟု ကတံထည့်၍ စပ်လေသည်။

[ဓညမုဖြစ်သော ဆန်ကို မလုပ်အပ်သောကြောင့် ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေ။] သာလိ
 ဝီဟိယဝေဟိ-သလေးစပါး၊ ကောက်စပါး၊ မုယောစပါးတို့ဖြင့်၊ ကတသတ္တု-ပြုအပ်
 သော မုန့်မုန့်သည်၊ သတ္တုနာမ-မည်၏။ ကင်္ဂီဝရကကုဒြုသကသိသာနိပိ-ဆတ်
 စပါး၊ ပြောင်း၊ လူးတို့၏ အနံ့တို့ကိုလည်း၊ ဘဒ္ဒိတွာ-လှော်၍၊ ဤသက်-စဉ်ငယ်၊
 ကောဋေတွာ-ထောင်း၍၊ ထူသေ-ဖွဲတို့ကို၊ ပုလာပေတွာ-လွင့်စေ၍၊ ပုန၊ ဒဠ္ဗ-
 ပြင်းစွာ၊ ကောဋေတွာ-ထောင်း၍၊ စုဏ္ဏံ-အမှုန်ကို၊ ကရောန္တိ၊ တံ-ထိုအမှုန်သည်၊
 အလ္လတ္တာ-စိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်စပ်ထည်း ဖွဲ့စပ်သည်၊ သစေပိ
 ဟောတိ-အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ၊) သတ္တုသင်္ဂဟမေဝ-
 သတ္တု၌ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ။ [“တွဲ၍ နေသော်လည်း သတ္တု
 စုဏ္ဏံ၌ သွင်းယူရသည်”။]

ခရပါကဘဒ္ဒိတာနံ-ကြမ်းကြမ်းကျက်အောင် လှော်အပ်ကုန်သော၊ ဝါ-ကောင်း
 ကောင်း ကျက်အောင် လှော်အပ်ကုန်သော၊ ဝီဟိနံ-ကောက်စပါးတို့၏၊ တဏှာလေ-
 တို့ကို၊ ကောဋေတွာ-၍၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူကုန်အံ့၊ တမ္ပိ စုဏ္ဏံ-သည်လည်း၊ သတ္တု
 သင်္ဂဟမေဝ၊ ဂစ္ဆတိ၊ ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊ သမပါကဘဒ္ဒိတာနံ-သင့်ရုံကျက်အောင်
 လှော်အပ်ကုန်သော၊ ဝီဟိနံဝါ-ကောက်စပါးတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဝီဟိပလာ
 သာနံဝါ-ကောက်အဖျင်းတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ တဏှာလာ-ဆန်တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဘဒ္ဒိတတဏှာလာဧဝဝါ-လှော်အပ်သော ဆန်တို့သည်သာလျှင်လည်း
 ကောင်း၊ န ပဝါရေန္တိ-ကုန်၊ [ဘောဇဉ် ၅ ပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့် ပဝါရိတ်ကို
 မဖြစ်စေ။] ပန-ဆက်၊ တေသံ တဏှာလာဒီနံ-ထိုဆန် အစရှိသည်တို့၏၊ စုဏ္ဏံ-
 သည်၊ ပဝါရေတိ၊ [သတ္တုဖြစ်သောကြောင့် ပဝါရိတ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်-ဟူလို။]
 ခရပါကဘဒ္ဒိတာနံ-ကုန်သော၊ ဝီဟိနံ-တို့၏၊ ကုဏ္ဏကမ္ပိ-ဆန်ကျိုးဆန်ကွဲသည်
 လည်း၊ ပဝါရေတိ-၏၊ ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊ သမပါကဘဒ္ဒိတာနံ-သင့်ရုံကျက်အောင်
 လှော်အပ်ကုန်သော (စပါးတို့၏လည်းကောင်း၊) အာတပသုက္ခာနံဝါ-နေကြောင့်
 ခြောက်ကုန်သော (စပါးတို့၏လည်းကောင်း၊) ကုဏ္ဏကံ-ဆန်ကျိုးသည်၊ (ဆန်ကွဲ
 သည်၊) န ပဝါရေတိ၊ လာဇာဝါ-ပေါက်ပေါက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ တေဟိ-
 ထိုပေါက်ပေါက်တို့ဖြင့်၊ ကတဘတ္တသတ္တုအာဒီနိဝါ-ပြုအပ်သော ထမင်း၊ မုန့်မုန့်
 အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ န ပဝါရေန္တိ၊ ဘဒ္ဒိတပိဋ္ဌဝါ-လှော်အပ်သော
 မုန့်မုန့်သည်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သုဒ္ဓခဇ္ဇကံဝါ-
 သက်သက်ဖြစ်သော ခဲဖွယ်သည်လည်းကောင်း၊ န ပဝါရေတိ၊ ပန-ကား၊ မစ္ဆမံသ
 ပူရိတခဇ္ဇကံ-ငါး၊ အသားတို့ဖြင့် ပြည့်နေသော ခဲဖွယ်သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တု
 မောဒကောဝါ- အမှုန်ဖြစ်သော ကတွတ်မုန့် (လဠုးမုန့်)သည်လည်းကောင်း၊
 ပဝါရေတိ-၏၊ မစ္ဆော-သည်လည်းကောင်း၊ မံသဉ္စ-အသားသည်လည်းကောင်း၊
 ပါကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ။

ပန-အထူးကား၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ယာဂုံ-
ကို၊ ပိဝန္တဿ-သောက်နေသော ရဟန်းအား၊ (ဒေန္တိ၌ စပ်၊) ယာဂုသိတ္ထမတ္တာနေဝ-
ယာဂုလုံးမျှ ပမာဏရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-၂ ခုကုန်သော၊ မစ္ဆေဇဏ္ဍာနိ
ဝါ-ငါးအပိုင်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မံသဇဏ္ဍာနိဝါ-အသားအပိုင်းတို့ကိုသော်
လည်းကောင်း၊ ဧကဘာဇနေဝါ- ၁ ခွက်ထည်း၌သော်လည်းကောင်း၊ နာနာ
ဘာဇနေဝါ-အမျိုးမျိုးသော ခွက်၌သော်လည်းကောင်း၊ သစေပိ ဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊
(ဧဝံသတိပိ၊) တာနိ-ထိုငါးအပိုင်း၊ အသားအပိုင်းတို့ကို၊ အခါဒန္တော-မခဲစားသေး
ဘဲ၊ အညံ-ငါးအပိုင်း၊ အသားအပိုင်းမှ အခြားသော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ပဝါရဏပု
ဟောနကံ-ပဝါရိတ်လောက်သော ဘောဇဉ်ကို၊ စေ ပဋိက္ခိပတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-
သော်၊) န ပဝါရေတိ-ပယ်မြစ်သည် မမည်၊ (ပယ်မြစ်ရာ မရောက်၊) [သောက်နေ
သော ယာဂုကလည်း ဘောဇဉ် မဟုတ်၊ မစ္ဆမံသဇဏ္ဍာတို့ကိုလည်း စားဆဲ မဟုတ်
သောကြောင့် ပဝါရိတ် မသင့်။] တတော-ထိုငါးအပိုင်း ၂ ခုမှ၊ ဝါ-ထိုအသားအပိုင်း
၂ ခုမှ၊ ဧကံ-တစ်ခုကို၊ ခါဒိတံ-ခဲစားအပ်ပြီ၊ ဧကံ-တစ်ခုသည်၊ ဟတ္ထေဝါ-လက်၌
သော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တေဝါ- သပိတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊
သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အညံ-အခြားသော ဘောဇဉ်ကို၊ စေ ပဋိက္ခိပတိ-အံ့၊ (ဧဝံ
သတိ၊) ပဝါရေတိ-ပယ်မြစ်သည်မည်၏၊ (ပယ်မြစ်ရာ ရောက်၏၊) [“ငါးပိုင်း၊ သား
ပိုင်းက စားဆဲဘောဇဉ်ဖြစ်သောကြောင့် ပဝါရိတ်သင့်၏”-ဟူလို့။] ဒွေပိ-၂ ခုလုံးတို့
သည်လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ ခါဒိတာနိ-ခဲစားအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်
အံ့၊ မုခေ-ခံတွင်း၌၊ သာသပမတ္တမ္ပိ-မုန်ညင်းစေ့မျှ ပမာဏရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊
အဝသိဋ္ဌ-ကြွင်းကျန်သော ငါး၊ အသားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အညံ-
အခြားသော ဘောဇဉ်ကို၊ သစေပိ ပဋိက္ခိပတိ-အကယ်၍ မူလည်း ပယ်မြစ်စေဦး
တော့၊ (ဧဝံသတိပိ၊) န ပဝါရေတိ-ပဝါရိတ် မသင့်။ [“သားပိုင်း၊ ငါးပိုင်းကို စားပြီး
ဖြစ်၍ စားဆဲဘောဇဉ် မဟုတ်သောကြောင့် ပဝါရိတ် မသင့်”-ဟူလို့။]

ကပ္ပိယမံသံ-အပ်သော အသားကို၊ ခါဒန္တော-ခဲစားစဉ်၊ ကပ္ပိယမံသံ-ကို၊ ပဋိက္ခိ
ပတိ-ပယ်မြစ်အံ့၊ ပဝါရေတိ၊ ကပ္ပိယမံသံ ခါဒန္တော၊ အကပ္ပိယမံသံ-မအပ်သော
အသားကို၊ ပဋိက္ခိပတိ-အံ့၊ န ပဝါရေတိ၊ ကသ္မာ၊ အဝတ္ထုတာယ-ပဝါရိတ်၏
တည်ရာ ဝတ္ထု မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-
ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ-အကြင်ကပ္ပိယမံသံကို၊ ဘိက္ခုနော-
အား၊ ခါဒိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တံယေဝ-ထိုကပ္ပိယမံသံကိုသာ၊ ပဋိက္ခိပတော-ပယ်မြစ်
သော ရဟန်း၏၊ ပဝါရဏာ-ပယ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ဣဒံ-ဤ
အကပ္ပိယမံသံကို၊ ဇာနန္တော-အကပ္ပိယမံသဟု သိသည်၊ (ဟုတွာ၊) အကပ္ပိယတ္တာ-
မအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိက္ခိပတိ-၏၊ အဇာနန္တောပိ-အကပ္ပိယမံသဟု
မသိပါသော်လည်း၊ ဝါ - အကပ္ပိယမံသဟု မသိစေကာမူ၊ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ-

ပယ်မြစ်ထိုက်သော အရာ၌၊ ဌိတမေဝ-တည်သော အကပ္ပိယမံသကိုသာ၊ ပဋိက္ခိ ပတိနာမ-ပယ်မြစ်သည်မည်၏၊ တသ္မာ၊ န ပဝါရေတိ။

ပန-ကား၊ အကပ္ပိယမံသံ ခါဒန္တော ကပ္ပိယမံသံ သစေ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ-၏၊ ကသ္မာ၊ ဝတ္ထုတာယ-ပဝါရိတ်၏ တည်ရာဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ-အကြင်ကပ္ပိယမံသကို၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုကပ္ပိယမံသသည်၊ ပဝါရဏာယ-ပယ်မြစ်ခြင်း၏၊ ဝတ္ထု-တည်ရာတည်း၊ ပန-ဆက်၊ ယံ-အကြင်အကပ္ပိယမံသကို၊ ခါဒတိ-ခဲစား၏၊ တံ-ထိုအကပ္ပိယမံသသည်၊ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗဌာနေ-ပယ်မြစ်ထိုက်သော အရာ၌၊ ကိဉ္ဇာပိ ဌိတံ-အကယ်၍ကား တည်ပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် တည်ပါသော်လည်း၊ ခါဒိယမာနံ-ခဲစားအပ်သော်၊ မံသဘာဝံ-အသား၏ အဖြစ်ကို၊ န ဇဟတိ-မစွန့်၊ တသ္မာ၊ ပဝါရေတိ၊ အကပ္ပိယမံသံ ခါဒန္တော အကပ္ပိယမံသံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေ့နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ န ပဝါရေတိ၊ ကပ္ပိယမံသံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယမံသံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခါဒန္တော-စဉ်၊ ပဉ္စန္ဒကုန်သော၊ ဘောဇနာနံ-တို့တွင်၊ ယံကိဉ္ဇိ-သော၊ ကပ္ပိယဘောဇနံ-အပ်သောဘောဇဉ်ကို၊ ပဋိက္ခိပတိ-အံ၊ ပဝါရေတိ၊ ကုလဒ္ဓသက ပေ၊ ရူပိယာဒိဟိ-ကုလဒ္ဓသက၏ အမှု၊ ဆေးဆရာ၏ အမှု၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောဆိုခြင်း၊ သာယာအပ်သော ရွှေငွေ အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တံ-ဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌံ-မြတ်စွာဘုရားသည် စပ်ဆုပ်တော်မူအပ်သော၊ အနေသနာယ-မအပ်သော ရှာမှီးခြင်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ အကပ္ပိယဘောဇနံ-ကို၊ ပဋိက္ခိပတိ-အံ၊ န ပဝါရေတိ၊ [“နဂိုကပင် ပယ်မြစ်ရမည့် ပစ္စည်းဖြစ်သောကြောင့် ပဝါရိတ် မသင့်”-ဟူလို။] ကပ္ပိယဘောဇနံဝါ၊ အကပ္ပိယဘောဇနံဝါ၊ ဘုဉ္ဇန္တောပိ-စားစဉ်လည်း၊ ကပ္ပိယဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ ပဝါရေတိ၊ အကပ္ပိယဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတိ၊ ဣတိ-ဤသို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗတ္ထံ-အလုံးစုံသော စားခြင်း ပယ်ခြင်းတို့၌၊ [“သဗ္ဗေသု ဝါရေသု”ဟု ယောဇနာ၌ဆို၏။] ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ကာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အသနန္တိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ယဉ္ဇ-အကြင်ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊ အသ္မာတိ-စား၏၊ ဝါ-စားဆဲ၊ ယဉ္ဇ ဘောဇနံ-ကိုလည်း၊ ဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ်၌၊ ဌိတေန-တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဘိဟဋ္ဌံ-ရှေ့ရှုဆောင်အပ်သော ဘောဇဉ်ကို၊ ပဋိက္ခိပန္တော-ပယ်မြစ်သော ရဟန်းသည်၊ ပဝါရဏံ-ပယ်မြစ်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ တံ-ထိုအလုံးစုံကို၊ (“စားဆဲဘောဇဉ်၊ ဟတ်တွင်းဝင်၊ ဆောင်စဉ် ကိုယ်နှုတ်မြစ်”ဟူသော ထိုအလုံးစုံကို) ဥ တွာ-သိပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ယထာ - အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ (ပဝါရဏံ - သို့) အာပဇ္ဇတိ၊ တဿ - ထိုအကြောင်းကို၊ ဇာနနတ္ထံ-ငှာ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

တာဝ-ဟတ္ထပါသေ ဌိတောမှ ရှေးဦးစွာ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) အသနံ ဘောဇနန္တိ
 ဧတ္ထ-ဟူသော ပါဌ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊
 ဧကသိတ္ထမ္ပိ-ဆွမ်းတစ်လုံးသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အဇ္ဈောဟတံ-ခံတွင်းသို့ ရှေးရှု
 ဆောင်အပ်ပြီးသည်၊ ဝါ-မျှအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊
 ပတ္တမုခဟတ္ထာနံ-သပိတ်၊ ခံတွင်း၊ လက်တို့တွင်၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံ
 တစ်ခု၌၊ ပဉ္စသု-ကုန်သော၊ ဘောဇနေသု-တို့တွင်၊ ဧကသ္မိပိ- ၁ ခုသော ဘောဇဉ်
 သည်လည်း၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ အညံ-သော၊ ပဉ္စသု ဘောဇနေသု-တို့တွင်၊
 ဧကမ္ပိ-တစ်ပါးသော ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊ သစေ ပဋိက္ခိပတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပဝါရေတိ၊
 ကတ္ထစိ-တစ်စုံတစ်ခု၌၊ (ပတ္တ၊ မုခ၊ ဟတ္ထတို့တွင် တစ်စုံတစ်ခု၌) ဘောဇနံ-သည်၊
 နတ္ထိ-မရှိတော့အံ့၊ အာမိသဂန္ဓမတ္တံ-အာမိသ၏၊ အနံမျှသာ၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား
 တော့အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) န ပဝါရေတိ၊ [စားဆဲဘောဇဉ် မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။]
 မုခေစ-ခံတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေစ-လက်၌လည်းကောင်း၊ ဘောဇနံ-သည်၊
 နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ပတ္တေ-၌၊ အတ္ထိ-ရှိသေး၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်သပိတ်၌ ဘောဇဉ် ရှိသေး
 ပါသော်လည်း၊ တသ္မိ အာသနေ-ထိုနေရာ၌၊ ဘုဉ္ဇိတုကာမော-စားလိုသည်၊ န
 (ဟောတိ)-မဖြစ်အံ့၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ဘုဉ္ဇိတုကာမော-သည်၊
 (ဟောတိ-အံ့) အညဿဝါ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်အားမူလည်း၊ ဒါတုကာမော-ပေးလိုသည်၊
 (ဟောတိ-အံ့) တသ္မိ အန္တရေ-ထိုအတွင်း၌၊ ဘောဇနံ-ကို၊ စေ ပဋိက္ခိပတိ-အံ့၊
 (ဧဝံသတိ၊) န ပဝါရေတိ၊ ကဿာ-နည်း၊ ဝိပွကတဘောဇနဘာဝဿ-စား၍ မပြီး
 သော ဘောဇဉ်ရှိသူ၏ အဖြစ်၏၊ ဥပစ္ဆန္နတ္တာ-ပြတ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊
 [တစ်နေရာ၌ စားခြင်းကိစ္စ ဖြတ်ပြီးသောကြောင့်တည်း။] ယောပိ-အကြင်ရဟန်း
 သည်လည်း၊ အညတြ-အခြားအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဘုဉ္ဇိတုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ၊)
 မုခေ-ခံတွင်း၌၊ ဘတ္တိ-ထမင်းကို၊ ဝိလိတွာ-မျှပြီး၍၊ သေသံ-အကြွင်းကို၊ အာဒါယ-
 ယူ၍၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားစဉ်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-၌၊ အညံ-သော၊ ဘောဇနံ-ကို၊ ပဋိက္ခိပတိ-
 ၏၊ တဿာပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ ပဝါရဏာ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ၊
 ဣတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။

☞

စ - ဆက်၊ ပတ္တေ - ၌၊ (ဝိဇ္ဇမာနဘောဇနံ - ထင်ရှားရှိသော ဘောဇဉ်ကို၊
 အနဇ္ဈောဟရိတုကာမော-မျှခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၊ ဟောတိ) ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊
 ဧဝံ-တူ၊ ဟတ္ထေပိ-လက်၌လည်း၊ (ဝိဇ္ဇမာနဘောဇနံ-ကို၊ အနဇ္ဈောဟရိတုကာမော၊
 ဟောတိ) ဝါ-တစ်နည်း၊ မုခေပိ-ခံတွင်း၌လည်း၊ ဝိဇ္ဇမာနဘောဇနံ၊ အနဇ္ဈောဟရိတု
 ကာမော-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ တသ္မိစ ခဏေ-၌လည်း၊ အညံ-အခြားဘောဇဉ်
 ကို၊ ပဋိက္ခိပတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) န ပဝါရေတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊
 ပဒေ-ပတ္တေဟူသော ပုဒ်၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏံ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာသည်၊
 သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဟတ္ထေ မုခေဟူသော ပုဒ်တို့၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်သည်၊

ဟောတိ-၏၊ အပိစ-စင်စစ်ကား၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ဒသနယော-ကို၊ ဒသိတောယေဝ-
တိုက်ရိုက်ပြအပ်သည်သာ၊ ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုကုရုန္တိအဋ္ဌကယာ၌၊ မုခေ-ခံတွင်း၌၊
ဘတ္တံ-ကို၊ ဂိလိတံ-မျိုးအပ်ပြီ၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဝိယာသာဒဿ-စားကြွင်း
စားအား၊ ဒါတုကာမော-ပေးလိုသည်၊ (ဟောတိ) ပတ္ထေ-၌၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဘိက္ခုဿ-
အခြားရဟန်းအား၊ ဒါတုကာမော (ဟောတိ) တသ္မိံ ခဏေ-၌၊ သစေ ပဋိက္ခိပတိ-
အံ၊ န ပဝါရေတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ။

ပန-ကား၊ ဟတ္ထပါသေ ဌိတောတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)
ဘိက္ခု-သည်၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) အာနိ
သဒဿ-တင်ပါး၏၊ ပစ္ဆိမန္တတော-နောက်အစွန်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍လည်းကောင်း၊
ဌိတော-ရပ်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပဏှိအန္တတော-ဖနောင့်အစွန်းမှ၊
ပဋ္ဌာယ-လည်းကောင်း၊ နိပန္နော-လျောင်းနေသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊)
ယေန ပဿေန-အကြင်နံပါးဖြင့်၊ နိပန္နော-လျောင်းနေ၏၊ တဿ-ထိုနံပါး၏၊
ပါရိမန္တတော-ထိုဘက်အစွန်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-လည်းကောင်း၊ [ကပ်လှူမည့် ဒါယကာက
မျက်နှာဘက်မှ လာမည်ဖြစ်၍ နောက်အစွန်းတွေကို ပြထားသည်။] ဒါယကဿ-
ဒါယကာ၏၊ နိသိန္နဿဝါ-ထိုင်နေသော ဒါယကာ၏သော်လည်းကောင်း၊ ဌိတဿ
ဝါ-ရပ်နေသော ဒါယကာ၏သော်လည်းကောင်း၊ နိပန္နဿဝါ-လျောင်းနေသော
ဒါယကာ၏သော်လည်းကောင်း၊ ပဿာရိတဟတ္ထံ-ဆန့်တန်းအပ်သော လက်ကို၊
ထပေတွာ-ထား၍၊ ယံ အင်္ဂီ-အကြင်အင်္ဂါသည်၊ အာသန္နတရံ-သာ၍ နီး၏၊ ဝါ-
အနီးဆုံးတည်း၊ တဿ-ထိုအနီးဆုံးအင်္ဂါ၏၊ ဩရိမန္တေန-ဤဘက်အစွန်းဖြင့်၊
ပရိစ္ဆိန္နိတွာ-ပိုင်းခြား၍၊ အမုတေယျဟတ္ထော-အခွဲအားဖြင့် သုံးတောင်ကို၊ ဝါ-၂
တောင့်ထွာကို၊ ဟတ္ထပါသောတိ-ဟတ္ထပါသ်ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တသ္မိံ-ထိုဟတ္ထ
ပါသ်၌၊ ဌတွာ-၍၊ အဘိဟဋ္ဌံ-ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ဘောဇဉ်ကို၊ ပဋိက္ခိပန္တ
ဿေဝ-ပယ်မြစ်သော ရဟန်း၏သာ၊ ပဝါရဏာ ဟောတိ၊ တတော-ထိုဟတ္ထပါသ်
မှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ဝါ-ပြင်ဘက်က၊ (အဘိဟဋ္ဌံ ပဋိက္ခိပန္တဿ ပဝါရဏာ-သည်၊)

ဟတ္ထပါသော။ ။ဟတ္ထဿ + ပါသော သမိပေါ ဟတ္ထပါသော-လက်၏ အနီး
အရပ်၊ ဟတ္ထော ပသတိ ဖုသတိ အသ္မိံ ဌာနေတိဝါ ဟတ္ထပါသော-လက်၏ ထိလောက်ရာ
အရပ်၊ ဝါ-လက်လှမ်းမှီရာ အရပ်၊ (ယောဇနာ) "ဟတ္ထဿ-လက် ၂ ဘက်၏ + ပါသော-
ကွင်းတည်း၊ ဟတ္ထပါသော-လက်၏ကွင်း၊ ထိုလက်အကွင်းကို ဟတ္ထပါသ်ခေါ်သည်"ဟု တစ်နည်း
ကြံပါ၊ ဤဟတ္ထပါသ်တိုင်းရာ၌ အကပ်ခံသူ၏ နောက်ဘက်အစွန်းကိုလည်းကောင်း၊ ကပ်လာ
သူ၏ ဆန့်သော လက်မှ တစ်ပါး အနီးဆုံးအင်္ဂါ၏ ဤဘက်အစွန်းကိုလည်းကောင်း တိုင်းရ
သည်၊ ဥပမာ-မတ်တတ်ရပ်၍ ဦးခေါင်းညွတ်ပြီးကပ်လျှင် ရဟန်းနှင့် အနီးဆုံးအင်္ဂါသည်
ဦးခေါင်းတည်း၊ ထိုဦးခေါင်း၏ ဤဘက်အစွန်းဖြင့် တိုင်းရသည်။

န (ဟောတိ။) [အထက်နှင့် အောက် ဟတ္ထပါသ် တိုင်းနည်းများလည်း ဒန္တပေါဏ သိက္ခာပုဒ်၌ လာဦးလတ်။]

အဘိဟရတိတိ-ကား၊ ဟတ္ထပါသဗ္ဗန္တရေ-ဟတ္ထပါသ်အတွင်း၌၊ ဌိတော-တည် သူသည်၊ ဂါဟဏတ္ထံ-ခံယူစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥပနာမေတိ-အနီးသို့ ညွှတ်စေအံ့၊ ဝါ-ကပ်အံ့၊ [စာအုပ်တို့၌ “ဂါဟဏတ္ထံ” ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ အကပ်ခံသူကို ယူစေရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ဂါဟဏတ္ထံ” ဟု ရှိရမည်။] ပန-ဆက်၊ အနန္တရ နိဿိန္ဒောပိ-အခြားမဲ့၌ ထိုင်နေသည်လည်းဖြစ်သော၊ (ဘေးနား၌ ထိုင်နေသည် လည်း ဖြစ်သော၊) ဘိက္ခု-သည်၊ ဟတ္ထေဝါ-လက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥရုသုဝါ- ပေါင်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ အာဓာရဏေဝါ-သပိတ်ခြေ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဌိတပတ္တံ-တည်သော သပိတ်ကို၊ အနဘိဟရိတွာဝ-ရှေးရှုမဆောင်မူ၍သာလျှင်၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဂဏှ-ယူပါလော၊ ဣတိ သစေ ဒေတိ-အံ့၊ (နှုတ်သက်သက်ဖြင့် သာ ပြောအံ့) တံ-ထိုထမင်းကို၊ ပဋိက္ခိပတော-ပယ်မြစ်သော ရဟန်း၏၊ ပဝါရဏာ- သည်၊ နတ္ထိ။ [ရှေးရှု မဆောင်သောကြောင့် “အဘိဟရတိအဂီ မမြောက်”-ဟူလို့၊]

ဘတ္တပတ္တံ-ထမင်းတောင်းကို၊ အာနေတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ပုရတော-ရဟန်း၏ ရှေ့၌၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ (တည်ရာကြမ်းပြင် စသည်၌) ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဝါ- ထားပြီးမှ၊ ဂဏှာဟိ-ယူပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-လျှောက်အပ်ရာ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ပန-ကား၊ ဤသက်-ဇဉ့်ငယ်၊ ဝါ-နည်းနည်း၊ ဥဒ္ဓရိတွာဝါ-မြှောက်၍ သော်လည်းကောင်း၊ အပနာမေတွာဝါ-စောင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏှာထ- ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ပဋိက္ခိပတော-ပယ်မြစ်သော ရဟန်း၏၊ ပဝါရဏာ ဟောတိ၊ ထေရာသနေ-ထေရ်ကြီး၏ နေရာ၌၊ နိဿိန္ဒာ- သော၊ ထေရော-သည်၊ ဒူရေ-၂ တောင်ထွာထက် ဝေးသော အရပ်၌၊ နိဿိန္ဒာ- ထိုင်နေသော၊ ဒဟရဘိက္ခုဿ-ရဟန်းငယ်၏ (အထံသို့) ပတ္တံ-ကို၊ ပေသေတွာ- စေလွှတ်၍၊ ဣတော-ဤသပိတ်ထည်းမှ၊ သြဒနံ-ကို၊ ဂဏှာဟိ-ယူလိုက်လော၊ ဣတိ ဝဒတိ-အံ့၊ ပန-ထိုသို့ပြောပါသော်လည်း၊ ဂဏှိတွာ-သပိတ်ကို ယူ၍၊ ဂတော-သွားသော တမန်သည်၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ တိဌတိ-ရပ်နေအံ့၊ ဒဟရော- ရဟန်းငယ်သည်၊ မယံ-တပည့်တော်အား၊ အလံ-တော်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ပဋိက္ခိပတိ-အံ့၊ န ပဝါရေတိ၊ ကသွာ၊ ထေရဿ-၏၊ ဒူရဘာဝတော-ဝေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒူတဿ-တမန်၏၊ အနဘိဟရဏတောစ-ရှေးရှု

အနန္တရ ပေါ နတ္ထိ။ ။တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါး ကပ်နေသော်လည်း ဘောဇဉ်ကို လက်ဖြင့် ရှေးရှုမဆောင်ဘဲ နှုတ်ဖြင့်သာ ဖိတ်သောကြောင့် ပယ်မြစ်သော ရဟန်းမှာ ပဝါရိတ် မသင့်၊ ဤစကားကို ထောက်၍ ဆွမ်းအတူစားရာဝယ် ဆွမ်းစသည်ကို လက်ဖြင့် ဆောင်ယူ၍ “ဆွမ်း ယူအုံးမလား” ဟု မဖိတ်ပါလေနှင့်၊ ဖိတ်လိုလျှင် လက်ဖြင့် မဆောင်ဘဲ နှုတ်ဖြင့်သာ ဖိတ်ရ သည်၊ လက်ဖြင့် ဆောင်ယူ၍ ဖိတ်သည်ကို ပယ်လျှင်ကား ပဝါရိတ်သင့်သည်သာ။

မဆောင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ပန-ဆက်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အာဂတော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဣမံ ဘတ္တံ-ကို၊ ဂဏှ-ယူပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ၊ တံ-ထိုထမင်းကို၊ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။

ပရိဝေသနာယ-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာ အခါ၌၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ ဧကေန ဟတ္ထေန-တစ်ဖက်သော လက်ဖြင့်၊ သြဒနပစ္ဆိ-ထမင်း တောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဧကေန-တစ်ဖက်သော လက်ဖြင့်၊ ကဋ္ဌဇ္ဈ-ဇွန်းကိုလည်း ကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပရိဝိသတိ-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးအံ့၊ တတြ- ထိုသို့ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာ၌၊ အညော-အခြားသော ဒါယကာသည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ အဟံ-သည်၊ ပစ္ဆိ-တောင်းကို၊ ဓာရေဿာမိ-ဆောင်ထားအံ့၊ တံ-သင်သည်၊ ဝိ- သင်က၊ သြဒနံ-ထမင်းကို၊ ဒေဟိ-လှူပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြော၍၊ ဂဟိတ မတ္တကမေဝ-ကိုင်အပ်ကာမျှကိုသာ၊ (ကိုင်ရုံလောက်ကိုသာ၊) စေ ကရောတိ-အံ့၊ |တောင်းကို ကိုင်ရုံသာ ကိုင်ထား၏၊ အားရှိပါးရှိအောင် ကိုင်ခြင်းကိုကား မပြု- ဟူလို့။| ပန-စင်စစ်ကား၊ ပရိဝေသေကောဧဝ-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးသူသည်သာ၊ ဝိ- ဆွမ်းလိုက်သူသည်သာ၊ တံ-ထိုဆွမ်းတောင်းကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်နေရ၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ သာ-ထိုဆွမ်းတောင်းသည်၊ ဝိ-ကို၊ (ပရိဝိသကေန-သည်၊) အဘိဟဋ္ဌာဝ- ရှေးရှုဆောင်အပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ တတော-ထိုဆွမ်းတောင်းမှ၊ ဒါတုကာမ တာယ-ပေးလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂဏှန္တိ-ခပ်ယူဆဲကို၊ ပဋိက္ခိပန္တဿ-ပယ် သော ရဟန်း၏၊ ပဝါရဏာ ဟောတိ။ |ခပ်ယူနေစဉ် ရှေးရှုဆောင်ဆဲ မဟုတ်သော် လည်း တောင်းက ရှေးရှုဆောင်ဆဲဖြစ်သောကြောင့် ပဝါရိတ် သင့်သည်။|

၂၄

ပန-ကား၊ ပရိဝိသကေန-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးသော ဒါယကာသည်၊ (ဆွမ်းလိုက် သူသည်၊) ဖုဋ္ဌမတ္တာဝ-ထိအပ်ကာမျှသည်သာ၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ဣတရောဝ- အခြားသူသည်သာ၊ (ဘေးက ဆောင်ယူပေးသူသည်သာ၊) နံ-ထိုဆွမ်းတောင်းကို၊ (သစေ) ဓာရေတိ-အကယ်၍ ဆောင်ထားအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တတော-ထိုဆွမ်း တောင်းမှ၊ ဒါတုကာမတာယ-ကြောင့်၊ ဂဏှန္တိ-ခပ်ယူနေဆဲကို၊ ပဋိက္ခိပန္တဿ ပဝါရဏာ န ဟောတိ၊ ကဋ္ဌဇ္ဈနာ-ဇွန်းဖြင့်၊ ဥဒ္ဓတဘတ္တေ ပန-ထုတ်ဆောင်အပ် ပြီးသော ဘတ်၌ကား၊ (ပဝါရဏာ၊) ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ကဋ္ဌဇ္ဈအဘိဟာရောယေဝ- ဇွန်းဖြင့် ရှေးရှုဆောင်ယူခြင်းသည်သာ၊ တဿ-ထိုထမင်းကို၊ အဘိဟာရော-ရှေးရှု ဆောင်ယူခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊) ဒွိန္တိ-၂ ယောက်တို့၏၊ (ဆွမ်းလိုက်သူနှင့် ကူညီသူ ၂ ယောက်တို့၏) သမဘာရေပိ-အညီအမျှ ဆောင်ယူအပ်သော ဝန်၌လည်း၊ ပဋိက္ခိပန္တော-ပယ်မြစ်သော ရဟန်းသည်၊ ပဝါရေတိယေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ မဟာ ပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ၊ အနန္တရဿ-အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဘတ္တေ-ကို၊ ဒိယျမာနေ-ပေးလှူစဉ်၊ ဣတရော-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဟတ္ထေဟိ- တို့ဖြင့်၊ ပိဒဟတိ-ပိတ်ထားအံ့၊ ပဝါရဏာ နတ္ထိ၊ ကသ္မာ၊ အညဿ-အခြားရဟန်းသို့

အဘိဟဋေ-ရှေးရှုဆောင်ယူအပ်သော ထမင်း၌၊ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ-ပယ်မြစ်အပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မိမိအား ပေးသည်ကို ပယ်ခြင်း မဟုတ်၊ အခြား ရဟန်းအား ပေးသည်ကို မိမိသပိတ်ထဲ၌ မကျအောင် ပိတ်ထားခြင်းဖြစ်သော ကြောင့် ပဝါရိတ် မသင့်။

ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဝါစာယ- နှုတ်ဖြင့်၊ အဘိဟဋေ-ရှေးရှုဆောင်ယူအပ်သော ဘောဇဉ်ကို၊ ပဋိက္ခိပတော-၏၊ ပဝါရဏာ နတ္ထိ၊ ပန-အန္တယကား၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ အဘိဟဋေ-ကို၊ ကာယေနဝါ- ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယဝါ-နှုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခိ ပန္တဿ-၏၊ ပဝါရဏာ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တတ္ထ-ထိုကာယေနဝါ ဝါစာယဝါ ပဋိက္ခိပန္တဿဟူသော ပါဌ၌၊ အင်္ဂုလိဝါ-လက်ချောင်းကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ဟတ္ထိဝါ-လက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမဗီဇနိဝါ-ခြင်နှင်ယပ်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ (ခြင်ကို ချောက်ကြောင်း ယပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊) စိဝရကဏ္ဍိ ဝါ-သင်္ကန်းအနားကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ယံ) စာလေတိ-အကြင်လှုပ်စေ၏၊ (တံ စာလနံဝါ-ထိုလှုပ်စေခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊) ဘမုကာယ-မျက်ခုံးဖြင့်၊ အာကာရံ-ပယ်မြစ်ပုံအခြင်းအရာကို၊ (ယံ) ကရောတိ-အကြင်ပြု၏၊ (တံ ကရဏံဝါ- ထိုပြုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊) ကုဒ္ဓေါ-စိတ်ဆိုးသည်၊ (ဟုတွာ၊) (ယံ) ဩလော ကေတိ-အကြင်ကြည့်၏၊ (တံ ဩလောကနံဝါ-ထိုကြည့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊) ကာယေန-ဖြင့်၊ ပဋိက္ခေပေါနာမ-ပယ်ခြင်းမည်၏၊ အလံ-တော်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (ယံ) ဝဒတိ-အကြင်ပြော၏၊ (သော ဝါဒေါ)ဝါ-ထိုပြောခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ န ဂဏှာမိ-မယူလို့၊ ဣတိ (ယံ) ဝဒတိ၊ (သော ဝါဒေါ) ဝါ၊ မာ အာကိရ-မလောင်း ထည့်နှင့်၊ ဣတိ (ယံ) ဝဒတိ၊ (သော ဝါဒေါ) ဝါ၊ အပဂစ္ဆ-ဖဲလော၊ ဣတိ (ယံ) ဝဒတိ၊ (သော ဝါဒေါ) ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊ ပဋိက္ခေပေါနာမ- မည်၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ယေနကေနစိ-သော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာဖြင့်၊ ကာယေန ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခိတ္တေ-ပယ်မြစ်အပ် သော်၊ ပဝါရဏာ ဟောတိ။

ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဘတ္တေ-ထမင်းကို၊ အဘိဟဋေ-(ထည့် ဖို့ရန်) ရှေးရှုဆောင်ယူအပ်သော်၊ ပဝါရဏာယ-ပယ်မြစ်ခြင်းမှ၊ ဝါ-ပဝါရိတ်သင့် ခြင်းမှ၊ ဘိတော-ကြောက်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဟတ္ထံ-ကို၊ အပနေတွာ-သပိတ်မှ ဖယ်၍၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်ခါထပ်ခါ၊ ပတ္တေ-၌၊ ဩဒနံ-ကို၊ အာကိရန္တံ-လောင်းထည့်နေသော ဒါယကာကို၊ အာကိရ အာကိရ-လောင်းထည့်လော၊ လောင်းထည့်လော၊ ကော ဋေတွာ-ဖိရိုက်၍၊ ဝါ-ဖိသိပ်၍၊ ပူရေတိ-ပြည့်စေလော၊ ဣတိ၊ ဝဒတိ-ပြောအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ပြောရာ၌၊ ကထံ-အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း၊ (ပဝါရိတ် သင့်သလား၊ မသင့် ဘူးလား-ဟူလို့) ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-မဟာပဒုမထေရ်မှ ရှေးဦးစွာ၊

(နိဒ္ဒိဋ္ဌော-ညွန့်ပြအပ်သော၊) မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အနာကိရဏတ္ထာယ-
မလောင်းထည့်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တတ္တာ-ပြောဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
ပဝါရဏာ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ အာဟ-ပြီ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာ
ပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ အာကိရ-လောင်းလော၊ ပူရေဟိ-ပြည့်စေလော၊ ဣတိ-
သို့၊ ဝဒန္တဿ-ပြောဆိုသော၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်၏၊ ပဝါရဏာ-သည်၊
အတ္ထိနာမ-ရှိရသေးသတဲ့လော၊ ဣတိ ဝတ္တာ-ပြောဆိုပြီး၍၊ န ပဝါရေတိ-ပယ်မြစ်
သည် မမည်၊ ဝါ-ပဝါရိတ် မသင့်၊ ဣတိ အာဟ-ပြီ။

အပရော-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ ဘတ္တံ-ကို၊ အဘိဟရန္တံ-ရှေးရှုဆောင်
လာသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ သလ္လက္ခေတ္တာ-မှတ်သား၍၊ (မိမိသပိတ်၌ ထည့်ဖို့ရန် ဆောင်
ယူလာသူဟု မှတ်သား၍၊) အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ကိ-အသို့နည်း၊ ဣတောပိ-ဤ
သပိတ်ထည်းမှလည်း၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ ဂဏှိဿသိ-ယူဦးလတံ့လော၊ တေ-
သင့်အား၊ ကိဉ္စိ-ကို၊ ဒမ္မိ-ပေးလိုသေး၏၊ (သင်က ပေးဖို့ မဆိုထားဘိ၊ ဒီကတောင်
ပေးချင်သေးသည်-ဟူလို၊) ဣတိ အာဟ-ပြီ၊ တကြာပိ-ထိုသို့ပြောရာ၌လည်း၊ ဧဝံ-
ဤသို့ပြောလတ်သော်၊ နာဂမိဿတိ-ရှေ့သို့ တိုး၍ မလာလတံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊
ဝုတ္တတ္တာ-ပြောဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဝါရဏာ ဟောတိ၊ ဣတိ မဟာ
သုမတ္ထေရော အာဟ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ ဂဏှိဿသိ-
ယူဦးလတံ့လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တဿ-သော၊ ကဿစိ-၏၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ အတ္ထိ
နာမ-ရှိရသေးသတဲ့လော၊ ဣတိ ဝတ္တာ-၍၊ န ပဝါရေတိ-မမည်၊ ဝါ-မသင့်၊ ဣတိ
အာဟ-ပြီ။

ဧကော-တစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ သမံသကံ-အသားအဖတ်နှင့်
တကွဖြစ်သော၊ ရသံ-အရည်ကို၊ အဘိဟရိတ္တာ-၍၊ ရသံ-အရည်ကို၊ ဂဏှာထ-
ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ ဝဒတိ-လျှောက်၏၊ တံ-ထိုစကားကို၊ သုတ္တာ-၍၊ ပဋိက္ခိပတော
ပဝါရဏာ နတ္ထိ၊ [အသားရည်က ဘောဇဉ် ၅ ပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့် ပယ်
သော်လည်း ပဝါရိတ် မသင့်-ဟူလို။] မစ္ဆရသံ-ငါးအရည်ကို၊ (ဂဏှာထ၊) မံသရသံ-
အသားအရည်ကို၊ (ဂဏှာထ၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ပဋိက္ခိပတော (ပဝါရဏာ၊)
ဟောတိ၊ ဣဒံ-ဤဟာကို၊ ဂဏှာထ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-အမည်မတတ်ဘဲ
လျှောက်အပ်ရာ၌လည်း၊ (ပဝါရဏာ၊) ဟောတိယေဝ-သည်သာ၊ မံသံ-အသားကို၊

မစ္ဆရသံ။ “မစ္ဆဿ + ရသော မစ္ဆရသော”ဟု တပျူရိသံသမာသ်ပြုလျှင် အရည်
သာ ရသောကြောင့် ပဝါရိတ် သင့်နိုင်စရာ မရှိ၊ သို့သော် “မစ္ဆောစ+မစ္ဆရသောစ မစ္ဆရသော”ဟု
ဒကသေသ်ပြုလျှင်ကား ငါးလည်း ပါနေသောကြောင့် ပဝါရိတ်သင့်နိုင်သည်၊ မစ္ဆရသံပုဒ်က
ငါးကိုလည်းကောင်း၊ ငါးအရည်ကိုလည်းကောင်း ၂ မျိုးလုံးဟောနိုင်သောကြောင့် ပဝါရိတ်
သင့်ရသည်-ဟူလို၊ မံသရသံ၌လည်း နည်းတူ။

ဝိသု-အရည်မှ သီးခြား၊ ကတွာ-၍၊ မံသရသံ-အသားရည်ကို၊ ဂဏှထ၊ ဣတိ၊ ဝဒတိ-အံ၊ တတ္ထ-ထိုသို့လျှောက်ရာ၌၊ (တစ်နည်း) တတ္ထ-ထိုအသားရည်၌၊ သာသပမတ္တမိ-မုန်ညင်းစေ့မျှ ပမာဏရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ မံသဓဏ္ဍံ-အသားတုံးသည်၊ စေ အတ္ထိ-အကယ်၍ ရှိသေးအံ၊ (ဧဝံသတိ၊) တံ-ထိုအသားရည်ကို၊ ပဋိက္ခိပတော၊ ပဝါရဏာ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပုရိဿာဝိတော-စစ်အပ်ပြီးသည်၊ သစေဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝဋ္ဋတိ၊ (ပဝါရိတ် မသင့်-ဟူလို၊) ဣတိ အဘယတ္ထေရောသည်၊ အာဟ။

မံသရသေန-အသားရည်ဖြင့်၊ အာပုစ္ဆန္တံ-ပန်ပြောသူကို၊ မဟာထေရော-သည်၊ မုဟုတ္တံ-တစ်မုဟုတ်မျှ၊ အာဂမေဟိ-ဆိုင်းငံ့ဦးလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြောဆိုပြီး၍၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ထာလကံ-ခွက်ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့လော၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ပြောဆိုရာ၌၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊ (ပဝါရိတ်သင့်သလား၊ မသင့်ဘူးလား-ဟူလို၊) တာဝ-မဟာပဒုမထေရ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာသော၊) မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အဘိဟာရကဿ-ရှေးရှုဆောင်ယူလာသူ၏၊ ဂမနံ-သွားခြင်းကို၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဥပစ္ဆန္တံ-ဖြတ်အပ်ပြီ၊ မုဟုတ္တံ အာဂမေဟိဆိုတုန်းက သွားခြင်းကြိယာကို ဖြတ်လိုက်ပြီ။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဝါရေတိ-ပယ်မြစ်သည်မည်၏၊ ဝါ-ပဝါရိတ်သင့်၏၊ ဣတိ အာဟ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ အယံ-ဤဒါယကာသည်၊ ကုဟိ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွားသေးသနည်း၊ ဧတဿ-ဤဒါယကာ၏၊ ကီဒိသံ-အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဂမနံ-သွားခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-နည်း၊) ဂဏှန္တဿာပိ - ခံယူသူ၏လည်း၊ (ယူလာသော ခွက်ဖြင့် ခံယူသူ၏လည်း၊) ပဝါရဏာ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိနာမ-ရှိရသေးသလော၊ ဣတိ၊ ဝတွာ-ပြောဆိုပြီး၍၊ န ပဝါရေတိ-ပဝါရိတ် မသင့်၊ ဣတိ၊ အာဟ-ပြီ။

ကဋ္ဌိရပနသာဒီဟိ-အညောက်၊ ပိန္နသီး အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ မိဿေတွာ-ရောနှော၍၊ မံသံ-အသားကို၊ ပစ္စန္တိ-ချက်ကြကုန်၏၊ တံ-ထိုဟင်းကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ကဋ္ဌိရသုပံ-အညောက်ဟင်းရည်ကို၊ ဂဏှထ၊ ပနသဗျဉ္ဇနံ-ပိန္နသီးဟင်းလျာကို၊ ဂဏှထ၊ ဣတိ၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကုန်အံ၊ ဧဝမိ-ဤသို့လျှောက်ပါသော်လည်း၊ န ပဝါရေတိ-ပဝါရိတ်မသင့်၊ ပယ်မြစ်သော ရဟန်းမှာ ပဝါရိတ် မသင့်-ဟူလို။ ကသ္မာ-နည်း၊ အပဝါရဏာရဟဿ-ပဝါရိတ် မထိုက်သော ဟင်းချို ဟင်းလျာ၏၊ နာမေန-ကဋ္ဌိရသုပ၊ ပနသဗျဉ္ဇနဟူသော နာမည်ဖြင့်၊ ဝုတ္တတ္တာ-လျှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ မစ္ဆသုပံ-ငါးဟင်းချိုကို၊ (ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊) ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ မံသသုပံ-အသားဟင်းချိုကို၊ (ဂဏှထ၊) ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဣမံ-ဤဟာကို၊ ဂဏှထ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကုန်အံ၊ ပဝါရေတိ။

မံသကဒမ္မကောနာမ-အသားဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်သော အစာမည်သည်။ ဟောတိ-ရှိ၏။ တံ-ထိုမံသကဒမ္မကကို၊ ဒါတုကာမော-ပေးလှူလိုသည်။ (သမာနော)ပိ-ဖြစ်သော်လည်း၊ (“မံသပါသော်လည်း”-ဟူလို၊) ကဒမ္မကံ ဂဏှ၊ ဘာတိ-ကဒမ္မကံ ဂဏှထဟူ၍၊ ဝါ-ရောပြွမ်းအပ်သော အစာကို ခံယူပါကုန်ဟူ၍၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊ ဝဋ္ဋတိ၊ န ပဝါရေတိ-ပဝါရိတ်မသင့်၊ [ဝဋ္ဋတိကိုပင် န ပဝါရေတိဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ မံသကဒမ္မကန္တိဝါ-မံသကဒမ္မကဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ကုဒန္တိဝါ-ဤဟာဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ပဝါရေတိ၊ သဗ္ဗေသု-ကုန်သော၊ မစ္ဆမံသမိဿကေသု-ငါးဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်၊ အသားဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်သော အစာတို့၌၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ နိမန္တနေ-ပင့်ဖိတ်ရာ အရပ်၌၊ ဘုဉ္ဇမာနော-ဆွမ်းစားစဉ်၊ အဘိဟဋ္ဌ-ရှေးရှုဆောင်ယူအပ်သော၊ မံသံ-အသားကို၊ ဥဒ္ဓိဿကတန္တိ-ဥဒ္ဓိဿကတ အသားဟူ၍၊ (ရဟန်းကို ရည်စူး၍ ပြုအပ်၊ သတ်အပ်သော အသားဟူ၍၊) မညမာနော-မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) ပဋိက္ခိပတိ-၏၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်၊) ပဝါရိတောဝ-ပယ်မြစ်စေအပ်သည်သာ၊ ဝါ-ပဝါရိတ် သင့်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [အစာက မစားထိုက်သော အစာ မဟုတ်သောကြောင့် ပဝါရိတ်သင့်သည်။] ပန-ဆက်၊ မိဿကကထာ-မိဿကနှင့် စပ်သော စကားကို၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ သုဠ-စွာ၊ ဝါ-ကျယ်ဝန်းစွာ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဧဝံ-သို့၊ တတ္ထ-ထိုကုရုန္တိအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ၊ (ကို) ပိဏ္ဏပါတစာရိကော-ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘတ္တမိဿကံ-ထမင်းဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်သော၊ ယာဝံ-ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ ယာဝံ-ကို၊ ဂဏှထ-ကုန်၊ ဣတိ ဝဒတိ၊ န ပဝါရေတိ၊ ဘတ္တံ ဂဏှထာတိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ - သော်၊ ပဝါရေတိ၊ ကသ္မာ - နည်း။

ကဒမ္မက။ “ကဒဓာတ်၊ အမွှစ်ပစ္စည်း (စ်အနုဗန်ချေ) သွတ္တံ၌ ကပစ္စည်း” ဟု ထောမနိဓိ ဆို၏။ ကဒဓာတ်သည် ဒိဝါဒိဖြစ်မှု ဗျာကုလ-ရှုပ်ပွေခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ “ကဒမ္မက” မည်သော ဤအစာလည်း သား၊ ငါး၊ အညွန့်၊ အညောက်၊ အသီးအရွက် အမျိုးမျိုး ရော၍ ချက်အပ်ရကား ရှုပ်ပွေနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ကရမ္မကော”ဟု ရှိလျှင် ပါဠိပျက်၊ သို့မဟုတ် ဒကို ရပြေ။ [ကဒမ္မကောတိ မိဿကာဒိ ဝစနမေတံ၊ ယံ ဟိ ဗဟူဟိ မိဿေတွာ ကရောတိ၊ သော ကဒမ္မကောတိ ဝုစ္စတိ၊-ဟု ဝိမတိ၌ ပါဠိရှိပါစေ။]

ယောဇနာ။ “ကရောတိ သမူဟံတိ ကရော၊ ကရိယတိ သမူဟေနာတိ ကရော၊ အပေါင်းပြုတတ်သော (အပေါင်းသည် ပြုအပ်သော) အစိတ်အစိတ် ရ၏။ ကရံ+ဝကတိ အာဒေါတိတိ ကရမ္မကော-အစိတ်အစိတ်ကို ယူတတ်သော အပေါင်းရ၏။ ဤသို့ယောဇနာ ဝိဂ္ဂဟပြုသည်။ ထိုအလို ကရမ္မကကို ပါဠိမှန်ဟု ယူစေလို၏။ အသား၊ အရွက်၊ အသီး၊ အညွန့်၊ အညောက် စသည်တို့တွင် ရသမျှကို စုပေါင်း၍ ချက်အပ်သော ဟင်းသပြွမ်းပင်တည်း။

ယေန-အကြင်ထမင်းဖြင့်၊ အာပုစ္ဆိတော-ပန်ပြောအပ်ပြီ၊ တဿ-ထိုထမင်း၏၊ အတ္ထိတာယ-ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဧတ္ထ-ယေနာပုစ္ဆိတော စသော စကားရပ်၌၊ အဓိပ္ပာယော-ကုရုန္တိဆရာ၏ အလိုတည်း၊ ယာဂုမိဿကံ-ယာဂုဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်သော အစာကို၊ ဂဏှာထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-ဝဒတိ-အံ၊ တတြ-ထိုသို့လျှောက်ရာ၌၊ ယာဂု-သည်၊ ဗဟုတရောဝါ-သာ၍များသည် သော်လည်းကောင်း၊ သမသမာဝါ - အညီအမျှသည်သော်လည်းကောင်း၊ စေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) န ပဝါရေတိ၊ ယာဂု-သည်၊ မန္တာ-နည်းသည်၊ ဘတ္တံ-သည်၊ ဗဟုတရံ-များသည်၊ (စေ ဟောတိ-အံ၊ ဧဝံသတိ၊) ပဝါရေတိ၊ ဣဒဉ္စ-ဤစကားကိုလည်း၊ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ ဝုတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ ပဋိက္ခိပိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ပန-ထိုသို့ပင်ပယ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းပါသော်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤယာဂုမိဿကံ ဂဏှာထ အစရှိသော စကား၌၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဒုဒ္ဒသံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် သိမြင်အပ်၏၊ ဝါ-သိမြင်နိုင်ခဲ့၏။

ဘတ္တမိဿကံ-ထမင်းဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်သော အစာကို၊ ဂဏှာထ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ၊ (တတြ-ထိုသို့လျှောက်ရာ၌၊) ဘတ္တံ-ထမင်းသည်၊ ဗဟုကံ-ဝါ-များသည်သော်လည်းကောင်း၊ သမံဝါ-အညီအမျှသည်သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပတရံဝါ-နည်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-အံ၊ ပဝါရေတိယေဝ၊ ဘတ္တံ-ဝါ-ဘတ္တဟူသော နာမည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယာဂုဝါ-ယာဂုဟူသော နာမည် ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနာမသိတ္တာ-မသုံးသပ်မှု၍၊ မိဿကံ ဂဏှာထာတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ-အံ၊ တတြ-ထိုသို့လျှောက်ရာ၌၊ ဘတ္တံ-သည်၊ ဗဟုတရံဝါ-များသည်သော် လည်းကောင်း၊ သမကံဝါ-အညီအမျှသည်သော်လည်းကောင်း၊ စေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပဝါရေတိ၊ (ဘတ္တံ-သည်၊) အပ္ပတရံ-နည်းသည်၊ (စေ ဟောတိ-အံ၊ ဧဝံသတိ၊) န ပဝါရေတိ၊ ဣဒဉ္စ-ဤစကားကိုလည်း၊ ကဒမ္မကေန-ကဒမ္မကနှင့်၊

အယံ |စေ၊ ပွာယော။ “ယေနာပုစ္ဆိတော တဿ အတ္ထိတာယ” ၌ ‘ကုရုန္တိဆရာ၏ အလိုကို ပြလို၍ “အယမေတ္ထ အဓိပ္ပာယော” ဟု မိန့်သည်၊ ထိုအဓိပ္ပာယ်ပြစကားသည် “ယာဂု မန္တာ၊ ဘတ္တံ ဗဟုတရံ၊ ပဝါရေတိ” တိုင်ရုံသာတည်း။

ဒုဒ္ဒသံ။ “ယာဂုမိဿကံ” ဟူသည် ယာဂုနှင့် ရောအပ်သော ဘတ္တပင်တည်း၊ ကဒမ္မကကဲ့သို့ အမျိုးမျိုးရောအပ်သည် မဟုတ်၊ သို့ပါလျက် “ယာဂုက များလျှင်လည်းကောင်း၊ သမသမဖြစ်လျှင်လည်းကောင်း ပဝါရိတ် မသင့်၊ ယာဂုက နည်းနေ၍ ဘတ္တက များမှ ပဝါရိတ် သင့်၏” ဟူရာ၌ “ဘတ္တံ” ပါနေလျှင် ယာဂုအနည်းအများ ခွဲခြားဖွယ် မလိုပါဘဲလျက် ခွဲခြား၍ ဆို၏၊ ထိုသို့ဆိုရာ၌ အကြောင်းရှာ၍ မရပါ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း ဆိုအပ်သော အဆုံးအဖြတ် ဖြစ်သောကြောင့် ပယ်လည်း မပယ်နိုင်ပါ-ဟူလို၊ [ဤနေရာဝယ် အကြောင်းရှာ၍ မရသကဲ့သို့ နောက် “မိဿကံ ဂဏှာထ”၌လည်း အကြောင်းရှာ၍ မရ၊ ဒုဒ္ဒသပင်ဖြစ်သည်။]

န သမာဓေနတဗ္ဗံ-အတူ မပြုထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကဒမ္မကော-သည်၊ မံသမိဿကောပိ-အသားဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်သော ကဒမ္မက သည်လည်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ အမံသမိဿကောပိ-မံသမိဿက မဟုတ်သော ကဒမ္မကသည်လည်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကဒမ္မကန္တိ-ကဒမ္မကံဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သော်၊ ပဝါရဏာ၊ နတ္ထိ၊ ဣဒံ ပန-ဤမိဿကသည်ကား၊ ဘတ္တ မိဿကမေဝ-ထမင်းဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်သော အစာသာတည်း၊ ဧတ္ထ-ဤဘတ္တ မိဿက၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဝါရဏာ ဟောတိ၊ ဗဟုရသေ-များသော အရည် ရှိသော၊ ဘတ္တေ-၌၊ ရသံ-ကို၊ (ဂဏှထ-ပါကုန်၊) ဣတိစ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဗဟုခီရေ-များသော နို့ရည်ရှိသော၊ (ဘတ္တေ-၌) ခီရံ-ကို၊ (ဂဏှထ၊) ဣတိစ- လည်းကောင်း၊ ဗဟုသပ္ပိမိ-များသော ထောပတ်ရှိသော၊ ပါယသေ-ယနာထမင်း၌၊ သပ္ပိ-ကို၊ ဂဏှထ၊ ဣတိစ-လည်းကောင်း၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ ကတွာ၊ ဒေတိ-ပေးအံ့၊ တံ-ထိုရသစသည်ကို၊ ပဋိက္ခိပတော-၏၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ တတ္ထ- ထိုကုရုန္တိအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ၊ (ပြန်လှည့်)။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားနေစဉ်၊ ပဝါရေတိ- ပဝါရိတ်သင့်၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဂစ္ဆန္တောဝ-သွားရင်းပင်၊ ဘုဒ္ဓိတုံ-စားခြင်းငှာ၊ ဝါ-စားခွင့်ကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ [“သွားခြင်း ဣရိယာပုထ် မဖျက်လျှင် ဆက်၍ စား ကောင်းသည်” ဟူလို။] ကဒ္ဒမံဝါ-ရွံ့ညွှန်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒကံဝါ-ရေသို့ သော်လည်းကောင်း၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ ဌိတေန-ရပ်သော ရဟန်းသည်၊ အတိရိတ္တံ- အတိရိတ်ဝိနည်းကံကို၊ ကာရေတဗ္ဗံ-ပြုစေထိုက်၏၊ [“ပဝါရိတ် သင့်တုန်းက သွားနေသော ဣရိယာပုထ် ဖျက်သောကြောင့် နောက်ထပ် စားလိုလျှင် အတိရိတ် ဝိနည်းကံ ပြုပါ” ဟူလို။] အန္တရာ-လိုရာအရပ်သို့ မရောမီ ခရီးအကြား၌၊ နဒီ- မြစ်သည်၊ ပူရာ-ပြည့်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) နဒီတီရေ-မြစ် ကမ်း၌၊ ဝုမ္မံ-ချုံတစ်ချုံကို၊ အနုပရိယာယန္တေန-အစဉ်လှည့်လည်လျက်၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ- စားရာ၏၊ [“သွားခြင်း ဣရိယာပုထ် မဖျက်အောင် ချုံကို လှည့်ပတ်လျက် စားပါ”- ဟူလို။] အထ-သို့မဟုတ်၊ နာဝါဝါ-လှေသည်သော်လည်းကောင်း၊ သေတုဝါ- တံတားသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ-ရှိအံ့၊ တံ-ထိုလှေ၊ ထိုတံတားကို၊ အဘိ ရုဟိတွာပိ-တက်၍လည်း၊ စင်္ကမန္တေနေဝ-ခေါက်တွန့်ခေါက်ပြန် စကြံနံသွားလျက် သာ၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-စားရာ၏၊ ဂမနံ-သွားခြင်း ဣရိယာပုထ်ကို၊ န ဥပစ္ဆိန္နိတဗ္ဗံ-မဖြတ်ရာ၊ ယာနေဝါ-ယာဉ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိအဿပိဋ္ဌေဝါ-ဆင်ကျောက်ကုန်း၊

ဝိသုံ ကတွာ ဒေတိ။ ။ “ရသံ ဂဏှထ”ဟု စကားအားဖြင့် အသားမှ သီးခြား ပြုခြင်း တည်း၊ အသားတခြား အရည်တခြားဖြစ်အောင် လက်ဖြင့် ခွဲခြားခြင်းကို မဆိုလို၊ [ဝါစာယ ဝိသုံ ကတွာ ဒေတိတိ အတ္ထော၊ န ပန ကာယေန ရသာဒိ ဝိယောဇေတွာ-ဝိမတိ။]

မြင်းကျောက်ကုန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ စန္ဒမဏ္ဍလေဝါ-လဝန်းဗိမာန်ပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သူရိယမဏ္ဍလေဝါ-နေဝန်းဗိမာန်၌သော်လည်းကောင်း၊ နိသီဒိတွာ - ထိုင်၍၊ ပဝါရိတေန - ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းသည်၊ ယာဝ - အကြင်မျှလောက်၊ မဇ္ဈန္တိကံ-မွန်းတည့်ချိန်သည်၊ (အတ္ထိ၊) တာဝ-ထိုမွန်းတည့်ချိန်တိုင်အောင်၊ ဂစ္ဆန္တေသုပိ-သွားနေသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသု-ထိုယာဉ် အစရှိသည်တို့၌၊ နိသီန္ဒေနဝ-ထိုင်လျက်သာ၊ ဘုဉ္ဇိတဗွံ-စားရာ၏။

ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဌိတော-ရပ်လျက်၊ ပဝါရေတိ-ပဝါရိတ်သင့်၏၊ (တေန-ထိုရဟန်းသည်၊) ဌိတေနဝ-ရပ်လျက်သာ၊ ဘုဉ္ဇိတဗွံ-စားရာ၏၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ နိသီန္ဒော-ထိုင်လျက်၊ ပဝါရေတိ၊ (တေန-သည်၊) နိသီန္ဒေနဝ-ထိုင်လျက်သာ၊ ဘုဉ္ဇိတဗွံ-၏၊ တံ တံ ဣရိယာပထံ-ထိုထိုဣရိယာပုထံကို၊ ကောပေန္တေန-ဖျက်သော ရဟန်းသည်၊ အတိရိတ္တံ-အတိရိတ်ဝိနည်းကံကို၊ ကာရေတဗွံ-ပြုစေထိုက်၏၊ [စားလိုလျှင် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြု၍ စားပါဟူလို။] ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥက္ကဋ္ဌိကော-ဆောင့်ကြောင့်သည်၊ (ဟုတွာ၊) နိသီဒိတွာ-ထိုင်၍၊ ပဝါရေတိ-၏၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဥက္ကဋ္ဌိကေနဝ-ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်လျက်သာ၊ ဘုဉ္ဇိတဗွံ-စားရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ဝါ-၏၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ ပလာလပိဌဝါ-ကောက်ရိုးထိုင်ခုံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကိဉ္စိတစံတစ်ခုသော၊ နိသီဒနကံဝါ-ထိုင်ခုံငယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒါတဗွံ-ပေးရာ၏၊ [“ညောင်းမည် စိုးသောကြောင့် ဖင်ထိုင်ခုံကလေး ပေးပါ-ဟူလို။] ပိဌကေလုည့်၍ရသော ထိုင်ခုံငယ်၌၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ ပဝါရိတေန-ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းသည်၊ အာသနံ-ထိုင်နေခြင်းကို၊ အစာလေတွာဝ-မလှုပ်စေမှု၍သာ၊ (တင်ပါးကို မရွှေ့ဘဲသာလျှင်ဟူလို၊) စတဿော-ကုန်သော၊ ဒိဿာ-အရပ်တို့ကို၊ ပရိဝတ္တန္တေန-လှည့်လျက်၊ ဘုဉ္ဇိတံ လဗ္ဘတိ၊ [ထိုင်ခုံကလေးက လှည့်၍ရသောကြောင့် “စတဿော ဒိဿာ ပရိဝတ္တန္တေန” ဟု ဆိုသည်၊ (တစ်နည်း) ထိုင်ခုံ မလှည့်ဘဲ

နိသီဒနကံ ဒါတဗွံ။ ။သစေ ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသီန္ဒော ပါဒေ အမုဉ္ဇိတွာပိ ဘူမိယံ နိသီဒတိ၊ ဣရိယာပထံ ဝိကောပေန္တေနာမ ဟောတိတိ ဥက္ကဋ္ဌိကာသနံ အဝိကောပေတွာဝ သုခေန နိသီဒိတံ “တဿ ပန ဟေဌာ ပေ၊ နိသီဒနကံ ဒါတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ”။

အာသနံ အစာလေတွာ။ ။အာသနံ အစာလေတွာတိ ပိဌေ ဖုဌောကာသတော အာနိသဒမံသံ အမောစေတွာ၊ အနုဋ္ဌဟိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ “အဒိန္နာဒါနေ ဝိယ ဌာနာစာဝနံ န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ” တီသုပိ ဂဏ္ဍိပဒေသု ဝုတ္တံ၊ အဒိန္နာဒါနပါရာဇိကဉ္စိကား တည်ရာမှ ဘေးသို့ ဖြစ်စေ အထက်အောက်သို့ဖြစ်စေ ရွှေ့ခြင်းကို “ဌာနာစာဝနံ”ဟု ခေါ်၏၊ ဤ၌ကား အင်းပျဉ်ပေါ်၌ တင်ပါးမခွာဘဲ ဟိုရွှေ့ဒီရွှေ့ ရွှေ့ရုံဖြင့် ဌာနာစာဝနံ မဖြစ်၊ တင်ပါးကို တည်ရာမှ လွတ်စေမှသာ “ဌာနာစာဝနံ” ဟု ယူရမည်-ဟူလို။

မျက်နှာချည်း ၄ ဘက်လှည့်၍လည်း စားနိုင်သည်။ မဉ္ဇေ နိသီဒိတွာ၊ ပဝါရိတေန-
 သည်၊ ဣတောဝါ-ဤဘက်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထောဝါ-ထိုဘက်သို့သော်
 လည်းကောင်း၊ သံသရိတုံ-ရွှေ့ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ရွှေ့ခွင့်ကို၊ န လဗ္ဘတိ၊ ပန-ဆက်၊ နံ-
 ထိုရဟန်းကို၊ မဉ္ဇေန-နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောက်၍၊ အညတြ-အခြား
 အရပ်သို့၊ သစေ နေန္တိ-အကယ်၍ ဆောင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝဇ္ဇတိ၊ နိပဇ္ဇိတွာ-
 လျောင်း၍၊ ပဝါရိတေန-သည်၊ နိပဇ္ဇေနဝ-လျောင်းလျက်သာ၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ပရိ
 ဝတ္တန္တေန-ပြောင်းပြန်ပြန်လတ်သော်၊ (ဟိဘက်နံပါးနှင့် ဒိဘက်နံပါး ပြောင်းရွှေ့
 လတ်သော်၊) ယေန ပဿေန-အကြင်နံပါးဖြင့်၊ နိပဇ္ဇော-လျောင်းနေ၏၊ တဿ-
 ထိုနံပါး၏၊ ဌာနံ-တည်ရာကို၊ နာတိက္ကာမေတဗ္ဗံ-မလွန်စေထိုက်။ [ယာဘက်ဖြင့်
 လျောင်းနေတုန်း ပဝါရိတ်သင့်လျှင် ဝဲဘက်ဖြင့် လျောင်းလျက် စားနိုင်သေး၏၊
 သို့သော် လျောင်းနေရာအရပ်ကိုကား နှမ်းတစ်လုံးမျှ မလွန်စေထိုက်။]

အနတိရိတ္တန္တိ-ကား၊ န အတိရိတ္တံ-အပိုအလျှံ မဟုတ်သော၊ န အဓိကံ-အပို
 အလျှံ မဟုတ်သော၊ [“ခါဒနိယံဝါ ဘောဇနိယံဝါ”၌ စပ်။] ဣတိ အတ္ထော-နက်၊
 ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုအနတိရိတ္တံခဲဖွယ်ဘောဇနံသည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကပ္ပိယကတာ
 ဒီဟိ-ကပ္ပိယကတ အစရှိကုန်သော၊ သတ္တဟိ-ကုန်သော၊ ဝိနယကမ္မာကာရေဟိ-
 ဝိနည်းကံပြုပုံအခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ အကတံဝါ-မပြုအပ်သည်သော်လည်း၊ (ဟော
 တိ၊) ဂိလာနဿ-၏၊ အနဓိကံဝါ-အပိုအလျှံ မဟုတ်သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊
 တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ အကပ္ပိယကတန္တိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊
 (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ၊ [သတ္တသရုပ်ကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ၊ ပါတိမောက်ဘာသာ
 ဋီကာ၌ ဆောင်ပုဒ်နှင့်တကွ ပြထားပြီ၊ တံကို ဟောတိ၌သာ စပ်ရမည်ဖြစ်၍
 “ယသ္မာ ပန တံ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။] တတ္ထ-ထိုအကပ္ပိယကတံ အစရှိသော
 စကားရပ်၌၊ အကပ္ပိယကတန္တိ-ဟူသည်ကား၊ တတ္ထ-ထိုသပိတ်၌၊ ဝါ-ထိုခွက်၌၊
 [အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုဖို့ရန် ထည့်ခဲ့ရာသပိတ်၊ သို့မဟုတ် ခွက်၌၊] ယံ ဖလံဝါ-
 အကြင်အသီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယံ ကန္ဓမူလာဒိဝါ-အကြင်သစ်ဥ၊ သစ်မြစ်
 အစရှိသည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ သမဏကပ္ပေဟိ-ရဟန်း
 တို့၏ ကပ္ပိခြင်းတို့ဖြင့်၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ အကတံ-မပြုအပ်၊ ယဉ္ဇ-အကြင်
 ဘောဇနံသည်လည်း၊ အကပ္ပိယမံသံဝါ-မအပ်သော အသားကြီးသည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ (အသားကြီး ၁၀ ပါးကို ဆိုသည်၊) အကပ္ပိယဘောဇနံဝါ-မအပ်သော
 ဘောဇနံသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ကုလဒူသန စသည်ကြောင့်ဖြစ်သော ဘော
 ဇနံ၊) ဟောတိ၊ ဧတံ-ဤခဲဖွယ်ဘောဇနံသည်၊ (ဤမကပ္ပိအပ်သော အသီး၊ အဥ၊
 အမြစ်၊ မအပ်သော အသားကြီး၊ မအပ်သော ဘောဇနံသည်၊) အကပ္ပိယံနာမ-
 အကပ္ပိယမည်၏၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်သော၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇနံကို၊ အလမေတံ
 သဗ္ဗန္တိ - အလမေတံ သဗ္ဗဟူ၍၊ ဧဝံ - သို့၊ အတိရိတ္တံ-အပိုအလျှံကို၊ ဝါ-အတိရိတ်

ဝိနည်းကံကို၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အကပ္ပိယကတန္တိ-
အကပ္ပိယကတဟူ၍၊ ဝါ - မအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ပြုအပ်သော အတိရိတ္တ
ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတကတန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံယေဝ-အကပ်
မခံအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်ပင်၊ ဝါ-ကိုပင်၊ ပုရိမနယေန-အလမေတံ သဗ္ဗံ
ဟူသော ရှေ့နည်းဖြင့်၊ အတိရိတ္တံ-ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (ဟောတိ၊) [“အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂ
ဟိတကတံ-အကပ်မခံအပ်ဘဲ ပြုအပ်သော အတိရိတ္တလည်းကောင်း” ဟု ပါဠိ
တော်၌ အနက်ပေးပါ။] အနုစ္စာရိတကတန္တိ-ကား၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ဝါ-အပ်
အောင်၊ ကာရာပေတုံ-ပြုစေခြင်းငှာ၊ အာဂတေန-လာသော၊ (အတိရိတ်ဝိနည်းကံ
ပြုဖို့ရန် လာသော၊) ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဤသကမ္ပိ-ဇဉ်ငယ်လည်း၊ ဝါ-အနည်းငယ်
လည်း၊ အနုက္ခိတ္တံဝါ-မမြှောက်အပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုပနာမိတံဝါ-ဝိနည်း
မိုရ်ဘက်သို့ မညွတ်စေအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကတံ-သည်၊ (ဟောတိ၊)
[အနုစ္စာရိတကတံ-မမြှောက်အပ်၊ မညွတ်စေအပ်ဘဲ ပြုအပ်သော အတိရိတ္တလည်း
ကောင်း” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။] အဟတ္ထပါသေ ကတန္တိ-ကား၊ ကပ္ပိယံ-
အပ်သည်ကို၊ ကာရာပေတုံ-ငှာ၊ အာဂတဿ-လာသော ရဟန်း၏၊ ဟတ္ထပါသ
တော-မှ၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ ဌိတေန-တည်သော ဝိနည်းမိုရ်သည်၊ ကတံ-ပြုအပ်
သော အတိရိတ္တသည်၊ (ဟောတိ၊) [“အဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ် မဟုတ်သော
ပြင်ဘက်၌ (ဌိတေန-တည်သော ဝိနည်းမိုရ်သည်) ကတံ-ပြုအပ်သော အတိရိတ္တ
လည်းကောင်း” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။] အဘုတ္တာဝိနာ ကတန္တိ-ကား၊
ယော-အကြင်ဝိနည်းမိုရ်သည်၊ အလမေတံ သဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ အတိရိတ္တံ-အပိုအလျှံကို၊
ဝါ-အတိရိတ်ဝိနည်းကံကို၊ ကရောတိ-၏၊ တေန-ထိုဝိနည်းမိုရ်သည်၊ ပဝါရဏာပွ
ဟောနကံ-ပဝါရိတ်လောက်သော၊ ဘောဇနံ-ကို၊ အဘုတ္တေန-စားပြီး မဟုတ်သည်၊
(ဟုတွာ၊) ကတံ-သည်၊ (ဟောတိ၊) ဘုတ္တာဝိနာ ပေ၊ ကတန္တိ ဣဒံ-ဟူသော ဤ
အင်္ဂါသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ [“ဘုတ္တာဝိနာ-တစ်ချို့
တစ်ဝက် စားပြီးသည်၊ (ဟုတွာ၊) ပဝါရိတေန-ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းသည်၊

အကပ္ပိယကတံ။ ။အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုမည့် ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တွင် ဝိနည်းထုံးစံအရ
ကပ္ပိစရာ အသီး၊ အဥ၊ အမြစ်စသည် ပါလျှင် ကပ္ပိရသည်၊ ထိုသို့မကပ္ပိဘဲပြုလျှင် အကပ္ပိယ
ကတဖြစ်၍ ဝိနည်းကံမမြောက်၊ သို့ရာတွင် ထိုကပ္ပိစရာ အသီးအဥ စသည်သာ ဝိနည်းကံ
မမြောက်၊ ထိုဝိနည်းကံပြုမည့် ခွက်၌ ပါဝင်သော အခြားသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကား ဝိနည်းကံ
မြောက်ပါ၏၊ အသားကြီး ၁၀ ပါး တစ်ပါးပါးဖြစ်၍ အကပ္ပိယမံသဖြစ်လျှင်လည်းကောင်း၊
ကုလဒူသနစသည်ကြောင့် ရအပ်သော ဘောဇဉ်ဖြစ်၍ အကပ္ပိယခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြစ်လျှင်
လည်းကောင်း အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြု၍ မဖြစ်၊ [“အကပ္ပိယကတံ-မအပ်ဘဲလျက် ပြုအပ်သော
အတိရိတ္တလည်းကောင်း”ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။]

အာသနာ-မှ၊ ဝုဠိတေန-ထပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ကတံ-သည်၊ (ဟောတိ-၏။)” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။ အလမေတံ သဗ္ဗန္တိ အဝုတ္တန္တိ-ကား၊ ဝစီဘေဒံ-စကား လုံး၏ ကွဲပြားမှုကို၊ ဝါ-နှုတ်မြွက်မှုကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဧဝံ-ဤသို့အလမေတံ သဗ္ဗဟူ၍၊ အဝုတ္တံ-မဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။ [အလမေတံ သဗ္ဗ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကခါ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

≡ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ သတ္တဟိ-ကုန်သော၊ ဣမေဟိ ဝိနယကမ္မာကာရေဟိ- ဤဝိနည်းကံပြုပုံအခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ အတိရိတ္တံ- အပိုအလျှံဖြစ်အောင်၊ ကပ္ပိယံ-အပ်အောင်၊ [ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူ စားကောင်းသည် ကို၊] အကတံ-မပြုအပ်၊ ယဉ္ဇ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်လည်း၊ န ဂိလာနာတိ ရိတ္တံ-ဂိလာန၏ အပိုအလျှံအကြွင်းအကျန် မဟုတ်၊ တဒုဘယမ္ပိ-ထို ၂ ပါးစုံသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊ [ဝိနည်းကံဖြင့် အတိရိတ္တကပ္ပိယဖြစ်အောင်လည်း မပြု အပ်၊ ဂိလာန၏ အကြွင်းအကျန်လည်း မဟုတ်သော ထို ၂ ပါးစုံသော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊] အနတိရိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။

ပန-ကား၊ အတိရိတ္တံ-အပိုအလျှံဖြစ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ တဿေဝ- ထိုအနတိရိတ္တခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၏ပင်၊ ပဋိပက္ခနယေန-ဆန့်ကျင်ဘက်နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ အပိစ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်၊ ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ [“ပဋိပက္ခနည်းဖြင့် သိပါဟု ဆိုသော်လည်း အနည်းငယ်ထူးသော အရာရှိသေးသည်”-ဟူလို။] ဧတ္ထ- ဤအတိရိတ်ဖြစ်အောင် ပြုရာ၌၊ (တစ်နည်း) ဧတ္ထ-ဤပဋိပက္ခအင်္ဂါတို့တွင်၊ ဘုတ္တာ ဝိနာကတံ ဟောတိတိ-ကား၊ အနန္တရေ-အခြားမဲ့နေရာ၌၊ နိသိန္ဓဿ-ထိုင်နေသော၊ သဘာဂဿ-သဘောတူသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ [သဘာဂဿ ဘိက္ခုနောဖြင့် အလဇ္ဇိ စသည် ဖြစ်နေသောကြောင့် သဘောမတူသော ရဟန်းကို ကန့်သည်။] ပတ္တတော- မှ၊ (နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊) ဧကမ္ပိ-တစ်ခုလည်းဖြစ်သော၊ သိတ္ထံဝါ-ထမင်းလုံး ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မံသဟိရံဝါ-အသားမျှင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခါဒိတွာ- ခဲစားပြီး၍၊ ကတမ္ပိ-ပြုအပ်သော အတိရိတ္တသည်လည်း၊ ဘုတ္တာဝိနာဝ-စားပြီးသူ သည်သာ၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ ဝါ-ပြုအပ်ရာ ရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝေဒိ တဗ္ဗံ။ [“စားပြီးသော ဝိနည်းမိရ်”ဟူရာ၌ အဝစားပြီးသူကိုသာ ဘုတ္တာဝိဟု ဆိုလို သည် မဟုတ်၊ ဝအောင် စားပြီးဖြစ်လျှင်လည်းကောင်း၊ ဆွမ်းတစ်လုံး၊ သို့မဟုတ် အသားမျှင် တစ်မျှင်ကို စားပြီးဖြစ်လျှင်လည်းကောင်း ဘုတ္တာဝိမည်တော့သည်သာ၊]

ပန-ကား၊ အာသနာ အဝုဠိတေနာတိ ဧတ္ထ-ဤပါဌ၌၊ အသမ္မောဟတ္ထံ-မတွေ့ ဝေခြင်း အကျိုးငှာ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဒွေ-၂ ပါးကုန် သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပါတောဝ-စောစော၌ပင်၊ ဘုဉ္ဇမာနာ-စားကုန်စဉ်၊ ပဝါရိ တာ-ပဝါရိတ်သင့်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊

တတ္ထေဝ-ထိုပဝါရိတ်သင့်ရာ အရပ်၌ပင်၊ နိသီဒိတဗ္ဗ-ထိုင်နေရာ၏။ ဣတရေန-
 ထိုင်နေသော ရဟန်းမှ အခြားသော ရဟန်းသည်၊ နိစ္စဘတ္တံဝါ-နိစ္စဘတ်ကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ သလာကဘတ္တံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာနေတွာ-ဆောင်ယူ
 ၍၊ ဥပမုံ-တစ်ဝက်ကို၊ တဿ ဘိက္ခုနော-ထိုထိုင်နေသော ရဟန်း၏၊ ပတ္တေ-၌၊
 အာကိရိတွာ-လောင်းထည့်၍၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ ဓောဝိတွာ-ဆေးပြီး၍၊ သေသံ-
 အကြွင်းကို၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေ
 ပြီး၍၊ (အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုစေပြီး၍၊) ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ-စားရာ၏၊ ကဿာ-ကြောင့်၊
 (ဟတ္ထံ ဓောဝိတွာ သေသံ တေန ဘိက္ခုနာ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ-စား
 ရာသနည်း၊) ဟိ ယဿာ-ကြောင့်၊ တဿ-ဘတ်ကို ဆောင်ယူလာသော ထိုရဟန်း
 ၏၊ ဟတ္တေ-လက်၌၊ လဂ္ဂံ-ကပ်နေသော၊ (ထိုင်နေသော ရဟန်းအား မိမိသပိတ်မှ
 ယူ၍ပေးတုန်းက 'လက်၌ ကပ်နေသော၊) ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ (အတ္ထိ၊)
 တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ [အတိရိတ်ဝိနည်း
 ကံပြုရာ၌ မပါသောကြောင့် အကပ္ပိယဖြစ်သည်။] တဿာ-ကြောင့်၊ ဟတ္ထံ ပေ၊
 ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ-ရာ၏။

ပန-ဆက်၊ ပဌမံ-စွာ၊ နိသိန္ဒော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်
 သာလျှင်၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပတ္တတော-မှ၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ သစေ ဂဏှာတိ-
 အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဟတ္ထဓောဝနကိစ္စံ-လက်ဆေးဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-ဆက်၊
 ဧဝံ-သို့၊ ကပ္ပိယံ-ကို၊ ကာရာပေတွာ-၍၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-စားနေစဉ်၊ ပန-တစ်ဖန်၊ ကိဉ္စိ-
 သော၊ ဗျဉ္ဇနံ ဝါ - ဟင်းလျာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခါဒနီယံ ဝါ - ကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ ပတ္တေ-၌၊ သစေ အာကိရန္တိ-အကယ်၍ လောင်းထည့်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)
 ယေန-အကြင်ဝိနည်းမရှိသည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီး
 သော-ထိုဝိနည်းမရှိသည်၊ ပန-တစ်ဖန်၊ (ကပ္ပိယံ-ကို၊) ကာတံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝါ-ပြု
 ခွင့်ကို၊ န လဘတိ၊ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (ပဌမံ ကပ္ပိယံ၊) အကတံ-မပြုအပ်
 သေး၊ တေန-သည်၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ ယဉ္ဇ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊
 (ကပ္ပိယံ-ကို၊) အကတံ-သေး၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ (ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊)
 ကာတဗ္ဗံ-၏၊ ယေန အကတန္တိ-ကား၊ အညေန-သော၊ ယေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊
 ပဌမံ-စွာ၊ န ကတံ-မပြုအပ်သေး၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊ ယဉ္ဇ
 အကတန္တိ-ကား၊ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဌမံ၊ ကပ္ပိယံ-ကို၊ ကတံ၊ တေနာပိ-
 ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ (ကပ္ပိယံ၊) အကတံ-သေး၊
 တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုနိုင်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်ပြုနိုင်ပါသော်လည်း၊
 ပဌမဘာဇနေ-ပဌမခွက်၌၊ ကာတံ-ငှာ၊ ဝါ-ပြုခွင့်ကို၊ န လဘတိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်
 နည်း) ဟိ ယဿာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုပဌမခွက်၌၊ ကရိယမာနံ-နောက်ထပ် ပြုအပ်
 သော်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ကတေန-ပြုအပ်ပြီးသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဝါ-

ရော၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အညသ္မိ-အခြား
 သော၊ ဘာဇနေ-၌၊ ကာတံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပာယော-
 အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း၊ ပဌမခွက်ကို စင်ကြယ်အောင် ဆေး၍ ပြုလျှင်
 လည်း အပြစ် မရှိပါ။] ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကတံ-ပြုအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊
 တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ကတေန-ပြုအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်နှင့်၊
 သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဝါ-ရော၍၊ ဘုဒ္ဓိတံ ဝဋ္ဋတိ။

စ-ဆက်၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ (အတိရိတ်ဝိနည်းကံကို) ကရောန္တေန-ပြု
 သော ရဟန်းသည်၊ ကေဝလံ-ကုဏ္ဍစသည် မဖက်၊ သက်သက်၊ ပတ္တေယေဝ-
 သပိတ်၌သာ။ (ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာသည်ကား) န-မဟုတ်သေး၊ ကုဏ္ဍပိ-ထမင်းအိုး၌
 လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိယမ္ပိ-တောင်း၌လည်းကောင်း၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မထား၊
 တစ်ပါးပါးသော၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ ထပေတွာ-၍၊ ဩနာမိတဘာဇနေ-ညွတ်စေ
 အပ်သော ခွက်၌၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏၊ [ရှေးရှုဆောင်ရာ ရောက်အောင် “ဩနာ
 မိတ” ဟု ဆိုသည်။] တံ-ထိုဘောဇဉ်ကို၊ (ဘုဒ္ဓိတံ ဝဋ္ဋတိ၌ စပ်) ဘိက္ခုသတံ-
 ရဟန်းပေါင်းတစ်ရာသည်၊ ပဝါရိတံ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-
 အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်း
 တို့အား၊ ဘုဒ္ဓိတံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ အပဝါရိတာနမ္ပိ-ပဝါရိတ်မသင့်သော ရဟန်း
 တို့အားလည်း၊ (ဘုဒ္ဓိတံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ယေန-အကြင်ဝိနည်းဓိုရ်ရဟန်းသည်၊
 ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ကတံ-အပ်ပြီ၊ တဿ-ထိုဝိနည်းဓိုရ်ရဟန်းအား၊ (ဘုဒ္ဓိတံ)
 န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။ [“အလမေတံ သဗ္ဗံ-ဤအားလုံးကို ငါတော်ပြီ”ဟု ဆိုထားသော
 ကြောင့် ထိုဝိနည်းဓိုရ်မှာ မအပ်”-ဟူလို။]

ပဝါရေတွာ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီး၍၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ ပဝိဋ္ဌံ-ရွာသို့ ဝင်လာသော၊
 ဘိက္ခု-ကို၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အဝဿံ-မချွတ်ဧကန်၊ ဘုဉ္ဇနကေ-စားအပ်
 ရာဖြစ်သော၊ မင်္ဂလနိမန္တနေ-မင်္ဂလာအလိုငှာ ပင့်ဖိတ်ရာအရပ်၌၊ သစေပိ နိသီဒါ
 ပေန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ထိုင်စေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ) အတိရိတ္တံ-အတိရိတ်ကို၊
 (အပိအလျှံကို) ကာရေတွာဝ-ပြုစေပြီး၍သာ၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-စားရာ၏၊ [မင်္ဂလာဆွမ်း
 ဖြစ်၍ မစားလျှင် မင်္ဂလာ မရှိဟု လူတို့ အယူရှိသောကြောင့် စားမှ သင့်လျော်သည်
 ကို “အဝဿံ ဘုဉ္ဇနကေ”ဟု ဆိုသည်။] တတ္ထ-ထိုပင့်ဖိတ်ရာ အရပ်၌၊ အညော-
 အခြားသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ (ဝိနည်းဓိုရ်လုပ်မည့် ရဟန်းသည်) သစေ နတ္ထိ-အံ့၊
 (ဧဝံသတိ) အာသနသာလံဝါ-ရွာတွင်း ဆွမ်းစားစရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊
 ဝိဟာရံဝါ-ကျောင်းသို့သော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တံ-ကို၊ ပေသေတွာ-စေလွှတ်၍၊ ကာ
 ရေတဗ္ဗံ-အတိရိတ်ဝိနည်းကံကို ပြုစေရာ၏၊ [လူသာမဏေ၏ လက်၌ သပိတ်ကို
 ပေး၍ စေလွှတ်ရာ၏။] ပန-ထိုသို့ပင်စေလွှတ်၍ ပြုနိုင်ပါသော်လည်း၊ ကပ္ပိယံ-
 အပ်သည်ကို၊ ကရောန္တေန-ပြုသော ဝိနည်းဓိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနုပသမ္ပန္နဿ-

လူသာမဏေ၏။ ဟတ္ထေ-၌၊ ဌိတံ-တည်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ န ကာတဗ္ဗ-မပြုရာ၊ အာသနသာလာယံ-ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ အဗျတ္တော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သော၊ (အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုတတ်သော၊) ဘိက္ခု-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ကပ္ပိယံ-အပ် သည်ကို၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေပြီး၍၊ အာနေတွာ-မင်္ဂလနိမန္တနအရပ်သို့ ဆောင် ယူ၍၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗ-စားရာ၏။ [ကိုယ်တိုင်သွားလျှင် မိမိက အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုပုံကို သင်ပေးနိုင်သည်။]

☞ ဂိလာနာတိရိတ္တန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ကေဝလံ-အာဟာဋမဖက်၊ သက်သက်၊ ယံ-အကြင် ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ဂိလာနဿ-မကျန်းမာသူ၏၊ ဘုတ္တာဝသေသံ-စားအပ်ပြီးမှ အကြွင်းအကျန်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တံ-ထိုအကြွင်းအကျန်ဖြစ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်သည်သာ၊ ဂိလာနာတိရိတ္တံ-ဂိလာနာတိရိတ္တမည်သည်၊ န-မဟုတ်သေး၊ အထခေါ-အဟုတ်ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် ကို၊ (အာဟဋံ၌ စပ်၊) ဂိလာနံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ အဇ္ဈဝါ-ယနေ၌သော်လည်း ကောင်း၊ သွေဝါ-နက်ဖြန်ခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ (ခါဒိတုံ- ခဲခြင်းငှာ၊) ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ တဒါဝါ-ထိုအခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ ခါဒိဿတိ- ခဲစားလတုံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြ၍၊ အာဟဋံ-ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံ သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဂိလာနာတိရိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။

ယာမကာလိကာဒိသု-ယာမကာလိက အစရှိသော အာဟာရတို့တွင်၊ ယံ- အကြင်အာဟာရကို၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ-စားမျှတိုင်း စားမျှတိုင်း၌၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ၊) တံ-ထိုအာဟာရကို၊ အသံသဋ္ဌဝသေန- ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် မရောအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ အာမိသသံသဋ္ဌာနိ-ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် ရောအပ်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အာဟာရတ္ထာယပိ-အာ ဟာရအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ အနာဟာရတ္ထာယပိ-အာဟာရအကျိုးငှာ မဟုတ်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ အဇ္ဈောဟရန္တဿ- စားမျှသော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ။) [ဆီစသည်ကို ခြေ နယ်ဆီ စသည်လုပ်၍ အပြင်ဘက်၌ သုံးစွဲဖို့ရန် အကျိုးကို “အနာဟာရတ္ထ”ဟု ဆိုသည်။]

၂၄၁။ သတိပစ္စယေတိ-ကား၊ ယာမကာလိကံ-ယာမကာလိကကို၊ ပိပါသာ ယ-မွတ်သိပ်ဆာလောင်ခြင်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ပိပါသစ္ဆေနတ္ထံ-မွတ်သိပ် ဆာလောင်ခြင်းကို ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ သတ္တာဟကာလိကံ - ကို လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိကုဉ္စိ-ကိုလည်းကောင်း၊ တေန တေန-ထိုထိုဆေးဖြင့်၊ ဥပသမေတဗ္ဗကေ-ငြိမ်းပျောက်စေထိုက်သော၊ အာဟာရေ-အနာသည်၊ သတိ-

ရှိလတ်သော်၊ တဿ-ထိုအနာ၏၊ ဥပသမနတ္ထံ-ငြိမ်းပျောက်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇတော-၏၊ အနာပတ္တိ၊ သေသံ၊ ပေါ၊ တိဝေဒနန္တိ- ပဌမပဝါရဏာ သိက္ခာပဒံ ပဉ္စမံ။

သတိပစ္စယေ။ ။သတိပစ္စယေကို “ယာမကာလိကံ၊ ပေါ၊ အာဇာဓေ သတိ”ဟု ဖွင့်၏။ ယာမကာလိက (ညဉ့်ယာမ်ကာလ၌ သုံးဆောင်ထိုက်သော) ဖျော်ရည်စသည်အတွက် ပိပါသ (ရေဆာသကဲ့သို့ ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း) သည် ပစ္စယတည်း။ ထိုသို့ဆာခြင်းဟူသော အကြောင်း ရှိမှ အဆာပြေအောင် သောက်ကောင်းသည်။ မဆာဘဲ သက်သက် အရသာခံလို၍ ဘိလပ်ရည်စသည်ကို မသောက်ကောင်း၊ သတ္တာဟကာလိက (တစ်ခါ အကပ်ခံထားလျှင် ၇ ရက်ပတ်လုံး သုံးဆောင်ကောင်းသော) သကြား ထန်းလျက် ကြံသကာ စတုမဓု စသည်အတွက် လေနာခြင်း အားနည်းခြင်း စသော ရောဂါရှိမှ ထိုရောဂါပျောက်အောင် သုံးစားကောင်း၏။ သက်သက်စားလို၍ သို့မဟုတ် ဆာရုံမျှဖြင့် မစားကောင်း။

ယာဝဇီဝိက (တစ်ခါအကပ်ခံထားလျှင် တစ်သက်လုံး သုံးစားနိုင်သော) လျက်ဆား စသည်အတွက်လည်း ရောဂါရှိမှ သုံးစွဲကောင်း၏။ ဇီးဖြူသီး ဖန်ခါးသီးစသော အသီး၊ ဆေးရွက် ကွမ်းရွက်စသော အရွက် ဂျင်းနှမ်းကြက်သွန်စသော အတက်အအုများသည် ယာဝဇီဝိက ဖြစ်ကြ၏။ ထိုအသီးများ ထိုအရွက်များကိုလည်း သက်ဆိုင်သော ရောဂါရှိမှ ထိုရောဂါပျောက် ကင်းအောင် သက်သာအောင် သုံးစွဲကောင်း၏။ သက်ဆိုင်သော ရောဂါမရှိဘဲ ကွမ်း ဆေး ဂျင်းသုတ်စသည်ကို နေလွဲအခါ သုံးစွဲလျှင် နောက်ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ အာပတ္တိဝါရ အရ အကပ်ခံရုံဖြင့် ဒုက္ကဋ်၊ စားတိုင်း သောက်တိုင်းလည်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။“သတိပစ္စယေ-ပစ္စဝေက္ခဏာဆင်ခြင်မှု သတိရှိသော်၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-သုံးဆောင်အံ့၊ အနာပတ္တိ” ဟု အနက်ပေး၍ “ပစ္စယ” အရ ပိပါသ ဂေလညအကြောင်းကို မယူဘဲ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်မှုသတိကို ယူ၍ အလွဲအမှား ဆုံးဖြတ်ထားကြ၏။ ထိုအဆုံး အဖြတ်၏ သင့် မသင့်ကို ဤအဋ္ဌကထာအဖွင့် ကြည့်၍ စဉ်းစားပါ။ [အဘယာရာမဆရာ တော် ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်သော သတိပစ္စယ အဆုံးအဖြတ်ကိုလည်း ရှုပါ။]

၆။ ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၄၂။ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒေ-၌၊ အနာစာရံ အာစရတီတိ-ကား၊ ပဏ္ဏတ္တိဝီတိက္ကမံ- ပညတ်တော်ကို ကျူးလွန်မှုကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဥပနန္ဒိတိ-ကား၊ ဥပနာဟံ-ကပ်၍ ဖွဲ့တတ်သော ဒေါသကို၊ ဝါ-ရန်ညှိုးကို၊ ဇနေန္တော-ဖြစ်စေလျက်၊ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ အတ္တနော-၏၊ ကောဓံ-ဒေါသကို၊ ဗန္ဓိ-ဖွဲ့ပြီ၊ ပုနပျုနံ-အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ အာယာတံ-ဒေါသကို၊ ဇနေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်၏ အပေါ်၌ မကြာမကြာ ဒေါသဖြစ်နေခြင်းကို “ရန်ညှိုးဖွဲ့သည်”ဟု ခေါ်သည်-ဟူလို။] ဥပနဒ္ဓေါ ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ဇနိတဥပနာဟော-ဖြစ်စေအပ်သော ရန်ညှိုးရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်။

၂၄၃။ အဘိဟဋ္ဌံ ပဝါရေယျာတိ-ကား၊ အဘိဟရိတွာ-ရှေးရှုဆောင်ယူ၍၊ (ပဝါရေယျ၌ စပ်၊) ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ ဟန္တ-ရော၊ ခါဒဝါ-ခဲမူလည်း ခဲပါလော၊ ဘုဂ္ဂဝါ-စားမူလည်း စားပါလော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဝါရေယျ-ဖိတ်မန်အံ၊ ပဒဘာဇနေ ပန-၌ကား၊ ဟန္တ ဘိက္ခုတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အနုဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်တော်မမူဘဲ၊ သာဓာရဏမေဝ-ဆက်ဆံသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ [ဟန္တ ဘိက္ခု ခါဒဝါတိ အာဒိနာ ဝုတ္တပဝါရဏာယ သာဓာရဏံ၊ အတ္ထံ၌ စပ်။] အဘိဟဋ္ဌံ ပဝါရဏာယ-အဘိဟဋ္ဌံ ပဝါရဏာ၏၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ယာဝတကံ၊ ပေ၊ ဂဏှာဟိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

ဇာနန္တိ-ကား၊ ပဝါရိတဘာဝံ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊ (ပဝါရေယျ၌ စပ်၊) ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တံ ဇာနနံ-ထိုသိခြင်းသည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တီဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ [ကိုယ်တိုင်သိခြင်း၊ သူတစ်ပါးက ပြော၍ သိခြင်း၊ ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းကိုယ်တိုင်က ပြော၍ သိခြင်းအားဖြင့် ၃ ပါးကုန်သော အကြောင်းတို့ကြောင့်။] ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဇာနာတိနာမ သာမံဝါ ဇာနာတိတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပဒဘာဇနံ-ကို၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အာသာဒနာပေက္ခာတိ-ကား၊ အာသာဒနံ စောဒနံ-အပြစ်တင်ခြင်းကို၊ မကိုကရဏဘာဝံ-မျက်နှာ မသာယာအောင် ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ အပေက္ခမာနော-ရှုငဲ့သည်၊ (ဟုတွာ ပဝါရေယျ၊) [အာသာဒနာပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ကခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်းဖို့၊ အဘိဟဋ္ဌံ-ရှေးရှုဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ တသ္မိ-ထိုရဟန်းသည်၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တေ-ခံယူလတ်သော်၊ အဘိဟာရကဿ-ရှေးရှုဆောင်ယူလာသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-သည်၊ (ဟောတိ၊) ပန-ကား၊ ဣတရဿ-ရှေးရှုဆောင်ယူလာသော ရဟန်းမှ အခြားသော ရဟန်း၏၊ သဗ္ဗော-သော၊ အာပတ္တိဘေဒေါ-အာပတ်အပြားကို၊ ပဌမသိက္ခာပဒေ-ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ [“ဣတရဿ”ဟူသည် ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းတည်း၊ ထိုရဟန်းမှာ သင့်ထိုက်သော အာပတ်အပြားသည် ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဆိုင်သော အာပတ်ချည်းဖြစ်၍ ထိုသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း သိပါ-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ဣမသ္မိ သိက္ခာပဒေ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သဗ္ဗာ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ အဘိဟာရကဿေဝ-ရှေးရှုဆောင်ယူသော ရဟန်း၏အတွက်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပဌမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယတ္တာ-ကြောင့်၊ ပါကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ၊ ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

☞

၇။ စိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၄၇။ သတ္တမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဂိရိဂ္ဂသမဇ္ဇောတိ-ကား၊ ဂိရိမ္ပိ-တောင်၌၊ အဂ္ဂ
သမဇ္ဇော-ကောင်းမြတ်သော ပွဲသဘင်သည်၊ (ဟောတိ၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဂိရိသ-
တောင်၏၊ အဂ္ဂဒေသေ-မြတ်သော အရပ်၌၊ သမဇ္ဇော-ပွဲသဘင်သည်၊ (ဟောတိ၊)
ကိရ-ချဲ့၊ သော-ထိုပွဲသဘင်သည်၊ သတ္တမေ ဒိဝသေ- ၇ ရက်မြောက်နေ့၌၊
ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်၊ ဣတိ-သို့၊ နဂရေ-၌၊ ယောသနာ-ကြွေးကြော်ခြင်းကို၊ (ကြေ
ညာခြင်းကို၊) ကရိယတိ-ပြုအပ်၏၊ နဂရဿ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏၊ ဗဟိဒ္ဓါ-ပြင်ဘက်၌၊
သမေ-ညီညွတ်သော၊ ဘူမိဘာဂေ-မြေအဖို့၌၊ ပဗ္ဗတတ္ထာယာယ-တောင်ရိပ်၌၊
မဟာဇနကာယော-များစွာသော လူအပေါင်းသည်၊ သန္နိပတတိ-စုဝေး၏၊ အနေ
ကပ္ပကာရာနိ-တစ်ပါးမက များသော အပြားရှိကုန်သော၊ နဋ္ဌနာဋ္ဌကာနိ-ကချေ
သည်တို့၏၊ ကပြသီဆိုတီးမှုတ်ခြင်းတို့သည်၊ ပဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုနဋ္ဌ
နာဋ္ဌကတို့ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-ကြည့်ရှုခြင်းအကျိုးငှာ၊ မဇ္ဇာတိမဇ္ဇေ-ညောင်စောင်း
အဆင့်ဆင့်တို့ကို၊ ဝါ-ထိုင်ခုံအဆင့်ဆင့်တို့ကို၊ ဗန္ဓန္တိ-ဖွဲ့ကြကုန်၏။ [ယခုကာလ
ပွဲကြည့်စင် အနိမ့်အမြင့် အဆင့်ဆင့်မျိုးတည်း။]

သတ္တရသဝဂ္ဂိယာ-သတ္တရသဝဂ္ဂိရဟန်းတို့သည်၊ သိက္ခာပဒေ-ဉ္စိနဝီသတိဝဿ
သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အပညတ္တေ-ပညတ်တော်မမူအပ်သေးမီ၊ [တစ်နည်း-သိက္ခာပဒေ-
ဉ္စိနဝီသတိဝဿသိက္ခာပုဒ်၏၊ အပညတ္တေ - ပညတ်တော်မမူအပ်သေးသည်၏၊

ဂိရုဂ္ဂသမဇ္ဇော။ ။ သမံ အဇ္ဈန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတ္တာတိသမဇ္ဇော-အညီအညွတ် သွားရောက် ကြရာဖြစ် သော ပွဲသဘင်၊ အဂ္ဂေါ + သမဇ္ဇော အဂ္ဂသမဇ္ဇော-ကောင်းမြတ်သော (ကြီးကျယ် ခမ်းနားသော) ပွဲသဘင်၊ ဂိရမ္ပိ + ပဝတ္ထော + အဂ္ဂသမဇ္ဇော ဂိရုဂ္ဂသမဇ္ဇော-တောင်၌ဖြစ်သော ကောင်းမြတ်သော (ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော) ပွဲသဘင်၊ တစ်နည်း-ဂိရိဿ + အဂ္ဂေါ ဂိရဂ္ဂေါ-တောင်၏ ကောင်းမြတ်သော အရပ်၊ ဂိရဂ္ဂေ + ပဝတ္ထော + သမဇ္ဇော ဂိရုဂ္ဂသမဇ္ဇော-တောင်၏ ကောင်းမြတ်သော အရပ်၌ ဖြစ်သော ပွဲသဘင်။

မှတ်ချက်။ ။ဋီကာ၌ “တံ ကိရ ပဗ္ဗတမတ္ထကော ဌတွာ ဧကံ ဒေဝတံ ဥဒ္ဓိဿ ကရော
ဌံ” ဟု ဆို၏။ ထိုအဆိုကို လိုက်၍ “ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇော-တောင်ထိပ်ပွဲ”ဟု ဆိုကြသည်။ သို့သော်
နောက်၌ “သမေ ဘူမိဘာဂေ ပဗ္ဗတတ္ထာယာယံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ထို “သမဘူမိဘာဂ”ပင်
ဖြစ်သင့်၏။ ဋီကာအဆိုအတိုင်း နတ်ပူဇော်သော အခမ်းအနားကိုကား တောင်ထိပ်အရပ်၌
ပြုလုပ်ပေလိမ့်မည်။

နန္ဒနာဋကဏ္ဍီ။ ။ နာဋကဟူသည် ကချေသည်တို့၏ ကပြသီဆိုတီးမှုတ်မှုတည်း။ ထို့ကြောင့် “နန္ဒာနံ + ဣမာနိ နာဋကဏ္ဍီ” ဟု ဣဒံတဒ္ဓိတ်ပြု။ ထို့နောက် “နန္ဒာနံ + နာဋကဏ္ဍီ နန္ဒနာဋကဏ္ဍီ” ဟု ဋီကာဝိဂြိုဟ် ပြု၍ သီတာမိဖုရားကို ဒသဂီရိဘီလူးက ဆောင်ယူခြင်းစသော ရာမဇာတ်စသည်ကို အရကောက်သည်။ (ယောဇနာ၌ “နန္ဒဉ္စ + နာဋကဉ္စ နန္ဒနာဋကဏ္ဍီ” ဟု ပြု၏။ စဉ်းစားပါ။)

အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဟရာဝ-အသက် ၂၀ မပြည့်သေးသော ငယ်ရွယ်သူတို့သည်သာ၊
 (ဟုတ္တာ-၍) ဥပသမ္ပန္နာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်ပြီ၊ တေ-
 ထိုသတ္တရသဝဂ္ဂီရဟန်းကလေးတို့သည်၊ (အဂမံသုဉ္စ စပ်) အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊
 နာဠကာနိ-ကချေသည်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ကပြသီဆိုတီးမှုတ်ခြင်းတို့ကို၊ ပဿိ-
 သာမ-ကြည့်ချေကြစို့၊ ဣတိ-ဤသို့တိုင်ပင်၍၊ တတ္ထ-ထိုပွဲသဘင်သို့၊ အဂမံသု-
 သွားကြကုန်ပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ နေသံ-ထိုသတ္တရသဝဂ္ဂီရဟန်းကလေးတို့အား၊
 ဝါ-တို့၏၊ ဉာတကာ-တို့သည်၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ အယျာ-အရှင်ကလေးတို့သည်၊
 အာဂတာ-လာကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ တုဋ္ဌစိတ္တာ-နှစ်သက်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည်၊
 (ဟုတ္တာ) နှာပေတွာ-ရေချိုးပေးပြီး၍၊ ဝိလိမ္ပေတွာ-နံသာလိမ်းကျံပေးပြီး၍၊ ဘော-
 ဇေတွာ-စားစေပြီး၍၊ ဝါ-ကျွေးပြီး၍၊ အညမ္ပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ပူပခါဒနီ-
 ယာဒိ-မုန့်၊ ခဲဖွယ် အစရှိသော စားဖွယ်ကို၊ ဟတ္ထေ-၌၊ အဒံသု-ပေးလိုက်ကြကုန်ပြီ၊
 တေ-ထိုဆွေမျိုးတို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ မနုဿာ၊ ပေ၊ ပဿိတွာတိ အာဒိ-အစရှိသော
 စကားကို၊ ဝုတ္တံ-သင်္ဂါယနာတင်ထေရ်တို့ မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

၂၄၈-၉။ ဝိကာလေတိ-ကား၊ ဝိဂတကာလေ-ရဟန်းတို့၏ စားသောက်ချိန်
 ကာလမှ ကင်းသော နေလွဲအခါ၌၊ (တစ်နည်း) ကာလေ-ရဟန်းတို့၏ စားသောက်
 ရာ အချိန်အခါသည်၊ ဝိဂတေ-ကင်းလတ်သော်၊ (ခါဒေယျဝါ ဘုဇ္ဇေယျဝါဉ္စ စပ်)၊
 ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဘောဇနကာလော-စားသောက်ရာ အချိန်အခါကို၊ ကာလောတိ-
 ကာလဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော-အလိုရှိအပ်၏၊ သောစ-ထိုရဟန်းတို့၏ စားသောက်ရာ
 အချိန်အခါသည်လည်း၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌
 ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-ဖြင့်၊ မဇ္ဈိကော-နေ့၏ အလယ်၌ဖြစ်သော အဖို့တည်း၊ ဝါ-
 မွန်းတည့်အခါတည်း၊ တသ္မိ-ထိုမွန်းတည့်အခါသည်၊ ဝိတိဝတ္ထေ-လွန်လတ်သော်၊

ဝိကာလေ။ ။စာအုပ်များ၌ “ဝိဂတေ ကာလေ”ဟု တွေ့ရ၏၊ ကာလအရ ရဟန်း
 တို့၏ စားသောက်ချိန်ကာလကို ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဝိဂတေနှင့် ကာလေသည် အရတူ
 မဖြစ်ထိုက်၊ ထိုပါဌ်အတိုင်း အတည်ယူလျှင် “ကင်းသော စားသောက်ချိန်ကာလ”ဟု အနက်
 ထွက်နေသောကြောင့် လိုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ် မရနိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ဝိဂတကာလေ”ဟု
 ရှိသင့်သည်၊ “ကာလတော-ရဟန်းတို့၏ စားသောက်ချိန်ကာလမှ + ဝိဂတော-ကင်းသော
 အခါတည်း၊ ဝိကာလော-ရဟန်းတို့၏ စားသောက်ချိန်ကာလမှ ကင်းသော (နေလွဲ) အခါ”
 ဟု ပြု။

တသ္မိ ဝိတိဝတ္ထေ။ ။ဤပုဒ်အဖွင့်သည် ဝိကာလေ၏ အဓိပ္ပာယ်အဖွင့်သာ၊ သဒ္ဓတ္ထ
 မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ ရှေးက “ဝိဂတေ ကာလေ”ဟု ဝါကျဖွင့်ဟန် တူ၏၊
 ထိုအတိုင်း အမှန်ယူလျှင် “ကာလေ-ရဟန်းတို့၏ စားသောက်ချိန် အခါသည် + ဝိဂတေ-
 ကင်းလတ်သော်” ဟု အနက်မှန်ရ၏၊ သို့သော် ထိုဝိကာလေကို ဝိဂ္ဂဟပြုလျှင် “ဝိဂတော+
 ကာလော”ဟု အရတူပြုရလိမ့်မည်၊ ထိုဝိဂ္ဂဟအတိုင်း “ကင်းသော စားသောက်ချိန်ကာလ”ဟု

ဣတိ (အယံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပာယ်ော-ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်တည်း၊
 တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထိုဝိကာလေပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဝိကာလော
 ၊ပေ၊ အရုဏုဂ္ဂမနာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဝဝတာ၊) ဝုတ္တံ၊ မဇ္ဈနိကေ-မွန်းတည့်ရာအခါ
 သည်၊ ဝိတိဝတ္တေ-လွန်လတ်သော်၊ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ-အရုဏ်တက်သည်တိုင်
 အောင်၊ ဝိကာလောနာမ-မည်၏။] ဌိတမဇ္ဈနိကောပိ-တန့်ရပ်တည်နေသော မွန်း
 တည့်အခါသည်လည်း၊ (မွန်းမတ်မတ် တည့်ရာ အခါသည်လည်း၊) ကာလသင်္ဂဟံ-
 ကာလ၌ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ တတော-ထို
 မွန်းတည့်အခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ခါဒိတုံဝါ၊ ဘုဉ္ဇိတုံဝါ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊
 သဟဿာ-အဆောတလျင်၊ ပိဝိတုံ-သောက်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊
 ဘဝေယျ-ဖြစ်နိုင်ရာ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်ဖြစ်ရာပါသော်လည်း၊ ကုက္ကစ္ဆကေန-ကုက္ကစ္ဆ
 ကို ပြုတတ်သော ရဟန်းသည်၊ န ကတ္တဗ္ဗံ-သောက်ခြင်းကို မပြုရာ၊ [“ငါ သောက်
 နေရာ အချိန်အခါသည် မွန်းများ လွဲနေရောသလား” ဟု ကုက္ကစ္ဆဖြစ်လျက်
 သောက်လျှင် ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ် သင့်နိုင်သောကြောင့် “ကုက္ကစ္ဆကေန န ကတ္တဗ္ဗံ”ဟု
 ဆိုသည်။] စ-ဆက်၊ ကာလပရိစ္ဆေဒဇာနနတ္ထံ-ကာလအပိုင်းအခြားကို သိခြင်း
 အကျိုးငှာ၊ (မွန်းတည့် မတည့်ကို သိဖို့ရာ၊) ကာလတ္ထမ္ဘော-ကာလကို သိကြောင်း
 တိုင်ကို၊ (နေမှတ်တိုင်ကို၊) ယောဇေတဗ္ဗော-ယှဉ်စေထိုက်၏၊ ဝါ-သုံးစွဲထိုက်၏၊
 ကာလန္တရေယေဝ-ကာလအတွင်း၌သာ၊ ဘတ္တကိစ္စံ-ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြု
 ရာ၏။

☞ အဝသေသံ ခါဒနီယံနာမာတိ ဧတ္ထ-၌၊ တာဝ-ဝနမူလစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊
 (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-သော၊) သက္ခလိမောဒကာဒိ-မုန့်ကြွက်ကြစ်၊ လျှူးမုန့် အစရှိသော၊ ပုဗ္ဗဏှာ
 ပရဏှာမယံ-ကောက်ဖြင့် ပြုအပ်၊ ပဲဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ယံ-အကြင်မုန့်ခဲဖွယ်သည်၊
 (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) တတ္ထ-ထိုကောက်ပဲတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ခဲဖွယ်၌၊ ဝတ္ထုဗ္ဗမေဝ-
 ခါဒနီယံဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝနမူလာဒိပုဘောဒံ-တောသစ်မြစ် အစရှိ
 သော အပြားရှိသော၊ ယမ္ဗိ-အကြင်ခဲဖွယ်သည်လည်း၊ အာမိသဂတိကံ-အာမိသနှင့်
 အလားတူသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [အာမိသဂတိကံဖြင့် ဆေးသဘောရှိသော အမြစ်
 စသည်ကို တားမြစ်သည်။] သေယျထိဒံ-အာမိသနှင့် အလားတူသော ခဲဖွယ်ဟူ
 သည် အဘယ်နည်း၊ မူလခါဒနီယံ-သစ်မြစ်ခဲဖွယ်လည်းကောင်း၊ ကန္တခါဒနီယံ-
 သစ်အုခဲဖွယ်လည်းကောင်း၊ မုဋ္ဌာလခါဒနီယံ-ကြာစွယ် ကြာရင်း ခဲဖွယ်လည်း
 ကောင်း၊ မတ္တကခါဒနီယံ-အညောက်ခဲဖွယ်လည်းကောင်း၊ ခန္တခါဒနီယံ-ပင်စည်

အနက်ပေးလျှင်ကား ကာလအရ မွန်းလွဲကာလရ၍ “ကာလောတိ ဘိက္ခုနံ ဘောဇနကာ
 လော”နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ဝိကာလေတိ ဝိဂတကာလေ”ဟု ပါဠိမှန်
 ရှိစေ၍ “ကာလတော + ဝိဂတော ဝိကာလော”ဟု ပြုသင့်ပါသည်။

ခဲဖွယ်လည်းကောင်း၊ တစခါဒနီယံ-အခေါက်အခွံခဲဖွယ်လည်းကောင်း၊ ပတ္တခါဒနီယံ-အရွက်ခဲဖွယ်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖခါဒနီယံ-အပွင့်ခဲဖွယ်လည်းကောင်း၊ ဖလခါဒနီယံ-အသီးခဲဖွယ်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌိခါဒနီယံ-အစေ့ခဲဖွယ်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌခါဒနီယံ-အမှုန့်ခဲဖွယ်လည်းကောင်း၊ နိယျာသခါဒနီယံ-အစေးခဲဖွယ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တည်း၊ ဣဒမ္ပိ-မူလခါဒနီယံ စသော ဤအလုံးစုံသည်လည်း၊ ခါဒနီယံ သင်္ချေမေဝ-ခါဒနီယံ၌ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏။ [ဘောဇနီယကဲ့သို့ လုပ်၍ လွေး၍ မစားရ၊ ကိုက်၍ ခဲ၍ စားရသောကြောင့် ထိုမူလစသော အားလုံးကို ခါဒနီယံ (ခဲဖွယ်) ဟု ခေါ်သည်။]

ပန-ဆက်၊ တတ္ထ-ထို ၁၂ ပါးသော ခါဒနီယတို့၌၊ အာမိသဂတိကသလ္လက္ခဏတ္ထံ-အာမိသနှင့် အလားတူသည်၏ အဖြစ်ကို မှတ်သားခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ မုခမတ္တနိဒဿနံ-အမြွက်မျှကို ပြဆိုကြောင်း စကားတည်း၊ ဝါ-အနည်းငယ်သော ခါဒနီယကို ပြဆိုကြောင်း စကားတည်း၊ တာဝ-ကန္တခါဒနီယ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) မူလခါဒနီယေ-အမြစ်ခဲဖွယ်၌၊ (အာမိသဂတိကာနိဋ္ဌံ စပ်၊ ယောဇနာ၌ကား “ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု ထည့်စပ်လေသည်၊) မူလကမူလံ-မုန်လာမြစ်လည်းကောင်း၊ (မုန်လာဥကို ဆိုဟန်တူသည်၊) ခါရကမူလံ-ဟင်းခါးမြစ်လည်းကောင်း၊ စစ္ဆမူလံ-ဟင်းခလာဖိုမြစ်လည်းကောင်း၊ တမ္ပကမူလံ-ဟင်းချဉ်နီမြစ်လည်းကောင်း၊ တဏှာလေယျကမူလံ-ဟင်းဆန်ကွဲမြစ်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုလေယျကမူလံ-ကြွက်နှာပေါင်းမြစ်လည်းကောင်း၊ ဝဇကလိမူလံ-ကင်ပိတ်မြစ်လည်းကောင်း၊ ဇေဇ္ဈီမူလံ-ဟင်းခါးပန်းတူမြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိနိ-ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ သူပေယျပဏ္ဏမူလာနိ-ဟင်းချက်၍ ရကောင်းသော အရွက်ရှိသော သစ်ပင်၏ အမြစ်တို့သည်၊ အာမိသဂတိကာနိ-အာမိသနှင့် အလားတူကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအမြစ်တို့တွင်၊ ဝဇကလိမူလေ-ကင်ပိတ်မြစ်၌၊ ဇရဋ္ဌံ - ရင့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်သော အပိုင်းကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-

သူပေယျံ |ပေ၊ ဂတိကာနိ။ ။သူပဿ + ဟိတံ သူပေယျံ-ဟင်း၏ စီးပွား၊ ဟင်းချက်၍ ရကောင်းသော အရွက်၊ သူပေယျံ + ပဏ္ဏံ ယေသံတိ သူပေယျပဏ္ဏာ-ဟင်းချက်၍ ရကောင်းသော အရွက်ရှိသော သစ်ပင်တို့၊ တေသံ မူလာနိ သူပေယျပဏ္ဏမူလာနိ၊ တဏှာယ အာမသီယတေတိ အာမိသော-စားဖွယ်ဟူသမျှသည် တဏှာဖြင့် သုံးသပ်အပ်သောကြောင့် အာမိသမည်၏၊ အာမိသဿ + ဂတိ ဝိယ ဂတိ ယေသံတိ အာမိသဂတိကာနိ-အာမိသ၏ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းရှိသော အမြစ်တို့၊ (သဒ္ဒတ္ထ၊) ဝါ-အာမိသနှင့် အလားတူသော အမြစ်တို့၊ (အဓိပ္ပာယ်တ္ထ၊) “ဟင်းချက်၍ စားကောင်းသော အမြစ်တို့”-ဟူလို၊ ယောဇနာ၌ “အာမိယတိ အန္တော ပဝေသီယတိတိ အာမိသော-ခံတွင်း၌ သွင်းအပ်သောကြောင့် အာမိသ” ဟု ကြံလေသည်၊ “ကာမဂုဏ် ၅ ပါးကို လောကာမိသ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ထိုအကြံကို စဉ်းစားပါ၊ ကာမဂုဏ်သည် “အာမိယတိ အန္တော ပဝေသီယတိ”ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် မလျော်ပါ။

ဖြတ်၍၊ ဆဋ္ဌေန္တိ-စွန့်ပစ်ကြကုန်၏။ တံ-ထိုရင့်သော အပိုင်းသည်၊ ယာဝဇီဝိကံ-ယာဝဇီဝိကသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အညမ္ပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော ရင့်သော အပိုင်းကို၊ ဧတေနော နယေန-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ မူလကခါရကဇ္ဇေရိမူလာနံ-မုန်လာမြစ်၊ ဟင်းခါးမြစ်၊ ဟင်းခါးပန်တူမြစ်တို့၏၊ ဇရဋ္ဌာနိပိ-ရင့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်သောအပိုင်းတို့သည်လည်း၊ အာမိသဂတိကာနေဝ-အာမိသနှင့် အလားတူကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ ယာနိ-အကြင်အမြစ်တို့ကို၊ (ဝုတ္တာနိ၌ စပ်၊) ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ (ဝိနည်းမဟာဝါ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက၌) အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဖရန္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တာနိ-ထိုအမြစ်တို့သည်၊ ယာဇီဝိကာနိ-ယာဝဇီဝိကတို့တည်း၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ မူလာနိ-အမြစ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘေသဇ္ဇာနိ-ဆေးတို့ကို၊ ဟလိဒ္ဓိ-နန္ဒင်းကိုလည်းကောင်း၊ သိဂီဝေရံ-ချင်းကိုလည်းကောင်း၊ (အဆာ မပါသော ချင်းသက်သက်ကိုသာ ရည်ရွယ်သည်၊ အဆာတွေနှင့် ရော၍ သုတ်ထားသော ချင်းကား ခါဒနီယတွင် ပါဝင်၏၊) ဝစံ-လင်းနေကိုလည်းကောင်း၊ ဝစတ္ထံ-ဆိတ်ဖူးကိုလည်းကောင်း၊ အတိဝိသံ-တိဝုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကဋျကရောဟိဏိ-ကုလားဆောင်းမေးခါးကိုလည်းကောင်း၊ ဥသိရံ-ပန်းရင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘဒ္ဒမုတ္တကံ-နွားမြေရင်းကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဝါပန-သည်သာ မကသေး၊ အညာနိပိ-ဆိုအပ်ပြီးမှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မူလာနိ-အမြစ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ (ယာနိ-အကြင်အမြစ်ဟူသော ဆေးတို့သည်၊) ခါဒနီယေ-ခဲဖွယ်၏ အရာ၌၊ ခါဒနီယတ္ထံ-ခဲဖွယ်၏ ကိစ္စကို၊ နေဝ ဖရန္တိ-မပြီးစေနိုင်ကုန်၊ ဘောဇနီယေ-ဘောဇဉ်၏ အရာ၌၊ ဘောဇနီယတ္ထံ-ဘောဇဉ်၏ ကိစ္စကို၊ န ဖရန္တိ-ကုန်၊ (တာနိ-ထိုအမြစ်ဟူသော ဆေးတို့ကို၊) အနုဇာနာမိ-၏။]

ဇရဋ္ဌံ။ ။“ဇရံ ဟုတ္တာ-ရင့်ရော်သည်ဖြစ်၍၊ တစ်နည်း-ဇရံ ဟုတ္တာ-ရင့်ရော်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဌာတိ တိဋ္ဌတိတိ ဇရဋ္ဌံ” ဟု ပြု၊ ယောဇနာ၌ကား “ဇရမ္ပံ” ဟု ပါဠိကို ပြင်၍ “ဇရ + အမု-ရင့်သော တစ်ဝက်” ဟု အနက်ဖွင့်လေသည်။

ခါဒနီယေ၊ ပေ၊ ဖရန္တိ။ ။ခါဒနီယတ္ထံကို “ခါဒနီယေန ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ” ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ အတ္ထသဒ္ဓါ ကိစ္စအနက်ဟောဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ “ခဲဖွယ်၏ ကိစ္စ” ဟူသည် မွတ်သိပ်ဆာလောင်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း ကိစ္စတည်း၊ နေဝ ဖရန္တိကို “န နိပ္ပာဒေန္တိ” ဟု ဖွင့်ကြသည်၊ ထိုခဲဖွယ်၏ ကိစ္စဖြစ်သော မွတ်သိပ်ဆာလောင်ခြင်းကို မပြီးစေနိုင်-ဟူလို၊ [ခါဒနီယေကို နေဝ ဖရန္တိ၌ စပ်၍ “ခဲဖွယ်အရာဝယ် မပြီးစေနိုင်” ဟူရာ၌ “ခဲဖွယ်အရာ၌ အသုံးမကျ” ဟု ဆိုလိုသည်။] ယောဇနာ၌ကား ခါဒနီယေကို ခါဒနီယတ္ထံ၌လည်းကောင်း၊ န ဘောဇနီယေကို ဘောဇနီယတ္ထံ၌လည်းကောင်း စပ်လေသည်၊ ထိုစပ်ပုံကို စဉ်းစားပါ။

တေသံ-ထိုအမြစ်တို့၏၊ (အန္တော နတ္ထိ၌ စပ်၊) စူဠပဉ္စမူလံ-စူဠပဉ္စမူလည်း
 ကောင်း၊ (ရှေးနိဿယ၌ “အမြစ်ငယ် ၅ ပါး” ဟု ပေး၏၊) မဟာပဉ္စမူလံ-မဟာ
 ပဉ္စမူလည်းကောင်း၊ (ရှေးနိဿယ၌ “အမြစ်ကြီး ၅ ပါး” ဟု ပေး၏၊) ဣတိ အာဒိနာ-
 သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဂဏိယမာနာနံ-ရေတွက်အပ်ကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-ရေတွက်
 အပ်ကုန်သော၊ တေသံ-ထိုအမြစ်တို့၏၊ ဂဏနာယ-ရေတွက်ကြောင်း၊ ဂဏန်း၏၊
 အန္တော-အဆုံးသည်၊ နတ္ထိ-မရှိနိုင်၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ခါဒနီယတ္ထံ-ခဲဖွယ်၏ ကိစ္စကို
 လည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယတ္ထံ-ဘောဇဉ်၏ ကိစ္စကိုလည်းကောင်း၊ ဖရဏာဘာ
 ဝေါယေဝ-ပြီးစေခြင်း၏ မရှိခြင်းသည်သာလျှင်၊ တေသံ-ထိုယာဝဇီဝိကတို့၏၊
 လက္ခဏံ-အမှတ်လက္ခဏာတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ မူလံ-သည်၊
 တေသု တေသု ဇနပဒေသု-တို့၌၊ ပကတိအာဟာရဝသေန-ရိုးရာအာဟာရ၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ခါဒနီယတ္ထံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယတ္ထံ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ ဖရတိ-ပြီးစေနိုင်၏၊ တံ-ထိုအမြစ်သည်၊ ယာဝကာလိကံ-တည်း၊
 ဣတရံ-အခြားသော အမြစ်သည်၊ (ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထံကို မပြီးစေနိုင်သော
 အမြစ်သည်) ယာဝဇီဝိကံ-တည်း၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။

ဟိ-မှန်၊ တေသု-ထိုအမြစ်တို့၌၊ ဗဟု-များစွာ၊ ဝတွာပိ-ဆို၍လည်း၊ ဣမသ္မိ
 ယေဝ လက္ခဏေ-၌သာ၊ ဌာတဗ္ဗံ-တည်ရာ၏၊ (ခါဒနီယတ္ထံကို ပြီးစေခြင်း၊ ဘော
 ဇနီယတ္ထံကို ပြီးစေခြင်းဟူသော လက္ခဏာ၌သာ တည်စရာရှိသည်-ဟူလို၊) ပန-
 ဆက်၊ နာမသညာသု-အမည်သညာတို့ကို၊ ဝုစ္စမာနာသု-ဆိုအပ်ကုန်လတ်သော်၊
 တံ တံ နာမံ-ထိုထိုနာမည်ကို၊ အဇာနန္တာနံ-မသိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သမ္မော
 ဟောယေဝ-ပြင်းစွာ တွေဝေခြင်းသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နာမ
 သညာယ-၌၊ အာဒရံ-အလေးဂရုကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ လက္ခဏမေဝ-ကိုသာ၊
 ဒဿိတံ-ပြအပ်ပြီ၊ ဝါ-ပြလိုက်ပြီ၊ ခါဒနီယတ္ထံ၊ ဘောဇနီယတ္ထံကို ပြီးစေနိုင်လျှင်
 ယာဝကာလိက၊ မပြီးစေနိုင်လျှင် ယာဝဇီဝိကဟူသော ဤလက္ခဏာကိုသာ ပြထား
 လိုက်သည်-ဟူလို။ စ-ဆက်၊ မူလေ-၌၊ (လက္ခဏံ-ကို၊ ဒဿိတံ) ယထာ-ပြအပ်
 သကဲ့သို့၊ ကန္တာဒိသုပိ-သစ်အု အစရှိသော ခဲဖွယ်တို့၌လည်း၊ ယံ လက္ခဏံ-ကို၊
 ဒဿိတံ-ပြီ၊ တသ္မာဝ-ထိုလက္ခဏာ၏သာ၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံး
 အဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ စ-ဆက်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ ဟလိဒ္ဒါဒိ-
 နန္ဒင်းအစရှိသော၊ အဌာဝိဓံ-သော၊ ယံ ဘုံ-အကြင်အမြစ်ခဲဖွယ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်
 မူအပ်ပြီ၊ တဿ-ထိုအမြစ်ခဲဖွယ်၏၊ ခန္တတစပုပ္ဖဖလမ္ပိ-ပင်စည်၊ အခေါက်၊ အပွင့်၊
 အသီးလည်းဖြစ်သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ ယာဝဇီဝိကံ-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်
 အပ်၏၊ မူလခါဒနီယံ-အမြစ်ခဲဖွယ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဆိုပြီးပြီ။ “ဝုတ္တံ မူလ
 ခါဒနီယံ” ကား နိဂုံးစကားတည်း။

☞ ကန္ဓခါဒနီယေ-သစ်အုခဲဖွယ်၌၊ ကန္ဓော-သစ်အုသည်၊ ဒီယော-ရှည်သော သစ်အုလည်းကောင်း၊ ရသောစ-တိုသော သစ်အုလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဒုဝိဓော-၂ ပါး အပြားရှိ၏၊ ဘိသကံသုကကန္ဓာဒိ-ကြာစွယ်၊ ပေါက်အု အစရှိသည် တည်း၊ ဝဋ္ဋော-လုံးသော၊ (အလုံးအဝိုင်းဖြစ်သော၊) ဥပ္ပလကသေရုကကန္ဓာဒိ- ကြာအု၊ ဝက်မြေအု အစရှိသည်သည်၊ (အတ္ထိ၊) ယံ-ယင်းအအုကို၊ ဂဏ္ဍိတိပိ- အဆစ်အဖုဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုကန္ဓခါဒနီယ၌၊ သဗ္ဗေသံ-ကုန် သော၊ ကန္ဓာနံ-တို့၏၊ ဇိဏ္ဏဇရဋ္ဌာနိစ-ဆွေးမြေ့သော အပိုင်း၊ ရင့်သည်၏ အဖြစ် ဖြင့် တည်သော အပိုင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆလ္လိစ-အခွံအခေါက်သည်လည်း ကောင်း၊ သုခုမမူလာနိစ-သိမ်မွေ့သေးငယ်သော အမြစ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိကာနိ-တို့တည်း၊ ပန-ကား၊ (ယာဝကာလိကကား-ဟူလို၊) တရုဏော- နုသော၊ သုခခါဒနီယော-လွယ်ကူစွာ ခဲအပ်ခဲနိုင်သော၊ သာလကလျာဏီပေါတက ကန္ဓော-နပဲပင်ငယ်၏ အအုလည်းကောင်း၊ ကိသုကပေါတကကန္ဓော-ပေါက်ပင် ငယ်၏ အအုလည်းကောင်း၊ အမ္မာဋကကန္ဓော-ဂွေးပင်ငယ်၏ အအုလည်း ကောင်း၊ ကေတကကန္ဓော-ဆပ်သွားအုလည်းကောင်း၊ မာလုဝကန္ဓော-ကညင်အု လည်းကောင်း၊ [“မာလုဝလတာ-မာလောန္ဓယ်”ဟူရာ၌ ခွေးတောက်နွယ်ဟု ဆရာ တို့ ဆိုကြသည်။] ဘိသသခါတော-ကြာစွယ် ကြာရင်းဟုဆိုအပ်သော၊ ပဒုမပုဏ္ဏ ရီကကန္ဓော-ပဒုမ္မာကြာအု၊ ပုဏ္ဏရိက်ကြာအုလည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဏာလုမသာလုအာ ဒယောစ-သတွေးအု မြောက်အု အစရှိသည်တို့လည်းကောင်း၊ ခီရဝလ္လိကန္ဓော- ဥမွန်းအုလည်းကောင်း၊ အာလုဝကန္ဓော-ပြိန်းအုလည်းကောင်း၊ သိဂ္ဂုကန္ဓော- သနပ်အုလည်းကောင်း၊ (“ဒန္နံသလွန်အု” လည်း ဆို၏၊) တာလကန္ဓော-ထန်းအု လည်းကောင်း၊ ဝါ-ထန်းမြစ်လည်းကောင်း၊ နိလုပ္ပလရတ္ထပ္ပလကုမုဒသောဂန္ဓိ ကာနံ-ကြာညို၊ ကြာနီ၊ ကုမုဒြာကြာ၊ ကြာတံဆိပ်တို့၏၊ ကန္ဓာ-အအုတို့လည်း ကောင်း၊ ကဒလိကန္ဓော-ငှက်ပျောအုလည်းကောင်း၊ ဝေဠုကန္ဓော-ဝါးအုလည်း ကောင်း၊ ကသေရုကကန္ဓော-ဝက်မြေအုလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒယော- ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ တေသု တေသု ဇနပဒေသု - တို့၌၊ ပကတိအာဟာရ ဝသေန-ရိုးရာအာဟာရ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပေ၊ ဖရဏကကန္ဓော-ပြီးစေနိုင်သော အအု တို့သည်၊ ယာဝကာလိကာ-တို့တည်း။

ခီရဝလ္လိကန္ဓော-ဥမွန်းအုသည်၊ အဓောတော-(စပ်သော အရသာ ကုန် အောင်) မဆေးကြောအပ်သေးသည်၊ (သမာနော-သော်၊) ယာဝဇီဝိကော-တည်း၊ ဓောတော-ဆေးကြောအပ်ပြီးသည်၊ (သမာနော-သော်၊) ယာဝကာလိကော-တည်း၊ ပန-ကား၊ ခီရကာကောလိဇီဝိကဥသဘကလသုဏာဒိကန္ဓာ-မျောက်ငိုအု၊ သစ်ခွ အု၊ ကြက်သွန်နီအု၊ ကြက်သွန်ဖြူအု အစရှိကုန်သော အအုတို့သည်၊ ယာဝဇီဝိကာ-

တို့တည်း၊ တေ-ထိုအအုတ်တို့ကို၊ ပါဠိယံ-တော်၌၊ ယာနိ ၊ပေ၊ ဘေသဇ္ဇာနီတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ မူလဘေသဇ္ဇသင်္ဂဟေနေဝ-မူလဘေသဇ္ဇ၌ သွင်းယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတာ-သွင်းယူအပ်ကုန်ပြီ။

ပန-ကား၊ မုဠာလခါဒနီယေ-အစွယ်အရင်း ခဲဖွယ်၌၊ ပဒုမမုဠာလံ-ပဒုမ္မာ ကြာစွယ်သည်၊ ပုဏ္ဏရိကမုဠာလသဒိသမေဝ-ပုဏ္ဏရိကကြာစွယ်နှင့် တူသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဧရကမူလံ-ပြိတ်စွယ်လည်းကောင်း၊ ကန္ဓကမူလံ-ကြာဖြူစွယ်လည်း ကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-ဤသို့အစရှိသော ၊ပေ၊ ဖရဏကမုဠာလံ-ပြီးစေနိုင်သော အစွယ်သည်၊ ယာဝကာလိကံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ ဟလိဒ္ဓိ ၊ပေ၊ ပုဂရုက္ခာဒိမုဠာလံ- နန္ဒင်း၊ ချင်း၊ သင်ပန်း၊ ကြာဟင်းနွယ်၊ ဆပ်သွား၊ ထန်း၊ ဒနုန်း၊ မင်းဘော၊ အုန်း၊ ကွမ်းသီးပင် အစရှိသည်တို့၏ အစွယ်သည်၊ ယာဝဇီဝိကံ-တည်း၊ တံ သဗ္ဗမ္မိ-ထို အလုံးစုံသော အစွယ်ကိုလည်း၊ ပါဠိယံ-၌၊ ယာနိ ၊ပေ၊ သင်္ဂဟိတံ-သွင်းယူအပ်ပြီ။

မတ္ထကခါဒနီယေ-အညောက်ခဲဖွယ်၌၊ တာလ ၊ပေ၊ ကဒလီနံ-ထန်းပင်၊ ဒနုန်း ပင်၊ မင်းဘောပင်၊ ဆပ်သွားပင်၊ အုန်းပင်၊ ကွမ်းသီးပင်၊ သင်ပေါင်းပင်၊ ကြိမ်ပင်၊ ပြိတ်ပင်၊ ငှက်ပျောပင်တို့၏၊ ကဠီရသခါတာ-အညောက်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ မတ္ထကာ-ဦးထိပ်တို့လည်းကောင်း၊ ဝေဏုကဠီရော-ဝါးညောက်လည်းကောင်း၊ နဠကဠီရော-ကျူညောက်လည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဘူကဠီရော-ကြံညောက်လည်းကောင်း၊ မူလကကဠီရော-မုန်လာညောက်လည်းကောင်း၊ သာသပကဠီရော-မုန်ညင်း ညောက်လည်းကောင်း၊ သတာဝရိကဠီရော-ကြံညွတ်အညောက်လည်းကောင်း၊ သတ္တန္တံ-ကုန်သော၊ ခညာနံ-စပါးတို့၏၊ ကဠီရာ-အညောက်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-သော ၊ပေ၊ ဖရဏကော-ပြီးစေနိုင်သော၊ ရုက္ခဝလ္လိအာဒိနံ-သစ်ပင်၊ နွယ် အစရှိသည်တို့၏၊ မတ္ထကော-ဦးထိပ်သည်၊ ယာဝကာလိကော-တည်း၊ ဟလိဒ္ဓိ ၊ပေ၊ လသုဏာနံ-နန္ဒင်း၊ ချင်း၊ လင်းနေ၊ သင်ပန်း၊ ကြက်သွန်ဖြူတို့၏၊ ကဠီရာ- အညောက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ တာလ ၊ပေ၊ ကဠီရာနံ-ထန်း၊ ဒနုန်း၊ မင်းဘော၊ အုန်းညောက်တို့၏၊ ဆိန္ဒုတွာ-ဖြတ်၍၊ ပါတိတော-ကျစေအပ်သော၊ ဇရဋ္ဌဗုဒ္ဓောစ- ရင့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်သော အဖုသည်လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိကော- တည်း။

☞ ခန္ဓခါဒနီယေ-ပင်စည်ခဲဖွယ်၌၊ အန္တောပထဝီဂတော-မြေအတွင်းသို့ ရောက် သော၊ [သာလကလျာဏီခန္ဓကိုသာ ရည်ရွယ်သည်။] သာလကလျာဏီခန္ဓော-နပဲ ပင်စည်လည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဘူခန္ဓော-ကြံပင်စည်လည်းကောင်း၊ နီလုပ္ပလ ၊ပေ၊ သော ဂန္ဓိကာနံ-ကြာညို၊ ကြာနီ၊ ကုမုဒြာကြာ၊ ကြာတံဆိပ်တို့၏၊ ခန္ဓကာ-ပင်စည်တို့ လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-သော ၊ပေ၊ ဖရဏကော-သော၊ ခန္ဓော-သည်၊ ယာဝကာလိကော-တည်း၊ ဥပ္ပလဇာတိနံ -ဥပ္ပလဇာတ်ရှိသော ကြာတို့၏၊ ပဏ္ဏ

ဒဏ္ဍကော-အရွက်၏ အရိုးသည်လည်းကောင်း၊ ပဒုမဇာတိနံ-ပဒုမ္မာဇာတ်ရှိသော ကြာတို့၏၊ သဗ္ဗောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ (အပွင့်ရိုး၊ အရွက်ရိုးအားလုံးဖြစ် သော) ဒဏ္ဍကော-အရိုးသည်လည်းကောင်း၊ ကာရဝိန္ဒကဒဏ္ဍာဒယောစ-ဟင်းရဲ ပင်၏ အရိုး အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အဝသေသသဗ္ဗခန္ဓာ(စ)-ကြွင်း သော အလုံးစုံသော ပင်စည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိကာ-တို့တည်း။

တစခါဒနီယေ-အခေါက်အခွံခဲဖွယ်၌၊ ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ ဥဗ္ဘတစောဝ- ကြံခွံသည်သာ၊ ယာဝကာလိကော-တည်း၊ သောပိ-ထိုကြံခွံသည်လည်း၊ သရသော- အရည်နှင့်တကွဖြစ်သော အခွံသည်၊ (ယာဝကာလိကော၊) သေသော-ကြံခွံမှ ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော အခွံသည်၊ ယာဝဇီဝိကော-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ တိဏ္ဍံ-ကုန်သော၊ တေသံ မတ္ထကခန္ဓတစာနံ-ထိုအညောက်၊ ပင်စည်၊ အခွံတို့ကို၊ ပါဠိယံ-၌၊ ကသာဝဘေသဇ္ဇေန-အဖန်ဆေးဖြင့်၊ သင်္ဂဟော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- ၏၊ ဟိ-သာကေကား၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဖရန္တိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဠိ ကို၊ (ဘဝဝတာ၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ကသာဝါနိ-အဖန်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘေ သဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ နိမ္မကသာဝံ-တမာအဖန်ကိုလည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌဇကသာဝံ-လက် ထုတ်အဖန်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌောလကသာဝံ - ဗြူးတားရွက် အဖန်ကိုလည်း ကောင်း၊ ဖဂ္ဂကသာဝံ-ခွေးတောက်အဖန်ကိုလည်းကောင်း၊ နတ္ထမာလကသာဝံ- သင်းဝန်အဖန်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဂါပန-သည်သာ မကသေး၊ အညာနိပိ-ဆိုအပ်ပြီးတို့မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကသာဝါနိ-အဖန်ဖြစ်ကုန် သော၊ ယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ (ယာနိ-အကြင်အဖန်ဆေး တို့သည်၊) ခါဒနီယေ-၌၊ ပေ၊ န ဖရန္တိ-မပြီးစေနိုင်ကုန်၊ (တာနိ-တို့အဖန်ဆေး တို့ကို၊) အနုဇာနာမိ-၏။ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤပါဠိရပ်၌၊ ဧတေသမ္ပိ-ဤအညောက်၊ ပင်စည်၊ အခွံတို့ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟော-သည်၊ သိဇ္ဈတိ-ပြီး၏၊ စ-ဆက်၊ ဝုတ္တကသာ ဝါနိ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဖန်တို့ကို၊ သဗ္ဗကပ္ပိယာနိတိ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်အားဖြင့် အပ်ကုန်၏ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။ [သဗ္ဗကပ္ပိယာနိတိ-မူလခန္ဓတစပတ္တာဒိ ဝသေန သဗ္ဗသော ကပ္ပိယာနိ-ဋီကာ။]

ပတ္တခါဒနီယေ-အရွက်ခဲဖွယ်၌၊ မူလကံ-မုန်လာလည်းကောင်း၊ ခါရကော- ဟင်းကျိုလည်းကောင်း၊ စစ္စု-ဟင်းခလာလည်းကောင်း၊ တမ္မကော-ဟင်းချဉ်နီ လည်းကောင်း၊ တဏှုလေယျကော-ဟင်းဆန်ကွဲလည်းကောင်း၊ ပပုန္နာဂေါ-ဒန့်ကျဲ လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုလေယျကော-ကြွက်နားပေါင်းလည်းကောင်း၊ ဝဇကလိ-ကင် ပိတ်လည်းကောင်း၊ ဇဇ္ဈရိ-ဟင်းခါးပန်းတူလည်းကောင်း၊ သေလ္လု-သနပ်လည်း ကောင်း၊ သိဂ္ဂု-ဒန့်သလွန်လည်းကောင်း၊ ကာသမဒ္ဒကော-မို့ချွန်လည်းကောင်း၊ ဥမ္မာ-ကန်တောက်လည်းကောင်း၊ [အဘိဓာန်၌ “ဥမာ-နှမ်းကြပ်၊ ဝါ-ပိဇ္ဇာ”ဟု ရှိ၏။]

စိနမုဂ္ဂေါ-ပဲနောက်လည်းကောင်း၊ မာသော-ပဲလွန်းလည်းကောင်း၊ ရာဇမာသော-
 ပဲကြီးလည်းကောင်း၊ မဟာနိပ္ပာဝံ-ပဲတက်ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အဝသေသနိပ္ပာဝေါ-
 ကြွင်းသော ပဲတက်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂိမန္တော-တပဆေးလည်းကောင်း၊ သုနိသန္ဓ
 ကော-တောင်ကန်စွန်းလည်းကောင်း၊ သေတဝရဏော-ခတက်ဖြူလည်းကောင်း၊
 နာဋီကာ - ကန်စွန်းလည်းကောင်း၊ ဘူမိယံ - မြေ၌၊ ဇာတလောဏီ - ဖြစ်သော
 ကြံပေါင်းလည်းကောင်း၊ (ရှေးနိဿယ၌ “ဘူမိယံ ဇာတလောဏီ-မြေဖြစ်ကြံ”ဟု
 ပေး၏။) ဣတိ-သို့၊ ဧတေသံ-ဤသစ်ပင်တို့၏၊ ပဏ္ဏာနိ-အရွက်တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ အညာနိ-ကုန်သော၊ ဧဝရူပါနိ-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ၊ပေ၊ ဖရဏ
 ကာနိ-ကုန်သော၊ ပဏ္ဏာနိစ-အရွက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧကံသေန-စင်စစ်
 အားဖြင့်၊ ယာဝကာလိကာနိ-တို့တည်း၊ ပန-ကား၊ အညာ-အခြားသော၊ မဟာ-
 ကြီးသော၊ နခပိဋ္ဌမတ္တာ-လက်သည်းခွံ၏၊ ကျောက်ကုန်းပမာဏရှိသော၊ ပဏ္ဏာ
 လောဏီ-အရွက်ရှိသော မြေဖြစ်ကြံပေါင်းသည်၊ ရက္ခေစ-သစ်ပင်တို့ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဂစ္ဆေစ-ချုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အာရောဟတိ-တက်၏၊ တဿာ-ထိုမြေ
 ဖြစ်ကြံပေါင်း၏၊ ပတ္တိ-အရွက်သည်၊ ယာဝဇီဝိကံ-တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဗြဟ္မိပတ္တိ-
 ဗြဟ္မေရွက်သည်၊ ယာဝကာလိကံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒီပဝါသိနော-သီဟိုဠ်ကျွန်း၌
 နေလေ့ရှိသူတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ အဗ္ဗပလ္လဝံ-သရက်ညွန့်သည်၊ ယာဝ
 ကာလိကံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ အသောကပလ္လဝံ-ပန်းသုံးညွန့်သည်၊ ယာဝဇီဝိကံ-
 တည်း၊ အညာနိ-ကုန်သော၊ ယာနိ-အကြင်အရွက်တို့ကို၊ ပါဠိယံ-တော်၌၊ (ယာနိဝါ
 ပနညာနိဟု ဝါပန ပါသည်ကား ပါဠိတော် မဟုတ်သောကြောင့် အပို၊) အနုဇာနာမိ
 ၊ပေ၊ ဖရန္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တာနိ-ထိုအရွက်တို့သည်၊
 ယာဝဇီဝိကာနိ-တို့တည်း၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ပဏ္ဏာနိ-အရွက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘေ
 သဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ နိဗ္ဗပဏ္ဏံ-တမာရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ကုဋုဇပဏ္ဏံ-လက်ထုတ်ရွက်
 ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌောလပဏ္ဏံ-ဖြူးတားရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ သုလသိပဏ္ဏံ-
 ရုံးရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ကပ္ပဝါသိကပဏ္ဏံ-ဝါရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊
 ဝါပန-သေး၊ အညာနိပိ-ကုန်သော၊ ဘေသဇ္ဇာနိ-ကုန်သော၊ ယာနိ ပဏ္ဏာနိ-အကြင်
 အရွက်တို့သည်၊ အတ္ထိ-ကုန်၏၊ (ယာနိ-တို့သည်၊) ခါဒနီယေ ၊ပေ၊ န ဖရန္တိ-ကုန်၊
 (တာနိ-တို့ကို၊) အနုဇာနာမိ။]

☞

စ - ဆက်၊ ကေဝလံ - ပုပ္ဖဖလ စသည်မဖက် သက်သက်၊ တေသံ - ထို့တမာ
 စသော သစ်ပင်တို့၏၊ ပဏ္ဏာနိယေဝ-တို့သည်သာ၊ (ယာဇီဝိကာနိ-တို့သည်၊) န-
 မဟုတ်ကုန်သေး၊ တေသံ-ထို့တမာစသော သစ်ပင်တို့၏၊ ပုပ္ဖဖလာဒီနိပိ-အပွင့်
 အသီး အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ ယာဝဇီဝိကာနိ-တို့တည်း၊ [တေသန္တိ နိဗ္ဗာဒီနံ၊
 ဣဒံ ပဒံ ပုပ္ဖပရာပေက္ခံ၊ တဿာ ဒွိန္တံ မဇ္ဈေ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ယောဇနာ။] ပဏ္ဏာနိ-
 တို့၏၊ (အန္တော နတ္ထိ၌ စပ်၊) ဖဂ္ဂဝပဏ္ဏံ-ခွေးတောက်ရွက်လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈက

ပဏ္ဏံ-ကညိ၊ ရွက်လည်းကောင်း၊ ဖဏိဇ္ဇကပဏ္ဏံ-ရုံးရွက်လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌောလ
ပဏ္ဏံ-ဗြူးတားရွက်လည်းကောင်း၊ တမ္မုလပဏ္ဏံ-ကွမ်းရွက်လည်းကောင်း၊ ပဒုမိနိ
ပဏ္ဏံ-ပဒုမ္မာကြာရွက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဂဏနဝသေန-ဂဏန်း၏
အစွမ်းဖြင့်၊ အန္တော-အဆုံးသည်၊ နတ္ထိ။ [အဇ္ဈက-ရုံးဖြူ (ပင်စိမ်းဖြူ)၊ ဖဏိဇ္ဇက-
ရုံးရိုင်း (ပင်စိမ်းရိုင်း) ဟု အဘိဓာန်နိဿယသစ် (၅၇၉) ၌ ပေး၏။]

ပုပ္ဖခါဒနီယေ-အပွင့်ခဲဖွယ်၌၊ မူလကပုပ္ဖ-မုန်လာပွင့်လည်းကောင်း၊ ခါရက
ပုပ္ဖ-ဟင်းကျိပွင့်လည်းကောင်း၊ စစ္ဆပုပ္ဖ-ဟင်းခလာပွင့်လည်းကောင်း၊ တမ္မကပုပ္ဖ-
ဟင်းချဉ်နီပွင့်လည်းကောင်း၊ ဝဇကလိပုပ္ဖ-ကင်ပိတ်ပွင့်လည်းကောင်း၊ ဇေရီပုပ္ဖ-
ဟင်းခါးပန်းတူပွင့်လည်းကောင်း၊ စူဠနိပ္ပာဝပုပ္ဖ-ပဲပုဇွန်ပွင့်လည်းကောင်း၊ မဟာ
နိပ္ပာဝပုပ္ဖ-ပဲတက်ပွင့်လည်းကောင်း၊ ကသေရကပုပ္ဖ-ဝက်မြေပွင့်လည်းကောင်း၊
နာဠိကေရတာလကေတကာနံ-အုန်း၊ ထန်း၊ ဆပ်သွားတို့၏၊ တရုဏပုပ္ဖာနိ-နှသော
အပွင့်တို့လည်းကောင်း၊ သေတဝရဏပုပ္ဖ-ခတက်ဖြူပွင့်လည်းကောင်း၊ သိဂ္ဂပုပ္ဖ-
ဒန့်သလွန်ပွင့်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလပဒုမဇာတိကာနံ-ဥပ္ပလဇာတ်၊ ပဒုမ္မာဇာတ်ရှိ
ကုန်သော ကြာတို့၏၊ ပုပ္ဖာနိ-အပွင့်တို့လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍိကမတ္တံ-အချက်မျှသာ
ရှိသော၊ အဂန္ဓိကပုပ္ဖ-ပေါက်ပွင့်လည်းကောင်း၊ ကဠီရပုပ္ဖ-ဆင်နှာမောင်းပွင့်လည်း
ကောင်း၊ ဇီဝန္တီပုပ္ဖ-စမုန်နီပွင့်လည်းကောင်း၊ (“မိုးဆွေပွင့်”ဟုလည်း ပေးကြ၏။)
ဣတိ ဧဝမာဒိ-သော ၊ပေ၊ ဖရဏကပုပ္ဖ-ပြီးစေနိုင်သော အပွင့်သည်၊ ယာဝ
ကာလိကံ-တည်း။

ပန-ကား၊ (ယာဝဇီဝိကကား) အသောက-ပန်းသုံး၊ ဗကုလ-ချယား၊ ကုလျက-
ဆူးရစ်၊ ပုန္နာဂ-ပုန်းညက်၊ စမ္ပက-စကား၊ ဇာတိ-မြလေးစမ္မာယ်၊ ကဏဝီရ-ကုလား
ဇလပ်၊ ကဏိကာရ-မဟာလှေကား၊ ကုန္ဒ-သင်းခွေ၊ နဝမာလိက-ဆိတ်ဘီလူး၊
မလ္လိကာဒိနံ-ကြက်ရုံး အစရှိသည်တို့၏၊ ပုပ္ဖ-အပွင့်သည်၊ ယာဝဇီဝိကံ-တည်း၊
တဿ-ထိုအပွင့်၏၊ ဂဏနာယ-ဂဏန်း၏၊ အန္တော၊ နတ္ထိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-
ထိုအပွင့်ကို၊ ပါဠိယံ-တော်၌၊ ကာသာဝဘောသဇ္ဇေနဝ-ဖြင့်သာ၊ သင်္ဂဟော ဝေဒိ
တဗ္ဗော။

ဖလခါဒနီယေ-အသီးခဲဖွယ်၌၊ ပနသ-အိမ်ပိန္နဲ၊ လဗုဇ-တောင်ပိန္နဲ၊ တာလ-
ထန်း၊ နာဠိကေရ-အုန်း၊ အမ္မ-သရက်၊ ဇမ္ဗူ-သပြေ၊ အမ္မာဋက-ဝှေး (ဝှေး) တိန္တိ
ဏိက-မန်ကျည်း၊ မာတုလုဂ် - ရှောက်၊ ကပိတ္ထ - သီး၊ လာဗု - ဗူး၊ ကုမ္ဘဏ္ဍ - ဖရုံ၊

မာတုလုဂ်။ ။ဤမာတုလုဂ်ကို ယာဝဇီဝိက ထင်၍ နေလွဲအခါ၌ အကပ်ခံ ရှာလ
ပတ်ရည်လုပ်၍ မစစ်ဘဲ သောက်တတ်ကြ၏။ အမှန်မှာ-ယာဝကာလိက၌ ပါနေသောကြောင့်
နေလွဲအခါ၌ မန်ကျည်းသီးမှည့်ကဲ့သို့သာ အသုံးပြုနိုင်၏။ အရည်ညစ်၍ ရေဖြင့် ရော၍ပြီးလျှင်

ပုဿဖလ-သခွားငပြုတ်၊ တိမ္မရူသက-တည်၊ တိပုသ-သခွားငဆစ်၊ ဝါတိဂ်ဏ-
 ခရမ်း၊ စောစ-တောငှက်ပျော၊ မောစ-အိမ်ငှက်ပျော၊ မဓကာဒီနံ-သစ်မည်စည်
 အစရှိသည်တို့၏၊ ယာနိ ဖလာနိ-တို့သည်၊ လောကေ-၌၊ ပေ၊ ဖရန္တိ-ကုန်၏၊ သဗ္ဗာ
 နိ-ကုန်သော၊ တာနိ-ထိုအသီးတို့သည်၊ ယာဝကာလိကာနိ၊ နာမဝဏနဝသေန-
 နာမည်ကို ရေတွက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နေသံ-ထိုအသီးတို့၏၊ ပရိယန္တိ-အဆုံး
 အပိုင်းအခြားကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်နိုင်၊ ပန-ဆက်၊ ယာနိ-အကြင်
 အသီးတို့ကို၊ ပါဠိယံ-၌၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဖရန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ တာနိ-
 ထိုအသီးတို့သည်၊ ယာဝဇီဝိကာနိ၊ [ဘိက္ခဝေ ဖလာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ ဗိလင်္ဂ-
 အိမ်မွေ့သီးကိုလည်းကောင်း၊ ပိပ္ပလိ-ပိတ်ချင်းကိုလည်းကောင်း၊ မရိစံ-ငရုပ်သီး
 ကိုလည်းကောင်း၊ ဟရိတကံ-ဖန်ခါးသီးကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဘီတကံ-သစ်ဆိမ့်သီး
 ကိုလည်းကောင်း၊ အာမလကံ-သျှစ်ရှားသီးကိုလည်းကောင်း၊ ဂေါဠုဖလံ-သမင်စာ
 သီးကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ။] တေသမ္ပိ-ထိုအသီးတို့၏လည်း၊ အပရိ
 ပတ္တာနိ-မမှည့်ရင့်သေးသော အသီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ အစ္ဆိဝံ၊ ပေ၊ အာဒီနံ-
 ရင်ခတ်၊ ကျီးအာ၊ ခတက်၊ ဆပ်သွား၊ ကုန်ကျည်း (ဂုံညင်း) အစရှိသည်တို့၏၊
 ဖလာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဇာတိဖလံ-ဇာဒိပ္ပိုလ်သီးလည်းကောင်း၊ ကဋျကဖလံ-
 ဆောင်းမေးခါးသီးလည်းကောင်း၊ ဧဋ္ဌာ-ဖာလာလည်းကောင်း၊ တက္ကောလံ-ကရ
 ဝေးလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ - သို့၊ နာမဝသေန - နာမည်အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိယန္တိ
 ဒဿေတုံ န သက္ကာ-နိုင်။

☞ အဋ္ဌိခါဒနီယေ-အစေ့ခဲဖွယ်၌၊ လဗုဇဋ္ဌိ-တောင်ပိန္နဲစေ့လည်းကောင်း၊ ပနသဋ္ဌိ-
 အိမ်ပိန္နဲစေ့လည်းကောင်း၊ အမ္မာဋ္ဌကဋ္ဌိ-ငှေး (ငွေး)စေ့လည်းကောင်း၊ သာလဋ္ဌိ-
 အင်ကြင်းစေ့လည်းကောင်း၊ ခဇ္ဈရိကေတကတိမ္မရူသကာနံ-သင်ပေါင်း၊ ဆပ်သွား၊
 တည်ပင်တို့၏၊ တရုဏဖလဋ္ဌိ-နုသောအသီး၏ အစေ့လည်းကောင်း၊ တိန္တိဏိကဋ္ဌိ-
 မန်ကျည်းစေ့လည်းကောင်း၊ ဗိမ္မဖလဋ္ဌိ-ကျီးအာစေ့လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလပဒုမ
 ဇာတိနံ-ဥပ္ပလဇာတ်၊ ပဒုမ္မာဇာတ်ရှိသော ကြာတို့၏၊ ပေါက္ခရဋ္ဌိ-ကြာစေ့လည်း
 ကောင်း၊ ဧဝမာဒီနိ-ကုန်သော၊ ပေ၊ အဋ္ဌိနိ-အစေ့တို့သည်၊ ယာဝကာလိကာနိ၊
 မဓကဋ္ဌိ-သစ်မည်စည်စေ့လည်းကောင်း၊ ပုန္နာဂဋ္ဌိ-ပုန်းညက်စေ့လည်းကောင်း၊ ဟရိ
 တကာဒီနံ-ဖန်ခါး အစရှိသော အသီးတို့၏၊ အဋ္ဌိနိ-တို့လည်းကောင်း၊ သိဒ္ဓတ္ထကဋ္ဌိ-
 မုန်ညင်းဖြူစေ့လည်းကောင်း၊ ရာဇိကဋ္ဌိ-မုန်ညင်းနက်စေ့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ
 မာဒီနိ၊ အဋ္ဌိနိ ယာဝဇီဝိကာနိ၊ တေသံ-ထိုအစေ့တို့ကို၊ ပါဠိယံ၊ ဖလဘေသဇ္ဇေနော
 သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗျော။

စင်ကြယ်စွာ စစ်ပြီးမှ ဆေးအဖြစ်ဖြင့် အကပ်ခံ၍ သုံးကောင်းသသည်-ဟူလို၊ ဤမာတုလုဂ်၏
 အဆုံးအဖြတ်ကို အဘယာရာမဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယသစ် (၅၇၇) ၌ ရှုပါ။ -

ပိဋ္ဌခါဒနီယေ-အမှုန့်ခဲဖွယ်၌၊ တာဝ-တာလပိဋ္ဌ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ-ကုန်သော၊) သတ္တန္တံ-ကုန်သော၊ ခညာနံ-စပါးတို့၏လည်းကောင်း၊ ခညာနုလောမာနံစ - စပါးအားလျော်သော ကျိတ်ဆန်၊ လမန်းဆန် အစရှိသည်တို့၏လည်းကောင်း၊ အပရဏ္ဏာနဉ္စ-ပဲတို့၏လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌ-ကျိတ်အပ်သော အမှုန့်လည်းကောင်း၊ ပနသပိဋ္ဌ-ပိန္နစေ့မှုန့်လည်းကောင်း၊ လဗုဇပိဋ္ဌ-တောင်ပိန္နစေ့မှုန့်လည်းကောင်း၊ အမ္ဘာဠကပိဋ္ဌ-ဝှေး(ဝှေး)စေ့မှုန့်လည်းကောင်း၊ သာလပိဋ္ဌ-အင်ကြင်းစေ့မှုန့်လည်းကောင်း၊ ဓောတကတာလပိဋ္ဌဉ္စ-ဆေးအပ်သော ထန်းစေ့မှုန့်သည်လည်းကောင်း၊ ခီရဝလ္လိပိဋ္ဌဉ္စ-ဥမွန်းမှုန့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒီနိ-ကုန်သော ၊ပေ၊ ပိဋ္ဌာနိ၊ ယာဝကာလိကာနိ၊ အဓောတကတာလပိဋ္ဌ-မဆေးအပ်သော ထန်းသီးစေ့မှုန့်လည်းကောင်း၊ ခီရဝလ္လိပိဋ္ဌ-ဥမွန်းမှုန့်သည်လည်းကောင်း၊ အဿဂန္ဓာဒိပိဋ္ဌာနိစ-တောင်တဲစာ အစရှိသော အသီးတို့၏ အမှုန့်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိကာနိ၊ တေသံ-ထိုအမှုန့်တို့ကို၊ ပါဠိယံ-၌၊ ကသာဝေဟိစ-အဖန်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မူလဖလေဟိစ-အမြစ်၊ အသီးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

နိယျာသခါဒနီယေ-အစေးခဲဖွယ်၌၊ ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ ဥစ္ဆနိယျာသောဝ-ကြံစေးသည်သာ၊ သတ္တာဟကာလိကော၊ သေသာ-ကြွင်းကုန်သော၊ (ပါဠိယံ ဝုတ္တနိယျာသာ၌ စပ်၊) အနုဇာနာမိ ၊ပေ၊ ဘောသဇ္ဇာနိတိ-ဟူ၍၊ ပါဠိယံ-၌၊ ဝုတ္တနိယျာသာ-ဟောတော်မူအပ်သော အစေးတို့သည်၊ ယာဝဇီဝိကာ-တို့တည်း၊ [ဘိက္ခဝေ၊ ဇေတူနိ-ချိတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ ဟိဂ္ဂံ-ဟိန်းခိုစစ် (ရိုန်းခိုစစ်)ကိုလည်းကောင်း၊ ဟိဂ္ဂံဇတုံ-ဟိန်းခိုချိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဟိဂ္ဂံသိပါဠိကံ-ဟိန်းခိုလွှာကိုလည်းကောင်း၊ တကံ-ချိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ တကပတ္တိံ-ချိတ်နှစ်ကိုလည်းကောင်း၊ တကပဏ္ဏိံ-ချိတ်လွှာကိုလည်းကောင်း၊ သဇ္ဇလသံ-ပွဲရက်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ ၊ပေ။] တတ္ထ-ထိုပါဠိတော်၌၊ ယေဝါ ပနကဝသေန-ယေဝါ ပနကသဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာနံ-သိမ်းယူအပ်ကုန်သော အစေးတို့၏၊ (ပရိယန္တံ၌ စပ်၊) အဗ္ဗနိယျာသော-သရက်စေးလည်းကောင်း၊ ကဏိကာရနိယျာသော-မဟာလှေကားစေးလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ နာမဝသေန၊ ပရိယန္တံ ဒသေတုံ န သက္ကာ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဣမေသု မူလခါဒနီယာဒိသု-ဤအမြစ်ခဲဖွယ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသည်၊ ယာဝကာလိကံ (ဟောတိ၊) သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံသော ယာဝကာလိကကိုလည်း၊ ဣမသ္မိ အတ္ထေ-ဤပါဠိတော်၏ အနက်၌၊ “ခါဒနီယံနာမ ပဉ္စဘောဇနာနိ ယာမကာလိကံ၊ သတ္တာဟကာလိကံ၊ ယာဝဇီဝိကံ ထပေတွာ အဝသေသံ ခါဒနီယံနာမ”ဟူသော ပါဠိတော်၏ အနက်၌၊ အဝသေသံ ခါဒနီယံနာမာတိ-အဝသေသံ ခါဒနီယံနာမဟူ၍၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်ပြီ။

ဘောဇနီယံ ၊ပေ၊ အာဒိမိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ယံ-အကြင်အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထုဗွဲ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထိုအဆုံးအဖြတ်စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္ထမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ (ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုပြီးခဲ့ပြီ-ဟူလို၊) ခါဒိဿာမိ ၊ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိ-ကား၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ ဧတံ ခါဒနီယံ-ဤပြအပ်ပြီးသော ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧတံ ဘောဇနီယဉ္စ-ဤပြအပ် ပြီးသော ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-အကပ်ခံ၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း ၏၊ တာဝ-မစားမီ ရှေးဦးစွာ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-အကပ်ခံခြင်းကြောင့်၊ ဒုတ္တဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ ၊ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ- ဝိကာလ ဘောဇနသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

၈။ သန္တိမိကာရသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၁၅၂။ အဋ္ဌမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဗေလဋ္ဌသိသောနာမ-ဗေလဋ္ဌသိသထေရ်မည် သည်၊ ဇဋ္ဌိလသဟဿဗ္ဗန္တရော-ရသေ့တစ်ထောင်၏ အတွင်း၌ ဖြစ်သော၊ မဟာ ထေရော-မဟာထေရ်တစ်ပါးတည်း၊ [ဥရုဝေလကဿပ အမျိုးရှိသော ရသေ့တစ် ထောင်တွင် ပါဝင်သော မဟာထေရ်တစ်ပါး-ဟူလို၊] အရညေ ဝိဟရတိတိ-ကား၊ ဇေတဝနဿ - ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၏၊ အဝိဒူရေ - အနီး၌၊ ပဓာနဃရေ - ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းဖြစ်သော၊ ဧကသ္မိ အာဝါသေ- ၁ ခုသော ကျောင်း၌၊ ဝသတိ- နေတော်မူ၏၊ [ပဒဟတိ ဧတ္တာတိ ပဓာနံ၊ ပဓာနဉ္စ + တံ + ဃရဉ္စာတိ ပဓာနဃရံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရာ ကျောင်း၊ ဝါ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း။] သုက္ခကုရန္တိ-ကား၊ အသူပ ဗျဉ္ဇနံ-ဟင်းရည် ဟင်းလျာ မရှိသော၊ ဩဒနံ-ထမင်းကို၊ (ထမင်းသန့်သန့်ကို၊ “နိက္ခိ ပတိ-ချန်ထား၏”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ကိရ-ချဲ့၊ သော-ထိုဗေလဋ္ဌသိသထေရ် သည်၊ အန္တောဂါမေ-ရွာတွင်း၌၊ ဝါ-ရွာတွင်းဆွမ်းစားစရပ်၌၊ ဘုဉ္ဇိတွာ-ဆွမ်းဘုဉ်း ပေးပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ စရိတွာ-၍၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ် သော၊ ဩဒနံ-ထမင်းကို၊ (“အသူပဗျဉ္ဇနဖြစ်သော ထမင်းသန့်သန့်ကို”) အာဟာရ တိ-ဆောင်ယူလာ၏၊ တဉ္စ-ထိုဆွမ်းကိုလည်း၊ အပ္ပိစ္ဆတာယ-အပ္ပိစ္ဆတာဂုဏ်ကြောင့်၊ (အာဟာရတိ၊) ပစ္စယဂိဒ္ဓတာယ-ပစ္စည်း၌ မက်မောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န (အာဟာရတိ)-ဆောင်ယူလာသည် မဟုတ်၊ ထေရော-သည်၊ သတ္တာဟံ-ဂူ ရက်ကို၊ နိရောဓသမာပတ္တိယာ-နိရောဓသမာပတ်ဖြင့်၊ ဝီတိနာမေတွာ-လွန်စေပြီး၍၊ သမာ ပတ္တိတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထပြီး၍၊ တံ ပိဏ္ဍပါတံ-ထိုဆွမ်းခြောက်ကို၊ ဥဒကေန- ရေဖြင့်၊ တေမေတွာ-စိုစေ၍၊ ဝါ-နူး၍၊ ဘုဉ္ဇတိ ကိရ-ဘုဉ်းပေးတော်မူသတတ်၊ တတော-ထိုသို့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးရာ အခါမှ (နောက်၌) ပုန-တစ်ဖန်၊ သတ္တာဟံ- လုံး၊ သမာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ နိသီဒတိ-နေတော်မူပြန်၏၊ [အာဟာရကို မှီ၍ အသက် ရှည်ရသော ကာမဘုံသားတို့၏ တစ်ကြိမ်စားအပ်သော အာဟာရသည် ဂူရက်သာ

မျှတစေနိုင်သောကြောင့် “သတ္တာဟံ” ဟု ဆိုသည်။| ဧဝံ-သို့၊ ဒွေ-၂ ခုကုန်သော၊ (သတ္တာဟာနိ)ပိ-သတ္တာဟတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တိဏိ (သတ္တာဟာနိ)ပိ၊ စတ္တာရိ သတ္တာဟာနိပိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိတိနာမေတွာ-ပြီး၍၊ ဝါ-လွန်စေပြီးမှ၊ ဂါမံ၊ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ၊ တေန-ကြောင့် ၊ပေ၊ ဝုတ္တံ-သင်္ဂါယနာတင်ထေရ်တို့ မိန့်ဆို အပ်ပြီ။

၂၅၃။ ကာရော-ကာရောဟူသော ပုဒ်လည်းကောင်း၊ ကရဏံ-ကရဏံဟူ သော ပုဒ်လည်းကောင်း၊ ကိရိယာ-ကိရိယာဟူသော ပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤပုဒ် ၃ ခုအပေါင်းသည်၊ အတ္ထတော-အနက်အားဖြင့်၊ ဧကံ-တစ်မျိုးတည်းသာ တည်း၊ အဿ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၏၊ သန္နိမ္မိ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုကို၊ ကာရော-ပြု ခြင်းသည်၊ (အတ္ထံ) ဣတိ-ဤသို့သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုကို ပြုခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ (တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်) သန္နိမ္မိကာရံ-သန္နိမ္မိကာရမည်၏၊ သန္နိမ္မိ ကာရမေဝ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုကို ပြုခြင်းရှိသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်ပင်၊ သန္နိမ္မိ ကာရကံ-သန္နိမ္မိကာရကမည်၏၊ သန္နိမ္မိကြိယံ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုကို ပြုခြင်းရှိသော၊ (ခါဒနီယံဝါ ဘောဇနီယံဝါ၌ စပ်) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [သန္နိမ္မိကာရကပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ သန္နိမ္မိပုဒ်ကို “သမ္မာ+နိဓာနံ သန္နိမ္မိ-ကောင်းစွာ သိုမှီးသိမ်းထားခြင်း”ဟု ပြပါ။] ဧတံ-ဤသန္နိကာရကံ ဟူသော အမည်သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ ဧကရတ္တံ-တစ်ညဉ့်မျှ၊ ဝိတိနာမိ တဿ-လွန်စေအပ်ပြီးသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ တေနေဝ-ထို့ ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ဤသန္နိမ္မိကာရကံပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-ပဒဘာဇနီ၌၊ သန္နိမ္မိ ၊ပေ၊ အပရဇ္ဈတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဤဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ဟူသည်ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သန္နိမ္မိကတံ- ပြုအပ်သော သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုရှိသော၊ ယံကိပ္ပိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ယာဝကာလိကံဝါ-ယာဝကာလိကကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယာမကာလိကံဝါ-ယာမ ကာလိကကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈောဟရိတုကာမတာယ-စားမျိုးခြင်းငှာ အလို ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂဏန္တဿ-ယူသော ရဟန်း၏၊ တာဝ-မစားမီ ရှေးဦးစွာ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ - ယူခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ - သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ) ပန-ကား၊

ပဋိဂ္ဂဟဏေ တာဝ။ ။နဂိုက အကပ်ခံပြီး၍ သန္နိမ္မိဖြစ်နေသော ယာဝကာလိက၊ ယာမကာလိက ဖြစ်ရကား “ပဋိဂ္ဂဟဏေ” အရ အကပ်ခံခြင်းကို မဆိုလို၊ စားဖို့ရန် ယူခြင်းကို ဆိုလိုသည်ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ [ပဋိဂ္ဂဟဏေတိ ဂဟဏမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟိတံ၊ ပန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ၊ တေနေဝ အဇ္ဈောဟရိတုကာမတာယ ဂဏန္တဿ (ယူသော ရဟန်း၏) ‘ပဋိဂ္ဂဟဏေတိ ဝုတ္တံ-ဋီကာ။] သို့သော် တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် အကပ်ပျက်နေသော သန္နိမ္မိဝတ္ထုကို အကပ်ခံလျှင်လည်း ဒုက္ကဋ္ဌသင့်သည်သာ။

အဇ္ဈောဟရတော-စားမျိုးသော ရဟန်း၏၊ ဧကမေကသ္မိ-တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ်သော၊
အဇ္ဈောဟာရေ-စားမျိုးခြင်း၌၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ။)

ပတ္တော-သည်၊ ဒုဒ္ဓေါတော-မကောင်းသဖြင့် ဆေးအပ်သည်၊ ဝါ-မစင်မကြယ်
ဆေးအပ်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်အံ့၊ ယံ-အကြင်သပိတ်
ကို၊ အင်္ဂုလိယာ-လက်ချောင်းဖြင့်၊ ယံသန္တဿ-ပွတ်တိုက်လတ်သော်၊ (ပွတ်၍
ကြည့်သော ရဟန်း၏၊) လေခါ-အရေးသည်၊ ဝါ-လက်ချောင်းရာသည်၊ ပညာ
ယတိ-ထင်ရှားအံ့၊ ဂဏ္ဍိကပတ္တဿဝါ-အဖွဲ့အတုပ်ရှိသော သပိတ်၏မူလည်း၊ ဂဏ္ဍိ
ကန္တရေ-အဖွဲ့အတုပ်၏ အကြား၌၊ သွေဟောဝါ-အဆီစေးသည်သော်လည်း၊
ပဝိဋ္ဌော-ဝင်နေသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ သော-ထိုအဆီအစေးသည်၊ ဥဏှေ-နေပူ၌၊
ဩတာပေန္တဿ-သပိတ်ကို နေလှန်းလတ်သော်၊ ဝါ-စဉ်၊ ပဏ္ဍရတိ-ယိုထွက်လာ
တတ်၏၊ ဥဏှယာဂုယာဝါ-ပူသော ယာဂုကိုမူလည်း၊ ဂဟိတာယ-ခံယူအပ်သော်၊
သန္တိဿတိ-ထင်ရှားလာတတ်၏၊ (ယာဂုအပေါ်၌ အဆီဝေ့လာတတ်၏၊) တာဒိ
သေ-ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သော၊ ပတ္တောပိ-၌လည်း၊ ပုနဒိဝသေ-၌၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-စားသော
ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) [ဤဝါကျများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီက
ရှုပါ။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဓောဝိတွာ-ဆေးပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တတ္ထ-
ထိုသပိတ်၌၊ အဇ္ဈောဒကံ-ကြည်သော ရေကို၊ အာသိဉ္စိတွာဝါ-လောင်းထည့်၍
သော်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂုလိယာ-ဖြင့်၊ ယံသိတွာဝါ-ပွတ်၍သော်လည်းကောင်း၊
နိသ္မဟဘာဝေါ-အဆီအစေး မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊
ဟိ-မှန်၊ ဥဒကေ-၌၊ သ္မဟဘာဝေါဝါ-အဆီအစေးရှိသည်၏ အဖြစ်သည်သော်
လည်းကောင်း၊ ပတ္တေ-၌၊ အင်္ဂုလိလေခါဝါ-လက်ချောင်းရာသည်သော်လည်း
ကောင်း၊ သစေ ပညာယတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒုဒ္ဓေါတော-မကောင်းသဖြင့် ဆေး
အပ်သည်၊ ဝါ-မစင်မကြယ် ဆေးအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ တေလဝဏ္ဏ
ပတ္တေ-ဆီ၏ အရောင်ရှိသော သပိတ်၌၊ အင်္ဂုလိလေခါ-လက်ချောင်းရာသည်၊
ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ သာ-ထိုလက်ချောင်းရာသည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကာ-
အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ပြောဆိုခြင်းကို မထိုက်။

ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ နိရပေက္ခာ-ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိ
ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) သမဏေရာနံ-တို့အား၊ ပရိစ္စုဇန္တိ-စွန့်ကုန်၏၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်
ဘောဇဉ်ကို၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ နိဒဟိတွာ-သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍၊ စေ ဒေန္တိ-
အကယ်၍ ပေးလှူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗံ-အလုံးသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊
ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဟိ-မှန်၊ သယံ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊
အပရိစ္စတ္တမေဝ-မစွန့်အပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်သာ၊ ဒုတိယဒိဝသေ-ဒုတိယ
နေ၌၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဟိ-မှန်၊ တတော-ထိုအရိစ္စတ္တခဲဖွယ်ဘောဇဉ်မှ၊ (နိဟရိတွာ-

ထုတ်ဆောင်၍၊) ဧကသိတ္တိမ္မိ-ဆွမ်းတစ်လုံးကိုသော်လည်း၊ အဇ္ဈောဟရတော-
စားမျိုးသော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ၊) [ဤ“တတော ဟိ” ဝါကျဖြင့်
“သယံ၊ ပေ၊ န ဝဋ္ဋတိ”ကို ခိုင်မြဲစေသည်။] အကပ္ပိယမံသေသု-အကပ္ပိယအသား
တို့တွင်၊ (အသားကြီး ၁၀ ပါးတို့တွင်၊) မနုဿမံသေ-၌၊ ထုလ္လစ္စယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-
ကွ၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ၊) (သန္နိမိပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်-ဟူလို၊) အဝ
သေသေသု-လူသားမှ ကြွင်းသော အသားကြီး ၉ ပါးတို့၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌေန သဒ္ဓိ (ပါစိတ္တိယံ
ဟောတိ၊) ယာမကာလိကံ-ကို၊ ပစ္စယေ-ပိပါသအကြောင်းသည်၊ သတိ-ရိလတ်
သော်၊ အဇ္ဈောဟရတော-စားမျိုးသော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) (သန္နိမိ
ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်-ဟူလို၊) အာဟာရတ္တာယ-အာဟာရအကျိုးငှာ၊ အဇ္ဈော
ဟရတော ဒုက္ကဋ္ဌေန သဒ္ဓိ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ပဝါရိတော-ပယ်မြစ်စေအပ်ပြီးသည်၊ ဝါ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ၊)
အနတိရိတ္တကတံ-ပြုအပ်ပြီးသော အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မရှိသော ခဲဖွယ်ဘောဇနကို၊
သစေ အဇ္ဈောဟရတိ-အကယ်၍ စားမျိုးအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပကတိအာမိသေ-ပကတိ
အာမိသ၌၊ [အကပ္ပိယ မပါသော စားရိုးအာမိသကို ပကတိအာမိသဟု ခေါ်၏။]
ဒွေ-၂ ချက်ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊) [ပဝါရိတ်ပါစိတ်အာပတ်
တစ်ချက်၊ သန္နိမိပါစိတ်အာပတ်တစ်ချက်။] မနုဿမံသေ-၌၊ ထုလ္လစ္စယေန သဒ္ဓိ
ဒွေ (ပါစိတ္တိယာနိ ဟောန္တိ၊) သေသအကပ္ပိယမံသေ-ကြွင်းသော အကပ္ပိယ အသား
၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌေန သဒ္ဓိ (ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ ဟောန္တိ၊) ယာမကာလိကံ-ကို၊ ပစ္စယေ-
ပိပါသအကြောင်းသည်၊ သတိ-ရိလတ်သော်၊ သာမိသေန-အာမိသနှင့်တကွဖြစ်
သော၊ မုခေန-ခံတွင်းဖြင့်၊ အဇ္ဈောဟရတော-စားမျိုးသော ရဟန်း၏၊ ဒွေ (ပါစိတ္တိ
ယာနိ ဟောန္တိ၊) နိရာမိသေန-အာမိသ မရှိသော။ (မုခေန အဇ္ဈောဟရတော)
ဧကမေဝ - တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊) [သန္နိမိပါစိတ်

သယံ၊ ပေ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ။သယံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ပေ၊ န ဝဋ္ဋတိတိ ဧတ္ထ ပဋိဂ္ဂဟဏေ
အနပေက္ခဝိသဇ္ဇနေန (အကပ်ခံခြင်း၌ မငဲ့မကွက် စွန့်ခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ
စကားဖြင့် အကပ်စွန့်ကို ပြ၏၊) အနုပသမ္ပန္နဿ အနပေက္ခဒါနေနဝါ (မငဲ့မကွက် ပေးခြင်း
အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤစကားဖြင့် ဝတ္ထုစွန့်ကို ပြ၏၊) ဝိဇဟိတပဋိဂ္ဂဟဏံ ပရိစ္စတ္တမေဝ
ဟောတိတိ အပရိစ္စတ္တန္တိ ဣမိနာ ဥဘယထာပိ အဝိဇဟိတပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ၊
ဤသာရတ္ထဋီကာဆရာသည် အကပ်စွန့်ခြင်းကိုလည်း “ပရိစ္စတ္တ”ဟု ယူဆ၏။ ထိုဝါဒကို ပါတိ
မောက်ဘာသာဋီကာ၌ စိစစ်ထားပြီ။

ယာမကာလိကံ၊ ပေ၊ ဟရတော ဒွေ။ ။ဟိယျော ပဋိဂ္ဂဟိတယာမကာလိကံ အဇ္ဇ
ပုရောတ္တံ သာမိသေန မုခေန ဘုဉ္ဇတော သန္နိဟိတယာမကာလိကပစ္စယာ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ၊
သန္နိဟိတေန သံသဋ္ဌအာမိသပစ္စယာ ဧကန္တိ ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ၊ သန္နိမိသိက္ခာပုဒ် အခန်းဖြစ်
သောကြောင့် သန္နိမိဖြစ်လောက်သော ယာမကာလိကကို ထုတ်ပြသည်။ အကယ်၍ ယနေ့

အာပတ်။| အာဟာရတ္ထာယ အဇ္ဈောဟရတော၊ ဝိကပ္ပဒ္ဓယေပိ - ဝိကပ် ၂ ပါး အပေါင်း၌လည်း၊ (သာမိသ၊ နိရာမိသဟူသော ဝိကပ် ၂ ပါးအပေါင်း၌လည်း၊) ဒုက္ကဋ်၊ ဝဗုတိ-တိုးပွား၏။ |အာဟာရတ္ထာယ အဇ္ဈောဟရဏပစ္စယာ ဒုက္ကဋ် ဝဗုတိ။| ဝိကာလေ-၌၊ သစေ အဇ္ဈောဟရတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပကတိဘောဇန-ပကတိဘောဇ၌၊ (အကပ္ပိယမံသ မပါသောဘောဇ၌) သန္နိမိပစ္စယာစ-သန္နိမိဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိကာလဘောဇနပစ္စယာစ-ဝိကာလ ဘောဇနဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒေ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ) အကပ္ပိယမံသေသု-တို့၌၊ ထုလ္လစ္စယဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ (လူ၏ အသားအတွက်၊) ဒုက္ကဋ်ဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ (ကြွင်းသော အသားကြီး ၉ ပါးအတွက်၊) ဝဗုတိ၊ ယာမကာလိကေသု-တို့၌၊ ဝိကာလပစ္စယာ အနာပတ္တိ၊ ပန-ဆက်၊ အနတိရိတ္တပစ္စယာ-အနတိရိတ္တဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝိကာလေ-၌၊ သဗ္ဗဝိကပ္ပေသု-အလုံးစုံသော ဝိကပ်တို့၌၊ အနာပတ္တိ။ |အပ်သော အာဟာရကိုသာ အတိရိတ် ဝိနည်းကံ ပြုကောင်း၏။ မအပ်သော အာဟာရကို အတိရိတ် မပြုကောင်း၊ ထို့ကြောင့် အနတိရိတ္တအတွက် အာပတ်မသင့်။|

၂၅၅။ သတ္တာဟကာလိကံ ၊ပေ၊ အာဟာရတ္ထာယာတိ-ကား၊ အာဟာရတ္ထာယ-ဌာ၊ ပဋိဂ္ဂဏှတော-အကပ်ခံသော ရဟန်း၏၊ တာဝ-မစားမီ ရှေးဦးစွာ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ-အကပ်ခံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ၊) ပန-ကား၊ အဇ္ဈောဟရတော-စားမျှသော ရဟန်း၏၊ နိရာမိသံ-အာမိသ မရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ-၌၊ ဒုက္ကဋ် ဟောတိ၊ (သတ္တာဟကာလိက ယာဝဇီဝိကကို အာမိသနှင့် မရောဘဲ စားလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်-ဟူလို၊) အထ-သို့မဟုတ်၊ အာမိသသံသဋ္ဌံ-အာမိသနှင့် ရောနှောအပ်သော သတ္တာဟကာလိက ယာဝဇီဝိကကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ ထပိတံ-ထားအပ်သည်၊ (သစေ) ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ယထာဝတ္ထုကံ-အကြင်အကြင် ဝတ္ထုကြောင်းအတိုင်း၊ ပါစိတ္တိယမေဝ-သည်သာ၊ (သန္နိမိပါစိတ်အာပတ်သည်သာ၊ ဟောတိ။)

အကပ်ခံအပ်သော ယာမကာလိကကို အာမိသနှင့် ရော၍ ကာလ၌ (နံနက်ပိုင်း၌) စားလျှင် အာပတ် မသင့်၊ ညနေကျမှ အာမိသနှင့် ရော၍ စားသောက်လျှင် ဝိကာလဘောဇနပါစိတ်သင့်သည်။

ပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ။ ။ပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ တာဝ ဒုက္ကဋ်န္တိ ဧတ္ထ သန္နိဟိတတ္တာ ပုရေဘတ္တမ္ပိ ဒုက္ကဋ်မေဝ၊ သတိပစ္စယေ ပန သန္နိဟိတမ္ပိ သတ္တာဟိကာလိက ယာဝဇီဝိကံ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ ဂဏှန္တဿ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿစ အနာပတ္တိယေဝ။ [သတိပစ္စယဟူသည် ဂေလညအကြောင်းတည်း၊ “သန္နိဟိတ သတ္တာဟကာလိက”ဟူရာ၌လည်း အကပ်ခံပြီး ၇ ရက် မလွန်သေးသည်ကို ရည်ရွယ်သည်။]

၂၅၆။ အနာပတ္တိ ယာဝကာလိကန္တိ အာဒိမိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-သော၊ ခါဒနီယဘောဇနီယံ-သည်။ (ယာဝကာလိကံ၌ စပ်၊) ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ မဇ္ဈန္တိကသင်္ခါတော-မွန်းတည့်ကာလဟု ဆိုအပ်သော၊ ကာလော-သည်။ (အတ္ထိ၊) တာဝ-ထိုမွန်းတည့်ကာလတိုင်အောင်၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗတော-စားကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယာဝကာလိကံ-ကမည်၏။ အနုလောမပါနေဟိ-အနုလောမဖျော်ရည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိတက္က၊ အဋ္ဌဝိဓံ-သော၊ ပါနံ-ဖျော်ရည်သည်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ရတ္တိယာညဉ်၏။ ပစ္ဆိမယာမသင်္ခါတော-ပစ္ဆိမယာမ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ယာမော-သည်။ (အတ္ထိ၊) တာဝ-ထိုနောက်ဆုံးညဉ်ယာမ်တိုင်အောင်၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗတော-သုံးဆောင်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿ-ထိုဖျော်ရည်၏။ ယာမော-နောက်ဆုံးညဉ်ယာမ်ဟူသော၊ ကာလော-သုံးဆောင်ကောင်းရာ ကာလသည်။ (အတ္ထိ၊) ဣတိ၊ ယာမကာလိကံ-မည်၏။ သပ္ပိအာဒိ-ထောပတ်အစရှိသော၊ ပဉ္စဝိဓံ-သော၊ ဘေသဇ္ဇံ-သည်။ သတ္တာဟံ-၇ ရက်ပတ်လုံး၊ နိဓေတဗ္ဗတော-သိုမှီးသိမ်းဆည်းကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿ-ထိုဆေး၏။ သတ္တာဟော-၇ ရက်ဟူသော၊ ကာလော-သိုမှီးရာကာလသည်။ (အတ္ထိ၊) ဣတိ၊ သတ္တာဟကာလိကံ-မည်၏။ [ဤဝါကျ၌ သတ္တာဟောကို စဉ်းစားထိုက်၏။ သမာဟာရဒီရုဋ်၌ “သတ္တာဟံ” ရှိလျှင် ကောင်း၏။ သို့မဟုတ် သမာဟာရဒီရုဋ်၌ တစ်ခါတစ်ရံ ပုံလိန်ရှိကောင်း၏ဟု ကြံ။] ဥဒကံ-အမှုန်မပါသော ရေကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ [အမှုန်မပါသော ရေက ကာလိကဝိမုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ချန်ထား၏။ အမှုန်ပါလျှင်ကား အမှုန်အတွက် ယာဝဇီဝိကဖြစ်သည်။] အဝသေသံ-ကာလိက ၃ ပါးမှ ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗမ္မိ-အလုံးစုံသော အာဟာရကိုလည်း၊ ယာဝဇီဝိ-အသက်ထက်ဆုံး၊ ပရိဟရိတွာ-သွားလေရာ ဆောင်ယူ၍၊ ပစ္စယေ-ဂေလညအကြောင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗတော-ကြောင့်၊ ယာဝဇီဝိကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။ [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

တတ္ထ-ထိုကာလိက ၄ ပါးတို့တွင်၊ အရုဏောဒယေဝ-အရုဏ်တက်ရာအခါ၌ ပင်လျှင်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော၊ ယာဝကာလိကံ-ကို၊ သတက္ခတ္တမ္မိ-အကြိမ်တစ်ရာလည်း၊ နိဒဟိတွာ-သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍၊ ယာဝ-လောက်၊ ကာလော-စားသောက်ချိန်ကာလသည်၊ နာတိက္ကမတိ-မလွန်သေး၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ (ပရိဘုဒ္ဓိဋ္ဌာယံ၌ စပ်၊) (အရုဏောဒယေဝ-၌ပင်လျှင်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-သော၊) ယာမကာလိကံ-ကို၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ အဟောရတ္တံ-နေညဉ်ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ (ပရိဘုဒ္ဓိဋ္ဌာယံ၌ စပ်၊) (အရုဏောဒယေဝ-၌ပင်လျှင်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-သော၊) သတ္တာဟကာလိကံ-ကို၊ သတ္တရတ္တံ - ၇ ညဉ်ပတ်လုံး

လည်းကောင်း၊ (ပရိဘုရန္တဿ၌ စပ်၊) ဣတရံ-ကာလိက ၃ ပါးမှ တစ်ပါးသော
ယာဝဇီဝကကို၊ ပစ္စယေ-ဂေလညအကြောင်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ယာဝ
ဇီဝမ္ပိ-အသက်ထက်ဆုံးလည်းကောင်း၊ ပရိဘုရန္တဿ-သုံးဆောင်သော ရဟန်း၏၊
အနာပတ္တိ၊ [ဂေလညအကြောင်း မရှိလျှင်ကား ဆီးဖြူ၊ သွှံ့သျှား၊ လျက်ဆား စသည်
ကိုမျှ မစားကောင်း စားလျှင် ဒုက္ကဋ် “ဂေလည” အကြောင်းရှိစေကာမူ ထိုဆေးနှင့်
ထိုရောဂါ သင့်မြတ်မှ စားကောင်းသည်။] သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ပန-ဆက်၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ-ဤသိက္ခာပုဒ်
အရာ၌၊ ပါနကထာ-ပါနကထာကိုလည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယာနုလောမကထာ-ကို
လည်းကောင်း၊ (ကပ္ပိယအာဟာရအားလျော်သော အာဟာရကို ဆိုကြောင်းစကား
ကိုလည်းကောင်း၊) ကပ္ပတိံ ၊ပေ၊ အာဒိကထာစ-အစရှိသော ကထာကိုလည်း
ကောင်း၊ ကပ္ပိယဘူမိကထာစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိတ္ထာရိတာ-အကျယ် ချဲ့အပ်ပြီ၊
တံ-ထိုကထာကို၊ မယံ-တို့သည်၊ အာဂတဌာနေယေဝ-တိုက်ရိုက်လာရာ ပါဠိရပ်
၌သာ၊ (ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကစသည်၌သာ၊) ကထယိဿာမ-ဆိုကုန်အံ့၊ (ဣဒံ သိက္ခာ
ပဒံ-သည်၊) ဇဠကလောမသမုဋ္ဌာနံ-ဇဠကလောမသိက္ခာပုဒ်၏ သမုဋ္ဌာန်နှင့်
တူသော သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏ ၊ပေ၊ တံဝေဒနန္တိ။- သန္တိမိကာရသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

၉။ ပဏိတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၅၇။ နဝမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ပဏိတဘောဇနာနီတိ-ကား၊ ဥတ္တမဘောဇနာနိ-
မွန်မြတ်သော အာဟာရဖြင့် ရောစပ်အပ်သော ဘောဇဉ်တို့ကို၊ (“ဝိညာပေတွာ
ဘုရန္တိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) [“ပဏိတေန သံသဋ္ဌာနိ ဘောဇနာနိ ပဏိတ
ဘောဇနာနိ” ဟု ပြု၊ သံသဋ္ဌအလယ်ပုဒ် ကျေသော မဇ္ဈေလောပိတပ္ပုရိသံ။]
ကဿ ၊ပေ၊ န မနာပန္တိ-ကား၊ သမ္ပတ္တိယုတ္တံ-သမ္ပတ္တိနှင့် ယှဉ်သော ဘောဇဉ်ကို၊
ကဿ-အဘယ်သူသည်၊ န ပိယံ-မနှစ်သက်အပ်ဘဲ ရှိပါအံ့နည်း၊ သာဒုန္တိ-ကား၊
သုရသံ-ကောင်းသော အရသာကို၊ (“န ရုစ္စတိ-မနှစ်သက်ဘဲ ရှိပါအံ့နည်း”ဟု
ပါဠိတော်၌ စပ်၊ “သာဒု” ဟု ဖြစ်သင့်လျက် ဝါစာသိလိဋ္ဌနိဂ္ဂဟိတံလာ။)

၂၅၈။ ယော ပန ၊ပေ၊ ဘုဉ္ဇေယျာတိ ဇတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)
သုဒ္ဓါနိ-ဩဒနစသည်မဖက်၊ သက်သက် (သန့်သန့်) ဖြစ်ကုန်သော၊ သပ္ပိအာဒီနိ-
ထောပတ် အစရှိသော အာဟာရတို့ကို၊ ဝိညာပေတွာ-၍၊ ဘုဉ္ဇန္တော-စားသော
ရဟန်းသည်၊ ပါစိတ္တိယံ-သို့၊ နာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ သေခိယေသု-သေခိယတို့၌၊
ဝါ-သေခိယတို့ထည်းက၊ သူပေါဒနဝိညတ္တိဒုက္ကဋ်-သူပေါဒနဝိညတ္တိဒုက္ကဋ်သို့၊ အာ
ပဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဩဒနသံသဋ္ဌာနိ-ထမင်းဖြင့် ရောစပ်အပ်သော သပ္ပိ စသော
အာဟာရတို့ကို၊ ဝိညာပေတွာ-၍၊ ဘုဉ္ဇန္တော-သည်၊ ပါစိတ္တိယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊

ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤပဏီတဘောဇနာနိ အစ ရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အဓိပ္ပာယော-ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်သည်၊ (ဟောတိ) ကိရ- ဖြစ်သတတ်၊ စ-ဆက်၊ တေနော-ကြောင့်ပင်၊ ပဏီတာနီတိ-ဟူ၍၊ အဝတ္တာ-မိန့် တော်မမူဘဲ၊ ပဏီတဘောဇနာနီတိ-ဟူ၍၊ သုတ္တေ-ပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူ အပ်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ပဏီတာနီတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ဟောတော်မူအပ်သော်၊ သပ္ပိအာဒိနံ ယေဝ - ထောပတ် အစရှိသော အာဟာရတို့ကိုသာ၊ ဂဟဏံ - ယူခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပဏီတဘောဇနာနီတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ ပန-သော်ကား၊ ပဏီတသံသ ဌာနိ-မွန်မြတ်သော အာဟာရဖြင့် ရောစပ်အပ်ကုန်သော၊ သတ္တဗျေဒနိဗ္ဗတ္တာနိ- စပါးမျိုး ၇ ပါးတို့မှ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘောဇနာနိ-တို့သည်၊ ပဏီတဘောဇနာနိ- တို့မည်၏၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော-သည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား၏။ “ဣတိ အယံ- ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း” ဟု ပြန်လှည့်။

ဣဒါနိ-၌၊ ဝိညာပေတိ ၊ပေ၊ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ သပ္ပိနာ-ထောပတ်ဖြင့်၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဒေဟိ-ပေးလှူလော၊ သပ္ပိ-ထောပတ်ကို၊ အာကိရိတ္တာ-လောင်းထည့်၍၊ ဒေဟိ၊ သပ္ပိမိဿကံ-ထောပတ်ဖြင့် ရောနှောအပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဒေဟိ-လော၊ သပ္ပိနာ-နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ ဒေဟိ-လော၊ သပ္ပိဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘတ္တဉ္စ-ထမင်းကို လည်းကောင်း၊ ဒေဟိ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဝိညာပေန္တဿ-တောင်းသော ရဟန်း၏၊ ဝိညတ္တိယာ-တောင်းခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ) ပဋိဂ္ဂဟဏေ- ခံယူခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ အဇ္ဈောဟာရေ-ကြောင့်၊ ပါမိတ္တိယံ (ဟောတိ) ပန-ကား၊ သပ္ပိဘတ္တံ ဒေဟိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဝါ-ပြောဆို၍ တောင်းအပ်သော်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သာလိဘတ္တံ-သလေးထမင်းသည်၊ (အတ္ထိ) ဝိယ-ရှိသကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ) သပ္ပိဘတ္တံနာမ-ထောပတ်တည်းဟူသော ထမင်း မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သူပေါဒနဝိညတ္တိဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-ကိုသာ၊ ဝေဒိ တဗ္ဗံ-၏၊ ပန-ကား၊ သပ္ပိနာ ဘတ္တံ ဒေဟိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဝါ-ပြောဆို၍ တောင်းအပ်သော်၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဒတ္တာ-ပေးလှူပြီး၍၊ သပ္ပိ-ထောပတ် ကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ဘုဉ္စ-စားပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ နဝနီတံဝါ-ဆီဦးကို သော်လည်းကောင်း၊ ခီရံဝါ-နို့ရည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒမိဝါ-နို့ဓမ္မကိုသော် လည်းကောင်း၊ သစေ ဒေတိ-အကယ်၍ ပေးလှူအံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့ပေးလှူ

သပ္ပိဘတ္တံ။ ။သပ္ပိဘတ္တန္တိ ဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ သပ္ပိသံသဋ္ဌံ ဘတ္တံ သပ္ပိဘတ္တံ၊ သပ္ပိစ ဘတ္တဉ္စ သပ္ပိဘတ္တံတိပိ ဝိညာယတိ၊ အဋ္ဌကထာသု ပန “သာလိဘတ္တံ ဝိယ သပ္ပိဘတ္တံနာမ နတ္ထိ”တိ ကာရဏံ ဝတ္တာ ဒုက္ကဋ္ဌဿေဝ ဒဠတရံ ကတ္တာ ဝုတ္တတ္တာ န သက္ကာ အညံ ဝတ္တံ၊ အဋ္ဌကထာစရိယာဓေ ဟိ ဤဒိသေသု ဌာနေသု ပမာဏံ။

သော်လည်းကောင်း၊) ပန-သို့မဟုတ်၊ (သည့်သာမကသေး၊) မူလံ-အဖိုးကို၊
 ဣမိနာ-ဤအဖိုးဖြင့်၊ သပ္ပိ-ကို၊ ဂဟေတွာ-လဲယူ၍၊ ဘုဉ္ဇ-စားပါလော၊ ဣတိ-
 ဤသို့လျှောက်၍၊ သစေ ဒေတိ-အကယ်၍ လှူအံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့ပေးလှူ
 သော်လည်းကောင်း၊) ယထာဝတ္ထုကမေဝ-အကြင်အကြင်ဝတ္ထုကြောင်းအတိုင်းပင်
 တည်း။ [“ယထာဝတ္ထုကံ” ၏ ဝိဂ္ဂဟကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ “အဖိုး”
 ဟူရာ၌ ငွေစသော အကပ္ပိယဝတ္ထုကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်၊ ဆန်စသော ကပ္ပိယ
 ပစ္စည်းဝတ္ထုကိုသာ ဆိုလိုသည်၊ မူလန္တိ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။]

ပန-ဆက်၊ ဂေါသပ္ပိနာ-နွားမှဖြစ်သော ထောပတ်ဖြင့်၊ ဘတ္တံ-ဘတ်ကို၊
 ဒေဟိ-လှူပါလော၊ ဣတိ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဝါ-သော်၊ ဂေါသပ္ပိနာဝါ-နွားမှ ဖြစ်သော
 ထောပတ်ဖြင့်မူလည်း၊ (ဘတ္တံ-ကို၊) ဒေတု-လှူပစေ၊ ဂေါသပ္ပိမ္ပိ-နွားမှဖြစ်သော
 ထောပတ်သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်၊
 [“သပ္ပိ ကတွာ ဘုဉ္ဇ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊] ဂေါနဝနိတာ
 ဒီနိဝါ-နွားမှဖြစ်သော ဆီဦး အစရှိသည်တို့ကိုမူလည်း၊ (ဒေတု၊) ဣတော-ဤနွားမမှ၊
 (နိဗ္ဗတ္တေန-ဖြစ်သော၊) သပ္ပိနာ-ဖြင့်၊ ဘုဉ္ဇ-စားပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊
 ဂါဝိယေဝဝါ-နွားမကိုသာလျှင်သော်လည်း၊ ဒေတု-စေ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ-ပင်
 တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဂေါသပ္ပိနာ-ဖြင့်၊ (ဘတ္တံ-ကို၊) ယာစိတော-တောင်းအပ်သော
 ဒါယကာသည်၊ အဇိယာ-ဆိတ်မ၏၊ သပ္ပိအာဒိဟိ-ထောပတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊
 (ဘတ္တံ-ကို၊) သစေ ဒေတိ-အကယ်၍ လှူအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝိသင်္ကေတံ-သင်္ကေတမှ
 ကင်းသည်၊ (ချွတ်ယွင်းခြင်းသည်၊) (ဟောတိ၊) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ဧဝံသတိ-သော်၊ [ဂေါသပ္ပိဘတ္တံကို တောင်းပါလျက် အဇိကာသပ္ပိဘတ္တံ
 စသည်ကို လှူလတ်သော်၊] အညံ-အခြားသော ဝတ္ထုကို၊ ယာစိတေန-တောင်းအပ်
 သော ဒါယကာသည်၊ အညံ-အခြားသော ဝတ္ထုကို၊ ဒိန္နနာမ-လှူအပ်သည် မည်
 သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ အဇိယာ-ဆိတ်မမှ၊ (နိဗ္ဗတ္တေန-
 ဖြစ်သော၊) သပ္ပိနာ-ဖြင့်၊ (ဘတ္တံ-ကို၊) ဒေဟိ-လှူပါလော၊ ဣတိ အာဒိသုပ္ပိ-ဤသို့
 အစရှိသော တောင်းခြင်းတို့၌လည်း၊ ဧသနယော-တည်း။

☞

ဝိသင်္ကေတံ။ ။သံပုဗ္ဗ၊ ကိသဓာတ်၊ ဣပစ္စည်းဖြင့် “သင်္ကေတ” ဟု ပြီး၏၊ ကိတ
 ဓာတ်၏ အနက်များစွာတွင် ဤ၌ ဉာဏအနက်ဖြစ်သင့်၏၊ သံကိတိယတေ ဧတေနာတိ
 သင်္ကေတံ၊ “ဂေါသပ္ပိ” သည် ကောင်းစွာ သိမှတ်ကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်အသားတည်း၊
 ထိုအမှတ်အသားအတိုင်း မဟုတ်သော အဇိကာသပ္ပိသည် ဝိသင်္ကေတဖြစ်၏၊ န + သင်္ကေတံ
 ဝိသင်္ကေတံ-သင်္ကေတ မဟုတ်သော ထောပတ်၊ ယောဇနာ၌ “သင်္ကေတတော ဉာပိတတော
 ဝိဂတံ ဝိရဟိတံတိ အတ္ထော” ဟု ဖွင့်၏၊ “သင်္ကေတတော-ကောင်းစွာ သိစေအပ်သော အမှတ်
 အသားမှ + ဝိဂတံ-ကင်းသည်တည်း၊ ဝိသင်္ကေတံ-သည်” ဟု ပြုစေလို၏၊ “ချွတ်ယွင်းခြင်း”
 ကား အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း။

ကပ္ပိယသပ္ပိနာ-အပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါမှဖြစ်သော ထောပတ်ဖြင့်၊ (ဘတ္တံ-ကို၊) ဒေဟိ-လော၊ ဣတိ-သော်၊ အကပ္ပိယသပ္ပိနာ-မအပ်သော အသား ရှိသော သတ္တဝါမှ ဖြစ်သော ထောပတ်ဖြင့်၊ (ဘတ္တံ-ကို၊ သစေ) ဒေတိ-အံ၊ ဝိ သင်္ကေတမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ၊) အကပ္ပိယသပ္ပိနာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ အကပ္ပိယသပ္ပိနာ-ဖြင့်၊ (ဘတ္တံ-ကို၊ သစေ) ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပဋိဂ္ဂဟဏောပိ- အကပ်ခံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂေပိ-သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ၊) အကပ္ပိယသပ္ပိမိ-သည်၊ အသတိ- မရှိလတ်သော်၊ ပုရိမနယေနေဝ-သာလျှင်၊ (သပ္ပိ ကတွာ ဘုဉ္ဇာတိ စသော ရှေးနည်း ဖြင့်သာလျှင်၊) အကပ္ပိယနဝနိတာဒိနိ-မအပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါမှ ဖြစ် သော ဆီဦး အစရှိသည်တို့ကို၊ (သစေ) ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) အကပ္ပိယသပ္ပိနာဝ- ဖြင့်သာ၊ ဒိန္နံ - ပေးလှူအပ်သည်၊ ဝါ - ပေးလှူအပ်ရာရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ [အကပ္ပိယနဝနိတာဒိနိ ဒေတိနောက်၌ “သပ္ပိ ကတွာ ဘုဉ္ဇာတိ” ဟု ရှိ၏၊ ပုရိမ နယေနေဝဟု ညွှန်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပိုဟန်တူသည်။]

အကပ္ပိယသပ္ပိနာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ကပ္ပိယေန-အပ်သော အသားရှိ သော သတ္တဝါမှဖြစ်သော ထောပတ်ဖြင့်၊ (ဘတ္တံ သစေ) ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝိသင်္ကေတံ (ဟောတိ၊) သပ္ပိနာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ သေသေသု-ကြွင်းကုန် သော၊ နဝနိတာဒိသု-နဝနိတ အစရှိသော ပဏီတအာဟာရတို့တွင်၊ အညတ ရေန-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးဖြင့်၊ (ဘတ္တံ သစေ) ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဝိသင်္ကေတမေဝ-ဝိသင်္ကေတပင်တည်း၊ နဝနိတေန ဒေဟိတိ အာဒိသုပိ-အစရှိ သော တောင်ခြင်းတို့၌လည်း၊ ဧသနယော၊ ဟိ-မှန်၊ ယေန ယေန-အကြင်အကြင် သပ္ပိအစရှိသော ပဏီတအာဟာရဖြင့်၊ ဝိညတ္တိ-ဘတ္တကို တောင်းခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိဝါ-ထိုထိုသပ္ပိအစရှိသော ပဏီတအာဟာရကိုသော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုထိုသပ္ပိအစရှိသော ပဏီတအာဟာရ၏၊ မူလေဝါ-အဖိုးကိုသော်လည်း ကောင်း၊ လဒ္ဓေ-ရအပ်ပြီးသော်၊ တံ တံ-ထိုထိုပဏီတအာဟာရကို၊ လဒ္ဓမေဝ- ရအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ။ [တသ္မိ တဿာတိ ဧတ္တာပိ ဝိစ္ဆာဝသေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊-ယောဇနာ။]

ကပ္ပိယသပ္ပိနာ။ ။“မအပ်သော ထောပတ်” ဟု မရှိ၊ မြင်းနို့မှဖြစ်သော ထောပတ် သော်မှလည်း သုံးစားကောင်းသော ကပ္ပိယထောပတ်ပင်တည်း၊ ဤ၌ကား အပ်သော အသား ရှိသော နွားစသော သတ္တဝါမှ ဖြစ်သော ထောပတ်ကို “ကပ္ပိယသပ္ပိ” ဟုလည်းကောင်း၊ မအပ် သော အသားရှိသော မြင်းစသော သတ္တဝါမှ ဖြစ်သော ထောပတ်ကို “အကပ္ပိယသပ္ပိ” ဟုလည်း ကောင်း ဆိုသည်၊ ကပ္ပိယမံသသပ္ပိ၊ အကပ္ပိယမံသသပ္ပိဟု ဆိုလိုလျက် “မံသ” ဟူသော အလယ်ပုဒ် ကျေသည်ဟု ကြံပါ။ [ကပ္ပိယသပ္ပိနာ အကပ္ပိယသပ္ပိနာတိစ ဣဒံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယ မံသသတ္တာနံ ဝသေန ဝုတ္တံ-ဝိမတိ။]

ပန-ဆက်၊ အညံ-တောင်းအပ်သော ပဏိတအာဟာရမှ တစ်ပါးသော၊ ပါဠိ
ယာ-တော်၌၊ အာဂတံဝါ-လာသော ပဏိတအာဟာရကိုသော်လည်းကောင်း၊
အနာဂတံဝါ-မလာသော ပဏိတအာဟာရကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဒေန္တိ-
ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝိသင်္ကေတံ (ဟောတိ၊) ပါဠိယံ-တော်၌၊ အာဂတနဝနီတာဒိနိ-
လာသော ဆီဦး အစရှိသည်တို့ကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ အညေဟိ-ကုန်သော၊
နဝနီတာဒိဟိ-တို့ဖြင့်၊ (ဘတ္တံ၊) ဝိညာပေန္တဿ-တောင်းသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ
(ဟောတိ၊) စ-ဆက်၊ သပ္ပိဘတ္တံ ၊ပေ၊ ဟောတီတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ယထာ-ဆိုအပ်
သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ နဝနီတဘတ္တံ ဒေဟီတိ အာဒိသုပိ-အစရှိသော တောင်းခြင်း
တို့၌လည်း၊ သူပေါဒနဝိညတ္တိဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ပဋိပါဠိယာ-
အစဉ်အားဖြင့်၊ ဧကမေကံ-တစ်ခုစီ တစ်ခုစီကို၊ ဝိတ္တာရေတွာ-ခဲ့၍၊ ဝုစ္စမာနေပိ-
ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ အယမေဝ အတ္ထော-ဤအနက်သည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ဝတ္ထ
ဗော-ဆိုထိုက်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ သောစ-ထိုအနက်သည်လည်း၊ ဝါ-ကို
လည်း၊ သင်္ခေပေနပိ-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်လည်း၊ ဉာတုံ-သိခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်
ကောင်း၏၊ တတ္ထ-ထိုအကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် သိလောက်ရာ၌၊ ဝိတ္တာရေန-အကျယ်
ခဲ့သဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ တေန-ကြောင့်၊ ဧသ ၊ပေ၊ အာဒိသုပိတိ-
ပိဟူ၍၊ (မယာ၊) ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဆိုလိုက်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗေဟိပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သပ္ပိအာဒိဟိ-ထောပတ်
အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (ဘတ္တံ - ကိ၊) ဧကဋ္ဌာနေ ဝါ - တစ်နေရာထည်း၌သော်လည်း
ကောင်း၊ နာနာဋ္ဌာနေဝါ-အမျိုးမျိုးသော နေရာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝိညာပေ
တွာ-တောင်းပြီး၍၊ ပဋိလဒ္ဓံ-ရအပ်သော ဘတ်ကို၊ ဧကဘာဇနေ-တစ်ခုတည်း
သော ခွက်၌၊ အာကိရိတွာ - လောင်းထည့်၍၊ ဧကရသံ - တစ်မျိုးတည်းသော
အရသာရှိသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ တတော-ထိုဧကရသဘတ်မှ၊ ကုသဂ္ဂေနာပိ-သမန်း
မြက်ဖျားဖြင့်သော်လည်း၊ ဇိဝုဂ္ဂေ-လျှာဖျား၌၊ ဗိန္နု-အပေါက်ကို၊ ခြံရံသည်တို့လည်း
ပါနေသောကြောင့် “ဗိန္နု”ဟု ဆိုသည်။ ထပေတွာ-တင်ထား၍၊ သစေ အဇ္ဈော
ဟရတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) နဝ-၉ ချက်ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာနိ-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊
စ-သာဓကကား၊ ပရိဝါရေ-၌၊ ကာယိကာနိ ၊ပေ၊ စိန္တိတာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (ဂါထာ
ဝစနံ)-ကို၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ)ပိ-သင်္ဂီယနာတင် ထေရ်တို့သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊
[ကာယိကာနိ-ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ န ဝါစသိကာနိ-ဝစီဒွါရ၌ ဖြစ်သည်
မဟုတ်ကုန်သော၊ နာနာဝတ္ထုကာနိ-အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိကုန်သော၊ (သပ္ပိ၊ နဝ
နီတ စသောအားဖြင့် အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိကုန်သော၊) သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော
ပါစိတ်တို့ကို၊ အပုဗ္ဗံ-ရှေးလည်း မကျ၊ အစရိမံ-နောက်လည်း မကျ၊ (တစ်နည်း)
အပုဗ္ဗံအစရိမံ-မရှေးမနှောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ အာပဇ္ဇေယျ-ရောက်ရာ၏။

ဧသာ ပဉ္စာ-ကို၊ ကုသလေဟိ-ဝိနည်းကျမ်းကျင် ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ-ကြံ အပ်ပြီ။]

၂၆၁။ အဂိလာနော ဂိလာနသညီတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) (အဂိလာနော-ဂိလာန မဟုတ်ပါဘဲ၊) ဂိလာနသညီ-ဂိလာနဟု အမှတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာပိ-ဖြစ်၍လည်း၊ ဘောသဇ္ဇတ္ထာယ-ငှာ၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ သစေ ဝိညာပေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) မဟာနာမသိက္ခာပဒေန-ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏၊ ပန-ကား၊ (အဂိလာနော ဂိလာနသညီ ဟုတ္တာပိ၊) နဝ-ကုန်သော၊ ပဏီတဘောဇနာနိ-တို့ကို၊ ဝိညာပေန္တော-တောင်းသော ရဟန်းကို၊ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန- ဤပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ကာရေ တဗ္ဗော၊ ပန-ကား၊ ဘိက္ခုနီနိ-တို့၏၊ ဧတာနိ-ဤကပ္ပိယသပ္ပိ အစရှိသည်တို့သည်၊ ပါဠိဒေသနီယဝတ္ထုနိ-ပါဠိဒေသနီယအာပတ်၏ ဝတ္ထုတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ [အကပ္ပိယ သပ္ပိ အစရှိသည်တို့ကား ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုတို့တည်း။] သူပေါဒနဝိညတ္တိယံ-သူပေါဒနကို တောင်းခြင်း၌၊ ဥဘယေသမ္ပိ-ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ ၂ ပါးစုံတို့၏လည်း၊ သေခပဏ္ဏတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သေခိယ၌ ပညတ်တော်မူအပ်သော ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်သာ၊ (ဟော တိ၊) [သူပေါဒနဝိညတ္တိယန္တိ ဘိက္ခုနီ ပါစိတ္တိယဝတ္ထုနိ၊ ဘိက္ခုနီနိ ပါဠိဒေသနီယ ဝတ္ထုနိစ ထပေတွာ အဝသေသဝိညတ္တိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ငြိကာ။] သေသံ၊ ပေ၊ တိ ဝေဒနန္တိ။- ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀။ ဒန္တပေါဏသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၆၃။ ဒသမသိက္ခာပဒေ -၌၊ အဿ -ထိုရဟန်း၏၊ စတူသု - ကုန်သော၊ ပစ္စယေသု-တို့၌၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဒန္တကဋ္ဌမ္ပိ-ဒန်ပူလည်းဖြစ်သော၊ သဗ္ဗ- အလုံးစုံသည်၊ ပံသုကူလမေဝ-ပံသုကူချည်းသာတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော- ထိုရဟန်းသည်၊) သဗ္ဗပံသုကူလိကော-ကမည်၏၊ [“သဗ္ဗ+ပံသုကူလံ သဗ္ဗပံသုကူလံ” ဟု ပဌမပြု၊ “သဗ္ဗပံသုကူလံ အဿ အတ္ထိတိ သဗ္ဗပံသုကူလိကော”ဟု ပြု။] သော- ထိုရဟန်းသည်၊ သုသာနေ-သုသာန်၌၊ ဆဋ္ဌိတဘာဇနမေဝ-စွန့်ပစ်အပ်သော ခွက် ကိုသာ၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုသုသာန်၌၊ ဆဋ္ဌိတ စောဠကေယေဝ-စွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်တို့ကိုသာ၊ စိဝရံ-ကို၊ ကတွာ-လည်း ကောင်း၊ တတ္ထ-၌၊ ဆဋ္ဌိတမဉ္စပိဌကာနိယေဝ-စွန့်ပစ်အပ်သော ညောင်စောင်းငယ်၊ အင်းပျဉ်ငယ်တို့ကိုသာ၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ ကိရ-သုံးစွဲ သတတ်၊ [စောဠကေယေဝဟု ပါဠိ ၂ မျိုး ရှိ၏၊ သုဝဏ္ဏကဋ္ဌကံ ကရောတိ၌ကဲ့သို့ ကရဓာတ်သည် ဒွိကမ္မကဓာတ် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် စောဠကေယေဝသာ ပါဠိမှန်

ဖြစ်ရမည်။ အယျဝေါသာဋီတကာနီတိ ဧတ္ထ-၌၊ ကာလင်္ကတာ-သေလွန်ကုန်ပြီးသော၊ ပိတိပိတာမဟာ-အဘ အဘိုးတို့ကို၊ ဝါ-မိဘ ဘိုးဘွားစသော ဆွေမျိုးတို့ကို၊ အယျာ-အယျတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုအဘ အဘိုးတို့၏၊ ဝါ-မိဘ ဘိုးဘွားစသော ဆွေမျိုးတို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ သုသာနာဒိသု-သုသာန် အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ (အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော ရုက္ခမူလ၊ ဥမ္မာရတို့နှင့်တကွ အခြား စွန့်ပစ်အပ်ရာ အရပ်တို့ကို ယူ၊) ဆဋ္ဌိတကာနီ - စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သော၊ ခါဒနီယဘောဇနိယာနိ-တို့ကို၊ ဝေါသာဋီတကာနီတိ-ကတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ကာလင်္ကတေ-သေလွန်ကုန်ပြီးသော၊ ဉာတကေ-တို့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ တေသံ-ထိုမိဘဘိုးဘွား စသော ဆွေမျိုးတို့သည်၊ သဇီဝကာလေ-အသက်ရှင်ရာ အခါ၌၊ ပိယံ-မြတ်နိုးအပ်သည်၊ ဝါ-ကြိုက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဧတေသု သုသာနာဒိသု-ဤသုသာန် အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ပိဏ္ဍံ ပိဏ္ဍံ-အခဲ အခဲကို၊ ကတ္တာ-၍၊ နော-ငါတို့၏၊ ဉာတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တု-သုံးဆောင်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောဆို၍၊ ထပေန္တိ ကိရ-ထားတတ်ကြကုန်သတတ်၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ပံသုကူ ကောက်ယူ၍၊ ဘုဉ္ဇတိ-စား၏၊ အညံ-အခြားသော၊ ပဏီတံ-မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဒိယျမာနမ္ပိ-ပေးလှူအပ်ပါသော်လည်း၊ န ဣစ္ဆတိ-အလိုမရှိ၊ တေန-ကြောင့်၊ သုသာနေပိ ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-သင်္ဂါယနာတင်ထေရ်တို့ မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

ထေရောတိ-ကား၊ ထိရော-ခိုင်ခံ့သည်၊ ယနဗဒ္ဓေါ-တစ်ခဲနက် အသားဖြင့် ဖွဲ့စပ်အပ်သည်၊ (ဟောတိ၊) ဝဋ္ဋရောတိ-ကား၊ ထူလော-ဝဖြိုးသည်၊ (ဟောတိ၊) အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ထူလောစ-ဝဖြိုးသည်လည်းကောင်း၊ ယနသရီရောစ-တစ်ခဲနက် ကျစ်လစ်သော ကိုယ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ မနုဿ ပေ၊ ခါဒတိတိ-ကား၊ မနုဿမံသံ - လူ၏ အသားကို၊ ခါဒတိ - ခဲစား၏၊

အယျဝေါသာဋီတကာနီ။ ။အယျအရ မိဘဘိုးဘွားတို့ကို ယူစေလို၍ "အယျာ ဝုစ္စန္တိ ပေ၊ မဟာ"ဟု မိန့်သည်။ ပိတိ ပိတာမဟကိုလည်း ယောက်ျားဘက်ကို ပဓာနနည်းအားဖြင့် ဆိုထားသည်။ အပဓာနအားဖြင့် အမိ အဘွားတို့ကိုပါ ယူပါ။ ဝေါသာဋီတကာဟူသော အမည်သည် သေလွန်ပြီးသော မိဘ ဘိုးဘွားစသော ဆွေမျိုးတို့အတွက် သုသာန်စသော အရပ်တို့၌ စွန့်ပစ်အပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့၏ အမည်တည်းဟု သိစေလိုသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ရုဋ္ဌိအဖြစ်ကို ပြသော "ဝုစ္စန္တိ" ကြိယာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဋီကာ၌ "အယျဝေါသာဋီတကာနီတိ ပိတုပိဏ္ဍဿေတံ အဓိဝစနံ"ဟု အဓိဝစနံသဒ္ဓါဖြင့်လည်းကောင်း မိန့်သည်။ အယျာနံ-သေလွန် ပြီးသော မိဘဘိုးဘွားစသော ဆွေမျိုးတို့၏ (အကျိုးငှာ) + ဝေါသာဋီတကာနီ-စွန့်ပစ်အပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့တည်း။ အယျဝေါသာဋီတကာနီ-တို့။

ဣတိ-ဤသို့၊ နံ-ထိုရဟန်းကို၊ သလ္လက္ခေမ-ငါတို့ မှတ်ထင်ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ မနုဿမံသံ-ကို၊ ခါဒန္တာ-ခဲစားသူတို့သည်၊ ဤဒိဿာ-ဤကဲ့သို့ရှုအပ်ကုန်သည်၊ ဝါ-ဤသို့ ဝဲဖြိုးကျစ်လစ်သော ကိုယ်ရှိကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တေသံ-ထိုကဲ့ရဲ့သော လူတို့၏၊ အဓိပ္ပာယော-အလိုတည်း။

၂၆၄။ ဥဒကဒန္တပေါနေ ကုက္ကုစ္စာယန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အဒိန္နံ၊ ပေ၊ အာဟာရံ အာဟရေယျာတိ ပဒဿ-ယျဟူသော ပုဒ်၏၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ သမ္မာ-မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ၊ အသလ္လက္ခေတွာ-မမှတ်သားနိုင်မူ၍၊ ဝါ-မမှတ်သားနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ကုက္ကုစ္စာယိသု-ကုက္ကုစ္စကို ပြုကြကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ယထာ ဥပ္ပန္နဿ-အကြင်အကြင် ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ဝတ္ထုဿ-အကြောင်းဝတ္ထု၏၊ ဝါ-နှင့်၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ ပိတာ-အဖသည်၊ ဒါရကေ-ကလေးတို့ကို၊ သညာပေန္တော ဝိယ-နားလည်စေသကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) တေ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သညာပေန္တော-နားလည်စေတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) အနုပညတ္တိ-ကို၊ ထပေသိ-ထားတော်မူပြီ။

မညေ သလ္လက္ခေမ။ ။ပါဠိတော်၌ မညေကို “သလ္လက္ခေမ” ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် မညေပုဒ်ကို သလ္လက္ခဏတ္ထနိပါတ်ပုဒ်ဟု ကြံပါ။ ယောဇနာ၌ကား မနဓာတ် မဝိဘတ်ကို ဧပြု၍ “မညေ” ပြီးသည်ဟု သိစေလို၍ “သလ္လက္ခေမ” ဟု ဖွင့်သည်ဟု ကြံသည်။

မုခဒ္ဒါရံ အာဟာရံ အာဟရေယျ။ ။မုခဒ္ဒါရန္တိ ဂလနာဠိကံ (လည်ချောင်းသို့) အာဟာရန္တိ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗံ ယံကိဉ္စ ယာဝကာလိကာဒိ (ယာဝကာလိကစသော ၄ ပါးကို) အာဟရေယျာတိ မုခဒ္ဒါရံ ပဝေသေယျ၊ မုခေနဝါ ပဝိဋ္ဌံ ဟောတု၊ နာသိကာယဝါ၊ ဂလေန အဇ္ဈောဟရဏီယတ္တာ သဗ္ဗမ္ပိ တံ မုခဒ္ဒါရံ ပဝေသိတမေဝ ဟောတိ၊ သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် “အာဟရေယျ-ခံတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်အံ့” ဟု ဖြစ်၏၊ “မုခဒ္ဒါရံ ပဝေသေယျ” ကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထ၊ ခံတွင်းဖြင့် သွင်းအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ နှာခေါင်းဖြင့် သွင်းအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ လည်ချောင်းဖြင့် မျိုအပ်သောကြောင့် အစာအားလုံးသည် ခံတွင်းပေါက်သို့ သွင်းအပ်သည် ချည်း ဖြစ်သည်။

ကုက္ကုစ္စာယိသု။ ။ယသ္မာ ပန တေ ဘိက္ခု၊ အနာဟာရေပိ ဥဒကေ အာဟာရသညာယ၊ ဒန္တပေါနေစ မုခဒ္ဒါရံ အာဟာရံ ဣဒန္တိ သညာယ ကုက္ကုစ္စာယိသု၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “တေ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ကုက္ကုစ္စာယိသု”တိ၊ ဥဒကံ ဟိ ယထာသုခံ ပါတုံ၊ ဒန္တကဋ္ဌဉ္စ ဒန္တပေါနပရိ ဘောဂေန ပရိဘုဉ္စိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တဿ ပန ရသံ ဂိလိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊)ထိုဒန်ပူ၏ အရည်ကိုကား မျိုခြင်းငှာ မအပ်၊) သစေပိ ဒန္တကဋ္ဌရသော အဇာနန္တဿ အန္တော ပဝိသတိ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ အနဇ္ဈောဟရန္တေန ပန ဒန္တကဋ္ဌဝါ ဟောတု အညံဝါ ကိဉ္စိ မုခေ ပက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (ခံတွင်းသို့ မဆောင်သော မမျိုသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒန်ပူဖြစ်ဖြစ်၊ အခြား အာဟာရဖြစ်ဖြစ် ပါးစပ်ထည်း၌ ထည့်ခြင်းငှာ အပ်၏။)

၂၆၅။ အဒိန္နန္တိ-ကား၊ ကာယေနဝါ-ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကာယ
 ပဋိဗဒ္ဓေနဝါ-ကိုယ်နှင့် စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏန္တဿ-ခံယူ
 သော ရဟန်းအား၊ (န ဒိန္နံ ဝပ်) ကာယ၊ ခေ၊ နိသဂ္ဂိယာနံ-ကိုယ်၊ ကိုယ်နှင့် စပ်
 သော ဝတ္ထု၊ ပစ်လွှင့်ခြင်းတို့တွင်၊ အညတရဝသေန-တစ်ပါးပါးသော ပယောဂ၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ န ဒိန္နံ-မပေးအပ်သော၊ (“အာဟာရံ-ကို၊ အာဟာရေယျ-ရှေးရှုဆောင်
 အံ့” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်) ဟိ-မှန်၊ ဧတဒေဝ-ဤအဒိန္နကိုသာ၊ (ဤကာယ၊ ကာယ
 ပဋိဗဒ္ဓတို့ဖြင့် ခံယူသော ရဟန်းအား ကာယ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓ၊ နိသဂ္ဂိယတို့တွင်
 တစ်ပါးပါးဖြင့် မပေးအပ်သော အာဟာရကိုသာ) သန္ဓာယ-၍၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊
 အဒိန္နနာမ ခေ၊ ဝုစ္စတိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်
 မခံအပ်သော အာဟာရကို၊ အဒိန္နနာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။] ပန-ဆက်၊ ဒုတိယ
 ပါရာဇိကေ-၌၊ အဒိန္နံ ခေ၊ ဝုစ္စတိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ပရပရိဂ္ဂဟိတံ-
 သူတစ်ပါးတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သော ဥစ္စာကို၊ အဒိန္နနာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။] ပန-
 ကား၊ ဒိန္နန္တိ ဣဒံ-ဒိန္နဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ တဿေဝ အဒိန္နဿ-ထိုအဒိန္န၏ပင်၊
 ပဋိပက္ခဝသေန-ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ လက္ခဏဒဿနတ္ထံ-လက္ခဏာကို
 ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥဒ္ဓန္ဓိ-ပဒဘာဇနီ၌ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ပြီ။

စ-ဆက်၊ အဿ-ဤဒိန္နပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ ကာယေန ခေ၊ ဒေန္တေတိ-
 ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ကာယ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓ၊ နိသဂ္ဂိယတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့်) အညသ္မိ-
 ခံယူသူမှ တစ်ပါးသော ကပ်မည့်သူသည်၊ ဒဒမာနေ-ပေးလတ်သော်၊ ဟတ္ထပါသေ
 ခေ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ကာယ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓ၊ နိသဂ္ဂိယတို့တွင်
 တစ်ပါးပါးဖြင့်) ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်သော၊ တံ-ထိုအာဟာရကို၊ အန္တမသော-ဖြင့်၊
 ရထရေဏုမ္မိ-ရထားရေဏုမြူကိုလည်း၊ [အကပ်ခံ၍ ဖြစ်နိုင်သော အာဟာရတို့တွင်
 (လည်း၊ ရထားတို့ သွားသောအခါ ထသော) ရထရေဏုမြူမှန်သည် အသေးဆုံး
 ဖြစ်၏။] ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၌) ဝုတ္တလက္ခဏေ-ဆိုအပ်ပြီးသော
 လက္ခဏာရှိသော၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌိတော-တည်လျက်၊ ကာယေနဝါ-ဖြင့်သော်
 လည်းကောင်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေနဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-
 အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဧဝံ-ဤသို့၊ (ကာယ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓဖြင့်) ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်
 ပြီးသော၊ ဧတံ-ဤအာဟာရကို၊ ဒိန္နနာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဣဒံ-ဤဟာကို၊
 ဂဏှ-ယူပါလော၊ ဣဒံ-ဤဟာသည်၊ တဝ-သင်၏ (ဥစ္စာသည်) ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ။

အဒိန္နံ ခေ၊ န ဒိန္နံ။ ။အကပ်ခံသူဘက်က ကာယ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓ ၂ ပါးတွင် တစ်
 ပါးပါးဖြင့် ယူ၍၊ ပေးသူ ကပ်သူဘက်က ကာယ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓ၊ နိသဂ္ဂိယ ၃ ပါးတွင် တစ်ပါး
 ပါးဖြင့် ပေးမှ အကပ်မြောက်၏။ ထိုသို့ မဟုတ်လျှင် အကပ် မမြောက်သောကြောင့် အဒိန္န
 ဖြစ်သည်။ [သိက္ခာပုဒ်၌ “ဒိန္နံ” ပုဒ် မရှိပါဘဲ ပဒဘာဇနီ၌ “ဒိန္နနာမ” စသည်ကို ထုတ်ပြ
 ခြင်းသည် အဒိန္န၏ ပြောင်းပြန်လက္ခဏာကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ ဖြစ်၏။]

ဣတိ အာဒိဝစနေန-ဤသို့အစရှိသော စကားဖြင့်၊ နိသဌ်-စွန့်ပေးအပ်သော အာဟာရကို၊ (ဒိန္နနာမ-ဟူ၍) န (ဝုစ္စတိ)-မဆိုအပ်။ ပါးစပ်အပြောဖြင့် ပေးခြင်းကြောင့် ဒိန္နအမည် မရ-ဟူလို။

တတ္ထ-ထိုကာယေနဝါ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ကာယေနာတိ-ကား၊ ဟတ္ထာဒိသု-လက်အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော၊ သရီရာဝယဝေန-ကိုယ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြင့်၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ပါဒဂုံလိယာပိ-ခြေချောင်းဖြင့်သော်လည်း၊ ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ကာယေန ဒိန္နနာမ-ကာယေန ဒိန္နမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ-အကပ်ခံခြင်း၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ယေနကေနစိ-သော၊ သရီရာဝယဝေန-ဖြင့်၊ ဂဟိတံ-ခံယူအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ကာယေန ဂဟိတမေဝ-ကာယေန ဂဟိတမည်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ နတ္ထုကရဏိယာ-နှာနှပ်တံဖြင့်၊ ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်သော နှာကို၊ နာသာပုဋ္ဌေန-နှာခေါင်းဗုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အကလ္လကော-မကျန်းမာသည်၊ (ဟုတွာ-၍) မုခေနဝါ-ခံတွင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သစေပိ ပဋိဂ္ဂဟာတိ-အကယ်၍မူလည်း ခံယူအံ့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း) ကာယေန ဂဟိတမေဝ-ကာယေန ဂဟိတမည်သည်သာ၊ (ဟောတိ) ဟိ-မှန်၏၊ ဧတ္ထ-ဤအကပ်ခံရာ၌၊ အာဘောဂမတ္တမေဝ-အကပ်ခံမည်ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းမျှသည်သာ၊ ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏတည်း၊ ဣတိ အယံ နယော-ကို၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တော-ပြီ။

ကာယပဋိဗဒ္ဓေနာတိ-ကား၊ ကဋ္ဌဗ္ဗအာဒိသု-ဇွန်း အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော၊ ဥပကရဏေန-အသုံးအဆောင်ဖြင့်၊ ဒိန္နပေးအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဒိန္နနာမ-ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဒိန္နမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ၊ ဧသေဝနယော၊ ဟိ-မှန်၊ ယေနကေနစိ-သော၊ သရီရပဋိဗဒ္ဓေန-ကိုယ်နှင့် စပ်သော၊ ပတ္တထာလကာဒိနာ-သပိတ်၊ ခွက်အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဂဟိတံ-ခံယူအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဂဟိတမေဝ-ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဂဟိတမည်သည်သာ၊ ဟောတိ။

နိသဂ္ဂိယေနာတိ-ကား၊ ကာယတောစ-ကိုယ်မှလည်းကောင်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓတောစ-ကိုယ်နှင့် စပ်သော ဝတ္ထုမှလည်းကောင်း၊ မောစေတွာ-လွှတ်စေ၍၊ ဟတ္ထပါသေ-၂ တောင်ထွာ ဟတ္ထပါသ်၌၊ ဌိတဿ-တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကာယေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါတိယမာနမ္ပိ-ကျစေအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ နိသဂ္ဂိယေန-ပစ်လွှင့်ခြင်းဟူသော၊ ပယောဂေန-ဖြင့်၊ ဒိန္နနာမ-ပေးအပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဘာဝ-ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပါဠိဝဏ္ဏနာ-ပါဠိတော်၏ အဖွင့်တည်း။

ပန-ဆက်၊ (“ပါဠိတော်၏ အဖွင့်မှ တစ်ပါး ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်ကား” ဟုလည်း ပေးကြ၏။) အယံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ ဧတ္ထ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော-ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ် တည်း၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-အကပ်ခံ ခြင်းသည်၊ ရဟတိ-တက်ရောက်၏၊ ဝါ-အကပ်မြောက်၏၊ ထာမမဇ္ဈိမဿ-အားစွမ်း အားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဥစ္စာရဏမတ္တံ-ကြွမြှောက် နိုင်ခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ဟတ္ထပါသော-၂ တောင်ထွာ ဟတ္ထပါသ်သည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှားအံ့၊ အဘိဟာရော-ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှားအံ့၊ ဒေဝေါဝါ-နတ်သည်သော်လည်း ကောင်း၊ မနုဿောဝါ- သော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနဂတောဝါ-(မျောက်စသော) တိရစ္ဆာန်သည်သော် လည်းကောင်း၊ ကာယေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေနဝါ-ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ နိသဂ္ဂိယေနဝါ-ပစ်လွှင့်ခြင်းဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ ဒေတိ- ပေးအံ့၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကာယေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟာတိ-အံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပေးခြင်း၊ ခံယူခြင်းဖြစ်လတ်သော်၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟ ဏံ-သည်၊ ရဟတိ-တက်ရောက်၏၊ ဝါ-အထမြောက်၏။

တတ္ထ-ထိုအင်္ဂါ ၅ ပါးတို့တွင်၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဌိတနိသိန္ဓ နိပန္နာနံ-ရပ်နေသူ၊ ထိုင်နေသူ၊ လျောင်းနေသူတို့၏၊ (ဟတ္ထပါသော၌ စပ်၊) ပဝါ ရဏသိက္ခာပဒေ-ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနော-ဖြင့်သာလျှင်၊ ဟတ္ထ ပါသော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဒါယကပဋိဂ္ဂါဟကေသု-ပေးသူ၊ အကပ်ခံသူတို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ယောက်သည်၊ ဝါ-တစ်ယောက်က၊ အာကာသေ- ကောင်းကင်၌၊ ဧကော-သည်၊ ဝါ-က၊ ဘူမိယံ-၌၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘူမဌဿ-မြေ၌ တည်သူ၏၊ သီသေနစ-ဦးခေါင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာကာ သဌဿ- ကောင်းကင်၌ တည်သူ၏၊ ဒါတုံဝါ- ပေးခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတုံဝါ-ယူခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ပသာရိတဟတ္ထံ-ဆန့်တန်းအပ်သော လက်ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ယံ အင်္ဂီ-အကြင်အင်္ဂါသည်၊ အာသန္နတရံ-အနီးဆုံးဖြစ်၏၊ တဿ-ထိုအနီးဆုံးအင်္ဂါ၏၊ သြရိမန္တေနစ-ဤမှာဘက်အစွန်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါသပ္ပမာဏံ-ဟတ္ထပါသ်၏ အတိုင်းအရှည်ကို၊ ပရိစ္ဆိန္နိတဗ္ဗံ-ပိုင်းခြားထိုက်၏၊ ဧကော-သည်၊ ဝါ-က၊ ကူပေ-တွင်းထည်း၌၊ ဧကာ၊ ကူပတဋေ-တွင်း၏ နှုတ်ခမ်း၌၊

ပဉ္စဟိ ၊ပေ၊ ရဟတိ။ ။ ရှေ့ရှုလည်းဆောင်, ၂ တောင်ထွာရောက်, မြှောက်နိုင် ဝတ္ထု, သုံးခုပေးခြင်း, ခံခြင်းနှစ်လျှောက်, ကပ်ခံမြောက်, မှတ်လောက်အင်္ဂါ ၅ ပါးတည်း။

(ကူပတိရေဟုလည်း ရှိ၏။) သစေပိ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊) ဝါပန-တစ်နည်းကား၊ ဧကော၊ ရုက္ခေ-သစ်ပင်ပေါ်၌၊ ဧကော၊ ပထဝီယံ-မြေပေါ်၌၊ (သစေပိ ဟောတိ-အံ၊ ဧဝံသတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဟတ္ထပါသပ္ပမာဏံ၊ ပရိစ္ဆိန္နိတဗ္ဗံ၊ ဧဝရူပေ-သော၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌတ္တာ-၍၊ ပက္ခိ-အတောင်ရှိသော ငှက်သည်၊ မုခတုဏှာကေနဝါ-နှုတ်သီးဖျားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိ-ဆင်သည်၊ သောဏှာယဝါ-နှာမောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပုပ္ဖဝါ-ပန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖလံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေပိ ဒေတိ-အကယ်၍မူလည်း ပေးအံ၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ပေးပါသော်လည်း၊) ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ ရဟတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဒ္ဓဌမရတနဿာပိ-အခွဲအားဖြင့် ရှစ်တောင်မြောက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ (၇ တောင်ထွာရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊) ဟတ္ထိနော-၏၊ ခန္ဓေ-ပုခုံးပေါ်၌၊ နိသိန္ဓော-ထိုင်နေသော ရဟန်းသည်၊ (သစေ ဂဏှာတိ၌ စပ်၊) တေန-ထိုဆင်သည်၊ သောဏှာယ-ဖြင့်၊ ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်သော သစ်သီးစသည်ကို၊ သစေ ဂဏှာတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝဇ္ဇတိယေဝ-အပ်သည်သာ။

ဧကော - သည်၊ ဗဟူနိ - များစွာကုန်သော၊ ဘတ္တဗျဉ္ဇနဘာဇနာနိ - ထမင်းတောင်း၊ ဟင်းအိုးတို့ကို၊ သီသေ-ဦးခေါင်းပေါ်၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊ (ရွက်၍၊) [ထမင်းတောင်းအပေါ်၌ ဟင်းအိုးထားခြင်းအားဖြင့် အဆင့်ဆင့် ရွက်ထားသည်၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌ "ဟေဋ္ဌိမဘာဇနံ"ဟု ဆိုလိမ့်မည်။] ဘိက္ခုဿ-၏၊ သန္တိကံ-အနီးသို့၊ အာဂန္တော-၍၊ ဌိတကောဝ-ရပ်လျက်သာလျှင်၊ ဂဏှာထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ၊ ဝဒတိ-အံ၊ အဘိဟာရော-ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်၊ န တာဝ ပညာယတိ-မထင်ရှားသေး၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မခံယူထိုက်၊ [ရဟန်းဘက်သို့ အနည်းငယ်မျှ မညွတ်ဘဲ မတ်မတ်ရပ်နေသောကြောင့် "န တာဝ ပပ၊ ပညာယတိ"ဟု ဆိုသည်။] ပန-ကား၊ ဤသကမ္ပိ-စဉ်ငယ်လည်း၊ သစေ ဩနမတိ-အကယ်၍ အောက်သို့ ညွတ်လိုက်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဟတ္ထံ-ကို၊ ပသာရေတွာ-ဆန့်တန်း၍၊ ဟေဋ္ဌိမဘာဇနံ-အောက်ဆုံးတောင်းကို၊ ဧကဒေသေနာပိ-တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့်လည်း၊ သမ္ပဋ္ဌိတဗ္ဗံ-လက်ခံနိုင်၏၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို လက်ခံခြင်းဖြင့်၊ သဗ္ဗဘာဇနာနိ-အလုံးစုံသော ခွက်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟိတာနိ-အကပ်ခံအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တတော-ထိုလက်ခံပြီးရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဩရောပေတွာဝါ-အောက်သို့ ချ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ဥဠါဋေတွာဝါ-(အုပ်ဆောင်း စသည်ကို) ဖွင့်၍သော်လည်းကောင်း၊ ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ (ဘုဉ္ဇိတုံ-ငှာ၊) ဣစ္ဆတိ-၏၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဂဟေတွာ၊ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ချီးမြှောက်ဖွယ်ရာ၊ သမ္ဘာဝနာကား၊

သဘတ္တပစ္ဆိမာဒိမိ-ထမင်းနှင့် တကွဖြစ်သော တောင်းအစရှိသော၊ (“ဘတ္တပစ္ဆိမာဒိမိ-ထမင်းတောင်း အစရှိသော” ဟုလည်း ပါဠိရှိ၏။) ဧကဘာဇန-၌၊ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ-အကပ်မြောက်၏ဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့။

ကာဇန-ထမ်းပိုးဖြင့်၊ ဘတ္တိ-ထမင်းကို၊ ဟရန္တောပိ-ဆောင်ယူစဉ်လည်း၊ ကာဇ-ထမ်းပိုးကို၊ သြနာမေတွာ-အောက်သို့ ညွှတ်စေ၍၊ သစေ ဒေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ ဂဏှတုံ-ငှာ၊) ဝဇ္ဇတိ၊ ဝေဏု-ထမ်းပိုးဝါးသည်၊ တိသဟတ္ထော-အတောင်သုံးဆယ်ရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ ဧကသ္မိ-တစ်ဖက်သော၊ အန္တေ-အစွန်၌၊ ဂုဠကုမ္ဘော-တင်လဲအိုးသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဗဒ္ဒေါ-ဖွဲ့ချည်အပ်သည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊) ဧကသ္မိ-သော၊ (အန္တေ-၌၊) သပ္ပိကုမ္ဘော-ထောပတ်အိုးသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဗဒ္ဒေါ-သည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊) တံ-ထိုထမ်းပိုးကို၊ စေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-အကယ်၍ အကပ်ခံအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော တင်လဲ ထောပတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသည်သာ၊ (အကပ်မြောက်တော့သည်သာ၊ ဟောတိ၊) ဥစ္ဆယန္တဒေါဏိတော-ကြံရည်ကြိတ်စက်ဝယ် ကြံရည်စကျင်းမှ၊ ပဏ္ဍရန္တမေဝ-ယိုကျစဉ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ရသံ-အရည်ကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊ အဘိဟာရော-ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်၊ န ပညာယတိ-မထင်ရှားသေး၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ န ဂဟေတဗ္ဗော-မခံယူတိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ကသဋ္ဌ-အဖတ်ကို၊ ဆဋ္ဌေတွာ-စွန့်ပစ်၍၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဥဿိဗ္ဗိတွာ ဥဿိဗ္ဗိတွာ-ခတ်ယူ၍ ခတ်ယူ၍၊ သစေ ဒေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ ဂဏှတုံ-ငှာ၊) ဝဇ္ဇတိ။

ဗဟူ-များစွာကုန်သော၊ ပတ္တာ-သပိတ်တို့သည်၊ ဝါ-ခွက်တို့သည်၊ မဇ္ဈေဝါ-ညောင်စောင်းပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌေဝါ-အင်းပျဉ်ပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌသာရကေဝါ-သင်ဖြူးပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒေါဏိယံ ဝါ-

ဥစ္ဆယန္တဒေါဏိတော။ ။ကြံညစ်ယန္တယား၌ ရဟန်းဖို့ မဟုတ်ဘဲ ညစ်ရိုးညစ်စဉ် အရည်ကို ခံယူဖို့ရန် လျှောက်သောကြောင့် “အဘိဟာရော န ပညာယတိ” ဟု ဆိုသည်။ အကယ်၍ ရဟန်းအတွက် မှန်းပြီးလျှင် လူတစ်ယောက် ချီမနိုင်လောက်သော ကြံကြိတ်စက် ကလေးဖြင့် ၂ တောင်ထွာဟတ္ထပါသ်အတွင်း ညစ်ပေးအံ့ “ခံယူပါ” ဟု လျှောက်လျှင် ကာယ ပဋိဗဒ္ဓဖြင့် ရှေးရှုဆောင်ခြင်း ထင်ရှားသောကြောင့် ခံယူကောင်း၏-ဟု ဋီကာဆိုသည်။

ကသဋ္ဌ ဆဋ္ဌေတွာ။ ။ယာမကာလိကဖြစ်အောင် အဖတ်ကို ဖယ်၍ ကြံရည် စကျင်းမှ လက်ဖြင့် ခတ်ယူ၍ ပေးလျှင် ခံယူခြင်းငှာ အပ်၏။ ယာမကာလိကဖြစ်ဖို့ရန်အတွက် “ကသဋ္ဌ ဆဋ္ဌေတွာ” ဟု ဆိုသည်။ နံနက်ပိုင်း၌ သောက်ဖို့ ဖြစ်လျှင်ကား အဖတ်ကို မဖယ်ဘဲ လည်း ခံယူကောင်းပါ၏။

စကျင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဖလကောဝါ-ပျဉ်ချပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ထပ်တာ-
ထားအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဌိတဿ-တည်
သော ရဟန်း၏၊ ဒါယကော-ပေးလှူမည့် ဒါယကာသည်၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဟောတိ-
ဖြစ်၏၊ တတ္ထ-ထိုဟတ္ထပါသ်ဖြစ်လောက်သော အရပ်၌၊ ဌတော-၍၊ ပဋိဂ္ဂဟဏ
သညာယ-ခံယူကြောင်းသညာဖြင့်၊ ဝါ-ခံယူမည်ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်၊ မဇ္ဇာ
ဒီနိ-(မြှောက်၍ ကပ်အပ်သော) ညောင်စောင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ အင်္ဂုလိယာပိ-
လက်ချောင်းဖြင့်လည်း၊ ဖုသိတွာ-ထည့်၍၊ ဌိတေနဝါ-ရပ်သော ရဟန်းသည်သော်
လည်းကောင်း၊ နိသိန္ဓေနဝါ-ထိုင်သော ရဟန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ နိပဇ္ဇေန
ဝါ-လျောင်းသော ရဟန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ (“ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ”၌ စပ်၊)
တေသု ပတ္တေသု-ထိုခွက်တို့၌၊ ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဒိယျတိ-ပေးအပ်၏၊
တံ သဗ္ဗ-ထိုအလုံးစုံသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသည်၊
ဟောတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမိ-ခံယူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ မဇ္ဇာဒီနိ-ညောင်စောင်း
အစရှိသည်တို့သို့၊ အာရဟိတွာ-တက်၍၊ သစေပိ နိသိဒတိ-အကယ်၍ မူလည်း
ထိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ထိုင်ပြန်ပါသော်လည်း၊) ဝဇ္ဇတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊
[ကာယပဋိဗဒ္ဓဖြစ်သော ညောင်စောင်းစသည်ဖြင့် ခံယူရာရောက်သောကြောင့်
အကပ်မြှောက်သည်သာ။] ပန-ချီးမြှောက်ဖွယ်ရာ သမ္ဘာဝနာကား၊ မဇ္ဇာဒီနိ-တို့ကို၊
ဟတ္ထေန၊ ဂဟေတွာ၊ မဇ္ဇေ-၌၊ သစေ နိသိဒတိ-အကယ်၍ ထိုင်ချလိုက်အံ့၊ (ဧဝံ
သတိ-ဤသို့ထိုင်ချလတ်သော်၊) ဝတ္တဗ္ဗမေဝ-အကပ်မြှောက်၏ဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊
နတ္ထိ-မရှိတော့။ [လက်ဖြင့် ကိုင်ခြင်း ပါနေသောကြောင့် အကပ်မြှောက်၏ဟု
ဆိုဖွယ်မလို-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ (ဗဟူ-ကုန်သော၊) ပတ္တာ-တို့သည်၊ ပထဝိယံ-မြေပေါ်၌၊ ကုစ္ဆိယာ-
ဝမ်းဖြင့်၊ ကုစ္ဆိ-ဝမ်းကို၊ (တစ်နည်း) ကုစ္ဆိယာ ကုစ္ဆိ-သပိတ်ဝမ်းအချင်းချင်း၊ အာဟတ္ထ-
ထိ၍၊ ဌိတာ-တည်ကုန်သည်၊ သစေပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်ကုန်အံ့၊
ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ယံ ယံ-အကြင်အကြင်သပိတ်ကို၊ အင်္ဂုလိ
ယာဝါ-လက်ချောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သူစိယာဝါ-ကညစ်ဖြင့်သော်လည်း
ကောင်း၊ ဖုသိတွာ-ထိ၍၊ နိသိန္ဓေန-ထိုင်နေသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ပေစာရေးရင်း
လာကပ်သောအခါ ကညစ်ဖြင့် တို့၍ အကပ်ခံသောကြောင့် “သူစိယာဝါ ဖုသိတွာ”
ဟု ဆိုသည်။] တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုသပိတ်၌၊ ဒိယျမာနမေဝ-ပေးအပ်သော ခဲဖွယ်
ဘောဇဉ်သည်သာ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သည်၊ (ဝါ-အကပ်မြှောက်သည်၊)
ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ကတ္ထစိ-အချို့အဋ္ဌကထာတို့၌၊ [“ကတ္ထစိ အဋ္ဌကထာသု”ဟု
ဋီကာရှိသောကြောင့် “ယတ္ထကတ္ထစိ”ဟု မရှိရ၊ “ယံ ပန ကတ္ထစိ”ဟုသာ ပါဌမှန်
ရှိရမည်။] မဟာကဋ္ဌ၊ ပေ၊ န ရဟတိတိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊

တံ-ထိုစကားကို၊ ဟတ္ထပါသာတိက္ကမံ-ဟတ္ထပါသ်ကို လွန်သော သပိတ်ကို၊ သန္ဓာယ-
 ဤ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ မဟာကဋ္ဌသာရဟတ္ထတ္ထရဏာဒိသု-ကြီးစွာသော
 သင်ဖြူး၊ ဆင်ကျောက်ကုန်း၏ အခင်းကြီး အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ထပိတပတ္တေ-
 ထားအပ်သော သပိတ်၌၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-ခံယူခြင်းသည်၊ န ရဟတိ-မတက်ရောက်၊
 ဝါ-အကပ်မမြောက်။ ပန-ဆက်၊ ဟတ္ထပါသေ-သည်၊ သတိ-ရှိသော်၊ တတ္ထဇာတ
 ကာ-ထိုသစ်ပင်၌ ဖြစ်သော အရွက်ကို၊ အညတြ-ကြည်၍၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်
 မထား၊ တစ်ပါးပါးသော ခွက် အစရှိသည်၌၊ (ဂဏှိတုံ-ငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဗျတိရိတ်
 ကား၊ တတ္ထဇာတကေ-ထိုသစ်ပင်၌ ဖြစ်သော၊ ပဒုမိနိပဏ္ဏေဝါ-ပဒုမ္မာကြာရွက်၌
 သော်လည်းကောင်း၊ ကိသုကပဏ္ဏာဒိမ္ပိဝါ-ပေါက်ပင်ရွက် အစရှိသည်၌သော်လည်း
 ကောင်း၊ (ဂဏှိတုံ-ငှာ၊) န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုတတ္ထဇာတက ပဒုမ္မာကြာရွက်
 စသော အရွက်သည်၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓသချီ-ကာယပဋိဗဒ္ဓ၌ ရေတွက်အပ်သည်၏
 အဖြစ်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်။

တတ္ထဇာတကေ-ထိုသစ်ပင်၌ဖြစ်သော အရွက်စသည်၌၊ (ပဋိဂ္ဂဟဏံ-အကပ်
 ခံခြင်းသည်၊ န ရဟတိ) ယထာ-မတက်ရောက်သကဲ့သို့၊ ဝါ-အကပ်မမြောက်
 သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ခါဏုကေ-သစ်ငုတ်၌၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ထပိတမဉ္ဇာဒိမ္ပိ-
 ထားအပ်သော ညောင်စောင်းအစရှိသော၊ အသံဟာရိမေ-ပြောင်းရွှေ့၍ မရ
 ကောင်းသော၊ ဖလကေဝါ-ပျဉ်ချပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏေဝါ-ကျောက်
 ဖျာ၌သော်လည်းကောင်း၊ (ပဋိဂ္ဂဟဏံ-သည်၊) န ရဟတိယေဝ-မတက်ရောက်
 သည်သာ၊ ဝါ-အကပ်မမြောက်သည်သာ၊ ဟိ-မှန်၊ တေပိ-ထိုပျဉ်ချပ်၊ ကျောက်ဖျာ
 တို့သည်လည်း၊ တတ္ထဇာတကသင်္ခေပုပဂါ-တတ္ထဇာတက၌ သွင်းယူအပ်ကုန်သည်
 ၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။

ဘူမိယံ-မြေပေါ်၌၊ အတ္ထတေသု-ဖြန့်ခင်းအပ်ကုန်သော၊ သုခုမေသု-သိမ်
 မွေ့ကုန်သော၊ တိန္တိဏိကာဒိပဏ္ဏေသုပိ-မန်ကျည်းရွက် အစရှိသော အရွက်တို့၌
 လည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-အကပ်ခံခြင်းသည်၊ န ရဟတိ-မတက်ရောက်၊ ဝါ-အကပ်
 မမြောက်၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တာနိ-ထိုမန်ကျည်းရွက် အစရှိ
 သော အရွက်တို့သည်၊ သန္ဓာရေတုံ-ကပ်အပ်သော ဝတ္ထုကို ဆောင်ထားခြင်းငှာ၊
 န သမတ္တာနိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း၊ ပန-အန္တယကား၊ မဟန္တေသု-

အသံဟာရိမေ။ ။ထာမမဇ္ဈိမေန ပုရိသေန သုဠဟရိတဗ္ဗန္တိ သံဟာရိယံ၊ တံယေဝ
 သံဟာရိမံ၊ ယကာရဿ မကာရံ ကတွာ၊ န + သံဟာရိမံ အသံဟာရိမံ၊-(ယောဇနာ၊) ဤသို့
 ယကို (မ) ပြုဟုဆိုသော်လည်း ထိုကဲ့သို့ ကာရိ ကာရိယ ပြောင်းပုံကို ကျမ်းစာတို့၌ တွေ့ခဲ့၏၊
 ထို့ကြောင့် “သံ (သမန္တတော)-ထက်ဝန်းကျင်သို့ + ဟရဏံ သံဟာရော၊ သံဟာရေန နိဗ္ဗတ္တံ
 သံဟာရိမံ-ထက်ဝန်းကျင် ရွှေ့ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော ပျဉ်ချပ်စသည်၊ န + သံဟာရိမံ
 အသံဟာရိမံ” ဟု ပြုသင့်မည် ထင်သည်။

ကြီးကုန်သော၊ ပဒုမိနိပဏ္ဏာဒီသု-ပဒုမ္မာကြာရွက် အစရှိသည်တို့၌၊ (တတ္ထဇာတက မဟုတ် ကြာပင်မှ ဖြတ်ထားအပ်ပြီးသော ပဒုမ္မာကြာရွက် အစရှိသည်တို့၌) (ပဋိဂ္ဂ ဟဏံ-သည်) ရဟတိ၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ အတိတ္တဗ္ဗ-ကျော်လွန်၍၊ ဌိတော-တည်သော ဒါယကာသည်၊ ဒီယဒဏ္ဍကေန-ရှည်သော အရိုးရှိသော၊ ဥဠုကေန-ယောက်ချိုဖြင့်၊ ဝါ-မှုတ်ဖြင့်၊ သစေ ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) အာဂန္တာ-အနီးသို့ လာ၍၊ ဒေဟိ-ပေးလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဝစနံ-ကို၊ အသုတ္တာဝါ-မကြားမူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မကြားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနာဒိယိတ္တာဝါ-မနာယူမူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မနာယူခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တေ-သပိတ်၌၊ အာကိရတိယေဝ-လောင်းထည့်သည်သာဖြစ်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဒုရေ-၌၊ ဌတော-၍၊ ဘတ္တပိဏ္ဏံ-ကို၊ ခိပန္တေပိ-ပစ်ပေးသော ဒါယကာ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော။

ပတ္တတ္ထဝိကတော-သပိတ်အိတ်မှ၊ နိဟရိယမာနေ-ထုတ်ဆောင်အပ်ဆဲ ဖြစ်သော၊ ပတ္တေ-သပိတ်၌၊ ရဇနစုဏ္ဏာနိ-ဆိုးရည်၏ အမှုန်တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဥဒကေ-ရေသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဓောဝိတဗ္ဗော-ဆေးထိုက်၏၊ (ဥဒကေ-သည်) အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ရဇနစုဏ္ဏံ-ကို၊ ပုဋ္ဌိတ္တာဝါ-သုတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာဝါ-အကပ်ခံ၍သော်လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှာ၊ စရိတဗ္ဗံ-လှည့်လည်ရာ၏၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှာ၊ စရန္တဿ-လှည့်လည်စဉ်၊ ရဇံ-မြူမှုန်သည်၊ သစေ မတတိ-အကယ်၍ ကျအံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ ဘိက္ခာ-ကို၊ ဂဏှိတဗ္ဗာ-ခံယူထိုက်၏၊ အပုဋ္ဌိဂ္ဂဟေတ္တာ-အကပ်မခံဘဲ၊ ဂဏှတော-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ဝိနယဒုက္ကဋ်-ဝိနယဒုက္ကဋ်သည်၊ (ဟောတိ၊) ပန-ထိုသို့ပင်အကပ် မခံဘဲ ခံယူသော ရဟန်းအား ဝိနယဒုက္ကဋ်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တံ-ထိုဆွမ်းကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ-၍၊ ဘုဉ္ဇတော-စားသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ-အကပ်ခံစေပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဝါ-လောင်းပါကုန်၊ [ကခါ၌ “ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ ဒေထ” ဟု ရှိ၏။] ဣတိ - သို့၊ ဝုတ္တေ - ဆွမ်းလောင်းသူတို့အား

သစေ ၊ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာဝါ။ ။ရှေးခေတ်၌ သပိတ်အိတ်ဟူသည် သပိတ်ကို အတွင်း၌ မြုပ်သွားစေနိုင်သော အဝတ်အိတ်တည်း၊ ထိုအိတ်ကို ဆိုးရည်ဖြင့် ဆိုးထား၏၊ ထို့ကြောင့် “အိတ်မထုတ်စဉ် သပိတ်ထည်း၌ ဆိုးရည်၏အမှုန်ကျလျှင်” ဟု ဆိုသည်၊ ထိုအမှုန်သည် ယာဝဇီဝိကအာဟာရ ဖြစ်သောကြောင့် “ရေရှိလျှင် သပိတ်ကို ဆေးပြီးမှ၊ ရေ မရှိလျှင် သပိတ်ကို အကပ်ခံပြီးမှ ဆွမ်းခံရမည်” ဟု ဆိုသည်၊ သပိတ်ကို အကပ်ခံသောအခါ အမှုန်ကိုလည်း အကပ်ခံပြီး ဖြစ်တော့၏။ [“ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာဝါ” ဟု ရှေးစာအုပ်များ၌ ဝါသဒ္ဓါပါဟန်မတူ။]

ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ ဝစနံ-ကို၊ အသုတ္တာဝါ-လည်းကောင်း၊ အနာဒိယိတ္တာဝါ-လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခံ-ကို၊ သစေ ဒေန္တိယေဝ-အကယ်၍ ပေးမြဲ ပေးနေကုန်အံ့၊ ဝါ-လောင်းမြဲ လောင်းနေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝိနယဒုက္ကဋ်-သည်၊ နတ္ထိ၊ ပုန၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ အညာ-အခြားသော၊ ဘိက္ခာ-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗာ-ခံယူထိုက်၏။

မဟာဝါတော-ကြီးစွာသော လေသည်၊ တတော တတော-ထိုထိုအရပ်မှ၊ ရဇံ-မြူမှုန်ကို၊ သစေ ပါတေတိ-အကယ်၍ ကျစေအံ့၊ (ထိုသို့ကျခြင်းကြောင့်၊) ဘိက္ခံ-ကို၊ ဂဟေတံ-ငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ သစေ န ဟောတိ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ (မြူမှုန် မကျအောင် ဆွမ်းကို ခံယူခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသည်ဖြစ်အံ့-ဟူလိ၊) (ဧဝံသတိ၊) အနုပသမ္ပန္နဿ-လူသာမဏေအား၊ ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန-စင်ကြယ်သော စိတ်ဖြင့်၊ (အမှန်ပေးမည်ဟူသော စိတ်ဖြင့်၊) အာဘောဂံ-နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂဏိတံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ စရိတွာ-ပြီး၍၊ ဝိဟာရံဝါ-ကျောင်းသို့သော်လည်းကောင်း၊ အာသနသာလံဝါ-ရွာတွင်း ဆွမ်းစားစရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာ-၍၊ တံ-ထိုဆွမ်းကို၊ အနုပသမ္ပန္နဿ - လူသာမဏေအား၊ ဒတွာ - ပေးပြီး၍၊ ပုန - ဖန်၊ တေန - ထိုလူသာမဏေသည်၊ ဒိန္နံဝါ-ပေးအပ်သော ဆွမ်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုလူသာမဏေ၏၊ ဝါ-နှင့်၊ ဝိဿာသေန-အကျွမ်းဝင်ခြင်းကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာဝါ-ခံယူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဘုဉ္ဇိတံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

(ဘိက္ခု-ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊) ဘိက္ခာစာရေ-ဆွမ်းအလို့ငှာ လှည့်လည်ရာ ဆွမ်းခံရွာ၌၊ သရဇံ-မြူမှုန်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဘိက္ခုဿ-အခြားရဟန်းအား၊ သစေ ဒေတိ-အကယ်၍ ပေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သော-ထိုပေးရာ ရဟန်းကို၊ (ဘိက္ခုနာ-ပေးသော ရဟန်းသည်၊) ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကံ၊) ဣမံ-ဤသပိတ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏေယျာသိဝါ-ခံယူမှုလည်း ခံယူပါလော၊ ပရိဘုဉ္ဇေယျာသိဝါ-သုံးဆောင်မှုလည်း သုံးဆောင်ပါလော၊ ဣတိ၊ (ဝတ္တဗ္ဗော၊) တေန-ထိုပေးရာ ရဟန်းသည်၊ တထာ-ထိုပြောသည့်အတိုင်း၊

ဝိနယဒုက္ကဋ်။ “မည်သည့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်” ဟု သီးခြား အမည်မတပ်အပ်ဘဲ သာမည ဒုက္ကဋ်ဟူသမျှကို “ဝိနယေ + ပညတ္တံ + ဒုက္ကဋ်” အရ “ဝိနယဒုက္ကဋ်” ဟု ခေါ်သည်။ ဒုက္ကဋ် ၈ မျိုးအကျယ်ကို ဒုတိယပါရာဇိကအဋ္ဌကထာမှာ ရှုပါ။ အကျဉ်းချုပ်ကား-

ပုဗ္ဗ-သဟပယောဂေါစ၊ အနာမာသဒုရူပစိဏ္ဏေ၊
ဝိနယေစေဝ ဉာတေစ၊ ဥတ္တိယာစ ပဋိဿဝေ၊
အဋ္ဌေတေ ဒုက္ကဋ္ဌာ ဝုတ္တာ၊ ဝိနယေ ဝိနယညုနာ။

အနုပသမ္ပန္နဿ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ “ပုဗ္ဗာဘောဂဿ အနုရူပေန (ရှေ့၌ “အနုပသမ္ပန္နဿ ဒဿာမိတိ” ဟု ဆိုခဲ့သော အာဘောဂအား လျော်အောင်၊) “အနုပသမ္ပန္နဿ ဒတွာ ပေ၊

ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏။ ရဇံ-မြူမုန်သည်။ ဥပရိ-ဆွမ်း၏ အပေါ်၌၊ သစေ ဥပ္ပဝတိ-အကယ်၍ ပေါလောပေါ်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ကဉ္စိကံ-ပအုန်းရည်ကို၊ ပဝါဟေတွာ-မျှောပစ်၍၊ ဝါ-ငဲ့ပစ်၍၊ သေသံ-အကြွင်းကို၊ ဘုဉ္စိတဗ္ဗံ-စားရာ၏။ [ဆွမ်းထည်း၌ ပအုန်းရည်ပါနေ၍ မြူမုန်တွေ ပေါလောပေါ်နေအံ့ဟု ဆိုသည်။ ပအုန်းရည်ကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်၍ ဆိုသည်။ နို့ရည်၊ ဟင်းရည်တို့ကိုပါ ယူ။]

(ရဇံ-သည်။) အန္တော-ဆွမ်း၏ အတွင်း၌၊ ပဝိဋ္ဌံ-ဝင်ပြီးသည်။ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-အကပ်ခံရာ၏။ အနုပသမ္ပန္နော-လူသာမဏေသည်။ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ အမောစေန္တေန-မလွတ်ဘဲ၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ အနုပသမ္ပန္နော-သည်။ အတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထိုလူသာမဏေရှိရာ အရပ်သို့၊ နေတွာ-သပိတ်ကို ဆောင်ယူ၍၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-ရာ၏။ [လက်က လွှတ်လိုက်ပြီးမှ ထပ်၍ သပိတ်ကို ယူလျှင် ဥဂ္ဂဟိတကဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်သောကြောင့် “ဟတ္ထတော အမောစေန္တေန” ဟု ဆိုသည်။] သုက္ခဘတ္တေ-ခြောက်သော ထမင်း၌၊ [ဟင်းရည် စသည်ဖြင့် မလူးအပ်သော ထမင်းသန့်သန့်ကို “သုက္ခဘတ္တ” ဟု ဆိုသည်။] ပတိတရဇံ-ကျသော မြူမုန်ကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ ဘုဉ္စိတံ ဝဋ္ဋတိ၊ (ရဇံ-သည်။) အတိသုခုမံ-အလွန်သိမ်မွေ့သည်။ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဥပရိဘတ္တေန-အပေါ်ယံထမင်းနှင့်၊ သဗ္ဗိ-တကွ၊ အပနေတဗ္ဗံ-ဖယ်ရှားရာ၏။ ပဋိဂဟေတွာဝါ-အကပ်ခံ၍သော်လည်း၊ ဘုဉ္စိတဗ္ဗံ-စားရာ၏။

ယာဂုံဝါ-ယာဂုကိုသော်လည်းကောင်း၊ သူပံဝါ-ဟင်းရည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုရတော-ရဟန်း၏ ရှေ့၌၊ (သပိတ်ဖြင့် ဆွမ်းစားနေသော ရဟန်း၏ ရှေ့၌) ထပေတွာ-ချထား၍၊ အာလုလေန္တာနံ-မွေ့နေသော လူသာမဏေတို့၏၊ (အာလောလေန္တာနံဟုလည်း ရှိ၏။ အနက်တူ၊) ဘာဇနတော-အိုးခွက်မှ၊ ဖုသိတာနိ-ယာဂုပေါက်၊ ဟင်းရည်ပေါက်တို့သည်။ ဥပဂန္တာ-အထက်သို့ တက်၍၊ ပတ္တေ-ရဟန်း၏ သပိတ်၌၊ (သစေ) ပတန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပတ္တော-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-ထပ်၍ အကပ်ခံထိုက်၏။ [ရဟန်း၏ အနီးသို့ ဆောင်ယူ၍ မြေပေါ်၌

ဝဋ္ဋတိ”တိ ဝုတ္တံ၊ ယသ္မာ ပန တံ “အညဿ ဒဿာမီ” တိ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေန ပရသန္တကံနာမန ဟောတိ၊ တသ္မာ ဇာဿ အဒတွာပိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘုဉ္စိတံ ဝဋ္ဋတိ၊-ဋီကာ။

ပဋိဂ္ဂဟေတွာဝါ ဘုဉ္စိတဗ္ဗံ။ «ဤဝါကျကို ထောက်၍ ယခုအခါ ဆွမ်းစားတုန်း၌ မြူမုန်ကျခဲ့သော် ဆွမ်းပွဲတစ်ပွဲလုံးကို ဖြစ်စေ၊ မြူမုန်ကျကြောင်း ထင်ရှားသော ဆွမ်းခွက် ဟင်းခွက်ကို ဖြစ်စေ ထပ်၍ အကပ်ခံပြီးမှ ဆက်လက် စားသင့်သည်။ ထိုသို့ အကပ်မခံဘဲ စားလျှင် အဒိန္နသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်။

ချထားသည့်အတွက် ထိုယာဂပေါက်၊ ဟင်းရည်ပေါက်ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ထပ်၍ အကပ်ခံရသည်။ ဥဠုကေန-ယောက်ချိုဖြင့်၊ အာဟရိတ္တာဆောင်ယူ၍၊ ဒေန္တာနံ-ပေးကုန်သော လူသာမဏေတို့၏၊ ပဌမတရံ-မထည့်မီ ရှေးဦးစွာ၊ ဥဠုကံတော-ယောက်ချိုမှ၊ ဝါ-ဇွန်းကြီးမှ၊ ထေဝါ-ဟင်းရည်ပေါက်တို့သည်၊ ပတ္တေ-၌၊ (သစေ) ပတန္တိ-အကယ်၍ ကျကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သုပတိတာ-ကောင်းစွာ ကျကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ၊) အဘိဟဋ္ဌတ္တာ-ရှေးရှုဆောင်ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒေါသော-ဤဒန္တပေါ်နသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ စရုကေန-အိုးငယ်ဖြင့်၊ (“စရုကေနာတိ ခုဒ္ဒကဘာဇနေန” ဋီကာ၊) ဘတ္တေ-ထမင်းကို၊ အာကိရိယမာနေ-လောင်းထည့်အပ်သော်၊ စရုကတော-မှ၊ မသိဝါ-မီးသွေးသည်သော် လည်းကောင်း၊ ဆာရိကာဝါ - ပြာသည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေပိ ပတတိ-အကယ်၍မူလည်း ကျအံ့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) အဘိဟဋ္ဌတ္တာ-ကြောင့်၊ ဒေါသော-သည်၊ နေဝ အတ္ထိ-မရှိပင်တည်း၊ အနန္တရဿ-အခြားမဲ့ ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်သော ခဲဖွယ်သည်၊ ပတ္တတော-မှ၊ ဥပ္ပတိတ္တာ-ခုန်တက်၍၊ ဣတရဿ-အခြားသော ရဟန်း၏၊ ပတ္တေ-၌၊ (သစေ) ပတတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သုပတိတံ-ကောင်းစွာ ကျသည်၊ (ဟောတိ၊) ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ။ [သပိတ်ထည်းကျတုန်းက အကပ်ခံပြီး ဖြစ်သည်-ဟူလို့၊ “သပိတ်မှ ခုန်တက်” ဟု ဆိုပုံကို ထောက်၍ “ရှေးတုန်းက သပိတ်များသည် ယခုခေတ် သပိတ်များလောက် အစောက်နက်ဟန် မတူ” ဟု ထင်သည်။]

ဇုရိသာခါဒိ-ဟင်းခါးပန်းတူခက် အစရှိသည်ကို၊ ဖာလေတွာ-ခွဲ၍၊ ဝါ-ခြမ်း၍၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒေန္တာနံ-ပေးကုန်စဉ်၊ သာဓတော-အခက်မှ၊ ဖုသိတာနိ-အပေါက်တို့သည်၊ (အမှုန်အဖတ်၏ အပေါက်တို့သည်၊) အညဿ-အခြား ရဟန်း၏၊ ပတ္တေ-၌၊ သံစေ ပတန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပတ္တော၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ ပတ္တဿ-၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဖာလေန္တိ-ခွဲကုန်၏၊ (ခြမ်းကုန်၏၊) ဇာဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပတ္တေ-၌၊ (ဖုသိတေသု-အပေါက်တို့သည်၊) ပတိတေသု-ကျကုန်လတ်သော်၊ ခါတုကာမတာယ-ပေးလို့

ဒေါသော နတ္ထိ။ ။ရှေးရှုဆောင်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ယောက်ချို၊ သို့မဟုတ် ဇွန်းကြီးမှ ယာဂပေါက် ဟင်းရည်ပေါက်သည် လောင်း၍ မထည့်မီ ကျသွားသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ် မရှိ၊ ရှေးရှုဆောင်တုန်းက ရှေးဦးစွာ ကျသော ဟင်းရည်ပေါက်တို့အတွက် အပြစ် မရှိသကဲ့သို့ လောင်းထည့်ပြီး၍ ယောက်ချိုကို ပြန်ယူသောအခါ ကျရစ်သော ဟင်းရည်ပေါက်တို့အတွက်လည်း အပြစ် မရှိသတတ်။ [ယထာ ပဌမတရံ ပတိတထေဝေ ဒေါသော နတ္ထိ၊ တထာ အာကိရိတ္တာ အပနေန္တာနံ ပတိတထေဝေပိ အဘိဟတတ္တာ နေဝတ္ထိ ဒေါသောတိ ဝဒန္တိ။-ဋီကာ။]

သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အဘိဟဋ္ဌတ္တာ၊ ဒေါသော၊ နတ္ထိ၊ ပါယသဿ-နိယနာဖြင့်၊ ပူရေတ္တာ-ပြည့်စေ၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ သစေ ဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဥဏှတ္တာ-ပူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-အောက်က၊ ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ (သစေ) န သက္ကောတိ-အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) မုခဝဋ္ဋိယာပိ-သပိတ်နှုတ်ခမ်း၌လည်း၊ ဂဟေတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [“ပူသော နိယနာဖြင့် ပြည့်နေသော သပိတ်ကို ကပ်သောအခါ သပိတ်အောက်က မခံယူနိုင်လျှင် သပိတ်နှုတ်ခမ်းကို ကိုင်၍လည်း အကပ်ခံနိုင်သည်” ဟုလို့။] တထာပိ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ (သပိတ်နှုတ်ခမ်း ကိုင်၍လည်း၊) (ဂဟေတုံ-ငှာ၊) သစေ န သက္ကောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) အာဓာရကေန-သပိတ်ခြေဖြင့်၊ ဂဏှိတဗ္ဗော-ခံယူထိုက်၏၊ (သပိတ်ခြေက ကာယပဋိဗဒ္ဓ ဖြစ်သောကြောင့် ခံယူနိုင်သည်)။

အာသနသာလာယ-ရွာတွင်း ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နိဒ္ဒံ-အိပ်ငိုက်ခြင်းသို့၊ ဩက္ကန္တော-သက်ရောက်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ အာဟရိယမာနံ-ဆောင်ယူအပ်သည်ကိုလည်း၊ နေဝ ဇာနာတိ-မသိအံ့၊ ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်သည်ကိုလည်း၊ န ဇာနာတိ-မသိအံ့၊ [နိဒ္ဒေါက္ကန္တကို ထင်ရှားပြသည်။] (ဧဝံသတိ-ဤသို့မသိလတ်သော်၊) အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်မခံအပ်သည်၊ ဝါ-အကပ်မမြောက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ အာဘောဂံ-အကပ်ခံမည်ဟု နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ (မငိုက်ခင်က နှလုံးသွင်း၍၊) နိသိန္နော-ထိုင်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (အကပ်မြောက်သည်-ဟုလို့၊) သော-ထိုင်ငိုက်နေသော ရဟန်းသည်၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ အာဓာရကံ-သပိတ်ခြေကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-လွှတ်၍၊ ပါဒေန-ဖြင့်၊ ပေလ္လေတွာ-နှိပ်ထား၍၊ (ရှေးနိဿယ၌ ညှပ်ထား၍ဟု ပေး၏၊) သစေပိ နိဒ္ဒါယတိ-အကယ်၍မူလည်း ငိုက်နေစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ငိုက်နေပါသော်လည်း၊) ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ (အကပ်မြောက်သည်သာ-ဟုလို့၊) ပန-ထိုသို့ပင်အပ်ပါသော်လည်း၊ ပါဒေန-ဖြင့်၊ အာဓာရကံ-ကို၊ အတ္တမိတွာ-နင်း၍၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ဇာဂရန္တဿပိ-နိုးနေသော ရဟန်းသော်မှလည်း၊ အနာဒရပဋိဂ္ဂဟဏံ-မရိုမသေ ခံယူခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ န ကတ္တဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ ကေစိ-အချို့သော အဘယဂိရိဝါသီဆရာတို့သည်၊ (ဝဒန္တိ၌ စပ်၊) ဧဝံ-သို့၊ အာဓာရကေန-ဖြင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-အကပ်ခံခြင်းသည်၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓေန-ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုနှင့် စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံနာမ-အကပ်ခံခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ [သပိတ်သည် ကာယပဋိဗဒ္ဓ၊ သပိတ်ခြေသည် ကာယပဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓ။] တံ-ထိုစကားသည်၊ တေသံ-ထိုကေစိဆရာတို့၏၊ ဝစနမတ္တမေဝ-စကားမျှသာတည်း၊ အတ္ထတောပန-အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့်ကား၊

ဧတံ သဗ္ဗမ္မိ-ဤအလုံးစုံသော သပိတ်၊ သပိတ်ခြေသည်လည်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓမေဝ-
ကိုယ်နှင့် စပ်သော ဝတ္ထုသည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ စ-ဆက်၊ ကာယသံသဂ္ဂေပိ-
ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ ဧသနယော-ဤနည်းကို၊ ဒဿိတောဝ-ပြအပ်ပြီး
သည်သာ။ “ကာယပဋိဗဒ္ဓဖြင့် တို့ရာ၌ ထုလွှစဉ်း အာပတ်သင့်သကဲ့သို့ ကာယ
ပဋိဗဒ္ဓ ပဋိဗဒ္ဓဖြင့် တို့ရာ၌လည်း ထုလွှစဉ်းဟုပင် ဆိုခဲ့သည်”-ဟူလို။]

ယမ္မိ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်လည်း၊ ဘိက္ခုဿ-အား၊ ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်
စဉ်၊ ပတတိ-လျောကျသွား၏။ (ဒါယကာ၏ လက်မှ လျောကျသွား၏။) တံပိ-
ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ သာမံ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတွာ-
ကောက်ယူ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတံ-သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ တတြ-ထိုသို့ကောက်
ယူ၍ သုံးဆောင်ကောင်းရာ၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ သုတ္တံ-ပါဠိတော်တည်း၊
အနုဇာနာမိ ပေ၊ ဒါယကေဟိတိ-ဟူသည်တည်း၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်
ဘောဇဉ်သည်၊ ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်စဉ်၊ ပတတိ-လျောကျသွား၏။ တံ-ထိုခဲဖွယ်
ဘောဇဉ်ကို၊ သာမံ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ-
၏။ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဒါယကေဟိ-ဒါယကာတို့သည်၊
ပရိစ္စတ္တံ-စွန့်လွှတ်အပ်ပြီ။- စူဠဝဂ္ဂ၊ ခုဒ္ဒကက္ခန္ဓကပါဠိတော်။]

☞ စပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဣဒံ သုတ္တံ-ဤပါဠိတော်သည်၊ နေယျတ္ထံ-အခြား
သော စကားဖြင့် သိထိုက်သော အနက်ရှိသော ပါဠိတော်တည်း၊ [ဝစနန္တရေန
ဂမိတဗ္ဗတ္ထံ နေယျတ္ထံ၊-ဒွါရကထာအဖွင့် မူလဋီကာ။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊
ဧတ္ထ-ဤပါဠိတော်၌၊ အဓိပ္ပာယော-ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-
ထိုက်၏။ ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်စဉ်၊ ဒါယကဿ-
၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ ပရိဂဋ္ဌိတွာ-လျောကျ၍၊ သုဒ္ဓါယ-သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော၊
ဘူမိယာဝါ-မြေ၌သော်လည်းကောင်း၊ ပဒုမိနိ ပေ၊ ဒိသုဝါ-ပဒုမ္မာကြာရွက်၊ အဝတ်၊
သင်ဖြူး အစရှိသည်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ပတတိ-လျောကျ၏။ တံ-ထိုခဲဖွယ်
ဘောဇဉ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတံ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ပန-ကား၊
ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ သရဇာယ-မြူမှုန်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဘူမိယာ-
၌၊ ပတတိ၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ရဇံ-မြူမှုန်ကို၊ ဝါ-ဖုံကို၊ ပုဋ္ဌိတွာဝါ-သုတ်၍
သော်လည်းကောင်း၊ ဓောဝိတွာဝါ-ဆေး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂတေဟွာဝါ-

အနုဇာနာမိ ပေ၊ ဒါယကေဟိ။ ။ဤသို့ ဒါယကာ၏ လက်မှ လျောကျသွားသော
ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၌ ရဟန်းက ကာယ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓဖြင့် ခံယူခြင်း မရှိသေး၊ ထိုသို့ပင် မရှိသေး
ပါသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သီးခြား ခွင့်ပြုတော်မူချက် ဖြစ်သောကြောင့် ကျရာအရပ်မှ
ကိုယ်တိုင် ကောက်ယူ၍ သုံးစားနိုင်သည်။

အကပ်ခံ၍သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ ပန-ဆက်၊ ဝဋ္ဋန္တံ-လိမ့်လျက်၊ အညဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏။ သန္တိကံ-အနီးသို့၊ သစေ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တေန-ထိုအခြားသော ရဟန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ အာဟရာပေတုမ္ပိ-မိမိအထံသို့ ဆောင်ယူစေခြင်းငှာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [မူလပေးရာပုဂ္ဂိုလ်က ထိုရဟန်းကို “ယူခဲ့စမ်းပါ” ဟု စေခိုင်းခြင်းငှာ အပ်သည်-ဟူလို။] တံ ဘိက္ခု-ထိုရဟန်းကို၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ ပြောအံ့၊ (မူလ အကပ်ခံသော ရဟန်းက ပြောအံ့၊) (ကိံ) တံယေဝ-အရှင်ဘုရားသည်ပင်၊ ခါဒ-ခဲစားပါတော့၊ ဣတိ (သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ ဧဝံသတိ၊) တဿာပိ-ထိုရဟန်းအားလည်း၊ ခါဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ပန-ဆက်၊ အနာဏတ္ထေန-မူလရဟန်းက မစေခိုင်းအပ်ဘဲ၊ တေန-ထိုအခြား ရဟန်းသည်၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မကောက်ယူတိုက်၊ အနာဏတ္ထေန-မစေခိုင်းအပ်သည်၊ (သမာနေန) ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဣတရဿ-အခြားရဟန်းအား၊ (မူလ အကပ်ခံသော ရဟန်းအား) ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂဟေတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ဣတိ ကုရုန္တိယံ ဝုတ္တံ။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဣတရဿ-မူလအကပ်ခံသော ရဟန်းမှ တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အနန္တညာတတ္တာ-ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဣတရဿ ဘိက္ခုနော ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊) ဣတိ-ဤကားအဖြေတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ သာမံ၊ ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတံ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တေန-မိန့်တော်မူသော၊ (သာမံ ပုဒ်ကို ထည့်၍ မိန့်တော်မူသော၊) ဘဂဝတာ-သည်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်းအား၊ (ဧဝံကို နောက် တဿနှင့် တွဲ၍ပေး၊) တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ဒိယုမာနံ-ပေးအပ်စဉ်၊ ပတတိ-လျော့ကျ၏၊ တဿဧဝ-ထိုရဟန်းအားသာ၊ ဝါ-၏သာ၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်မခံအပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ-လည်း၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုယ်တိုင် ကောက်ယူ၍၊ ပရိဘောဂေါ-သုံးဆောင်ခြင်းကို၊ အနုညာတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပါဠိတော်စကားရပ်တို့တွင်၊ ပရိစ္စတ္တံ၊ ပေ၊ ဝစနေန-ဟူသော စကားတော်ဖြင့်၊ ပရသန္တကာဘာဂေါ-သူတစ်ပါးဥစ္စာ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပိတော-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အညဿ-အခြားရဟန်းအား၊ ဝါ-၏၊ သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်းကြောင့်၊ (ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ [မူလအကပ်ခံသော ရဟန်းက “ယူခဲ့စမ်းပါ” ဟု ခိုင်းလျှင်လည်း အပ်သည်၊ “အရှင်ဘုရားသာ စားပါတော့” ဟု ပြောလျှင်လည်း ကောက်ယူစားခြင်းငှာ အပ်သည်-ဟူလို။] ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤပါဠိတော်၌၊ အဓိပ္ပာယော-ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်သည်၊ (ဟောတိ) ကိရ-ဖြစ်သတတ်။

စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတကတ္တာ-
 အကပ်မခံအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုညာတံ-တမင်လာ ခွင့်ပြုတော်
 မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယထာ ဌိတံယေဝ-အကြင်အကြင်တည်မြဲတိုင်းသော
 ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုပင်၊ အနာမသိတွာ-မသုံးသပ်မူ၍၊ (လက်စသည်ဖြင့် မထိစေ
 မူ၍)၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုဖြင့်၊ ပိဒဟိတွာ-ပိတ်ဖုံး၍၊ ထပိတံ-ထားအပ်သည်၊
 (သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်၊) ဒုတိယဒိဝသေပိ-၌လည်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊
 သန္နိမိပစ္စယာ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ) ပန-ထိုသို့ပင်ဒုတိယနေ၌ သုံးဆောင်
 ကောင်းပါသော်လည်း၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သုံး
 ဆောင်ထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ တံ ဒိဝသံယေဝ-(အကပ်ခံစဉ် လျောကျရာ) ထိုပဌမနေ
 ၌သာ၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ပရိဘောဂေါ-
 သုံးဆောင်ခြင်းကို၊ အနုညာတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တတော-ထိုအကပ်ခံရာ
 နေမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ (ပရိဘောဂေါ) န (အနုညာတော)-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၊ ဣတိ
 အယမ္ဗိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်သည်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤပါဠိတော်၌၊ အဓိပ္ပာ
 ယော-ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်သည်၊ (ဟောတိ) ကိရ-ဖြစ်သတတ်။

[အကပ်မခံဘဲ သုံးဆောင်ကောင်းသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် အထူးကို ပြပြီးရာ
 ယခုအခါ၌ အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ပြောဆိုခြင်းငှာ မထိုက်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို
 ပြလိုသောကြောင့် “ဣဒါနိ” စသည်ကို မိန့်။] ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အဗ္ဗောဟာရိက
 နယော-အဗ္ဗောဟာရိကနည်းကို၊ ဝုစ္စတေ-ဆိုအပ်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဘုဉ္ဇန္တာနံ-စားနေ
 ကုန်စဉ်၊ ဝါ-စားနေသော ရဟန်းတို့၏၊ ဒန္တာ-သွားတို့သည်၊ ခိယန္တိ-ကုန်ကုန်၏၊
 နခါ-လက်သည်းတို့သည်၊ ခိယန္တိ၊ ပတ္တဿ-၏၊ ဝဏ္ဏော-သည်၊ ခိယတိ-ကုန်၏၊
 သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကုန်သွားသော ရုပ်ကလာပ်သည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ-အဗ္ဗောဟာရိက
 တည်း၊ သတ္ထကေန-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဓားငယ်ဖြင့်၊ [သတ္ထကေနာတိ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတ

ယသ္မာ ၊ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ။မူလအကပ်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကပ်မခံပဲပင် သုံး
 ဆောင်ဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူသောကြောင့် (အကပ်မခံရသေးဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိရကား) ကျရာ
 အရပ်၌ တည်မြဲတိုင်းသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို လက်ဖြင့် မသုံးသပ်ဘဲ တစ်စုံတစ်ခုဖြင့် ပိတ်
 ဖုံး၍ ထားလျှင် ဒုတိယနေ၌လည်း သုံးဆောင်ကောင်း၏၊ ပဌမနေက အကပ်မခံခဲ့သောကြောင့်
 သန္နိမိပါမိတ်အာပတ်လည်း မသင့်၊ သို့သော် ဒုတိယနေ၌ကား ပဌမနေကကဲ့သို့ ကိုယ်တိုင်
 ကောက်ယူ၍ မစားနိုင်၊ အကပ်ခံ၍သာ စားနိုင်သည်။ [လက်ဖြင့် သုံးသပ်မိလျှင်ကား နောက်
 တစ်နေ့ စားလျှင် ဥဂ္ဂဟိတကပစ္စည်းကို အကပ်ခံ၍ စားခြင်းနှင့် တူသောကြောင့် “အနာ
 မသိတွာ” ဟု ဆိုသည်၊ တစ်စုံတစ်ယောက်က ယူမသွားအောင် “ကေနစိ ပိဒဟိတွာ”ဟု
 ဆိုသည်။]

ဘုဉ္ဇန္တာနံ ၊ပေ၊ ဟာရိကံ။ ။သွား-လက်သည်းနှင့် သပိတ်၏ အဆင်းတို့သည်
 အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ကလေးအပေါင်းချည်းသာတည်း၊ ထို့ကြောင့် စားသောအခါ သွား၌ရှိသော

သတ္တကေန။ ပဉ္စအာဒိသု-ကြံအစရှိသည်တို့ကို၊ ဖာလိတေသု-ခွဲအပ်ကုန်လတ်သော်၊ ယံ မလံ-အကြင်အညစ်အကြေးသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ ဧတမ္ပိ-ဤအညစ်အကြေးသည်လည်း၊ နဝသမုဋ္ဌိတံနာမ-နဝသမုဋ္ဌိတမည်၏၊ ဝါ-အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာသော အညစ်အကြေးမည်၏၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ-သုံးဆောင်ရာ၏၊ သတ္ထကံ-ဓားငယ်ကို၊ ဧဝံတွာ-စင်ကြယ်အောင်ဆေးပြီး၍၊ (ပဉ္စအာဒိသု-တို့ကို) ဖာလိတေသု-ခွဲအပ်ကုန်လတ်သော်၊ မလံ န ပညာယတိ၊ လောဟဂန္ဓမတ္တံ-သံ၏ အနံ့မျှသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တံ-ထိုသံ၏ အနံ့မျှသည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ-တည်း၊ ယမ္ပိ သတ္ထကံ-အကြင်ဓားငယ်ကိုလည်း၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (အကပ်မခံဘဲ ယူ၍) ပရိဟရန္တိ-သွားလေရာရာ ဆောင်ယူကြကုန်၏၊ တေန-ထိုဓားငယ်ဖြင့်၊ ဖာလိတေပိ-ခွဲအပ်သော ခဲဖွယ်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ (အဗ္ဗောဟာရိကတည်း-ဟူလို) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တံ-ထိုဓားငယ်ကို၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ-သုံးဆောင် စားသောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ န ပရိဟရန္တိ - သွားလေရာရာ ဆောင်ယူကြသည် မဟုတ်၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ (ဧသေဝနယော-တည်း။)

ရုပ်ကလာပ်အနည်းငယ် ကုန်းခမ်း၏၊ လက်ဖြင့် ဆွမ်းလုတ်ကို ယူရသောအခါ ကုန်သွား၏၊ သပိတ်၏ အဆင်းတွင် ပါဝင်သော ရုပ်ကလာပ်ကလေးများလည်း ကုန်ခမ်းသွား၏၊ “ထိုသို့ ကုန်ခမ်းသွားသော ရုပ်ကလာပ်ကလေးတွေသည် အကပ်မခံရဘဲ ဝမ်းထည်းသို့ ရောက်သွားလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်ရှိလေသလော” ဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိသောကြောင့် “အဗ္ဗောဟာရိကံ-အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ပြောဆိုခြင်းငှာ မထိုက်ပါ၊ မပြောပလောက်ပါ” ဟု မိန့်သည်။

မှတ်ချက်။ «ထိုသို့ သွားလက်သည်းတို့၌ ရုပ်ကလာပ်ကလေးတွေ တဖြေးဖြေး ကုန်သွားသော်လည်း အသစ်အသစ်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်ကလေးများလည်း ရှိသေးသောကြောင့် သွားလည်း မတို၊ လက်သည်းလည်း မတိုဘဲ ရှိရသည်။

နဝသမုဋ္ဌိတံ။ «နဝံ-အသစ် + သမုဋ္ဌိတံ-ဖြစ်လာသော + မလံ-အညစ်အကြေးတည်း၊ နဝသမုဋ္ဌိတံ-ကြေး၊ ကြံကိုလည်းကောင်း၊ ဓားကိုလည်းကောင်း အကပ်ခံပြီး၍ ဓားဖြင့် ခွဲခြမ်းလိုက်သောအခါ ကြံပေါ်၌ အညိုရောင်ကလေး ပေါ်လာတတ်၏၊ ထိုအညိုရောင်သည် မူလက ကြံ၌လည်း မရှိ၊ ဓား၌လည်း မရှိ၊ ကြံနှင့် ဓားကို အကပ်ခံစဉ်ကလည်း လုံးဝမပါ၊ ကြံနှင့် ဓားပေါင်းမိမှ အသစ်ပေါ်လာသော အညစ်အကြေး အညိုရောင်သာ ဖြစ်၏၊ ထိုအညိုရောင်သည် မျက်စိဖြင့် မြင်ရလောက်အောင် ထင်ရှားသောကြောင့် “ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ-ကြံကို နောက်ထပ် အကပ်ခံပြီးမှ သုံးဆောင်ကောင်းသည်” ဟု ဆိုသည်၊ သစ်သီးကို ဓားဖြင့် လှီးရာ၌လည်း ထိုကဲ့သို့ နဝသမုဋ္ဌိတံအညစ်အကြေးကလေးများ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏၊ သတိပြုပါ။

န ဟိ ၊ပေ၊ ပရိဟရန္တိ။ «သွားလေရာရာ ဆောင်ယူအပ်သော ဓားဖြင့် ခွဲရာ၌ နဝသမုဋ္ဌိတံဖြစ်ပေါ်လာလျှင် အကပ်ခံထားသော ဓား မဟုတ်သောကြောင့် ဥဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်ကိုင်ယူရာ မရောက်ပါလော၊ ရှေးရှေးနေ့က ယူဆောင်ခဲ့သော ဓားဖြစ်သည့်

မူလဘေသဇ္ဇာဒီနိ-အမြစ်ဆေး အစရှိသည်တို့ကို၊ ပိသန္တာနံ-ကြိတ်ကုန်စဉ်
 သော်လည်းကောင်း၊ ကောဇ္ဇေန္တာနံဝါ-ထောင်းကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ နိသဒ
 ပေ၊ ဒီနိ-ကျောက်ပြင်၊ ကျောက်တုံး၊ ဆုံ၊ ကျည်ပွေ့ အစရှိသည်တို့သည်၊ ခိယန္တိ-
 ကုန်ကုန်၏။ ပရိဟရဏကဝါသိ-သွားလေရာရာ ဆောင်ယူအပ်သော ဓားကို၊
 တာပေတွာ-ပူစေ၍၊ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ-ဆေးအကျိုးငှာ၊ တက္ကေဝါ-ရက်တက်ရည်၌
 သော်လည်းကောင်း၊ ခီရေဝါ-နို့ရည်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိပန္တိ-ထည့်ကြ
 ကုန်၏။ (ရက်တက်ရည်၊ နို့ရည်တို့ ပူသွားအောင် ထည့်ကြကုန်၏။) တတ္ထ-ထို
 ရက်တက်ရည်၊ သို့မဟုတ် နို့ရည်၌၊ နီလိကာ-အညိုရောင်သည်၊ ပညာယတိ-
 ထင်ရှားအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သတ္တကေ-ဓားငယ်၌၊ ဝုတ္တသဒိသောဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော
 အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော-သည်၊ (ဟောတိ၊)
 ပန-ဆက်၊ အာမကတက္ကာဒိသု-အစိမ်းဖြစ်သော ရက်တက်ရည် အစရှိသည်တို့၌၊
 သယံ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်၊ န ပက္ခိပိတဗ္ဗာ-မထည့်ထိုက်၊ စေ ပက္ခိပတိ-အကယ်၍
 ထည့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သာမံပါကတော-သာမံပါကဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ၊ န မုစ္ဆတိ-
 မလွတ်။

☞ ဒေဝေ-မိုးသည်၊ ဝဿန္တေ-ရွာလတ်သော်၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ စရန္တဿ-လှည့်
 လည်သော ရဟန်း၏၊ သရီရတောဝါ-ကိုယ်မှသော်လည်းကောင်း၊ စိဝရတောဝါ-
 သင်္ကန်းမှသော်လည်းကောင်း၊ ကိလိဋ္ဌဥဒကံ-ညစ်နွမ်းသော ရေသည်၊ ပတ္တေ-
 ၌၊ (သစေ) ပတတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တံ-ထိုသပိတ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊
 [ရှေးက သပိတ်ဖုံး မပါသောကြောင့် ဤစကားကို ဆိုသည်။] ရုက္ခမူလာဒိသု-
 သစ်ပင်၏ အနီးအောက် အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-ဆွမ်းစားစဉ်၊ ပတိ
 တေပိ-ရေပေါက်ကျရာ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ [ထပ်၍ အကပ်ခံရမည်-
 ဟူလို၊ သစ်ပင်အောက် ဆွမ်းစားစဉ် ကျသော မိုးရေသည် သစ်ရွက် သစ်ခက်များ
 ကို ထိခိုက်ပြီးမှ ကျသဖြင့် အမှုန်ပါလာသောကြောင့် ထပ်၍ အကပ်ခံရသည်။]
 ပန-ဆက်၊ ဒေဝေ-မိုးသည်၊ သတ္တာဟံ-၇ ရက်ပတ်လုံး၊ ဝဿန္တေ-ရွာလတ်သော်၊

အတွက် သန္နိမိလည်း မဖြစ်ပါလောဟု စောဒနာဖွယ် ရှိသောကြောင့် "နတ္ထိ" စသည်ကို
 မိန့်၊ ဆောင်ယူစဉ်က ထိုဓားကို စားဖို့ ဆောင်ယူသည် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဥဂ္ဂဟိတက မဖြစ်၊
 သန္နိမိလည်း မဖြစ်ပါ-ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို စားဖို့အနေအားဖြင့် ဆောင်ယူ
 သွားလျှင်ကား (ဥပမာ ဆားကို ဆွမ်းစသည်နှင့် ရော၍ စားဖို့ရန် ဆောင်ယူသွားလျှင်ကား)
 နဂိုက အကပ်ခံယူခဲ့သော် သန္နိမိပါမိတ်ကား သင့်နိုင်သေး၏၊ အကပ်မခံလျှင် ဥဂ္ဂဟိတဒုက္ကဋ်
 လည်း သင့်၏၊ ဆီစသည်ကို စားဖို့ မဟုတ်ဘဲ သပိတ်သုတ်ဖို့ ခြေနယ်ဆီ လုပ်ဖို့ရန် သွားလေ
 ရာရာ ဆောင်ယူခြင်း၌ကား အကပ်မခံဘဲ ဆောင်ယူတုန်းက အာပတ် မသင့်၊ ဆောင်ယူပြီး
 နောက် စားလိုစိတ်ဖြစ်မှုကား အကပ်ခံပြီးမှ စားရသည်။

သုဒ္ဓိ-သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော၊ ဥဒတိ-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-
 ဤသို့ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊) အဗ္ဘောကာသတော - လွင်တီးခေါင်မှ၊ သစေ
 ပတတိ-အကယ်၍ ကျအံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့ကျသော်လည်းကောင်း၊) ဝဇ္ဇတိ-
 အပ်၏။ ၂၇ ရက် မိုးစွေနေသဖြင့် သစ်ရွက် သစ်ခက်များ သန့်ရှင်းနေရကား
 ထိုသစ်ရွက် သစ်ခက်များကို ထိခိုက်ပြီးမှ ကျလာသော မိုးရေသည် အမှုန်မပါသော
 ကြောင့် အကပ်မခံဘဲ စားမြဲ ဆွမ်းကို စားကောင်း၏။ဟူလို။] သာမဏေရဿ-
 အား၊ ဩဒနံ-ဆွမ်းကို၊ ဒေန္တေန-ပေးသော ရဟန်းသည်၊ တဿ-ထိုသာမဏေ၏၊
 ပတ္တဝဂတံ-သပိတ်၌ တည်ရှိသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ အစ္ဆုပန္တေနဝ-မတို့ မထိဘဲ
 သာလျှင်၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ အဿ-ထိုသာမဏေ၏၊ ပတ္တောဝါ-သပိတ်ကို
 သော်လည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-အကပ်ခံထိုက်၏၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတေ-အကပ်မခံအပ်
 သော သပိတ်၌၊ (သပိတ်ထည်းက၊) ဩဒနံ-ကို၊ ဆုပိတွာ-ထိမိပြီး၍၊ ဝါ-ပြီးမှ၊
 ပုန၊ အတ္တနော-မိမိ ၏၊ ပတ္တေ-၌၊ ဩဒနံ-ကို၊ ဂဏန္တဿ-ယူသော ရဟန်း၏၊
 ဥဂ္ဂဟိတကော-ဥဂ္ဂဟိတကသည်၊ (အကပ် မခံအပ်ဘဲ ကိုယ်တိုင် ကောက်ယူ
 အပ်သော ဆွမ်းသည်၊) ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ဒါတုကာမော-ပေးလိုသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ သာမဏေရ-သာမဏေ၊
 ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့လော၊ ဩဒနံ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏ-ယူလော၊
 ဣတိ၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ ပြောအံ့၊ ဣတရောစ-အခြားသော သာမဏေ
 သည်လည်း၊ မယံ-တပည့်တော်အား၊ အလံ-တော်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊
 (သစေ) ပဋိက္ခိပတိ-အကယ်၍ ပယ်မြစ်အံ့၊ ပုန၊ ဧတံ-ဤခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊
 တဝေဝ-သင့်အားသာ၊ မယာ-သည်၊ ပရိစ္ဆတ္တံ-စွန့်လွှတ်အပ်ပြီ၊ ဣတိစ-ဤသို့
 လည်း၊ ဝုတ္တေပိ-ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ မယံ-တပည့်တော်အား၊ ဧတေန-
 ဤခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့်၊ န အတ္ထော-အလိုမရှိပါ၊ ဣတိ၊ (သစေ) ဝဒတိ-အကယ်၍

သာမဏေရဿ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ ။သာမဏေအား ဆွမ်းပေးလိုလျှင် သာမ
 ဏေ၏ သပိတ်ထည်း၌ ရှိပြီးသော ဆွမ်း၊ နောက်ထပ် ထည့်၍ ရောက်ပြီးသော ဆွမ်းကို ပေး
 သော လက်ဖြင့် မထိစေဘဲ မြှောက်၍ ပေးရသည်။ သို့မဟုတ် သာမဏေ၏ သပိတ်ကိုသော်
 လည်း အကပ်ခံပြီးမှ ပေးရသည်။

အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကေ ပေ၊ ဥဂ္ဂဟိတကော။ ။လက်ကို မြှောက်၍ မပေးဘဲ သာမဏေ၏
 သပိတ်ထည်း၌ လက်ရောက်သွား၍ သာမဏေ၏ ဆွမ်းနှင့် ထိမိသော် ထိုဆွမ်းအမှုန်သည်
 လက်၌ ကပ်၍ ပါလာရကား ထိုဆွမ်းအမှုန်သည် ဥဂ္ဂဟိတကဖြစ်၏။ ထိုဥဂ္ဂဟိတကဖြစ်ပြီး
 သော ဆွမ်းနှင့် မိမိ၏ သပိတ်ထည်းက ဆွမ်းသည် ရောမိလျှင် မိမိသပိတ်ထည်းက ဆွမ်းလည်း
 ဥဂ္ဂဟိတကဆွမ်းနှင့် သဘောတူ ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုသို့မဖြစ်အောင် သာမဏေ၏ သပိတ်ထည်းက
 ဆွမ်းကို မထိစေဘဲ လက်ကို မြှောက်၍ ပေးပါ။ သို့မဟုတ် သာမဏေ၏ သပိတ်ကို
 အကပ်ခံပါဟု ဆိုသည်။ ကျောင်းသားစသူတို့၏ ဇလုံထည်းဝယ် ဆွမ်းကို ထည့်ပေးလိုရာ၌လည်း
 ဤအစီအစဉ်အတိုင်း ကျင့်ရသည်။

လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သတက္ခတ္တုမ္ဗိ-အကြိမ်တစ်ရာလည်း၊ ပရိစ္စဇေတု-စွန့်ပစေ၊
 ယာဝ-လောက်၊ အတ္တနော-၏၊ ဟတ္ထဂတံ-လက်၌ တည်ရှိသေးသည်၊ (ဟောတိ၊
 တာဝ-ထိုမိမိလက်၌ တည်ရှိနေသေးသမျှ) ပဋိဂ္ဂဟိတံမေဝ-အကပ်ခံအပ်မြဲ ခံအပ်
 သည်သာ၊ ဟောတိ၊ နှုတ်ဖြင့်သာ ပေးရုံပေးနေလျှင် မိမိလက်က မလွှတ်သေးသမျှ
 သာမဏေက “ယူပါမည်” ဟု ဆိုစေကာမူ အကပ်မပျက်သေးပါ။ ပန-ဆက်၊
 အာဓာရဏေ-သပိတ်ခြေ၌၊ ဌိတံ-တည်သော သပိတ်ကို၊ (လက်ဖြင့် မထိဘဲ သပိတ်
 ခြေ၌ တည်သော သပိတ်ကို) နိရပေက္ခော-ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊)
 ဂဏှ-ယူလော၊ ဣတိ၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပန-တစ်ဖန်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ-
 အကပ်ခံရာ၏။ ဤသို့ပြောလျှင် အကပ်ပျက်သောကြောင့် စားလိုလျှင် နောက်ထပ်
 အကပ်ခံပါ-ဟူလို၊ ယခုခေတ်၌ ဆွမ်းပွဲကြီးကို “ယူတော့” ဟု ပေးလိုက်တတ်၏၊
 ထိုအခါ “ဘုဉ်းပေးပါဦး ဘုရား” ဟု လျှောက်သောကြောင့် နောက်ထပ် စားလိုလျှင်
 ထပ်၍ အကပ်ခံပါ။

သာပေက္ခော-ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) အာဓာရဏေ-၌၊ ပတ္တံ၊ ထပေ
 တွာ-ထား၍၊ ဧတ္တာ-ဤသပိတ်ထည်းမှ၊ ပူပံ-မုန့်ကို၊ ဂဏှ-ယူလော၊ ဣတိဝါ-
 ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဂဏှ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သာ
 မဏေရံ-ကို၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သာမဏေရော-သည်၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊
 ဓောဝိတွာ-ဆေး၍၊ (မြူမုန့် မပါအောင် ဆေးပြီး၍) သတက္ခတ္တု-အကြိမ်တစ်ရာ၊
 ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တဂတံ-သပိတ်၌ တည်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊
 အဖုသန္တောဝ-မတို့မထိဘဲသာလျှင်၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တေ-၌၊ သစေပိ ပက္ခိပတိ-
 အကယ်၍မူလည်း ထည့်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိပိ၊) ပန၊ ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ-အကပ်ခံဖွယ်
 ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တဂတံ-ကို၊ ဖုသိတွာ-
 ထိပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ တတော-ထိုရဟန်း၏ သပိတ်မှ၊ ယဒိ ဂဏှာတိ-အကယ်၍ ယူအံ့၊
 (ဧဝံသတိ၊) သာမဏေရသန္တကေန-သာမဏေ၏ ဥစ္စာနှင့်၊ သံသဌံ-ရောအပ်သည်၊
 ဟောတိ၊ ပန၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ-ရာ၏။

သစေပိ ပေ၊ နတ္ထိ။ ။သာမဏေသည် မုန့်ကို ယူစဉ်က မြူမုန့် မပါဘဲ စင်ကြယ်
 သော လက်ဖြင့် ယူသောကြောင့် ရဟန်း၏ သပိတ်၌ မြူမုန့် မကျရစ်၊ မိမိ၏ သပိတ်ထည်း၌
 ဒုတိယအကြိမ် ထည့်ပြန်သော်လည်း သပိတ်ထည်းက မုန့်နှင့် မိမိလက် မထိမိအောင် လက်ကို
 မြှောက်၍ ထည့်၏၊ ထို့ကြောင့် အကပ်မပျက်၊ ထိုသို့ အကပ်မပျက်သောကြောင့် “ထပ်၍
 အကပ်ခံဖွယ် ကိစ္စ မရှိ” ဟု ဆိုသည်။

ယိဒ ပန ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ။ ။သာမဏေသည် ဒုတိယအကြိမ် မုန့်ကို မိမိသပိတ်
 ထည်း၌ ထည့်သောအခါ သပိတ်ထည်း၌ အရင်ရောက်ပြီးသော မုန့်ကို လက်ဖြင့် ထိပြီးမှ
 ရဟန်း၏ သပိတ်ထည်းက မုန့်ကို ယူပြန်လျှင် ရဟန်းသပိတ်ထည်းက ကျန်သော မုန့်များကို
 အကပ်မခံရသေးသောကြောင့် နောက်ထပ် စားလိုလျှင် ထပ်၍ အကပ်ခံရသည်။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကေစိ-အချို့သော အဘယဂိရိဝါသီဆရာတို့သည်၊ ဂယု
မာနံ-ယူအပ်ဆဲဖြစ်သော မုန့်သည်၊ ဆိဇ္ဇိတွာ-ပြတ်၍၊ တတ္ထ-ထိုရဟန်း၏ သပိတ်၌၊
သစေပိ ပတတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပုန၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ-ထိုက်၏၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ တံ-
ထိုစကားကို၊ ဧကံ-သော၊ ဘတ္တပိဏ္ဍ-ထမင်းခဲကို၊ ဂဏှ-ယူလော၊ ဧကံ-သော၊
ပူပံ-ကို၊ ဂဏှ၊ ဣမဿ ဂုဠပိဏ္ဍဿ-ဤတင်လဲအခဲ၏၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်း
အရှည်ရှိသော၊ ပဒေသံ-အရပ်ကို၊ ဂဏှ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ-ပိုင်းခြား၍၊
ပုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဝါ-အပ်ရာ၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-သိထိုက်၏၊ ဣမ ပန-ဤ
“ဧတ္တာ ပူပံဝါ ဘတ္တံဝါ ဂဏှ” ဟူသော စကား၌ကား၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-ဤ၍ဤမျှဟု
အပိုင်းအခြားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇနသည်၊
သာမဏေရဿ-၏၊ ပတ္တေ-၌၊ ပတတိ-၏၊ တဒေဝ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇနသည်သာ၊
ပဋိဂ္ဂဟဏံ-အကပ်ခံခြင်းကို၊ ဝိဇဟတိ-စွန့်၏၊ ဟတ္ထဂတံ ပန-သာမဏေ၏ လက်၌
တည်ရှိသော ခဲဖွယ်ဘောဇနသည်ကား၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ သာမဏေရော
ဝါ-သည်သော်လည်း၊ အလန္တိ-တော်ပါပြီဟူ၍၊ န ဩရမတိ-မရှောင်ကြဉ်သေး၊
ဘိက္ခုဝါ-သည်သော်လည်း၊ န ဝါရေတိ-မတားမြစ်သေး၊ တာဝ-လောက်၊ ဘိက္ခု
ဿေဝ-၏သာ၊ သန္တကံ-ဥစ္စာတည်း၊ တသ္မာ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-ကို၊ န ဝိဇဟတိ။

အတ္တနောဝါ-(ရဟန်းဟူသော) မိမိတစ်ပါးတည်း၏သော်လည်းကောင်း၊
[ယောဇနာ၌ “အတ္တနောဝါတိ သာမဏေရဿဝါ” ဟု ဖွင့်၏၊ စဉ်းစားပါ၊ သာ
မဏေ၏ လက်၌ ဆွမ်းကို ထည့်သော ရဟန်းကိုသာ “အတ္တနော” ဟု ဆိုလို
သည်။] ဘိက္ခုနံဝါ-ရဟန်းအများတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ယာဂုပစနကဘာဇနေ-
ယာဂုကျိကြောင်း အိုး၌၊ (ယာဂုကျိနေကျ အိုး၌) ကေသဉ္စိ-အချို့သော ရဟန်း
သာမဏေတို့၏၊ အတ္တာယ-အကျိုးငှာ၊ ဩဒနံ-ကို၊ သစေ ပက္ခိပတိ-အကယ်၍
ထည့်လိုအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ထည့်လိုလတ်သော်၊) သာမဏေရ-သာမဏေ၊
ဘာဇနဿ-အိုး၏၊ ဥပရိ-၌၊ ဟတ္ထံ-ကို၊ ကရောဟိ-ပြုထားစမ်းလော၊ ဣတိ၊ ဝတွာ-
ပြော၍၊ တဿ-ထိုသာမဏေ၏၊ ဟတ္ထေ-လက်ပေါ်၌၊ ပက္ခိတဗ္ဗ-ထည့်ရာ၏။

ယံ သာမဏေရဿ၊ ပေ၊ န ဝိဇဟတိ။ ။ ပုနပျုနံ ဂဏှန္တဿ အတ္တနော ပတ္တေ
ပက္ခိတ္တမေဝ အတ္တနော သန္တကန္တိ သန္တိဌာနကရဏတော ဟတ္ထဂတံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ န ဝိဇဟတိ-
ထပ်၍ထပ်၍ ယူသော သာမဏေ၏ မိမိသပိတ်၌ ထည့်အပ်ပြီးကိုသာ မိမိဥစ္စာဟု ဆုံးဖြတ်မှုကို
ပြုခြင်းကြောင့် (သပိတ်၌ မထည့်ရသေးဘဲ) လက်၌တည်သော အာဟာရသည် အကပ်ခံ
ခြင်းကို မစွန့်၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဒိန္နံ ပန ဂဏှန္တဿ-မည်၍မည်မျှ ယူလောဟု ပိုင်းခြား၍ ပေးအပ်
သော အာဟာရကို ယူသော သာမဏေ၏ကား၊ ဂဟဏသမယေယေဝ အတ္တနော သန္တကန္တိ
သန္တိဌာနဿ ကတတ္တာ ဟတ္ထဂတံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝိဇဟတိ-ယူရာအခါတုန်းကပင် မိမိပိုင်ပြီဟု
ဆုံးဖြတ်မှုကို ပြုသောကြောင့် လက်၌ တည်သော အာဟာရသည် အကပ်ကို စွန့်၏။

ပတိတံ-ကျသော ဆွမ်းသည်၊ တဿ-ထိုသာမဏေ၏၊ ဟတ္ထံတော-မှ၊ ဘာဇန-အိုးထည်း၌၊ ပတိတံ-ကျသော ဆွမ်းသည်၊ ဒုတိယဒိဝသေ-၌၊ ဘာဇနဿ-အိုး၏၊ အကပ္ပိယဘာဝံ-မအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ န ကရောတိ-မပြု၊ (ကသ္မာ-နည်း၊ သြဒနဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊) ပရိစ္စတ္တတ္တာ-စွန့်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ (သာမဏေ၏လက်ကို အိုးပေါ်၌ ဖြန့်၍ ခံထားစေမှုကို)၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ သစေ ပက္ခိပတိ-အကယ်၍ ထည့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ထည့်လသော်၊) ပတ္တမိဝ-သပိတ်ကိုကဲ့သို့၊ ဘာဇနံ-အိုးကို၊ နိရာမိသံ-အာမိသမရှိအောင်၊ ကတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သုံးစွဲရာ၏။

ဒါယကာ-အလှူရှင်တို့သည်၊ ယာဂုကုဋ်-ယာဂုအိုးကြီးကို၊ ထပေတွာ-ထားခဲ့၍၊ ဂတာ-ကုန်သွားပြီ၊ တံ-ထိုယာဂုအိုးကြီးကို၊ ဒဟရသာမဏေရော-ကိုရင်ကလေးသည်၊ ပဋိဂ္ဂဏှာပေတံ - အကပ်ခံစေခြင်းငှာ၊ ဝါ - ကပ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ -

သစေ ।ပေ၊ ပက္ခိပိတဗ္ဗံ။ ။ရဟန်းတစ်ပါးသည် မိမိအတွက်၊ သို့မဟုတ် ရဟန်းအများအတွက် ယာဂုကျိနေကျ အိုး၌ အကပ်ခံပြီးသော ဆွမ်းကို အခြားရဟန်း သာမဏေတို့အတွက် ခေတ္တခဏ ထည့်လိုလျှင် “အို သာမဏေ အိုး၏ အပေါ်၌ သင်၏ လက်ကို ဖြန့်ထားစမ်းပါလော” ဟု ပြော၍ ထိုသာမဏေ၏ လက်၌ ထည့်ရသည်။

တဿ ।ပေ၊ ပရိစ္စတ္တတ္တာ။ ။ဤသို့ထည့်ရခြင်း၏ အကျိုးကား ရဟန်း၏ လက်မှ ဆွမ်းသည် သာမဏေ၏ လက်ပေါ်၌ ကျရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အကပ်ပျက်ပြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သာမဏေ၏ လက်မှ ထိုကဲ့သို့ ကျသွားသော ဆွမ်းသည် ထိုအိုးဖြင့် နောက်တစ်နေ့၌ ချက်သောအခါ အိုးကို မအပ်သော အိုးဖြစ်အောင် (သန္နိမိပစ္စည်း လူးနေသော အိုးဖြစ်အောင်) မပြုတော့။

သစေ ।ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ။ဤသို့ သာမဏေ၏ လက်ကို အိုး၏အပေါ်၌ ဖြန့်၍ မခံစေဘဲ အိုး၌ တိုက်ရိုက်ထည့်လိုက်လျှင် အိုးမှာ အကပ်မပျက်သေးသော ဆွမ်းအာမိသလူးလျက် ရှိ၏။ ထိုလူးသည့်အတိုင်းသာ နက်ဖြန်တိုင်အောင် ထားလျှင် ထိုအာမိသသည် သန္နိမိဖြစ်၏။ ထိုအိုးဖြင့် ယာဂုကျိလျှင် ထိုယာဂုသည် သန္နိမိပစ္စည်းနှင့် ရော၍ နေ၏။ ထို့ကြောင့် အကပ်ခံပြီးသော ဆွမ်း၏ လူးနေရာ သပိတ်ကို စင်ကြယ်စွာ ဆေးရသကဲ့သို့ အိုးကိုလည်း စင်ကြယ်စွာ ဆေးပြီးမှ ယာဂုကျိစေရသည်။

ပတ္တမိဝ နိရာမိသံ ကတွာ။ ။ယခုအခါ ဆွမ်းခံသပိတ်ကို စင်ကြယ်စွာ ဆေးကြရာ၌ သန့်ရှင်းစေမှုသာ မက၊ သပိတ်၌ ကပ်နေသော အာမိသတို့၏ နက်ဖြန်၌ သန္နိမိ မဖြစ်ခြင်း အကျိုးလည်း ရှိ၏။ သပိတ်ကဲ့သို့ပင် နေ့စဉ် ထည့်၍ စားအပ်သော ဇွန်း ပန်းကန်များကိုလည်း သန့်ရှင်းအောင် ဆေးမှ သန္နိမိအပြစ် လွတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာအစဉ်အဆက်ပင် နေ့စဉ် ဇွန်း ပန်းကန် လက်ဘက်ရည်အိုးများကို ညနေအခါ၌ ဝတ်တစ်ခုအနေအားဖြင့် ပွတ်တိုက်ဆေးကြောမှုကို ပြုစေတော်မူကြသည်။ ပွတ်တိုက်၍ မရနိုင်သော အကွဲအက်ကြောင်းပါသော ပန်းကန်များနှင့် နှုတ်သီးအလုံးပါသော လက်ဘက်ရည်အိုးများကိုကား ရဟန်းများအတွက် လုံးလုံး အသုံးမပြုစေကြပါ။

မစွမ်းနိုင်၊ “ယာဂုအိုးကြီးကို ထာမမဇ္ဈိမပုရိသ (မ) နိုင်သော်လည်း သာမဏေက ငယ်နေ၍ မနိုင်သောကြောင့် မြောက် မကပ်နိုင်”-ဟူလို၊ (ဧဝံသတိ-ဤမစွမ်းနိုင် လတ်သော်၊) ဘိက္ခု-သည်၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ ဥပနာမေတိ-အနီးသို့ ညွှတ်စေအံ့၊ သာမဏေရာ-သည်၊ ကုဋ္ဌဿ-အိုး၏၊ ဂီဝံ-ကို၊ ပတ္တဿ-၏၊ မုခဝဋ္ဋိယံ-နခမ်း ရစ်ပေါ်၌၊ ထပေတွာ-တင်ထား၍၊ အာဝဇ္ဇေတိ-စောင်းလိုက်အံ့၊ ဟတ္ထဂတာ- ရဟန်း၏ လက်၌ ရောက်သော၊ ယာဂု-သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတာဝ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသည် သာ၊ ဝါ-အကပ်မြောက်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ “ယာဂုအိုးက မြေမှ မမြောက် သော်လည်း အကပ်မြောက်သည်”-ဟူလို။ အထဝါ-ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ ဘိက္ခု- သည်၊ ဘူမိယံ-မြေပေါ်၌၊ ဟတ္ထံ-ကို၊ ထပေတိ-ထားအံ့၊ သာမဏေရာ-သည်၊ ပဝဇ္ဇေတွာ-လှိမ့်၍၊ တတ္ထ-ထိုရဟန်း၏ လက်ပေါ်၌၊ အာရာပေတိ-ယာဂုအိုးကို တင်လိုက်အံ့၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (“အကပ်မြောက်သည်”-ဟူလို) ပူပပစ္ဆိ၊ပေ၊ ဒိသုပိ- မုန့်တောင်းကြီး၊ ဆွမ်းတောင်းကြီး၊ ကြံစည်းဝန် အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ပဋိဂ္ဂဟဏူပဂံ-အကပ်ခံခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သော၊ ဝါ-ကပ်နိုင်လောက်သော၊ ဘာရံ-ထာမမဇ္ဈိမတစ်ယောက်နိုင်ဝန်ကို၊ ဒုတ္တယော-၂ ပါး ၃ ပါးကုန်သော၊ သာ မဏေရာ-တို့သည်၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ ပေးကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ) ဧကေန- တစ်ပါးသော၊ ဗလဝတာ-အားရှိသော သာမဏေသည်၊ ဥက္ခိတ္တံ-မြောက်၍ ကပ်

အာပတ် ၃ ချက်။ ။သန္နိဓိပါနေသော သပိတ် ဇွန်း ပန်းကန်ကို နက်ဖြန်၌ အကပ် မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်ယူလျှင် ဥဂ္ဂဟိတကဒုတ္တန္တံ သင့်၏။ ထိုခွက်များ၌ အခြားအာမိသကို ထည့်၍ စားလျှင် သန္နိဓိပါစိတ် သင့်၏။ မနေ့က သန္နိဓိပစ္စည်းကို အကပ်မခံဘဲ စားရာရောက်သော ကြောင့် (ယနေ့ အာမိသများကို အကပ်ခံသော်လည်း) အဒိန္နပါစိတ်အာပတ် သင့်သေး၏။ ထို့ကြောင့် သန္နိဓိ မဖြစ်အောင် သပိတ် ဇွန်း ပန်းကန်တို့ကို စင်ကြယ်စွာ ပွတ်တိုက်၍ ဆေး ကြရသည်။ ထိုသို့ စင်ကြယ်စွာဆေးမှု၌ သံသယ မဖြစ်အောင်ကား မိမိ၏ စားသောက်ခွက် များကို လူသာမဏေတို့အား (အကြွင်းအကျန် ရှိရှိ-မရှိရှိ) စွန့်ပေးလိုက်လျှင် သန္နိဓိအပြစ်မှ လွတ်၏။ [ထိုသို့ စွန့်ပေးရာ၌ အကြွင်းအကျန် အာမိသနှင့်တကွ အက်ကြောင်းတို့တွင် ဝင် နေသော ဆီစသည်တို့အပေါ် ဝင်တွယ်တာမှု အာလယလည်း မရှိတော့ပါ။] နက်ဖြန်၌လည်း ဇွန်း ပန်းကန် သပိတ် လက်ဘက်ရည်အိုး ကွမ်းအစ်မှ စ၍ ထည့်စရာဟူသမျှကို အကပ်ခံပြီးမှ ထည့်၍စားလျှင် ဥဂ္ဂဟိတက အဒိန္နအပြစ်တို့မှလည်း လွတ်နိုင်သည်။

၂ ပါး ၃ ပါးကပ်။ ။ထာမမဇ္ဈိမယောကျ်ား၏ တစ်ယောက်မြောက်နိုင်သော စားပွဲခံ စသည်ကို ၂ ယောက် ၃ ယောက် (မ)၍ ရဟန်းအား ကပ်ရာ၌ “ပဋိဂ္ဂဟဏူပဂံ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ” ကို ထောက်၍ “အကပ်မြောက်၏” ဟုလည်းကောင်း၊ “ဗလဝတာ ထာမမဇ္ဈိမ-အား ရှိသော သာမဏေတစ်ပါးသည် မြောက်၍ ကပ်အပ်သော စားပွဲခံ စသည်ကို ၂ ပါး ၃ ပါး အကပ်ခံရာ၌လည်း “ဧကေန ဗလဝတာ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ” ကို ထောက်၍ “အကပ်မြောက်၏”ဟု လည်းကောင်း မှတ်ပါ။

အပ်သော ဝန်ကို၊ ဒွတ္တယော-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (သုစေ) ဂဏန္တိ-အကယ်
 ၍ ခံယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ၊) ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ (“အကပ်မြောက်သည်”-ဟုလျှံ၊)
 မဉ္ဇူဿဝါ-ညောင်စောင်း၏သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌဿဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊
 ပါဒေ-ခြေ၌၊ တေလယဋ္ဌဝါ-ဆီအိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖာဏိတယဋ္ဌဝါ-တင်လဲ
 အိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ နဝနီတယဋ္ဌဝါ - ဆီဦးအိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊
 လဂ္ဂေန္တိ-ချိတ်ထားကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘိက္ခုဿ-၏၊ မဉ္ဇေပိ-ညောင်စောင်း၌
 သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌေပိ-လည်းကောင်း၊ နိသိဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံနာမ-
 ဥဂ္ဂဟိတကမည်သည်၊ န ဟောတိ။

နာဂဒန္တကေဝါ-ဆင်စွယ်ကောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အင်္ကျီသကေဝါ-ချွန်း
 ချိတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ-၂ လုံးကုန်သော၊ တေလယဋ္ဌာ-ဆီအိုးတို့သည်၊
 ဝါ-တို့ကို၊ လဂ္ဂိတာ-ချိတ်ထားအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ဥပရိ-အထက်၌၊
 (လဂ္ဂိတော-ချိတ်အပ်သော အိုးသည်၊) ပဋိဂ္ဂဟိတကော-အကပ်ခံအပ်ပြီးသည်၊
 (ဟောတိ-အံ့၊) ဟေဋ္ဌာ-၌၊ (လဂ္ဂိတော-သည်၊) အပုဋိဂ္ဂဟိတကော-အကပ်မခံ
 အပ်သေးသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဥပရိမံ-အထက်၌ ဖြစ်သော အိုးကို၊
 ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ (လဂ္ဂိတော-သည်၊) ပဋိဂ္ဂဟိတကော-
 အကပ်ခံအပ်ပြီးသည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊) ဥပရိ-၌၊ (လဂ္ဂိတော-သည်၊) အပုဋိဂ္ဂဟိတ
 ကော-အကပ်မခံအပ် သေးသည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊ ဧဝံသတိ၊) ဥပရိမံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-
 ယူပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဣတရံ-အခြားသော အောက်အိုးကို၊ ဂဏှတော-ယူသော ရဟန်း
 ၏၊ ဥပရိမော-အထက်၌ ဖြစ်သော အိုးသည်၊ ဥဂ္ဂဟိတကော-ဥဂ္ဂဟိတကသည်၊
 ဟောတိ။

ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ-ညောင်စောင်းအောက်၌၊ အပုဋိဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်မခံသေး
 သော၊ တေလထာလကံ-ဆီခွက်သည်၊ ဟောတိ-ရှိအံ့၊ တံ-ထိုဆီခွက်ကို၊ (ယဇ္ဇေ
 တိ၌ စပ်၊) သမ္ပဇ္ဇန္တော-တံမြက်လှည်းသော ရဟန်းသည်၊ သမ္ပုဉ္ဇနိယာ-တံမြက်စည်း
 ဖြင့်၊ စေ ယဇ္ဇေတိ-အကယ်၍ ထိခိုက်မိအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဥဂ္ဂဟိတကံ-သည်၊
 န ဟောတိ၊ ကြိုင်ယူလိုသော စိတ်မရှိသောကြောင့် ဥဂ္ဂဟိတက မဖြစ်။ ပဋိဂ္ဂဟိ
 တကံ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုကို၊ ဂဏှိဿာမိ-ယူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊
 အပုဋိဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်မခံအပ်သေးသော ဝတ္ထုကို၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ ဥ တွာ-
 (အကပ်မခံအပ်သေးဟု) သိ၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ထပေတိ-အံ့၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ န ဟောတိ၊
 ဗဟိ-ပြင်ဘက်သို့၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်ပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ သဉ္ဇာနာတိ-(အကပ်မခံ
 အပ်သေးသော ဝတ္ထုဟု) သိအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ အထပေတွာ-
 မထားမူ၍၊ ဟရိတွာ-ပြန်ဆောင်၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုမူလနေရာ၌သာ၊ ထပေတဗ္ဗံ-
 ထားရာ၏၊ ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ (သိပြီးနောက် ပြန်၍ ယူသွားခြင်း
 ကြောင့် ဥဂ္ဂဟိတကအပြစ် မရှိ၊) ပန-ဆက်၊ ပုဗ္ဗေ-မယူမီရှေး၌၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍၊

ထပိတံ-ထားအပ်သည်။ သစေ (ဟောတိ)-အံ၊ (ဧဝံသတိ) န ပိဒဟိတဗ္ဗံ-မပိတ်ရာ၊ (ပိတ်လျှင် ဒုရူပစိဏ္ဏဖြစ်လိမ့်မည်။) ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပုဗ္ဗေ-မယူမီရှေး၌၊ ဌိတံ-တည်ပြီ၊ တထေဝ-ထိုတည်မြဲတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သာ၊ ထပေတဗ္ဗံ-ထားရာ၏။ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ သစေ ထပေတိ-အကယ်၍ ချထား မိအံ၊ (ဧဝံသတိ) ပုန၊ န ဆုပိတဗ္ဗံ-မတို့ မထိရာ၊ ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ-ပြာသာဒ်အောက် ထပ်သို့၊ ဩရောဟန္တော-သက်ဆင်းလတ်သော်၊ နိဿေဏိမဇ္ဈေ-လှေခါးအလယ်၌၊ ဝါ-လှေခါးအလယ်ရောက်မှ၊ သဉ္ဇာနာတိ-(အကပ်မခံအပ်သေးဟု) သိအံ၊ (ဧဝံသတိ) အနောကာသတ္တာ-ထားရာ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (လှေခါး အလယ်က ပစ္စည်းထားဖို့ နေရာ မဟုတ်သောကြောင့်) ဥဒ္ဓံဝါ-ပြာသာဒ်၏ အထက် သို့သော်လည်းကောင်း၊ အဓောဝါ-ပြာသာဒ်၏ အောက်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ထပေတဗ္ဗံ-ထားရာ၏။

ပဋိဂ္ဂဟိတကေ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော၊ တေလာဒိမ္မိ-ဆီအစရှိသော ဝတ္ထု၌၊ ကဏ္ဍိကံ-မှိုသည်၊ ဥဋ္ဌေတိ-တက်တတ်၏။ သီဂီဝေရာဒိမ္မိ-ချင်းအစရှိသော ဝတ္ထု၌၊ ယနုစုဏ္ဏံ-တစ်ခဲနက်သော အမှုန်သည်၊ (ဥဋ္ဌေတိ) ဧတံ-ဤမှို၊ အမှုန်သည်၊ တံ သမုဋ္ဌာနမေဝနာမ-ထိုဆီ ချင်း အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်သာ မည်၏၊ (တသ္မာ-ကြောင့်) ပုန-တစ်ဖန်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ-အကပ်ခံဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

တာလံဝါ-ထန်းပင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နာဠိကေရံဝါ-အုန်းပင်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ အာရုဋ္ဌော-တက်သော လူသာမဏေသည်၊ ယောတ္ထေန-ကြိုးဖြင့်၊ ဖလပိဏ္ဍိ-အသီးခိုင်ကို၊ ဩတာရေတွာ-ချ၍၊ ဥပရိ-သစ်ပင်၏ အထက်၌၊ ဌိတော ဝ-တည်လျက်သာ၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ၊ (ဧဝံသတိ) န ဂဟေတဗ္ဗံ-မခံယူထိုက်၊ ပေးသူက ဟတ္ထပါသ်အတွင်း မရောက်သောကြောင့် မခံယူထိုက်။ အညော-အခြားသော၊ ဘူမိယံ-မြေပေါ်၌၊ ဌိတော-တည်သော လူ သာမဏေသည်၊ ယောတ္ထပါလကေ-ကြိုးကွင်း၌၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောက်၍၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဝဠုတိ-အပ်၏၊ (အကပ်မြှောက်၏) သဖလံ - အသီးနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ မဟာသာခံ - သစ်ခက်ကြီးကို၊ ကပ္ပိယံ -

တံ သမုဋ္ဌာနမေဝ ဟေ၊ နတ္ထိ။ ။ “တံ သမုဋ္ဌာနမေဝနာမေတံ” ဟု ပြင်ကြ၏။ ယောဇနာ၌ကား “တံ သမုဋ္ဌာနမေဝနာမ တံ” ဟု ဆို၍ ထို “တံ” ပုဒ်ကိုလည်း ရှေ့နောက် ဝှဲသောပုဒ်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် ထိုတံသည် ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ၌ စပ်၍လည်း မကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂ ဟဏကိစ္စံ၌ စပ်လိုလျှင် “တဿ” ဟု ရှိရမည်၊ နတ္ထိ၏ ကတ္တာလည်း မဖြစ်နိုင်၊ ကိစ္စံဟု ကတ္တာရှိပြီးဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် စဉ်းစားပါ။ [တတော + သမုဋ္ဌိတံ တံသမုဋ္ဌိတံ၊ ဤတံ သမုဋ္ဌိတံပါ၌ဖြင့် ရှေး၌ ပြခဲ့သော နဝသမုဋ္ဌိတံကို ကန့်သည်။]

အပ်သည်ကို၊ ကာရေတွာ-ပြုစေပြီး၍၊ (“ကပ္ပိယံ ကရောဟိ၊ ကပ္ပိယံ ဘန္တေ”ဟု ပြုစေပြီး၍၊) (သစေ) ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-အကယ်၍ အကပ်ခံအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဖလာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟိတာနေဝ-အကပ်ခံအပ်ပြီး ဖြစ်ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ပရိဘုဒ္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အန္တောဝတိယံ-စည်းစောင်ရန်း အတွင်း၌၊ ဌတွာ-၍၊ ဝတိ-စည်းကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ ဝါ-ဖောက်၍၊ ဥစ္ဆူဝါ-ကြံကိုသော်လည်းကောင်း၊ တိမ္မရူသကံဝါ-တည်သီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ (သစေ) ဒေန္တိ-အကယ်၍ ပေးကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဟတ္ထပါသေ-သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (အကပ်မြောက်သည်ဟူလို၊) ဝတိဒဏ္ဍကေသု-စည်းစောင်ရန်း၏ ရိုးတံတို့၌၊ အပ္ပဟရိတွာ-မထိခိုက် မပုတ်ခတ်မူ၍၊ နိဂ္ဂတံ-ထွက်လာသော အသီးကို၊ ဂဏ္ဍန္တဿ-အား၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပဟရိတွာ-၍၊ နိဂ္ဂတေ-ထွက်လာသော အသီး၌၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဒေါသော-ကို၊ န ဒဿိတော-မပြုအပ်၊ မယံ ပန-(ဗုဒ္ဓဃောသဆရာ) ငါတို့သည်ကား၊

၁။ ယံ ဌာနံ-အကြင်အရပ်ကို၊ ပဟဋ္ဌံ-ထိခိုက် ပုတ်ခတ်အပ်ပြီ၊ တတော-ထိုအရပ်မှ၊ သယံပတိတမေဝ-အလိုလိုကျလာသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ တက္ကယာမ-ကြံမိကုန်၏၊ [အလိုလို ကျလာသောကြောင့် ကပ်သူ မရှိရကား အကပ်မခံကောင်းဟု ဆိုလိုသည်။] တသ္မိမ္မိ-ထိုပုတ်ခတ်အပ်သော စည်းစောင်ရန်း၏ ရိုးတံ၌လည်း၊ အဌတွာ-မတန်ရပ်မူ၍၊ ဂစ္ဆန္တေ-သွားလတ်သော်၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတု-ငှာ၊) ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ သုက္ခယာတတော-ကင်းခွန်ကောက်ရာ အရပ်မှ၊ ပဝဋ္ဌေတွာ-လိမ့်၍၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ ပတိတဘဏ္ဍံ ဝိယ-ကျလာသော ဘဏ္ဍာကဲ့သို့တည်း၊ ဝတိဝါ-စည်းစောင်ရန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါကာရံဝါ-တံတိုင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ လဃံာပေတွာ-ကျော်စေ၍၊ ဒေန္တိ-ပေးကုန်အံ့၊ ပန-ဆက်၊ ပုထုလော-ပြန့်ကျယ်သော၊ ပါကာရော-သည်၊ သစေ န (ဟောတိ၊) အန္တောပါကာရေစ-တံတိုင်းတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိပါကာရေစ-တံတိုင်း၏ ပြင်ဘက်၌လည်းကောင်း၊ ဌိတဿ-တည်သူ၏၊ (ကပ်သူနှင့် အကပ်ခံသူ၏၊) ဟတ္ထပါသော-သည်၊ သစေ ပဟောတိ-အကယ်၍ လောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဟတ္ထသတမ္ပိ-အတောင်တစ်ရာလည်း၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်သို့၊ ဂန္တော-တက်သွား၍၊ သမ္ပတ္တံ-ရောက်လာသော သစ်သီးကို၊ ဂဟေတု-ဖမ်းယူခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

သုက္ခယာတတော ၊ပေ၊ ဝိယ။ ။ကင်းခွန်ကောက်ရာ ပြင်ဘက်သို့ ဘဏ္ဍာကို ပစ်၍ ပို့ရာ၌ တစ်စုံတစ်ခုကို ထိခိုက်၍ အရှိန်သေပြီးမှ လိမ့်သွားလျှင် ပါရာဇိက မကျဘဲ၊ ထိခိုက်သော်လည်း အရှိန်မသေဘဲ လိမ့်သွားလျှင် ပါရာဇိက ကျသကဲ့သို့ “စည်းရိုးဝယ် တစ်စုံတစ်ခုကို ထိခိုက်မိ၍ မရပ်တန့်ဘဲ ထွက်လာလျှင် အကပ်ခံခြင်းငှာ အပ်၏၊ တန်ဖိုးရှိပြီးမှ ထွက်လာလျှင် အရှိန်သေသောကြောင့် အကပ်ခံခြင်းငှာ မအပ်” ဟု ဆိုလိုသည်။

ဘိက္ခု-ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ဂိလာနံ-မကျန်းမာသော၊ သာမဏေရံ-ကို၊ ခန္ဓေန-ပခုံးဖြင့်၊ ဝဟတိ-ထမ်းဆောင်သွား၏၊ သော-ထိုသာမဏေသည်၊ ဖလာ ဖလံ-သစ်သီးငယ်၊ သစ်သီးကြီးကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ခန္ဓေ-ရဟန်း၏ ပခုံးပေါ်၌၊ နိသိန္ဓောဝ-နေလျက်ပင်၊ ဒေတိ-ပေးအံ့၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ အပရော-အခြားသော သာမဏေသည်၊ ဘိက္ခု-မကျန်းမာသော ရဟန်းကို၊ ဝဟန္တော-ထမ်းဆောင်လျက်၊ ခန္ဓေ-၌၊ နိသိန္ဓဿ-နေသော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒေတိ-အံ့၊ ဝဋ္ဋတိ ယေဝ-သည်သာ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဖလိနိ-အသီးရှိသော၊ သာခံ-သစ်ခက်ကို၊ ဆာယတ္တာယ-အရိပ်အကျိုးငှာ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွားအံ့၊ ဖလာနိ-တို့ကို၊ ခါဒိတုံ-ငှာ၊ စိတ္တေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-လတ်သော်၊ ပဋိဂ္ဂဟာပေတွာ-ကပ်စေပြီး၍၊ ဝါ-ကပ်ဖို့ရန် စေခိုင်းပြီး၍၊ ခါဒိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ မစ္ဆိကဝါရဏတ္ထံ-ယင်တို့ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ယင်ချောက်ခြင်း အကျိုးငှာ) ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ကာရေတွာ-ပြုစေပြီး၍၊ (ကပ္ပိပြီး၍) ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-အကပ်ခံအံ့၊ ခါဒိတုကာမော-ခဲစားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) မူလပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ-မူလအကပ်ခံခြင်းသည်ပင်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ခါဒန္တဿ-ခဲစားသော ရဟန်း၏၊ ဒေါသော နတ္ထိ။

ဘိက္ခု-သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏာရဟံ-အကပ်ခံခြင်းကို ထိုက်သော၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ယာနေ-ယာဉ်ပေါ်၌၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ မဂ္ဂံ-ခရီးကို၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ ယာနံ-သည်၊ ကဒ္ဒမေ-ရွံ့ညွှန်၌၊ လဂ္ဂတိ-ငြိကပ်နေအံ့၊ ဒဟရော-ရဟန်းငယ်သည်၊ စက္ကံ-လှည်းဘီးကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဥက္ခိပတိ-မြှောက်အံ့၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဥဂ္ဂဟိတကံနာမ န ဟောတိ၊ (ဝဋ္ဋတိကိုပင် ထပ်ဖွင့်သည်၊) [လှည်းဘီးကိုသာ မြှောက်လိုစိတ်ရှိ၍ စားဖွယ်ကို မြှောက်လိုစိတ် မရှိသောကြောင့် ဥဂ္ဂဟိတကမဖြစ်။] နာဝါယ-လှေပေါ်၌၊ ထပေတွာ-၍၊ နာဝံ-ကို၊ အရိတ္တေနဝါ-ထိုးဝါးဖြင့် သော်လည်း၊ ပါဇေတိ-သွားစေအံ့၊ ဟတ္တေနဝါ-လက်ဖြင့်သော်လည်း၊ ကမုတိ-ဆွဲငင်အံ့၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဥဠုမ္ပေပိ-ဖောင်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ စာဠိယံ-အိုးစရည်း

မစ္ဆိကဝါရဏတ္ထံ။

မစ္ဆိကဝါရဏတ္ထန္တိ ဧတ္ထ “သစေပိ သာခါယ လဂ္ဂရဇံ ပတ္တေပတတိ၊ သုခေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ သက္ကာ၊ သာခါယ ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ [သစ်ခက်ကို အကပ်ခံပြီးဖြစ်သောကြောင့် သစ်ခက်၌ မြူမွန်လည်း အကပ်ခံရာတွင် ပါဝင်ပြီး ဖြစ်တော့၏၊ ထို့ကြောင့် “သုခေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ သက္ကာ” ဟု ဆိုသည်။] အဗ္ဘန္တရပရိဘောဂတ္ထမေဝိဓ ပဋိဂ္ဂဟဏန္တိ “မူလပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဝုတ္တံ၊ [မူလအကပ်ခံတုန်းကပင် အသီးရှိသော အခက်ဖြစ်၍ စားလိုလျှင် စားရအောင် အကပ်ခံခြင်း ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အဗ္ဘန္တရပရိဘောဂ (အတွင်းစားသုံးဖို့) ဟု ဆိုသည်။] အပရေ ပန “မစ္ဆိကဝါရဏတ္ထန္တိ ဧတ္ထ ဝစနမတ္တံ ဂဟေတွာ ဗာဟိရပရိဘောဂတ္ထံ ဂဟိတ” န္တိ ဝဒန္တိ။ အပရေဆရာတို့ကား “ယင်ချောက်ဖို့” ဟူသော စကားမျှကို ယူ၍ ဗာဟိရပရိဘောဂတ္ထဟု ဆိုကြ၏။ [“မက္ခိက”ဟု ရှိသင့်လျက် ကွက်ကို ချမှတ်၍ မစ္ဆိက”ဟု ရှိသည်။]

ကြီး၌သော်လည်းကောင်း၊ ကုဏ္ဍကေဝါ-ထမင်းအိုး၌သော်လည်းကောင်း၊ ထပေ
 တွာပိ-ထား၍လည်း၊ တံ-ထိုအိုးကို၊ အနုပသမ္ပန္နန-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂါဟာပေတွာ-
 ယူစေပြီး၍၊ အနုပသမ္ပန္န-ကို၊ ဗာဟာယံ-လက်မောင်း၌၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ တရိ
 တုံ-ကူးခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ တသ္မိမ္မိ-ထိုအိုးစရည်း၊ သို့မဟုတ် ထမင်းအိုးသည်
 လည်း၊ အသတိ-သော်၊ အနုပသမ္ပန္န (နွေန)-ကို၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ တံ-
 ထိုလူသာမဏေကို၊ ဗာဟာယံ၊ ဂဟေတွာ၊ တရိတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ။ [အနုပသမ္ပန္န နေရာ
 ဝယ် “အနုပသမ္ပန္နန” ဟုရှိသင့်၏။]

ဥပါသကာ-တို့သည်၊ ဂမိကဘိက္ခုနံ-ခရီးသွားမည့် ရဟန်းတို့အား၊ ပါထေယျ
 တဏှာလေ-ရိက္ခာဆန်တို့ကို၊ ဒေန္တိ-လှူတတ်ကြကုန်၏။ သာမဏေရာ-တို့သည်၊
 ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ တဏှာလေ-ဆန်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူရ၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ အတ္တနော-
 ၏၊ တဏှာလေ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ငှာ၊ န သက္ကောန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်အံ့၊ ဘိက္ခု-တို့
 သည်၊ တေသံ-ထိုသာမဏေတို့၏၊ တဏှာလေ-တို့ကို၊ ဂဏ္ဌန္တိ-ယူကုန်အံ့၊ သာမဏေ
 ရာ-တို့သည်၊ အတ္တနာ-သည်၊ ဂဟိတတဏှာလေသု-ယူအပ်သော ဆန်တို့သည်၊
 ဒီဏေသု-ကုန်ကုန်လတ်သော်၊ ဣတရေဟိ-မိမိတို့ ယူအပ်သော ဆန်မှ တစ်ပါး
 ကုန်သော၊ တဏှာလေဟိ-ရဟန်းတို့ ယူအပ်သော ဆန်တို့ဖြင့်၊ ယာဂုံ-ကို၊ ပစိတွာ-
 ကျိ၍၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ပတ္တာနိ-တို့ကို၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်
 အားဖြင့်၊ ထပေတွာ-၍၊ ယာဂုံ-ကို၊ အာကိရန္တိ-လောင်းထည့်ကုန်အံ့၊ ပဏ္ဍိတော-
 ဉာဏ်ရှိသော၊ (ဝိနည်းကို တတ်သိသော၊) သာမဏေရာ-သည်၊ အတ္တနော-၏၊
 ပတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ထေရဿ-အား၊ ဒေတိ-အံ့၊ ထေရဿ-၏၊ ပတ္တံ-ကို၊
 ဂဟေတွာ-၍၊ အနုထေရဿ-အနုထေရ်အား၊ (ဒေတိ-အံ့) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-
 ဤနည်းအားဖြင့်၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သပိတ်တို့ကို၊ ပရိဝတ္တေတိ-လဲလှယ်အံ့၊
 သဗ္ဗေဟိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ သာမဏေရဿ-သာမဏေ၏၊ သန္တကံ-
 ဥစ္စာသည်၊ ဝါ - ကို၊ ဘုတ္တံ - စားသောက်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (တသွာ - ကြောင့်၊)
 ဝဋ္ဋတိ။

သာမဏေရာ-သည်၊ အပဏ္ဍိတော-ဉာဏ်မရှိသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-
 အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အံ့၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တေ-၌၊ ယာဂုံ-ကို၊ သယမေဝ-မိမိ
 ချည်းသာ၊ ပါတုံ-ငှာ၊ (သစေပိ) အာရဘတိ-အကယ်၍မူလည်း အားထုတ်အံ့၊
 (အပဏ္ဍိတောကိုပင် အတ္တနောစသည်ဖြင့် ထပ်ဖွင့်သည်၊) (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ဖြစ်
 ပြန်သော်လည်း၊) အာရုသော-ငါ့ရှင် သာမဏေ၊ တုယံ-၏၊ ယာဂုံ-ကို၊ မယံ-
 အား၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ထေရေဟိ-တို့သည်၊ ပဋိပါဋိယာ-အား
 ဖြင့်၊ ယာစိတွာပိ-တောင်း၍လည်း၊ ပိဝိတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ သဗ္ဗေဟိ-အလုံးစုံသော
 ရဟန်းတို့သည်၊ သာမဏေရဿ-၏၊ သန္တကမေဝ-ဥစ္စာသည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊
 ဘုတ္တံ - စားသောက်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတပစ္စယာ - ဥဂ္ဂဟိတဟူသော

အကြောင်းကြောင့်၊ ဝဇ္ဇ-အပြစ်သို့၊ နေဝ ဖုသန္တိ-မထိရောက်ကုန်၊ သန္နိမိပစ္စယာ-
 သန္နိမိဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝဇ္ဇ-သို့၊ န ဖုသန္တိ၊ [သာမဏေတို့၏ ဆန်ကို
 မိမိတို့က ယူခဲ့ရသော်လည်း ဥဂ္ဂဟိတက မဖြစ်၊ အကပ်ခံ၍ ရှေးရှေးနေ့က ယူခဲ့
 စေကာမူ သန္နိမိလည်း မဖြစ်။] ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသပိတ်လဲလှယ်ခြင်းကို ဆို
 ကြောင်း စကားရပ်၌၊ မာတာပိတုနံ-တို့ဖို့၊ တေလာဒီနိ-ဆီအစရှိသည်တို့ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဆာယာဒီနိ-အရိပ်အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ သာခါဒီနိစ-သစ်ခက်
 အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဟရန္တာနံ-ဆောင်ယူသော ရဟန်းတို့၏လည်း
 ကောင်း၊ ဣမေသဉ္စ-ဤရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ ဝိသေသော-အထူးကို၊ န
 ဒိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကာရဏံ-ကို၊ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ-စူးစမ်း
 ရှာဖွေထိုက်၏။

သာမဏေရော - သည်၊ ဘုတ္တံ - ဆွမ်းကို၊ ပစိတုကာမော - ချက်လိုသည်၊
 (ဟုတွာ၊) တဏှာလေ-ဆန်တို့ကို၊ ဓောဝိတွာ-ဆေးပြီး၍၊ နိစ္စာလေတုံ-အကြွင်းမရှိ
 လှုပ်စေခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ [နိစ္စာလေတွာ သက္ကရံ အပနေတုံ န
 သက္ကောတိ-ဆန်ဆေးသောအခါ လှုပ်၍ ကျောက်ခဲကလေးများကို ဖယ်ရှားခြင်းငှာ
 မစွမ်းနိုင်။] ဘိက္ခုနော-သည်၊ တဏှာလေစ-ဆန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘာဇနဉ္စ-
 အိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ တဏှာလေ-တို့ကို၊ ဓောဝိ
 တွာ-ဆေးပြီး၍၊ နိစ္စာလေတွာ-အကြွင်းမရှိ လှုပ်စေပြီး၍၊ ဘာဇနံ-အိုးကို၊ ဥဒ္ဓနံ-
 ဖိုခနောက်သို့၊ အာရောပေတဗ္ဗံ-တင်ပေးထိုက်၏၊ အဂ္ဂိ-မီးကို၊ န ကာတဗ္ဗော-
 မပြုထိုက်၊ (သာမပါက ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့်တည်း၊) ပတ္တကာလေ-ကျက်ပြီးရာ
 အခါ၌၊ ဝိဝရိတွာ - ဖွင့်၍၊ ပတ္တဘာဝေါ - ကျက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗော-

ဧတ္ထ ပေ၊ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ။ «မိဘတို့ဖို့ ဆီအစရှိသည်တို့ကို ဆောင်ယူသွားရာ၌
 လည်းကောင်း၊ နေပူကွယ်ကာဖို့ရန် သစ်ခက်တို့ကို ဆောင်ယူသွားရာ၌လည်းကောင်း လမ်း၌
 စားလိုသော စိတ်ဖြစ်လျှင် အကပ်ခံ၍ စားရုံသာ၊ ထိုကဲ့သို့လှုပ်လည်ခြင်းစသော အစီအစဉ်ကို
 ပြုလုပ်ဖို့ မလို၊ ဤနေရာ၌လည်း သာမဏေတို့၏ အကျိုးငှာ သာမဏေတို့၏ ဆန်ကို ယူဆောင်
 သွားရာ၌ ထိုဆန်ဖြင့် ကျိုသော ယာဂုအတွက် ဥဂ္ဂဟိတက၊ သန္နိမိ လျဉ်းပါးစရာ လိုမည်
 မထင်၊ ထို့ကြောင့် “ကာရဏံ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသည်။

ဋီကာ။ «ဧတ္ထ ပန သာမဏေရေဟိ ဂဟိတတဏှာလေသု ပရိက္ခိဏေသု (သာမဏေ
 တို့ ယူအပ်သော ဆန်များ ကုန်လျှင်) အဝဿံ အမှောက် သာမဏေရာ သင်္ဂဟံ ကရောန္တိတိ
 ဝိတဏှပုတ္တိ သမ္ဘတိ (ဧကန် သာမဏေတို့က ငါတို့အား ချီးမြှောက်မှုကို ပြုလိမ့်မည်” ဟု
 အကြံဖြစ်စရာ ရှိ၏။) တသ္မာ တံ ပရိဝတ္တေတွာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ (ထို့ကြောင့် ရဟန်းများ ဆောင်
 ယူအပ်ခဲ့သော သာမဏေများ၏ ဆန်ကို ယာဂုကျိုရာ၌ လဲ၍သာ သုံးဆောင်ထိုက်၏။) မာတာ
 ပိတုနံ အတ္ထာယ ပန ဆာယတ္ထာယဝါ ဂဟဏေ (မိဘတို့ဖို့ ယူခြင်း၊ အရိပ်ရဖို့ သစ်ခက်ကို
 ယူခြင်း၌ကား၊) ပရိဘောဂါသာ နတ္ထိ (စားလိုသော အာသာ မရှိခဲ့) တသ္မာ တံ ဝဋ္ဋတိတိ
 ကာရဏံ ဝဒန္တိ။

သိထိုက်၏။ [ဆန်တုန်းက အကပ်ခံထားသောကြောင့် ကိုယ့်ဘာသာဖွင့်လျက် ကျက်
မကျက် စုံစမ်းနိုင်သည်။] ဒုပ္ပတ္တိ-မကောင်းသဖြင့် ကျက်သည်။ (မနူးမနပ်သည်။)
သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပါကတ္ထာယ-ကျက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပိဒဟိတုံ-ပြန်၍
ပိတ်ခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ [ကျက်စေလို၍ ပိတ်ခြင်းကြောင့် သာမံပါကဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် မပိတ်ရ။] ရဇဿဝါ-မြူမှုန်၏သော်လည်းကောင်း၊ ဆာရိကာယဝါ-
ပြာ၏သော်လည်းကောင်း၊ အပတနတ္ထာယ-မကျခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ပိဒဟိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊
[ကျက်စေလို၍ မဟုတ်ဘဲ မြူမှုန် ပြာ စသည် မကျအောင်ကား ပိတ်ကောင်း၏။]
ပတ္တကာလေ-ကျက်ပြီးရာအခါ၌၊ ဩရောပေတုံပိ-အောက်သို့ ချခြင်းငှာလည်း
ကောင်း၊ ဘုဒ္ဓိတုမ္မိ-စားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏာကိစ္စံ နတ္ထိ။
[ဆန်အဖြစ်တုန်းက အကပ်ခံပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထပ်၍ အကပ်ခံဖွယ် မလို။]

သာမဏေရော-သည်၊ ပစိတုံ-ငှာ၊ ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် စွမ်း
နိုင်ပါသော်လည်း၊ အဿ-ထိုသာမဏေ၏၊ ခဏော-အားလပ်ခွင့်သည်၊ နတ္ထိ-
မရှိအံ့၊ ကတ္ထစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့၊ ဂန္တကာမော-သွားလိုသည်၊ (ဟောတိ-
အံ့) [ခဏော နတ္ထိကို ထပ်ဖွင့်သည်။] (ဧဝံသတိ၊) ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သတဏှာလော
ဒကဘာဇနံ-ဆန်၊ ရေနင့်တကွဖြစ်သော အိုးကို၊ ပဋိဂ္ဂတေဟွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊
ဥဒ္ဓနံ-ဖိုခနောက်သို့၊ အာရောပေတွာ-တင်ပြီး၍၊ အဂ္ဂိ-မီးကို၊ ဇာလေတွာ-တောက်
စေပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဂစ္ဆာဟိ-သွားပါလော၊ ဣတိ၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောထိုက်၏၊ [အကပ်ခံ
အပ်ပြီးသော ဆန်စသည်နှင့်တကွ ထမင်းအိုးကို ရဟန်းကိုယ်တိုင် တည်ပြီးနောက်
မီးကို ကိုယ်တိုင် မတောက်စေကောင်းသောကြောင့် “ကိုရင် မီးကို တောက်စေ
ပြီးမှ သွားပါ” ဟု ပြောရမည်။] တတော-ထိုမီးကို တောက်စေပြီးရာ အခါမှ၊ ပရံ-
နောက်၌၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ (“ပတ္တကာလေ ဝိဝရိတွာ ပတ္တဘာဝေါ
ဇာနိတဗ္ဗော” မှ စ၍ “ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏာကိစ္စံ နတ္ထိ” တိုင်အောင် ညွှန်သည်။) သဗ္ဗ-
အလုံးစုံကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ဘိက္ခု-သည်၊ ယာဂုအတ္ထာယ-ယာဂုအကျိုးငှာ၊ သုဒ္ဓံ-စင်ကြယ်သော၊ ဘာဇနံ-
အိုးကို၊ (အာမိသ စသည်လည်း မပါ၊ မြူမှုန် မပါအောင်လည်း စင်ကြယ်သော
ရေဖြင့် ဆေးအပ်ပြီးသော အိုးကို) အာရောပေတွာ-ဖိုခနောက်ပေါ်သို့ တင်၍၊
ဥဒကံ-ကို၊ (ဆန်မပါသော ရေသက်သက်ကို) တာပေတိ-ပူစေအံ့၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တတ္ထေ-
ပူသော၊ ဥဒကေ-၌၊ သာမဏေရော-သည်၊ တဏှာလေ-တို့ကို၊ ပက္ခိပတိ-ထည့်အံ့၊
တတော-ထိုထည့်ပြီးရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဘိက္ခုနော-သည်၊ အဂ္ဂိ-ကို၊ န ကာတ
ဗ္ဗော-မပြုထိုက်၊ [“သာမံပါက ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့် မီးကို မပြုထိုက်” ဟု ဆို
သည်။] ပတ္တယာဂုံ-ကျက်ပြီးသော ယာဂုကို၊ ပဋိဂ္ဂတေတွာ-အကပ်ခံ၍၊ ပါတုံ
ဝဋ္ဋတိ၊ သာမဏေရော-သည်၊ ယာဂုံ-ကို၊ ပစတိ-ကျိုးနေ၏၊ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စကော-

လက်၏ ကုက္ကုစ္စကို ပြုတတ်သော၊ ဝါ-လက်ဆော့သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကီဠန္တော-
 ကစားလျက်၊ (ကစားသောအားဖြင့်၊) ဘာဇနံ-အိုးကို၊ အာမသတိ-သုံးသပ်အံ့၊
 ဝါ-ကိုင်အံ့၊ ပိဓာနံ-အဖုံးကို၊ အာမသတိ-အံ့၊ ဝါ-အံ့၊ ဥဂ္ဂတံ-တက်လာသော၊ ဖေဏံ-
 ယာဂုအမြုပ်ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ (ယောက်မစသည်ဖြင့် ဖြတ်၍၊) ဟရတိ-ဖယ်
 ရှားအံ့၊ တဿေဝ-ထိုရဟန်းအားသာ၊ ပါတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဒုရူပစိဏ္ဏံနာမ-မကောင်း
 သဖြင့် ပြုကျင့်ခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဒဗ္ဗိဝါ-ယောက်မကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ ဥဠုကီဝါ-ယောက်ချိုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဇွန်းကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ အနုပက္ခိပန္နော-မမြှောက်ဘဲ၊ သစေ အာလုဠေတိ-
 အကယ်၍ မွေ့အံ့၊ (ဧဝံသတိ - ဤသို့မွေ့လတ်သော်၊) သဗ္ဗေသံ - အလုံးစုံသော
 ရဟန်းတို့အား၊ (ပါတုံ) န ဝဇ္ဇတိ၊ သာမံပါကဉ္စေဝ-ကိုယ်တိုင်ချက်ခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း၊ ဒုရူပစိဏ္ဏံမကောင်းသဖြင့် ပြုကျင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-
 ၏၊ (ဘာဇနံ-အိုးကို၊) သစေ ဥက္ခိပတိ-အကယ်၍ မြှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဥဂ္ဂဟိ
 တကမ္ပိ-ဥဂ္ဂဟိတကသည်လည်း၊ (အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင် မြှောက်ယူအပ်သည်
 လည်း၊) ဟောတိ။

ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှာ၊ စရိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ အာဓာရကေ-
 သပိတ်ခြေပေါ်၌၊ ပတ္တော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ထပိတော-ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ-
 အံ့၊ [သပိတ်ကို ချထားတုန်းက နောက်ထပ် အကပ်ခံဖို့ရန် အကပ်ဖျက်သော
 အားဖြင့် ချထားသော သပိတ်တည်း။] တတြ-ထိုသို့ချထားရာ၌၊ အညော-သပိတ်
 ရှင်မှ အခြားသော၊ လောလတိက္ခ-လျှပ်ပေါ်လော်လီသော ရဟန်းသည်၊ ကီဠန္တော-
 ကစားလျက်၊ (ကစားသောအားဖြင့်၊) ပတ္တံ-ကို၊ စေ အာမသတိ-အကယ်၍ သုံး
 သပ်အံ့၊ (ကိုင်အံ့) ပတ္တပိဓာနံ-သပိတ်ဖုံးကို၊ စေ အာမသတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) တဿေဝ-
 ထိုရဟန်းအားသာ၊ တတော-ထိုသပိတ်ထည်းမှ၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်သော၊ ဘတ္တံ-ဆွမ်း
 သည်၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောက်၍၊ သစေ ထပေတိ-
 အကယ်၍ ပြန်ထားအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ န
 ဝဇ္ဇတိ၊ (မြှောက်ယူတုန်းက ဥဂ္ဂဟိတကဖြစ်သောကြောင့် ရဟန်းအားလုံး မအပ်-
 ဟူလို့) တတ္ထဇာတကဖလာနိ-ထိုသစ်ပင်၌ ဖြစ်သော သစ်သီးတို့ကို၊ သာခါယဝါ-
 သစ်ခက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝလ္လိယာဝါ-နွယ်၌
 သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂတေဟွာ-ကိုင်၍၊ (သစေ)
 စာလေတိ-အကယ်၍ လှုပ်စေအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့လှုပ်စေလတ်သော်၊) တဿေဝ-
 ထိုရဟန်းအားသာ၊ တတော-ထိုသစ်ပင်မှ၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်သော၊ ဖလံ-အသီးသည်၊
 န ဝဇ္ဇတိ၊ ဒုရူပစိဏ္ဏဒုက္ကဋ္ဌ-ဒုရူပစိဏ္ဏဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်
 ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဖလရုက္ခံ-အသီးရှိသော သစ်ပင်ကို၊ အပဿယိတုံဝါ-မှီခြင်းငှာ

လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုသစ်ပင်၌၊ ကဏ္ဍကေ-ဆူးတို့ကို၊ ဗန္ဓိတုံဝါ-ဖွဲ့ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ရှဉ့်စသော တိရစ္ဆာန်များ သစ်ပင်ပေါ် တက်၍ အသီးကို မစားနိုင်အောင် သစ်ပင်၏ ပင်လုံး၌ ဆူးစသည် ဖွဲ့ထားခြင်းငှာ အပ်သည်-ဟူလို။] ဒုရူပစိဏ္ဍံ-သည်၊ န ဟောတိ၊ ဣတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။

ပန-ဆက်၊ အရညေ-တော၌၊ ပတိတံ-ကျနေသော၊ အပ္ပမလာဒိ-သရက်သီးအစရှိသော ဝတ္ထုကို၊ ဒိသွာ-၍၊ သာမဏေရဿ-အား၊ မိမိအတွက်၊ ရဟန်းများအတွက် မဟုတ်ရကား ကိုယ်တိုင်ကောက်ယူခြင်းကြောင့် ဥဂ္ဂဟိတက ဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ် မသင့်-ဟူလို။] သီဟဝိယာသာဒိ-ခြင်္သေ့စားကြွင်း အစရှိသော အစာကို၊ ဒိသွာပိ-တွေ့၍လည်း၊ သာမဏေရဿ-အား၊ ဒဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာဝါ-အကပ်ခံ၍သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာဝါ-အကပ်မခံမူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အာဟရိတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဝိတက္ကံ-အကြံကို၊ သောဓေတုံ-သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊ သစေ သက္ကောတိ-အကယ်၍ စွမ်းနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တတော-ထိုသာမဏေ၏ အထံမှ၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်သော သီဟဝိယာသ အစရှိသည်ကို၊ ခါဒိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ-သားစိမ်း ငါးစိမ်းကို ကောက်ယူခြင်းဟူသော ကြောင်းကြောင့်၊ ဝဇ္ဇံ-အပြစ်သို့၊ နေဝ ဖုသတိ-မရောက်၊ ဥဂ္ဂဟိတကပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇံ န ဖုသတိ။

မာတာပိတုနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ တေလာဒိနိ-ဆီ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဂစ္ဆတော-သွားသော ရဟန်း၏၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-၌၊ ဗျာဓိ-အနာသည်၊ (သစေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တတော-ထိုဆီ အစရှိသည်တို့မှ၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုကို၊ (ပရိဘုဉ္ဇိတံ-ငှာ၊) ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ တံ-ထိုဝတ္ထုကို၊

သီဟဝိယာသာဒိ ပေ၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ။အစိမ်းသရဲ ဖမ်းစားသော ရောဂါရှိလျှင် သားစိမ်း ငါးစိမ်းကို ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အမနုဿိကာဗာဓေ အာမကမံသံ၊ အာမကလောဟိတံ၊-[ဝိနည်းမဟာဝါ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက။] ဤနေရာ၌ သားစိမ်း ငါးစိမ်းလည်းဖြစ်၊ အမနုဿိကအာဗာဓလည်း မရှိပါဘဲလျက် ခြင်္သေ့စားကြွင်း စသည်ကို ကိုင်ယူကောင်းပါသလော-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "သီဟဝိယာသာဒိ" စသည်ကို မိန့်၊ မိမိအတွက် ရဟန်းများအတွက် မဟုတ်၊ သာမဏေအတွက် ဖြစ်သောကြောင့် ကိုင်ယူကောင်းပါသည်-ဟူလို။

ဝိတက္ကံ သောဓေတုံ။ ။"သာမဏေ အထံရောက်လျှင် သာမဏေက ငါ့ကိုလည်း ပေးလိမ့်မည်" ဟူသော အကြံကို "ဝိတက္ကံ" ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုအကြံမျိုး မရှိအောင် စိတ်ထားနိုင်ခြင်းကို "သောဓေတုံ" ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုအကြံမျိုး မဖြစ်အောင် သုတ်သင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်လျှင် သာမဏေအထံ ရောက်သောအခါ သာမဏေက တစ်ဆင့် ပေးပြန်မူ စားကောင်းသည်။

ပဋိဂ္ဂတေဟွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ မူလေပိ-အရင်း၌လည်း၊ (ဆောင်ယူ
ခဲ့စဉ်တုန်းကလည်း၊) ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ
သတိ၊) ပုန၊ ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ၊ မာတာပိတုနံ-တို့၏၊ တဏှာလေ-တို့ကို၊ အာ
ဟရိတွာ-၍၊ ဒေတိ-အံ့၊ တေ-ထိုမိဘတို့သည်၊ တတောယေဝ-ထိုဆန်တို့မှသာလျှင်၊
ယာဂုအာဒိနိ-ယာဂုအစရှိသည်တို့ကို၊ သမ္မာဒေတွာ-ပြီးစီးစေ၍၊ တဿ-ထိုရဟန်း
အား၊ ဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သန္နိဓိပစ္စယာဝါ၊ ဥဂ္ဂဟိတကပစ္စယာဝါ ဒေါသော
နတ္ထိ။ [သန္နိဓိပါစိတ်အာပတ်၊ ဥဂ္ဂဟိတကဒုက္ကဋ်အာပတ် မသင့်-ဟူလို။]

ဘိက္ခု-သည်၊ ပိဒဟိတွာ-ပိတ်၍၊ (ပြာ မကျအောင် ပိတ်၍၊) ဥဒကံ-ရေကို၊
(ထင်ရှားသော အမှုန် မပါအောင် စစ်အပ်ပြီးသော ရေကို၊) တာပေတိ-ပူစေအံ့၊
ယာဝ ပရိက္ခယာ-ကုန်သည့်တိုင်အောင်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ
ရေနွေး၌၊ ဆာရိကာ-ပြာသည်၊ သစေ ပတတိ-အကယ်၍ ကျအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)
ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ဒီယသဏ္ဍာသေန-ရှည်သော သံညှပ်ဖြင့်၊ ထာလကံ-ခွက်ကို၊
ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ တေလံ-ဆီကို၊ ပစန္တဿ-ချက်စဉ်၊ ဆာရိကာ-သည်၊ (သစေ)
ပတတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဝါ-မှ၊ အမုဉ္ဇန္တေနေဝ-မလွတ်ဘဲသာ၊
ပစိတွာ-ချက်မြဲ ချက်ပြီး၍၊ သြတာရေတွာ-အောက်သို့ ချ၍၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ-ရာ၏၊
အဂီရာပိ-မီးကျီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒါရုနိဝါ-ထင်းတို့
သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂတေဟွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ ထပိ
တာနိ-ထားအပ်ကုန်သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ) (ဧဝံသတိ၊) မူလပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ-
မူလအကပ်ခံခြင်းသည်ပင်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ပြာကျသော်လည်း မီးကျီးထင်းတို့ကို အကပ်ခံ
ပြီးဖြစ်၍ နောက်ထပ် အကပ်ခံဖွယ် မလို၊ ပြာသည် နဝသမုဋ္ဌိတ မဟုတ်၊ ထိုမီးကျီး
ထင်းတို့မှ ဖြစ်သော တံသမုဋ္ဌိတတည်း။] ဘိက္ခု-သည်၊ ဥစ္ဆု-ကို၊ ခါဒတိ-ခဲစားနေ၏၊
သာမဏေရော-သည်၊ မယုမ္ပိ-တပည့်တော်အားလည်း၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ၊
ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊ ဣတော-ဤကြံမှ၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ ဂဏှ-ယူလော့၊ ဣတိ-
သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သော သာမဏေသည်၊ ဂဏှာတိ-ယူအံ့၊ အဝသေသေ-
ကြွင်းသော ကြံအပိုင်း၌၊ ပုန၊ ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ၊ နတ္ထိ၊ ဝုဠပိဏ္ဍကံ-တင်လဲခဲကို၊
ခါဒန္တဿာပိ-ခဲစားစဉ်လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ဟိ-မှန်၊ ဝုတ္တောကာသတော-ပြော
ဆိုအပ်သော အရပ်မှ၊ ဆိန္ဒိတွာ-၍၊ ဂဟိတာဝသေသံ-ယူအပ်ပြီးမှ ကြွင်းသော
ကြံပိုင်း ထန်းလျက်ခဲသည်၊ အဇဟိတပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ-မစွန့်အပ်သော အကပ်ခံ
ခြင်းရှိသည်သာ၊ ဝါ-အကပ်ခံခြင်းကို မစွန့်သည်သာ၊ ဟောတိ။

ဘိက္ခု-သည်၊ ဂုဠ-တင်လဲကို၊ ဘာဇေန္တော-ဝေဖန်လိုသည်၊ (ဟုတွာ၊) ပဋိ
 ဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ ကောဋ္ဌာသေ-အဖို့အစုတို့ကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဘိက္ခုပိ-
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ သာမဏေရာပိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ အာဂန္တု-လာ၍၊
 ဧကဂ္ဂဟဏေနေဝ-တစ်ကြိမ်တည်း ကိုင်ယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ [ကိုင်ပြီး ပြန်မချဘဲ
 ယူသွားခြင်းကို “ဧကဂ္ဂဟဏ” ဟု ဆိုသည်။] ဂဟိတာဝသေသံ-ယူအပ်ပြီးမှ ကြွင်း
 သော တင်လဲသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ-အကပ်ခံအပ်မြဲ ခံအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ-
 ၏၊ လောလသာမဏေရော-လျှပ်ပေါ်လော်လီသော သာမဏေသည်၊ ဂဏှိတွာ
 ဂဏှိတွာ-ယူပြီး၍ ယူပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ သစေ ထပေတိ-အကယ်၍ ထားအံ့၊
 (ဧဝံသတိ၊) တဿ-ထိုသာမဏေ၏၊ ဝါ-သည်၊ ဂဟိတာဝသေသံ-ယူအပ်ပြီးမှ
 ကြွင်းသော တင်လဲသည်၊ (ယူပြီး၍ ပြန်ချထားအပ်ခဲ့သော တင်လဲသည်၊) အပ္ပ
 ဋိဂ္ဂဟိတကံ-ပဋိဂ္ဂဟိတ မဟုတ်သည်၊ ဝါ-အကပ်ပျက်သည်၊ ဟောတိ။

ဘိက္ခု-သည်၊ ဓူမဝဋ္ဋိ-အခိုးရှိသော အလိပ်ကို၊ ဝါ-ဆေးလိပ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-
 အကပ်ခံပြီး၍၊ ဓူမံ-အခိုးကို၊ ပိဝတိ-သောက်အံ့၊ မုခဉ္စ-ခံတွင်းသည်လည်းကောင်း၊
 ကဏ္ဍောစ-လည်ချောင်းသည်လည်းကောင်း၊ မနောသိလာယ-ဆေးဒန်းမြင်းသီ
 လာဖြင့်၊ လိတ္တော ဝိယ-သုတ်လိမ်းအပ်သကဲ့သို့၊ ဟောတိ-၏၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့
 ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) ယာဝကာလိကံ-ယာဝကာလိကခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဠိတုံ၊
 ဝဋ္ဋတိ၊ ယာဝကာလိကေန-ယာဝကာလိကခဲဖွယ်ဘောဇဉ်နှင့်၊ ယာဝဇီဝိကသံသ
 ဂ္ဂေ-ယာဝဇီဝိကဆေးညှိတို့ ရောနှောမိခြင်းကြောင့်၊ ဒေါသော-သည်၊ နတ္ထိ။

ကောဋ္ဌာသေ ကရောတိ။ ။ကောဋ္ဌာသေ ကရောတိတိ ဘိက္ခု၈ သာမဏေရာစ
 အတ္တနော အတ္တနော အဘိရုစိတံ ကောဋ္ဌာသံ ဂဏုန္နုတိ သဗ္ဗေသံ သမကေ ကောဋ္ဌာသေ
 ကရောတိ၊-ဋီကာ၊ ဤဋီကာကို ထောက်၍ “အချို့ သံယိကစားဖွယ် သောက်ဖွယ် ဝေစုဝေ
 ရာဝယ် သာမဏေများလည်း ရဟန်းများနှင့် အညီအမျှ ရနိုင်၏” ဟု မှတ်ချက်တစ်ခု ရပြန်
 သည်၊ မဟာဝါ၊ စီဝရက္ခန္ဓက ပါဠိတော်၌ကား သာမဏေတို့အား တစ်ဝက် ပေးရမည်ဟု မိန့်
 တော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် “ကျေးဇူး အထူးမများလျှင် တစ်ဝက်သာ ပေး၊ သာမဏေများက သံယိက
 အလုပ်ကို များစွာ လုပ်ရလျှင် အညီအမျှ ပေးပါ” ဟု မှတ်သင့်သည်။

ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ဒေါသော နတ္ထိ။ ။ဓူမ-အခိုးရှိသော + ဝဋ္ဋိ-အလုံး (အလိပ်) ဟူသည်
 ကို “ဆေးလိပ်” ဟု ဆိုကြ၏၊ ကုလားကြီးတွေ သောက်သော တမာဂူလည်း ဓူမဝဋ္ဋိပင်တည်း၊
 ထိုဆေးလိပ်ကို သောက်သောအခါ ခံတွင်း၌လည်းကောင်း၊ လည်ချောင်း၌လည်းကောင်း
 ဆေးညှိကလေးတွေ အနည်းငယ် ကပ်နေတတ်၏၊ အနည်းငယ်ဆိုသော်လည်း ကြံ၌ အခွံခွာ
 သောအခါ အညှိရောင်ကလေးသည် အဗ္ဗောဟာရိက မဖြစ်သကဲ့သို့ ဤဆေးညှိကလေးလည်း
 အဗ္ဗောဟာရိက မဟုတ်၊ အာပတ်၏၊ အင်္ဂါဟု ပြောဆိုလောက်သည်၊ သို့သော် အာရုံတက်
 ပြီးမှ အကပ်ခံ၍ သောက်သောကြောင့် ယာဝကာလိက ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ထပ်၍ စားခြင်းငှာ

ပတ္တိ-သပိတ်ကို၊ ပစ္စန္ဓသဝါ-ဖုတ်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ရဇနံ-ဆိုးရည်ကို၊ ပစ္စန္ဓသဝါ-ကျိစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍနာသမုခဆိဒ္ဓေဟိ-နားပေါက်၊ နှာခေါင်းပေါက်၊ ပါးစပ်ပေါက်တို့မှ၊ ဓူမော-မီးအခိုးသည်၊ ပဝိသတိ-ဝင်အံ့၊ ဗျာဓိ ပစ္စယာ-အနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပုပ္ဖဝါ-ပန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖလံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပသိယံတိ-နှမ်းရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လတ် သော်၊) အဗ္ဗောဟာရိကတ္တာ-အဗ္ဗောဟာရိက၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ဘတ္တုဂ္ဂါရော-ကြို့ထိုးခြင်း စသည်ကြောင့် အန်ထွက်လာသော အစာသည်၊ တာလုံ- အာစောက်ကို၊ အာဟစ္စ-ထိခိုက်၍၊ အန္တောယေဝ-အတွင်းသို့သာ၊ ပဝိသတိ-ပြန် ဝင်အံ့၊ အဝိသယတ္တာ-စောင့်စည်းနိုင်သော အရာမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပြန်မကျအောင် မထိန်းသိမ်းနိုင်သောကြောင့်၊) ဝဇ္ဇတိ၊ ပန - ထိုသို့အပ်ပါ

အပ်၏။ ယာဝကာလိက ခဲဖွယ်ဘောဇနနှင့် ယာဝဇီဝိက ဖြစ်သော ဆေးညှိကလေး၏ ပါးစပ် အတွင်း၌ ရော၍ ဝမ်းတွင်းသို့ ဝင်သွားခြင်းကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ် မရှိ။

ဆက်ဦးအံ့-ဆေးလိပ်ကို အကပ်ခံသော်လည်း ဆေးလိပ်သောက်ပြီးသောအခါ ခံတွင်း၌ ငြိကပ်၍ ကျန်ရစ်သော အညှိကလေးများကို အကပ်မခံရသေးဟု ထင်မှားဖွယ် ရှိ၏။ ထိုသို့ ထင်မှား၍ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်ရှိပါသလောဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဒေါသော နတ္ထိ” ဟု ဆိုသည်။ [ပဋိဂ္ဂဟေတွာတိ တဒဟု ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ တေနေဝ “ယာဝကာလိကေန ပေ၊ ဒေါသော နတ္ထိ”တိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။] သစေ ပန ပုရိမဒိဝသေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ထပိတာ ဟောတိ၊ သာမိသေန မုခေန-အာမိသနှင့် တကွဖြစ်သော ခံတွင်းဖြင့်၊ တဿာ ဝဋ္ဋိယာ ဓူမံ ပိဝိတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဆိုလိုရင်းကား-“ဆေးလိပ်ကို ရှေးရှေးနေ့က အကပ်ခံထားလျှင် ထိုဆေးလိပ်၏ အာခေါင်တွင် ကပ်နေသော ဆေးညှိနှင့် ယနေ့ အကပ်ခံအပ်သော ယာဝကာလိက (ဆွမ်း စသော အာမိသတို့) ရော၍ သွားလျှင် သန္နိဓိပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်”ဟု ဆိုလိုသည်။

မှတ်ချက်။ “ဓူမဝဋ္ဋိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသောကြောင့် ဆေးလိပ်ကို အကပ်မခံဘဲ မသောက်ကောင်း၊ အကပ်မခံဘဲ သောက်လျှင် ကိုင်ယူတုန်းကပင် ဥဂ္ဂဟိတက ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏။ အကပ်ခံပြန်သော်လည်း အရုဏ်မတက်ခင် အကပ်ခံ၍ သောက်လျှင် အရုဏ်တက်ပြီးမှ စားဖွယ် သောက်ဖွယ်နှင့် ခံတွင်း၌ ရောသွားသောကြောင့် သန္နိဓိပါစိတ် အာပတ် သင့်ပြန်၏။ ဆေးလိပ်ဟူသည် ယာဝဇီဝိကဝတ္ထုဖြစ်ရကား ထိုဆေးညှိငွေ့လည်း ယာဝ ဇီဝိကဝတ္ထုပင်တည်း၊ အကြောင်းမရှိဘဲ လျက်ဆားသော်မျှ မလျက်ကောင်းရကား ထိုယာဝ ဇီဝိကဆေးလိပ်ကို အကြောင်းမရှိဘဲ သောက်ချင်ရုံမျှဖြင့် နေလွဲအခါ၌ မသောက်ကောင်း၊ လေနာခြင်း စသော သင့်လျော်သော အကြောင်းရှိလျှင် သောက်ကောင်း၏။ နံနက်အခါ၌ကား အကပ်ခံ၍ သောက်လျှင် မည်သည့်အပြစ်မျှ မရှိပါ။ သို့သော် လူမြင်သူမြင် မသောက်ဖို့ရန် ကား ဆရာကြီး သမားကြီးတို့ တားမြစ်လေ့ရှိကြသည်။ ဆေးလိပ်သောက်မှုသာ မက၊ နေလွဲအခါ ဆေးဝါးမှု ကွမ်းစားမှုများ၌လည်း ဤသဘောပင်တည်း။

သော်လည်း၊ မုခံ-ခံတွင်းသို့၊ ပဝိဋ္ဌ-ဝင်ပြီးသော ကြို့ထိုးဖတ်ကို၊ အဇ္ဈောဟရတော-
ပြန်၍ မျိုချသော ရဟန်း၏၊ ဝိကာလေ-၌၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) ဒန္တန္တရေ-သွား၏
အကြား၌၊ လဂ္ဂဿ-ငြိကပ်နေသော၊ အာမိသဿ-အာမိသ၏၊ ရသော-အရည်
သည်၊ ပဝိသတိ-ဝင်အံ့၊ အာပတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ၊) သုခုမံ-သိမ်မွေ့
သော၊ အာမိသံ-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ရသော-အရသာသည်၊ (သစေ) န
ပညာယတိ-အကယ်၍ မထင်ရှားအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊) အဗ္ဗော
ဟာရိကပက္ခံ-အဗ္ဗောဟာရိက ဘက်သို့၊ ဘဇတိ-ကပ်ဝင်တော့၏။

ကာလေ-မွန်းတည့်ချိန် အခါသည်၊ ဥပကဋ္ဌ-နီးကပ်သော်၊ နိရုဒကဋ္ဌာနေ-
ရေမရှိသော အရပ်၌၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇိတွာ-စားပြီး၍၊ ကက္ခာရေတွာ-ကက်ဟု
အသံပြု၍၊ (ဟက်၍၊) ဒွတ္တယော-၂ ခု ၃ ခုကုန်သော၊ ခေဋ္ဌပိဏ္ဍေ-တံတွေးခဲတို့ကို၊
ပါတေတွာ-ကျစေပြီး၍၊ ဥဒကဋ္ဌာနံ-ရေ၏ တည်ရာအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-ရောက်၍၊
ဝါ-ရောက်မှ၊ မုခံ-ပါးစပ်ကို၊ ဝိက္ခာလေတဗ္ဗံ-ဆေးရာ၏၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံ
ပြီး၍၊ ထပိတသီဂီဝေရာဒီနံ-ထားအပ်သော ချင်းအစရှိသည်တို့၏၊ အင်္ကျရာ-အညွန့်
တို့သည်၊ နိက္ခမန္တိ-ထွက်ကုန်အံ့၊ ပုန၊ ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ၊ (တံသမုဋ္ဌိတဖြစ်သော
ကြောင့် နောက်ထပ် အကပ်ခံဖွယ်-မလို၊) လောဏေ-ဆားသည်၊ အသတိ-သော်၊
သမုဋ္ဌေါဒကေန-သမုဋ္ဌရာရေဖြင့်၊ လောဏကိစ္စံ-ဆား၏ ကိစ္စကို၊ ကာတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊
ပဋိဂ္ဂတေဟွာ-၍၊ ထပိတံ-သော၊ လောဏောဒကံ-ဆားရေသည်၊ လောဏံ-သည်၊
ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ လောဏံဝါ-ဆားသည်သော်လည်း၊ ဥဒကံ - သည်၊ ဟောတိ-

ဝိကာလေ အာပတ္တိ။ “ဝိကာလေ အာပတ္တိ” ဟူသည် ဝိကာလဘောဇနအာပတ်၊
သန္နိမိအာပတ်တည်း၊ လည်ချောင်းသို့ ဝင်ပြီး အာဟာရသည် ပြန်ထွက်လာသော်လည်း နံနက်
ကာလ၌ ဖြစ်လျှင် ပြန်၍ မျိုချမှုကြောင့် အာပတ် မသင့်၊ ဘဒ္ဒကြောင့်နည်း- ထိုအာဟာရက
အကပ်ခံအပ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ဝိကာလ၌ ပြန်၍ မျိုချလျှင် အဒိန္နသိက္ခာပုဒ်နှင့်
စပ်၍ အာပတ်မသင့်သော်လည်း ဝိကာလဘောဇနနှင့် သန္နိမိအာပတ်ကား သင့်သည်-ဟူလို။

ကက္ခာရေတွာ။ “ကက်ဏ္ဍတိ ကရိယတေတိ ကက်ကာရော၊ က်ကို နောက်အက္ခရာ
သို့ ကပ်သောအခါ ကာ၌ ကသည် ခဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် (နိက္ခမောကဲ့သို့) “ကက္ခာရော”ဟု
ဖြစ်၏၊ ထို့နောက် အာစာရ (ကရ) အနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၊ ဧပြု၍ တွာပစ္စည်းဖြင့် “ကက္ခာ
ရေတွာ” ဟု ပြီးသည်၊ ထို “ကက်” ဟူသော အသံဟူသည် ယခုအခါ သလိပ်ဟက်သံပင်တည်း၊
ထို့ကြောင့် သလိပ်ဟက်၍ သလိပ်ခဲ တံတွေးခဲများ ၂ ခဲ ၃ ခဲ ကျသွားပါစေ” ဟု ဆိုသည်။
ဤသို့သလိပ်ဟက်စေခြင်းမှာလည်း ခံတွင်း၌ ဆွမ်းစသော အာမိသများ မကျန်ဘဲ သန့်ရှင်း
စေလိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်၊ ထိုနောက်မှ အတော်ဝေးသော ရေရှိရာ အရပ်သို့ ရောက်သော
အခါ ပါးစပ်ကို ဆေးပါ-ဟု ညွှန်ပြသည်။

ဖြစ်အံ့၊ ရသောဝါ-ကြံရည်သည်သော်လည်း၊ ဖာဏိတံ-တင်လဲသည်၊ ဟောတိ-
 အံ့၊ ဖာဏိတံဝါ-တင်လဲသည်သော်လည်း၊ ရသော-အရည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊
 မူလပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ-မူလအကပ်ခံခြင်းသည်ပင်၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ဟိမကာရကာ-
 ဆီးနှင်း၊ မိုးသီး မိုးပေါက်တို့သည်၊ ဥဒကဂတိကာဇဝ-ရေနှင့် အလားတူကုန်သည်
 သာတည်း၊ ပါရိဟာရိကေန-သွားလေရာရာ ဆောင်ယူအပ်သော၊ ကတကဋ္ဌိနာ-
 ခပေါင်းရေကြည်စေ့ဖြင့်၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ ပဿာဒေန္တိ-ကြည်စေ့ကုန်အံ့၊ တံ-ထိုခပေါင်း
 ရေကြည်စေ့သည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ-ကတည်း၊ အာမိသေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊
 (ပိဝိတံ၊) ဝဇ္ဇတိ၊ [ယသ္မာ ကတကဋ္ဌိ ဥဒကံ ပဿာဒေတွာ ဝိသံ တိဌတိ၊ တသ္မာ
 “အဗ္ဗောဟာရိက”န္တိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။] အာမိသဂတိကေဟိ-အာမိသ၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်
 တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ-အာမိသနှင့် အလားတူကုန်သော၊ ကပိတ္ထဖလာ
 ဒီဟိ-သီးသီး အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပဿာဒိတံ-ကြည်စေ့အပ်သော ရေသည်၊ ပုရေ
 ဘတ္တမေဝ-နံနက်အခါ၌သာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏။ [ရေထည်း၌ သီးသီး၏ အရသာပါနေ
 သောကြောင့် နံနက်အခါ၌သာ အပ်သည်။]

ပေါက္ခရဏီအာဒိသု-လေးထောင့်ကန် အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ဥဒကံ-သည်၊
 ဗဟလံ-ပြစ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ [“ပြစ်သော်လည်း အကပ်
 မခံဘဲ သောက်ကောင်း၏” ဟူလို။] ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ မုခေစ-ခံတွင်း၌လည်း
 ကောင်း၊ ဟတ္ထေစ-၌လည်းကောင်း၊ သစေ လဂ္ဂတိ-အကယ်၍ ငြိကပ်အံ့၊ (ဧဝံ
 သတိ၊) န ဝဇ္ဇတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်ရာ၏၊ [ဥဒကေ
 သုက္ခေ သေတဝဏ္ဏံ ဒဿန္တိ လဂ္ဂတိ-ရေခြောက်သောအခါ-ပါးစပ်နှင့် လက်၌
 ဖြူသော အဆင်းကို ပြလျက် ငြိကပ်နေလျှင် အကပ်မခံဘဲ မသုံးဆောင်ကောင်း-
 ဟူလို။] ခေတ္တေသု-လယ်တို့၌၊ ကသိတဌာနေ-ထွန်အပ်ရာ အရပ်၌၊ ဗဟလံ-
 ပြစ်သော၊ ဥဒကံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ (အမှုန်ပါနေသော
 ကြောင့် အကပ်ခံရသည်၊) သန္နိတွာ-လယ်မှ စီးသွား၍၊ ကန္တရာဒီနိ-ချောင်း အစ
 ရှိသည်တို့သို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ နဒိံ-မြစ်ကို၊ သစေ ပုရေတိ-အကယ်၍ ပြည့်စေ
 အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝဇ္ဇတိ၊ [မြစ်ထဲ ရောက်သွားလျှင် အပ်၏၊ အပ်၏ဆိုသော်လည်း
 အမှုန်မပါအောင် ကြည်နေသော ရေသာ မစစ်ဘဲ သောက်ကောင်းသည်၊ ထင်ရှား
 သော အမှုန်ပါနေလျှင်ကား စစ်၍ သောက်ရမည်။] ကကုဓသောဗ္ဘာဒယော-ရေ
 ခတက်ပင် အစရှိသော ထူးအိုင် အစရှိသည်တို့သည်၊ ရုက္ခတော-သစ်ပင်မှ၊ ပတိ
 တေဟိ-ကျကုန်သော၊ ပုပ္ဖဟိ-အပွင့်တို့ဖြင့်၊ သဉ္ဇန္တောဒကာ-ဖုံးလွှမ်းအပ်သော
 ရေရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ပုပ္ဖရသော-အပွင့်၏ အရသာသည်၊ သစေ
 န ပညာယတိ-အကယ်၍ မထင်ရှားအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ-ရေကို
 အကပ်ခံဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ၊ ပရိတ္တံ - နည်းသော၊ ဥဒကံ - သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊

ရသော-အပွင့်၏ အရသာသည်၊ ပညာယတိ-အံ့၊ ပဋိဂ္ဂဟေတု-ရာ၏၊ ပဗ္ဗတ ကန္တရာဒိသု-တောင်၊ ချောက် အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ကာဠဝဏ္ဏပဏ္ဏသန္ဓန္တ ဒကေပိ-မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော သစ်ရွက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ရေ၌ လည်း၊ ဧသေဝနယော။

ပါနီယဃဇေ-သောက်ရေအိုး၌၊ သရေဏုကာနိဝါ-ဝတ်မှုန်နှင့်တကွ ဖြစ်သည် လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သဝဏ္ဏခီရာနိဝါ-အညှာ၏ နို့ရည်နှင့်တကွဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖာနိ-ပန်းတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပက္ခိတ္တာနိ-ထည့်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဥဒကံ-ကို) ပဋိဂ္ဂဟေတု-ရာ၏၊ ပုပ္ဖာနိဝါ-ပန်းတို့ကိုသော် လည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ ဝါ-ပြီးမှ၊ ပက္ခိပိတဗ္ဗာနိ-ထည့်ထိုက်ကုန်၏၊ ပါဠိလိစမ္ပကမလ္လိကာ-သခွတ်ပန်း၊ စကားဝါပန်း၊ စပယ်ပန်းတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပက္ခိတ္တာ-ထည့်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဝါသမတ္တံ-ထုံအပ်သော အနံ့မျှ သည်၊ တိဋ္ဌတိ-တည်အံ့၊ တံ-ထိုအနံ့မျှသည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ-ကတည်း၊ ဒုတိယ ဒိဝသေပိ-၌လည်း၊ အာမိသေန-ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့်၊ သဒ္ဓိံ (ပါတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ထပိတ၊ ပေ၊ ပါနီယတော-အကပ်ခံ၍ ထားအပ်သော ပန်းဖြင့် ထုံအပ်သော သောက်ရေမှ၊ သာမဏေရော-သည်၊ ပါနီယံ-သောက်ရေကို၊ ဂဟေ တွာ-ခပ်ယူ၍၊ ပိတာဝသေသံ-သောက်အပ်ပြီးမှ အကြွင်းကို၊ တတ္ထေဝ-ထိုအိုး၌ သာ၊ အာကိရတိ-လောင်းထည့်အံ့၊ ပဋိဂ္ဂဟေတု-ရာ၏၊ ပဒုမဿရာဒိသု-ပဒုမ္မာ ကြာအိုင် အစရှိသည်တို့၌၊ ဥဒကံ-ကို၊ သန္တရိတွာ-ဖြန့်ခင်း၍၊ ဌိတံ-တည်သော၊ ပုပ္ဖရေဏံ-ပန်းဝတ်မှုန်ကို၊ ယဇေန-အိုးဖြင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ-ခွာ၍၊ ဝါ-ဖယ်၍၊ ဥဒကံ- ကို၊ ဂဟေတုံ-ခပ်ယူခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

☰

ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေပြီး၍၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံ ပြီး၍၊ ထပိတံ-ထားအပ်သော၊ ဒန္တကဋ္ဌံ-ဒန်ပူသည်၊ ဟောတိ-ရှိအံ့၊ တဿ-ထိုဒန် ပူ၏၊ ရသံ-အရည်ကို၊ ပိဝိတုကာမော-သောက်လိုသည်၊ သစေ (ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) မူလပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ-မူလအကပ်ခံခြင်းသည်ပင်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ အပုဋ္ဌိ ဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ထပိတံ-ထားအပ်သော ဒန်ပူရည်ကို၊ (ပိဝိတုကာမေန-သောက် လိုသော ရဟန်းသည်) ပဋိဂ္ဂဟေတု - ဒန်ပူကို အကပ်ခံရာ၏၊ [ဒန်ပူရည်ကို သွား၏ ဆေးတစ်မျိုးဟု ယူဆ၍ မျိုချလိုလျှင် အကပ်ခံပါ-ဟူလို။] အဇာနန္တဿ-

ပိတာဝသေသံ။ ။သာမဏေ၏ မိမိသောက်ဖို့ ခပ်ယူအပ်ပြီးသော ရေသည် အကပ် ပျက်ပြီး ဖြစ်၏၊ ထိုအကပ်ပျက်ပြီးရေကို အိုးထည်း၌ လောင်းထည့်လိုက်လျှင် ထိုရေအားလုံး အကပ်ပျက်၏၊ ထို့ကြောင့် နောက်ထပ် အကပ်ခံရသည်၊ ခပ်ယူတုန်းကပင် ကျန်တာကို ပြန် ထည့်မည်ဟူသော အာဘောဂရှိလျှင် ကျန်သော ရေကို ပြန်၍ ထည့်ခြင်းကြောင့် အကပ်မပျက်- ဟု ဋီကာဆို၏၊ ပန်းဖြင့် မထုံအပ်ဘဲ ကြည်နေသော ရေရိုးရိုးကား သာမဏေ၏ အကျန်ပင် ဖြစ်စေ အကပ်ခံဖွယ် မလို။

မသိစဉ်၊ ရသော-ဒန်ပူရည်သည်၊ ပဝိဋ္ဌေပိ-ဝင်သွားပါသော်လည်း၊ အာပတ္တိယေဝ-
သည်သာ၊ (ကသွာ-နည်း၊) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ဤဒန္တပေါဏ
သိက္ခာပုဒ်သည်၊ အစိတ္တကံ-လွန်ကျူးလိုစိတ် မရှိသော်လည်း သင့်ရောက်ခြင်းရှိ
သော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ (ဟောတိ၊) (တသွာ-တည်း)။

မဟာဘူတေသု-မဟာဘုတ်တို့တွင်၊ ကိံ-အဘယ်မဟာဘုတ်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-
အပ်သနည်း၊ ကိံ-သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊
တာဝ-အဿု စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-သော၊) ခီရံ-နို့ရည်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-
အပ်၏၊ ကပ္ပိယမံသခီရံဝါ-အပ်သော အသားရှိသော နွားစသော သတ္တဝါတို့၏
နို့ရည်သည်သော်လည်း၊ ဟောတု - ဖြစ်စေ၊ အကပ္ပိယမံသခီရံဝါ - မအပ်သော
အသားရှိသော မြင်းစသော သတ္တဝါတို့၏ နို့ရည်သည်သော်လည်း၊ ဟောတု-
စေ၊ ပိဝန္တဿ-သောက်သော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်တည်း၊ အဿု-
မျက်ရည်လည်းကောင်း၊ ခေဋ္ဌော-တံတွေးလည်းကောင်း၊ သိယံဏိကာ-နှပ်လည်း
ကောင်း၊ မုတ္တံ-ကျင်ငယ်လည်းကောင်း၊ (အာပေါဓာတ် လွန်ကဲသော မဟာဘုတ်
တို့တည်း၊) ကရိသံ-ကျင်ကြီးလည်းကောင်း၊ သေမံ-သလိပ်လည်းကောင်း၊ ဒန္တမလံ-
သွားချေးလည်းကောင်း၊ အက္ခိဂူထကော - မျက်ချေးလည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍဂူထ
ကော-နားချေးလည်းကောင်း၊ သရီရေ-ကိုယ်၌၊ ဥဋ္ဌိတလောဏံ-ပေါက်သော ဆား
လည်းကောင်း၊ (ပထဝီဓာတ် လွန်ကဲသော မဟာဘုတ်များတည်း၊) ဣတိ ဣဒံ
သဗ္ဗံ-ဤအလုံးစုံသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤကိုယ်၌ တည်သော
မဟာဘုတ်တို့တွင်၊ ယံ-အကြင်မဟာဘုတ်သည်၊ ဌာနတော-တည်ရာမှ၊ စဝိတွာ-
ရွေ့လျော့၍၊ ပတ္တေဝါ - သပိတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္တေဝါ - သော်လည်း
ကောင်း၊ ပတတိ-ပြတ်ကျ၏၊ တံ-ထိုမဟာဘုတ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-အကပ်ခံရာ၏။
[[ပြတ်ကျလျှင်သာ အကပ်ခံရသည်၊ လက်ဖြင့် တမင်ယူလျှင် အကပ်ခံဖွယ် မလို၊
ပတတိတိ ဝိစ္ဆိန္နိတွာ ပတတိ၊ ဝိစ္ဆိန္နိတွာ ပတိတမေဝ ဟိ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ န ဣတရံ-
ဋီကာ။]]

အင်္ဂလဂ္ဂံ-ကိုယ်၌ ငြိကပ်သော မဟာဘုတ်သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတကမေဝ-ပဋိဂ္ဂ
ဟိတကမည်သည်သာ၊ ဝါ-အကပ်ခံအပ်ပြီးဖြစ်သည်သာ၊ ဥဏှပါယသံ-ပူသော
နို့ဃနာကို၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-စားစဉ်၊ သေဒေါ-ချွေးသည်၊ အင်္ဂုလိအနုသာရေန-လက်
ချောင်းသို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ ဧကာပဒ္ဒေါဝ-နို့ဃနာနှင့် တစ်စပ်တည်းသာလျှင်၊
ဟုတွာ-၍၊ ပါယသေ-နို့ဃနာ၌၊ သန္တိဋ္ဌတိ-ကောင်းစွာ တည်အံ့၊ (ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ
နတ္ထိ၌ စပ်၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ စရန္တဿ-စဉ်၊ ဟတ္ထတောဝါ-လက်မှ
သော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တဿ - ၏၊ မုခဝဋ္ဋိတောဝါ - နှုတ်ခမ်းရစ်မှသော်လည်း
ကောင်း၊ ပတ္တတလံ-သပိတ်အပြင်သို့၊ ဩရောဟတိ-သက်ဆင်းအံ့ ဧတ္ထ-ဤချွေး၌၊
ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ၊ (ကိုယ်အင်္ဂါနှင့် တစ်ဆက်တည်း ဆက်၍ သွားသောကြောင့်

နောက်ထပ် အကပ်ခံဖွယ် မလို၊) စာမမဟာဘူတေသု-မီးလောင်အပ်သော မဟာ
 ဘုတ်တို့တွင်၊ ကုဒ်နာမ-ဤမည်သော မဟာဘုတ်သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ကုတိ-
 ဤသို့ဆိုဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ထိုသို့ဆိုဖွယ် မရှိပါသော်လည်း၊ ဒုဇ္ဈာပိတံ-
 မကောင်းသဖြင့် မီးလောင်စေအပ်သော အရိုးစသော မဟာဘုတ်သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-
 မအပ်၊ သုဇ္ဈာပိတံ-ကောင်းစွာ မီးလောင်စေအပ်သော မဟာဘုတ်သည်၊ (ဝဋ္ဋတိ၌
 စပ်၊) ဝါ-ကို၊ (စုဏ္ဏံ ကတွာ၌ စပ်၊) မနုဿဋ္ဌိမ္ပိ-လူရိုးကိုသော်မှလည်း၊ စုဏ္ဏံ-
 အမှုန့်ကို၊ ကတွာ-၍၊ လေဟေ-လျက်ဖွယ်၌၊ (လျက်ဆားစသော လျက်ဖွယ်၌၊)
 ဥပနေတုံ-ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

စတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော၊ မဟာဝိကဋ္ဌာနိ-မဟာဝိကဋ္ဌဆေးတို့ကို၊ [ဝိကဋ္ဌာ
 နိတိ အပကတိဘောဇနတ္တာ-ရိုးရာအစာ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 ဝိကဋ္ဌာနိ-ဝိကဋ္ဌိဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိရူပါနိတိ အတ္ထော၊-နိသဂ္ဂိ၊ ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်
 ဋီကာ၊ ကခါဘာသာဋီကာ၌ အကျယ်ရေးထားပြီ။] ကပ္ပိယကာရကေ - သည်၊
 အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ သာမဓိ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်လည်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပရိ
 ဘုဒ္ဓိတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအသတိ ကပ္ပိယကာရကေဟူသော ပါဌ်၌၊
 ဒုဗ္ဗစောပိ-အပြောအဆို ခက်သူမူလည်းဖြစ်သော၊ အသမတ္ထောပိ-မစွမ်းနိုင်သူမ
 လည်းဖြစ်သော၊ (အိုနေ၍ သို့မဟုတ် ငယ်နေ၍ မစွမ်းနိုင်သူမူလည်း ဖြစ်သော၊)
 ကပ္ပိယကာရကေ-သည်၊ အသန္တပက္ခေယေဝ-မရှိသူ၏ အဖို့၌သာ၊ တိဋ္ဌတိ-တည်
 ၏၊ ဆာရိကာယ-သစ်စိမ်းပြာသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ သုက္ခဒါရုံ-ခြောက်
 သော သစ်သားကို၊ ဈာပေတွာ-မီးရှို့၍၊ ဆာရိကာ-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊
 သုက္ခဒါရုံမို့-ခြောက်သော သစ်သားသည်၊ အသတိ-သော်၊ အလ္လဒါရုံ-စိုသော
 သစ်သားကို၊ ရုက္ခတော-မှ၊ ဆိန္ဒိတွာပိ-ရဟန်းကိုယ်တိုင် ဖြတ်၍လည်း၊ ကာတုံ
 ဝဋ္ဋတိ၊ [အလ္လဒါရုံ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိတိ ဧတ္ထ မတ္တိကတ္တာယ ပထဝီ ခဏိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိတိ
 ဝေဒိတဗ္ဗာ-ဋီကာ။] ပန-ဆက်၊ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ-၄ ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊
 ကုဒ် မဟာဝိကဋ္ဌ-ဤမဟာဝိကဋ္ဌဆေးသည်၊ ကာလောဒိဿနာမ-ကာလော
 ဒိဿမည်၏၊ ဝါ-မြွေကိုက်ရာ ကာလကို ရည်ရွယ်၍ ခွင့်ပြုအပ်သော ဆေးမည်၏၊
 သပ္ပဒဋ္ဌက္ခဏေယေဝ-မြွေကိုက်ရာခဏ၌သာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [သပ္ပဒဋ္ဌက္ခဏေယေဝ
 ဝဋ္ဋတိတိ အသတိ ကပ္ပိယကာရကေ သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဒ္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အညဒါ
 ပဋိဂ္ဂါဟာပေတွာ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာ-ဋီကာ။] သေသံ၊ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။- ဒန္တပေါန
 သိက္ခာပဒ် ဒသမံ။ ဝဏ္ဏနာက္ကမေန-ဖွင့်စဉ်အားဖြင့်၊ စတုတ္ထော-သော၊ ဘောဇန
 ဝဂ္ဂေါ-သည်၊ သမတ္ထော-ပြည့်စုံပြီ။

ဘောဇနဝဂ်အတွင်း ပြီး၏။
 ပဌမအုပ် တစ်ခန်းရပ်။

